ВУК СТЕФ. КАРАЏИЋ

ВУКОВА ПРЕПИСКА

IV

INDIANA
UNIVERSITY
LIBRARY

~~2974/8°~~

~~Инв. бр. 966~~/48 г.

БИБЛИОТЕКАР,

~~2974/g~~ P. ф. 4. ф. 11615
Karadžić, Vuk Stefanović

ВУКОВА ПРЕПИСКА

Vukova prepiska
v. 4

КЊИГА ЧЕТВРТА

(ДРЖАВНО ИЗДАЊЕ)

ДРЖАВНЕ ШТАМПАРИЈЕ БЕОГРАД

БЕОГРАД
ШТАМПАНО У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ
1909.

a7

647492

PG 1217
. K18 A3
v. 4

ПРЕДГОВОР

У ову четврту књигу Вукове Преписке ушле су личности с којима је Вук ступио у преписку од марта месеца 1821. до краја 1823. године, а то су ове:

LXXXIX. **Стеван Тодоровић,** ђакон и учитељ, доцније свештеник из Пивница и Ст. Кањиже. Има његових шест писама, а Вукова, којих је било најмање пет, погубљена су.

XC. **Јован Цуковић,** из Београда, личност непозната; случајно је написао једно писмо Вуку, и не зна се да ли је било Вукова одговора.

XCI. **Јован Костић** „шогор" II. Берића; опет случајно једно писмо, и као да није било међу њима више преписке.

XCII. **Никола Николајевић,** азнадар кн. Милоша; три писма Вукова њему, али се не види да ли је било одговора.

XCIII. **Лазар Тодоровић,** кнез (в. Поменик, 715); једно писмо његово и једно Вуково, и по једно од обојице изгубљено.

XCIV. **Зорић,** служитељ у Контумацу Земунском, назива Вука кумом. Три његова писма, а не види се да ли му је Вук одговарао.

XCV. **Милош Светић** (Јов. Хаџић). Пет његових, и једно Вуково писмо, још су изгубљена три Вукова.

XCVI. **Јерменска Штампарија** у Бечу; 37 пословних писама и рачуна, и 7 писама Вукових, за једно

се зна да је изгубљено, а по својој прилици било их је још.

XCVII. **Константин Хаџија,** пивар из Земуна; десет писама његових и једно Вуково; још је изгубљено 10 писама Вукових, а можда и више, јер је Вук преко њега писао и у Србију.

XCVIII. **Филип Петровић „Карабаш“,** парох Земунски. Четири његова писма, а била су четири и Вукова која нису очувана.

XCIX. **Стеван Добрић** („најбогатији човек у народу Српскоме“. — Преписка I, 14) из Варшаве. Једно писмо Вуково њему.

C. **Јован Антић,** из Пеште, слушалац философије. Два писма Вуку, и било једно Вуково њему па изгубљено.

CI. **Христифор Обреновић,** синовац кн. Милоша, Три његова и три Вукова писма, и једно Вуково изгубљено.

CII. **Лазар Марјановић,** грчки учитељ из Земуна. Три писма Вуку, и изгубљена два Вукова.

CIII. **Јевстахија Арсићка,** из Арада, жена сенатора Саве Арсића „прва Српкиња која је као списатељка јавила се на пољу народне књижевности“ (Schafarik, Gesch. d. serb. Literatur. III. 338, 438, 442). Једно Вуково и два њена писма, и по једно од обоје изгубљено.

CIV. **Никола Димитријевић,** изгледа да је неки Србијанац. Три његова писма; не види се да ли је било Вукових њему.

CV. **Василије Поповић,** кнез нахије Чачанске, шурак кн. Милоша. Има 28 његових и 38 Вукових писама; још је око 20 Вукових писама изгубљено. Ова писма чине допуну Вуковој преписци с кнезом Милошем, јер је Вук често говорио кн. Милошу кроз писма упућена Васи.

CVI. **Димитрије Перазић,** бив. игуман, из Далмације. Једно писмо Вуку; не види се да ли је било још преписке.

CVII. **Јован Поповић, Мостарски,** адвокат, (в. Schaf. Gesch. d. s. Litt. III. 342, 420), његових писама 14, Вукова погубљена сва, а било их је најмање 6.

CVIII. **Петар Ристић,** из Карловаца, бив. официр, па економ. Четири писма Вуку, а Вуково је било најмање једно, које је изгубљено.

CIX. **Тадија Илић,** из Београда, кројач („шнајдер"), родом из Зајаче, окр. Подринског. Три писма Вуку; не зна се да ли је било Вукових писама к њему.

CX. **Јован Токајлић,** трговац и сенатор, из Баје. Три писма Вуку, а било је пет Вукових к њему, која су изгубљена.

CXI. **Јосиф Миловук,** трговац и књижар издавач, из Пеште. Има 59 његових писама Вуку, а Вукова очувана само 3, а било их је још преко 67.

CXII. **Јован Берић,** актуар (в. Schaf. Gesch. d. s. Lit. III, 332; 376 etc.). Само једно његово писмо Вуку, и једно Вуково изгубљено. Чудновато је да није било веће преписке међу њима.

CXIII. **Григорије Јакшић,** из Острогона, „Малтеског ордена кавалер и пр." Једно писмо Вуку, а не види се да ли је било још преписке.

CXIV. **Самуило — Севастијан — Илић,** (в. Schaf. Gesch. d. s. Liter. III, 343; 378, 389, 435). Доста велика преписка, има очуваних 47 његових и само пет Вукових писама, а изгубљено је преко 30.

CXV. **Петар Јовановић,** из Карловаца, личност непозната. Једно писмо Вуку, и не види се да је било више преписке.

CXVI. **Марко Бабић,** трговац из Арада. Четири његова писма Вуку, а зна се за једно Вуково к њему, које је изгубљено.

CXVII. **Димитрије Владислављевић,** учитељ Трстански. Ово је једна од највећих збирака међу писмима Вуковим. Има 147 његових цисама Вуку, и једно је изгубљено, а од Вукових писама, којих је било преко 140, очувао се само концепат од једног.

CXVIII. **Л(азар?) Павковић,** из Беча. Биће можда иста личност који се помиње у III. књ. стр. 19 и 483; Вук га зове *Пауновић* (књ. I, 193). Једно писмо Вуку, и Вуков одговор, који је изгубљен.

CXIX. **Кнегиња Љубица Обреновић.** Шест њених и девет Вукових писама; било је још пет Вукових писама, која су изгубљена.

CXX. **Андреј Афанасијевич,** из Петрограда, јамачно какав члан, или секретар Руског Библијског Друштва. Два Вукова писма к њему, и било једно његово Вуку, које је изгубљено.

CXXI. **Стојан Миленковић**, из Панчева, био је у вези с кн. Милошем (в. М. Петровић, Финансије II, 236). Два његова писма Вуку, и било једно Вуково њему, које није очувано.

CXXII. **Граф Неслроде.** Једно писмо Вуково њему. Послао ми препис г. В. Францев.

CXXIII. **Граф Румјанцев.** Два писма Вуку и два Вукова. Не види се да ли је било више. Г. В. Францев послао ми је преписе сва четири: Румјанцовљева оба у концепту, али су она већ пре наштампана у „Срђу“ за 1902. г. стр. 861 и 866.

CXXIV. **Димитрије П. Тирол.** Има Тиролових 36 очуваних писама, и једно изгубљено; Вукова сва изгубљена, а било их је преко 30.

CXXV. **Павле Ј. Шафарик.** Има 63 писма Шафарикова, и не види се да ли је које изгубљено, а Вукових је очувано само пет, а погубљено — што се зна — 49 а јамачно је било и више. Од ових очуваних два су Вукова концепта, а три су у Чешком Музеју у Прагу, чије

преписе ми је послао г. Ђ. Поливка (једно је штампано у Starinama XIV, 196).

На једном Шафарикову писму има и писмо Д-р Јанка Шафарика.

CXXVI. **Вељеслав Ханка.** Осамнаест писама: 7 Вукових и 11 Ханкиних. Не види се да ли је које изгубљено. Једно је Ханкино писмо штампао Богишић у „Срђу“ 1903. стр. 171. Ханкина писма под бр. 3, 7, 11, 13, 15 и 17 налазе се у препису, који је приређивао пок. П. Ђорђевић, а оригинали мени нису дошли још под руку. Од Вукова два писма послао ми је препис г. Ђ. Поливка, а осталих пет штампао је г. Францев.

CXXVII. **Марко Ђорђевић,** базрђанбаша (консул) београдски. Пет писама Вуку, а била су четири Вукова, која су изгубљена.

CXXVIII. **Урош Волић,** први нотар из Вршца. Пет писама Вуку, а Вукових било десет и сва изгубљена.

CXXIX. **Брајткопф и Хертл,** штампари из Лајпцига. Два њихова рачуна и два писма Вуку; било је и једно писмо Вуково па изгубљено.

CXXX. **Аксентије Јанковић,** молер (сликар) из Вршца. Једно писмо Вуку, и једно изгубљено Вуково њему.

CXXXI. **Р. Раск,** проф. из Копенхагена. Два писма Вуку, и било једно Вуково њему, које је изгубљено.

CXXXII. **Слагач** штампарски из Лајпцига. Једно писмо Вуку.

CXXXIII. **Јенски универзитет.** Диплома његова Вуку на докторат.

CXXXIV. **Ј. В. Гете.** Једно писмо Вуку, а било једно Вуково њему, које је изгубљено.

У додатак је ушло, као обично, неколико писама, која се готово сва тичу Вука.

Регистре је израдио г. Урош Џонић студ. фил. под руководством проф. г. Ал. Белића.

Октобра 1909.
у Београду.

Љуб. Стојановић.

ПРЕГЛЕД

СТРАНА

Предговор III

LXXXIX. Стеван Тодоровић.

1. Вуку из Пивница 24—III—1821 1
2. „ „ „ 14—X—1825 2
3. „ „ „ [пре 1—XI—1827?] 3
4. „ „ „ 1—XI—1827 4
5. „ „ Стар Кажине 15—XII—1827 6
6. „ „ „ 25—II—1828 8

XC. Јован Цуковић.

Вуку из Београда 26—III—1821 9

XCI. Јован Костић.

Вуку из Земуна 16/28—IV—1821 10

XCII. Ник. Николајевић

1. Вук њему из Београда 22—IV—1821 11
2. „ „ „ Земуна 6—V—1821 12
3. „ „ „ [Беча] 19—IX—1821 13

XCIII. Лаз. Тодоровић.

1. Вук њему из Зем. Контумаца 25—IV—1821 15
2. Вуку из Цариграда 14—III—1831 16

XCIV. Зорић.

1. Вуку из Земуна 25—V—1821 18
2. „ „ „ 12/2(?)—VII—1821 19
3. „ „ „ 18/30—VII—1821 20

СТРАНА

XCV. Милош Светић (Јов. Хаџић).

1. Вуку из Пеште $\frac{12-VI}{31-V}$—1821 22
2. Вук њему из Беча $\frac{7-VII}{25-VI}$—1821 23
3. Вуку из Пеште 17—VII—1821 23
4. „ „ „ 1—XII—1821 24
5. „ „ „ 25—II—1822 25
6. „ „ „ 2—IV—1826 26

XCVI. Јерменска Штампарија. — Мехитаристе из Беча.

(*Ал. Шлегел, Фр. Грасбергер, Иг. Шикир*).

1. Рачун из Беча 19/7—VI—1821 28
2. Вуку „ „ око 1821 28
3. „ „ „ $\frac{10-VIII}{29-VII}$—1821 29
4. „ „ „ $\frac{1-X}{19-IX}$—1825 29
5. Рачун „ „ 18/6—X—1825 30
6. „ „ „ 13/1—I—1827 30
7. „ „ „ 29/17—IX—1827 31
8. Вуку „ „ $\frac{10-IV}{29-III}$—1332 31
9. „ „ „ $\frac{5-III}{22-II}$—1836 32
10. „ „ „ 15/3—VI—1840 33
11. Вук њој из Беча 22/10—VI—1840 34
12. Вуку из Беча $\frac{4-III}{20-II}$—1841 35
13. Вук њој из Беча $\frac{7-III}{23-II}$—1841 36
14. Вуку из Беча 23/11—III—1841 37
15. Вук њој из Беча 24/12—III—1841 38
16. „ „ „ „ $\frac{10-IV}{29-III}$—1841 39
17. Вуку из Беча 21/9—IV—1842 40
18. „ „ „ [после 21/9—IV—1842] 40
19. „ „ „ 31/19—I—1845 43
20. „ „ „ $\frac{11-IV}{30-III}$—1845 44
21. „ „ „ $\frac{9-XI}{28-X}$—1846 44
22. „ „ „ 21/9—I—1847 45
23. „ „ „ $\frac{10-II}{29-I}$—1847 46
24. „ „ „ $\frac{5-I-1848}{24-XII-1847}$ 47
25. „ „ „ 15/3—I—1850 48
26. „ „ „ $\frac{8-X}{26-IX}$—1850 49
27. „ „ „ 27/15—VII—1854 50
28. „ „ „ 18/6—II—1852 50
29. „ „ „ 17/5—I—1854 51
30. „ „ „ $\frac{11-II}{30-I}$—1854 52

СТРАНА

31. Вуку из Беча $\frac{12-II}{31-I}$—1860 53
32. „ „ „ 22/10—II—1860 54
33. Вук њој из Београда пре 16/4—III—1860 54
34. Вуку из Беча 16/4—III—1860 55
35. Вук њој из Беча после 16/4—III—1860 56
36. Вуку из Беча $\frac{2-XII}{20-XI}$—1861 57
37. „ „ „ 19/7—I—1863 57
38. „ „ „ $\frac{9-IX}{28-VIII}$—1863 58
39 „ „ „ 29/17—IX—1863 59
40. Вук њој „ „ после 29/17—IX—1863 60

XCVII. Константин Хаџија Пивар.

1. Вуку из Земуна 9—VI—1821 63
2. „ „ „ 29—VII—1821 64
3. „ „ „ 12—IX—1821 64
4. „ „ „ 19—IX—1721 65
5. „ „ „ 18—X—1821 66
6. Вук њему из Беча 25—X—1821 66
7. Вуку из Земуна 22—XII—1821 67
8. „ „ „ 19—I—1822 68
9. „ „ „ 30—I—1822 68
10. „ „ „ 13—II—1822 69
11. „ „ „ 15—II—1812 70

XCVIII. Филип Петровић, Карабаш.

1. Вуку из Земуна 16—VI—1821 71
2. „ „ „ 29—IX—1821 72
3. „ „ „ 17—XI—1821 73
4. „ „ „ 14/26—XII—1825 74

XCIX. Ст. Добрић.

Вук њему из Беча 18/30—XI—[1821] 76

C. Јован Антић.

1. Вуку из Пеште 19—VI—1821 78
2. „ „ „ 19—XI—1821 79

CI. Христифор Обреновић.

1. Вуку из Петрограда VII—1821 80
2. Вук њему из Беча 9—XI—1721 81
3. Вуку из Петрограда 12—XII—1821 82
4. Вук њему из Беча 25—I—1822 84
5. „ „ „ „ 21—IV—1822 87
6. Вуку из Дзенциола 30—VIII—1822 87

СТРАНА

CII. Лазар Марјановић.

1. Вуку из Земуна 7—VII—1821 89
2. „ „ „ 28—III—1825 90
3. „ „ „ 18/30—III—1826 91

CIII, Јевстахија Арсићка.

1. Вук њој из Беча 15—VII—1821 93
2. Вуку из Арада 22—VIII—1821 93
3. „ „ „ 14—III—1825 94

CIV. Никола Димитријевић.

1. Вуку из Н. Сада 18/30—VII—1821 96
2. „ „ Земуна 13/1—VIII—1821 97
3. „ „ Пеште 8—XII—1821 97

CV. Василије Поповић.

1. Вук њему из Беча [19—XII—1821] 98
2. „ „ „ Панчева 2—X—1822 99
3. Вуку из Крагујевца 18—XII—1822 100
4. „ „ Чачка 8—VII—1823 101
5. Вук њему из Лајпцига 6—X—1823 102
6. „ „ „ Беча 14—XI—1825 103
7. „ „ „ „ 15—X—1826 105
8. „ „ „ „ 26—X—1826 108
9. Вуку из Крагујевца 5—XI—1826 109
10. Вук њему из Беча 10—XII—1826 111
11. „ „ „ „ 24—XII—1826 112
12. Вуку из Крагујевца 27—XII—1826 113
13. Вук њему из Беча 28—XII—1826 114
14. Вуку из Крагујевца 10—X—1827 114
15. Вук њему из Беча 14—X—1827 115
16. „ „ „ „ 14—X—1827 118
17. Вуку из Крагујевца пре 15—XI—1827 119
18. Вук њему из Беча 15—XI—1827 120
19. „ „ „ „ 15—XII—1827 122
20. „ „ „ Будима 19—I—1828 123
21. Вуку из Чачка 17—II—1828 125
22. Вук њему из Будима 15—III—1828 126
23. „ „ „ „ 31—V—1828 127
24. „ „ „ Беча 12—VI—1828 129
25. Вуку из Крагујевца 27—VI—1828 130
26. Вук њему из Беча 10—VII—1828 131
27. „ „ из Крагујевца пре 19—XII—1829 131
28. „ „ „ „ 29—IX—1829 132
29. Вуку из Пожаревца 4—X—1829 134

СТРАНА

30. Вук њему из Зем. Конвумаца 16—X—1829 135
31. Вуку из Крагујевца 3—XI—1829 135
32. Вук њему из Земуна 12—XI—1829 136
33. Вуку из Чачка 18—XI—1829 137
34. „ „ Крагујевца 29—XI—1829 138
35. Вук њему из Земуна 18—XII—1829 139
36. Вуку из Крагујевца 10—X—1830 141
37. Вук њему из Земуна 11—X—1830 141
38. Вуку из Пожаревца пре 9—XI—1830 143
39. Вук њему из Београда 9—XI—1830 144
40. Вуку из Крагујевца 14—XI—1830 144
41. Вук њему из Београда 27—XII—1830 146
42. Вуку из Крагујевца 1—I—1831 147
43. Вук њему из Београда 15—I—1831 147
44. Вуку из Крагујевца 18—I—1831 148
45. Вук њему из Београда 23—I—1831 149
46. Вуку из Крагујевца 31—I—1831 150
47. „ „ „ 22—IV—1831 151
48. Вук њему из Београда 27—IV—1831 152
49. Вуку из Крагујевца 1—V—1831 153
50. Вук њему из Београда 28—VI—1831 155
51. Вуку из Крагујевца 3—VII—1831 156
52. Вук њему из Београда 1—VIII—1831 157
53. Вуку из Крагујевца 9—VIII—1831 158
54. Вук њему из Београда 16—VIII—1831 160
55. Вуку из Крагујевца 21—VIII—1831 161
56. „ „ „ 7—IX—1831 162
57. Вук њему из Земуна 27—IX—1831 163
58. Вуку из Београда 6—X—1831 165
59. Вук њему из Земуна 10—X—1831 165
60. Вуку из Крагујевца 20—X—1831 166
61. Вук њему из Земуна 31—X—1831 168
62. „ „ „ „ 31—X—1831 169
63. „ „ „ „ 18—XII—1831 172
64. Вуку из Крагујевца 24—XII—1831 174
65. Вук њему из Земуна 5—I—1832 176
66. Вуку из Топчидера 8—I—1832 177

CVI. Димитрије Перазић.

Вуку из Задра $\frac{21—VII}{2—VIII}$—1821 180

CVII. Јован Мостарски.

1. Вуку из Пеште 13/1—VIII—1821 181
2. „ „ „ 21/9—IX—1821 183
3. „ „ „ 22/10—X—1821 184
4. „ „ Беча 30/18—XII—1821 186

СТРАНА

5. Вуку из Пеште 22/10—I—1822 187
6. „ „ „ 31/19—I—1822 188
7. „ „ „ 24/12—II—1822 191
8. „ „ „ $\frac{11-IV}{30-III}$—1824 193
9. „ „ „ $\frac{1-IX}{20-VIII}$—1824 194
10. „ „ „ 18/6—XI—1824 196
11. „ „ „ 23/11—III—1826 198
12. „ „ „ 23/11—VII—1828 200
13. „ „ „ 29/17—VI—1829 202
14. „ „ Пачира $\frac{12-II}{31-I}$—1835 202

CVIII. Петар Ристић.

1. Вуку из Тителa $\frac{1-IX}{20-VIII}$—1821 206
2. „ „ Карловаца 7—XI—1830 208
3. „ „ „ 5—VI—1831 211
4. „ „ „ 30—XI—1831 212

CIX. Тадија Илић (и Обрад Томић).

1. Вуку из Београда 28—VIII—1821 214
2. „ „ „ 26—V—1825 215
3. „ „ „ 20—IV—1832 216

CX. Јован Токајлић.

1. Вуку из Баје 29—VIII—1821 217
2. „ „ „ 22—X—1827 218
3. „ „ Мохача 6—V—1860 219

CXI. Јосиф Миловук (и Добровојевић).

1. Вуку из Пеште $\frac{12-IX}{31-VIII}$—1821 221
2. „ „ Сегедина 28/16—X—1821 221
3. „ „ Пеште $\frac{10-II}{29-I}$—1822 222
4. „ „ „ 25/13—X—1824 223
5. „ „ „ 21/9—III—1825 224
6. „ „ „ 17/5—IX—1825 225
7. „ „ „ 24/12—IX—1825 225
8. „ „ „ 22/10—XI—1825 226
9. „ „ „ 19/31—XII—1825 227
10. „ „ „ $\frac{4-IV}{23-III}$—1826 228
11. „ „ „ $\frac{1-XI}{20-X}$—1826 229
12. „ „ „ 1/13—XII—1826 230
13. „ „ „ 20/8—XII—1826 231
14. „ „ „ $\frac{3-I-1827}{22-XII-1826}$ 232

		СТРАНА
15.	Вуку из Пеште 14/2—I—1827	233
16.	„ „ „ 14/2—V—1827	233
17.	„ „ „ $\frac{9-VI}{28-V}$—1827	234
18.	„ „ „ 31/19—VIII—1827	206
19.	„ „ „ $\frac{12-X}{30-IX}$—1827	237
20.	„ „ „ $\frac{12-XII}{30-XI}$—1827	238
21.	„ „ „ $\frac{10-I-1828}{29-XII-2827}$	239
22.	„ „ „ 29—XII—1827 (обрачун)	240
23.	Вук њему из Будима 29—XII—1827 (обрачун)	242
24.	Вуку из Пеште 31/19—V—1828	243
25.	„ „ „ $\frac{3-VII}{21-VI}$—1828	243
26.	„ „ „ $\frac{9-VII}{27-VI}$—1828	244
27.	„ „ „ $\frac{2-IX}{21-VIII}$—1828	245
28.	„ „ „ 24/12—IX—1828	246
29.	„ „ „ $\frac{9-XI}{28-X}$—1828	247
30.	„ „ „ $\frac{12-II}{31-I}$—1829	248
31.	„ „ „ 31/19—III—1829	251
32.	„ „ „ 18/6—IV—1829	252
33.	„ Ф „ $\frac{12-VI}{31-V}$1829 (обрачун)	253
34.	„ „ „ $\frac{2-VII}{20-VI}$—1829	253
35.	„ „ „ 25/13—XII—1829	254
36.	„ „ „ 22/10—III—1831	255
37.	„ „ „ 2/14—VII—1831	256
38.	„ „ „ 26/14—VII—1832	257
39.	„ „ „ 13/1—IX—1832	257
40.	Вук њему из Беча 20—I—1833	258
41.	Вуку из Пеште $\frac{2-II}{21-I}$—1833	259
42.	Вук њему (обрачун) око 21—I—1833	262
43.	Вуку из Пеште 17/5—III—1833	263
44.	„ „ „ $\frac{6-V}{24-IV}$—1833	264
45.	„ „ „ 17/5—VI—1833	265
46.	„ „ „ $\frac{7-IX}{26-VIII}$—1833	266
47.	„ „ „ 14/2—IX—1833	267
48.	„ „ „ 15/3—XI—1833	271
49.	„ „ „ 13/I—I—1834	272
50.	„ „ „ $\frac{4-II}{23-I}$—1834	273
51.	„ „ „ 17/5—IV—1834	274
52.	„ „ „ 15/3—IX—1835	275
53.	„ „ „ $\frac{5-XI}{24-X}$—1835	276
54.	„ „ „ 16/4—XI—1835	277
55.	„ „ „ $\frac{1-III}{18-II}$—1836	278

СТРАНА

56. Вуку из Пеште 31/19—III—1836 281
57. „ „ „ $\frac{9-IV}{28-III}$—1836 282
58. „ „ „ 16/4—IX—1836 283
59. „ „ „ 17/5—XI—1836 284
60. „ „ „ $\frac{10-II}{29-I}$—1837 285
61. „ „ „ 15/3—XI—1837 285
62. „ „ „ 12/24—IV—1838 288

CXII. Јован Берић.

Вуку из Будима 4/16—IX—1821 290

CXIII. Григорије Јакшић.

Вуку из Вилагоша 25—X—1821 291

CXIV. Самуило (Севаст.) Илић.

1. Вуку из Г. Карловца 23—XI—1821 292
2. „ „ „ „ 23—XII—1821 293
3. „ „ „ „ 5—V—1822 294
4. „ „ „ „ 16—IV—1823 295
5. „ „ „ „ 19—III—1824 296
6. „ „ „ „ 27—VI—1824 297
7. „ „ „ „ 6—VIII—1824 298
8. „ „ „ „ 27—VIII—1824 300
9. „ „ „ „ 16—XI—1824 303
10. „ „ „ „ 1—II—1825 304
11. „ „ „ „ 15—II—1825 305
12. „ „ „ „ 16—III—1825 306
13. „ „ „ „ 27—IX—1825 307
14. „ „ „ „ 11—X—1825 308
15. „ „ „ „ 20—X—1825 309
16. „ „ „ „ 8—XI—1825 311
17. „ „ „ „ 22—XI—1825 312

Оглас на Доситијеву Буквицу 314

18. Вуку из Г, Карловаца 29—XI—1825 316
19. „ „ „ „ 3—I—1826 317
20. „ „ „ „ 24—II—1826 318

Адам Јовановић Сев. Илићу 320

21. Вуку из Г. Карловаца 3—III—1826 321
22. „ „ „ „ 28—III—1826 322
23. „ „ „ „ 25—VII—1826 322
24. „ „ „ „ 2—VIII—1826 324
25. „ „ „ „ 26—XI—1826 325
26. „ „ „ „ 19—XII—1826 326
27. „ „ „ „ 26—VI—1827 327

СТРАНА

28. Вуку из Г. Карловаца 4—IX—1827 330
29. „ „ „ „ 19—X—1827 330
30. „ „ „ „ 11—XII—1827 331
31. „ „ Шишатовца 23—IV—1828 332
32. Вуку из Г. Карловаца 1—VII—1828 334
33. „ „ „ „ 10—IX—1828 334
34. „ „ „ „ 15—XI—1830 335
35. „ „ „ „ 17—I—1832 336
36. „ „ „ „ 24—VII—1832 337
37. [Вук њему 16/28—XII—1832 види књ. II стр. 340]
38. Вуку из Г. Карловаца 30—IV—1833 338
39. „ „ м. Гомирја 29—VIII—1833 339
40. „ „ „ „ 20—IX—1833 340
41. „ „ Г. Карловаца 28—IX—1833 341
42. „ „ „ „ 31—XII—1833 342
43. Вук њему из Беча 9/21—I—1834 342
44. Вуку из Г. Карловаца 8—III—1834 344
45. Вук њему из Беча 30—III—1834 345
46. Вуку из Г. Карловаца 17—V—1834 346
47. „ „ „ „ 21—VI—1834 347
48. Вук њему из Трста 11—VIII—1834 348
49. „ „ „ „ 14/26—VI—1835 349
50. Вуку из м. Гомирја 26—VII—1835 350
51. „ „ „ „ 11—I—1852 351
52. „ „ „ Хопова 2—XII—1856 352

CXV. Петар Јовановић.

Вуку из Карловаца 9—II—1822 354

CXVI. Марко Бабић.

1. Вуку из Арада 12—II—1822 355
2. „ „ „ 3—XI—1827 355
3. „ „ „ 27—II—1828 257
4. „ „ „ 27—III—1828 357

CXVII. Димитрије Владислављевић.

1. Вуку из Трста 14—IV—1822 358
2. „ „ „ 23—II—1825 359
3. „ „ „ 14—IX—1825 360
4. „ „ „ 12—X—1825 360
5. „ „ „ [пре 14—XI—1825] 361
6. „ „ „ 30—XI—1825 362
7. „ „ „ 7—XII—1825 364
8. „ „ „ 17/29—XII—1825 365
9. „ „ „ $\frac{2-II}{21-I}$—1826 365
10. „ „ „ 4/16—II—1826 367

		СТРАНА
11.	Вуку из Трста крај II—1826	368
12.	„ „ „ 11—X—1826	370
13.	„ „ „ 25—I—1827	270
14.	„ „ „ 3—XI—1827	373
15.	„ „ „ 24—XI—1827	375
16.	„ „ „ 31—III—1828	375
17.	„ „ „ пре 12/24—IV—1828	376
18.	„ „ „ 19—IV—1828	377
19.	„ „ „ 13—V—1828	377
20.	„ „ „ 19—VIII—1828	278
21.	„ „ „ 4/16—IX—1828	379
22.	„ „ „ 18—II—1829	380
23.	„ „ „ 19—V—1832	381
24.	„ „ „ 19—III—1833	382
25.	Вук њему из Беча 25—III—1833	383
26.	Вуку из Трста 31—III—1833	384
27.	„ „ „ 25—V—1833	384
28.	„ „ „ 29—V—1833	385
29.	„ „ „ 28—VI—1833	387
30.	„ „ „ 14/26—VII—1833	388
31.	„ „ „ 21—VIII—1833	388
32.	„ „ „ $\frac{10\text{—I—}1834}{29\text{—XII—}1833}$	390
33.	„ „ „ 10—II—1833	391
34.	„ „ „ 24—IV—1834	392
35.	„ „ „ 5/17—V—1834	393
36.	„ „ „ 12/24—V—1834	394
37.	„ „ „ 30—V—1834	394
38.	„ „ „ 15—XI—1834	395
39.	„ „ „ 20—25—XI—1834	396
40.	„ „ „ $\frac{1\text{—IV}}{20\text{—III}}$—1835	399
41.	„ „ „ 8—V—1835	400
42.	„ „ „ 15—VI—1835	401
43.	„ „ „ 28—XI—1835	402
44.	„ „ „ 8—I—1836	405
45.	„ „ „ $\frac{1\text{—V}}{19\text{—IV}}$—1836	406
46.	„ „ „ 14/26—V—1836	407
47.	„ „ „ 5/17—VII—1836	409
	В. Лумбардић — Дим. Владисл. из Котора 1—VII—1836	409
48.	Вуку из Трста $\frac{9\text{—X}}{27\text{—IX}}$—1836	410
49.	„ „ „ 8—XI—1836	412
50.	„ „ „ 11—XII—1836	414
51.	„ „ „ 13—I—1837	415
52.	„ „ „ 1—II—1837	417
53.	„ „ „ 27/15—III—1837	418
54.	„ „ „ [24 (или 25)—III—1837]	419
55.	„ „ „ 26—III—1837	420

				СТРАНА
56.	Вуку	из	Трста $\frac{4-VI}{23-V}$ 1837	322
57.	„	„	„ 29—V—1837	423
58.	„	„	„ 7—XII—1837	424
59.	„	„	„ 10/22—XII—1837	426
60.	„	„	„ 9—I—1838	427
61.	„	„	„ 18—X—1838	427
62.	„	„	„ 5—II—1839	429
63.	„	„	„ 23—IV—1839	431
64.	„	„	„ 7—V—1839	432
65.	„	„	„ 27—I—1840	433
66.	„	„	„ $\frac{1-III}{18-II}$—1840	434
67.	„	„	„ 9/21—VII—1840	436
68.	„	„	„ 26—VIII—1840	438
69.	„	„	„ 27—VIII—1840	439
70.	„	„	„ 8/20—IX—1840	439
71.	„	„	„ 14—XI—1840	441
72.	„	„	„ 1—XII—1840	442
73.	„	„	„ 20—XII—1840	443
74.	„	„	„ 8/20—I—1841	444
75.	„	„	„ $\frac{10-VIII}{29-VII}$—1841	445
76.	„	„	„ $\frac{2-X}{20-IX}$—1841	446
77.	„	„	„ 14—XI—1841	447
78.	„	„	„ 3—XII—1841	448
79.	„	„	„ 26—XII—1841	449
80.	„	„	„ 17/5—IX—1843	450
81.	„	„	„ 11/23—IX—1843	451
82.	„	„	„ 6/18—IV—1844	452
83.	„	„	„ 10/22—IV—1844	453
84.	„	„	„ 30—V—1844	454
85.	„	„	„ $\frac{2-XI}{22-X}$—1844	455
86.	„	„	„ 23—XI—1844	456
87.	„	„	„ 1/13—II—1845	458
88.	„	„	„ 30—VII—1845	459
89.	„	„	„ $\frac{4-X}{22-IX}$—1845	462
90.	„	„	„ 10/22—IV—1846	463
91.	„	„	„ 12/24—VII—1846	465
92.	„	„	„ 25—VII—1846	466
93.	„	„	„ 6/18—IX—1846	468
94.	„	„	„ 3/15—X—1846	470
95.	„	„	„ 17/29—X—1846	471
96.	„	„	„ 24—X—1846	471
97.	„	„	„ 1/13—XI—1846	472
98.	„	„	„ 20—21—XI—1846	473
99.	„	„	„ 13/25—XII—1846	475
100.	„	„	„ 25—XII—1846	476

			СТРАНА
101.	Вуку	из Трста 21—II—1847	477
102.	„	„ „ 13/25—IV—1847	478
103.	„	„ „ 19/31—V—1847	480
104.	„	„ „ $\frac{7-X}{25-IX}$—1847	481
105.	„	„ „ 8—XI—1847	481
106.	„	„ „ 28—XII—1847	483
107.	„	„ „ 9/21—II—1848	484
108.	„	„ „ 13/25—II—1848	485
109.	„	„ „ 15/27—III—1848	486
110.	„	„ „ 6/18—IV—1848	488
111.	„	„ „ 29/17—IV—1848	489
112.	„	„ „ 18/30—V—1848	490
113.	„	„ „ 3/15—VI—1848	491
114.	„	„ „ 3/15—VI—1848	492
115.	„	„ „ 8/20—VI—1848	493
116.	„	„ „ 8/20—VII—1848	494
117.	„	„ „ 25—VII—1848	495
118.	„	„ „ 28—VIII—1848	496
119.	„	„ „ 28/16—IX—1848	497
120.	„	„ „ 18/30—XI—1848	499
121.	„	„ „ 3/15—I—1849	502
122.	„	„ „ 7/19—IV—1849	504
123.	„	„ „ 21—IV—1849	505
124.	„	„ „ 6—VIII—1849	506
125.	„	„ „ 13—XI—1849	507
126.	„	„ „ $\frac{1-II}{17-I}$—1850	509
127.	„	„ „ 11/23—II—1850	511
128.	„	„ „ 2—V—1850	512
129.	„	„ „ [после 2—V—1850]	512
130.	„	„ „ $\frac{1-IX}{20-VIII}$—1850	513
131.	„	„ „ 1—XI—1850	515
132.	„	„ „ 30—XII—1850	516
133.	„	„ „ 19—II—1851	517
134.	„	„ „ 22—III—1851	519
135.	„	„ „ 1—IV—1851	520
136.	„	„ „ 12—VIII—1851	521
137.	„	„ „ 27—X—1851	522
138.	„	„ „ $\frac{3-I-1852}{22-XII-1851}$	523
139.	„	„ „ 8—I—1852	524
140.	„	„ „ $\frac{3-III}{20-II}$—1852	525
141.	„	„ „ 21—III—1852	526
142.	„	„ „ 28—VIII—1852	527
143.	„	„ „ 11/23—XI—1852	527
144.	„	„ „ 25/13—IX—1852	528
145.	„	„ „ 5—XII—1852	528

СТРАНА

146. Вуку из Трста 12/24—II—1853 530
147. „ „ „ 5—IV—1853 532
148. „ „ „ 12/24—VIII—1853 533

CXVIII. Л. Павковић.

Вуку из Беча $\frac{29-V}{10-VI}$1822 535

CXIX. Кнегиња Љубица Обреновић.

1. Вук њој из Темишвара 2—VI—1822 536
2. „ „ „ Земуна 21—XII—1831 538
3. „ „ „ „ 19—II—1832 538
4. „ „ „ Беча 1—VIII—1836 539
5. Вуку из Пожаревца 15—VIII—1836 540
6. Вук њој из Беча 5—III—1840 541
7. Вуку из Крагујевца 22—II—1841 541
8. Вук њој из Беча 11—III—1841 543
9. „ „ „ „ [после 11—III—1841] 544
10. Вуку из Београда 31—VIII—1841 546
11. Вук њој из Беча 12—IX—1841 548
12. Вуку из Београда 20—IX—1831 550
13. „ „ „ 20- VII—1842 551
14. „ „ Земуна 14—I—1843 552
15. Вук њој из Беча 5—II—1843 553

CXX. Андреј Афанасијевић Никитин.

1. Вук њему из Темишвара 9—XII—1822 554
2. „ „ „ Беча 26—II—1823 555

CXXI. Стојан Миленковић.

1. Вуку [из Панчева пре 21—III—1823] 556
2. Вуку из Жабара 21—III—1823 557

CXXII. Граф Неслроде.

Вук њему из Беча 2—III—1823 558

CXXIII. Граф Румјанцев.

1. Вуку из Петрограда 26—III—1823 560
2. Вук њему из Лајпцига 7—V—1823 561
3. „ „ „ „ 28—XII—1823 562
4. Вуку из Петрограда 19—III—1824 562

СТРАНА

CXXIV. Дим. П. Тирол.

1. Вуку из Темишвара 28/16—IV—1823 564
2. „ „ „ $\frac{5-VI}{24-V}$ 1823 565
3. „ „ „ 21/9—IX—1823 566
4. „ „ „ $\frac{10-X}{28-IX}$—1823 568
5. „ „ „ 24/12—VI—1824 569
6. „ „ „ $\frac{10-IX}{29-VIII}$—1824 571
7. „ „ „ 30/18—XI—1824 572
8. „ „ „ 22/10—II—1825 574
9. „ „ „ 23/11—IV—1825 575
10. „ „ „ 22/10—VII—1825 577
11. „ „ „ 16/4—X—1825 578
12. „ „ „ 16/4—I—1826 579
13. „ „ „ $\frac{10-III}{26-II}$—1826 584
14. „ „ „ $\frac{2-IV}{21-III}$ 1826 585
15. „ „ „ 13/1—IV—1826 586
16. „ „ „ $\frac{9-XI}{28-X}$—1826 587
17. „ „ „ 25/13—XII—1826 588
18. „ „ „ 11—II—1827 590
19. „ „ „ 30/18—IV—1827 591
20. „ „ „ 17—VI—1827 593
21. „ „ „ 27—VI—1827 595
22. „ „ „ $\frac{3-VIII}{22-VII}$—1827 596
23. „ „ Пеште 17/29—VIII—1827 596
24. „ „ „ $\frac{12-IX}{31-VIII}$—1827 597
25. „ „ „ 13/1—X—1827 599
26. „ „ „ 15/3—XI—1827 600
27. „ „ Темишвара 19—IV—1828 601
28. „ „ „ 12—VI—1828 602
29. „ „ „ 19—IV—1829 604
30. „ „ Шапца 2—I—1831 606
31. „ „ Београда 14—VII—1832 607
32. „ „ „ 4—X—1836 609
33. „ „ Одесе 16—XI—1840 610
34. „ „ Темишвара 13—V—1847 612
35. „ „ „ $\frac{5-VIII}{24-VII}$—1847 614
36. „ „ „ 3—VI—1855 616

CXXV. Павле Шафарик.

1. Вуку из Н. Сада $\frac{5-V}{23-IV}$—1823 618
2. „ „ „ „ $\frac{1-IX}{20-VIII}$—1825 619

СТРАНА

3. Вуку из Н. Сада $\frac{7-XI}{26-X}$—1825 621
4. „ „ „ „ 19/7—XII—1825 623
5. Вук њему из Беча 18/30—XII—1825 625
6. Вуку из Н. Сада 16/4—I—1826 627
7. „ „ „ „ 24/12—VI—1826 630
8. „ „ „ „ $\frac{10-XII}{28-XI}$—1826 631
9. „ „ „ „ 28/16—I—1827 633
10. „ „ „ „ 13/1—II—1827 635
11. „ „ „ „ [пре VI—1827] 636
12. „ „ „ „ 14/2—VI—1827 637
13. Вук њему из Беча 10/22—VI—1827 638
14. Вуку из Н. Сада $\frac{9-VIII}{28-VII}$—1827 642
15. „ „ „ „ $\frac{3-XI}{22-VIII}$—1827 645
16. Вук њему из Беча $\frac{4-IX}{23-VIII}$—1827 646
17. Вуку из Н. Сада 20/8—XI—1828 649
18. „ „ „ „ 23/11—II—1828 650
19. „ „ „ „ 27/15—V—1828 650
20. „ „ „ „ 17/5—VIII—1828 651
21. „ „ „ „ $\frac{8-III}{24-II}$—1829 652
22. „ „ „ „ $\frac{4\ III}{20-II}$—1830 654
23. „ „ „ „ 28/16—III—1830 656
24. „ „ „ „ 18/6—IV—1830 657
25. „ „ „ „ 20/8—V—1830 658
26. „ „ „ „ 24/12—VI—1830 660
27. „ „ „ „ 26/14—IX—1830 661
28. „ „ „ „ 19/7—X—1830 662
29. „ „ „ „ $\frac{1-XII}{19-XI}$—1830 663
30. „ „ „ „ 27/15—I—1831 664
31. Вук њему из Београда 20/I—21/IV—1831 665
32. Вуку из Н. Сада $\frac{7-XII}{25-XI}$—1831 667
33. „ „ „ „ 14/2—III—1832 668
34. „ „ „ „ $\frac{10-XII}{28-XI}$—1832 668
35. „ „ Прага 20/8—V—1833 669
36. „ „ „ $\frac{9-VI}{28-V}$—1833 671
37. „ „ „ $\frac{7-VII}{25-VI}$—1833 673
38. „ „ „ $\frac{1-IX}{20-VIII}$—1833 674
39. „ „ „ 24/12—I—1834 677
40. „ „ „ 16/4—V—1834 678
41. „ „ „ 17/5—VI—1836 680
42. „ „ „ $\frac{4-VII}{22-VI}$—1836 681
43. „ „ „ 25/13—IX—1837 682

СТРАНА

44. Вуку из Прага 14/2—VI—1888 683
45. „ „ „ $\frac{8-X}{26-XI}$—1838 684
Dr. Јанко Шафарик Вуку из Беча $\frac{12-X}{30-IX}$—1838 . . 685
46. Вуку из Прага 17/5—X—1838 686
47. „ „ „ 25/13—VI—1840 687
48. „ „ „ 17/5—VIII—1840 688
49. „ „ „ $\frac{4-IX}{23-VIII}$—1840 689
50. „ „ „ 16/4—XI—1840 690
51. „ „ „ $\frac{3-III}{20-II}$—1841 691
52. „ „ „ 26/14—XI—1841 691
53. Вук њему из Беча 13/25—VIII—1842 693
54. Вуку из Прага 14/2—VII—1846 694
55. „ „ „ 30/18—VIII—1846 695
56. „ „ „ 24/12—XII—1847 696
57. „ „ „ $\frac{1-I-1848}{20-XII-1847}$ 697
58. „ „ „ 15/3—X—1851 698
59. „ „ „ 28/16—XII—1851 699
60. „ „ „ $\frac{2-I-1852}{21-XII-1851}$ 699
61. „ „ „ 25/13—III—1852 700
62. „ „ „ $\frac{8-IV}{27-III}$—1853 701
63. „ „ „ $\frac{2-X}{20-IX}$—1853 701
64. „ „ „ 18/6—XII—1853 702
65. „ „ „ 19/7—II—1854 703
66. „ „ „ 24/12—IX—1854 703
67. „ „ „ 28/16—IX—1854 704
68. „ „ „ $\frac{10-X}{28-IX}$—1854 705

CXXVI. Вељеслав Ханка.

1. Вуку из Прага 21/9—VII—1823 707
2. Вук њему из Хале 5/17—IX—1823 707
3. Вуку из Прага 26/14—V—1847 708
4. „ „ „ 9/21—I—1848 708
5. Вук њему из Беча 17/29—I—1848 709
6. Вуку из Прага $\frac{4-III}{21-II}$—1848 710
7. „ „ „ (1848) 71
8. Вук њему из Беча 22—VII—1850 711
9. Вуку из Прага $\frac{2-IX}{21-VIII}$—1850 711
10. Вук њему из Беча 6/18—IX—1850 712
11. Вуку из Прага $\frac{30-V}{11-VI}$—1851 712
12. Вук њему из Беча 16/4—VII—1851 713
13. Вуку из Прага $\frac{5-VII}{23-VI}$—1852 713

СТРАНА

14. Вуку из Прага 18/6—III—1853 714
15. „ „ „ $\frac{8-IV}{27-III}$—1853 715
16. „ „ „ 2/14—V—1853 716
17. „ „ „ 30/18—VI—1863 716
18. Вук њему из Беча 22—X—1854 717

CXXVII. Марко Ђорђевић.

1. Вуку из Београда 16—VII—1823 718
2. „ „ „ 25—X—1823 718
3. „ „ „ 19—XII—1823 719
4. „ „ Цариграда 29—XI—1829 720
5. „ „ Београда 25—IV—1831 721

CXXVIII. Урош Волић.

1. Вуку из Вршца 24—VII—1823 723
2. „ „ „ 30—I—1825 724
3. „ „ „ 12/24—XII—1825 726
4. „ „ „ 23—X—1831 726
5. „ „ „ 29—V—1832 728

CXXIX. Брајткопф и Хертл.

1. Вуку из Лајпцига $\frac{9-VIII}{28-VII}$—1823 729
2. „ „ „ $\frac{3-III}{19-II}$—1824 730
3. „ „ „ $\frac{10-IV}{29-III}$—1824 731
4. „ „ „ $\frac{2-IX}{21-VIII}$—1824 731

CXXX. Аксентије Јанковић.

Вуку из Вршца 30—VII—1823 733

CXXXI. Р. Раск.

1. Вуку из Хамбурга (?) $\frac{12-IX}{31-VIII}$—1823 734
2. „ „ Копенхагена 16/4—II—1824 735

CXXXII. Слагач.

Вуку из Лајпцига 15/3—IX—1823 736

CXXXIII. Јенски универзитет.

Диплома Вуку од 24/12—IX—1823 737

CXXXIV. Ј. В. Гете.

Вуку из Вајмара 20/8—XII—1823 739

СТРАНА

Додатак.

Ник. Николајевић — митр. Стратимировићу из Оструж нице 19—V—1806 741
Матија Башолић — Т. Тирки из Голубинаца $\frac{5-XI}{24-X}$ —1821 742
Дим. Живковић — Т. Тирки из Г. Карловаца 26—VIII—1821 743
Јос. Миловук — Т. Тирки из Пеште 25/13—X—1825 . . . 743
„ „ — Ани Карацић из Пеште 16/4—II—1827 . 744
Јов. Јанковић — Јов. Берићу из Осека 12—IV—1828 . . . 745
Сев. Илић — Јос. Миловуку из Г. Карловаца 30—VII—1832 . 745
„ „ — „ „ „ „ „ 12—VIII—1832 . 746
Дим. Владисављевић — Јов. Бајчевићу из Трста 4/16-II-1826 747
Влад. Вукасевићу — Дим. Владислављевићу из Лазарета св. Терезе 26—VIII—1837 747
Тестаменат Дим Владисављевића 10/22—IX—1849 749
Рачун Д. П. Тирола 26—I—1824 751
П. Шафарик — Ђ. Мушицком из Прага $\frac{7-I-1838}{26-XII-1837}$ 752

Регистри

I. Имена лица (и апелатива) и имена географска 755
II. Граматички регистар 788
III. Предметни регистар 791

ДОПУНА

На писму Шафарикову бр. 18 (стр. 650) адреса је овака: Sr. Wohlgeboren Herrn Wuk Stephanovics Karadschics Doct. d. Phil., Mitgl. mehr. g. Gesel. Abzugeben mit Briefen des Herrn Joh. v. Berich in Ofen; *и Вукова напомена:* одговорено 2. Марта (по Римском).

На стр. VI. и 554. уз име Андреј Афанасијевић, треба додати *Никитин.*.

ВУКОВА ПРЕПИСКА

IV.

LXXXIX

СТЕФАН ТОДОРОВИЋ

1.

Высокоѹченый Господинъ
Вѹкъ Стефановичь, здравствѹйте!

Као не познатъ: усѹдьѹемсе вамъ ꙗвити; слѹшаютьи, одъ дрѹги учени мѹжева, да сте у том лепомъ намѣренію, и третьѹ частъ песама светѹ показати, за любовь рода Србскогъ. За кой се трѹд славите, и славитьете се докъ є Србльина. Іа гди живѹцамъ, у местѹ рожденія могъ, не имаютьи никакове дрѹге забаве, по совершенію посла мога; почнемъ скѹпляти песме старинске, а и садашнѣ кое по Бачкой, и по Тисю, одъ Девояка Бачки владаю. А желя є моя то, да све песме вама пошлѣмъ; и тако коя вамъ се допадне даю у проче песме ставите.

А шта више радъ бы био, самъ собомъ (светле Неделѣ) вамъ донети, ако би се могло. Зато учтиво молимъ, да би ме известна учинили, могѹлъ іа по намѣренію момъ успети, или не. Ако би ми свободно дотьи било — то би речене неделѣ дошо. Ако не — да пошлѣмъ. Писмо, ако би се те чести удостоїо, мени послати, може се из Новогъ Сада най лакше, а до Новогъ Сада на Пѹстеника трговца. Далѣ пакъ у надежди остаємъ известити се, желетьи свагда называти се вашъ

У Пивница 24. Марта 1821 г.

Истиный Почитатель
Стефанъ Ѳеодѡровичь
діакон и учитель Пивнич.

У Бачкой вармедьи, и Камерално место.

[Спољa:] An
dem Hochgelehrten Herrn
Wuk Stephanovics
zu zustellen in Belgrad.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2945]

2.

Высокшученый Господине,
Любителю рода свога,
менп Г-дне Пріятелю Высокопочитаємый!

Сви сѣ радиніи, кой у девет, кой у єданаест пре подне дошли — а іа чак после подне у три сата доћо. Высокоученый Г-дне немойте мени ни малш замерити негш Г. Списателѣм нашим, кои Обявленія издаю — новце покѣше од народа а кньиге — ни ш корова — виче, и псѣе народ — ніе нам жаш ворінте — но преваре. —

Изволите учтивѣйше молим примити све шве написане пренумеранте — іа кѣном моїом за све, добар стоим. Оны ћедѣ по пріятію Забавника — одма положити новце. Почитанїя достойный Господине! Акш Богъ да, пак се састанемо — преповедићѣ какш сам искш новце за Забавник — какш попадїе говоре — а попови ћѣте. — Свѣ ми вашѣ, мени почитаемѣ фамїлїе по пишите — да се споминьѣ — док є цркве Пивничке. Загонетке, и подскочице кѣпим — и евш шалѣм вам неколикш пари. —

Ой Девойкш лиле миле, запѣшим ти К. пиле.

Ой Доришо сестро наша, ты си наша морокваша, мой К. мороклинац. —

Свирай дѣдо дам ти мѣдо — Свирай дѣдо дам ти и дрѣгш. —

Коловоћа витш перо полюбишми Кур. чело. —

Свега има доста — Любећи вас, и фамілію вашѣ шстаем до гроба най верніи

у Пивница 14. Октом. 825.

Почитатель и пріятель
Ѳеодоровичь.

[На засебном листу:]

Д. С. Іванъ.

Честнѣйшій Г-динъ Григорій Гаичь парохъ. Ігнятъ Мирковъ Сирота Отацъ.

Манастирь Бодьанъ.

Преподобный Г-динъ Jшсифъ Поповичь намѣстникъ.

Кȣла.

Ч. Г. Мїхаилъ Ꙗнковичь парохъ, и икономъ церковный. Ч. Г. Петръ Ісааковић парохъ. Евица Костичь. Ѳеодшръ Костичь. Александеръ Кѵрїловичь. Еманȣилъ Шовлянскїи.

Лалить.

Ч. Г. Гешргїй Нїколичь парох, и дїректоръ мѣстный. Ч. Г. Василїй Лȣкичь парох, и катихета. Г. Нїколай Миклȣшевичь нотарій. Ракичь учитель, и Кривокȣтьа земледѣй.

Пивнице.

Ч. Г. Гешргїй Радосавлѣвичь парох. Г. Василїй Гаичиновичь нотарїй. Ілїа Ѳеодшровичь К. К. Соларъ съ Сыновцы Јшваномъ, и Вȣкомъ. Милошъ Мирковъ, Тȣторъ Препарандскїй. Гешргїй Керавичичь кроячь. Ч. Г. Стефанъ Ѳеодоровичь дїаконъ, Учитель, и Совокȣпитель Пренумерантовъ.

Плавна.

Г. Јшванъ Марковичь корчмаръ.

Стапаръ.

Благородный Г. Андрей Николичь у племенитой вармедьи Бачкой Јȣрасоръ. Ч. Г. Пантелеимонъ Калпничь дїакон, и учитель.

[Спољa:] An Herrn
Herrn Theodor Demeter Tirka
Wolgeboren
iu Wienn.

Ich bitte schreiben Sie mir sonach mit erster Post.

[Напомена Вукова:] одговорено 2/14. Нојемврија преко Миловука.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 2946]

3.

Высокопочитаемый Г-дне Пріятелю!

Што но мени синоћ бы — я изеба ноћас три — дођи не могȣ — и жашміе да моме домађинȣ атар кварити морам.

Изволите с Надмом [?] дођи — да се док е видно — прокуцамо и мога Г. старца пошдимо — и мога уяка.

[пре 1 — XI — 1827 ?]

Ваш до гроба
Θеодорович.

[Спољa:] Высокоученоме Г-дн8
В8к8 Стефан8 Караџић8
філозофіе доктор8 и многй ученій
др8жества сочлен8. Г-дн8 высокопочитаемш.
у Пивницама.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 2947]

4.

Славный у Народ8 Нашемъ М8же, Высокоученый Г-динъ В8къ; Мени Г-дне Пріятелю, до гроба мога Высокопочитаемый!

Каш што се народне наше песме описати никомъ недад8 — такш я кадаръ нисам вама высокоученый Г-дне! на указаной — мени много пута чести — (кою редкіи с-щеникъ ѿ васъ има) благодарити. — Г-дине высокоученый! кажете у вашемъ мени высокопочитаемомъ писм8 — да Песме купим и поскочице — сва высокоуч(ена) Содружества — у состоянію ск8пити и немог8! — а.... *не свакіи дан — но свакіи час др8га, и др8го.* — Наш народъ — мора да е срећанъ збогъ попова. —.. Кад е стихотворств8 слонѣнъ, — ал' све на стран8. Г-дине! Што се тиче песама, и поскоч. то непрестяно к8пимъ и к8пић8. — Но имам едан ѱалтиръ стародревый кой има и календаръ; *На рѣцѣ вавулонсцѣй тоу сѣдохомъ, и плакáхомъ помéнувше сіѡна. На връбіи посредѣ єіє ѿбесихомъ ѿргани нáше.* а ево и календара . . . . — Ноемвріи. Имать дніи л днь имать часъ і. анощь ді: — а Ст҃ыих чю҃твóр҃ць и҆ бéз҃ сребрѫникь Кóзми, и Дáміана. Тропаръ глас 8 — с-тый безсребрницы и чюдотворци, посѣтите немощи наше — тоуніе пріесте, тоуніе и дадите намь. и тако далѣ. Овай календаръ описѹе све светителѣ —

кой є какавъ. Имам єданъ рѫкописъ од 94 године у Градѫ Варадинѫ писанъ —

Поп кой неслужи литѫргію мора платити . . . 57 хг.
За Велпкш Вечернѣ . . . . . 35 —
За полѫношницѫ недел'нѫ . . . . . 30 —
За повседневнѫ полѫношницѫ . . . . . 20 хг.
За ютренѣ платити — мора . . . . . 50 —
За повечерѣ велико . . . . . 20 —

За деветый часъ кад нечита мора платити 15 хг. а више и невреди. — Іакш сія правпла своемѫ оригипалѫ во всемъ согласна сѫть, симъ свидѣтелствѫю въ П. Варадинѣ 30-гш дне Октом. 1733. Аврам Ішановичъ прото-поп П.-варадин.

Найпосле высокоученый Г-дине! Богъ ме љуби али никакш свецы немогѫ да ме трпе. Я сам администрацію Пивничкѫ Отечество мое изгѫбіо — и сад морам врбашкѫ парохію администрірати. — Ал' тѫ сѫ Песме у Врбасѫ тры Гркa на гласѫ. — Г-дине! Знайте да нисамъ збогъ неваљала дѣла изгѫбіо — а кад се смиримъ явпѣѫ вам — каш што ми се види — быће мой предтеча. — Поздравлямъ Милостивѫ Госпою — любимъ Савѫ, Рѫжи и Василіи, и свима желимъ добро здравлѣ — шстаємъ и єсамъ и желимъ увек до гроба мога називати се

у Пивница 1. Ноемврія 1827.

верный почитатель
Стефанъ Ѳеодшровичь
пресвтеръ.

Прењмеранти:

Чест: Г. Гешргіи Радосављевичь парохъ Пивничкій. Чест: Г. Стефанъ Гайчиновичь ново избраный парохъ. Благораз: Г. Паво Миклѫшевъ П. учитель. Бла: Г. Стефанъ Тріфшновичь (absolutus theologus). Никола Обрановъ певац и землѣд: Міята Станковъ ћѫрчіа, Милош Марковъ тѫторъ. Іліа Ѳеодшровичь Ђ. К. Солар са синовцы свои Јшваном Вѫком, и Милошем. (то є моя чадіа) то сѫ Пивничани. *Врбасъ.* Стефанъ Ѳеодоровичь бывшіи администраторъ Пивничій а сад капеланъ врбашкій.

НВ. Међѫ Пивничане метите — и Філипа Бабиђа касір селскій — изволите 10 послати. —

[Споља:] An den Hochgebohren, Hochgelehrten
Herrn Wuk S eph. Karadschics
doctor der Philosopfie und Mitgl.
mehr. gelehr. Geselschaft.

auf der Landstrasse № 291. in Wien.
Pferrer von Pivnicza Theodorovich.

[Напомена Вукова:] одговорено из Будима 22. Јануар. 828.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2948]

5.

У старој Каньижи 15. Декем. 827.

Высокоученый и высокопочитаемый Господине; Г-дне до смрти мое высокопочитаемый!

Ако нас Бог мылостиви поживи — па док се на лето састанемо — имаћемо ѡ свачем, и ѡ свемꙋ разговора. — Я сам сад Г-дине высокоученый! по милостывомъ нарежденію, за време у Маџарской Каньижи — (код тꙋрске Каньиже 4 сата ода —) гди ђꙋ найдалѣ — до Св. Савве старим с-шеником у помођи быти. — Данице неђꙋ мођи добыти єр далеко сꙋ Пивнице, а мом сам братꙋ и казо да разда сваком пренумерантꙋ. — Зато вас Г-дине высокоученый покѡрно, и учтивѡ молим изволите мени єднꙋ лепо — везанꙋ Даницꙋ за знак вечногъ почитаніа послати. — Я сам с вама Г-дине свагди, и свагда — дычимъ и поносимъ — а тѡ акѡ іошъ, акѡ — добыем тође мени найвеће свидѣтелство почитаніа вашегъ быти. — Я сам у Каньижꙋ дошо лицем на С. Николꙋ, и како сам дошо — одма сам почо — по вашем найскупоценіем советꙋ старе кньуге прегледати — и найпре, и найпре нађемъ *Служебникъ* управо ѿ 100 гомина. После тога наиђем на стародревнꙋ књигꙋ — кою певцы каньижки зовꙋ *Сметенячомъ*. Списатель є ове кньиге ово: *аз грѣный Х-оу рабъ, Божидаръ Воуковиѣъ ѿчьствомъ ѿ Діѡклитіискыхъ странахъ — въ предѣлѣхъ Македонскихъ, ѿ града соущꙋ г-лемаа Подгорица.* Видѣвши послѣдными врѣменми, ѿ иноверныхъ єзыкъ — великое разроушеніе и попереніе с-тыіхъ цр'ковя, и умаленіе — книгъ. И сегѡ ради ѿбрѣщьшоумисе въ западныхъ странахъ ѵтали-

скыихь. вь миро славствоующемь местоу Венѣтіанѣ :: — В' лѣто з҃м҃ѕ а ѿ рождества Х-това а҃ф҃л҃и или 1538 год. Та е вала Г-дȣ Богȣ код мене — баш у сандȣкȣ — каньижка Сметеняча. Далѣ пакъ споминѣ и патріархе оногъ времена кад е кньигȣ писо, и каже: у Константіну градȣ, новомъ Римȣ, Престоль шблержещу вселенскоме патріархȣ кvр Іереміе. во Александріі кvръ Јшакимъ, папа и патрїарх во Антішхіе же кvр Михаилоу. Іересалимьском же прѣстоломъ с-тытелствȣющ кvр Германȣ патріархȣ. — Поче се писати сіа с-таа и божественая кньига, м-ца Іȣніа 11. день а сверши се, м-ца Генȣаріа 19. денъ ȣ бнетціехь.: — Каш што Г-дине высокоученый! найболѣ знате онакш мене и упȣтити изволите — я ћу вам Г-діне найблагодарніи почитатель быти — само изволите мене на свакȣ кньигȣ коя се у Бечу штампа совокȣпителѣм наименовати — а я ђȣ се старати — и то у Пивница — Стеф. Ѳеодшрояича Свещеника — нек им срце пȣкне. — Баш на Божиђ римскіи први сам пȣтъ ваше изданіе ш Ђорђія Еманȣиль прочитш —, акш вам тай многш заслȣженый Г-динъ и почитанія достойный мȣж — піе даш бȣрмȣтицȣ — пȣнȣ дȣката — а я вам благодаримъ. Я жертве Богу принеш нисам, без спомена ваше мени высокопочитаеме фамиліе — и желим и хођȣ — само изволите мене ово до нашегъ Божиђа — одговора удостоити — да знам штаћȣ са Сметенячомъ, и Службеником чинити. — Ваш и ваше фамиліе до смрти верный и истиный и правый почитатель

Стеф. Ѳеодшровичъ
у Каньижи старой свещенникъ.

[Споља:] An
den Hochgebohren, Hochgelehrten
Wuk Steph. Karadzsich
doctor der Philosophie und Mitgl.
mehr. Gelr. Geselschaften — auf der
Landstrasse № 291.
franco in Wien

[Напомена Вукова:] одговорено из Будима 9/21 Февр. 828.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2949]

6.

Высокоученый Г-дине;
Г-дине мени до смрти высокопочитаемый!

Из Бѣдима ваше, мени высокопочитаемо писмо приміо сам — и радостно читаюћи га све сам разѣмеш шта є у нѣмѣ. На Сретеніе био сам у Новом Садѣ и тѣ сам добио једнѣ Ш Г-дна Шафарика Даницѣ — и извешћен да сѣ у Сомборѣ. Из Новог Сада вратим се шпет натраг у Каньижѣ — гди іошъ и данас стоим — и стаяти морам, док ме какавъ дрѣгп Голибапа — не измени. — А што се Даница тиче то сѣ већ Пивничани примили. — Немогѣ да се браним од Каньижана — ништедѣ да читаю — а я, ю іошъ чито нисамъ — Ей да Бог да, да сам овде парох. — Док се одселим прва ће ми дѣжностъ быти вама высокопочитаемй! писати — и вас у гости позвати. Сметенячѣ несмем по Каньижки трговцы послати — Ер сам сметенячу стегнѣши — шсязо — и Ѿпино а голема е пѣста — каш рћаво какво теле! Поскочице Г-дне нећѣ вам послати — док сами недоћете —, у Каньижи овако подвикѣю: (то нисам іошь чѣо). Ой Девойко срце мое, кад ти видим сисе твое, дреше ми се гаће мое. Я се чѣдим, я се дивим како пица водѣ држи — нити дана, нит обрѣча, нпт честита запутача и т. д. Я ћѣ се мислим до Ускрса наместиты — па онда ћѣ вам верно любезны Г-дне све явити. Живите и радите нежалите трѣда — быће деце — и велике и мале — што ће да вам благодаріе вечито — одавати. Желим вам Г-дне да овай пост с-тый с телећим месом, и старым белим вином проведете — и многе Ускрсе — с Фамиліом вашом — да дочекѣете — ваш верныі і искрены

У Старой Каньижи 25. Фебр. 1828.

Почитатель
Ѳеодоровић
поп.

[Вукова напомена:] одговорено 2/14. марта.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2950]

XC.

ЈОВАН ЦУКОВИЋ

Благородномъ Господарю Вуку
Здравствуйте на многая лѣта!

Господарь Вуче я вас молимь зашнь стварь штосамвамь даш перво дагледате Кърюке дапромените и за кындаке дагледате да буду алъ шдлазе ель шровине а арчеви жути нека буду штогодь лепше може тодалакше буду данебуду тешке поднемачке него под турске кындацыи нека буду и табане дагледате дабудь здрави илепи и то вас молимь даш три дъката више неизићь. Ако може бити аколи неможе ави даи чувате пакадь пошете натрагь даи донесете.

А и товась молимь ако немогъ шве Пушке поте новце износити а вими узмите нове само нек будь здраве и нека небудь шдвећь тешке, а за шве исте новце.

У Бешграду 26. Марта 821.

Јшван Цукович.

И сотимъ шстаемъ ваш доброжелаеми Јшванъ и Андрия изашво васъ молимо данамь неби зашвописмо ако небуде добро замерили каш еднимь младимь и невинимь Юношама и друго вамь немамъ писати ништа аль небивамь ни зашво писо али чинимисе даћь шдвлазити идасе нетрудите дами натрагъ непишете доксе ви натрагь невратите.

[Спољa:] Ово писмо давручится
Господину Вуку штое садь шви дапа
прешаш у котроманцъ.
С честию 821. У Земунь.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2951]

XCI.

ЈОВАН КОСТИЋ

Высокоученому Г-подину Вуку Стефановичу
у Крагуевацъ.

У Земунѣ 16/28. Април. 821.

Іа по налогу моего Г. Шогора Берича, и по времену од како є писмо дошло на мене за кньиге да вам пошлѣм 20 комада, требовалоби ѿ давно, али нисам біо код кутье веть на путѣ чрез текуще время. Сад изволите прїимити 20 комада кньига *Агавон Виландова* чрез Г. Х. Нікола Костич Брзак конзула Београдског, ктому полег кньига єдно писмо од Г-дина Берича пріятелско, пзручѣем; и комплимент мои код вас усуђуєме учинити и поздравити любезнш као непознати вам, прїимите ме у любав прїятелску, и изволите у напредак ако би что имали явити на мене: чрез Петер Спирте будутьи да нисам на єдном мѣсту, но на путу повише, и сотим єсм наслужби вам

Јоан Костичъ.

[Споља:] Высокоученому Господину
Вуку Стефановичу
с' 20 ком. кньига ср'бски
у Крагуєвцу.

[С друге стране:] Чрез мене кое вам поздравляем
Београд 821. Апр. 21.
Х. Нікола Брзак.

[Ориг. у Нар. Библиотеци]

XCII.

НИК. НИКОЛАЈЕВИЋ

1.

Љубезни и високопочитајеми пријатељу!

Врло ми је жао, што се ја на овоме пооду моме с вама пријатељски не опрости и не пољуби, и вашему се пријатељству устмено не препоручи! Но и осим тога (које за мене није мале важности), слушајте ево да вам кажем моју највећу нужду и невољу, какове у моме до[са]дашњему животу још нијесам имао. На пооду моме из Крагујевца дато ми је из Господарове милости 500 гроша, (за које од свега срца благодарим), с тим могу отићи до Беча, и онђе мјесец или (с натегом) два, живити; а по том надам се да ме Господар и у напредак своје милости не ће лишити, него даће ме се сјећати, као и фамилије моје што се сјећао док сам ја у Крагујевцу био. То је све добро и надежде пуно; али ево љуте муке и невоље: дужан сам у Бечу једноме човеку 400 форинти (то је 600 гроша) већ има двије године дана, и жена ми је писала неколика пута, да човек иште новце једнако, а ја сам одговарао и молио да причека док дођем из Србије, па ћу му онда јамачно донијети и платити. Сад ми ласно можете вјеровати, да сам девет пута веселији и радоснији ишао од куће, него сад што идем кући; зашто ме од куће надежда на крилима својим носила у Србију, и радост ме пратила, што у отечество своје идем; а сад ме очајаније и туга прате из Србије кући (то јест жени и ђетету)! То ми је мјесто радости, коју би требало да имам, што ћу послије толикога времена видити жену и новорођенога сина! — Сад дакле ја немам никаквога другога спасенија, него вас покорно молим, да пишете Шивару да ми даде 400 форинти, макар на какав рачун: ја знам да би Господар из овакове невоље и

647492

опасности избавно за 600 гроша свакога човека, а камо ли мене, али ако му за сад не смијете и немате кад поменути, а оно нека иде на ваш рачун (макар пола на ваш, а пола на Лазин); ваши новаца доста је пропало у оваковим догађајима; надам се, да се ни сад од мене нећете заштедити. Боґа ми сам у горој опасности, него што је био Топаловић уочи прошавше нећеље кад је побјегао из Крагујевца. Опет вас молим, Бога ради, гледајте за то, и одма пишите Пивару, да би ми се срце мало развеселило још док сам у контумацу.

Поздравите брата Лазу љубезно: ја ћу, у име Бога, сутра прећи у контумац и послије 10 дана изићи ћу на поље (или боље да речем; у варош земунску). Ја ћу гледати да пишем Лази из контуманца него не знам оћели му се писмо моћи одма послати; него он нека гледа и за онај чибук (што је рекао да поклони ономе Нијемцу у Бечу). —

Будите здрави, и имајте ме свагда у вашој љубави и благонаклоности; а особито гледајте што брже, те ме избавите из овога очајанија из опасности; а ја ћу бити свагда, као и досад

У Београду 22-ог Априла 821.

Ваш благодарни почитатељ
Вук Стефановић.

[Споља:] Благородному Господину
Николи Николајевићу, азнадару
верховнога књаза Сербскога
у Пожаревцу
или гди буде.

[Ориг. у Нар. Библиотеци]

2.

У Земуну 6-га Маија 1821.

Љубезни и високопочитаеми пријатељу!

Ја сам вама из Београда по ћир Ђорђију послао једно писмо, на које нијесам овђе могао од вас одговора добити; за то налазећи се у познатој вама из оног писма нужди,

морао сам и без допуштења и знања вашега узети од Г-дара Пивара на рачун ваш *четири стотине* форинта w. w. (од који 200 f. дао ми је готови, а за 200 f. дао ми је полицу да примам у Бечу)! Брате и пријатељу! то је мене крајња нужда наћерала: волим се осрамотити пред вама, него пред туђим људима; зашто кад се пред вама осрамотим, то је само моја срамота, и ви ћете ми опростити; али пред туђим људима кад се осрамотим, то је и вама срамота; за то вам се молим препокорно, да ови 400 f. примите Господару Пивару тамо у рачун, и да му одма одговорите, да човек не мисли, да сам га ја излагао и преварио.

Примио сам један празан поздрав и од Господара Јеврема. Ја сутра у име Бога полазим и у Будиму ћу се неколико дана задржати у илиџама ногу моји ради.

Господару љубим скут и руку; такођер и Госпођи. Поздравите ми све пријатеље и познанике, а особито брата Лазу и Амиџу. Чибук онај, чини ми се, сад не ћу моћи примити, него ћете ми га послати по ћир Лази, или по каквој другој прилици.

Препоручујући се вашој свагдашњој љубави и благонаклоности остајем ваш искрени почитатељ

Вук Стеф. Караџић.

[Спољa:] Благородноме Господару
Николи Николајевићу
азнадару Господаревом
у *Крагујевцу*.

[Ориг. у Државном Архиву]

3.

19-га Септ. (по нашему) 1821.

(Николајевићу).

Ја мислим јамачно да сте примили моје писмо и у новинама објављеније о III. ч. народни наши пјесама, али ја одговора још никаква немам! Знам да посла и бриге доста имате, али опет можете ви кашто и на мене и на мој посао

помислити.[1] Кад је Миоковић могао у Шапцу и у Ваљеву скупити 115 пренумеранта на књигу професора Магарашевића, ви би у цијелој Србији на моју ласно 300 могли скупити. Не треба да идете ви да и купите, него само препоручите и *реците,* па ће бити одма. Немојте ме до вијека туђити и од себе одбијати; та да сам туђ, па кад се оволико вама присвајам, ваљало би да ме посвојите, а камо ли ваш будући!...

(Или може бити да сте ради, дотле да ми се одричете и да ми пркосите и мучите ме, докле се и мени већ не досади, те једанпут не стегнем срце и окренем главу од вас, као апостол Павле од Чивута у незнабошце?)

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 2952]

[1] Испред ове тачке било на избрисано: По свој прилици је истинита она пословица наша: „Сит гладну не разбира". Будући да ви ту сваштa доста имате, па мислите и за моје пренумеранте. Или може бити да ви као политици и дипломатици све књижевне ствари презирете и за беспослицу држите?

XCIII.

ЛАЗАР ТОДОРОВИЋ

1.

У Земунском Контумацу 25-га Априла 821.

Благородни Г-дару Лазо!

Прекјуче сам дошао у Контумац, но данас ми је први дан; даклем у другу сриједу (4-га Маија) изићи ћу из Контумаца, а у суботу (7-га Маија) мислим поћи на дележацу [!] у Беч; него вас покорно молим, за онај чибук, да гледате дотле да ми се пошље; а и она три комада Душанови новаца ја заборави понијети: напоменидете и за њи. Само вас повторително молим, да гледате на вријеме да ми се то пошље; за што иза дележанца остати не могу, јер је то за мене најзгоднија и најјефтинија и најбржа прилика, и већ сам наручио да ми се мјесто погоди и плати.

Полазећи из Београда оставио сам једно писмо на Николајевића, и поуздано се надам одговору повољноме на њега. Чуо сам у Београду, да је Николајевић однијо моја два писма са собом; молим га покорно, нека ми и пошаље овђе у Земун.

Г-дару, молим вас, пољубите руку и скут за мене, такођер и госпођи; и поздравите ми амицу и остале познанике и пријатеље.

Препоручујући се вашој љубави и пријатељству, и очекујући одговора остајем

ваш покорни слуга и
искрени почитатељ
Вук Стефановић.

[Споља:] Благородному Господару
Лазару Ѳеодоровићу
(или Николи Николајеву)
у конаку Господаревом
у Крагујевцу.

[Ориг. у Нар. Библиотеци]

2.

Благородны и високоучени Господине Вуче,
Мени высокопочитаемый!

Почитаемо ми писмо ваше од 14-го пр. Февруаріа о. г. исправно съ приложенимъ Пирховимъ путествіемъ по Сербіи, у две части, съ радостію приміо самъ. Благодаримъ вамъ искренѣйше, како на братскомъ поздравлю, тако и на послатымъ кньигама. Ево пишемъ Г. Якшићу да вамъ положи за ныи 4 фор. и 30 х. сребра. — Я самъ мало читао, и радуемъ се да учени Сѣвера овако лепимъ бояма народъ нашъ описую, и радую се нашемъ напредку у свему.

Я самъ допста Господине! написао и послао вам єдно писмо — чини ми се у месецу юлію прошасте године, одавно є било заборавіо самъ — и благодаріо вамъ за издане кньиге: Жизнь и подвиги кнеза Милоша Обреновича, а тако и за описаніе революціе сербске Леополдомъ Ранке (коя се такође вама по вышой чести приписуе), за то, што су ове кньиге депутацій овдашньой у дѣлима народнимъ много помогле. Я самъ очекивао отговоръ на оно мое писмо, и не добивши га тако за дуго, судіо самъ (искрено исповѣдамъ) да вамъ ніе, може бити, мило упуштати се са мномъ у писмене разговоре; но зато опетъ самъ поздравіо васъ у писму мога друга Г. Марка Георгіевича; и садъ топрвъ изъ писма вашегъ видимъ, да ви оно мое писмо примили нисте. Я самъ се овому више обрадовао, него да се сумня моя потврдила. И за то молимъ вы опростите, што самъ я неосновано о томъ мысліо, а я праштамъ, што самъ овако дуго отговоръ чекао. — Ваше поздравлѣ изявіо самъ Г-ну Б. Рикману. Онъ вамъ благодари

на ономъ, и рекао ми є, да васъ одъ нѣгове стране воспоздравимъ. Изручіо самъ такође поздравлѣ ваше моей дружини: Г. Сави, Антићу и Бањушки, кои васъ сви любезно воспоздравляю, а я съ истиннимъ високопочитаніемъ остаемъ

у Цариграду
14. Марта 1831.

Вашъ
искрени и непремѣнни
почитатель
Л. Ѳеодоровичь.

[Споља:] Благородному и високоученому Г-дину
Господ. Вуку Стефановичу Карацићу,
философіе доктору и засѣдателю магистрата
у Бѣограду.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2953]

XCIV.

ЗОРИЋ

1.

Любезный Господаръ Куме
мнѣ почитаеми Здравствуй!

Спѣшимъ вамъ као момъ искренѣйшемъ Приателю и Благодѣю мою внꙋтреностъ щто вамъ ѿ веће части позната естъ абие безъ далшегъ закосненіа повторити: и за кое се вамъ опетъ препорꙋчꙋемъ и покорнѣйше молімъ, сердечно желаніе мое крозъ вашъ Благодѣтелный Потпоръ къ Сретном Концꙋ привести целꙋ мою Надежду ѿ васъ ожидавамъ;

Поткрепително Прошеніе мое влечисе, щто аз Ја крозъ толике заслуге мое много увреженъ есмъ: — а, далше вамъ познано естъ.... Потрꙋдитисе щто скоріе о, мени, и Јавите тамо — гди надлежи (желаніе мое вашимъ Приателемъ) даби скорѣйше щто ползовито полꙋчити возмоглъ, и потрꙋдитисе каковимъ годь начиномъ ѿ онꙋдъ пасошъ наипре испословати, пакъ ондае посао готовъ слꙋжбꙋ кою имадемъ оставити; притомъ молимъ ако вы по вашемъ Распложденію за добро наідете, да и тамошнымъ рꙋ: Елчный у таіности створъ сообщите, и ако ѿ потребе бꙋде, дамꙋ и мое заслꙋге у Копіи пошалѣмъ!.... међꙋтимъ Ја целꙋ мою надеждю у вамъ као момъ Благодѣтелю взирамъ и второгъ оца у вамъ наіти намѣравамъ: ...Къ томъ бꙋдите ѿ мене увѣреный, да крозъ мене никогда стидомъ поражены быти нећете, ибое моя бꙋдꙋща система дрꙋгоячіе скопчата, и нѣой Темелъ поставитъ; —

Потрꙋдитесе — и дѣлайте докле прилику имадемо:

Въ прочемъ препоручуемсе и остаемъ, съ почитаніемъ вашъ искренѣиши приателъ и кумъ

У Земуну 7/25. Маіа 1821.

Зоричъ.

[Спољa:] Semlin
Herrn Wuk Stephanovich
Mit Briefen des H. *Kopitar*
Custos der k. k. Hofbibliotek
Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2954]

2.

Любезный!
мнѣ высокопочитаемый Господаръ
Куме здравствуй

Спомочію Божію изишаосамъ 10. п. р. изъ Контумаца здравъ, — перво що ме є при исходу момъ, обвеселио тое причина била вашъ милый поздравъ когсамъ равно чрезъ мога приателя Г. Васи́ Василиевића добіо. —

Јасамъ вамъ чрезъ Г. оца Филипа іошъ доксамъ помешанъ био поздравъ съ моленіемъ послао, да ако мый чрезъ могъ важногъ посла щогодъ писали бу́дете, то да не атресірате на мене, него приложите мое — у Г. Константи Пивара писмо кое онъ несу́мнено као мой Приателъ предатими бу́де; къ томъ имадемъ велики узрокъ що боећисе да када право на мое име, ишло, тако злоба кою многи неприателы на мене имади небисе то мое дѣло ѿкрило; къ тому морамъ продосторжећи, у свачемъ овде употребиты; вамъ равно ѿ части познано єстъ; — — — да каковимъ начиномъ небисе на Пощи ѿворило! —

Молімъ Благодѣю потрудитесе онолико колико у вашемъ возможе́нію стаяло бу́де; за кое и опетъ молімъ тамо гди надлежи; —

П. П. З. по: р: Јулию дошлесу́ 2 лаће, са военическимъ различитимъ Орѫжіемъ изъ Видина у Бешградъ: — Турци щосу́ на Дрини стаяли; боећисе даимсе димлие незапале ѿ стране Церне Горе немаду кѫражию ударити на Сербию; веће Турци по Бешграду зѫлімъ илити насилие починю у прош. петакъ силовалису ньи 16 Турака єдну жену и после ню и нѣногъ мужа убили, после єдногъ касапина, и после друга 2 Сербианца, и тако умножаванѣ насилия. започелов;

Данаскенамъ Кираичие ѿ Солоникъ и Серресъ дошли, кажу дасе тамо народ непрестано сече, на колѣ набиа, и пр: преко свегъ тогъ у Солоникъ и Серресъ имадеи по 35, до 40 поглавити затворено из узрока щосѣсе Мореитическе Флоте у Заливу при Солонику показале; но Греци опетъ ѿворише на све стране Плацъ, исадъ вечъ ударило и соединилосе единородно: каконамъ данасъ вѣстникъ каза;

Ми: Обр: у страху садъ трепеће, коликосе докучити може, гдиму Посланика изъ Цариграда нема іошъ чека 15 дана, пакѣесе онда и овде запѣшити димлие: — започети и онъ имаде сва потребно; —

Въ прочемъ препорѣчѣемсе у вашу отеческу милостъ що скорѣйше онамо: — за кое вѣковѣчно имати благодарити бѣдѣ

У Земунѣ 12./2. Јюлна 1821.

съ високопочитаниемъ
вашъ искренѣйши Кумъ
Зоричъ.

[Спољa:] Semlin

Herrn
Herrn Wuk Stephanovich
mit Briefen des H. v. Copitar
Custos der k. k. Hofbibliotek
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2955]

3.

Любезный!

мнѣ високопочитаеми

Г-дръ Куме здравствуй.

Благодарностъ и поклоненіе на поздравленію коіъ самъ крозъ Г-дръ Васйлый приміо: — равнѣишимъ начиномъ ѿ мое стране!

Примите, за кое васъ као благодѣтела молимъ пофторително мое прошеніе следователно за оно дѣло; — Нестер-

пѣлостъ бориме єднако щосе — закоснява защо; (: єстъ познано! :)

Молимъ и покорнѣйше молимъ учините и по возможности созидайте благодѣтелъ при овой прилики, кою имадемо; — никада и Богъ свидѣтелствуетъ мнѣ, що вашъ трудъ јако благодѣтела заиста и мнѣ као правогъ и искреногъ Сербина ко благодарности возобновлена бѫдетъ; — У надежди — и молимъ що скорѣйши концу — провести докъ ніе снегъ;

У Земуну 18./30. Јюліа 1821.

съ високопочитаніемъ
вашъ искренѣйши кумъ
Зоричъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2956]

XCV

МИЛОШ СВЕТИЋ (ЈОВАН ХАЏИЋ)

1.

Високоучени Господине!

Што сам обећао, то сам и учинијо. Оду Милошима ево отпевао сам, у колико су ми силе, краткост времена, и други послови мои допустили. Вас покорно молим, да би сте ми по обећању вашем примједбе к онима местима додали, које сам числом назначијо, као 3) 4) 5) 6) 7) 8) 9) 11). Но и то вас особито молим, да начин писања онај буде, кои је у одп, не због своје доброте, но због други мене касајући се узрока. Остајем

у Пешти 12-га Јун. 1821. п. р.

Вас високопочитујући
Милош Светић.

Молим Вас, поздравите Г. Давидовића, и кажите Му, да Га покорно молим, да би и мени два три ексемплара послати пзволијо. А не би сам марпјо, кад би и „Одзив“ мој ма један добити могао.

Pesth

[Спољa:] An den Hochgelehrten Herrn
Wuk Stephanovits
mit Briefen der Redaction der Serbischen Zeitung
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2957]

2.

У Бечу 7. Јулија (по римск.) 1821.

Високоучени Господине,

Виђелисте из додатка к 45 ч. Н. Српски, да сам Ваше писмо од 12. Јунија примио. Ја имам трп Оде Милошима сувише, а Ви Бог зна имате ли и једну. Давидовићу говорио сам, да и Вама неколике пошље, и опет ћу му напоменути (такођер и за Одзиве Ваше). Ја би Вас молио, да Ви ову Оду Милошима преведете (у прози, само да се разумјети може) на Њемачки, па да ми тай превод пошљете, зашто би ја рад и превод и оригинал послати некоме познанику моме *подалеко.*

Камо Герзелезу к духу Ода? А и мјесечној (по уговору) сад је већ вријеме. Да ми се Ода Милошима допада, о томе не треба ни да говорим. Ви сте већ отели Мушицком име Орацијево; или то оставите њему, а Ви Српски *Пиндар* будите. Поздравите ми г. Павла Берића, нека и он пошље што у Новине (барем оне Епиграме). А зашто Ви непосласте што о Српском метруму? Немојте то заборавити. Пријатеље и познанике поздравите ми све редом: Г. Ракића, Ползовића, Поповића (Мостарског), оба Берића, Тркуљу и остале.

Остајем Вас искрено љубећи и почитујући

Вук Стефановић.

Збиља! Шта се говори тамо *за неколико ријечи* мојим Рецензентима? Шта говори *наша* партија? Шта ли Вупћ с његовима?

[Споља:] Благороднноме и Високоученоме
Г-дину Милошу Светићу, код Г-на Адвоката
Ракића у Кремпицеровој кући у првом кату
у Пешти.

[Огледало Српско I, 285]

3.

Високоучени Господине,
мени високопочитајемп!

Писмо сам ваше примио 13-га Јулија п. р. Жељу сам вашу ево испунио, и превео сам Оду Милошима (како сам

умео), и ево је сада шиљем. Овим путем шиљем за сад и ове друге две оде, на које сте ме опоменули. Молим предајте и Г. Давидовићу, нека и у додатак Н. С. стави. Замолите Га опет, да ми и од ови бар по један егземплар пошље. Ја не марим и платити, ако што од потребе буде.

Пријатеље и познанике ваше сам поздравио, осим Ј. Ракића и Берића. Ракић је отишао у Банат, а Берић положио Цензуру, па се спустио у Бачку. Они благодаре, и вас такођер поздрављају љубезно. — Пишите ме, шта се овде за „неколико ријечи мојим Рецензентима“ говори. Ко ће свима наместити колача? — Особито у садашње време.

Г. Давидовића, и Г. Матића, унтерредактера (као што сам чуо) Н. С. поздравите љубезно.

Остајем вас високопочитујући

у Пешти 17-га Јул. 1821.

Милош Светић.

За месечне, и пр. и пр. немам кад за сад мислити. Други су ми послови стигли, који се не могу одложити. А могу се силе после и предвостручити. — а и на што друго можда окренути. —

Pesth

[Споља:] An den Hochgelehrten Herrn
Wuk Stephanovits, mit Briefen
der Redation der Serbischen Zeitung
in *Wien*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2958]

4.

Високоучени Господине,
мени високопочитаеми!

Господин Мостарски отишао је у Беч. Мислим, да је до сад већ тамо. Ја сам по њему послао нешто мало стихова. и штогод о стиховима с тим намјеренијем, да се у Додатцима Новина Српски наштампа. Сад се кајем, што сам то учинио; за то и ово писмо, и вама брже боље пишем, и вас јако

молим, да ни пошто не дате штампати, једно зато, што није израђено, као што би ја желио; а друго, што — но то није од потребе, да вам овде пишем. Ви ћете и сами погодити: доста, да је за мене врло важан узрок. Још вас једанпут молим, да бисте ми ту љубав указали, и не дали штампати, такође да бисте и Г. Мостарског поздравили, да ми опет невредимо, кад се врати, натраг донесе. Поздрављам Г. Петра Матића љубезно. Приповијетке сам с неописаним задовољством у Додатцима Новина Српски читао. — Остајем

у Пешти 1-га Дек. 1821.

Вас високопочитујући
Милош Светић.

[Споља:] An den Hochgelehrten Herrn
Wuk Stephanovits,
abzugeben bey der Redaction
der Serbischen Zeitung
in *Wien*.

Pesth

Библиотека Краљ. Срп. Државне Штампарије

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2959]

5.

Високоучени Господине,
мени високопочитајеми!

Г. Јован Мостарски већ ми извади век, гонећи ме, да ону моју багателу, коју сам по њему у Беч послао био, у Новине Српске пошљем, нити ме се пре окану, док ме на то не склони, и не приволе. Дакле данашња пошта, која вам ово писмо донесе, донеће и моје мале послове, да се у додатку Новина Српски наштампају. Но већ не изгледају онако, као пре; са свим сам и скоро преобразио. Начинио сам једну оду, коју сам на Г. Мушицкога (кога се та ствар највише тиче) управио, и после превео сам нешто из књ. 1-ве Виргилијеве Енеиде у Хексаметрима, и с оним преводом по начину јуначки српски песама упоредио, да се може разлика лакше видити. Не знам, како ће вам се Ода допасти, како л' Г. Копитару, коме salutem plurimam et reverentiam од мене кажите. Турните бар

парченце артије у Г. Ракића Новине, и кажите ми, како вам се допада, како ли Г. Копитару; јер ми је суд људи у ствари вешти врло мио и угодан. Да ми један ексемплар пошљете, не смем ни мислити; зашто напред знам, да ме неће бува ујести, као што ме летос ујела није.

Шта би од *Историје*, шта ли од *Песнарице?* Чини ми се, да Србљи наши још слабо познају цену и важност народства свога; зашто и човек не може ни пасји зуби к пренумерацији да привуче. Мене можете сигурно рачунати, и да вам ништа и не кажем. — Остајем вас високопоčитујући

у Пешти 25. феб. 1822.

Милош Светић.

Збиља! Како би ја могао доћи до једне Граматике Г. Добровскога? Ја би поштено платио, и особито благодаран био.

Pesth

[Споља:] An den Hochgelehrten Hernn
Wuk Stephanovits abzugeben
bey der Redaction der Serbischen Zeitung
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2960]

6.

Любезный Пріятелю!

Може быти да сте ме и осудили већ, што вам тако давно ништа неписа. Но не бы сте право имали. Мисліо сам я на вас често, и на писанѣ; али пася вера тай наш Сима двапут ме омете; и отиде, к вама и без „Збогом остай!“ — По жељи вашой ставіо сам онай жалостный глас из Беча у Лѣтопис. Не можете себи представити, како є мени за том добром Госпоіом жао; кад само помыслим, како іой се лице зажари од ревности, кад бы се год о Србству, и о Србской Литератури споменуло. Веруйте ми, да кад сам год о Матици Србской главу разбіяо, а мени є свагда она на памет долазила, мисліо сам, како ће се нѣно чувствително срдце овоме послу радовати. Али таквій є наш живот!

Я сам поздрав Г. Ракићу изручіо од вас, и вашу желю откриo. Он се обећао цело новце положити. Єли учиніо до данас, не знам. Опет ћу га овы дана опоменути. Я знам, да є вама потреба.

Прекюче продье овуда Шићар. Я га нисам видіо. Оставіо ми є код Миловука Рецензію песама Србски од Г. Копитара, из Jahrbücher der Litteratur. А ништа друго не рече, кромѣ да є имао и писмо єдно на мене, но да га не може да надье. Од кога є писмо, и то извѣстно незнам. Судня, да ће од вас быти. —

Я сам овде чукнуо, да ћете се вы овога пролећа у Пешту спустити, да нешто печатате. Єли истина, и колико є? — Єли вам Лѣтопис до руке дошао; и шта вам се види.

Тѵпографія ће скоро почети єдан Лексікон Сербскій и Немецкій печатати о свом трошку — од Ісайловича Професора.

Мразовичъ и Буличь у Сомбору преселили се во вѣчная. —

Шта ми вы сад радите; шта ради Г. Копытар? Поздравите га од мене любезно. — Може быти да ћемо се до месец дана у Бечу видити. Я сад Діссертацію за Докторат из права печатам. За две неделѣ дана быће готова. —

Будите здрави; я сам Ваш

У Пешти 2-га Апр. п. н. 1826.

Старый

Іоаннъ Хаджићъ.

Мой атрес: Mit Briefen des Herrn *Nicolaus Stojanovits*, Tuchhändler in Pesth, — или и преко Миловука.

[Споља:] An Herrn
Herrn *Wuk Steph. Karadschits*
Doctor der Philosophie, und Mitglied
mehrerer Gelehrten Gesellschaften.
Abzugeben im Hoffr.
Haus der Frau v. Eikmeyer
in *Wien.*

[Вукова напомена:] одговорено 6/18. Април. 826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2961]

XCVI.

ЈЕРМЕНСКА ШТАМПАРИЈА

(Мехитаристи)

1.

Lieferschein

An Herrn Stephanovitsch von Wuk liefert die Mechistaristische Buchdruckerey, den 19-ten Juny 1821.

Обявленія 200 Exempl. für Druck und Papier 7 f.

Al. Schlögl.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2962]

2.

Herr v. Wuk!

Ich ersuche höflich den Correcturbogen, welchen Herr v. Copitar bekömmt von Ihm mit *Admittitur* unterschreiben zu lassen, und dann der Druckerey zuzusenden.

Auch ersuche ich um Manuscript zur Fortsetzung.

[око 1821].

Mit aller Hochachtung

Dero ergehenster Diener

Al. Schlögl.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2963]

3.

P. T.

Für die Darangabe pr. 30 f. W. W.: auf das Werk des Herrn v. Wuk Stephanowitsch: Serbische Lieder III Band, danke ich indessen, welche ich am unten gesetzten Tage richtig empfangen habe. Dagegen verpflichte ich mich, dieses Werk, sobald die Lettern fertig sind, gleich anzufangen, und wöchentlich wenigstens zwey Bogen zu liefern.

Mit aller Hochachtung verbindet sich

Wien d. 10. August 821.

dero
unterthänigster Diener
Aloys Schlögl
Faktor der Mechitaristischen
Buchdrukerey in Wien.

[Споља:] Sr. Hochwohlgeboren
dem Herrn *Wuk Stephanovitsch*
Karadschitsch.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 2964]

4.

Herr v. Wuk!

Ich ersuche Sie geziemend um Einsendung der Msptr mit den Imprimatur, dann die vidimirten Correcturen. — Zugleich ersuche, da ich nicht Zeit haben selber zu kommen, durch Ueberbringer die versprochene à Conto-Zahlung zu übergeben da ich Heute besonders Mangel an Geld habe, hoffet nicht vergebens auf dero Zusicherung gerechnet zu haben.

Wien am 1 ten Okt. 825.

dero
unterthaniger Diener,
Al. Schlögl.

5.

[На засебном листићу:]

A Conto des Serbischen Taschenbuches habe ich von Herrn Verfasser v. *Wuk Stephanovits* anheute Vierzig Gulden Conv. Münze richtig erhalten.

Wien am 18. Okt. 825.

Aloys Schlögl
Faktor der Mechit. Buchdrukerey.

[Споља:] An Herrn
Herrn Wuk Stephanowits
Wohlgeboren.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2965]

6.

Liefer-Schein

An Herrn v. Wuk Stephanovitsch liefert die Mechitaristische Buchdruckerey, den 13. Jänner 1827.

	fl.	kr.
Daniza Zabawnik pro Anno 1827.		
1000 Exemplare $7^1/_2$ Bogen à. f. 14. CMz.	105	—
= $^1/_2$ Bogen Kalender, roth und schwarz	11	—
= Umschlag ohne Papier	4	—
für 1 Bogen in 8 umbrechen und 500 Abdruck	8	—
„ $^1/_4$ „ „ „ „ „ „ „	3	30
Summa	131	30 CMz.

am 14. Jänner à Conto 50 fl. CMz empfangen
„ 18. April Rest 81 fl. 30 kr. „

Schlögl.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2966]

7.

Liefer-Schein

An Herrn von Wuk Steph. Karasitsch liefert die Mechitaristische Buchdruckerey, den 29. Sept. 1827.

Slavische Grammatik, 1000 Expl. $3^1/_2$ Bogen,
für Satz, Druck und Papier . . . . . 49 f. CM.

à Conto empfangen 40 f. CM.
am 9. Oct.
am 12. April 829 [?] den Rest.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2967]

S.

Euer Hochwohlgeboren!

Ich habe die Ehre Ihnen anzuzeigen, dass ich Ihre Ankündigung bereits am Sontag den 7. d. zum K. K. Postwagen expedirte.

Es freute mich sehr wieder mit Ihren schätzbarsten Aufträgen beehrt zu sehen. Das Mspt. sammt Ankündigung habe ich sogleich in die Censur gegeben, und kurz vor Empfang Ihres geehrten zweiten Briefes, sammt der Ankündigung mit Imprimatur zurück bekommen; die Ankündigung liess ich sogleich drucken und die Correktur von H. Eu. Gruitsch besorgen, — allein erst nach dem Druck erhielt ich dero Schreiben wo Sie mich an Herrn v. Kopitar anwiesen, ich theilte ihm diselbe mit und entdekte nur wenige, wie ich glaube unbedeutende Fehler gefunden zu haben. —

In Beziehung Ihres Wunsches um Anschaffung neuer schöner Lettern ist unserer Congregation nicht abgeneigt, allein bishero war hier in dieser Sprache gar kein Geschäft, sollten Sie uns mit Ihrer Gegenwart beehren und dadurch Aufmunterung verschaffen so wird auch von unserer Seite alle Nöthige geleistet werden.

Die Druckkosten betragen sammt Papier f. 5. CMze. Rücksichtlich Ihres Mspts erwarte ich Ihre ferneren Aufträge. Mit ausgezeichneter Hochachtung habe die Ehre zu seyn

Wien 10. April 832.

Euer Hochwohlgeboren

gehorsamster Diener

Aloys Schlögl.

P. G. Herr v. Sartori ist den 31. März nach einer längeren Krankheit gestorben.

[Споља:] *Wien.*

Seiner Hochwohlgeboren

Herrn *Wuk Steph. Karazitsch*

P. T.

à *Semlin.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2968]

9.

Titl. Herrn v. Wuk.

Während Ihrer Abwesenheit wurden von Seite der K. K. Bücher Rewisions-Amtes die Pflicht-Exemplare von dem letzten Band Ihrer Lieder abgefordert; da wir in der Buchdruckeray nicht ein einziger Exemplar hatten so haben wir sie vom *Volke* genommen. Nun aber will die Volk'sche Buchhandlung Rechnung schliessen und diese 3 Exemplaren entweder in natura zurück oder bezahlt haben, worüber wir Ihre gütige Antwort erwarten.

Wien am 5. März 836.

Hochachtungsvoll sehr ergebenste

Mechitaristen

Buchhandlung

Al. Schlögl.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2969]

10.

Wien am 15-ten Juny 40.

Euere Wohlgeborn.

Der Pater Daniel, welcher heute wieder nach Klosterneuburg gefahren ist, hat mir aufgetragen Ihnen zu berichten, dass er in Rücksicht der zwischen Ihnen und der Congregation schon seit langem bestehender guten Freundschaft beschlossen hat, den Preis per Bogen, von Ihrem Werk *Serbische Gedichte* in einer Auflage von 1500 Exemplare *für Satz und Druck* auf 9 f. 48 x. CM. zu ermässigen. Das Papir stehe Ihnen frei, aus was immer für einer Fabrike zu wählen und in Betreff des Preises für Rechnung der Mechitaristen Congregation abzuschliessen, wo sie dann, den auf sie gezogenen Wechsel zu 6 Monat a datt° augenblicklich acceptiren wird.

Nur ist zu bemerken: das die Buchdruckerei bei jeden Riss 15 x CM. für Ausschuss *per Riss* in Berechnung bringt.

Sollten Euere Wohlgeborn mit diesem einverstanden sein, so bin ich beauftragt förmlich mittelst Brief und Gegenschrift abzuschliessen. Es wäre mir daher sehr erwünscht durch den Jungen Morgen eine gefällige Antwort erhalten zu können; damit die Sache endlich beginnen könne.

Ich bin der Meinung dass das Papir von der Neusidler Fabrike à Ballen 45 f. am zweckmüssigsten sei, indem diese wahrhaft grosse Anstalt für die vollkommene *Gleichheit* des Papires volles Zutrauen verdient. Wier[!] haben unlängst auf eine Lieferung von 200 Riss Kronzeig Schreibpapir abgeschlossen, und erhielten am 2.t d. M. 98 Riss als erste Lieferung; welches Papir am Schönheit und Qualität unsere Erwartung übertroffen hat.

In der Hoffnung einer gefälligen Antwort auf Morgen, zeichne mit aller Hochachtung

Euere Wohlgeborn

ergebenster Diener
Franz Grassberger
Faktor.

[Споља:] Herrn
Herrn v. Kratschitsch
Wohlgeborn
hier.

[Вукова напомена:] geantwortet den 22. Juny.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2970]

11.

Wien den 22-ten Juny 1840.

An Herrn Grassberger faktor der Mechitaristenbuchdruckerei.

Ihr Schreiben vom 15. Juny habe ich erhalten, und stimme den darin enthaltenen Bedingungen zu 9 fr. 48 kr. CM den Bogen für Saz [!] und Druck von 1500 Exemplaren serbischen Volksliedern bei; nun setze ich hinzu, dass unter diesen Preis werden auch die 12 Pracht-Exemplare begriefen, wie Sie mir mündlich versprochen haben.

Was das Papier betrifft, so bitte ich Sie, da Sie die Leute und die Sache besser kennen, hinzugehen, und nach dem Musterbogen, den Sie mir gebracht haben, und von dem ich Ihnen die eine Hälfte zusende, und die andere bei mir behalte, den Kauf zu schliessen und zu bestellen: ausser den Kaufpreis werde ich der Buchdruckerei von jeden Riss noch 15 xr. CM zahlen.

Was die Zahlungsweise von meiner Seite betrifft, so bleibt es dabei, wie ich mit Pater Daniel die Sache verabredet habe, nähmlich: Sechs Wochen nach Beendigung des ersten Bandes und nach Fmpfang 300 Exempl. von denselben (welche gegen 40 Bögen stark sein wird und nach Ihrem Versprechen auch binnen 4 Monathen fertig) werde ich trachten den ganzei Betrag (für Saz, Druck, und Papier) zu bezahlen, und dasselbe Verfahren soll auch von den folgenden Bänder gelten. Hiemit wäre das Ganze beendigt, und ich hoffe in folge Ihrer Versicherung,

dass man diese Woche nahestlich zum Druck des Werkes Hand anlegen werde.

Verbleibe mit tiefer Hochachtung

Ihr

ergebenster Diener
Wuk Steph. Karadschich.

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 2971]

12.

Wien am 4-ten März 841.

Euere Wohlgeborn!

Der Herr Buchdruckerei-Director P. Ignaz hat mir aufgetragen sein befremdem zu eröffnen dass Sie, nachdem nun der Erste Band Ihrer Volkslieder seit ungefähr 6 Wochen bis auf Tittel und Vorrede beendiget ist, bis heute noch Keine Anstalt treffen uns das fragliche Manuskript zu übermachen?? — —

Die Sache hat sich nun schon so weit hinaus gezogen, dass der Buchdruckerei hiedurch ein fühlbarer Schaden erwachsen ist.

Nach unser brieflichen Uebereinkunft welche von Ihnen Handschriftlich vorligt sollten Sie nach Beeindigung des Ersten Bandes von diesen 300 Exemplare in Empfang nehmen, und die Rechnung hiefür nach Verlauf von 6 Wochen ausgleichen. — Wie Sie nun wissen wurde von Seiten der Buchdruckerei alles aufgebothen um den Druck zu beschleunigen; indem wir mit der Neusidler Papirfabrik so abgeschlossen haben dass der Wechsel für das gelieferte Papir zum Ersten Band, mit 1-t März fällig würde. — Diess wären gerade 6 Wochen nach Beendigung des Bandes gewesen. — Sie sehen also in welchen Nachtheil die Buchdruckerei geraden ist, und es frägt sich nun auf welche Art sie sich entschädigen soll?? —

Der Herr Director lässt Sie daher driegend ersuchen, die Sache so schnell wie möglich fortgängig zu machen, und erinnert:

dass es sehr ungerecht wäre dass die Buchdruckerei bei ihrem gewiss humanen Benehmen welches sie durch die Uebernahme des Werkes unter den vorliegenden Bedingungen bewiesen hat, und nur der langen Bekanntschaft wegen im Vertrauen auf Ihre Rechtlichkeit eingegangen ist, überdiess noch einen fühlbaren Nachtheil ertragen soll. —

Er bittet auch zugleich Euer Wohlgeborn ihm eine briefliche Antwort über das gesagte so bald wie möglich zukomen lassen.

Euere Wohlgeborn

gehorsamster Diener
Franz Grassberger
Faktor.

[Споља:] Herrn
Herrn Wuk Steph. von Karadschich
P. T. Wohlgeborn
hier.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2972]

13.

Wien den 7. März 1841.

Herr Grassberger!

Ihren Brief von 4. dieses habe ich empfangen. Ich weiss wohl, wie unsere Übereinkuft war, gegen welche ich auch jetzt nichts einzuwenden habe; aber ich habe Ihnen gesagt, was ich erwarte, und, leider, das habe ich noch nicht erhalten. Also jetzt ist nichts anders zu thun als zu warten. Ich bitte Sie, im meinem Namen den Herrn Direktor zu versichern, dass mir an dieser Sache mehr liegt als ihm, und so bald ich die über den erwartenden Gegenstand die Entscheidung bekomme, werden wir das Werk beendigen, und dann werde ich trachten die Buchdruckerei zu befriedigen wie ich bis jetzt immer gethan habe.

Den Titel so wohl für das Buch als auch auf Umschlag, habe ich Ihnen schon lange geschickt; hier schicke ich Ihnen jetzt die Vorrede uud eine Tabele; lassen Sie diess alles setzen und mir eine Correctur schicken, damit wir uns spräter deswegen nicht aufhalten.

[Споља:] An
Herrn Franz Grassberger,
faktor der Mehitaristerdruckerei.
Allhier.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр 2973]

14.

Wien am 23-ten März 841.

Euere Wohlgeborn!

Der Herr Buchdruckerei-Direcktor Pater Ignaz hat mir aufgetragen dieselben in sienem Namen zu ersuchen das beifolgende Schreiben einer gütigen Durchsicht zu würdigen, und sich hiebei versichert halten dass er hiebei keine andere Absicht hat als für den Fall eines gähen Ablebens wenigstens zur legitimation seiner Forderung eine briefliche Erklarung mit dero eigenhändigen Unterschrift bekräftiget vorweisen zu können. Was die in diesem Schreiben berührte Schadloshaltung durch die Zusicherung von 5% betrift hat er vorige Woche mündlich mit Ihnen schon besprochen. Sie wollen daher die Güte haben dieses Schreiben, nach gefälliger durchsicht und Revidirung der Rechnung, gefälligst unterschreiben; dann mittelst der kleinen Briefpost anher unter seiner Addresse übersenden.

Der Buchbinder konnte vorgestern die 512 Exemplare nicht mitnehmen weil die Bögen nicht abgezäht waren.

Ich versprach ihm diese heut zu schicken aber das Regenwetter erlaubte es nicht. Der Sätzer wird bis Morgen Nach-

mittags mit den Alphagetischen Tabelle fertig wo Sie selbe sogleich in Correctur erhalten.

Euere Wohlgeborn

gehorsamster Diener
Franz Grassberger
Faktor.

[Вукова напомена:] За хартију од 3. Марта Римскога 651 f. 30
За Satz u. Druck од 24. Јунија · 401·— 48
1053 f. 18

Камату по 5 на 100 вала платити

[Споља:] S-r Wohlgeborn
Herrn Herrn
v. Wuk Karadschitsch
P. T.
hier.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2974]

15

Herrn Franz Grassberger
Factor der Mehitaristischen
Congregations- Buchdruckerei.

Hiemit berichte ich Ihnen den Empfang der 512 Exemplare des 1-t Bandes meiner serbischen Volkslieder; und finde auch den Betrag der Druckkosten für diesen Band, welchen Sie mir mittelst Interims Note übersendet haben, den fruheren Uebereinkommen zwischen mir und den Herrn Buchdruckerei Director, ganz gemäss; und den Betrag per Bogen für Satz und Druck à 9 f. 48 x. CM. und das Papir für 1512 Exemplar à 15 f. CM., also in Gessamtbetrag per Bogen 24 f. 48 x. CM. — mithin machen 41 Bogen den Betrag von · 1016 f. 48 x. CM.
Hiezu 1500 Umschläge · · · · · · 12 „ 30 „ „
Dann die am 11-t und 25-t März 840
erhaltenen 1880. Ankündigungen 14 „ —
1053 f. 18 x.

ganz richtig. — Zwar sollte ich diese Summe besagten Uebereinkommen gemäss, 6 Wochen nach Vollendung des 1-t Bandes berichtigen; da nun aber die Beendigung des Druckes schon am 9-t Jänner d. J. erfolgte, und ich wegen unvorhergesehene Hindernisse von der Auflage keine Gebrauch machen konnte, so verpflichte ich mich, da ich bis heute weder diesen Betrag tilgen, noch eine a Conto-Zahlung machen kann, die Buchdruckerei einigermassen schadlos halten; und für den von Pater Director bereits für das Papir zu diesen meinem Werke auzgezahlte erste Rate von 651 f. 30 x. CM. vom Tage den gemachten Zahlung d. i. vom 3-t März 841. angefangen, mit 5% vom Hundert zu verzinsen.

Endlich verpflichte ich mich auch: wenn ich von untergesetzten Tage an, binen 3 Monate der Buchdruckerei den Betrag 401 f. 48 x. CM. nicht bezahle auch diesen oder einen hievon bleibenden Rest mit 5% ebenfals zu verzinsen.

Wien am 24-ten März 841.

Ihr

ergebener

Wuk Steph. Karadschich.

[Концепат са Вуковим потписом у арх. С. К. Академије бр. 2975]

[Потпис је Вуков избрисан, и можда ово писмо није ни послато, већ је замењено овим што иде].

16.

An S. Hochwürden Pater Ignaz
Director der Buchdruckerei
der P. P. Mechitaristen
Hier.

Hiermit bestättige ich, den Empfang der 512 Exemplare des 1-ten Bandes meines Werkes — Serbische-Volkslieder —; auch finde ich die Uebersicht der Rechnung hiefür —, unseren füheren Uebereinkomen gemäss uud zwar: per Bogen für Satz

und Druch 9 f. 48 k b. Mz — für Papir auf 1512 Exemplare a 15 f. C. Mz, mithin per Bogen 24 f. 48 x C. Mz.

Da dieser 1-te Bond, sehr bedentend stark ist, so beläuft sich die Rechnung hiefür auf 1.000 f. (: Ein Tausend Gulden :) Con. Mz.

Diese Summe sollte ich, der früheren Uebereinkunft mit dem damaligen Buchdruckerei Director, Pater Daniel zufolge, 6 Wochen nach Beendigung des 1-ten Bandes bezahlen; da aber die Beendigung schon am 9-te Jänner d. J. erfolgte, und ich wegen eingetrettener Hindernisse, von der Auflage keinen Gebrauch machen konnte, so verpflichte ich mich, da ich bis Heute, weder den Betrag erlegen, noch eine a Contozahlung machen kann, die Buchdruckerei einigermassen schadlos zu halten, und für den von Ihnen bereits auf das Papier zu diesen meinem Werke ausgezahlte 1-te Rate, per 652 f. 30 x. C. Mz, vom Tage der gemachten Zahlung d. i. vom 3-ten März d. J. angefangen, mit 5% von Hundert zu verzinsen. Auch verpfichte ich mich wenn ich vom 24-ten März 1841. angefangen, binnen 3 Monaten Ihnen obige Summe nicht ganz erledige, auch den von diesen für Satz und Druck enthallenden Betrag, ebenfalls mit 5% von Hundert zu verzinsen.

Ich ersuche Sie diesen Brief, welcher mit meiner eigenhändigen Unterschrift gezeichnet ist, mit den classenmässigen Stempel zu versehen, und als meinen förmlichen Schuldschein, welcher gegen mich alle gesetzliche Kraft haben soll zu erkennen.

Wien den 10-ten April 841.

Wuk Steph. Karadschitsch.

Gänzlich mit samt Interessen ausbezahlt ist, ich bestätige

P. Ig. Schükür
Mechitaristen-Congregations
Buchdruckerei-Director.

[Споља:] S. Hochwürden
Pater Ignaz Schükür
Director der Mechitaristen
Congregations Buchdruckerei
Wohlgeboren
Hier.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2976]

17.

Wien am 21-t April 842.

Euere Wohlgeborn!

Der Pater Ignaz hat mir aufgetragen in seinem Namen ergebenst zu bitten dieselben wollen so gefällig sein den noch übrigen Rest Ihrer Rechnung der Druckkosten der serbischen Volkslieder so bald wie möglich flüssig zu machen. Wollen sich zugleich versichert halten, dass ihn nur dringende Geldverlegenheit nöthiget diese Rechnung anzusprechen, wofür zugleich Ihre gegenseitige Uebereinkunft, nach welcher er an Verzug keinen Schaden leidet, hiereichend spricht.

Er bittet Euer Wohlgeborn wollen ihm Morgen früh mittelst einigen Zeilen eine tröstendes und zugleich kurzes Ziel seiner Hoffnung, auf welches er jedoch sicher rechnen könne, eröffnen, welchem er sehnlichst entgegen sieht.

Ich habe die Ehre zu sein

Euere Wohlgeborn

ergebenster Diener
Franz Grassberger
Fakt.

[Споља:] S-r Wohlgeboren Herrn
Herrn Stephan W. v. Karatschich
(P. T.)
Hier.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2977]

18.

Euere Wohlgeborn!

Im Auftrage des Herrn Buchdruckerei-Directors Pat. Ignaz habe ich die Ehre in Erinnerung zu bringen dass noch von den Papier in 338 Riss welche Sie am 3-t Oktober 1840. zu Ihren Werk „Serbische Volkslieder“ in den Papir-Niederlage

von Klein-Neusidel bestellt haben 210 Riss in Deposito liegen.

Wie sie wissen hat die Buchdrucherei diesen Betrag der Rechnung bezahlt und zwar:

am	3-t	März	841.	607 f.	30 x.
„	2 „	April	841.	441 „	—
„	3 „	July	841.	472 „	30 „
			Summa	1521 f.	—

Von diesem Papir liegen noch in Deposito 210 Riss in Betrag von 949 f. in Conv. Münz. welches Capital nun seit 3-t März 841. unthägit liegt.

Wäre dieses Papir von einer geringeren Sorte so hätte sich längstens für selbes eine Verwendung gefunden, und da auch für Fortsetzung des Werkes keine Aussicht scheint, so steht es zu erwarten dass dieses Capital noch lange nicht mobillgemacht werden kann.

Der Herr Director erlaubt sich Ihnen die ergebenste Vorstellung zu machen: dass, da Sie dieses Papir unmittelbar selbst gekauft haben, es mithin keine direkte Unternehmung der Druckerei war, so kann sie auch der Nachtheil welcher durch das lange liegen bleiben des Capitales von 949 f. erwächst füglich nicht treffen; er hält sich daher von Ihrer ihm bekannten Rechtlichkeit überzeugt, und erlaubt sich Sie um die Vergütung von 5% für das Capital von 949 f. c. n. für die Zeit von 2-t April 1841 bis heute ergebenst su bitten.

In der Hohfnung dass Sie diese seine Bitte gerecht finden werden hat er mir aufgetragen auch seinen ergebensten Respekt zu vermelden.

Euere Wohlgeborn

ergebenster Diener
F. Grassberger.

[Споља:] Herrn
Herrn v. Karatschitsch
P. T. Wohlgeborn
hier.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 2978]

19.

Wien, den 31./I. 1845.

Interims-Note

An Herrn v. Karatschitsch

Serbische Volkslieder II Band 1500 Exemplare auf Druck- und 12 auf Velinpapir a 24 f. 48 x. per Bogen 42 ganze Bogen	1041	f. 36	x.
1500 Umschläge a	10	„ 42	„
500 Entgegnung 2'/$_2$ Bogen à 12 f.	30	„ —	
Carton	3	„ —	
600 Anzeigen	5	„ —	
Summa .	1090	f. 18	x.

Pr. Mechitaristen-Congregations-
Buchdruckerei.

[С друге стране:]

Auf jenseitige Rechnung von 1090 f. 18 sage *Ein Tausend Neunzig Gulden* 18 x. iu Conv. Münze habe heute erhalten in Baarem *Fünfhundert Neunzig Gulden* 18 x. in Convention. Münze. Verbleiben demmach noch rückstandig 500 f. in Conv. Münze.

Von jenseitiger Auflage per 1500 Exempl. Ordinär und 12 Exemplar. Velin wurden dem Buchbinder Herrmann gegeben . . . . . 888 Exempl. Ord.
In die Mechit. Buchhandlung gegeben . . 100 „ „
An Buchbinder B.... gegeben 12 fein . 12
Summa . 1000 Exempl.

Mithin verbleiben noch als Deposito 500 Expl.

Wien am 2. Februar 1845.

Franz Grassberger
verantwortlicher Factor.

Den Rest a 500 f. Fünfhundert Gulden Conv. Mz. samt die .... °/$_0$ für ein Jahr à 24 fl. CM. habe heute erhalten 20/1. 46.

Grassberger.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2979]

20.

Euere Wohlgeboren!

Ich habe im Magazine nachsehen lassen und es hat sich gezeigt dass noch von I. Band Ihrer Volkslieder 290 Exemplare in Deposito sind.

Anbei habe ich auch die Ehre Ueberschlag nach Neusatz zu übersenden. Ich habe denselben nur beiläufig gemacht. weil mir kein Manuskript hievon zur Einsicht vorliegt. Uebrigens werden wir, sollte uns jener Herr mit seinem Zutrauen beehren wollen, so werden wir, *wann es den Gegenstand zulässt* von dem angesetzten Preise so viel wie möglich noch vermindern.

Genehmige Sie die besondere Hochachtung und Ergebenheit mit welcher ich bin

11./4. 45.

Eurer Wohlgeboren

gehorsamer Diener
Fra. Grassberger
Faktor

[Споља:] Herrn
Herrn v. Karatsitsch
(P. T.) Wohlgeborn

Hier.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2980]

21.

Wuks-Rechnungs-Auszug.

1844	2000 Ankündigungen	4 fl.	50
„	Vorrede 1, 2, 3, 1000 Ex. à 19 fl. .	57 „	—
1845	1500 Lieder 34½ Bog. à 24 fl. 48 .	930 „	—
„	1500 Umschläge	10 „	12
	Summa . .	1001 fl.	42

Für diesen Betrag von 10. April 845.
bis 31. Dezember 845. 5% . . . . . 32 fl. 48

1034 fl. 30 kr.

Reçu 1000 fl. à compte.

P. Léonttunen
Directeur.

Ganze Summa

Per Mechit. Buchdruckerei
Wien am 9./11. 46. Franz Grassberger
Factor.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2981]

22.

Rechnungs-Auszug.

Ueber an Herrn Stephanovitsch v. Karatschitsch gelieferte Druckarbeiten.

Im Jahre 1844.	2000 Ankündigungen . .	4 fl. 30	
„ „ 1845.	Entgegnung an Platon Atanackovičs 1000 Exemplare per Bogen 16 fl. = 6 Bogen	96 fl. —	
	Volkslieder III. Band, per Bogen 1500 Exemplare à 24 fl. 48 kr.	930 fl. —	
	Hiezu 1500 Umschläge .	12 fl. 12 kr.	
		1040 fl. 42 kr.	
Für diesen Betrag die entfallenden 5% von 10. April 846. bis 20. Jänner 1847.		41 fl. 10	
Am 26. December 846. 50 Exemplare Nachdruck des 13. Bogens des I. Bandes der Volkslieder	5 „ —	46 fl. 10 kr.	
	Summa .	1086 fl. 52 kr.	

Hierauf am 20. Jänner 1847. in
baarem Gelde erhalten . . . . . 1000 fl. —

Verbleibt Rest . 86 fl. 52 kr. CM.

Wien am 21. Jänner 1847.

Per Mechitaristen
Congregations-Buchdruckerei
Franz Grassberger
Factor.

Obige Summe à Achtzig Sechs Gulden 52 kr. CM. habe heute richtig erhalten.

21./1. 47. Grassberger
Factor.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2982]

23.

Herrn Stephanovitsch v. Karatschich
Hier.

Wien am 10ten Februar 847.

Des beiderseitigen Einverständnisses wegen habe ich hiemit die Ehre zu berichten, dass die Buchdruckerei der P. P. Mechitaristen Congregation das Werk „Das neue Testament“ in einer Auflage von 2000 Exemplare auf Druck 30 Bogen auf Velin, ersteres zu denselben Preis à Ballen 26 fl. wie Sie mit Herrn Krestić verhandelt haben, und von welchen zwei Musterbogen beiliegen, und letzteres ebenfalls nach beiliegenden Musterbogen, dann 5 Exemplare auf Schreib in 4to, zu den Preis von 24 fl. 40 kr. CM. liefert.

Per Mechitharisten
Congregations-Buchdruckerei
Franz Grassberger
Faktor.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2983]

24.

Wien, den 5./1. 1848.

Interims-Note.

An Herrn v. Wuk Stephanovitsch Karatschitsch.

Serbische Bibel per Bogen 200 Exemplare, für Satz, Druck und Papier 24 fl. 40 kr.

39 Bogen	962 fl. —	
Tittel $^1/_4$ Bogen . .	6 „ 10	968 fl. 10 kr.
Von Beendigung des Werkes, Ende July 1847 bis 15. Jänner 1848 die entfallenden 5% auf 168 Tage		22 „ 35 „
Summa		990 fl. 45 kr.

Pr. Mechitharisten Congregations-Buchdruckerei.

Den 21-ten Febr. 848 erhalten à Conto fl. 500 CM.

P. Ig. Schükür.

Empfangen heute den 20ten Jänner 849 à Conto fl. 420 u 18 CM.

P. Ig. Schükür.

Mit dem *empfangenen* Betrag von *Hundert* Gulden CM. ist nun jenseitige Rechnung für den Druck des neuen Testaments vollkommen ausbezahlt.

Wien am 28. Jänner 1849.

Franz Grassberger
Factor.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2984]

25.

Rechnungs-Auszug.

Uiber an Herrn Wuck von Stephanovich gelieferte Drucksorten:

Ankündigung des Werkes: die Sprichwörter · · · · ·	9 fl.	—		
Sprichwörter per Bogen 1500 Exemplare auf Druckpapier und 4 Schreíb. in 4to für Satz, Druck und Papier 25 fl. 30 kr.				
Signatur von 1 bis inclus. 24 · · · · · · · · ·	612	„	—	
Titel, B. C. ganze Bogen ·	76	„	30 kr.	
D 1/2 Bogen · · ·	12	„	45 „	
Umschläge 1500 Exemplare	13	„	— „	723 fl. 15 kr.
Neues Werk per Bogen 1500 Exempl.				
Signatur von 1 bis inclus. 8 · · · · · · · · ·	220	fl.	30	
3/4 Bogen · · · · · ·	18	„	22 1/2	
Umschläge 1500 Exemplare	13	„	—	
Pränumeration für Sprichwörter und das neue Werk 1/4 Bogen 1500 Exemplare ·	6	„	23 kr.	
Nachdruck Inhalt 1/8 Bogen 450 Exempl. · · · ·	3	fl.	—	261 fl. 15 1/2
Titel Hobautt [?] 100 Stück · · · · · ·	2			
Summa · · ·	986 fl. 30			

Wien am 15./1. 50.

Per Mechitaristen Buchdruckerei
Franz Grassberger.

Den 14. Feb. 850 à Conto erhalten fl. 700 CM.
P. Ig. Schükür.

Den 2. März 1850 à Conto erhalten 150·— CM.
Saldirt P. G. Cialik.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2985]

26.

Rechnungs-Auszug

für Herrn v. Wuck Stephanovich.

Rechnung von 12. Mai 849 mit · · ·	986 fl. 30 x.	
Vom 13. Mai 1849 bis 14. Februar 1850 288 Tage, für die Summe von 975 fl. die 5% · · · · ·	37 fl. 47	1024 fl. 17 x.
Am 14. Februar 850 gegeben ·		700 „ —
Bleibt ein Rest von · · · · ·		324 fl. 17
Für diese Summe vom 15. Februar bis 28. Februar, 13 Tage die 5% mit · · · · · · · · ·		— „ 37
		324 fl. 54
Am 28. Februar 850 hierauf erhalten · · · · · · · · · · ·		150
		174 fl. 54
Hiefür vom 1. März bis 8. Oktober 1850 macht 222 Tage die 5% ·		5 „ 21 — 180 fl. 15 kr.
Die heutige Schrift in serbischer Sprache mit Satz-Veränderung per Bogen 2000 Exemplare für Satz, Druck und Papier 32 fl. 12 ganze Bogen · · · · · · · · · · ·		384 fl. —
Dasselbe wie oben in illyrischer Sprache 2000 Exemplare per Bogen für Satz, Druck und Papier 32 fl. — 10 ganze 1/2 u. 1/6 Bogen · · ·		341 fl. 20
4000 Umschläge · · · · ·		28 „ —
		753 fl. 20 kr.

Hiefür vom 1. August bis 8. Oktober 1850 69 Tage die 5°/₀ mit · 7 fl. 17 760 „ 37

Summa · · 940 fl. 52 kr.

Wien 8. Oktober 850.

Per Mechitharisten
Congregations-Buchdruckerei
Franz Grassberger
Factor.

Saldirt
P. G. Cialik.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2986]

27.

Wien, den 27./7. 1851.

Interims-Note.

An Herrn Stefanovich v. Karatschitsch.

Serbisch-deutsches Wörterbuch per Bogen 63 fl. —
27 ganze Bogen · · · · · · · · · · · 1701
Ein Tausend siebenhundert ein Gulden in Conv. Münze.

Per Mechitharisten-Congregation-
Buchdruckerei.

Beglichen. Mit dem Bemerken dass bei Beendigung des Werkes über den entfallenden Betrag die Schlussrechnung erfolgen wird.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2987]

28.

Wien, den 18. Februar 1852.

Interims-Note.

An Herrn Stefanovich Karachich.

Serbisch-lateinisch-deutsches Wörterbuch. Per Bogen 2000 Exemplare auf Druck, 50 Exemplare auf Velin und 6 Schreib in 4to für Satz, Druck und Papier 63 fl.

54 Bogen	3402 fl. —	
Titelbogen	63 „ —	
55 ein halber Bogen	31 „ 30	
Nachdruck des Cartonbogens .	63 „ —	3559 fl. 30
Am 30. Oktober 851, 300 Anzeigen	6 fl. —	
„ 30. November 851, 250 Anzeigen	4 „ 15	10 „ 15
	Summa .	3569 fl. 45
Am 18. July 851 à Conto erhalten . . .		1701 „ —
	Rest . .	1868 fl. 45

Per Mechitharisten
Congregations-Buchdruckerei

Auf jenseitige Rechnung habe erhalten *Achthundert Sechszig* Gulden 45 kr. in Conv. Münze.

Wien am 19. Februar 852.

Franz Grassberger
Factor.

Auf jenseitige Rechnung habe den Rest von Ein Tausend Gulden in Conventions Münze richtig erhalten.

Wien am 29. Jänner 1853.

Per Mechitaristen
Buchdruckerei
Franz Grassberger
verantwortlich. Factor.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2988]

29.

Wien, den 17./1. 1854.

Interims-Note.

An Herrn v. Karatschitsch.

Am 8. Mai 1852. 1000 Pränumerations-Anzeigen und Fehler-Verzeichniss . .	8 fl. —

Mährchen

1500 Exemplare Druck und 24 Velin per Bogen accordirt 38 fl. 36 kr. — 8 ganze Bogen ·	308 fl. 48 kr.	
$9^1/_2$ Bogen · · · · · · · ·	19 „ 18	
$10^1/_4$ „ · · · · · · · ·	9 „ 39	
1500 Umschläge · · · · ·	13 „ —	350 fl. 45
Die Interessen vom Wörterbuch von 1000 fl. auf 11 Monate · · · · · · · · · · · · · · · ·		45 „ —
Die Interessen von dem Mährchen von 358 fl. 54 kr., vom 31. April 1853 bis 15. Jänner 1854 mit · · · · · · · · · · · · · · · · · ·		12 „ 30
	Summa · ·	416 fl. 15

Per Mechitaristen-Congregations-Buchdruckerei.

Auf jenseitige Summe von · · · 416 fl. 15
habe nach Abzug den Rest von · · · 12 „ 30
erhalten · · · · · · · · · · · · · 403 fl. 45 kr.

Wien am 26. Jänner 1854.

Franz Grassberger
verantwortl. Faktor.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2989]

30.

Rechnung.

Ueber an Sr. Wohlgeboren Herrn v. Karačić gelieferte Drucksorten:

728 Exemplare *„Sammlung altslavischer Werke“*, 700 Exempl. auf Druck- 25 auf Velin- und 3 auf Schreibpapier; 5 ganze Bogen, per Bogen für Satz, Druck und Papier fl. 28 ·	fl. 140·—

725 Umschläge auf gefärbtem Natur Papier . . . . . 8·—

Summa . . 148·—

Wien am 11. Februar 1854.

Per Mechitaristen-Congregations-Buchdruckerei
Franz Grassberger
Faktor.

Auf obige Rechnuug erhalten am 11-ten Februar 1857 Einhundert Gulden B. V.

Franz Grassberger
Factor.

Gänzlich ausgeglichen mit 48 fl.
27./2. 58.

Franz Grassberger
Factor.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2990]

31.

Herrn Stefanovits v. Karatschich
P. T. Wohlgeborn

Hier.

Wir haben die Ehre zu berichten, dass wir, wie bereits mündlich besprochen, bereit sind Ihre Novelln in serbischer Sprache in 8vo d. i. per Bogen 16 Pagina, den Bogen für Satz, Druck und Papier, nach vorgelegter Probe, in 2000 Exemplaren (Abdrücken:) zu den Preis von 40 fl. 63 kr. öst. Währung zu liefern. Für die nachträglich anbefestenen 24 Bogen Velinpapier rechnen wir Ihnen 63 kr. öst. Währung. Somit stellt sich der Bogen in 2000 Exemplaren auf Druck- und 24 auf Velinpapier und 3 Ex. in 4to auf 41 fl. 26 kr. öst. Währung.

Unter einem berichten wir auch dass sich noch von der Auflage Ihres serbischen Wörterbuches in unsern Depôt 490 Exemplare auf Druck- und 32 Exemplare auf Schreibpapier

als Ihr Eigenthum befinden, und werden selbe bis zu Ihrer weiteren Ordre sorgfältig aufbewahren.

Wien am 12. Februar 1860.

Per Mechitaristen-Buchdruckerei
Eranz Grassberger
Oberfaktor.

Den 1. August 860 angewiesen dem Braumüller 50 Exemplare auf Druckpapier zu schicken.

[Спољa:] Herrn Herrn
Wuk Stefanović Karatschich
P. T. Wohlgeborn
Hier.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2991]

32.

Herrn Stefanović v. Karatschić
Hier.

Wir haben die Ehre zu berichten, dass wir bereit sind Ihre serbischen Lieder in demselben Format, Lettern und Papier wie die Auflage vom Jahre 1846 den Bogen d. i. 16 Druckseiten und 1500 Abdrücke, für Satz, Druck und Papier zu den Preis von 32 fl. 36 kr. öst. Währung zu liefern.

Wien am 22. Februar 1860.

Hochachtungsvollst

Per Mechitharisten Congregations-Buchdruckerei
Franz Grassberger
Faktor.

[Спољa:] Herrn Stefanović v. Karatschić

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2992]

33.

Euer Wohlgeboren

Vor einigen Tagen telegraphirte ich Ihnen dass Sie den Satz meines Büchleins nicht auseinandernehmen sondern vor-

läufig stehen lassen mögen. Die Ursache davon ist, weil ich ich davon mindestens 3000 Exempl. drucken lassen muss; indem ich hier in Serbien bereits über 2000 Pränumeranten habe. Ich bitte Sie daher zu warten bis ich Ihnen darüber ein Bestimmtes schreibe, was ich thun will, sowie ich von Herrn Sandić die während meiner Abreise von Wien eingegangenen Pränumeranten erhalten haben werde. Wenn Sie mich mit einer Antwort beehren wollen, schreiben Sie unfrankirt (an) meinen Namen in Belgrad.

Ihr Ergebenster

[Пре 16/4., III, 1860.]

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 2993]

34.

Euere Wohlgeboren!

Den Wunsch den Sie mir mittelst Telegrafen zukommen lissen, glaubte ich am vortheilhaftesten zu entsprechen, da ich aus den mir so vielfach zugekommenen Subscriptionsbriefen ersah, dass diese Ausgabe besonderen Antheil findet, mit dem Abdruck der Auflage noch zu warten, bis eine weitere Ordre von Ihnen in Betreff der Auflage anlangen würde.

Diess Verfahren wird nicht aufhalten, denn ist die Auflage einmal bestimmt, so sind diese 4—5 Bogen binnen zwei Tagen abgedruckt.

Anbei erhalten Sie die eingegangenen Subscribenten. Ich habe immer die Briefe, wie sie an mich gelangt, H. Santić zur Vormerkung übergeben und er hat selbe wie Sie sehen zusammengestellt. Ich werde also den Satz aufbewahren und Ihre weiteren Weisungen abwarten.

Indem ich mich Ihrem gütigen Wohlwollen empfehle, zeichne ich Hochachtungsvoll

Euer Wohlgeboren

bereitwilliger Diener

Franz Grassberger.

Wien am 16. März 860.

[Споља:] Herrn
Herrn Vuk Stefanović *Karatschitsch*
serbischer Litterat
P. T. Wohlgeboren
Belgrad
Serbien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2994]

35.

Euer Wohlgeb.

Auf meinen Brief den ich Ihnen vor 8 Tag(en) geschrieben, habe ich keine Antwort erhalten, statt dessen gestern blos die Correctur von Vorrede und Nachtrag sammt eines Bogens des Pränumeranten-Verzeichnisses, aber was ist es mit dem Titelblatte? — Ich weiss in der That nicht was ich mir von Ihnen denken soll, nachdem Sie wissen wie viel mir daran gelegen ist die Sache zu beschleunigen und Sie mir dies zugesagt haben. Vor 3 Wochen schon hätte ich die Correctur welche ich erst gestern erhielt sammt dem fehlenden Titelblatte und bis jetzt schon die gebundenen Bücher haben können. Schade dass Sie für einen langjährigen Kunden der Druckerei so wenig Rücksicht haben was auch auf Ihren Geschäftseifer kein gntes Licht wirft. Trachten Sie dass das was ich angemerkt habe richtig corrigirt werde. Das Namen-Verzeichniss haben Sie wahrscheinlich der Lettern wegen zur Ansicht geschickt, und ich bin damit zufrieden, nur bitte ich auf das Acht zu haben was ich auf der Seite 5 bei dem Namen des Fürsten Michael und auf der Seite 8 wo der Tauf- und Zuname *fehlt* nur die Charge gesetzt ist, corrigirt habe. Von dem Pränumeranten-Verz(eichnisse) brauchen Sie mir hieher (k)eine Correctur mehr zu schicken, sonder(n) Hr. v. Sandić und Ihr Korrektor sollen Acht haben dass es genau nach dem Manuscripte gedruckt werde.

[После 16/4, III, 1860.]

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 2995]

36.

Herrn Wuk Stef. von Karadschitsch!

Wir haben zufolge mir mündlich gegebenen Auftrag einen schriftlichen Ueberschlag über einen neuen Band Ihrer serbischen Lieder brieflich in Ihre Wohnung gesendet (28. September 1861).

Der Bothe welcher den Brief überbrachte sagte Sie seien schon abgereist und er habe den Brief Ihrer gnädigen Frau Tochter übergeben. Mich wundert dass Sie selben nicht erhielten. — Unser Ueberschlag lautete wörtlich:

„Wir haben nach genauer Berechnung gefunden dass es „uns bei den jetzigen Verhältnissen nicht möglich ist Ihre Lieder, „nach den am 20. Februar 1860 gemachten Ueberschlag den „Bogen à 1500 Exemplare à 32 fl. 36 kr. zu liefern.

„Eine Auflage per 1500 Exemplare stellt sich nun im „Preise per Bogen auf 35 fl. 60 kr. öst. W.

„Das serbische Siegel in Messing haben Sie vorigen Jahres „von einem jungen Manne abholen lassen. Es muss sich bei „Ihnen befinden.

Dieses war unser Ueberschlag. Und wir sind bereit, bei einem gütigen Auftrage, wann es nothwendig sein soll, jede Woche 2 Bogen zu liefern.

Wien am 2. Dezember 1861.

[Споља:] Per Mechitaristen-Buchdruckerei
Franz Grassberger
Oberfaktor.

Herrn
Wuk Stefanovich Karadschitsch
serbischen Litterat
in *Belgrad.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2996]

37.

Euer Wohlgeboren!

Nach reifer Ueberlegung habe ich gefunden, dass es nicht gut wäre wenn Sie in der bewussten Angelegenheit heute an

mich schreiben würden, ich könnte wieder Verdrüsslichkeiten haben.

Ich bitte Sie daher *recht herzlich* Ihren Brief an den *Pater Ignaz* Ihren alten Bekannten zu adressiren. So bekommt die Sache eine richtige Form, und ich bin somit einer zweiten Unannehmlichkeit enthoben. Ich hatte mich überzeigt dass Sie derselben Ansicht sein werden, und zeichne

19./1. 63.

Euer Wohlgeboren
gehorsamster Diener
Franz Grassberger.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2997]

38.

Geehrtester Herr von Karadschitsch!

Nach dem bereits zwei Monate verflossen sind dass ich die Ehre hatte mit Euer Wohlgeboren rücksichtlich unserer Forderung von 1561 fr. 438 für den druck von 2024 Entl. serbischer Lieder, und nachdem schon einige male unser Herr Faktor so frei war, bei Euerer Wehlgeboren über dieselbe Angelegenheit um Auskunft zu bitten, dennoch aber bis jetzt keine Antwort wegen der Zahlung erfolgt ist, so bin ich so frei Euer Wohlgeboren zu ersuchen, mir umgehend gefälligt bekannt geben zu wollen, wie und wann Sie geneigt wären, die Rechnung auszugleichen.

Es würde mir wirklich um unsere schon so alte und für mich ehrende Freundschaft herzlich leid thun wenn ich zwischen der Congregations Buchdruckerei, Direktion und Euer Wohlgeboren eine Unannehmlichkeit begegnen müsste, indem Euer Wohlgeboren das mir Versprochene nicht gehalten haben.

Ich bitte daher nochmal freudliht mir binnen acht Tagen Ihre gütige Antwort zukommen zu lassen und verbleibe

Wien am 9. Sept. 1863.

Euer Wohlgeboren
ergebenster
P. Ig. Schükür
Mechitarist. Cong-tions G. Prok-tor.

[Споља:] S-r des
Herrn D-r Stefanović Karadschitsch
Hochwohlgeboren
Landstrasse, Sezeltgasse № 3.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2998]

39.

Wien, am 29. September 863.

Euer Wohlgeboren.

Ihr werthes Schreiben vom 16. d. M. habe erhalten und muss leider bemerken, dass die Buchdruckereidirektion mit dem Inhalte desselben nicht zufrieden gestellt ist, indem der Inhalt schriftlich derselbe ist, welcher ohnedem der Direktion schon vor drei Monaten bekannt war, indem mir Euer Wohlgeboren damals alles dieses mündlich gesagt haben; und da daher die Buchdruckerei nach Zuwartung von drei Monaten abermals kein für sie erzieltes Resultat erfüllen sah, so war ich gezwungen den letzten Brief vom 10. l. M. an Euere Wohleboren zu schreiben, in der sicheren Erwartung, dass dieselben einen *bestimmten* Zahlungstermin angeben werden. — Dieser ist aber nicht angegeben e contrair ist die Zahlung auf eine unbestimmte Zeit hinausgeschoben, und zum Schaden-Ersatz dafür eine 6% verziensung vom 1. Jänner l. J. ausgesprochen. Weiters bemerkten Euer Wohlgeboren, dass wir an den bei uns liegenden Exemplaren hinlängliche Garantie für unseren 1561 fe. 43 xr., und auch im schlimsten Falle die Exemplare zur Deckung der Schuld in unseren Händen haben, auf welche zwei Punkte Sie unsere Forderungs - Sicherstellung stützen? — Entschuldigen Euer Wohlgeboren, dass ich offen sagen muss, dass beide Ihre Ansichten unrichtig sind, wenn Sie erstens bedenken, dass das Werk im Monate März begonnen, im Monate November beendet, und wir somit bis Ende Dezember 1862, also volle 10 Monate das Geld für Arbeitslohn, dann für Pagier auslegen mussten, ohne dafür die geringste Entschädigung zu haben.

Zweitens haben für uns die Exemplare keinen anderen als den Makulaturwerth per Cter 8 fl. —, da sie todt liegen und wir

dieselben nicht zu verwerthen wüssten. — Die Direktion kann daher diese Garantie nicht nur nicht annehmen, sondern bittet sogar, Euer Wohlgeboren wollen diese bei uns liegenden Exempiare abholen lassen (für welche auch die Direktion keine Verantwortlichkeit übernommen hat) und uns den genannten Betrag in baaren oder in Werthpapieren gütigst einzusenden.

Hoffend, dass Euer Wohlgeboren diese unsere Anforderungen gerecht finden werden, bitten wir noch, binnen 3 Wochen. d. i. längstens am 21. Oktober d. J. gefälligst Ihre für uns befriedigende Bestimmung treffen zu wollen. — In Nichtbeachtungsfalle dieser unserer Bitte könnten wir nicht umhin, die ganze Angelegenheit unserem Rechtsfreunde zu übergeben.

In besonderer Hochachtung

ergebenster
P. Ignaz Schükür
Gen. — Prok-tor der Mechitaristen.

[Споља:] S. Wohlgeboren
Herrn Vuk Stefanović Karadschitsch
Landstrasse Antzeltgasse № 3.
zu der zwei tauben.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 2999]

40.

Euer Hochwürden!

Von einer (Geschäfts)Reise aus Dalmatien zuruckgekehrt erhielt ich vor einigen Tagen (am 4 dieser) Ihr Schreiben wom 29. Sept. worin Sie mir zum Vorwurfe machen, dass ich mich in meinem letzten Briefe wom 16. Sept. l. J. nicht bestimmt genug ausgesprochen habe, bis wann ich meine Schuld auszugleichen mich verpflichte. Dies berucht lediglich auf einem Missverständnisse (denn hätte Euer Hochwürden bei unsrer mündlichen Rücksprache die Festsetzung eines Zahlungstermines positir verlangt, so hätte ich keine Ursache gehabt denselben zu verweigern), denn so viel ich weiss, haben Sie bei unsrer letzten mündlichen Rücksprache von mir nur eine schriftliche

Erklärung bezüglich der von Ihnen selbst ausgesprochenen Interessen pro 6°/₀ verlangt, die ich Ihnen ganz Ihrem Wunsche entsprechend gegeben zu haben glaubte. Aber aus vorliegendem Briefe ersehe ich, dass es Ihnen ausser der Zusicherung der 6°/₀ um die ausdrückliche Festsetsung eines Zahlungstermines zu thun war, der ich Ihnen, wenn Sie ihn positir verlangt hätten auch früher nicht verweigert hätte und welchen ich Ihnen auch alsogleich geben will, indem ich mich hiermit verpflichte bis Ende Jän. 1864. 500 fl. sage *fünf hundert Gulden* sammt den bis dahin auf die ganze Schuld entfallenden Interessen und den Rest von 1061. fl. 43 cr. samt weiteren Interessen bis Ende April desselben J. zu zahlen. Was die Rechnung der Percente betrifft (so glaube ich dass wir uns ohne Richter darüber eingen werden) ich habe dieselben desshalb wom 1. Jän. an gerechnet, weil ich meine Rechnung der Buchdrucherei bisher immer zum Beginn des neuen Jahres auszugleichen pflegte und auch jetzt kann ich mich nicht erinnern, dass man vor dem neuen Jahre die Ausgleichung der Rechnung von mir gefordert, sondern letztern mir nur auf mein eigenes Verlangen im Monate Nov. 862. zustellte, weil es mir darum zu thun war den Betrag der Druckkosten genau zu kennen. Ich habe von der Zeit an gerechnet, als die mir zugestellte Rechnung lautet. Was Sie von Schaden mit Ihren Ansprüchen auf Entschäd. Euer Hochwürden damit meinen, dass die Directirn wom Begin der Arbeit bis zu deren Vollendung, d. ist vom März bis November keine Entschädigung für die ausgelegten Arbeitskosten etc. erhalten, ist mir nicht klar, doch lohnt es sich nicht dies hier zu erörtern auch versichre Sie nur dass ich weit enfernt bin, die Direction beschädigen zu wollen und hoffe dass wir uns auch darüber ohne Richter einigen werden, nachdem ich zu jenen Menschen gehöre die zehnmal lieber ein Unrecht erleiden als anderm Unrecht thun.

Bezüglich meiner in der Druckerei liegenden Bücher, die Euer Hochwürden Macculatur nennen, die für mich aber und für jeden der sie kennt von Werth sind, befremdet es mich sehr, dass Sie sagen die Direction habe dafür keine Verantwortung übernommen. Habe ich nicht von dem Oberfactor der Buchdr(uckerei) über meine daselbst lingenden Ex(emplare) als Wörterbuches einen revers erhalten (habe) der wörtlich lautet: „Unter einem berichten wir auch, dass sich noch von der Anfl(age) „Ihres serb. Wörterbüches in unserem Depôt 490 Exempl(are)

„auf Druck-, und 32 Exempl(are) auf Schreibpapier .als Ihr „Eigenthum befinden; und werden selbe bis zu Ihren weitern „Ordre sorgfältig aufbewahrt". Wien den 12. Febr(uar) 1863, davon am 1. Aug(ust) des. Jr. 50 Exemplare an Braumüller angewiesen, geblieben somit noch in Depôt 440 Exemplare. Ferner die 800 Exempl. meines letzten Werkes noch nicht abgelieferter Theil der Arbeit wofür ich der Direction die fragliche Summe schulde und wofür sie selbstverständlich haften muss bis zur Übergabe an mich? Es ist mir bis jetzt nie eingefallen an der sichern Aufbewahrung meiner Bücher im entfernsten zu zweifeln. Nachdem Sie mich aber bittet, dieselben abholen zu lassen, muss ich annehmen, dass es ihr zur ferneren Aufbewahrung an schicklichem Raum gebricht und ich bin bereit dieselben wegzunehmen und erhuche dieselben in zwei Ballen wohl verpackt dem Hofbuchhändler Braumüller gegen eine Empfangsbestätigung überschicken zu wollen, die etwa dadurch veranlasste Auslagen für Transport und Verpackung bitte ich mir gefälligst auf einem Zettel se(r)parat berechnen und zuzustellen, damit ich dieselben alsogleich berichtigen kann.

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 3000]

XCVII.

КОНСТАНТИН ХАДИЈА, ПИВАР

1.

У Земуну 9-го Јѹнніа 1821.

Господару Вуку Стефановичу у бечъ!

Ваше на мене любезно Писаніе приміо Есамъ; Преклѹченш на Господ: Θешдоровича сигурнш послао Есамъ, такоћеръ, и Оно на Г: Максима Ранковича пакъ будните брезъ Бриге. Двеста Форинти приміо Есам ѿ Господ: Николаевича; свакусамъ Прилику Употребіо да могу, и Они Дрѹгиі Двеста примити али ніе могло Начинъ да буде; Зато Любезни Братко Одпиши верховнимъ Господару Едно Писмо благодариму за Ово Двеста, и начини Прилику и за Они Дрѹгиі Двеста, и мислимъ дасе неће одречи, коликогодъ Николаевічъ, такоћеръ и Братъ Максимъ Васъ любезнш Поздравляю: Но сада стои до Васъ и Заповедаи ми шта имамъ далѣ радити. Покорно Поздравляемъ Господина Копитара и препоручуемсе у Милостъ, благодарећи на Експидицію преко Цензуре моје книге даи Боже здравіе дадоживимъ по Обѣщаню Вашему да га дочекамъ да се видимо и дасе мало по Нашински провеселимо. Поздравитеми Вашу любезнѹ Госпоју, и желимъ Вами свако Добро, но очекуемъ Прилику да чуемъ Хоћешъ намирити Дангубу (знаш Братко щоти реко за кантарчиата) будни теми здрави и я Остаемъ.

Братъ и Приятелъ
Константинъ Пиваръ.

[Спољa:] An dem Herrn
Wuk Stephanovits
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3001]

2.

Почтенородній Господару Вуку
Здравствуите намногая Лѣта.

Ваше на мене любезно Писаніе такођеръ и Преключита приміо Есамъ; и Свако на Свакоје мѣсто гди предлежіло оправіосамъ, за које будните брезъ Бриге. Данаске пакъ Вами преключуемъ Оваи Пакетъ, и ово Писмо, кое све приміосамъ Овай часъ и по Писанію хоћете Свашта нионн водји и Наредби уредити. Господина Копитара почитаемо Поздравлямъ. Такођеръ Поздравляем Вас, и вашу честну Госпоју Остаюћи Вашъ

у Земуну 29-го Ју́ліа 1821.

Побратимъ и Приятелъ
Константинъ Пиваръ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3002]

3.

Любезни Побратиме и Господару
Здравствуйте!

Ваша на мене любезна Писаніа Едно 30-го Прош: М: а дру́го, ѿ 6-го. Т: М: изправнш приміо Есамъ, такођеръ и преключена, коме Надлежала Есу Оправіосамъ, пакъ будните брезъ Бриге.

Заради Сербске Новине пакъ штоми пишете да имате Намереніе Младому Господину Христофору шиляти; можете, али я зато нећу́ да знадемъ, бу́дући да немамъ Никаквог Налога ѿ Стариі. Ясамъ Писао и више Пута Верховнимъ Господару и споминяш, али Они мени нису зато ни какавъ Налогъ дали, и сада акомисе тражи каква Прилика Хоћу́имъ Писати и явити, и щогодъ добіемъ на Одговоръ, явићу́вамъ; но за Оваи Паръ учините како наиболѣ знате. Сотимъ Поздравляемъ Васъ такођеръ и Вашу честну Фамилію любезно, и Остаемъ Вашъ,

у Земуну 12-го Септемврія 1821.

Покорнеіши Братъ и Приятелъ
Константинъ Пиваръ.

Молимъ изручите мое Покорнеіше Поздравленіе Господину Копитару.

[Спољa:] *v. Semlin.*
Herrn.
Vuk Stephanovich
wohnhaft auf der Landstrasse
№ 112 im ersten Stock
N: 7. die Thür
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3003]

4.

Благороднйі Господине Вук:
ѿ Стефановічъ у бечу; Здравствуйте!

За Данаске немамъ дрѹго ништа важдно Вами Обявити, негѡ Само Преклучуемъ Ово Писмо, кое сам приміо ѿ Брата Максима и неки Талира по $7^1/_2$: да Вами пошалѣмъ, но Талири по Вилаету по $7^1/_2$: Гроша не примаю, пак зато писаосаму дами Одговори и дами подпуни Сумму и таки, како ѡдговоръ и кусуръ Новаца ѿ Нѣга примимъ, Хоћѹ наредити да примите, пакъ будните на Миру;

Дрѹго пакъ приміо самъ и ѿ Верховнога Господара Милоша Обреновічъ Заповестъ да Вами пишемъ и явимъ пренумерацію за 100: комада Песмарица кои Хоћете Сада издати, и та Пренумераціа бива на нѣгово Име, то Естъ Верховнагѡ Господара. Сада любезни Приятелю како примите Ово моје Писмо, таки дами Обявите колико форинти у Шаину износу ови 100 комад: книга, такоћеръ и Они 32: за Брата Максима Ранковича, да Вами пошалѣмъ да примите брезъ ни какво задржаніе, но: за Мою Трудбу Провизионъ и за Нашу любовъ иштемъ Едну nuendgetlich [!] дами пошалѣте, зашто тоје Провизионъ Чича Пивара; знаешъ Побратиме Мухте Сада Пара нема: Поздравитеми Благороднога Господина Копитара любезно и Покорно, и за Данаске, Остаемъ Вашъ

у Земуну 19-го 7-вріа 1821.

Покорниі Братъ
Константинъ Пиваръ.

Йзмеђѹтимъ Пренумерацію Господареву дане заоставите подъ ни какви Начинъ, и мене Што скоріе дами Обявите за форинте, бѹдѣћи Име Нѣгово мора дасе Запише у каталогъ.

[Спољa: Као на претходном]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3004]

5.

Sig: Semlin d. 18-et Okt. 821.

Sdravstvuj bratichtko!

Dero an mich Wertes Schreiben habe Ich erhalten — den bey geschlossenen Schreiben habe Ich dem Ehrwirdigen otza Phillip Eingehendig. *Mir.* — bey Ankunft meines Sohnes — dass ist hehstens biss 14 = Tage werden gegen Zeitung die 524 fl. sage fünf hundert zwanzig vier gulden W. W. oder 209 fl. Im con. erhalten one zweifl. Halten sie sich nuhr an dem H. Panajot Raskovits und er wird alles gut machen. *to je pravo ý sdravo.* Mein Sohn ist nicht da damit Ich Inen dem brif abschreibe und schike — Ich werde Inen schon schiken.

Posdravite Blagorodnoga Gospodina ot Kopitara ý Ja ostajem pokorna sluga

E. Hadja Pivar.

[Спољa:] Blagorodnomu Gospodinu
Wuk ot Stephanovits
U Beschu.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3005]

6.

У Бечу 25-га Окт. 1821.

Г(оспо)дару Константину Пивару у Земуну

Примио сам од Г(оспо)дара Христомане пет стотина и двадесет и четири форинте W. W., које сте ми послали у име

пренумерације на сто и тридесет и двије књиге III. ч. народни Српски пјесама. Кад књиге буду готове, ја ћу и послати Вама у Земун, а Ви ћете опремити даље, куд које надлеже.

Поздрављајући Вас љубезно остајем

Ваш покорни слуга
Вук Стефановић.

[Споља:] Ann Herrn Constantin Hadja
Bräumeister in Semlin.

[„Јавор". 1881., стр. 1019]

7.

У Земунѣ 22-га Дек. 821.

Благородни Господарѣ Вукъ Здравствуите
Намногая лѣта!

Ваше на мене любезно писаніе ѿ 21-и Декем. приміо Есамъ иградѣемсе Вашему добромъ здравію, книге коестеми Послали поделижану дошле Есу но Сада немогуи послати будѣћи да Наши приятели како Николаевичъ, тако и Ѳеодоровичъ Есу у Никомъ маломъ распромъ, између Господара и какосмо разумели преко приятеля да Есу подъ Никаковомъ предѣзренїю Зато небринитесе када буде време хоћу ихъ послати, будите безбриге.

Максимъ Ранковичъ налази се у Крагуевцѣ код Господара.

Ѿ Господареве Браће нема ни Еднога у Београдѣ. Поздравитеми Господина Копитара много пута. и Остаю Вашъ Братъ.

Приятелъ
Константинъ Пиваръ.

дами Поздравишъ и Невестати.

[Споља:] *v. Semlin.*
Herrn.
Wuk Stephanovich wohnhaft auf der
Landstrasse in der Ungargasse bey der
schönen Sklavin № 324. im 1-ten
Stock die Thür N 16.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3006]

8.

У Земуну 19-гѡ Јаннѹаріа 1822.

Господарѹ Вуку Стефановичу у Бечъ!

Здравствуите любезни Приятелю! Ваша Писаніа ѿ 3-го Т: М: исправнѡ приміѡ Есамъ, и радуемсе Вашимъ добримъ Здравлю. Опроститеми любезни Брате што Вами нисамъ могаѡ таки одговорити по Вашимъ Прошенію; Писмо коестеми послали 22: Ноемвріа Прошавше Године на Врховнога Господара, приміосамъ, и такисамъ оправіо Сигурнѡ, пакъ Будните на Миру; Дрѹго пакъ штоми питате за Предворни Господареви за Николаевича и Ѳеѡдоровича. Любезни мои Побратиме? Стваръ ніе важна коликосмо раз[ум]ѣли негѡ Черезъ Едно Пичаросъ —, пакъ нато се начиніо некакви Пашквилъ, и Сумня Сва Палаје на Ова Наша Два Браћа: Сада после вилике изпитаніе и Изповеданіа Ѳеѡдоровічъ изказао Свою Лексію докъ је знао, и одпуштенъ да отиде кѹћи, Николаевичъ знаешъ дае Далматинска Вера и Све каже да незна ништа, у толико Пута штосуга питали, и Опетъ каже да незна ништа; Оваке Стваре Сведочанство немаю и акосе не изда самъ Оно је било пакъ хоће проићи. Книге јоште стою кодъ мене докъ буде Прилика и Начинъ, пакъ Хоћѹи Послати. Господина Копитара поздравляемъ Покорно, и благодаримъ штоми незаборавля. Вашу Госпою и мою Снаю любезно Поздравляемъ, такоћеръ и ѿ моя Невеста, и ѿ моя фамиліа имате любизни Поздравъ, и я остаемъ и Есамъ

Вашъ
Братъ и Побратим
Костандинъ Пивар.

[Спољa: Као на претходном]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3007]

9.

Здравствуите любезни Господару Вуку намногая лѣта Савашомъ любезномъ Госпоћом заедно.

Пре неколико дана, Есамъ вами писао занашега бившега Брата Николаевича, да е подарештомъ бїо, и подъ унтерсу-

хунгъ; Судъе пронашао, да свои животъ запогрешеніе нѣгово изгуби, такоѣеръ 21-го текушчега месеца свой живот преко рука Паштромцъа ѿ овога света преметуш, но сада любезни ѿ мое велике жалости незнамъ икако дати пространїе пишемъ, Овое башъ што Сербли кажѹ чудеса, сада толико време шнимасте били и Состоянїе верло добро знате, како годъ хоћете скроите и подъ никакови начин нећете наћи Форму какое то; Јасамсе башъ сасвимъ наоне неприятелѣ расрдїо, то естъ коису Господара на толику лютину довели Пакъе могло Ова стваръ до толико да дойде, и да Ненаће занѣгову доброту ѿпроштеніе предънѣма; Судъ понима Свима служителима Офицїантима, и Благородному мора пониномъ заклетвомъ и Артикули за животъ ѿдсудити, Али прошенѣ заедно Овако Персону моралое бити верховному Господарѹ, зашто неби тоемене завелико чудо, Седнимъ Словомъ криисамъ пакъ гледаи штае.

Поздравитеми покорнш Господина Копитара, и воѿбщете стваръ између васъ, но нека шстане мое име ѿ ове релацїе настрану. Овде сваки човекъ веће зато инфрармиратъ али опетъ нисамъ радъ да се чуе замое име може бити даћедѹ и дрѹги приятели писати пакъ некъ се чуе ѿнихъ, засада буднитеми здрави и Ја остаемъ вашъ

30-г Јануаріа.

Братъ и Приятелъ

Очекуемъ ѿговоръ мѣніе ирасужденіе, у наикратіе штилосъ; Ја мислимъ и Онаи нашъ Братъ коисе сада тамо нашди, да нећему бити башъ наи поволніе него времеће то Намъ све показати.

[Споља:] An dem Herren Vuk Stephanovistz
auf der Lantstrasse in der Ungargasse
bey der schönen Schlavin 324 In 1-t. Stock 16
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3008]

10.

У Земуну 13-гш Февр҃аріа 822.

Здравствуите Господарѹ и Побратиме нямногая лѣта!

Ваше на мене любезнш Писаніе ѿ 7-го Т: М: приміо Есамъ, и видимъ штоми пишете. Николаевичъ Совершіо у

Цернуће, Едни С'Казую преко Пушке Дрѓги пакъ Черезъ Мача Смртъ Е Прошла. — Θешдоровичъ јоштъ С' незна гдіе и како, Люди различито Говору, Време доказаће и зато; ѿ Максима Ранковича, преключуемъ Вами Ово Писмо. Давидовичъ Есте на Мѣсто Θешдоровича код Гос: у Крагоевцу, Пожарацъ како чуемъ јоште у Крагоевцу се налази као Regrations Sekretär. Младенъ Самъ је дошао и нитко Дрѓгиі Шниме, пакъ и Онъ се Налази Овако и Овако и Самъ незна Штаје до далѣ Провиденіе. Поздравитеми покорно Господина Копитара такоћеръ и честну поштену вашу любезнѓ Фамилію. Писмо Ваше ѿ 17. Јаннуаріа отишло јошъ пре Времена, и имамъ и Одговоръ дае Примѣнш, пакъ будните на Мирѓ, Све штоми Пишете имате Правш, негш штоћемо, учимъ можемо помоћи кусуръ не Остае; а за далѣ нека Богъ учини Свое; Остаемъ

Ваш

Братъ и Побратимъ
Константинъ Пиваръ.

[Споља: Као на претходном.]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3009]

11.

Sig Semlin 15-t feb. 1822.

Luibezni Pobratime zdravstvyte na Mnogaja ljeta sa kadunom zajedno y ljubezna famil.

Dajemte na Znanje da fala bogu danas jedan prijatelj doide y kaxe da za naschega ljubeznoga Brata Nikolajevitsja nije Jstina amin daje Boxe. — Ti veliki Boxe tako Daje Jstina da nije xertio Hoxju otzu Sfetomu Nikolaju. Da uschinim samo Da on budne xif ama brate y vredno jest — nije rodila maïka Drugoga Nikolajevitja u Serbiu. — Pozdravi gospodina Kopitara y schta schujem dale Hokju da ti pichem, budnimi zdrav y piche

tvoj brat

Pivar.

Sada Da mulschich Znajech Kato Zajatz.

[Споља: Као на претходном]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3010]

XCVIII.

ФИЛИП ПЕТРОВИЋ КАРАБАШ

1.

У Земуну 16. Јун. 821.

Љубезни Г-дине Вуче!

Овдашњи служитељ у контумацу Зорић поздравља вас и моли љубезно, да му се за ствар његову својски побринете, и да є по његовој жељи што скорије свршите. Притом ако му што будете о том скоро јављали, то писмо такова запечативше и адресиравше на њега, опет у другу коверту савите, па адресирајте на Г-дра Пивара; бои се, сирома, да му се другчије писмо или незатаи, или, што є још горе, да га ко овде од његови непријатеља не отвори. Он би вам сам о том писао, ал є у контумацу помешан, за то є мене замолијо, да вам уместо њега пишем. —

Ново се јучер овде до подне чуло то: да су се Турци са Ипсилантијем у Каравлашкој потукли, и да су Христјани до ноге побијени, да и самога Ипсилантију ранили и жива уватили и у Цариград одвели Турци. А кад ти после подне пошта дође, она сасвим другчије гласове из Букурешта донесе: Јављају тоест отуда, да є Ипсилантије у Терговишту једнако, и да су његови планови преизрјадни; — да су се с Турци код Konde de Argis тако поштено побили, да є од Турака мало ко остати жив мого, а други Архистратизи Ипсилантини затворе Дунав тако, да се никакав Турчин спасти неће оданде, ван ако буде тица па да прелети из Каравлашке преко Дунава натраг. —

Друге вјести, од Мореаца, ово су код нас јутрос донешене: да су Грци у великом напредку, да су у Мацедонију ушли, Свету Гору од Турака сасвим ослободили, код Прилепа 8 сати близу на једној пољани тако се страшно с Турци повукли да є она пољана сва у крви огрезнула, ал да су опет

Прилеп освојили. — Не вјерујем да нећемо што скоро и од *Објетоване* чути, само док Барјам проће; преправности њене јесу велике видом и невидом. — Овде смо чули, да є бивши Бонапартин Маршал *Вандам* с још неколико велики безпослени јунака западни код Триеста навезаосе на море за Морејy; ал ћете ви то боље моћи разабрати. —

Ми смо овде сви здрави. Такови да сте и Ви желимо. Додатак наши новина нумере 44 овде су са највећим ентузиазмом читани. Бог Вас живијо. Старајте се, да оно код вашег рода још више заслужите него што би ми мислили. — Поцркаће ћекои те ћекои! — Поздравите од свију нас овдашњи Г. Давидовића и вашу Госпоју љубезно.

Ваш свагда искрени
Караб — — —

[Споља:] *von Semlin*
Herrn Herrn *Vuk Stephanovics*
mit Briefen des H-r v. Kopitar
in *Wienn.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3011]

2.

У Земуну на Мијољ дан [29, IX.] 821.

Љубезни пријашине!

Ваше од 23. Септ. примијо сам данас, и данас вам ево одговарам. Не чудите се, што вам још пренумеранте не шаљемо. Можете си лако представити, какву муку човек мора да поднесе, док прими коју кукавицу од наши јадни књижевника или рећи љубитеља књига. А сад нам је со тим теже, што пред вама пренумериираше се млоги на друге књиге, као: ћеографију Булићеву; тисућу и єдан дан; Мразовићеву Реторику; Магарашевићеву Историју &c. Да се одма новци не траже и којекако. И Г. Магарашевић би још толико овде пренумераната имао, да могаше пречекати, док књигу печата. Ал при свем том ето нас с пренумеранти и новци што скорије, макар се како клали са Земунци.

Поздрављајући Вас и Госпоју и мало Ваше Србче јесам

Ваш Пријатељ
Карабаш.

— Шта је ново овде нек Вам Г. Магарашевић каже. —

[Споља:] Herrn Herrn *Wuk Stephanovits*
mit Briefen des H. Davidovics,
Redacteur der Serbischen Zeitung.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3012]

3.

Г-дину Вуку Стефановићу у Беч.

У Земуну 17. Ноемвр. 821.

Већ је чисто срамота и мени и брат Васи, што вам толико време наши Пренумеранта на вашу Пјеснарицу не шиљемо. Изволите ји дакле сад (свега на број 56) макар и овако доцкан примити, и будите увјерени, да смо ји оним жаром купили, кој и ваше код нас почитаније, и напредак српског народног просвештенија изискују. Ал ево невоље, што вам, окром од троице, ни од једног више новаца не примисмо, већ сваки оће да плати онда, кад књигу добије. Узрок је безсумње тај, што ове године бијаше на више књига пренумерација, као што вам је самим познато, међу коима ваша најдоцканије изиће, и људи зар потрошише се на прве књиге. Што се предомислисте, те не иштете, да мора сваки Пренумерант ваш новце напред положити, то сте врло добро учинили, друкчије би тешко морало ићи, само, ако узможете без тога сами за печатање платити, или каквог Патрона, да вам плати, наћи. Да нам не јависте, да ћете Пренумеранте, макар напред и не платили, примити; ја не знам како би и шта би вам сад писати могли. Морали би п обоица кредит код вас изгубити; рекли би, да смо, или били лењштине, те се нисмо потрудили, или да смо то са свим пренепрегли, или као за ништа држали; јербо више од троице неби имали пренумеранта, као што горе реко. —

Г-дн Давидовић бијо нам је неколико дана овде, после ишао Г-дну Архімандриту Мушицком, одатле у Бингулу, па натраг у Нови Сад и у Карловце па у Земун дође опет, а 14. Ноемв. 821. (баш на покладе) пређе у Београд. — Из

Сербије нису најбољи гласи: Турци долазе у Београд, једни веле пет иљада, други веле десет да ће доћи. Истинито је пак, да су неколико стотина већ дошли, од који имаде те су и по вароши разквартирани, и чујемо, да ће некакав Делибаша конак имати у Милошевом конаку, кој се већ распрема и за њега преправља, јер нигди на другом месту неће да буде до ту. Воопште знакова има доста, да неће бити у Сербији мира. Само да Бог и Света Троица буду у помоћи јадној оној сиротиьи! —

Поздравите ми вашу Госпођу и целу вашу тамошњу фамилију и задржите ме у љубови, коју сам до сада од вас уживао.

Ваш истинити пријатељ
Филип Петровић.
П. З. Карабаш.

П. П. Послаћу вам пјесме, што је Романчић од шљепице у Јарку преписао. Заиста су врло лепе. Знам баш, да онаки нећете имати у Пјеснарици. Рад сам да ји на чисто преппшем, па онда да вам ји пошљем.

[Спољa:] Herrn Herrn Wuk Stephanovics,
auf der Landstrasse in der Ungargasse
bey der schönen Sklavin № 324. im
1-ten Stock, die Thüre № 16.
in *Wienn.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3013]

4.

У Земуну 14/26. Дек. 825.

Любезный Господине!

Пошто сте отишли одавде, летось, добіо самь два ваша писма, едно одъ 14/26. Јуліа, а друго одъ 4/16. Дек. о. г. Фала вамъ на обадвома; видимъ, па ме незаборављате. Мило ми е, што ми являте 1-о да већъ една књига наши пѣсама на нѣмачкомъ езику има подъ именомъ: Volkslieder der Serben. Кадъ узимамо до кой данъ новаца, гледаћемо да е прибавимо макаръ и била 2 f. 40 CM. 2-о да три нове рецензіе имаю о српским стварма. Надамсе, да ћемо ји и мы овде моћи баремъ на прочитанѣ за кое време добити. То вам е, мислимъ, и Г. Васа Василѣвичъ, одъ мое стране летоске писао.

Шилѣмъ Вамъ по Вашемъ желанію и Глишиномъ *Zeugniss*, да с Глиша учіо Катіхисісъ, и да є ко томе сваке Неђелѣ и Праздника ишао као добаръ Хрістіанинъ у церкв҃. — Него ништа нисамъ свѣдочіо, да зна и пояти, али се то, мыслимъ, и по себи разуме, јербо чѵемъ, да тамо држи Пѣвницѵ и поји херѵвіку, причастнѵ и проч:!! — Поздравите га одъ мене любезно, и подайте му реченый *Zeugniss*.

Што нисте по Акова віна одъ мене и оца Лазе добили, узрокъ є, што онай газда свою речь, то есть да ће нам' продати, не одржа у онай паръ, а после віно скочи, и тако несмедосмо куповати га. Но при свем' томъ ваше по Акова, ако не выше, не гине, само што неће, боимсе, быти као оно мирисаво, али ће сигурно иначе быти лековито. О том ћемо васъ найдалѣ до месецъ дана увѣрити.

Добіо самъ у сада҃шнѣмъ Вашемъ писмѵ и обявленіе о *Hochzeitslieder der Serben*. Стараћемо се, колико е могућно, да скупимо на ньи Пренумеранта. — Дакле се Нѣмци баш҃ упели, да насъ свету онако обяве, како смо одъ наши собствены списателя одавно заслужили!! На ҃ала Вамъ на томъ остае вѣчна.

Радујући се, да сте Тітлъ вашега имена съ членомъ іошть єдногa — Тирингско-Саксонскога — ученога Дружства украсили, као што намъ ваша похвале достоина *Данице* свѣдочи, и поздравляюћи вашу Госпу, дѣчицѵ, и друге добре тамо пріятелѣ остаемъ на вѣкъ

Вашъ

истиный почитатель

Ф. Петровичъ.

П. П. Изъ Панчева баш҃ ни слова, не знамъ шта є, а писао самь и я, и поручивао толико пу҃та по пашимъ скелаціяма.

[Споља:] *Semlin*

Herrn Herrn *Wuk Steph. Karatschics*
mehreren gelehrten Gesellschaften Mitglied,
wohnhaft in der Vorstadt unter den Weissgärbern
in der Marker-Gasse № 46. im 1. Stock über den Gang
in *Wien*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3014]

XCIX.

СТ. ДОБРИЋ

У Бечу 18/30. Јунија [1821?]

Господару Стевану Добрићу,
у Варшаву.

Љубезни и високопочитаеми Г. Добрићу!

Да Вам нијесам дужан заиста би Вам чешће писао, али овако, да ме не ћера Г. Симић, не би се ни сад смијо усудити. Још лани био сам обрекао, да ћу му они 50 # положити, па још ништа! Може бити да сте чули, да дуго вријеме нијесам ни био овђе, него у Србији, и сад кад сам дошао, први је поздрав Г. Симића био искање Ваши новаца; а кад сам му ја казао, да засад још немам, он ми је рекао да Вам пишем, и да се правдам, и да молим, да ме још причекате. Но шта Вам знам писати? Ништа боље ни паметније, него да Вас молим, да ми пошљете још једну стотину дуката, да наштампам још једну лијепу Српску књигу! Ја знам да Ви мало оваки дужника имате, који мјесто да стари дуг плате, поново новаца ишту, али баш зато мислим, да би лијепа и славна ствар била, да Ви то учините. Такови родољубац и бољар, као што сте Ви може то учинити; а зашто мислим да се не би сте кајали: зашто бисте с тим учинили и роду ползу и себи чест и славу а и мени помоћ. Из овога листа новина Српски, видећете, како други народи уважавају и цијене моје књиге. Покажите, молим Вас, овај лист новина Српски Господину *Мајевскоме* и поздравите га љубезно од мене. О! каква би за мене била срећа, а и за Вас чест и слава, да Г. Симић прими од Вас писмо, да ми даде 100 #. А ако ли Ви ову моју шалу не примите за истину, а Ви ми опростите молим

Вас; и ако кад успишете Г. архимандриту Филиповићу, поздравите га од мене, и иштите нека Вам он плати за мене они 50 #, као што ми је и обећао у Бесарабији, а сад има новаца доста; а и ја заиста ако ми да Бог, те се и одкуд помогнем мало, гледаћу, да Вам то не пропадне на мени. — Поздрављајући љубезно Вас и Вашу Госпођу и остале домашње и препоручујући се Вашој љубави и благонаклоности остајем

Ваш.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3015]

С.

ЈОВАН АНТИЋ

1.

Любезный Брате!

За показати мою къ моему Благодѣтелю благодарность, наипре вознамери едне стіхове сочинити, кое самъ рад' трукovати, и за то непознаваютьи нигди никога, Васъ искренно молимъ да бы сте Вы, ако є само возможно, Господину Давидовичу отишли и казали, да, ако само онъ хотье, може и у новинама, као и проче, издати, а друге по прописаному правилу труковати. Ове є стіхове Господинъ Исаіловичъ учитель Пештанскіи послао *Симеону Јанковичу Гросхандлеру* и писао да се сто ексемплара трукую, ѿ коихъ 10 бытитьую на Велину а проче на обичномъ папиру. Знаютьи ѥ, да бы таи терговацъ то и безъ Васъ учиніо, али каква бы срамота и поруганіе за мене было, да ѥ Вама каш первому земляку мою стварь не явимъ, за то Вамъ пишемъ, Васъ молимъ да бы сте настояли да се на светъ издаду. Знаите каква тье то радость мени быти, какво пак' увеселеніе моему Благодѣтелю, какву ли пакъ надежду отечество ѿ мене ожидавати има. Ја самъ се свимъ силама трудіо да се у ньима что противно не надье (премда є у хитости было). А намѣраваютьи іоштъ едне на Васъ издати, но незнаютьи све что се къ тому пзискуе, во первіи Васъ молимъ, да ми накратко опишите, когъ сте содружества членъ, како сте диплому добили и колапну и проча. Остаемъ свагда називати се

У Пешти 19-га Јунія 821.

Вашимъ истиным' почитателѣмъ
Јоаннъ Античь
І лѣт. любомодрія слышатель.

[Споља:] von Pest.
An Den Hochgelehrten Herrn Herrn *Stephan Wuk*
zu finden bey dem Herrn Davidovics Serbischer
Zeutung Redacteur
franko Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3016]

2.

Любезный Брате!

Хотя да ми жао быти мора што на прво мое на Васъ послато писмо, съ коимъ самъ и Оду мою, дасе тамо печата, послао біо, Шговорити нисте хотѣли: но опетъ могу се и сумняти да га добили нисте, вр̀ъ често се случава, да писмо у мѣсту исплатьено, лачко се забаци и на опредѣлено мѣсто нестигне. Изъ когъ узрока за ово платити нисамъ хотѣо, мислетьи, датьете га овако пре добити. И тьу се особито радовати, кадъ бы ми у овай паръ пріятельство указати хотѣли, книгу под тітуломъ: Horams, des Sohnes Asmars anmuthige Unterweisungen in den Erzählungen der Schutzgeister aus dem persischen Manuscripte getreulich übersetzt von *Sir Karl Morell* III Theile, Leipzig, а другу подъ титуломъ: Des Grafen von Schafterburg philosophische Werke aus dem Englischen übersetzt III Theile, Leipzig у Бечкима книгопродавалищама буди за кое новце купити и по сигурной прилики мени послати (вр̀ъ ни у Пешти ни у Будиму нисам могао натьи) с'коимъ тьете ме особито обвезати. И притомъ знатьу указано мени пріятельство цѣнити. — У Надежди да тьете прошенїю моемъ задоста учинити

У Пешти 19. Ноемврїя 821.

остаемъ Вашъ искренный пр̀ятель
Ішаннъ Античь
II-га лѣта Філософіи Слишатель.

P. S. Ако ове книге надьете, а вы ми пишите да вамъ новце пошлѣмъ.

[Споља као на претходном]

[Вукова напомена:] одговорено 28-га Нојемвра (по нашему) 821.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3017]

CI

ХРИСТИФОР ОБРЕНОВИЋ

1.

Высокопочитаемый Господине
Господине Здравствуйте!

Послѣ отбытія вашего изъ Петербурга я нисамъ приміо од васъ никакога извѣстія; може бити чрезъ тай узрокъ ербо вы сте сами обременени многима дѣлами или друго пакъ нисте били на мѣсту; но по овоме случаю садъ како сте писали письмо къ Библейскому Обществу разумео самъ да се благодаримъ Всевишняго находите здраво что е мене врло драго било, и да живите у Бечу, почему осмѣливамсе вамъ писати и всепокорнѣйше васъ просити дабы-ме извѣстили, есте ли доставили мое письмо ручно къ стрицу Милошу, ербо самъ изъ письма Вашегъ на Библейское Общ. разумео да сте били у Сербіи, или сте оно послали нему чрезъ свои пріятеле, Молим васъ любезно обявите намъ у каком се положенію находи садъ наше Отечество све то баремъ што е позволено.

Друго пакъ молимъ васъ и зато, како примите ово письмо потрудите се запитати у г. учредника Сербскихъ Новинъ ели нему говорію что нибудъ *Пиваръ* терговацъ Земунскіи о Сербскима Новинама за коее мене писао Пиваръ датьеми начети се посилати съ 1-г Јюля 1821 года но я до данашнѣгъ дана нисамъ приміо посему и не знамъ каки бы узрокъ могао приписати сему медленію.

Наконецъ прибѣгаю къ стопамъ вашего снисходительства не осудите письмо мое као критикъ него подобно свога брата ербо вы сами знате да сам се у самой юности лишіо тога что не могу заборавити до гроба даклемъ садъ не знаютьи честито ни писати када самъ біо — іошт у Сер: доидемъ у Россію и будутьи све между Русскими и неимаютьи на народномъ

нашемъ езику никаковогъ лепогъ сочиненія да би се могао практицирати смѣшамъ многа слова Сербска па Руски а друго сасвим и заборавимъ почему и надамъ се да ми нећете замѣрити. Остаемъ у надежды очекиваютьи отъ васъ отвѣта съ нетериѣніемъ вашъ доброжелательный

Въ Санктъ Петербургѣ 1821 года Јюля.

Христофоръ Обреновичъ.

При овом первомъ моем письму приписуемъ вамъ мой *Адресъ* Его Благородію Милостивому Государю Двора Его Императорскаго Величества Пажескаго корпуса Пажу Христ. Обреновичу Въ Петербургу.

[Споља:] Высокопочитаемому Господину Господину
Вуку Стефановичу
сочинихелю Сербскому и члену
Росеійскаго Библейскаго Общества
Въ *Віенну.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3018]

2.

9-га Нојемвр. (по наш.) 821

Љубезни и високопочитаеми Господине,
Здравствујте!

Ваше мило и високопочитајемо писмо од мјесеца Јулија примио сам с највећом радости; а што вам до данас на њега нијесам одговорио, то је узрок, што сам ја вама у мјесецу Августу писао преко Господина Коллежскога Ассесора Петра Ивановича Кеппена, па сам се све надао (до сад у залуд!), да добијем од вас одговор на то писмо.

Оно писмо, што сте ми ви предали на вашега стрипа, ја сам га још оне године (1819) послао, и примио га је јамачно. Ја сам по том код њега у Крагујевцу и у Црнући провео десет мјесеци. Они су, вала Богу, сви здраво и засад мирно. То је што вам ја о садашњем стању отечества нашега могу јавити. Негђе по Божићу лани мало послије ово доба ја сам код стрица вашега читао једно ваше писмо, и он је

на њега био казао, да вам се пошљу 4000 гроша, које за ваше потребе, које да раздате тим нашим земљацима, који се ту уче; не знам јесу ли вам ти новци послати. Пивар је Чивутин, као и остали *купци*: мени је сам казивао, да вам је наручио новине Српске, а не само што није то учинио, него и мени одговара, да он зато неће да зна, зашто вели, да нема никаке наредбе од вашега стрица (као да је ваш стриц за 20 или 40 форинти!); него ја сам вам скупио све новине од 1-га Јулија, и гледаћу у један пут да вам и пошљем по каквоме куриру преко Г. Аделунга; и то ће много боље бити; него да вам се сваке нећеље шаљу по пошти, зашто је тамо пошта скупа у оваким стварма, које из другога царства долазе.

Сад ја вас молим покорно, да ми ту преко кога разберете, оће ли ми се послати какав одговор на оно моје писмо, из кога сте ви разумјели, да сам ја сад овђе, па да ми одма јавите.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3019]

3.

Высокопочитаемый Господине
Здравствуйте на многая лѣта!

Ваше предраго и премило письмо приміо самъ 28 Ноемврія настоящаго года, и врло се радуемъ добромъ вашемъ здравлю; почему и поставляю себе первою обязанностію отписати вамъ такоћеръ и предусрѣсти васъ съ праздникомъ Р. Христова желетьи вамъ и цѣлой фамиліи вашей провести праздникъ у свакомъ благополучію. Съ особитою моею признателностію пишемъ вамъ сіе письмо; за труды кое вы узимате на се для разпространенія въ нашемъ народѣ просвѣченія, а іоштмее болѣе обрадовалое мене то када самъ чуо отъ овдашни мои пріятеля да вы издасте Исторію нынѣшней Сербской Политики (о коей вы мени нисте ништа опоменули у вашемъ письму) сбогъ какогъ узрока незнамъ. И таки како самъ чуо о изданіи сей Исторіи зажеліо самъ и я бити на пользу Отечеству а вамъ самимъ нѣкоторымъ образомъ помотьи; доставленіемъ нѣкихъ Матеріала, и важнѣйшихъ статьей ибо нала-

зетьи се овде при Двору Его Императорскаго Величества лако сам могао чути и разабрати о важнѣйшихъ матеріялахъ и пунктахъ нынѣшней Сербской Исторіи, но для доставленія оныхъ статьей непремѣнно нужно вамъ почекати ако ме само любите едно 2 или 3 мѣсеца доклемъ я ихъ соберемъ и съ нарочитымъ человѣкомъ пошлѣмъ.

Друго пакъ, я будутьи такимьже соревнователемъ къ просвѣщенію свога Отечества као и вы постараћу се то показати баремъ желаніемъ дабы свака обще полезна книга на светъ изашла, почему и обѣщаюся вамъ платити све издержке кое се учину при трукованю, само ако почекате едно 2 или 3 а найвише 4 мѣсеца ербо въ продолженіи овогъ времени я се самъ надамъ све скупити. Но будући да ми баш ніе ямачно извѣстно оћюли тамо доћи почему и просимъ васъ дами пошлете едну баремъ главу Историе Славногъ оногъ народа по первому кириру кои поће овамо; да видимъ само начало безсмертнаго вашегъ творенія; а съ мое стране будите увѣрени у мене да нећю пропустити случай таки послати обѣщанные мною статьи на счетъ сей Исторій.

А што ми пишете да васъ извѣстимъ какіе отворъ воспослѣдовао вамъ от Р. Б. Общества на ваше послѣдне письмо, я самъ Тимковскаго питао и казао міе дае отговоръ вамъ послатъ. За Тургенева пакъ ништа нисамъ могао разабрати, и у томъ молимъ опростите ми ербо самъ я сва старанія употребіо, но свее било забадава.

И опетъ повторительно молимъ васъ не откажите се исполнити просьбу мою: т. е, послати ми 1-ую частъ баремъ или главу бсмертней сей Исторіи ибо йо свой вѣроятности я тамо прежде не могу развѣ будущаго 1823 лѣта; такимъ образомъ . . . на любовъ вашу къ фамиліи нашей и личной стрицу нећете ми отказати въ просьбѣ моей.

Любезни поздравъ примите отъ свію здѣшни сербски младитьа.

Остаемъ у надежди чекаюћи на сіе скорога вашегъ отвѣта

У Петербургу

1821 года Декемврія 12 дня.

Х. Обреновичъ.

[Спољa:] An Herrn Wuk Stephanovich
mit Briefen des Herrn v. *Kopitar* Custos
und Censor an der K. K. Hofbibiothek
lu *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3020]

4.

Љубезни и високопочитаеми Господине,
Здравствујте!

Ваше предраго и високопочитајемо писмо од 12-га дек. примио сам с највећом радости, на које Вам с таком истом радости ево одговарам. Ја не пишем историју данашње Српске *политике*, него пишем *Сриску историју нашега времена*, или управо рећи од година 1791, од када буна Српска почетак свој има. А што Вам о том нијесам ништа писао узрок је тај, што ја нијесам рад, да људи о послу моме прије суде, него га виде, и зато нерадо оваке послове коме показујем, док на свијет не изиђу; а кад изиђу на свијет, онда сваки читатељ може рецензент бити, а ја сам дужан одговарати. А ево ћете сад разумјети, шта ме побудило и наћерало, да се овога посла примим: видимо, да је сва наша стара историја тамом покривена, и сви кривимо старе наше, што нијесу ништа писали и нама оставили; а видимо и то, да ће потомство наше тако исто нас кривити, ако му сад што не напишемо и не оставимо.

Ја сам се с поглаварима Српским разговарао о којекаким догађајима, ђе сам и ја с њима заједно био, па не знаду управо да ми кажу, како је било; а кад нас посленике и очевидне свједоке црна земља покрије, шта ће се онда истинито моћи казати о овој важној епохи народа нашега? Онда ће извори за нашу историју бити туђи списатеља којекаке басне и гаталице, које се већ и *данас* за истину продају и држе.[1] Зато сам ја још у Србији био зажелио, да пишем ову историју, и распитивао сам које зашто и биљежио сам. Ја сам се у Србији родио и узрастао, и запамтио сам стање Српско и под данјама и прије данја; био сам и кад се прва буна 804. почела, и 813. кад се свршила, и за они 10 година бивао сам у различним народним пословима, и готово све знатније поглаваре познавао сам лично, а с многима сам се разговарао и у друштву јео и пио; а при том, како за они 10 година, тако и послије до данашњега дана, распитивао сам и Срба и Турака, и трудио сам се, колико је могуће, да дознам прави узрок, или квасац, ове буне, и њезин послије напредак и свршетак (813); и опет послије почетак (814 и 815), и ако доживимо још какав *прави* свршетак.

[1] У концепту било па избрисано: Из таки је извора и Раић дојакошњу Историју народа вадио.

Ја не тражим у овој историји мојој, да оставим примјер Српским реторима и историцима, него сам се трудио да опишем све онако просто, без икаке мајсторије и философије, као што би Србин Србину приповиједао; а закон сам себи поставио, да нити кога *валим* ни *кудим*, нити да се чему *подсмијевам*, ни *чудим*, него само да кажем како је било, па читаћеји сами нека суде, што је за валу, што ли за куђење, што ли је за чудо, што ли за подсмије. Ви мени к овој књизи преважне ствари помоћи обричете, то јест *материјале*, и *трошак* за *штампање!* Да вам управо кажем, колико ми је то мило, толико ми је и за чудо; зашто знам, да су Срби до сад слабо марили за оваке ствари. Већ ако кака такова звијезда и на наше небо дође од истока, откуд сунце и сав свијет обасјава! Ја ћу Вас чекати драговољно два-три-макар и четири мјесеца (зашто ја и онако нијесам рад био све штампати сад одма, док не ће ли се како свршити ови садашњи послови Српски); само вас молим, да ви међу тим гледате, да ми то скупите и пошаљете. — По искању вашему ево вам шаљем неколико параграфа из ове моје историје, и што вам више не могу послати, надам се да ћете ми опростити; зашто сам вам казао мало прије, да ја моје књижевне послове и не показујем радо, док на свијет не изиђу, а камо ли на тако дални пут да и *шаљем!* Или можете ви дати какоме пријатељу, да чита, па он преписати; или може ко украсти од вас, или од вашега пријатеља па наштампати, као своје, прије мене (знате како је ту Врањевски прије неколике године имао с неким таку распру). По овоме, што вам шаљем, можете од прилике себи представити, кака ће бити ова моја (сад већ и *ваша)* историја. Велика ће бити око 30 табака штампани; ту ће бити из почетка на кратко преглед дојакошње историје народа Српскога, да се зна о чему је говор. А осим ове историје, рад сам још издати на свијет малу књижицу *биографија* ћекоји знатнији Србаља, од којп вам ево шаљем *Станка Арамбашића.*

Сад се ја усуђујем вас молити покорно, да ми по првоме куриру пошаљете: 1.) Штогоћ има штампано о *Кутузову* и о *Чичагову*, особито што се тиче *Турскога* рата. 2.) Ако има наштампан трактат последњега мира Турскога и Рускога. 3.) *Дѣянія апостолска* (и *посланія*, ако су наштампана) на *Руском* језику (и ако се што од светога писма наштампало на *Бугарском* језику). 4.) *Шлецер* је писао кратку всемирну историју у 2 части, и опет за ћецу Vorbereitung zur Weltge-

schichte für Kinder; ја сам чуо, да су Руси ове књиге превели на Руски језик, зато би вас молио да ми и пошљете (на *Руски).* 5.) Некакав митрополит *Теотокије* писао је на Грчком толкованија нећељни јеванђелија, па је преведено и на Руски; и то би молио да ми пошљете (на *Руски).* 6.) Ту у еремитажу има оригинално портре Црнога Ђорђија; би ли ви мени могли преко кака добра молера списати један списак па да ми пошаљете?[1] Кад ми то (и друго, шта му драго било) узашаљете, немојте више упућивати на *Копитара*, него на овдашњега трговца *Тирку* (mit Briefen des Herrn Th. Demeter Tirka in Wien); тако ми у напредак и писма атресирајте. — Не пишете ми, јесте ли примили оно моје писмо, што сам вам послао у мјесецу Августу преко Колл. асесора Петра Ивановича *Кеипена?* Ако га нијесте примили, а ви га потражите код Санктпетербуршкога вољнога общества любителей Россійске Словесности (зашто може бити да је Кеппен умръо; а његово сам писмо ја послао у пакету на *Никитина*, који Секретар тога общества, па ми нико ништа не одговара). У Србији је мирно, и стриц је ваш здраво, вала Богу! Прије неколико дана прешао је и Г. Младен у Србију, и налази се код стрица вашега. Секретар (Лазар Теодоровић) и Азнадар (Никола Николајевић) били су дошли у немилост код стрица вашега, већ не знам како су сад (чини ми се, да је Теодоровић пуштен, и отпуштен кући, а Николајевић је још затворен). Да смо један код другога, сила би вам којешта о Србији имао говорити; али ме мрзи писати, зашто знате како наши Срби веле: „књига иде од руке до руке, па ће доћи у погапе руке".

Поздрављајући љубезно вас и све остале наше Србе (особито мога љубезног ученика Илију Јефтића) и друге познанике, остајем с истиним високопочитанијем

У Бечу 25-га Јануарија 822.

ваш покорни слуга
Вук Стефановић.[2]

[У почетку писма:] Въ Петербургѣ. Получ. 1-го Марта 822.

[Ориг. у Државном Архиву; Вуков Концепат у арх. С. К. Академије бр. 3021]

[1] У концепту било још: зашто рад би био у првој части ове историје метнути портре Црнога Ђорђија, а у другој вашега стрица.

[2] Завршетак писма у концепту гласио овако: У Србији је мирно за сад, и стриц је ваш здраво; Лаза Теодоровић и Николајевић били су дошли у немилост код њега, већ не знам како су сад; и Г-дар је Младен прешао у Србију, и кажу да је у Крагујевцу код стрица вашега; сад је и Давидовић (бивши овђе учредник Српски Новина) онамо! — —

У Бечу 25-га Јануарија (по нашему) 822.

5.

Љубезни и високопочитаеми Господине!

На мило и високопочитаемо писмо ваше од 12. Дек. (прошавше године) одговорио сам вам 25-га Јануарија; и већ се надам од вас обећању.

Не можте заборавити оне књиге што сам вас молио да ми пошљете.

У Србији је још за сад мирно, и ваш је стриц здраво, вала Богу! Госпођа је Љубица (најстарија ваша стрина) родила ћевојку прије неколика мјесеца.

Шаљем једну књижицу народни Српски приповијетки и загонетки, и пошто је прочитате, подајте и другим Србљима нашим, који су се ради опоменути матерњега језика свога, нека читају.

Поздравите ми све Србе наше, а особито љубезнога мога негдашњег ученика Илију Јефтића. Поздравите ми такође Г. Тимковскога и све остале познанике и пријатеље, који су (да кажем управо Српски) ради за мене чути и разумјети.

21. Априла по нашему 822.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3022]

6.

Почитаеми Господине!

На послѣдне мое письмо къ Вамъ отъ 12-го Дек. прошлаго года; ево текъ што садъ получи отъ Васъ отговоръ и книжицу Сербски загонетки и приповедки: за кое Вамъ благодарим; и равномѣрно есамъ радъ дасте Вы сьпрочомъ нашомъ браћомъ у здравлю. Ясамъ већь садъ незнам ел Вамъ извѣстно, давно изишао изъ Петербурга іоште сьначало ове године у Ферфуарію мѣсяцу по причинѣ моемъ выпуска у Офицереі по приказаніе Его Им. Величест; почему и све што самъ имао вещи и книге принужденсамъ біо ввѣрить зато нѣкомъ момъ пріятелю: будући Военна служба какъ Вамъ извѣсно требуе легкости, чрезъ кои узрокъ инисамь ништа могао узети сьсобомъ само необходиміе вещи алине болѣ

ништe: чрезъ что иизвинявамъ себе кодъ Васъ что немогу за садъ таки исполнити Вамъ просьбу Вашу, вьпрочемъ ако Богъ да уздамся данеће тобити тако дуго.

За Сербію што ми пишете дае мирно и да миіе Стрицъ здраво чуствително Васъ благодаримъ ербо има већь готово по године дана какосу мое переписке сьпниме прекращене.

Я се садъ налазимъ подъ начальствомъ Константина Павловича въ мѣстечкѣ Дзенціолѣ въ Градненской губерни въ Конной Артилериской ротѣ, № 29. Изъ Петербурга како се овде налазимъ немамъ никакога извѣстія ни откога незнамъ ко чему бы то предписати могао: равно итай у кога самъ оставіо вещи ништа неизвѣщаваме хотя дасамъ пріе мало и получавао отъ нега доста исправно письмо; при всѣмъ томь како получимъ како нибудъ известіе нећу пропустити Васъ увѣдомить.

Поздравите све любезно нашу братію Сербле.

Остаемъ съ истинимъ высокопочитаніемъ Вашъ

У Дзенціолу
1822. года Августа 30-го дня.

преданный
Обренович.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3023]

CII.

ЛАЗ. МАРЈАНОВИЋ

1.

Рецет

како косу варбати треба.

Узми 5 лота шишарица, и 1 лот зејтина, (или за два грошића) у овом, мешај шишарице у рантљики на жеравици дотле, докле год не буду тако мекане, да кад се најмање кашиком претисну, да се згњече. После све то успи у мекиње, да зејтин извуку; а шишарице у авану ситно, као брашно истуци, и метни у чистој рантљики на жеравицу, да нема ни најмање пламена и мешај кашиком, и успи на то сатљик и по ракије, и мешај од прилике један вртаљ сата. На то узми један вртаљ лота Растк-камена, по вртаља типсе, по вртаља нишадора, и свако обашка ситно истуци, и како почну шишарице у ракији врити, све ово саспи унутра и мешај. Кад с ватре скинеш, успи мало соли унутра, колико између три прста узети можеш. Сад суву косу раздели и млаком овом варбом, руком мажи; а да не би коса шарена остала, боље да ко други маже. Нокте облепи воском да не би црни остали, и ако би остали, то стружи мало по мало ведрместером. Главу добро при мазању сагни, да се не би кожа оварбала, па може зло бити, и може човек умрети забадава. —

Поздравља вас иста госпоја и њен господар, и ако не узможете по овом рецепту варбу потревити, а ви пишите да вам она направи и пошље. Такође и вас и госпоју и малог Саву поздравља љубезно,

[Из Васиљевићева
писма од 7./VII. 1821.]

ваш
Марјановић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3024]

2.

У Земуну 28-го Марта 1825.

Љубезни Вуче и пријатељу!

Ево и ја се накани вама писати, а и то Бог зна бил и сад учинио да ме није наш мајстор Јова молио; јербо ми је жао да тек пошту забадава на моја писма плаћате никакве важне кореспонденције неимајући и знајући на ваше обештање да ћемо се овог још лета видити и које време заједно бити и густирати да по кола извадимо за Намастир. Како ћу сад и без вас у Бешенову после Ускрса ликовати као чворак на дуду, да ли вам је из прекрајка видити, чисто би ми завидили. Наш је мајстор Јова болестан, и зато вам ја место њега пишем. На какву је кондицију њего[во] дете тамо послао и с каквом надеждом трошка ради то вам је познато. Но будући да је празно обећање лудом радост, и за то се са своим дететом с голи шака у то сиње море упусти, из кога ће тешко испливати, ако од туда потпоре неузима; за то је од млоги мисли на једну смислио да му ви љубав учините, као његов добри пријатељ, ако се вас ништа неузтиче, да овако писмо, као што је овде написато, или том подобно на њега пишете, да он с молбом то исто писмо Господару пошље, небили таквим начином што од њега одбити могао. Ево и писмо: „Љубезни мајстор Јово! велика недоскудица вашега сина овде, даје ми повод да вам по други пут грубо пишем, макар се и срдили. Ја се чудити морам шта ви шњиме мислите, пишете му да му више неможете за квартир од 100 fl. шиљати. Мој брате! нису то Карловци, него је ово Беч, и који оће овде што да научи мора трошити. Знаш што је говорила Бака „или куј или немој ни руке мрчити“. Или што каже пословица „Кад се ниси у ноге уздао, да се ниси ни у коло ватао“. Заиста брате! твој син има особити дар и сви кои га познају радо га зато имају. Неколико сам Грка ја молијо, који науку љубе, па су му доста пута помагали, а сад нећеду. Сада ако му трошка шиљати неможете, мора се асетирати да цара служи 14 година, које је велика шкода за њега. Да је мој син, ја би просио, и неби му то допустијо. Он сирома да има пљаду форинти на годину, неби за бадава потрошијо, него би му још мало било за оно што му је нужно. И заиста кад би му

толико на годину шиљали бијо би вама на радост, а себе и роду на велику ползу. Шкода да овака дарованија остану празна. —

Оваковим писмом могао би зар што од туда добити, и сад све од вас зависи да му ту љубав неодречете као брату и пријатељу своме. —

Поздравља вас љубезно, такођер и ја и моја снаша не само вас но и љубезну Госпу, и Саву и Розу и оно што је на путу било, (код мене никад ништа). Остајем одговор чекајући, такођер и вас код мене у квартир.

Искрени пријатељ
Лазар Марјановић
Г. Учитељ.

P. S. Молио вас да Живку неказујете за његову болест, такођер и поздравља га.

[Споља:] Herrn H.
Wuk Stephanovics
serbischen Schrifttsteller an der Landstrasse
in Rauchfangs-Kehrer Gasse № 174.
Franco. in Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено под 7./19. Јулија 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3025]

3.

Љубезни Роћаче!

Ваше велико писмо од 9./21. Марта примио сам. У њему прикључено писмо таки сам предао брат Моји и он га је данас са највећом препоруком, па или управо молебним писмом, оправио на Алексу, и ни најмање о њему несумњајте дођиће ди треба. За пошту ми истога писма нисте ништа дужни но само ће те кад дођете дати брат Моји 8 xr. за експедирање на ону страну. Ево вам и Empfangschein и у њему 19 fl. W. W. па чините што вам драго. Диплому и проче ако што примите, нешиљите преко поште, зашто се за велика писмишта нагрђено

плаћа, него донесите са собом кад дођете, а међутим јавите у малом писму, или у мајстор Јовином, ако му узпишете, да је већ све код вас. Пожурите се мало раније доћи, зашто се боим попиће Бешеновчани оно загорело вино. Јуче се ревенили мајстор Јова, Васа и Стојко па се частили са актаподом, па ми се тужу да и је скупо стало, а то зато, што је чини ми се мало вина отишло; јербо наш рођак Јова танко спушта, као мачији реп.

Дјету држимо скоро свако вече, јец прц, а вина нестаје, неће Миназ ове године имати посла с нама. Светоќ —ц једнако дува у прст, кад га оцече проћиће. Савву незаборавите довести. Поздравите Госпу, Савву, Розу, малу Василију, и вас то се разуме и Господина Копитара. Збиља! Песме су преписане три од мене а три од Г-д. Проф. Живановића. Песма Марка Краљ. и Нине од Костура нагрђено велика.

У Земуну 18/30. Марта 1826.

Ваш рођак
Лазар Марјановић.

[Споља:] Herrn Semlin
Wuk Stephanovics Karagics,
unter den Weissgärbern in der Marxer Gasse № 46.
per Petervardein
Ofen. in Wien.
per Recepisse.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3026]

[Види још доцније *Јован Петровић* ковач из Земуна].

CIII.

ЈЕВСТАХИЈА АРСИЋКА

1.

Благородна и високоучена Госпођо,
мени високопочитајема!

Прем да ја немам чести и среће вас лично познавати, али ми је добро позната ваша љубав и ревност к нашему књижеству, коме сте ви несамо бодра помоћница и милостива благодјетељница, него и славна дјелатељница; за то сам се усудио у објављенију моме на трећу ч. народ. Српски пјесама метнути вас међу скупитеље пренумер., и надам се, да ћете ви драговољно, које сами, које преко своји познаника и пријатеља, понудити љубитеље нашега књиж. и језика у вароши вашој и у околним мјестима, да се пренумерирају на ову књигу, која ће се заиста свакоме Србљину допасти. — Препоручујући се вашој љубави и пријатељству с истиним високопочитанијем остајем. —

[15, VII, 1821.]

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3015 а]

2.

Високоучени и благородній
Господинъ Стефановићъ.
Мнѣ високопочитаеми Господине.

У Вашемь писменомь обявленію ѿ 15. Іулія сего лѣта у Бечу йздатомь йзволелисте мене наименовати чтобисамь пре-

нумераціе за трећу часть ваше пѣснарице совокупила, накоемь вамь понизно благодаримь, й здѣ прилажемь імена пренумерантовь сполно са новцй, вь прочеть, препоручаяся всегдашнѣй честй: со всякимь високопочитаніемь остаю вашего благородіа

У Араду 22. Августа 821.

Службеница понизна
Евстахіа Ѿ Арсичь.

[Уз ово писмо приложена су имена споменутих претплатника штампана у Лајпцишком издању Срп. Нар. Пјесама].

[Споља:] An
Wohledelgebohrnen und Hochgelertsten
Herrn Wuk Stephanovits abzugeben bein Edlen
Herrn G. v. Tirka
ergo recepis in Wein.
franko.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3027]

3.

Благородни и високоучени Господине
мнѣ високопочитаеми!

Писаніе 11. Марта намнѣ одь пущеное исправно примилаесамь изь коего видимь да ви мое писмо Ѿ 6. децебера прімили нисте, у коему празнике рождества Хрістова и новое лѣто привествовала есамь, томь приликомь и за книге ваше мене послате ивила. Ако нисте примили, другіи узрокь незнамь кромѣ Атреза.

Сада вамь ивлямь да Ѿ исти книга само 6 комада издаласамь и примиласамь плату ову (поздравите Госпою захваліоемь) но ви нисте дужни терпѣти что мои пріятели тако плаћаю, друге чек[а]ю Августа кадь буду егзамени и поклоннѣу й деци коисе буду добро показати ерь люди кажу едни да перву часть имаю, и да сада време ние и дае скупа, чтоћемо кадь тако наше книжество цвѣта, но да изь почитанія квашему лицу и уваженія трудовь вашихь новце би давно послала дасте ми прилику коішмь послати. А садьћусе старати и зато.

Господинь Константини вамь захвалюе на поздравлѣнію, равноже вамь свако благополучіе жели, онь мие и то обећао да има и онь неке новце у бечь шиляти и томь приликомь и вами хоћу послати что скорие, за коећете ми явити кадь примите, миħемо пакь вами явити одь кога ħете ту примити.

Впрочемь имаите любовь равноже поздравлѣніе мое изручити Господину Крестичу моему пріятелю коему матерински желимь даби всеблаги Творець руководио нѣга у младости по цуту щастія уздравію. Васъ любезни пріятелю поздравлямь купно са вашимь назначени пріятели и вашу почитаему вамилию.

У Араду 14. Марта 825.

Остаю искрена вамь
пріятелица навсегда
Евстахія ѿ Арсічь.

[Спољa:] Aus Arad in Ungarn
S-eer Wohlgebohr den Herrn
Wuk Stephanovics Karacsics abzugeben
in Wien.

(Abzugeben auf ihr Landstrasse in ihr Raucherfangkehrerstrasse № 74. im 1-em Stok, die Thüre lieks).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3028]

CIV.

НИКОЛА ДИМИТРИЈЕВИЋ

1.

Високоученомъ Господину Вуку Стефановичу у Бечъ.

У Н. Садъ 18/30 Јиолі 1821.

Любезни и искрени приятелю мои.

Зданашнимъ моимъ писмомъ являмъ вамъ да самъ здравъ и на мирѣ довде дошао. Али како ћу на ону страну проћи то и сам не знамъ, из узрока тога што никому пасапортъ не даду. Но како ми се види одавде морамъ како се може прећи, и када будемъ срећно прешао такођер хоћу вамъ явити.

Въ прочемъ молимъ васъ као приятеля мога овде закључено писмо подаите моеи зарученици, Elisabete Staudtner, коя ће вамъ особито благодарити, када чуе од мене и моемъ путешествию у Отечество мое, и молим вас любезно по одшествию моемъ одавде на ону страну хоћу вамъ такођеръ явити, и она ће несумњено мене писати, Али будитеми приятелъ — када ми пишете заключите и нѣзино писмо на вашегъ знакомогъ приятеля у Земуну кои ће ми несумњено предати и научите ю, Совѣтомъ вашимъ ви ћете наиболѣ знати.

Поздравите ми Г-ю вашу. Любимъ руку и препоручуемъ се вашему далему приятелству.

Особито младога принца Саву Стефановића — einen schönen Gruss, won mir aus.

Позд-в васъ любезно Г. Исакъ Грчичъ — Я самъ овде Разгласио за вашу или ваше дипломе кое сте примили. Такођеръ и колаине чуде се, и диве се са великимъ страхопочитанiемъ.

Остаемъ вашему високоученiю
всеучтивѣиши слуга
Николае Димитриевичъ.

[Споља:] Neusatz
Hochgelehrthen Herrn
Wuk Stephanovitz
Wienn.
Landstrasse neben Schwarzen Thor № 112.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3029]

2.

Високоученомъ Г-дну Вуку Стефановичу
у Бечу.

У Земуну 13 рим. [VIII] 1821.

Опростите ми љубезни Г. Вуче што васъ оволико с моимъ писмама трудимъ. Ево ме овде већ 12 дана како самъ и не могу како хоћу. Али саде ове неделѣ биће хвала Богу како желимъ. — Новога немам ништа особито зашто вамъ мало и пишемъ, позд. вашу Г-ю Супругу и младога кнеза Саву, и молимъ васъ ово заключено писмо подаите моеи љубезнои, Остаемъ васъ Поздр.

вашъ покорни слуга
Николае Димитриевичъ.

[Споља као на претходном]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3030]

3.

Високоученомъ Г. Вуку Стефановичу
у Бечъ.

У Пешти 8. Д-в. 1821.

Љубезни Г. Вуче био самъ у моемъ Отечеству і фала богу каде е остала Глава аратосъ свега добра у Сербий уживаня. Нек се Фале и поносе кои хоће шнѣомъ я не могу добро знамъ, и пр: Хоћу вамъ други путъ више писати. Сада немамъ време далше — — — — и молим поздъ: вашу Г-ю Супругу и малога Саву некъ не иде у Сербію. Молим васъ подайте оно писмо како сте и пре давали моіой Лизи.

Остаем вашему
високопочитаню
Н. Димитриевич.

[Споља као на претходном]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3031]

CV

ВАСИЛИЈЕ ПОПОВИЋ

1.

Благородному Господину Василију Поповићу, обор-кнезу наије Пожешке поздравље.

Ви ако нијесте врач, али сте погађач. Знате кад сте један пут код Господара у соби казали, да ће се мој Тршић, са мном заједно, заборавити, како ја изиђем из Србије. Није ми толико за чудо што непријатељи моји одвратише Господареву љубав и милост од мене (зашто су они о томе свагда радили), колико се чудим, како се и обећања ваша и Ресавчева заборавише! Знате колико ми је Ресавац обећао пјесама послати, а ви особито од вашега старца оне двије (од Бановића Страиње, и од Црнојевића Ива и Милоша Обреновића), на баш ништа! Бог и Божја вјера оћу вас тужити цијелом свијету ако ми те двије пјесме не пошљете.

Ово писмо предајте молим вас Господару, и ви му га најприје прочитајте.

Поздравите ми љубезно Господара и пољубите му скут и руку за мене. Поздравите ми такођер и Госпођу и Госпођицу Перку и Савку; и у Брусници Господара Јована и Госпођу Круну; и у Чачку мога рођака Симу и снау Смиљу; Г. Мелентију из Врањевшнице и аџију Атанасија из Никоље и Ресавца и попа Станишу, и кумова.... Амицу, и остале све познанике и пријатеље, који гођ за мене питају.

[19 јула 1821-г][1]

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3032]

[1] Упор. писмо кнезу Милошу од тог датума и предговор у IV-т књ. Нар. песама стр. XIII.

2.

Благородни Г-дару Васо,
Здравствујте многољетно!

Опет дође вријеме да се преко писма разговарамо. Казивао сам вам, како сам био рад, да се прије поласка мога са Г-даром разговорим, и да га молим, да ми да у зајам 1000 форинти у сребру, макар од они 500 дуката, што каже да је одбројио за штампање моје историје, да за сад штампам ове пјесме; но растадо се опет с Г-даром, а то му не мого поменути. Зато сам се сад наканио вас још један пут молити, да гледате, да ми се одкуд гођ пошаље 1000 форинти у сребру (то чини 3000 цванцика). Да више за сад не досађујемо Г-дару, то можете мени дати вас четири главна обор-кнеза, то јест: ти и Г-дар Јован и Г-дар Јеврем и Ресавац. Ја не иштем те новце да ми и поклоните, него да ми узајмите, да штампам ове пјесме на чест и на славу Г-дареву и на дику и радост свију вас; а тврдо можете бити увјерени, да вам ти новци неће пропасти, зашто ћу вам ја, од онога дана, кад новце примим, до по године, послати 500 књига, које ћете врло ласно тамо распродати по 6 цванцика; а и прије него књиге тамо дођу, ви те новце можете тамо скупити као пренумерацију: кад су Николајевић и Миоковић могли новосадском професору Магарашевићу скупити 215 пренумеранта на његову књигу, која не може бити ни момак овој пјеснарици, ваља да ви у цијелој Србији можете мени скупити 500 врло ласно на наше народне пјесме, које ће по свему свијету свагда чинити чест и славу Г-дару и свему народу Српскоме. — Прем да би се и ја с том иљадом форинти мало потпомогао, али, вјера и Бог! Г-дару Васо! да је ово само за моју помоћ, ја би се већ давно оканио овога просјачења и досађивања; него ми је жао, да Г-дареву славу други преузима: зато вас још један пут молим, за љубав и пријатељство наше и за чест и славу Г-дареву, да гледате да ми се та 1000 форинти пошаље; а то ви ласно можете учинити. Ја ћу за сад бити у селу Пањеви; дакле и писмо и новце можете ми послати преко Панчева, само препоручите ономе, на кога пошљете, да не држи код себе мјесец дана, као Миленковић прије оно писмо, него одма да ми пошаље, макар само зато човека опремио.

Молим вас покорно, да ми Г-дара љубезно поздравите и да му скут и руку за мене пољубите.

Поздравите ми љубезно Г-дара Јована, нека уреди да ми се оне пјесме препишу и пошаљу, што сам га на пооду молио. Поздравите и све остале познанике и пријатеље, и гледајте да ми се *одма* на ово писмо одговори, макар само три ријечи, које од вас очекујући остајем

у Панчеву 2-га Октомвр. 822.

Ваш покорни слуга
Вук Стефановић.

[Споља:] Благородноме Г-дару
Василију Поповићу, обор-кнезу
наије пожешке
у *Крагујевцу*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 1062]

3.

Любезни Мой Брате Вуче
Здравствуйте

Непропуштам вама явити како сам по вашему одавде одходу едно ваше писмо примио. На кое вама данас чест имам одговорити и явити за онй посао да шћете бити служени и од нашега верховнога и милостивог Господара, за кое се потрудите до у Панчево доиђи или одатле явите преко кога хоћете да вам се она сума новаца а за онай посао пошалѣ с коим остаемъ

у Крагуевцу 822. декем. 18.

Василие Поповичъ
Первй кнез Наие Пожешке.

[Споља:] Благородному Господину
Вуку Стефановићу Сербиянцу
вручитися сочестию
Herrn Wuk Stefanovik
Темишваръ

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3033]

4.

Господар Вук Стефановић

Здравствуите

Ваша 2 писма на мене из Липиске послата прво от: 10-г Маиа й второ шт 21-г йуния есам примио и у нима за све што ми явѣте гдѣсте и како живите разумѣо сам и ваше любезно поздравлѣ свима вашим приателима сообщио сам кои радую се вашему добром здравию и желе вас очима видѣти и дѣло ваше израђено дониети. Наш верховни Господар Благодареніе Богу у добром се здравию находи и сва дѣла народня у владѣнію нѣгову напредую: Госп. Јованъ преселѣн у Пожаревац и са свом фамйлиом здраво се находи равним начином и Господ. Ефрем, Господ. Мелетие архиманд. враћевачки овде се у служби находи. Господ. ација здраво е и настоява по заповести верхов Господара те му се у Миоковцу црква гради, ваш роћак Сима здраво е и добро тргуе а други ваши роћаци Ћурћевци сви су здраво и добро владаю се, Госпоћа верхов и млади Господ. Милан: Госп. Перка и Елисавета здраво су и мала Мария пре неколико дана преселила се на вѣчно Блаженство, друга господа кнезови по наиама сви су здраво и у здравлю нашег верхов Господара весело свога живота дане проводе а што сте чули за Госп. Младена и министу нѣгова Огняна истинае била и у свему е узрок био Госп. Личинић кои их е до сада и разселио чича Шкнян у Горњяку манастиру монашески чин примио и штуда по малу времену протерат овамо а Госп. Младен у маию месецу одишао е Црној Гори да се калуђери: код нас су ове године беријети у вину и житама добри а у сиену и жиру рћави Шкодра паша собом одишао са 16 хиляда войника на Морию и већ чуемо да се кавге от неколико дана починю. Базрћан баша овде се тревио и налог ваш шт ферховног Господ. насебе примио кои ће вам преко Беча явити. и есамъ вашъ доброжелател

у Чачку 823. Июлйя 8.

В. Попов.

О: К: Н. Пожеш.

П: П: допуститэ ми Госп. Вуче: Поздравити васъ усрдно, и овако Еданъ путъ — па ми ліепо похитай братацъ да се опетъ видимо.

С. Урошевичъ.

[Споља:] Herrn
Herrn Wuk Stephanovitz, mit
Briefen der Herrn A: H: Probst,
in der Ritterstrasse
in *Leipzig.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3034]

5.

Благородни Господару Васо!
Здравствујте!

Прије 5—6 нећеља послао сам Господару једну нову књигу и уз њу вама једно писмо. Можете ми ласно вјеровати, да сад једнако дању мислим а ноћу сањам о писму из Крагујевца. Још одавно сам знао, да у Килу има један човек. који добро зна ударати у ове гусле, што сам и овђе начинио, зато сам сад ишао чак до њега (готово као из Крагујевца до Пеште), те сам се с њим лично познао и разговорио. Какакав је мајстор и на какву је брду, и ви ћете чути кад засвира. Које на овај пут, које за остале моје овдашње потребе већ сам се задужио 300 ф. сребра; а још ми ваља двапут толико, да исплатим све што ми се овђе ради и за мој ужитак овђе до Божића. Вуче, кукавче сињи! није то шала, то је гомила новаца. Но надежда на милост Господареву рабри ме и весели ме. Добро се опомињем како ми је Господар рекао један пут, кад смо играли карте, да никад не говорим: нема новаца; „у Младена, вели, и у Кара-Ђорђија није било новаца, а у нас, вала Богу! има, и биће док смо гођ ми живи и здрави.“ Свето писмо вели: Ко вјерује и има тврду надежду, биће спасен; а моја је вјера и надежда тврђа од камена, да ће мене Господар избавити сиромаштва, да се до вијека не бринем, шта ћу јести и у шта ћу се обући. Ноћас сам снио, да ми је Господар послао један бињиш, а кад га отворим, а он

пун превелики ушију. Сад знате како ја тај сан толкујем: Бињиш *(црвен)*, биће *скоро*; а *уши* све новци.

Ја би рад наштампати једну књижицу управо за Господара Милана, и њему је посветити, но не знам каку ћу му титулу дати. Зато вас молим покорно, да ми ви то ту са знањем Господаревим и у договору са секретарима начините, па у првом писму да ми пошаљете!

у Липисци 6. Окт. по нашему 823.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3035]

6.

Благородни Господару Васо!

Истина, да сте ми остали дужни одговор на моје писмо још из Липиске од 6. Октобра 1823. године; но опет сам се наканио да вам пишем, као староме пријатељу моме. Без сумње ће вама бити познато, да сам ја 14. и 22. Августа писао Господару одавде, и послао му једну књигу народни наши пјесама на *Њемачком језику* и 13 објављенија о моме забавнику за годину 1826., и молио га, да би учинио милост, да и заповједи разаслати по наијама, да би ми се скупило што пренумеранта; па ни одговора нити п једнога пренумеранта! То је очевидни знак, да су непријатељи моји Господарево срце и лице са свим одвратили од мене. Сад је моја једина надежда у вама, да ме ви опет код Господара у стару милост доведете. Ја сам добро увјерен, да сте ви прави пријатељ Господарев; а како сте пријатељ његов, морате бити и мој; јер видите, да мени ништа тако на срцу не лежи, као Господарева чест и слава и полза: ја сам о томе *вјечне* сведоџбе оставио. (Нека непријатељи моји данас колико им драго толкују све моје родољубиве жеље и послове наопако, но, ако прије не изиђе ђело на виђело, потомство ће безмитно, кад зелена трава над нама порасте, судити без атера и без страа. Ова мисао мене довољно тјеши и разговара, само ми је жао, што ми непријатељи сметају више добра чинити Господару и народу Српскоме).

Ја Господару више писати не смијем, нити би му имао шта друго писати, осим онога, што сам му писао из Земуна

и одавде; него вас молим, да му дате ову моју нову књижицу, и да га за мене пољубите у скут и у руку, и да га молите, да би милостиво лице своје опет обрнуо к мени. Моје су прозбе њему познате; оне су мале и премале према његовој величини и могућству. Прва је моја прозба, да одговори Гриму, као што ми је обрекао лани у писму од 5. Јулија; она је за то прва, што се тиче њега и његове чести и славе. Ја сам Гриму писао неколико пута, да ће му Господар јамачно одговорити, и давно би му одговорио, него је забуњен с којекаким народним пословима; тако му се и он у писму може изговорити, што му прије није одговорено. Ја сам лани писао Господару, ко је и шта је Грим; а Давидовић вам то може још више казати.

Ја би вам желио послати и више ови моји Забавника, али не знам како ће и овај бити примљен: кад сам ја тамо у рђавој чести, моја књига мора бити још у горој. — У овој је књижици *прво* и најзнатније оно, што сам ја тамо с милостивом помоћу Господаревом скупљао. До воље и милости Господареве стоји, да тако опишемо све наше тамошње намастире.

Ако сте ради знати, *како сам:* само сам здраво, фала Богу! а у осталом сам зло, не може горе бити. Од пренумеранта на ову књижицу скупио сам, те сам платио кирију за кућу и до сад којекако живио; а у напредак Бог зна како ће бити. О Њемачком новом љету ваља ми плаћати самом књиговесцу више од 100 f. сребра а двапут толико ваљало би ми да искупим којекаке ствари, што сам подавао у залогу. Ја се једнако уздам у Господара, да ме неће оставити. Ако не могу толико бити срећан, да ми одреди пензију, за коју га молим већ има пет година; а ви га молите барем штогођ да ми пошаље сад у овој невољи. Кад би се смиловао да ми пошаље 1000 фр. сребра, онда би сам намирио ове моје све мале недоскутице, и гледао би, да наштампам српски ону његову историју с портретом његовим (на би сам је *послије* наштампао на Њемачком језику, да се каже, да је преведена са *Српскога).* Ако би ми послао *више* (од иљаде Ф. сребра) онда би сам *више* и чинио; а ни *мање* (ако ми пошаље) не ћу одбацити.

Ви ћете мени учинити велику љубав, ако ми *одма* одговорите на ово писмо; ако ли ми не одговорите ништа, онда већ знам шта је.

Поздрављајући вас љубезно, и препоручујући се старој љубави и пријатељству, и молећи вас, да ми на ово писмо побрзо одговорите, с истиним почитанијем остајем

У Бечу 14. Нојемвр. 825.

Ваш покорни слуга
В. С. К.

[Вуков препис у арх. С. К. Академије бр. 3036]

7.

Благородни Господару Васо,
Мени љубезни и високопочитајеми!

Чест имам јавити вам, да сам дошавши овђе из Земуна, имао срећу примити превисоки указ Росијскога Императора Николе, у комс ми по милости својој одређује *пензију* по сто дуката на годину, и то за моје књижевне труде као што ћете виђети из приложене овђе копије с реченога указа. Ономадне сам (4. Октомврија) већ примијо преко овдашњега елчије за три мјесеца 25 дуката. Истина да се у Бечу с овом пензијом не може живити као што би ваљало: али опет, фала Богу и Цару на милости, најглавније се потребе њом могу закрпити, то јест: платити *квартир*, и купити *љеба* и *дрва*. Ја се надам, да ће и Господару и вама, као и свима мојим осталим пријатељима овај глас бити врло мио и повољан. Сад само још остаје, да ме ви доведете у пређашњу Господареву милост, па ћу онда бити срећан са свим. О томе ја вам ништа више незнам писати, осим што сам вам говорио у Земуну. Ја сам се десет година дана једнако трудио, да заслужим Господареву милост и благоволеније; и не знам никака узрока, за који би се он на мене могао срдити, већ ако, што му на позивање нијесам смијо тамо доћи, и што вичем на Германа. Што се тиче првога, ви знате да су ђекоји, још друкчији од мене, и одатле бјежали (као н. пр.: Вучић и Топаловић); а ја мислим, да је свагда мања кривица одовуд тамо не доћи, него отуд амо, или куд на другу страну, побјећи; а особито Господар сам зна, да ја ништа нијесам скривио, него само зато не смијем доћи, што се бојим, да ми се, по Германовим лажама

и интригама, не учини још већа неправда него што је учињена. Може бити, да сам дошао тамо, да би ме Господар по своме великодушију за све милостиво наградио; али залуду, кад ја то извјесно не знам, па се бојим; а особито, као што сам вам и у Земуну казао, ја нијесам рад тамо ићи. да наплаћујем од Господара дуг (за Германову крађу и пријевару) него сам рад доћи, да му благодарим на милости. Што се пак тиче *другога*, ја на Германа *морам* викати, јер мени нико на овоме свијету није више зла учинио од њега: он је мене лишио Господареве милости, од које ми ништа на овоме свијету није драгоцјеније; па и то, да је само мене несрећна учинио, не би ни по јада било; него с чим сам се ја трудио да учиним Господару чест и славу, он му с оним учини срамоту![1] Мало му је, што онамо има по 3.600 рубаља на годину, и што му Господар особито даје; него, свагда себи подобан, оће да се помогне мојим трудом на Господареву срамоту, а на моју несрећу! Па му и то још није доста, него, да би покрио своја срамна ђела, на мене једнако, како ту, тако и по Петербургу, лаже којешта и опада ме! Сад ми кажите, како да не вичем на такога човека (или боље рећи *нечовека)?* Но преко свега тога, ако ми Господар заповједи, ја нигда нећу рећи за њим рђаве ријечи; а и до сад ни пред ким другим нијесам на њега викао, до пред онима, који га познају *ко* је и *какав* је, и то само од онога времена, од како је *јавно* дошао у Земун, ђе га познају сви боље него ја, а прије тога чинио сам се, да га и не познајем, као што га управо нијесам ни познавао.

Сад гледајте, како вас Бог учи. Ја вјерујем, као што сте ме и ви увјеравали, да Господар није на мене срдит; зато се једнако надам, да ме не ће оставити без своје милости. Око *иладу сребрни* форинти имам дуга (које што сам на суво дужан, које што сам којекаке ствари подавао у залогу); а особито желио би сам, да ону Господареву историју (према данашњем времену још мало умложену, и управо, а не онако, као што је Герман нагрдио, особито што се тиче *имена)* наштампам Српски и Њемачки: Српски за народ наш, а Њемачки за осталу Европу, јер како би биле Њемачки, онда би

[1] После овога у концепту било је избрисано: Но поред свега тога, да је он поштен човек, па да је и нашао за добро, да се она књига моја најприје наштампа у Петербургу, он би најприје молио Господара, да Господар мене намири као што се пристоји.

се превело и на Француски и Енглески; ово би сам желео учинити једно за чест и славу Господареву и народну, и друго, и да вам имам с чим тамо доћи. Само нека Господар покаже мени своју милост, и нека он буде мој милостиви Господар, а ја ћу с превеликом радости до смрти моје бити његов највјернији слуга, и свагда ћу се трудити, да се његове милости достојан покажем. Ви знате, да се ја још надам, у здрављу Господареву бити *спаија Тршићки* (то јест ако буде спаија, ако ли не буде, мене ће Господар другом милости наградити). Па ћемо онда народне пјесме и описаније намастира, и друго млого којешта *тамо* штампати.

Усуђујем се послати вам једно објављеније о моме забавнику за годину 1827. Кад би сад о Митрову дне сваки кнез за своју кнежину барем по десет књига узео, то би, осим моје помоћи, била дика и мени и вама; а у овој ће књижици, осим календара, који треба свакоме човеку, који зна читати, бити сила којекаки ствари, које ћете ви сви радо читати.

Ја сам увјерен, да ћете ви ово писмо показати Господару; само вас молим покорно, да га за мене у скут и у руку пољубите, и да га молите како ви знате; он је срца милостива, ласно га је умолити и за крива човека, а камо ли за права. Поздравите ми љубезно Госпођу с највећим високопочитанијем; тако и Господара Јована и Господара Јефрема, и Господина Мелентију и рођака Амицу (алал му му Дробњачко крсно име, кад нам је у Сату онако образ осветлао, те му нијесу бијелу шубару набили на главу, као што су овђе из Земуна писали); поздравите ми и кнеза Вучића и све остале пријатеље и познанике.

Ја се за цијело надам, да ћете ми на ово писмо одговорити, и то *побрзо* и штогођ *подобро* (писмо изволите написати на моје име с додатком auf der Landstrasse № 291. im Hofe rückwärts im I Stock in Wien).

Препоручујући се вашој љубави и пријатељству с истиним високопочитанијем јесам

У Бечу 15. Окт. 1826. г.

Ваш

покорни слуга

Вук Стеф. Караџић.

[Споља:] Благородному Господару
Василију Поповићу
главноме кнезу наије Пожешке и пр. и пр.
у *Крагујевцу*.

[Вуков концепат и преппс у арх. С. К. Академије бр. 3037]

8.

У Бечу на Митров дан [26. X.] 1826.

Благородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

Надам се, да сте примили моје писмо од 15. овог мјесеца. Јуче сам плакао од радости читајући у свеопштим новинама превеселе гласове о Србији. По њима не само што је мој Тршић под крилом Господаревим; него би рекао човек, да ће се граница протегнути до Лима, пак до Шаре планине и до великога Балкана, јер је то све, *откинуто од Србије*".

Молим вас покорно, пољубите Господара за мене, у скут и у руку. Желим му од Бога дуговјечно здравље и срећни напредак у свему! Ја се сад за цијело надам, да ћу, у његову свијетлом здрављу, у Тршићу, као спаија, начинити дворе; па онда макар ја по његовој заповијести сједио и код вас у Чачку, или чак у Неготину.

Поздрављајући љубезно вас (и Госпођу Господара Ј. и г. Јефрема и све остале пријатеље) и препоручујући се вашој љубави с највећим високопочитанијем остајем надајући се одговору на поменуто писмо моје од 15. овог мјесеца.

Ваш
покорни слуга
В. С. Караџић.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3038].

9.

Любезный Господинъ Вуче!

Честно писмо Ваше отъ 15. Октовра исправно приміо самъ, и содержаніе нѣгово разумѣо, особито ми е мило было, кадъ самъ у ономъ положену копію съ указа ныногъ Импер: Величества Николаа нашао, и видіо да ћете за живота вашегъ по сто дуката на сваку годину изъ нѣгове касе као пензію вући; радуемъ се двогубо той срећи вашой: Едно што ће таква Императорска Милость вама при данашньой оскудости вашой на подкрепленіе быти, а друго што се такви догађай до чести и славе свію родолюбиви Србаля касса: да и свимъ оныма, коима самъ я овди речену копію показао, было имъ в особито по вольи. —

Што се до нашегъ Господара спрама васъ тиче, Я самъ и у Земуну лѣтосъ довольно увѣравао васъ о нѣговой наклоности; но и садъ видећи да іошъ сумняте, непропуштамъ и опетъ писмено увераваюћи васъ, исто онако, као што самъ и устмено, придодаваюћи јошъ и то, да ћете по разговору нѣговомъ може быти ово дана и едну особиту милость отъ нѣга видити.

Шта се пакъ до Германа и васъ каса, доћиће време кад ће обстоятельства позволити, да ће свачіе дѣло на видело изаћи; засадъ будите спокоины отъ те стране.

Я бы по момъ мнѣнію рекао. кадбысте узмогли и време бы вамъ позволило, доћпте собомъ до Господара, може быть даће васъ и онъ самъ позвати; но текемъ болѣ бы было пре него што васъ позове, да сами на то путешествіе склоните се и доћете амо, кадъ већъ и тако сте намѣрени Историю Господареву на Србскій и нѣмачки Езикъ штампати. Знамъ! како се и изъ писма вашегъ може примѣтити, колико е желя ваша доћи овамо къ нама; будите увѣрени да и насъ многіе имаде овди, коп желе виђети васъ; зато и немойте отлагати на далѣ илити изговоромъ жестокости времена или рђави друмова, зашто е сада вашемъ долазку найлѣпша прилика, кад се и благополучіе милогъ отечества твогъ и нашегъ већъ приближило.

Вашегъ роћака Паштрмца поздравіо самъ по вашой препоруци; онъ такоћеръ возпоздравля, и вели да бы сте собомъ

кадъ бисте амо пошли и нѣговогъ Сыновца Савву повели. Господ: Јованъ, Госп: Ефремъ, Симо, Давидовићъ и прочи пріятельи усердно поздравляю. —

Садъ о Митрову дне ніе овди, као другдашъ скупштина слѣдовала; ако тамо далѣ слѣдуе. Постараћу се неколико пренумеранта вашемъ Забавнику наћи.

Нелицемѣрно любећи васъ, всамъ

у Крагоевцу 5. ноември 1826. лѣта

вашъ почитатель
Василие Поповичъ.
Пожешкй

И друго писмо ваше на мене краснима буквама одпуштено, приміо самъ, коегъ содржаніе — да нисмо пре два дана сдруге стране — и у общимъ новинама получили — было бы по насъ одъ найвеће радости. —

[На засебном листићу:]

Аврамъ Петроніевићъ млого и любезно васъ поздравля — и писмо одъ васъ писано му приміо є — и садржаніе нѣгово Господару проучіо — — Валя да вамъ є о томъ Гд: Васо казивао.

[Спољa:] An den
Herrn Wuk Stephanovich Karazsich
Doktor philosophie, auf den Landstrasse
№ 291 im Hofe rükwärts im 1. Stok.
Oder dem H. Theodor D. Tirka
Wien.

[С друге стране:]
H.! So gleich, als ich Ihren Brief durch H. Th. D. Tirka bekommen habe nach 2 Täge sicher a loko übergeschickt habe, und diesen Brief habe ich erst von 3 Täge bekommen, in dem er vor mehrer. geschrieben ist das ich in meinem Brief den ich von dem nähmlichen Hrn und bekommen habe.

Belgrd, d-en 14-ten 10-ber 826.

Georg Berovally.

[Напомена Вукова:] примљено 9-га Дек. Одговорено 10-га.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3039]

10.

Благородни Господару Васо!
Мени љубезни и високопочитајеми!

Са неисказаном радости примио сам јуче ваше предраго и високопочитајемо писмо од 5. Новембрија. Још 6. Новембрија ја сам примио једно писмо из Бијограда од Максима Ранковића, у коме ми јавља по *превисокоме налогу милостивога Господара* нашег, да ћу скорим временом примити Господарску милост преко Митровачкога трговца Стефана Муселимчанина. Како сам то писмо примио, већ сам и сам био почео мислити, да најдаље до прољећа полазим тамо да с пуним срцем вјечне благодарности Господару скут и руку пољубим, и да му се у напредак у милост препоручим, и ако је могуће да га у чем на ползу отечества послужим; но сад како сам ово писмо ваше примио већ се спремам, и ето ме ако Бог да здравље одма, како ми Забавник буде готов, а у томе надам се, да ћу примити и поменуту Господарску милост, за коју ми и ви сад пишете. Неисказано би ми било мило кад би вам могао доћи до Божића, али неће бити могуће, једно што нијесам рад Забавника оставити, да ми се поквари, а друго, управо да вам кажем, немам ни с чим, него очекујем ту Господареву милост, да с њоме скинем с врата којекаке подужице, *које није могуће оставити*, па онда одма да сједам на кола. Зимно вријеме и рђави путеви не ће ме задржати ни један дан. Надајте ми се око Богојављенија, најдаље до Св. Саве. Међутим молим вас, да нашему премилостивом Господару пољубите скут и руку за мене, и да му Ново љето честитате: ја му од Бога желим све оно, што је прави родољубац дужан желити своме отачанству. Ја ништа на овоме свијету немам милије ни светије од отачанства, којему је глава Господар. Та је љубав и привржености к отачанству мене задржала ево 13 година; те се ни у каку царству нијесам могао потписати за подајника, нити сам каку службу ћео тражити.

Г. Ј. и Г. Јефр. благодарим на љубезноме и за мене врло драгоцјеноме поздраву њиовом, и молим покорно, да ји и ви њи од мене поздравите љубезно; такођер и Госпођу. Брату Сими, Авраму и Давидовићу такођер благодарим на љубезним поздравима и молим, да ји од мене све поздравите, као и остале

пријатеље. Рођака ми Амицу особито поздравите. Синовца ћу му Саву сад тешко моћи довести, особито због зимнога времена.

Особито се радујем што ви признајете, да се моја пензија тиче чести и славе народа Српскога и зато сам дужан благодарити Господару. Најважнији мој књижевни посао ја без Господареве милостиве помоћи не би сам могао свршити; а с његовом милостивом помоћу још се и у напредак сила може чинити на славу Господара и народа Српскога.

Желећи Вам да у здрављу дочекате и у весељу и сваком задовољству проведете не само овај Божић и дан вашега имена, но и у напредак на многа и премнога љета; и препоручујући се свагдашњој вашој љубави и пријатељству с истиним високопочитанијем остајем

у Бечу 10. дек. 826.

Ваш покорни слуга
В. С. К.

[Вуков конц. у арх. С. К. Академије бр. 3040]

11.

Благородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајемп!

Надам се, да сте већ одавно примили писмо моје од 10-га овог мјесеца. Мој је Забавник већ готов; али од Муселимчанина ни трага ни гласа! Сад мој пут до њега стоји. Да сам у другоме стању, ја не би њега више ни чекао, него би одма пошао на пут, па би сам ону Господареву милост и тамо примио; али овако није ми могуће, као што сам вам писао. Може бити, да је он то и заборавио, или не знајући да је то тако итно, чека док каким својим послом амо дође; зато може бити, да би добро било, да му се одатле опет пише.

Ономадне сам добио писмо из Лондона, од Јона Бауринга, који је издао Росијску Антологију, пак сад преводи и наше пјесме на Енглески језик. Баш и њему данас пишем; сад ћу вићети или ћу прије добити одговор од њега из Лондона, или од вас из Крагујевца; ако ли којом срећом Мусе-

лимчанин прије амо дође, онда ме ни ваш ни његов одговор неће овђе застати (Али ће опет боље бити, да писмо ваше иде одавде за мном у Крагујевац него да га ја овђе узалуд чекам).

Молим вас покорно, пољубите Господару за мене скут и руку и поздравите све пријатеље и познанике.

На бадњи дан [24. XII.] 1826.

[Вуков конценат у арх. С. К. Академије, бр. 3041]

12.

Высокоученый Господине Вуче
Мени Любезный и Высокопочитаемій!

Я вамъ немогу изяснити ону радость, кою сте ми высокопочитаемимъ писмомъ вашимъ изъ Беча 10-гъ Декембра посланимъ, узроковали, и читаюћи га радостно разумео самъ цѣло нѣгово содерженіе. — Пріятна ми є Вѣсть, кою ми сообщавате, да се надамо вашемъ пришествію око Богојављенія, ова пріятностъ увеличава се тимъ, што се я надамъ, да ће васъ и друга Милость Господара Нашегъ јошъ у путу предсрести: толико за сада знамъ казати, да съ нестрпѣніемъ очекуемъ ваше пришествіе, кое желимъ да вамъ срећно буде, само поитајте, еръ и тако є Роћакъ вашъ Амица оболео врло, боимъ се да га нећете у животу застати. —

Свима којима сте имена у писму вашемъ начертали изручіо самъ поздравлѣ ваше, они васъ сви са Симеономъ Урошевићемъ любезно поздрављаю. Желећи да васъ ово мое писмо у здравлю застане остаемъ и єсамъ

У Крагоевцу
27-гъ Дек: 826.

Вашегъ Господства

Искреный Пріятелъ
Василиіе Поповићъ
Гл: Кн: Нах: Пожешке.

[Споља:] Высокоученому Господину
Вуку Стефану Караџићу
Философіе Доктору, и учени Друштва
Члену Коресподенту
у Бечу.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3042]

13.

Благородни Господару Васо!
мени љубезни и високопочитајеми!

Ономадне у петак писао сам вам, да једнако чекам Ст. Муселимчанина а прекјуче сам (у понедељак) имао срећу примити писмо од Алексе Симића Базерџанбаше Бијоградскога и по њему данас 200 форинти сребрни као дар од нашега милостивог Господара. Писао сам и Господару данас неколко врсти; но на овај, за мене најдрагоцјенији знак његове к мени милости и благонаклоности ја му не умијем благодарити, него молим, да га ви зато у скут и у руку пољубите. Јуче сам већ био у полицији за пасош, но данас ћу тек вићети, хоћу ли га *одма* моћи добити. Ако га одма добијем, ове ћу нећеље у име Бога моћи на пут; ако ли успитају даље, онда ћу се на моју особиту жалост морати овће задржати још 15 дана. А онако сам готов са свим; бркове сам оставио још како сам примио ваше писмо.

Поздрављајући све пријатеље и познанике, и препоручујући се вашој љубави и пријатељству, с највећим високопочитанијем остајем

[28.—XII.—1826. из Беча].

Ваш покорни слуга.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3043]

14.

Почитаеми Господине!

Приміо самъ оба писма почитаема ваша, и разумѣо содержаніа Ныова. — На кое одговараюћи вамъ являмъ, да изволите на мене пренумерирати 30 забавника за Годину 1828-у.

Шилѣмъ вамъ Неколико пѣсама Сербски кое изволите примити, и то по Вулу Трифуновичу Болтаџіи из Крагоевца.

В' прочемъ васъ любезно поздравляюћи

У Крагоевцу 10. 8-вра 827.

Есамъ вашъ Братъ
Василіе Поповичъ.

П. Поздравля васъ вашъ роћакъ и Г. Вуле Глигоріевичъ.

P. S. Hier das vom H. Шићар überbrachte Schreiben, das er Ihnen in Ofen hätte übergeben sollen. Das Paket der beigesandten Volkslieder *(18 Bogen stark)* habe ich... hierbehalten.

Sie haben mein u. Ihrer Frau Schreiben vom 20. erhalten.

d. 22. Jan. 1828.

K.

[Споља:] Dem Herrn
Vuk Stephanovics
auf der Landstrasse № 291.
a *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3044.]

15.

У Бечу 14. Окт. 827.

Благородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

26. Августа писао сам Господару преко Господина Давидовића, једно важно писмо, на које још одговора немам. Сад се надам, да ћете о скупштини и ви у Крагујевцу бити, зато вас молим покорно, да опоменете, не би ли ми се одговорило.

Прво: представио сам моје ново мњеније о типографији то јест: Кад опстојатељства још задржавају, да подигнемо тамо у једанпут *цијелу* типографију и словоливницу и фабрику од артије; како би било, да купимо за сад само од 4 руке

слова (свега око 25 ц.) и макар само једну пресу? С тим би смо могли штампати различне Српске књиге; а то све (с осталим нужним ситницама) до Бијограда не би стало више од 1000 #; а за артију могли би смо за сад са овдашњим фабрикантом Штраусом, или с каким другим у Мађарској начинити контракт, или је онако куповати. Ја мислим, *макар како* стање Српско у напредак било, да је таква типографија тамо потребна и нужна; а ако да Бог те *доживимо*, да се један пут судбина народа нашега ријеши и утврди, онда ћемо ласно наручити калупе од црквени слова и подигнути словоливницу и фабрику од артије.

Друго: Ако Господар из непознати мени узрока, на ово моје препокорно представленије не би пристао, молио сам, да би учинио милост, да ми пошаље благослов моме преводу Н. З. на Српски језик; јер је Библијско друштво већ признало, да Стојковићев превод не ваља, и зато је наумило да наштампа мој превод, само иште, да му ја добијем благослов од двије Српске владике. То су главне ствари, о којима сам писао, и за које одговор чекам. Опет вас молим покорно, да напоменете и да настанете, да ми се што брже одговори. Ја би највољо, да ми Господар пошаље до 2000 f. сребра, да идем у Липиску по типографију, па би смо јеванђелије *тамо* штампали. И така мала типографија колико би била на ползу народну, толико би, и још више, била на чест и на славу Господареву, о којој ја једнако мислим. Камо срећа да се може да и фабрику од артије подигнемо! Колика би то слава била за Господара, што би он *први* у *Турском царству* подигао фабрику од артије! А ја мислим, да то не би ни трговина мала била, јер би наша артија ишла не само у Босну, Арнаутску, Маћедонију и Бугарску него и у Каравлашку и у Карабогданску.

Ево сад ми један пријатељ из града донесе врло неповољан глас, да је данас *умрьо Штраус*, с којим сам био уговорио, да нам начини фабрику од артије, и за кога сам мало прије казао, да бисмо с њим могли начинити контракт за артију. Ето шта је човек! ѩкш трава, дніе егш ѩкш цвѣтъ селныи. Навалите да бисмо што славно учинили, док и нас није смрт једног по једног покосила. Јер она, кад јој час дође, не чека никога.

Да смо знали, да ћу *овђе* овако у залуд љето провести, био би сам остао тамо, те би с Господаревом помоћу могао

скупити још 2—3 књиге народни пјесама и описати све намастире у подручју његовом. Ваља да сте чули, да је Симо Милутиновић отишао у Црну Гору, да купи *пјесме*, и да ми квари посао; али нека га, срећан му пут! Да Бог да Господару здравље! ја се надам на љето с његовом помоћу! у наији Ужичкој и Пожешкој скупити више и љепши пјесама, него ће он *(с оном памећу)* у свој Црној гори и у Босни и Ерцеговини; а штогођ ја скупим, оно ће све бити слава Господарева, као што сам казао и у предговору к првој књизи (у Липиски 1824) на страни LXII. А и ви међу тим, молим вас, ако ће чујете каку лијепу пјесму заповједите коме од ваши млађи, нека ми је препише.

Прољетос ја не дочека имена од села наије *Крушевачке*, а сад већ знам, да су ту; зато вас покорно молим, да дате ту коме, нека ји препише, па ми ји пошљите; али кад би могло што *одма* бити!

23. Септемврија послао сам вам објављеније о моме Забавнику за годину 1828.; ево вам сад шаљем још једно. Ако буде могуће знам да ћете се радо потрудити, да ми барем сад о скупштини скупите што пренумеранта; па би сте ми могли њихова имена са именима наије Крушевачке послати.

Молим вас покорно да Господару за мене пољубите скут и руку. Поздравите ми љубезно Г. Јована и Г. Јефрема, и Господина Мелентију и рођака Амицу, ако је у животу, и Кнеза Вучића, и Г. Радомировића, и Г. Ресавца, и Г. Проту Ненадовића, и Господина Давидовпћа и обадва Аврама; и остале све пријатеље и познанике.

Препоручујући се вашој љубави и пријатељству и молећи вас, да ме удостојите макар најмањега одговора на ово писмо, с истиним високопочитанијем јесам

Ваш

покорни слуга

В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3045]

16.

У Бечу 14. Окт. 827.

Благородни Господару Васо,
мени љубезни и висопочитајеми!

23. Септемврија јавио сам Господару преко Господина Давидовића, да ми је Руски генерал-лејтнант *Емануел* писао из Ставропола с Кавкаске линије од 18. Августа између осталога и ово: „Естли будете видится съ достопочтенѣйшимъ вождемъ Сербіи князомъ Обреновичемъ Милошемъ, прошу изявить Ему мое не лестивое высокопочитаніе. Я самъ Господару Князу писао, но немамъ одговора, и не знамъ нато каковъ е узрок? — —“ По моме мњенију, колико ја познајем *данашње* Господарево *стање* и његову општеполезну жељу и намјерније, он ништа полезније не би могао учинити, него по ономе Емануелову писму да се опријатељи с њиме. (Оно је писмо он лани послао овђе својој сестри *отворено*, да и она види, шта пише он Господару, те сам тако и ја виђео, шта је у њему). Тако би се Господар опријатељио с људима, који су управо достојни његовог пријатељства, и који би у многим догађајима могли бити од велике помоћи. Емануел данас има под својом владом *педесет иљада* војника и земље више од десет Бијоградски пашалука; а сјутра да се отвори рат с Турцима, он може доћи у Влашку, ако не за фелдмаршаља, а оно за првога до њега; а онакови човек и у Петербургу и данас има знатни пријатеља и могао би млого учинити. — Да сам имао чест, да ме Господар о томе зимус запитао, ја би му то исто казао, и још би му штогоћ додао, што овђе сад није за писање. — А што се тиче момка, ја остајем на ономе, што сам о њему прије писао и говорио, само то још додајем, да би он сада желио са свим прећи и остати *тамо*. И то би било најбоље, како за тамошњу земаљску политику, тако и за Господареву потребу, јер човек зна толике језике (Грчки, Њемачки, Француски, Талијански, а сад је научио и Енглески) а ко може Господару бити вјернији од његова зета, којега је срећа с његовом срећом скопчана? Што сте пак лани чули, да момак *није здрав*, вјерујте мени да је то *лаж*. Да сам ја којом срећом био ту кад су Деме-

лићи долазили, ни онда они не би за новце ни споменули, као ни сад; али оно ваља да је онако било суђено. Ја би вас молио, ако и ви нађете за добро, да ово ће на згоди прочитате Господару само као моје препокорно мњеније, којему је извор љубав и привржености к њему; а он ће и онако чинити, како нађе по своме високом разуму за најбоље. Ја сам се једанпут назвао Господарев, и сад *морам* желити њему срећу и славу, јер сачувај Боже! да он посрне, непријатељи његови не би мене мање гонили, него вас — — — — И сад се живо опомињем онога превеликога стра, који ме је ту био уватио, кад оно прије 5 година увати Господара у Каленићу она страшна грозница.

Препоручујући се вашој љубави и пријатељству с истиним високопочитанијем остајем

Ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3046]

17.

Любезный Вуче!

Писмо ваше приміо самъ, (: ако и два :) алъ у едно вріеме, и оба под еднымъ числомъ месеца 8-вра. Разумѣо самъ изъ оба све подробно што ми пишете. Душомъ и сердцемъ рад самъ, колико годъ могу поспѣшествовати напредку обще словесности; но све предѣле не могу прећи. Што се тиче одобренія Господаревогъ на преводъ вашъ Евангелія, онъ не приста є говорећи: Я самъ радъ овде, касательно пркве, све овако после себе оставити како є данас: и (: разуме се књига :) За печатаню пакъ што упоминѣте, докончаніе, или приведеніе у дѣло те вещи, остав до личногъ виђеня вашегъ съ ихъ Сіятельствомъ, како и самы пишете да ће те на лѣто къ нама у гости доћи, па ће те се самы о томъ разговорити.

Пошилѣмъ вамъ имена пренумерантовъ, пак ће те разложити оны 30, кое самъ вамъ я пріе писао, да буд то на мене едногъ запишете. Я онда ни самъ имена имъ знао, зато самъ онако ћутуре и рекао, умисли да имъ текъ я раздамъ, алъ садъ оће и свакъ свое име да му є записано у Забавнику.

Прiе послао самъ вамъ и неколико пѣсама, не знамъ есте ли пріймили, а опет ћу се постарати коликогодъ выше и лепшiе да ви саберемъ.

[Долази списак претплатника штампан у Даници 1828].

Опростите што є мало пренумеранта, причина тому є што скупштина до данас іоштъ собрала се ніе. Примите поздравлѣ отъ Господина Мелетія, и нашегъ обще-зовомогъ Амице, а и я овымъ случаемъ остаюћи вамъ свако добро желећи есамъ вашъ

у Крагуевцу.

Покорный слуга.

Новце, пренумерантовъ съ овымъ писмомъ шалѣмъ чрезъ Г: базрѣянъ—башу Симића, кои составляю сумму отъ деведесетъ гроша. Можете метути у пренумеранте и Г: Мелетія име на 2. екземплара за кое новце пріймићете ако и не садъ.

[пре 15–XI—1827]

[Споља:] Высокоученому Господину
Вуку Стефановићю Карадићю
Списателю Сербскомъ
Auch der Landstrasse № 391.

у Бечу.

[Напомена Вукова:] одговорено 15. Нојемврија (по нашему)

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3047]

18.

Благородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

Имао сам чест примити са особитом радости ваше љубезно и високопочитајемо писмо с именима пренумеранта на мој Забавник за годину 1828, за које вам врло благодарим. На овоме писму нема ни потписа, ни дана кад је писато;

него само по печату и по одговору познајем, да је ваше. Молим вас покорно да Господару пољубите за мене скут и руку и да му покажете моју највећу благодарност, што ме (преко вас) удостоји и такога одговора о јеванђељу и о типографији. Макар какав његов одговор био, ја га примам за част и за знак његове к мени милости и благонаклоности. И да вам управо кажем, цијело ово писмо ваше примам за знак Господарене к мени милости и ваше љубави и пријатељства и моје ће свагда бити највеће старање да се покажем достојан и једнога и другога. На прољеће, ако да Бог здравље, ја ћу имати срећу Господару руку и скут пољубити. Са особитом жалости јављам вам, да оно друго писмо ваше, за које пишете да сте ми га са неколико пјесама послали, до данас још *нијесам примио!* Данас пишем о том и базерђембаши у Бијоград и Панти у Земун, а молим вас покорно, да му и ви ударите у траг, да се пјесме не би изгубиле. А међу тим опет вас молим, да гледате преко вашије млађи, да ми још скупите пјесама колико *више* и *љепшије* буде могуће (што поцјева старац Милија): „Нек је фала и мене и тебе".

Пренумеранта сте ми доста послали и свију ће имена бити у књизи наштампана.

Са особитом радости разумијо сам из овога писма вашега, да је мој рођак *Амиџа* још у животу. Поздравите ми га љубезно, молим вас. и кажите му, да од свег срца желим, да га на прољеће онако жива нађем, као што је био прије 6 година, кад смо оно били у Црнући.

Благодарим вам на поздраву Господина Мелентија, и молим вас да и ви њега од мене поздравите љубезно, а тако и г. Јована, кад се ће с њим састанете.

Препоручујући се вашој љубави и пријатељству с истиним високопочитанијем остајем

у Бечу 15. Нојемвр. 827.

Ваш покорни слуга.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3048]

19.

Благородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

15-го Нојемврија имао сам чест одговорити вам на предраго и високопочитајемо писмо ваше, у коме сте ми послали пренумеранте на Забавник за годину 1828. Сад сам вам послао 50 Забавника, које ћете примити преко Г. Алексе Симића, базерђанбаше Бијоградскога. Овај Забавник што вам овђе шаљем, молим вас покорно, да га с тим писмом предате Његовом Књажевском Сијатељству и да му за мене руку и скут пољубите.

Како је свагда било тамо људи, који ни у коме послу моме нијесу гледали оно што је *добро*, него су само тражили оно, што је *зло*, пак зато и добро на зло окретали и толковали; тако може бити, да ће се и сад који наћи. За мене би много већа посла [полза?] била, да сам у овај Забавник мјесто војева нас *данијама* метнуо оно житије Господарево; али се оно *за сад овђе не може* штампати; а и осим тога, Историја Господарева без ове прећашње не може се управо ни разумјети. Ја сам увјерен, да је родољубивоме Господареву срцу мила и прећашња наша историја, као и данашња, јер се све тиче народа нашега, којему је он глава. Може ко рећи зашто ја нијесам у овоме почетку војевања с данијама споменуо ђе и Господара. Ја то нијесам ћео чинити из два узрока: прво да не би људи (а особито непријатељи Господареви и моји) рекли, да ја пишем *по атеру*, пак би с тим учинио Господару више штете и срамоте, него ползе и славе; јер онда цијела историја губи цијену.[1] А *друго*, што то није ни нужно: Господар има своју сопствену славу, као и сунце свјетлост.

Врло би ми драго било, кад би сте ме удостојили макар најмањег одговора на ово писмо.

Еда уђосте у траг ономе писму што сте ми прије с пјесмама послали.

Желим вам од свег срца, да Божић и ново љето и дан вашега имена и све остале празнике, који се прикучују у здрављу дочекате и у весељу и сваком задовољству проведете, и да ји тако и са свима вашима на многа љета дочекујете и

[1] Од „пак би...“ додато, а пре тога било па избрисано: Ја сам рад, да оно, што кажем о Господару, остане света истина како за данашњи нараштај, тако и за потомство.

проводите; и препоручујући се вашој свагдашњој љубави и пријатељству, с истиним високопочитанијем јесам

[15, XII, 1827; в. II књ. стр. 586 и 804].

Ваш покорни слуга

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3049]

20.

Благородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

Надам се да сте примили моје писмо, што сам вам из Беча послао са два Забавника за годину 1828 и једним писмом за Господара. По том ваља да су вам већ дошли и остали 50 Забавника за пренумеранте.

Ево вам сад шаљем три објављенија о Српској историји Г-дарева времена, а до неколико дана примићете још 100. Ја ни једно од ови објављенија нијесам дао никоме на овој страни, нити ћу које коме дати, док не видим, шта ће отуда бити. Да пишем о том Г-дару, чини ми се, да није пристојно; него вас молим покорно, да му о томе доложите по вашему благорасужденију, па ако он допусти, а ви ти 100 објављенија подајте великом суду, нека се разашљу кнезовима и осталим чиновницима. Ја знам, да ће у Србији сваки Србин, који зна читати, с великом радости дати 4 цванцика за ову књигу. А увјерен сам, да ћете се ви особито око тога потрудити; јер што више буде отуда пренумеранта, то ће већа чест бити за Г-дара, кад свијет види, како народ свога Г-дара љуби и његову историју читати жели. А и ја ако се нећу на овој књизи што помоћи, да на којој ћу?

Књига је већ прошла цензуру (иначе се објављеније о њој не би могло наштампати), и сад би је одма могао почети штампати, али *прво* немам новаца, а половину ваља напријед платити; а *друго* рад би знати, колико ће од прилике књига за Србију требати, да знам по том, колико ћу ји свега наштампати. Ви би сте и мени и овој књизи учинили особиту љубав и благодјејаније, кад би сте ми сад *одма* могли послати

сто дуката, и уз то кад би сте ми јавили, колико ови књига од прилике за Србију могу наштампати (могу ли једну иладу?). Ви би сте с тим учинили, да ова књига буде готова до мјесеца Априлија, и да вам до Ђурђева-дне и ја тамо с њом дођем. А ови 100 дуката, што би сте ми послали, ви би послије тамо могли одбити кад се новци од пренумеранта скупе. Само гледајте, да ми то сад одма пошљете, а имена пренумеранта и остало што буде макар ми послали и до конца мјесеца марта. Могли ви мени ту љубав учинити или не могли, молим вас покорне, да ми *одма* одговорите на ово писмо, да знам на чему сам, јер ја овђе стојим на трошку само ове књиге ради, а иначе или би сам још био у Бечу, или би сам вам још сад тамо дошао. Писмо и свашта друго можете ми послати преко базерђанбаше биоградскога на Панту Аџи-Стоила у Земун, и он ће имати у Пешти своји познаника, преко који ће мени предати.

Молим вас покорно, да Г-дару пољубите за мене скут и руку.

Поздрављајући вас љубезно, и препоручујући се вашој љубави и пријатељству, с истиним високопочитанијем јесам ваш покорни слуга

у Будиму 19. Јануар. 828.

В. С. К.

П. П.: Ево сад пошто сам ово писмо написао, дође ми из Беча писмо ваше од 10. Октомврија, које сте ми послали с пјесмама. Истина да пјесама још нијесам виђео, јер су у Бечу, али вам за њи особито благодарим, и молим вас покорно, да и у напредак не пропустите преко ваши млађи преписати ми коју, а знајте, да вам вјечна благодарност неће погинути. Гледајте што прије да вам и ја тамо дођем, јер то сад до вас стоји.

Поздравите све пријатеље, а особито рођака Амиџу и Г. Вула, који мене у овом писму вашем поздрављају.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3050]

21.

Почитаемый Господине!
Здравствуите!

Любимо писмо ваше одъ 26-гъ дана Януар. м-ца прошле [!] године изъ Будима съ приложенимъ у нѣму 100 обявленія о Сербскои исторій Господарева времена на мене послато примио самъ, и у нѣму што ми пишете разумѣо, на кое имамъ дужностъ као и пре неколико дана одговорити, да вамъ за сада ово дѣло извершити по препоруки вашеи не могу изъ причине жалости мое за изгублѣнимъ сыномъ Ішвомъ. Но ипакъ за любавъ вашу у оваковои жалости сакупио самъ неколико пренумеранта коихъ имена вамъ внутеръ писмо овогъ прилажемъ. В' прочемъ являмъ да се я іоште овде благодареніе Богу здраво находимъ а по Недельи полазиѣу у Крагоевацъ. Кои дана и Господаръ изъ Пожаревца онде приспѣће. Равноже и выше Господе наше, и будући дасу вамъ во обще Господ. наша кнезовы тако и писари познати, то учините вы сами ньиова имена у пренумерацію на вышеречену кньигу записати, они мислимъ за честъ своегъ Господара одрећи нећѐду моћи. За ове мое пренумеранте учинио самъ данасъ посредствомъ писма наредбу на Базерђан башу Сvмића у Београд да вамъ Новце за мене пошалѣ. С' коим остаю и есамъ

У Чачку 17-го Февруара 1828.

Вашъ почитателъ
Василие Поповичъ.

[Приложен списак пренумераната из нахије Пожешке и из Смедерева, штампан у књизи Милош Обреновић].

[Спољa:] Высокоученому Господину
Го: *Вуку Стефановићу Караџићу,*
с честію
у *Будимъ.*

[Напомена Вукова:] одговорено 15. Марта 828.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3051]

22.

У Будиму 15. Марта 828.

Благородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

Имао сам чест примити писмо ваше от 17. прошастог мјесеца са 53 пренумераната на Српску Историју Господарева времена. Ја сам још прије овога писма вашега од Бијоградски трговаца у Пешти, разумијо на моју неисказану жалост, да сте изгубили сина Јову. Будите увјерени, да ја ту жалост својски с вама дијелим.

Што се пак тиче пренумеранта, благодарим вам од свег срца. То је од ваше наије доста и доста. Кад би сам ја из сваке наије имао по толико, то би било у добри час. И Господар ми је Јефрем послао из наије Шабачке и из Ваљевске 107, а Анта Протић из Смедерева 20. Књига се већ у име Бога штампа и биће (као што сам и у објављенију казао) у мјесецу маију готова. Ја се опет усуђујем вас покорно молити, кад нијесу опстојатељства допустила, да ми Велики суд она објављенија разашље по наијама, барем да ви од себе по које пошљете ђекојим кнезовима и да препоручите. Ја знам, да би се сваки око тога радо потрудио. Та и само је то објављеније на славу и чест Господареву а камо ли књига! Истина да ја могу, по овоме писму вашему, и онако пометати све кнезове међу пренумеранте; али би ми млого било милије, кад би ми се отуда послала имена с новцима, једно што ми новци требају, а друго, може бити да је који од кнезова и умръо или збачен. Ја знам, да и код Господара мени не чине милост и помоћ у овоме послу, али му напријед нијесам рад досађивати, јер је ствар његова.

Ако би сте ми тако од куд скупили још пренумеранта, уредите да ми се најдаље до Ђурђева дне пошљу имена.

Ново вам одовуд немам шта јавити. Како овђе од Дрине гласови долазе, не знам оћу ли вам овога љета смјети тамо доћи, јер ја не могу ни ћерати ни бјежати. Без сумње ви тамо читате свеопште новине. — Кад Грци иште Тесалију, Албанију и Епир; и ја би искао Босну и Ерцеговину и Бугарску до Коца Балкана: то је све управо Српско, а око

Скадра ћемо се послије с Грцима тући, јер није право да они имају толика мора, а ми нигђе ништа. Смијте се ви мени колико вам драго, само гледајте, да се вама после Грци не узасмију, а потомство да вас не ускриви.

Оћете ли да вам доведем једнога доктора? Име му је Стеф. Прерадовић, у Пешти је свршио докторију и већ има три године како је у Будиму доктор; али би опет дошао у Србију, кад би сте му дали на годину 1200 форинти сребра и штогоћ таина. Човек је врло поштен и миран, само што је малко грбав.

Ако удесите згоду, молим вас, да Господару за мене пољубите скут и руку.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3052]

23.

Благородни Господару Васо
Мени љубезни и високопочитајеми!

Ево један пут имам срећу послати вам моју нову књигу, којој сам се усудио дати име Господара нашега. Ни око каке књиге нијесам се толико намучио колико око ове: шест брижни и жалосни мјесеци провео сам око ње у Будиму натежући и са здрављем и с трошком, и задужио сам се око 400 сребрни форинти! Но фала Богу, то је сад све (осим дуга) прошло, и ево књиге на свијету; само још ако је Господар милостиво прими и одобри, онда сам ја срећан и пресрећан; онда ћу сву поднесену бригу и жалост заборавити, као што морски путници забораве страшне буре и олује дошавши срећно у пожалано пристаниште. — Можете ви рећи или помислити: како сам се ја око ове књиге сад могао задужити, кад ми је Господар лани дао 1000 сребрних форинти. Оне сам новце ја чувао, док сам се надао, да ћу ићи у Липиску; а како ми је Давидовић јавио од стране Господареве, да од тога пута за сад нема ништа, онда сам ји, мало по мало све потрошио на моје домаће потребе. Мени са женом и ђецом у Бечу треба на годину *најмање* 1000 сребрни форинти (па ни с тим нити се може сваки дан јести печења, ни добра вина напити, ни соба прегријати) а знате, да немам

одређено ни од куд ништа више они 100 # царске милости; а од Српски је књига још добитак никакав: готово се свагда више на њи потроши, него се за њи добије. Кад би сам имао срећу да ме и Господар помилује с годишњом пензијом од 100 #, онда би сам већ могао лакше у Бечу и на сваком мјесту живити. Какогођ што негђе у св. писму стоји: *въ домѣ отца моего многи обители сутъ;* тако и Господар има 1000 начина, како би са својом славом могао живот мој обезбрижити. Каква би њему слава била (и сад и свагда) да ме учини Српским Историјографом! Садашњи Руски Историјограф, Блудов, има (осим плате од други служби) на годину 12.000 рубаља, а ја би себе за пресрећна држао да ми Господар даде десету или макар дванаесту част од тога. А ја с таквом Господаревом помоћу не би само писао Историју, него би купио и народне пјесме и радио би и друго којешта полезно на славу његову. —

Кад сам зимус из Беча пошао, мислио сам за цијело, да ћу вам овога прољећа (или барем љета) тамо доћи; ну сад ево, због различни сметњи, морам се опет у Беч вратити. А од свију је тије сметњи највећа ова, што *немам новаца.* Ако ми да Бог, те одкуд што наскоро добијем, заиста ћу вам доћи на јесен (око велике Госпође), а кад би сам имао чест и срећу да ме Господар позове, онда би то могло бити и прије. Мени би мило било, да се у данашње за народ наш преважно вријеме, и ја тамо нађем. —

Ако ли несрећом мојом не буде суђено да ја тамо ове године дођем, не заборавите ви наручивати, да ми се преписују пјесме; па кад узиздајем четврту књигу, онда ћу вам *јавно пред свијем* благодарити. —

Ако бисте ме удостојили какога одговора на ово писмо, изволите ми га преко Базерђанбаше оправити у Беч.

Скут пољубити etc.

Поздравите.

У Будиму 31. Маја 828.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3053]

24.

У Бечу 12. Јунија 828.

Високоблагородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

Дошавши овде из Будима, нашао сам они 20 јуначки песама, што сте ми послали по Вулу Трифуновићу с писмом од 10. Октомврија прошавше године. Песме су ове све тако лепе, да вам довољно за њи не умем благодарити. Тек ће се после видети какву сте славну ствар ви с овим учинили, што сте ми ове песме скупили и послали. — Ви сте без сумње чули, да су у Праиској две књиге наши песама изишле на немачком језику, по том једна у Лондону на Англијском; а лани је у Петербургу опет на немачком језику издао једну надворни совјетник П. Ф. Г., и посветио је В. Кн. Ј. П. (Мијаиловој жени, а Николиној снаси). Како посветително писмо, тако и предговор П. Ф. Г. служи на особиту чест и славу народа Српскога. На пооду моме из Будима читао сам у једним Немачким новинама из Липиске, да се наше песме и по Америци читају и у различним новинама фале. Кад дакле други народи наше песме (и поред њи *нас)* тако фале и уважавају, како да ји ми не купимо и не издајемо на свет, док се и по тим земљама нису погубиле, као и по Срему, Бачкој и Банату? Господаревим ће славним делима бити најлепши венац, који нигда увенути не ће, ако он мене милостиво потпомогне, као што је већ одавно почео, да скупимо још што је више могуће наши песама. Ја мислим, да би сам за неколико месеци с Његовом милостивом помоћу у самој наији Ужичкој и у Пожешкој скупио још *шест* књига.

Сад чекам само од Господара милостивога одговора на писмо моје од 31. Маија, пак онда одма да гледам тамо да вам дођем, да купимо песме, а може бити да би се у том послу и здравље моје што поправило пролазећи по тамошњим брдима и потоцима.

Због данашњега времена врло би за мене добро било, кад би Господар учинио милост, да ме позове тамо макар само с три речи (тако би сам пређе пасош добио).

Ја не сумњам, да сте већ примили и ви писмо моје од 31. Маија, које сам вам из Будима послао с новом мојом књигом.

Ако би вас ово писмо нашло у Крагујевцу, молим вас, да Господару за мене пољубите скут и руку.

Поздравите све.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3054]

25.

Любезный брате Вуче!

Почитаемо писмо ваше од 12-и т: м: из Беча, на мене послато приміосамъ, и содержаніе нѣгово разуміо, и особито намъ є овде свима, драго, да толико наше пѣсме, код други Народа, на честь и славу рода Србскога успѣваю. — Писмо ваше од 31-и Маіа, што велите из Будима писано, йошть приміо нисамъ.

По одобренію Ньовога Княжескогъ Сіательства Господара Нашега, неизоставите по пріатію писма овога, спремитисе, и ускорите доћи овамо. В' прочемъ воспоздравляюћи васъ усредно, и желећи васъ у премиломъ отечеству нашемъ скоримъ временомъ видити, имамъ честъ називатисе,

У Крагоевцу 27. Юнія 828.

Вашъ
искренный братъ
Василіе Поповићъ
Главный Кнезъ Н: Пожешке.

[Споља:] Высокоученому Господину
Вуку Стефановићу-Караџићу
Auf der Landstrasse № 291.
у *Бечу.*

[Напомена Вукова:] одговорено 10. Јулија.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 3055]

26.

У Бечу 10. Јулија 828.

Високоблагородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

Са особитом радости имао сам чест примити ваше љубезно и високопочитајемо писмо од 27. прошлог месеца. Већ се спремам на пут, и надам се око половине мјесеца Августа тамо бити.[1] Међу тим, молим вас да Њ. Књ. Сиј. за мене пољубите десницу и скут.

Жао ми је, што се писмо моје од 31. Маија тако задржало, да га још нијесте примили; али сам се управо томе и надао, јер га нијесам послао по пошти, него по приватном човеку, а по таким приликама послата не само што се задржавају, него се каштo и погубе; али ја онда нијесам друкчије могао чинити.

Поздрављајући како вас, тако и остале пријатеље, и препоручујући се свагдашњој вашој љубави и пријатељству, с истиним високопочитанијем јечам

В. п. слуга.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3056]

27.

Високоблагородни Господару Васо,
Мени љубезни и високопочитајеми!

Удесивши ову пријеку прилику усуђујем се и из Крагујевца у Чачак поздравити вас, желећи од свега срца, да вас ово моје писамце са свима вашима у доброме здрављу застане. Уз то вас и сад опет молим, да не заборавите за пјесме препоручити и особито Мићићу писати, да би од онога човека, што је Аџи-Мелентији онога ждријепца био писао, коју пјесму преписао, а тако и од онога мога Турчина (Ја-

[1] Било па избрисано: Прије није могуће, а највише зато, што немам новаца, па очекујем да ми се за књиге пошаље што из Трнјеста и из Земуна.

ковчића) барем само ону о *Блажевићу Омеру;* а са сваке стране што буде више, то ће бити већа фала и мене и вама. —

Приложено овђе писмо, молим вас, по какој прилици пошаљите рођаку Перуничићу.

Препоручујући се вашој свагдашњој љубави и пријатељству, с истиним високопочитанијем

[пре 19, XII, 1828?]

јесам ваш
покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Споља:] Високоблагородному Господару
Василију Поповићу
главноме кнезу наије пожешке и пр.
у Чачку.

[Ориг. у арх. С. А. Академије бр. 928]

28.

Високоблагородни Господару Васо,
Мени љубезни и високопочитајеми!

На пооду вашему одавде ја сам се тужио и вама и Г. Стеићу, да сам назебао и да се болести бојим. Несрећом мојом оно моје бојање није било узалуд, јер онај исти дан кад сте ви одавде отишли, уватила ме је после подне страшна грозница, која ме оданде једнако сваки други дан вата. За цели ови седам дана нијесам изео свега по оке јела, а попијо сам сваки дан по тестију воде, које се никако не могу напити. Од писања закона нема сад ни спомена, јер онај дан, кад ме грозница не увати, боли ме глава од прећашње грознице; за то вас молим покорно, да Господара за мене у скут и у руку пољубите, и да га замолите Бога и човества ради, да би се смиловао:

1). Да ми *одма* пошаље амо Г. Доктора Стеића, да би ме од ове грознице избавио, док нијесам у каку другу болест пао и са свим пропао.

2). Ако је рад да се ови закони пишу и сврше, нека одреди друго место за овај посао, ђе би ја могао имати квартир према мојој нужди и потреби, а осим тога, да одреди шта ће ми се давати на мјесец, да могу платити слузи, који ће

ме служити, и да се могу ранити и одијевати и остале потребе крпити. Когоћ има у прсима љуцко срце, а у глави здрав разум, он може ласно вићети, да се ја за ово не молим ни од госпоштине ни од бијеса, него од превелике нужде и невоље. Ви знате да слуге у овим беглуканама, једва служе и оне, којије се боје; а мени и здравоме треба млого више послуге, него многоме другоме. — — — Ако ја нијесам задовољан са собом и са својим стањем и животом, како ће се мени милити да законе пишем? Знате што бабе веле „весело срце кудељу преде“! оно је света истина. Ако ми је за невољу мучити се, како ћу француске законе разумјети, и како ћу из њи што за Србе изабрати и лијепо намјестити, мислим, да ми у здрављу Господареву није за невољу мучити се с квартиром без нужне простирке, без послуге, без одијела и пр.: а ово није посао да се сврши за нећељу или за мјесец, него добро да се ради, па до Ђурђева дне једва да се сврши. Истина да је Господар, кад сам последњи пут пошао из Пожаревца, имао милост заповједити, те ми је Базерћанбаша у Београву дао 80 for. у сребру, али сам ја од они новаца одма платио Панти Розоклији 40 for. у сребру што ми је узајмио, кад сам прољетос амо пошао а 28 for. у сребру вратио сам Јовану Ковачу, што ми је узајмио те сам исплатио кочијашима кад сам из Беча у Земун дошао; мени је дакле остало само 12 for. у сребру и од тога још имам три цванцике. А од како сам на ову страну прешао, узајмио сам до сад које од кога шест дуката, и двије стотине сребрни форинти, те сам послао жени у Земун. Тако ја мислим, да ће најбоље бити, да се Господар смилује и да ми што на садржање (:ако не по важности мога посла а оно по његовој милости, и мојој нужди и потреби:) одреди на мјесец док се овај посао ради. Ја знам да би мени послије од Господареве милости много више изишло; али за луду кад ми није могуће чекати. — Већ се уста од жеће испекоше, и грозница почиње ватати, за то више не могу писати, него гледајте, како вас Бог учи, само молите Господара, да би ми Господина Стеића *одма* послао, а остало се све после може уредити. За које вас и опет молећи и одговора чекајући остајем

У Крагујевцу 29. Септ. 829.

Ваш свагдашњи почитатељ
Вук Стеф. Караџић.

П. П. Молим вас покорно пољубите госпођу у руку мјесто мене и поздравите когоћ запита. Већ стеже грозница, с Богом ми остајте! Ако ли би се догодило, да Стеић одма доћи амо не може, онда ја пречe ништа не би знао, него да се Господар смилује и да заповједи, да ме одавде оправе преко Београда у Земунски Контумац па макар ми писање закона опет на врат дошло, ако оздравим. За Бога гледајте одма штогоћ.

[Препис у арх. С. К. Академије бр. 3057]

29.

Почитаемый Господине Вуче!

Любезно писмо ваше примио самъ и содержаніе оногъ разумѣо, да сте у яку грозницу пали, и отъ нѣ страдате; за кое я васъ врло сожалуемъ, молећи Бога, да васъ иста грозница скоримъ остави, и у прво здравля станѣ постави. Господинъ Докт: Стеићъ, што ние могао къ вамъ у помоћъ доћи, то му е причина была, што се е и Господаръ ово неколико дапа съ промѣннымъ здравлѣмъ находио. Што се тиче до отлаза вашегъ до Земунскогъ контуманца, Господаръ ће учинити наредбу, како ћете донде отићи, ако е ваша воля на то, где ћете се моћи видѣти съ фамиліомъ вашомъ ньой нужный квартиръ прибавити, и снабћети ю съ потребныма за зимницу. У осталомъ

У Пожеревцу 4-а 8-вра 1829.

Есамъ Вашъ
на служби готовный
Василие Поповичъ.

[Споља:] Высокоученноме Господину
Вуку Стеф. Караџићу
у *Крагуевцу.*

[Напомена Вукова:] одговорено 16. Окт. из Контумаца Земунског.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3058]

30.

Високоблагородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

Примио сам у Крагујевцу ваше љубезно писмо из Пожаревца од 4-га о. м. и по милостивој Господаревој наредби дошао сам у Земунски Контумац. Истина да је како мога здравља ради, тако и ради моји домаћи послова било врло нужно, да за сад амо дођем; али опет да сам иоле имао квартир према стању здравља мога, баш уз пркос ономе Амициину писму и пасошу био би сам остао у Крагујевцу.

Ако сте сад ради разумјети за моје здравље, грозница ме истина попустила мало фала Богу! али сам једнако слаб од прилике као оно ви што бијасте, кад јесенас дођосте из Чачка. Осим воде још ми ништа управо слатко није.

Врло ће ми бити мило, ако ме наскоро удостојите писма вашега, за које вас молећи и препоручујући се дојакошњој вашој љубави и пријатељству, с истиним високопочитанијем остајем

У Зем. Конт. 16. Окт. 829.

Ваш покорни слуга.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3059]

31.

Высокопочитаемый Г-не Вуче!

Писмо ваше любезно отъ 16. прошлогъ мѣсеца примио самъ, и изъ оногъ извѣстио самъ се, да васъ е грозница мало попустила. Чему се я весма радуемъ. Отовудо могу вамъ то сообщити, да су у насъ велике премѣне; и кои данъ надамо се, да намъ Хатти-Шерифъ дође, кои ће утврдити вечно и непоколебимо благоденствіе Отечества нашегъ, кое му бы и вы, да сте овде, были отъ пользе сада. Да сте пренебрегли Амицино писмо и пасошъ милие бы ми было, кое и сами примѣчавате, да бы сте учинили нѣму — Амици — у пркосъ,

само, да сте имали иоле кравртиру према стаю здравия своега. Истина, да бы то тако и болѣ было, да сте учинили, али, да нисте, небы могли опетъ фамилію вашу намѣстити на зимовникъ, тако, као што ћете ю сада сами намѣстити. Но опет вамъ толико могу казати, да сте вы и садъ у милости нашегъ великогъ Господара; у томе будите увѣрени, и ни најманѣ со тимъ небезпокоявайте се. Увераваюћи васъ у томе есамъ као и до садъ

У Крагуевцу
3. Новембра 1829.

вашъ непромѣнный пріятелъ
Василпе Поповичъ.

[Споља:] Высокоученому Господину
Вуку Стеф. Карацићу
у *Земуну*.

[Напомена Вукова:] одговорено 12. Нојемвр. 829.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3060]

32.

Високоблагородни Господару Васо
мени љубезни и високопочитајеми!

С особитом радости имао сам чест примити ваше љубезно и високопочитајемо писмо, од 3. о. м., за које вам врло благодарим. Оно је пуно велике радости. али је опет мени најмилије, што ме увјеравате, да сам ја и сад једнако у милости нашег великог Господара. Тешко ми је што не знам, управо каке су то велике премјене тамо код вас; али ја опет по мојој жељи толкујем, и мислим, неће ли бити ово што ће се влада српска сад распространити до Лима и до иза Приштине. Ако ли не дотле, а оно се за цело надам, да ће јој припасти сва наија Новопазарска, Сјеничка и Љесковачка (а за Крајину и Јадар не треба ни спомињати). Јер они у VI чл. Једренског трактата именути 6 наија (или *диштрикта*, које може бити да је веће од наије) нико не може друкчије истолковати, него

овако: или су 1) диштрикт *нишки*, 2) *Љесковачки*, 3) *Врањски*, 4) *Приштински*, 5) *Новопазарски*, 6) *Сјенички*; тако да буде заједно ова нова Србија између Лима и Бугарскога Тимока и између Саве и Дунава и Балкана (иза Приштине); ако ли нијесу то, а оно најпослије морају бити ови: 1) Диштрикт *Кладовски*, у коме је Крајина и Кључ; 2) *Видински* коме припада Црна ријека и наија Гургусовачка и Бањска; 3) *Љесковачки* од Параћина уз Мораву с десне стране до Ниша, и с ону страну Мораве нија Крушевачка и даље докле гоћ Љесковачки паша заповиједа; 4) *Новопазарски* 5) *Сјенички* или *Кратовски* до самога Лима; 6) *Зворнички*, т. ј. Јадар и Рађевина. Истина да у трактату стоји *цијели* шест диштрикта, али опет ја мислим, да се од Видинскога преко Бугарскога Тимока, а од Зворничкога преко Дрине ништа искати ни добити не може; али диштрикт Љесковачки, Новопазарски и Сјенички добија се цијел, Ја велим најпослије тако, а ви ако будете морали на мање пристати, опростите мојој родољубивој жељи и ревности.

Што се тиче мене, добро сам се иза грознице опоравио, фала Богу. Фамилију сам преселио у други, згоднији квартир, дрва сам и брашна купио, а и двоје сам свиња наручио сад ако Господар мисли, да ја тамо Њему и отечеству могу од особите ползе бити, ја ћу по Његовој заповијести колико је сјутра с великом радошћу тамо доћи и по могућству моји душевни и тјелесни сила трудићу се да његово мјеније о мени оправдам.[1]

12. Нојемврија 829.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3061]

33.

Почитаемій Господине!
и любезній приателю!

Я се одъ неколико дана овде благодарение богу съ Домаћима моимъ здраво находимъ, и желимъ да и ви с фамилиомъ

[1] Било још па избрисано: Да сам ја чак у Паризу или Петербургу, па само да нијесам овако сирома, или барем да сам друкчијега здравља, да би недостатке лакше сносити могао, ја би у данашње вријеме сам од своје воље у Крагујевац дошао, па ако Господару и отачанству никаке ползе неби могао учинити, а ја би с душевном радости гледао шта се ради; а камо ли не би дошао на Господарево позивање!

вашом здрави будете, и Свято Рождество Христово благополучено дочекате. — Књиге на пренумерацiу изашле, кое сте ви на Кралѣвића препоручили, кадъ буду готове ако немаднете времена собомъ донестiй то молимъ изволите по прилики коiой на име моiе послатiй; с назначеномъ цѣномъ, колико ћу знати вамъ зна ньихъ Новаца послати.

За пѣсне я самъ овде роѣаку вашемъ и два, и три пута препоручивао, но ви ћурћевци такви сте, како се невидите, а ви се и заборавите.

В прочемъ остаю васъ и вашега Сина Савву с общом фамилиом вашомъ любезно поздравляюћи

у Чачку 18 9-вра 829.

и есамъ вашъ почитательнiй
приатель
Василие Поповичь.

[Споља:] Високоученному
Господину Вуку Стефановичу
с' честiу
у *Земуну*.

С друге стране:] Препоручена Г. Моисилу
Лазаревичу да е преда у Земунъ.

[Напомена Вукова:] одговорено 18. Дек. 829.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3062]

34.

Почитајеми Г-дине Вуче!

Писма ваша. како на мене од 12. т: м: тако и на Давидовића упућена, нашао сам овде кад сам дошао, и по актевању вашем саопштиjо сам Давидовићево Његовом Сијателству. Што се тиче граница нове Србије, о том вам још ништа незнам известно казати. Врло би добро било, ако би се подудариле с' вашим првим мњенијем, но мислим да ће при старом остати.

Мило ми је што кажете да сте се иза границе опоравили, и кућевна дјела ваша у ред поставили, и надам се да ћемо се скоро видити, но само зима ова стоји нам мало на

путу, и незнамо гди би вам према стању вашемъ пристојан конак одредили, а да тога није то би могло ово дана бити.

Благонаклоност коју сте из милости Његовог Сијателства свагда уживали остаје још она иста; а и ја као пријатељ ваш нећу пропустити кадкад писмено посјетити вас, и које о чему известити. Овдашњи сви вас поздрављају а особито рођак ваш Амица, но мало му је жао, што поздрављате рођака Перуничића, а њега као најстарија рођака заборављате који се држи да је најстарији Ђурђавац.

Г. Панту Х: Стојла поздравите од моје стране и захалите му на послатом ми од њега поздрављу.

у Крагојевцу 29. Новембра 829.

Ваш
искрени пријатељ
Василие Поповић.

[Споља:] Високоученом Господину
Вуку Стеф. Караџићу
доктору филозофије и више
учени друштва члану
у Земуну.

[Напомена Вукова:] одговорено 18. Дек. 829.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3063]

35.

Високоблагородни Господару Васо,
Мени љубезни и високопочитајеми!

Са особитом радости имао сам чест примити ваша два љубезна и високопочитајема писма, од 18. Нојемврија из Чачка, и од 29. Нојемврија из Крагујевца, за која вам врло благодарим.

Што ми пишете у овоме посљедњем писму, да ми се старате за пристојан конак према стању здравља мога, кад тамо дођем; то ми је врло мило, и зато вас молим, примите моју највећу благодарност, и изручите је даље како се пристоји. Тешко би ја коме пристојан конак ће нашао; а ви ћете мени

то тамо најлакше наћи; знате, како негђе Христос вели: „въ домѣ отца моегѡ многіи обители сѫть“. —

Ја за сад овђе, добивши којекако моје рукописе преписујем Јеванђелије, и надам се, да ћу га до Богојављенија преписати, ако ме Господар прије тамо не позове.[1]

У посљедњему писму моме ја сам зато мога рођака Перуничића поздравио, а амицу нијесам, што Перуничић није у у Крагујевцу, а амицу мислио сам да ћете и онако поздравити међу осталим пријатељима; али кад ви тамо пазите на такове ситнице, а оно сад вас ево молим, да ји поздравите обојицу, као и остале све.

Књиге, за које ми пишете у овом првом писму, још овђе нијесу дошле; ваља да су из Пеште послате на лађи, а лађе с последњега пештанског панађура нијесу могле доћи од леда, него стоје негђе ниже Пеште. Ако књиге дођу док сам ја овђе, ја ћу донијети са собор; ако ли дотле не дођу, ја ћу овђе учинити наредбу, да се тамо пошаљу како дођу.

За пјесме гледајте што више буде могуће молим вас. Не изоставите сад по Божићу послати Маркића к Мићићу, као што сте прије и сами говорили. А и рођаку Перуничићу опет препоручите, нек се не шали.

На оно писмо, што сам ја г. Давидовићу писао, па вама послао, не одговористе ми ништа. Штета ће бити ако сад не одем *часом* у Беч, јер сам одавде много ближе од по пута; а онај би нам човек много које за што тамо требао. А ја би одавде за мјесец дана могао и отићи и вратити се.

Желећи вам од свега срца, да празник рождества Христова, ново љето (и дан вашега имена) и остале Христове празнике, који се прикучују, с осталом фамилијом вашом у здрављу и весељу, у пуном задовољству дочекате и проведете, и да ји тако много и много љета дочекујете и проводите и препоручујући се вашој свагдашњој љубави и пријатељству, с истиним високопочитанијем остајем

у Земуну 18. Дек. 829.

Ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[1] У концепту овде било још: За границу сад видим и ја, да неће бити ништа више, осим онога што су Срби 1812 године под својом владом имали, па и оно *све једва*. —

[Споља:] Високоблагородноме Господару
Василију Поповићу, главноме кнезу
наије пожешке и пр.
у *Чачку*.

[Вуков оригинал и концепат у арх. С. К. Академије бр. 1300]

36.

Љубезни Господине Караџићу
Здравствуите!

Примивши ваше писмо од 24 п: м: мило ми ie било да сте здраво и мирно из Контромаца изашли, и да сте фамиліу здраво застали, с коіом се іош у здрављу налазите. Благодареніе Богу и Сиіятелњеіши Књаз наш в и ми сви у прилично се здрављу наодимо.

Будући да се већ све тамо у Београд пресељава за то смо молили Његово Сиітелство и измолили смо да останете тамо да се не трудите, док іош дању наредбу дочекамо.

Ваше књиге коіе су послате примио сам само молим изволите ми іавити колико ће све изнети у турскоме новцу да вам пошљем новце.

у Крагуевцу 10. октобра 830.

Ваш приіатељ
Василіе Попович.

[Споља:] Високоученоме Господину
Вуку Стеф. Караџићу
Доктору филозофіе и члену
више ученi дружтва
у *Земуну*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3064]

37.

Високоблагородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитаjеми!

С неисказаном радости имао сам срећу данас разумјети, да су Њиово Књажеско Сијатељство беспрестаним трудом и

богоданим разумом и то израдили, да варош Бијоградска буде наша! Да ји премилостиви Бог поживи још много и премногa љета, да још много ползе и среће прибаве и учине народу српскоме!

Надам се, да сте примили моје писмо једно одавде. Још до три-четири дана мислим у име Бога прећи у Бијоград, и већ сам ономадне писао ту Господину Зубану, да ми пошаље кочијаша, који ће ме тамо довести; но сад, како сам данас разумијо, да се из Крагујевца све премјешта у Бијоград, а Њиово Књажеско Сијатељство ово дана намјеравају у Пожаревац, намислио сам, да у Бијограду чекам заповијест од Њиовог Сијатељства или ћу у Крагујевац или у Пожаревац.

Овом приликом усуђујем се јавити вам и ово: Ја сам љетос имао срећу накратко казати Њиовоме Сијатељству, да је овдашњи трговац *Шпирта* мени још у Бечу спомињао за Госпођу Савку. Прије неколико дана пак питао ме је зато овђе на парлаторији Господин Алекса Симић по налогу Књажескоме; то ми је дало повод и слободу, да преко вас о томе што више јавим Њиовом Сијатељству: 1) Шпирте су четири брата: Најстарији је Ђорђије, који њиове трговине ради сједи у Бечу од много година, и није се женио, нити се мисли женити; други је Петар, који је био ожењен, на му жена умрла, и више се не мисли женити, будући да му је иза жене остало четворо ђеце, троје старије женско, а најмлађе мушко; за Петром иде Павле, а за Павлом Димитрије. Павлу ће бити око 35 година, а Димитрије је неколико година млађи од њега. Мени је говорио и Ђорђије у Бечу, а и Петар сад овђе, да књаз, кад би изволио опријатељити се с њима, изабере од Павла и од Димитрија, кога воли. 2) Они су родом Цинцари, али су се изродили у Сријему у Руми, и зато српски говоре као и остали Срби; а осим српскога и влашкога (или цинарскога) и грчкога језика, Павле и Димитрије знаду Њемачки и Француски и Талијански, и по њиовом воспиталију могу се испоредити с првим Европејским трговцима. 3) Што се пак тиче имања и чести и поштења, они су овђе између први људи. Њиова је за сад главна трговина с раном, и зато осим овдашње куће имају кућу у Панчеву и у Бечеју, а поред тога држе овђе код куће болту и у Бечу тргују с векслама, у кући живе управо господски. 4.) Они уз Госпођу Савку не би искали ни једне паре, него би чест и милост примили, да се опријатеље с Њиовим Сијатељством.

Ово ја само по дужности мојој јављам. Моје би пак мњење било ово: Ако би Њиовоме Сијатељству момак био по вољи, ја од трговачког реда боље куће и бољи пријатеља овуда не би знао. —

Кад ово са згодом јавише Њиовоме Књажеском Сијатељству, молим вас покорно, да им засвједочите моје највеће високопочитаније и да им за мене пољубите скут.

Препоручујући се свагдашњој вашој љубави и пријатељству, с истинитим високопочитанијем јесам

у Земуну 11. Окт. 830.

Ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Споља:] Високоблагородном Господару
Василију Поповићу, главноме кнезу
наије пожешке и пр.
у *Крагујевцу*.

[Вуков ориг. и концепат у арх. С. К. Академије бр. 1320]

38.

Почитаеми Господине Вуче.

Почитаемо писмо наше изъ Земуна послато ми примио самъ у ком сте ми за здравлѣ ваше и домаћи здравлѣ явили оно мие мило било разумети. Мене су кућевна неповолна известиа повратила у Чачакъ. те ниесам могао по желанию моемъ са ниовимъ Сиятелством при поласку Сиятелнѣише Госпое овде приспѣти, а послие кад сам дошао разумео самъ да сте и ви долазили, гди самъ и на чики нащемъ познао да васъ в у нечему за превод Еванѣелиа са рѣчима надвишавао. Призивао е ба—Марка и питао га како су изйшли у Саборной Цркви да су се у време Иоаново скакавци звали онъ му доказуе вршие да е во. А ми ћемо се и за будуще држати да су прузи наши скакавци. Поздравите вашега друга ћуртавца.

[пре 9—XI 1830.]

Василие Поповичъ.

[Спољa:] Благородню Господину
Вуку Стев. Караџићу
съ почитанїемъ
у *Београдъ*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3065.]

39.

Високородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

Неисказано вам благодарим на писму вашему из Пожаревца. Ја би вам и прије по мојој дужности и жељи на њега одговорио, али сам морао чекати док се мало не намјестим.

Врло ми је било жао, што вас нијесам у Пожаревцу нашао, но фала Богу кад су се вама домашња опстојатељства на боље обрнула!

Кад видите згоду и прилику, молим вас, да Њ. Књ. С. за мене скут пољубите. Вама су све моје жеље познате; а надежда је ја сад, ја никад.

Препоручујући се свагдашњој вашој љубави и пријатељству с истиним високопочитанијем остајем

У Бијограду 9. Нојемвр. 830.

Ваш покорни слуга
В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3066]

40.

Любезный и высокопочитаеми пріателю!

Высокопочитаемо писмо ваше одъ 9. текућег Месеца исправно пріимio, и содержаніе нѣгово точно разумео ємь.

Видимъ сладчаиши пріятелю, да сте имали препону због чега сте се закостнити морали съ одговоромъ вашимъ на мое писмо. Него я самъ се зато и опетъ зѣло возрадовао, кадъ

самъ срећу имао извѣстити се о драгоцѣномъ здравлю пріятеля могъ.

Будући да ми являте да є садъ найболѣ време приспѣло, за удовлетворити жельи вашой, на то вамъ ништа одговорити не могу, развѣ, да є наше, за садъ чутети, докъ чика свою ролу неизигра, єр садъ чикина планета существуе.

Него и то вамъ неизоставлямъ препоручити да гледате и држите се Господару Ефрему за скутъ докъ и я приспѣмъ тамо, да се болѣ одъ ополченог множества чикиногъ содружества бранити можемо.

Знамъ дражаиши пріятелю да сте се увређени нашли кадъ сте и мое име у содружеству чикиномъ написано међу прочимъ читати морали. Него увѣрени будите, да вашъ пріятель то съ хотѣніемъ и драгомъ вольомъ чиніо ніе, за кое кадъ васъ видимъ, чисто совѣст моя неће ми дозволети вамъ у очи погледати.

Али любезніи пріятелю докъ причини овогъ видите лако ћете ме извинити. Узрокъ наиће чико за срећу свою а несрећу и вашу и мою, у Рѣчнику вашим написано Юатроклека, и тако сутра данъ изиће предъ Бинекъ Ташъ, и викне кои ће самномъ некъ изиће овамо свое име подписати, а кои ће съ Ютроклековићемъ, онъ некъ иде на страну, и тако у оно време трефим се предъ Рођаковимъ вратима, одкудъ самъ поитати морао, само да избегънемъ оног вишере[че]ногъ имена, за кое башъ не бы ни маріо за себе толико што бы име оно носіо залюбовъ пріятеля могъ кога высоко почитуемъ, но само бы ми жао было да остане потомству момъ. В Наконецъ опетъ надамъ се да мы не ће те замерити што є мое име подписато на оном сочиненію измећъ прочи имена, и то кадъ промотрите добро содержаніе оногъ.

У Крагуевцу 14. 9-вра 830.

Вашъ искреніи пріятелъ
Василиє Попович.

[Споља:] Высокоученому Господину
Вуку Стефановићу Карацићу
у *Београдъ*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3067]

41.

Високоблагородни Г-дару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

Ви бисте овде готово месец дана, а честито се и не разговорисмо! Особито вас молим, да Њиовоме Књажеском Сијатељству са згодом моју бесконачну благодарност засведочите; јер ја за оваку њиову милост и оволику к мени милостиву благонаклоност нити сам им умео устмено, нити умем писмено благодарити. — — —

Не знам нађосте ли ви онај рачун за *крстоносце*. У објављенију стоје 42 књиге; ако ји је толико и у књизи, и ви сте ји толико примили, онда по 36 крајцара чине све 25 Форинти и 12 крајцара у сребру.

Берићу послаћу ови дана оне ваше пренумеранте на Христово житије. А велим да напишем неколико имена из ваше наије и на ону књигу, за коју сам вам помињао овде. Објављенија немам да вам пошаљем; него сам послао једно Г-дину Давидовићу, можете га видити у њега или у канцеларији.

Желећи вам, да ново лето и дан вашега имена и остале Христове празнике у здрављу и у весељу дочекате и проведете, и да ји тако на млога лета дочекујете и проводите; и препоручујући се вашој старој љубави и пријатељству, с истиним високопочитанијем јесам

У Београду 27. Дек. 830.

Ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Споља:] Високоблагородноме Г-дару
Василију Поповићу
у *Крагујевцу*
(или у *Чачку*).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 1332]

42.

Почитаеми Господине Вуче!

Почитаема оба писма ваша послата ми одъ 27 дана прошлогъ месеца у коима за све што сте ми явили разумѣо самъ. Я самъ перво и перво Ниово Сиятелство. а Нашегъ милостива Господара за васъ у скутъ и у руку полюбио. и доставио самъ му вашу неизказану Благодарностъ, коя му е поволна била с коимъ додае да ће имати вама свагда свое благоволение. додаваюћи и то што се тиче кое какови новина биле оне истине или не биле да и не пропуштате сообштавати. на книгице вашегъ совокупителя доставите кодъ Пожешке наие неколико имена а тако поедну за мене, и синове мое, Стевана и Милана, а заради ове друге ваше препоруке на овои страни осим Гроцке Н: не може ближе, а я сам се твоме Саву иоштъ прошле године обештао да ћу га у томъ призрениу саеднимъ бравомъ обдарити. а сад како видимъ да му валя и до друге године чекати в. прочемъ остаемъ вамъ

У Краг. 1-го Ануара 831.

Доброжелећи
Василие Поповић.

[Споља:] Его
Благородну Господину
Вуку Стефану Караџићу
члену биог. суда
у *Београд.*

[Напомена Вукова:] одговорено 12. Јануар. 831.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3068]

43.

Високоблагородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

Кажу, да је онај *Шутари*, који је љетос био у Крагујевцу, писао из Варшаве у Земун своме брату, да Пољака

има на оружју до двјеста иљада, међу којима је и он оборлаћман, и да се без крви неће размимоћи. — Пошто сам купио, по то вам и продајем. —

У Бијограду 15. Јануар. 831.

Ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Споља:] Високоблагородноме Господару
Василију Поповићу
старјешини наије пожешке и пр.
у *Крагујевцу.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 1336]

44.

Почитаеми Пріятелю!

Ваша почитаема два писма исправно пріиміо єсамъ, и відіо да сте здрави, и я самъ благодареніе Богу здравъ, и будући да е Чико Радомировичъ 14-гъ текућегъ овде здраво приспѣо, то се и я надамъ да ћу добити одъ Его Сіятелства, дозволенѣ, до Мое куће отићи и съ децомъ видити се.

Обхожденіе ваше съ Г. Толмачемъ Василіевићемъ Ніовомъ Сіятелству е повольно, а особито чрезъ тога, што извѣщаваюћи се о разпимъ новостима и нами сообщавате; Тако гледаите и у будуще што ново буде, да намъ явите.

Притомъ неизоставлямъ вамъ и ову радостну вѣстъ принети, да ономадъ, кадъ е чико изъ Шабца дошао, било є о вашимъ Евангелію разговоръ, при Его Сіятелству, изъ когъ надати се можемо, да ће се вамъ одавно очекиваюћа желя изполнити. Него молимъ задржите то при вами у таиности. Разумѣли смо изъ писма вашегъ 15. т. у призренію Петра Шкутари него каже Русъ нашъ Якшичъ ако буде и онъ какови великъ чинъ кодъ Полака пріиміо, да ће скоро морати црне лисице по Сибиру ватати. Поздравляюћи васъ остаемъ

У Крагуевцу 18. Јануарія 831.

Вашъ искреннѣйшій пріятел
Василие Поповичъ.

[Споља:] Благородному Господину
Вуку Стефановићу Караџићу
ч. суда Бѣоградскогъ.

У *Бѣоградъ.*

[Напомена Вукова:] одговорено 23. Јануар. 831.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3069]

45.

Високоблагородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

Са особитом радости имао сам срећу примити ваше мило и високопочитајемо писмо од 18. овог мјесеца, за које вам неисказано благодарим. За мене је највећа срећа на овоме свијету милост Њиовога Књажеског Сијатељства. Истина да сам ја желио, а и сад би ми мило било, мој превод Јевангелија издати на свијет; но ако се то и немогбуде учинити (као што сам још јесенас, ту у Крагујевцу, надежду изгубио), ја опет Њиовоме Сијатељству и зато остајем дужан вјечну благодарност, јер знам, да су они то желили. — —

Ја мислим, да ће вас ово писмо застати у Чачку код ваше љубезне Фамилије (коју желим да у здрављу нађете). Од новина то вам најважније могу јавити, да су Французи послали у Петербург Ерцога Мортемара, да предлаже Николи, да Русија не удара с војском на Пољаке, него да им да опо, што ишту, то јест: да им се да конштитуција онака, као што је Мацарска, па опет да остану под Русима.

Препоручујући се свагдашњој вашој пријатељској љубави, с истиним високопочитанијем јесам

У Бијограду 23. Јануар. 831.

Ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Споља:] Високоблагородном Господ.
Василију Поповићу
старјешини наије пожешке и пр.
у *Крагујевцу.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 1339]

46.

Почитаеми Г-не Вуче!

Почитаема ваша два писма исправно приміо есамъ, и благодаримъ вамъ кой сте и мене удостоили новине сообщити.

Я самъ благодареніе Богъ здравъ и налазимъ се іоштъ при Господара у Крагуеваць, будући обстоятельства садашна недозволяваю, да се могу одъ нѣга удалити, и деци моіой отићи.

Незнаюћи колико смо дужни списателю Михаиловићу, окомъ сте ми ви напоменяли, то пошилюћи вамъ писмо нѣгово, гледаите, ако се можете опоменути, колико смо Егземплара узели, пакъ узаймите одъ кога на Мое име износећу суму и одписавши пошлите му на опредѣленомъ мѣсту. Въ прочемъ поздравляюћи васъ искренно остаемъ

У Крагуевцу 31. Јануарія 831.

Вашъ
искреннѣйши Пріятель
Василіе Поповичъ.

[Споља:] Благородному Господину
Вуку Караджићу
ч. Суда Бѣоградо Србскогъ.
У *Бѣоградъ.*

[Напомена Вукова:] одговорено 5. Февруар.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3070]

47.

Почитаемы Г-нъ Вуче!

Ваше сам писмо приміо од 15-гъ априла и содерженіе нѣгово точно разумео, у коему изражавате Благодарностъ вашу Нѣиовой Свѣтлости за ньиову Благонаклоностъ вама учинѣну. Ньиова Свѣтлостъ у ово неколико дана више су ме пута запитивали, имаш ли шта ново одъ нашега Вучине! Опоминяли су ме да вамъ, и ново, достоинство честитамъ, и докажемь што е толико прекраћено, да е было посредствомь Г-на Давидовића, бринући се да неби се вы на далѣ времена у чему дужности ваше заборавили. Новине кое сте ми доставили, сообщіо самъ Ньиовой Свѣтлости, Г-нь Коцебуй са Лебипь Ефендіомъ коимъ дѣломъ за овамо долазе мислимъ познато вамъ е. Я самь са Г-нь Сашалскимъ предѣлъ студенички и старовлашки обишао, видио самъ дуовника постника и нѣгова ћака, онъ наше послове ніе бегенисао већъ ме са еднимъ нѣговимъ писмомъ укоравао за непристойно владанѣ т: е: што самъ я бѣле неделѣ месо а вишеречени Г-нь Марушке — за коегъ е учинѣна наредба да намъ овде са ћакомъ посѣщеніе учини. Нашъ списателъ за крстоноснице еднако се препоручуе и моли да му се кньиге изплате, а я не знамь без вась колика му сума новаца потребуе. А зумусь писао самь Пери Цукићу колико би вы заискали да вамъ даде новце послати му, и садъ міе овде казао да віе одь новаца нешто мало предао. При заключенію овогъ писма приміо самъ и и друго писмо ваше одъ 19-ъ с: м: у коему ми являте новине, кое сте изъ оне стране разумѣти могли, да Бечліе граде пасквилѣ на руску войску у Польской, и да се Дибичъ не зове више забалканскій него да се зове Геамски (: сирѣчъ да кући иде:) и про. заиста ове ваше новине, и ове описане речи велику су радостъ и смей причиниле намъ, а особито Г-ну Якшићу кои еднако на шврће виче врло смешно было, и за незаборавити исте речи, извадіо е на артію да се нађе кодъ нѣга.

Списакъ вашъ одъ крстоносница кньига ютросъ самъ у новой альини у џепу нашао, изъ коегъ самъ видіо, да самъ дужанъ платити 77 цванцыгера и $^1/_2$.

Остаемъ поздравлюћи све пріятелѣ всамъ

у Крагуевцу 22-ъ Апріліа 1831. года.

вашъ Доброжелателъ
Василіе Поповичь.

[Спољa:] Благородному и высокоученному
Господ: Вуку Стеф. Караџићу
члену сула београдскогь
у *Београдъ*.

[Напомена Вукова:] одговорено 26. априла.

[Ориг у арх. С. К. Академије бр. 3071]

48.

Високоблагородни Г-дару Васо, господине, мени љубезни и високопочитајеми!

Јуче сам вам писао два писма, а данас ево се опет усуђујем писати вам.

Трговачка писма, која је ономадашња пошта из Цариграда у Земун донијела јављају, да се Турци, како се сад у Европи мир мало побркао, *сиремају на Грке*, и да је велики везир већ примио заповијест, да иде на грчке границе. Ови су гласови зацијело у Земун дошли; али за истинитост њиову ја вам не стојим добар; но опет сам нашао, да је вриједно јавити вам ји, а особито ако ји од другога кога не будете чули; а мислим да је боље и с три стране да ји добијете, него ни одкуда. Не имајући превисокога налога за разбирање и јављање оваки (политически) новина, нијесам се смијо усудити, писати ји управо Њиовоме Сијатељству, него ји јављам вама и ви ћете ји по вашему благорасуђењу употребити. — Ја не знам, да ли није, особито сад како Господара Јефрема овђе нема, дужност суда нашега (овдашњега) бринути се за разбирање и јављање оваки новина? Или може бити да би боље било, да се и ја у ово не мијешам? —

Кућу још нијесам погодио никаку. Турци сад управо опет сумњају, да ће ићи из Бијограда; особито очекују одговор на некако прошеније, што су у Цариград послали. Говори се *за цијело*, да им је везир казао: „Ја вас не нагоним да продајете нити вам велим да не продајете, а ићи вам не дам одавде". Зато Турци сад ни мало не ите с продавањем кућа.

Из другога мога јучерањег писма видићете, да сам ја на онога ђачића само зато имао подозреније, што ми је казао, да је код в... писар; и написавши оно вама, био сам за-

биљежио код себе, да питам полицију, шта она о њему зна; кад тамо, а то он већ уваћен! —

Ево вам још особити новина: Синоћ око два сати ноћи дође некакав глас са Саве к Вртомару, и каже му, да га зову на Саву у Германов ан, да прими писмо, које му је дошло из Панчева од таста и од пунице. Вртомар стаде говорити, да је већ доцкан, него у јутру да иде; но жена на њега навали, да иде одма, да би час прије дознала, јесу ли јој отац и мати здраво. И тако Вртомар сирома пође и поведе пред собом шегрта с фењером. Кад буду према противној кући на ћошку, учини му се као да нешто за њим шушне, но обазревши се, не види ништа. Кад сиђу доље близу к равни, онда га опколе два човека, па га један стане везати, а други потегне ногом у фењер, те га угаси; по том га изгазе и истуку (али га нијесу врло тукли да га испребијају или убију), па онда окренувши у њега пушке повичу: бјежи! Човек онај, који га је звао, отишао је још од његове (Вртомарове) куће некуд на другу страну, а шегрче како му угасе фењер, загребе кући без душе; кад га Маца опази гологлава и поплашэна, а она повиче: казуј, од Бога нашао, које умрло, тата или мама? Кад јој дијете каже, шта је, онда је стане јаук, па потрчи и она тамо, мужу у помоћ; но прошавши мало поред чесме, сретне Вртомара гологлава, каљава и крвава. Кад дођу у свој квартир, шегрче му каже, да су оно били пандури, Јово Сретеновић и Марјан, који су га били; онда дотрчи у конак — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — — —

[27. априла 1831.]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 935]

49.

Почитаеміи Г-не Вуче!

Оба ваша писма съ новимъ извѣстіяма имао самъ срећу пріимити, коя содержанія саобщіо самъ такођеръ и Его Свѣтлости, коме су на увеселеніе служили, а особито послѣднѣ, премъ да су двоумне.

Кадъ самъ по удутима съ Г. Сашалскимъ ишао имао самъ срећу съ Испосникомъ Софроніемъ бити, и онако исто ми се допао, као што сте ми вы о нѣму преповѣдали одъ кога и пошилѣмъ вамъ єдно писмо, на мене послато, него молимъ да би сте ми возвратили, ако би се вамъ башъ допало а ви можете копію узети, а оригиналъ пошлите ми натракъ, єръ се многи овамо нѣга интересираю.

Пѣвца за когъ сте ми говорили чуо сам га пјевати, и допао ми се, зато гледаћу, или да га доведемъ овамо, или да пишемо Сердару, да намъ пјесме нѣгове преписавши, пошлѣ.

Явити вамъ неизоставлямъ и то да нам є Сима Милутиновичъ кой съ Ц. Р. Н. корешпондира у Крагуевацъ дошао, него нисамъ га питао, ели какове црногорске пјесме собомъ донео.

Поздравля васъ кап. Іокса Милосавлѣвичъ, и каже да се некарате на Дели-Марка што —. єръ видеће те исписма испосника Софроніе, да є и Арнаутинъ у цамін то исто учиніо, — зато кадъ є могло поднети нѣму то у цаміи чинити, заиста може и Дели-Марко. —

За Шкодралію немогу вамъ ништа іоштъ казати, єръ нисмо могли іош ми истину дознати, само толико се говори да ніе найболѣ. Поздравлаюћи васъ и фамилію вашу остаемъ

у Крагуевцу 1. маја 1831.

вашъ

искреннѣйшіи пріятель

Василије Поповић.

П. П. Полазимъ у име Божіе сутра кући. В. П.

[Споља:] Благородному Господину
Вуку Стефановићу Караџићу
президенту Магистрата Бѣоградскогъ.

у *Бѣоградъ*.

[Напомена Вукова:] одговорено 21 Јунија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3072]

50.

Високоблагородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

У посљедњему писму моме од 21. ов. мјесеца напоменуо сам вам као мимогред, да сам слаба здравља; а сад вам управо тога ради морам ово писмо писати. Готово цијело прољеће нешто сам слаб, а око тројица неколика дана баш сам лежао, и од онда не могу никако да се опоравим; а ви знате, да моју сваку болест увеличава ипохондрија, а то особито бива сад, кад *морам* сваки дан у одређено вријеме ићи у канцеларију, и готово по читав дан говорити и с људима се инатити. Све сам се надао, не ћу ли се мало поправити, да претрпим до јесени, но видећи да ми сваки дан горе бива, морам вас сад молити, да молите Њиову Свјетлост. да би се смиловали, да ме из службе отпусте с *илатом*. Ја знам, да је ова молба превелика, али је милост и великодушије Њиове Свјетлости може испунити, не гледајући, што је ја нијесам заслужио.[1] Ви знате, да је моја давнашња жеља, да ми Њиова Свјетлост даду *пензију*, па, колико ми стање здравља допушта, да купим пјесме и да пишем којешта, као и до сад (и то је оно, што сам ја јесенас, кад су се Њиова Свјетлост из Крагујевца спремали у Биjоград, да се инсталирају за књаза насљедственога од Србије, мислио одавде вама пишући: „Сад је вријеме; ја сад, ја никад"); ако ли они нијесу ради за сад пензија код нас у обичај уводити, а они ме могу наименовати српским историјографом, или друкчије макар како, само да имам плату, а да нијесам везат за оваку посведневну службу. А мислим да није нужно ни Њиову Свјетлост ни вас увјеравати, да би ја и у напредак, докле сам гођ жив, свагда и на сваком мјесту за највећу срећу примио сваки догађај у коме би се могао макар најмање показати достојан милости Њиове Свјетлости.

Милостива, мени до сад свагда показивана благонаклоност Њиове Свјетлости даје ми надежду, да ће се они и па ову препокорну молбу моју смиловати; а особито се томе

[1] У концепту било па избрисано: Знате како негђе у Јеванђелију стоји: „въ домѣ отца моего многіи обители сѣтъ", тако и Њ. Св. имају много начина. на које ми ову молбу, испунити и мене с фамилијом мојом срећна учинити могу,

надам, знајући, да и на ово, за мене врло дично и ласкателно мјесто нијесу ме поставили никаки моји особити способности ради, него сам из превелике милости и благонаклоности.

Молим вас, кад прву прилику удесите, пољубите Њнову Свјетлост за мене у скут и руку, и молите ји како гођ знате, и гледајте, да би сте ме што скорије обрадовали милостивим одговором на ово писмо. За које вас молећи и препоручујући се вашој свагдашњој пријатељској љубави, с истиним високопочитанијем остајем

у Бијограду 28. Јунија 831.

Ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Споља[: Високоблагородном Господару
Василију Поповићу, старјешини наије
пожешке и пр.
у *Крагујевцу*.

[Вуков ориг. и концепат у арх. С. К. Академије бр. 1374]

51.

Почитаеми Господине Вуче!

Писмо ваше од 28. дана п: м: о предмѣту желѣ ваше за кою ми се препоручуете, као да би у доброй прилики могао Ніовой Свѣтлости доставіти, за све ово желаніе ваше я самъ опширно разумѣти могао. И неку частъ доставіо сам Ніовой Свѣтлости, но будући да Ніова Свѣтлост у Понеделник намѣрава к Београду поћи, из тог узрока далшая сообщіо нисам. Док се ми тамо лично састанемо хоћемо се о свему вашем желанію усмено разговарати, и потом хоћу Ніовой Свѣтлости ваше желаніе преставити, и коліко од мене могући буде вами на ползу біти, и трудићу се вашу молбу подкрѣпити.

С коим остаем ваш почитател

у Крагоевцу 3-а Юлія 831 године.

Василие Попович.

[Споља:] Благородному Господину
Вуку Стефановићу Караџићу
у *Бѣоград.*

[С друге стране:] Салами-аликум од ећим-баша
Тодоръ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3073]

52.

Висоблагородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

Шаљем вам 12 књижица по имену *племенита и силна љубав*, које сам ја зимус на вас и вашу нанију записао. За њи сам ја платио 18 цванцика, које чини гроша 45, а мени је зимус капетан Петар Лазаревић дао за ваш рачун (управо не знам зашто) 88 гроша и 22 паре, тако код мене остаје још ваши 43 гроша и 22 паре.

За оно, што сам вам прије (28. прошлог мјесеца) писао и у Топчидеру вас устмено молио, опет вас сад молим. Молите се Његовој Свјетлости за мене какогођ знате, и гледајте што брже да би ме милостивим одговором обрадовали.

Ако по ономе пређашњему писму моме никако ни на који начин није могуће, да се док сам гођ жив отпустим из службе с платом; а ви гледајте не би ли се Њ. Св. смиловали да ме отпусте (с платом) барем на три године, па према ономе, што за то вријеме учиним, нека ми се даље у напредак (ако жив будем) одреди; ако ли ни ово среће ја још не могу имати, а ви се молите Њ. Св., не би ли се смиловали да ме отпусте из службе (с платом) донде, док не дође вријеме да се пође у Лозницу и у Тршић. — Али вам то опет кажем: Ако би још и каку ползу ја народу нашему и Њ. Св. учинити могао, највећу би учинио, да ми се даде пензија, па да живим, ђе ми је воља, и да радим, шта ми је драго; или да ме Њ. Св. пошаље у Петербург, да онђе сједим једнако (тако би онђе могао и Њиовој Свјетлости у политичким пословима што послужити, и моје књижевне послове радити).

Даље ако сте за мене ради разумјети, заиста сам слаб. Мислио сам овога љета молити Њ. Св. да идем куд у илице макар у нашој земљи, но будући, да сам сад на јесен рад отићи к фамилији, да уредим којекаке домаће послове, за то се нијесам смијо усудити (јер би обоје било млого, а ово ми се последње учинило претежније и од здравља).

Новине ја сам вам већ престао писати, једно за то, што сам вам преко млогога посла још и слаба здравља, па нити ми се мили разбирати нити писати; друго, што се сад како ми је у Раковици заказато, с Терџоманом врло ријетко састајем; а треће, што знам, да овђе има људи, који је главни посао то, новине разбирати и Њ. Св. јављати. — За колеру без сумње сте чули, како се распространила по свој Мађарској, па се готово не зна, или ће бити гора колера болеснима, или скупоћа здравима. Из Земуна амо не даду ни за једну пару ништа, што се једе. У Земуну је на свако десет кућа одређен надзиратељ, који ји свако јутро мора обићи и вићети, је ли све здраво, и држи ли се чисто. Ја сваки дан погледам објављеније Њ. Св. да се бјежи из Бијограда.[1]

1. Августа 1831. г. у Бијограду.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3074]

53.

Високопочитаемный Господине Вуче!

По растанку нашемъ у Топчидеру одемъ у Нахію где се ков с' посломъ ков пак с' грозницомъ до 6 текућегъ месеца Августа задржимъ. Вративши се изъ Нахіе амо, застанемъ ваше почитаемо писмо одъ 1-гъ Августа у ком' ми являте, да ми 12 књижица подъ именомъ племените и силне љубови шалѣте, за ков сте 18 цванцика дали, и кою сте суму одъ оны 88 гроша и 22 паре одбили, ков самъ вамъ зимусъ средствомъ капетана Пере Лазаревића послао, да Моисилу Лазаревићу у Земуну књиге содржаваюће житіе рождества Христова, платите, за ков самъ му я по томъ другомъ приликомъ платіо, а те паре кодъ васъ на мой рачунъ оставіо, до далѣ прилике.

[1] Још било на избрисано: Кака је наша овдашња полиција, и како смо измијешани с Турцима, ако овђе дође колера, биће раат, што ниђе нпје била, како је у Европу дошла.

Одобраваюћи вашъ поступакъ, касателно предузете пренумерације тый књига, и учинѣногъ за њи рачуна у пунои мери, неизоставлямъ явити вамъ, да ми те књиге до руке іоштъ дошле нису, премъ да нисамъ пропустіо, у канцеларіи овдашњой, одъ кое самъ и писмо ваше приміо пытати: нису ли имъ поредъ писма и књиге какве дате? Може быти да сте ій вы заборавили с писмомъ заедно послати, пак' е тако само писмо амо дошло безъ књига, или може быти, да су ономъ, по кимъ сте писмо послали, књиге гди на путу испале, пак' изгубивши ій само писмо овде донео и безъ књига га предао.

Поред тога видіо самъ изъ истога вашегъ писма како новине у призрѣнію болести колере, тако и повторителну жељу вашу, о коей сте ме іоштъ у Топчидеру были известили; што се првый тиче, за ни вамъ благодаримъ и молимъ, да бы ме и у напредакъ по могућству вашемъ с новинама кое вы опетъ тамо лакше чути можете нежели я овде, удостоявали; а што се ваше желѣ касателно поболшанія вашегъ данашнѣгъ счастія тиче, на то вамъ простодушно примѣчавамъ, да се у данашнѣмъ вашемъ званію претрпите док' не видимъ овде, до когъ ће се времена одъ прилике наша обща дѣла свршити, кои свршетакъ повседневно очекуемо. Садъ видите и сами, како кубуримо и одъ свега се стежемо, да бы само у толико већма у пословима пространили се кадъ се сва наша отношенія с' Портомъ сврше, отношенія велим, коя ће свима нама, ако богъ да, цѣлителне плодове донети. Онда ћемо списателѣ, чиновнике учителѣ, трговце и занаціе помагати, и с исключителнимъ привилегіяма снабдѣти, обезбѣђаваюћи добро станѣ свію њи. Зато велимъ, да до тогъ времена стрпѣливи будете, пакъ кадъ време дође будите увѣреный, да ће и на васъ цѣлително жребіе пасти, кое ће како вама тако и своме роду нашемъ одъ ползе быти. Єръ васъ увѣрити смемъ, да самъ я вашу желю, с начиномъ моимъ, и Єго Свѣтлости до знаня довео, одъ когъ самъ у равномъ смислу одговоръ получіо, као што самъ вамъ га мало выше низложіо.

Увѣраваюћи васъ при томъ о моіой правой любови и досадашнѣмъ пріятељству, и поздравляюћи васъ усердно остаемъ

у Крагуевцу 9. Августа 831.

вашъ

искренный пріятель

Василіе Поповичъ.

П. П. Пре него што самъ ово писмо запечатіо, донесе ми данасъ Лазаръ изъ Београда ваше почитаємо пйсмо одъ 8. т. у комъ сте ми о далѣмъ поступку Холере извѣстити доброту имали.

В. П.

[Споља:] Благородному и высокоученому
Господину Вуку Стефановићу Караџићу
у *Бѣоградъ*.

[Напомена Вукова:] одговорено 16. Августа.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3075]

54.

Високоблагородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

Имао сам чест примити ваше високопочитајемо писмо од 9. овог мјесеца, из кога видим како Њ. Св. премилостиву к мени благонаклоност, тако и вашу пријатељску љубав, за које вас молим да примите и са згодом да изручите моју благодарност.

Тако пензија моја засад нек очекује рјешенија судбе народа нашега, а мене ево опет к вама с новом молбом. Као што сам вам и у последњем писму моме напоменуо, рад сам на свршетку овога мјесеца отићи у Земун к фамилији барем на два мјесеца дана, да уредим којекаке домаће послове, без који знате да није ни један човек, који фамилију има; за то вас молим покорно да представите Њ. Св., да би се смиловали, да ми на то пошаљу допуштење.

У Бијограду 16. Авг. 831.

П. П. По свршетку овога писма дође ми из Земуна глас, да ми је жена болесна на смрти! Зато вас опет молим, да гледате што брже да би ми Њ. Св. послали допуштење да идем у Контумац. Није нужно, да вам представљам жалосно стање, у коме би остало моје петоро ситне ђеце, да им мати умре, а ја овђе, а особито међу туђим људма и у вријеме оваке болести, кад се сви људи клоне од они кућа, ђе ко болује и умире!!

В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3076]

55.

Почитаемый Господине!

Почитаемо писмо ваше одъ 16. т. м-ца приміо самъ, и разумео жалостно положеніе Фамиліе ваше, я васъ дражайши пріятелю одвећъ сожалявамъ, а іоштъ више съ тимъ, што у ово време нисте могли, тамо присуствовати, и жалости вашой мало одлакшати, єръ знамъ како вамъ є морало бити, чуюћи таково што одъ другіи, безъ да би могли сами присутствіемъ вашимъ сва возможна къ преупређеню речене болести употребити.

За дозволенѣ да можете, на неко време до Фамиліе ваше отиђи, сообщіо самъ Ніовой Свѣтлости, всемилостивѣйшемъ князу нашемъ на кое є соизволіо, и наложіо да вамъ се пасошъ пошлѣ. Него и то вамъ доставити неизоставлямъ, да не би за зло примили, аще би се случило, да Роћаковъ пасошъ предвари, кое и не сумнямъ да ће васъ увредити, знаюћи пріятельско ваше съ Роћакомъ сношеніе.

Послате ми книжице по Јована Миленковића приміо самъ. А што се они примлѣни 88 гр. одъ кап. Петра Лазаревића тиче, то є онъ погрешіо, єръ неразумѣвши ме, на какови конецъ самъ му речене новце послао, то равнимъ начиномъ, ніе біо у станю ни васъ точно извѣстити.

Ако васъ застане ту, мой мали Георгъ Пріоръ примите га собомъ у Котроманацъ и пошљите о-цу. Въ прочемъ являюћи да самъ благодареніе Богу здравъ и поздравляюћи васъ съ Фамиліомъ єсамъ

У Крагуевцу 21. Августа 831.

вашъ
на служби готовѣйшій
Василіе Поповичъ.

[Споља:] Благородному и високоученому
Господину Вуку Стефановићу Караџићу
президенту Магистрата Бѣоградскогъ.
у Бѣоградъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3077]

56.

Почитаємый Господинъ Вуче

Любезный Пріятелю!

Пре неколико дана имао самъ удовольство ваше почитаємо писмо изъ Земунскогъ Контумаца одъ 30. Августа примити, и, међу прочемъ, лекъ разумети, кои є Синъ покоиногъ Антуна у Земунскомъ Контумацу противъ Холере пронашао. Премъ да є истый локъ и Господинъ Генералъ Фойтъ Его Свѣтлости нашемъ Господару на немецкомъ єзику послао, то ништа манѣ опетъ вамъ не само у мое собствено име, но и у име Господара нашегъ, на описанію истогъ лека благодаримъ, што га на Србскомъ єзику имамо, и време заштеђуємо, преводити га на Србскій. Я писамъ изоставіо Его Свѣтлости ваше писмо по свимъ точкама сообщити, и чувствованія ваша протолковати, коя сте у нѣму касателно посланогъ вамъ пасоша изразили. По израженію Њіове Свѣтлости судећи, смемъ васъ увѣрити, да нѣгова досадашња благонаклонностъ прамъ васъ нимало оладнила ніе; вы ћете, мислимъ, познаваюћи начинъ поступаня нашегъ с' чиновницыма, знати се и у напредъ у овакимъ догађајма ладнокрвно владати, и сва дѣла ваша по той точки управляти, на коіои написано стой, да намъ у време догодившег' се негодованія Господарскогъ нетреба очаявати, и да напротивъ тога у случаю задобитогъ особитогъ повѣренія нѣговогъ, гордити се не валя. Држећи се овогъ основоположенія, мислимъ, да ћете очекиваня наша оправдати, и себе заслужнимъ учинити, да я с' мое стране у станю будемъ, у прећашнѣмъ писму момъ, вами дано обећанѣ, по времену испунити. Знамъ да вамъ є Амициинъ пасошъ, когъ вамъ є Ћетко у суду прочитао, неповолянъ. Я вамъ к' утѣшенію вашемъ ништа друго принети не могу осимъ повторителногъ увѣренія, да с' тимъ у уваженію вашемъ кодъ насъ ништа нисте изгубили. А поредъ тогъ и то вамъ явити смемъ, да ће овыи дана и Цвѣтку єдно похвално писмо одъ Амице доћи, што є по Бесарабіи, идући съ Г-нъ Петронієвићемъ у Петербургъ, онако майсторскій жене подпасивати знао, те му међу прочима кћи Яниніева, оставивши мужа своегъ, чакъ изъ Кишенева, за истый лекъ, доюри, немогавши, може быти, нигде

тако доброгъ подпасача наћи, као онъ што в. Примите при томъ увѣренія могъ истипогъ пріятельства, с' коимъ непремѣнно остаємъ

У Крагуєвцу 7. 7-вра 831.

вашъ
правый доброжелатель
Василіе Поповичъ.

[Споља:] Благородномъ Господину
Вуку Стеф. Караџићу,
Доктору Филозофіе, више ученыи друштва
члену, и Президенту Магистрата београдскогъ
у *Земуну*.

[Напомена Вукова:] одговорено 27. Септ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3078]

57.

У Земуну 27. Септ. 1831.

Високоблагородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитаємеми!

Са особитом радости имао сам чест у Контумацу примити ваше високопочитаємо писмо од 7. овог месеца за које вам врло благодарим. Већ има 12 дана како сам изишао из Контумаца, али сам још једнако слаб, и сваки дан у вече као мала грозница вата ме, а глава ме боли без престанка; и за то вам прије нијесам могао писати, а и сад сам се једва наканио.

Вјерујте, да ми овај садашњи Амицин пасош није био тако врло неповољан, јер ја већ знам, да је ово наша шала. Много ми је неповољније било, кад ми је Стојан Симић, дошавши из Крагујевца на сокаку пред Цвјетком и пред многима другима казао: „Одредио сам ти пензију у Крагујевцу", по том приповједао, како су они писмо моје (писано вама) читали, како су ми он, чико Радомир, Амица и Јакшић пензију одређивали, и како су ми на њу ћели диплому да пошљу, па ви нијесте

дали и т. д. Но и ово сам све, као од Симића, морао примити за шалу, само Њ. Св. нека од мене не одврате своје досадашње милостиве благонаклоности а остали нека чине и говоре што им драго. Кад ђаволи на човека највећма навале, онда му Бог највише помаже. Ја знам из искуства, да и Њ. Св. тако раде.[1]

Ја сам се преко вас молио Њ. Св. за допуштење да отидем к фамилији на *два мјесеца;* но ево већ прође мјесец дана, а ја сам тако слаб, да ми се чини, да нигда више нећу бити ни онако здрав, као што сам прошавше зиме и прољећа био. Зато вас молим покорно, да бисте са згодном приликом представили Њ. Св. моју препокорну молбу: ако би се догодило, да слабости ради не могбудем до Митрова дне тамо прећи, да би се смиловали, да заповједе Јакшићу, да ми премилостиво одређену плату за ова три мјесеца амо пошаље; јер и осим тога, што се слабости ради могу задржати, да на вријеме тамо не прећем, рад сам Саву одвести у Винковце у школу и будући, да је то мјесто доста с пута, морам барем за по године рану и квартир за њега напријед платити; а и овђе код куће ваља ми прије него тамо прећем купити дрва, брашна, које свињче и остало што треба за зиму.

И овом приликом усуђујем се напоменути вам моју главну жељу и молбу (да не заборавите) она два писма, која сам вам о том љетос из Београда писао.

Молим вас, да Њ. Св. кад се прилика догоди за мене скут пољубите.

Препоручујући се свагдашњој вашој пријатељској љубави, и молећи вас да би ми поскоро на ово писмо одговорили, с истиним.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3079]

[1] Од: Но и ово сам... поправљено овако, а пре било је избрисано: Но и ово сам, од онако безобразна (а силна и бијна) човека, као што је од Симића, морао примити за шалу. А особито, да вам право кажем, ја се готово радујем, видећи да су непријатељи овако навалили на мене; јер сам искусно, да какогођ што Бог човеку у највећој невољи и сметњи најприје помаже, тако и Њ. Св. раде. А и баке наше кажу: Послије грмљавине најљепше вријеме бива. — Него вас молим покорно, да се згодном приликом представите Њ. Св. и да ми јавите, шта ћу ја сад са собом чинити.

58.

Почитаемый Господинъ Вуче!

Ваше почитаемо писмо приміо самъ и за све разумѣосамъ, а особито сожалуемъ да іошъ грозницу па и главоболю терпите, такое и мене яко и дуго ове године измучила но можемосе одъ Бога и болѣму здравия надати. Ниова Свѣтлость іоште су слаби они су у Топчидеру и мы смо овде од нѣколико дана занима се веселѣмъ са нашимъ новымъ пріятельма за то ми и опростите што вамъ на све точке ваше одговарати немогу и будите у надежди милость Свѣтлости Ньиове васъ неће оставити писмо кое сте ми за радъ ваши кое какви нуждни потреби, и у презренію какве друге службе послали. Я се онда нисамъ тревіо у Крагуевцу а они су мислили какву другу новину у нѣму наиѣи зато су га отворили и посли се разговори умножили те е и до роѣакова насоша дошли вы се задержавайте кое време тамо уредите са кућомъ и децомъ вашомъ. Потрудите се о науки Саве вашега кад има прилика да бы и онъ могао на послугу свое браће Сербскимъ синовъ бити, и да вамъ се што плате пошалѣ и то ћу настоявати. Съ коіимъ васъ и домаће ваше поздравлеюћи остаемъ

6. Октобра 1831. године
у Београду.

и есамъ вашъ Доброжелатель
Василие Поповичъ.

[Споља:] Высокоученному Господину
Вуку Караџићу
у Котроманацъ.

[Напомена Вукова:] одговорено 10. Окт.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3080.]

59.

Високородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитаjеми!

Како су се сватови одавде почели тамо спремати, једнако сам се радовао, да ћу имати срећу вас овђе у Контумацу

вићети и с вама се разговорити, кад ји у повратку допратите; но несрећом мојом онај исти дан у јутру увати ме особито јака грозница но при свему томе око 11 сати (по Њемачки) опет изиђем у Контумац, и чекајући вас оније до пола дванаестог сата почне ме ватати зима на ново, зато побјегнем кући, надајући се за цијело, да ћете ви оније ручати, па се чак пред вече у Бијоград вратити; но кад по подне дођем у Контумац на велику моју жалост разумијем, да сте се ви одма вратили на траг питавши за мене и тражившн ме оније. Не могу вам казати како ми је жао, што сам тако био несрећан, те се нијесмо виђели; вама пак особито благодарим, који сте ме се у оном калабалуку сјетили. По том сам имао срећу, примити ваше високопочитајемо писмо од 6. овог мјесеца, из којега оне ријечи, „да будем у надежди и да ме милост Његове Свјетлости не ће оставити“, пристале су ми на болестно срце као мелем на рану. Истина да се и сам томе надам и у сваком се догађају тим тјешим и разговарам, али ми се опет чини надежда тврђа и поузданија, кад и од вас таково што чујем. Молим вас покорно, да згодном приликом Његовој Свјетлости за мене скут пољубите, и да гледате за плату моју, као што сам вас у последњем писму (од 27. прошавшег мјесеца) молио, а ја ћу како мало по оздравим и домаће послове уредим, одма тамо прећи, већ (ко да би ми ви од стране Његове Свјетлости време пребивања амо продужили и нов рок за долазак тамо оставили).

Препоручујући се вашој свагдашњој пријатељској љубави, с истиним високопочитанијем јесам

У Земуну 10. Окт. 831.

Ваш покорни слуга
Вук Ст. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3081]

60.

Почитаемый Господинъ Карацићъ
Любезный Пріятелю!

При поласку момъ изъ Топчидера, имао самъ удовольство почитаемо писмо ваше примити, и желю вашу, касателно плате,

и допуштеня, да іоштъ кое време у Земуну останете, — разумети. Я самъ у путу, идући изъ Топчидера у Крагуевацъ, више пута прилику имао, Њіовой Свѣтлости обе ваше желѣ представляти и колико самъ изъ одговора Њіовогъ разумети могао, мислимъ, да бы за васъ найполезніе было, кадъ бы о првомъ Новембру већъ у Београду на вашемъ досадашнѣмъ месту наодили се. Ако о долазку вашемъ у Београдъ лепо време буде, то бы добро учинили, кадъ бы и до Крагуевца дошли, и с' Господаремъ састали се, у кое бы време и плату вашу досадашню примили и дечицу вашу с' трошкомъ снабдѣти могли. Не буде ли пакъ време лепо, а вы пишите непосредственно Њіовой Свѣтлости кадъ у Београдъ прећете, и у тои прилицы замолите се и за плату вашу; надамъ се, да вамъ ю неће одрећи. Но опетъ велимъ, да бы добро было, да до насъ овде дођете.

Я с' помоћію мои и ваши Пріятеля старамъ се вами, к' поболшанію вашега щастія, на служби быти, и тврдо се надамъ, да ми трудъ неће безплоданъ изпасти, увѣренъ будући, да Њіова Свѣтлость свакогъ по могућству наградити наклонна є, кои му се као вы привржени покажу — несматраюћи на обиде, кое вамъ се изъ безименны узрока кадъ кадъ и учине.

Поздравляюћи васъ, Госпођу и Децу вашу усерднѣйше остаємъ непремѣно

У Крагуевцу
20-огъ 8-вра 831.

вашъ

Искренный Пріятелъ
Василіе Поповичъ.

[Споља:] Благородномъ Господину
Вуку Стеф. Караџићу
Доктору Филозофіе, више учени
друштва члену, и президенту
суда београдскогъ.

у *Земуну.*

[Напомена Вукова:] одговорено 31. Окт.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3082]

61.

Високоблагородни Господару Васо,
Мени љубезни и високопочитајеми!

Приложено овђе писмо ја преко вас пишем Њиовој Свјетлости, јер управо на Њиово име нијесам смијо онолико млого којешта трпати, да не би у чему непристојност нарушио, а с малим чинило ми се, да се не може све казати. Вама је и од прије познато, а и из тога ћете писма вићети, шта је моја жеља, и чим ми се помоћи може. Ја знам, да су Њиова Свјетлост мени ону плату одредили из једине милости и благонаклоности, а за мене ће бити млого већа милост, да ми даду на годину сто дуката пензије, него иљаду дуката плате за најлакшу и најславнију службу; и то само због стања здравља мога, а да је Бог дао, да сам здрав, ја би за чест примио, да сам момак код Њиове Свјетлости, а камоли оваки чиновник! Ја се за цијело надам, да Њиова Свјетлост мени ову милост не ће одрећи, као што ми и ви у овоме посљедњему писму вашему надежду дајете. Жао ми је. што ми није могуће (као што сам мислио) сад у Крагујевац доћи, да Њиовој Светлости скут пољубим, и ову препокорну молбу моју пред ноге Њиове да метнем. Гледајте сад ви (с пријатељима вашима и мојима), како вас Бог учи, ја сад, ја никад. Кад сам се 18 година око Србије савијао, и за љубав њој неколико моји срећа пропустио (н. п. да сам 1819. године остао у Русији, као што ми је сам Родофиникин говорио, данас би сам био најмање колледжски совјетник и кавалер — може бити од више ордена); и кад сам се 11 година трудио, да заслужим милост и повјереније Њиове Свјетлости немојте, да ми сад под старост то све узалуд буде, и да мојим и Њиове Свјетлости непријатељима учинимо радост, да ми подсмијевајући се реку: „Ето твога Милоша, кога си до неба фалио и у звијезде ковао!“ — Још како сам у Контумац дошао, свуда је овуд глас пукао, да сам отуд оћеран, (као што се и у Бијограду — по свој прилици због Амицина пасоша, који је по вароши био познат прије, него сам га ја у руке добио, — говорило док још нијесам био ни прешао амо), или да сам побјегао (које је Зубанова мати чула о Мијољу-дне на Бечкеречком панаћуру, па сад овђе дошла, да разбере, је ли јој син — Зубан — у жи-

воту), а ја једнако говорим, да то ни једно није истина, него да сам с допуштењем Њиове Свјетлости дошао к својој фамилији; и желио би сам, да свагда тако и још љепше што (за Њиову Свјетлост) могу говорити и доказати; али ако ме сад овако болесна оставите, те станем продавати женске аљине и друге потребне ствари, и овуда код пријатеља и код непријатеља помоћи тражити,[1] онда ће се већ вићети, шта је, макар ја како ћутио или шта говорио. —

Не знам, шта би вам још о себи писао, већ ако, да ми је здравље сваки дан горе, тако, да сам ова писма једва написао. Чини ми се, нигда више нећу бити ни онако здрав, као што сам љетос био; зато гледајте што брже не би сте ли ме отуда каким писмом утјешили[2] и мало повратили, које очекујући, као озебао сунца, и за које вас молећи, и препоручујући се вашој дојакошњој пријатељској љубави, с истиним високопочитанијем јесам

у Земуну 31. Окт. 831.

Ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Споља:] Високоблагородному Господару
Василију Поповићу, старјешини
наије Пожешке и пр.
у *Крагујевцу*.

[Ориг Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 1394]

62.

Високоблагородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

Већ има десет дана како сам имао чест примити ваше високопочитајемо писмо од 20. о. м. Свако ме ваше дојакошње писмо обрадовало, ово ме неисказано ожалостило, видећи из

[1] У концепту било још: да презимим ову зиму (а то ће морати бити скоро, јер оно мало, што ми је за прошавше двије године од плате и од руске пензије преко моји тамошњи и овђе домашњи трошкова претекло, дао сам на исплату којекаки стари дугова, тако, да сад нити имам једне крајцаре, нити сам ишта за жену преправио, а трећина од пензије доћи ће ми чак на концу мјесеца фебруарија).

[2] Од: чини ми се... додато са стране, а место тога било у концепту: обадва овдашња доктора (Зрндић и Валнкони) лијечили су ме узалуд, сад ћу питати и Миназа; који је онамадње дошао; али ми.

њега, да ми за прошавша три мјесеца плату амо послати одричете, него ме тамо на дојакошње моје мјесто позивате, а ја се овђе не само у невољи без новаца, него и у великој слабости и болести са болешљивом женом и међу петоро ситне ђеце налазим! Од онда до данас сваки ме дан по неколико пута самртни зној пробије од муке борећи се с памећу, шта ћу чинити: или ћу, оставивши све, овако слаб и болестан тамо ићи, па макар на по пута умръо, или ћу остати овђе код своје фамилије, на што ми Бог да. И најпослије сам смислио, да вам пишем ово:

Будући, да ја због стања здравља мога за сад тамо доћи не могу, за то се усуђујем преко вас још један пут препокорно молити Њ. Св., или да би милостиво заповједити благоволили, да ми се премилостиво одређена плата за сад шаље овђе, па како ми буде боље, одма ћу с радошћу доћи тамо, и то управо у Крагујевац, као што сам и сам мислио прије овога писма вашега; ако ли ми несрећом мојом зимус не буде боље, на прољеће (ако жив будем) доћи ћу и овако само ако ми не буде горе; или да би се смиловали, да ми одреде штогођ пензије на годину, па ако Бог да, те се опоравим, да поживим, докле буде Божија воља, приватно пишући што, као и од прије што сам радио, и ово би за мене била највећа срећа, за коју сам Њ. Св. како једном из Беча, тако и љетос преко вас молио: и колика би гођ то за мене била срећа, толика мислим, да би за Њ. Св. била чест и слава.

Од како сам ја 1820. године имао срећу Њ. Св. познати, од онда сам се једнако трудио, да ову милост (т. ј. пензију) код Њи заслужим. Ја сам зацијело увјерен, да Њ. Св. моје заслуге признају, јер сам још 1827. године у Пожаревцу имао срећу из уста Њиови ове незаборављене ријечи чути: „Ако те и нијесам још наградио, као што треба, не мисли ти, да ја твоје заслуге не признајем; ја добро знам каку си ти мени чест учинио“. Но будући, да има тамо људи, који су љетос како мени у очи, тако и за мном говорили, да никаки заслуга ни код Њ. Св. ни код народа немам; за такове људе усуђујем се назначити вам овђе, шта ја мислим да сам учинио Њ. Св., шта ли народу. Ја овђе нећу спомињати оно, што сам желио и могао учинити, па други нијесу дали, него само оно, што је учињено. Осим небројени ријечи, које сам на различним мјестима и у различним догађајима на славу и на обрану Њ. Св. просуо, ја сам: 1.) Још 1821. године

Милоша Светића наговорио (или му управо наручио), те је начинио лијепу оду (пјесму) имену Милош (исти Светић послије поставши непријатељ Њ. Св., корио ме у очи, да сам га преварио, те ми је помогао фалити Њ. Св.); 2.) У Липисци кад сам био, наговорио сам и намолио Славнога Њемачког Списатеља Грима, те Им је посветио Српску Граматику с онаком посветом, коју би (као од Грима) не само Душан, него и Наполеон и Никола I за чест примили; 3.) Описивао сам Њиова славна дјела, која су штампана не само Српски, него и Руски и Њемачки. Поред тога ви сами у овоме писму вашему признајете, да сам ја у привржености мојој к Њ. Св. и онда постојан остао, кад су ми се „и обиде пзъ беимены узрокад кадъ кадъ чиниле“! А ништа ово поменуто да нијесам Њ. Св. учинио, за саму ползу и славу, коју сам Српскоме народу учинпо с народним пјесмама и с оном књигом, што сам с Берлинским професором Ранке на Њемачком језику издао (за које је превод на Руски језик дат орден Св. Анне II реда), мислим, да би сам имао право, од Њи, као од главе народа нашега, надати се Књажеској награди.

При свему томе, што је моја превелика жеља, још̀те што радити у књижеству нашему, само да је Бог дао, да сам бољега здравља, ја би задовољан и презадовољан био с премилостиво одређеном ми платом и службом у Бијограду. Али ви знате добро, да сам ја сакат у обје ноге (па ми је од некога времена ова десна — тобоже здрава — у стопалу гора од лијеве у кољену), и једва идем, при том да сам и онако слаба здравља, и да ми уди и најмања зима, и цуг, и млоги говор, и срдња, и друго млого којешта, чему се здрави људи морају смијати; зато сам се свагда јавне службе клонио, као што вам је познато још од 1820. године, а сад сам особито болестан: мало који дан не вата ме ноћу потајна грозница, а прси, желудац, и глава боли ме једнако без престанка. Из овога мислим да свак може вићети, да ја не тражим љеба преко погаче, него да ме превелика невоља нагони, да се код онаке славне службе и онолике плате за пензију молим.

Познавајући великодушје и мени млого пута милостиво показивану благонаклоност Њ. Св. надам се тврдо да ће Они ову препокорну молбу моју милостиво примити и моју давнашњу жељу испунити. Ја не ишпем, да ми се даде у пензију цијела моја плата, него колико Њ. Св. по милости Својој

за прилично нађу, само да имам колику гођ помоћ, и[1] да се свакоме могу пофалити милошћу Њиовом. Ако ли поред све моје надежде тако будем несрећан, да Њ. Св. ни једну од ови моји покорни молби не усліше, а оно се молим препокорно, да би се смиловали, да ми пошаљу плату за ова три мјесеца, док сам се у служби бројио, али најпослије за онај мјесец, док сам у Бијограду био и служио. Превелика је жалост за срце моје, што сам дочекао да ово писати морам, али силом не могу ништа; а од Њ. Св. зависи, да ме утјеше и све на добро да обрну, за које ји, љубећи им скут и десницу, препокорно молим.

Вас пак љубезни пријатељу, покорно молим, да Њ. Св. за мене у скут пољубите, па да им ово писмо од ријечи до ријечи прочитате; по том како вас Бог учи. За које вас молећи и препоручујући се вашој дојакошњој пријатељској љубави, с истиним високопочитанијем јесам

У Земуну 31. Окт. 831.

Ваш

покорни слуга

В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3083]

63.

Високоблагородни Господару Васо,

мени љубезни и високопочитајеми!

Истина да сте ми дужни одговор на два, за мене врло важна писма од 31. окт., која сам преко вас Њ. Св. писао; но опет за знак истинога високопочитанија и благодарности

[1] Било још па избрисано: да непријатељи моји и Њиови не могу рећи, да сам отуд отеран, или да сам побјегао, него

за пријатељску љубав, коју сте ми близу дванаест година показивали, усуђујем се честитати вам Божић, ново љето и дан вашега имена, и остале Христове празнике, желећи од свег срца, да ји на многа и премнога љета са свима вашима у савршеном здрављу дочекујете и весело у сваком задовољству проводите!

Чуо сам да нијесте били у Крагујевцу, кад (сте) горе поменута моја два писма примили; зато још мало имам надежде. — Само, ако мислите, да се што може учинити, гледајте побрзо; јер послије боја копљем у трње. Што се мене тиче ништа вам више не знам казати, преко онога што сам вам у она два писао (које сам послије г. Давидовићу у писму од 20. Новембрија повторио), него ћу вам само повторити оно, што сам у ономе другоме писму рекао, да би ја ону милост од Њ. Св. желио имати колико себе ради помоћи, толико (ако не више) и ради части и славе Њ. Св.; јер сам се ја трудно, да добро и славно мњеније о Њ. Св. разнесем не само по нашем народу (и тамо и амо) него и по другим земљама, па би сам рад био, да се то једнако потврђује. — Још ћу нешто да вам кажем, што вам, чини ми се нигда прије нијесам казао, премда да ми је често на ум падало: Жао ми је, што све вријеме код Њ. Св., од како сам имао срећу познати ји, проведо највише у просјачењу којекаки сопствени потреба, а не даде ми се прилика, да на тенани учиним каку особиту ползу Њ. Св. и народу, него оно што сам учинио (ако сам што учинио) учинио сам на велику силу с крвавим својим зноје и муком. Какогођ да се несреће с непријатељима Њ. Св. и народа нашега договорила, да ме тим (просјачењем сопствени потреба) у узди држе, да не би сам спомињао за ползу народну и Њ. Св. —

Много сам вам пута досађивао за наше народне пјесме и доста сте ми у том учинили; али вас опет молим, да наручите ће знате, да би се још која могла добити, а особито би сам желио од онога мога Турчина (Јаковчића) из Ужица пјесму о *Блажевићу Омеру* и од онога калуђера из Вујна о некаком *патријару, што су га Гурци погубили.* А и другије, макар какве биле, што гођ више скупите и пошљите ми, то ће бити боље.

Капетан Перу Лазаревића молио сам, да ми начини једне лијепе гусле, и чујем, да ји је начинио; ви би сте ми учинили љубав, кад би сте ми ји по којој поузданој прилици

за прилично нађу, само да имам колику гођ помоћ, и[1] да се свакоме могу пофалити милошћу Њиовом. Ако ли поред све моје надежде тако будем несрећан, да Њ. Св. ни једну од ови моји покорни молби не усліше, а оно се молим препокорно, да би се смиловали, да ми пошљу плату за ова три мјесеца, док сам се у служби бројио, али најпослије за онај мјесец, док сам у Бијограду био и служио. Превелика је жалост за срце моје, што сам дочекао да ово писати морам, али силом не могу ништа; а од Њ. Св. зависи, да ме утјеше и све на добро да обрну, за које ји, љубећи им скут и десницу, препокорно молим.

Вас пак љубезни пријатељу, покорно молим, да Њ. Св. за мене у скут пољубите, па да им ово писмо од ријечи до ријечи прочитате; по том како вас Бог учи. За које вас молећи и препоручујући се вашој дојакошњој пријатељској љубави, с истиним високопочитанијем јесам

У Земуну 31. Окт. 831.

Ваш

покорни слуга

В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3083]

63.

Високоблагородни Господару Васо,

мени љубезни и високопочитајеми!

Истина да сте ми дужни одговор на два, за мене врло важна писма од 31. окт., која сам преко вас Њ. Св. писао; но опет за знак истинога високопочитанија и благодарности

[1] Било још па избрисано: да непријатељи моји и Њиови не могу рећи, да сам отуд ођеран, или да сам побјегао, него

за пријатељску љубав, коју сте ми близу дванаест година показивали, усуђујем се честитати вам Божић, ново љето и дан вашега имена, и остале Христове празнике, желећи од свег срца, да ји на многа и премногa љета са свима вашима у савршеном здрављу дочекујете и весело у сваком задовољству проводите!

Чуо сам да нијесте били у Крагујевцу, кад (сте) горе поменута моја два писма примили; зато још мало имам надежде. — Само, ако мислите, да се што може учинити, гледајте побрзо; јер послије боја копљем у трње. Што се мене тиче ништа вам више не знам казати, преко онога што сам вам у она два писао (које сам послије г. Давидовићу у писму од 20. Новембрија повторио), него ћу вам само повторити оно, што сам у ономе другоме писму рекао, да би ја ону милост од Њ. Св. желио имати колико себе ради помоћи, толико (ако не више) и ради части и славе Њ. Св.; јер сам се ја трудио, да добро и славно мњеније о Њ. Св. разнесем не само по нашем народу (и тамо и амо) него и по другим земљама, па би сам рад био, да се то једнако потврђује. — Још ћу нешто да вам кажем, што вам, чини ми се нигда прије нијесам казао, премда да ми је често на ум падало: Жао ми је, што све врпјеме код Њ. Св., од како сам имао срећу познати ји, проведо највише у просјачењу којекаки сопствени потреба, а не даде ми се прилика, да на тенани учиним каку особиту ползу Њ. Св. и народу, него оно што сам учинио (ако сам што учинио) учинио сам на велику силу с крвавим својим зноjем и муком. Какогођ да се несрећа с непријатељима Њ. Св. и народа нашега договорила, да ме тим (просјачењем сопствени потреба) у узди држе, да не би сам спомињао за ползу народну и Њ. Св. —

Много сам вам пута досађивао за наше народне пјесме и доста сте ми у том учинили; али вас опет молим, да поручите ће знате, да би се још која могла добити, а особито би сам желио од онога мога Турчина (Јаковчића) из Ужица пјесму о *Блажевићу Омеру* и од онога калуђера из Вујна о некаком *патрijару, што су га Гурци погубили*. А и другије, макар какве биле, што гођ више скупите и пошљите ми, то ће бити боље.

Капетан Перу Лазаревића молио сам, да ми начини једне лијепе гусле, и чујем, да ји је начинио; ви би сте ми учинили љубав, кад би сте ми ји по којој поузданој прилици

послали, јер би сам рад на једно мјесто да ји пошаљем. Ја сам имао срећу слушати, ће су Њ. Св. собом заповједили, да ми се троје најљепше гусле начине; но оно, што се мене тиче, некако се по Њиовој заповијести свагда не извршује.

у Земуну 18. дек. 1831.

Ваш покорни слуга.

П. П. По свршетку овога писма разабрао сам жалосне гласе, да је Сингетал умръо у Бечу за асталом а Чико Радомир у Циганлији на лађи. Бог да им душу прости! И ми ћемо сви кад који, за њима; него тешко грешну и омражену! Человѣкъ ꙗко трава, дніе его ꙗко цвѣтъ селный. Збиља! Чико Радомир не може ни умријети без моје штете: дужан ми је за неке четке и за шувикс, што ми је у Топчидеру наручио, те сам му из Бијограда послао *двије цванцике и четири паре*, ако ни од куд не узмого наплатити, да му је Богом просто! Волим што је он мени остао дужан, него ја њему да сам.

[Вуков концепат и преппс у арх. С. К. Академије бр. 3084]

64.

Почитаємый Господине Вуче,
Любезни пріятелю!

Данасъ пре подне имао самъ честъ, ваше почитаємо писмо одъ 18. т. м. примити, у комъ ми пре свега наступаюће празнике честитате. Благодарећи вамъ усердно на пріятельскимъ израженіяма, и желећи и вами и вашой почитаємой фамилій, да вамъ наступаюћа нова година повольно здравлѣ и свако задовольство са собомъ донесе, непропуштамъ явити, да вамъ на писма ваша изъ ти узрока одговоріо нисамъ, што самъ 1-во у време, кадъ самъ прво писмо ваше одъ 31. 8-вра приміо, у Чачку био, гди самъ толико кућевны послова имао, да самъ одговоръ на писмо ваше до повратка мога у Крагуєвацъ одложити морао, а 2-го што самъ одма по одласку моме у Крагуєвацъ поболео се (: од црвенога ветра:) и донде замотаномъ главомъ собу чувати морао, докъ се међутимъ Г. Радичевићу путъ у Београдъ неотвори, кои вамъ є све оно устмено казао, као што бы вамъ я самъ одавде писао, и за то самъ

и за излишно сматрао, на ваша почитаєма писма одговарати вамъ, кадъ самъ одъ нѣга разумео, да є съ вами о вашемъ намѣренію подробно говоріо, и да ви за садъ у станю нисте амо доћи.

Као што вамъ е Г-нъ Радичевићъ усмено у парлаторій говоріо, и као што самъ васъ и я у моимъ прећашньимъ писмама опоминяо, тако исто и садъ вамъ у призрѣнію желѣ ваше повторити морамъ, да се та ваша желя пре никако неће моћи испунити, докъ се сами Ньовой Свѣтлости не представите, и узроке устмено ньима не изкажете, кой васъ захтеваню познатомъ побуждаваю. Я, као што не сумнямъ, да одъ кое ни будъ стране увѣрени нисте, свакояко гледамъ, да се желѣ вашой, безъ доласка вашегъ амо, удовлетвори, но баћава! Страна опозиціе претежнія є, и тако за садъ ништа вамъ друго у станю писатъ одговорити развѣ, да се претрпите, докъ Ньова Свѣтлостъ садъ по Божићу у Топчидеръ дође, накъ да сами на састанакъ дођете, и сву вашу желю предъ ноге Ньове Свѣтлости ставите. Надамъ се, да вамъ трудъ безплоданъ неће бити, а и я ћу у Топчидеру наодити се, пакъ колико могу гледаћу, да вамъ одъ ползе будемъ.

Што се наручбине за песме тиче, на то вамъ съ немалимъ прискорбіемъ одговорити морамъ, да одъ свакога, у кога бы знао да се коя песма добити може, на одговоръ добіямъ, да ю є Г-ну Дк-ру Стеићу продао, кои ій за скупе новце купуе, и тако садъ слабу надежду полажемъ, да ћу у напредакъ у станю быти, какву полезну песму за васъ добити. Кап. Перу Лазаревића опоменућу за гусле, кое вамъ є обећао, и одма ћу вамъ ій послати, како ій одъ нѣга примимъ. Ако нема песама а оно ће баръ быти довольно гусала.

Шкода, што се чпка Радомиръ баръ пре у вечностъ не пресели, пре велимъ него што вамъ путаню наиважніегъ намѣренія вашегъ натруни. — А две цванцике и 4 паре, кое вам є за четке дужанъ остао, остале су данасъ єдинственыи предметъ разговора.

Увѣраваюћи васъ, да самъ поздраве ваше свима овдашньима пріятељима вашима изручіо, кои васъ као и я усердно воспоздравляю остаємъ у надежди, у Топчидеру с вами видити се

у Крагуевцу на бадньій данъ [24, XII] 1831.

вашъ непремѣнныи пріятелъ
Василие Поповичъ.

[Спољa:] Благородному Господину
Вуку Стеф. Караџићу
доктору философіе и више
учены друштва члену
у *Земуну.*

[Напомена Вукова:] Одговорено 5. Јануар. 832.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3085]

65.

Високоблагородни Господару Васо,
мени љубезни и високопочитајеми!

Ја сам се надао, да ме ви каким повољним писмом обрадујете и тамо приближите, а ви сте ме писмом вашим, писаним на бадњи дан, још даље од вас одбацили. У овоме писму ви кажете, да се жеља моја прије испунити не ће моћи, док се ја сам Њ. Св. не представим и устмено не искажем узроке, који ме к закгевању познатом побуђују; да сте ви свакојако гледали, да се жељи мојој, без доласка мога тамо, удовлетвори, но залуду, јер је *страна опозиције претежнија;* зато да ми за сад ништа друго не знате одговорити, него да дођем у Топчидер Њ. Св. на састанак, и жељу моју пред ноге Њнове да ставим. А и не знам, каку би особиту важност ту имали узроци?

Љубезни пријатељу! Ја никаки важнији узрока немам, од опије, које сам у писмима к вама и г. Давидовићу навео, тако ако они ништа не помажу, ни други неће помоћи. Ја немам тамо ни с ким никакве парнице, да доводим узроке и да се препирем с опозицијама; него од Њ. Св. тражим милости. Ко милости тражи, ономе слабо узроци помажу, а ко даје, ономе су највећи узроци његова воља и срце. А ова жеља моја није јучерања, него је позната како Њ. Св. тако и вама, још од 1821. године. Из овога свега мислим да ћете и сами признати, да ни најмање није нужно, да ја овога посла ради, овако сакат, болешљив, у ово доба године, преко оваки вода идем у Топчидер на састанак, кад ви са свим трудом вашим и с дојакошњим писмима мојим, не можете

ништа да учините против опозиција, што ћу учинити ја устмено? Ако Њ. Св. оће мени каку милост учинити, нека ми је учине без моје муке и опасности, по мојој вољи, јер ја мислим, да је права милост оно, што за милост држи онај, коме се чини; а не само онај, који чини; ако ли не ће, или од опозиција не могу, ни ком ништа. Они су од своје милости господар, а ја им остајем благодаран и на ономе, што су ми до сад чинили.

Што се пак тиче мога доласка тамо, ја нити сам мислио, нити сад мислим, да ми се да пензија, па тамо никад више да не дођем; него сам желио, да ми се допусти живити ће ми је воља, па би ја онда, може бити, живио више у Србији, него и ће на другом мјесту; јер ми никако мјесто на свијету није милије од Србије. И сад да ме Њ. Св. испуњењем жеље моје помилују, ја би на љето како би ми стање мога здравља допустило, с највећом радости тамо дошао, да Њ. Св. скут пољубим и да благодарим; али овако сад доћи тамо, да се инатим с опозицијама, и да слушам од њи потирдице, управо да вам кажем, *нијесам рад*.

За пензију од прилике знам шта говори страна опозиције, јер сам чуо од Стојана Симића и видио из писма Давидовићева, али би сам желио знати, шта каже за онај мјесец дана, што сам служио, па ми се није платио?

Молим вас, да Њ. Св., за знак моје свагдашње благодарности и привржености, пољубите за мене скут, и да ми поздравите све пријатеље.

Препоручујући се вашој старој пријатељској љубави с истиним високопочитанијем остајем за свагда

у Земуну 5. Јануар. 832.

Ваш

прави високопочитатељ

В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3086]

66.

Любезный Пріятелю!

Изъ писма вашегъ одъ 5. т. м. видіо самъ сва садашня израженя ваша, и постарао самъ се колико ми є могућно

было, ючеръ у прилицы сва она израженя представити Милостивомъ Господару нашемъ. Ньіова Свѣтлостъ саслушала є милостиво оно, што излажете и благоволила є заповѣдити, — чини ми се Якшићу — да вамъ се пошлѣ савъ єдиномѣсечный аилукъ, кога велите, да нисте примили; за проча пакъ актеваня ваша, ништа ми друго одказао ніе, већъ само сожалително и на кратко изговоріо є слѣдуће рѣчи: „Я познаємъ и самъ, да є оваи човекъ достоянъ сожалѣнія, но коя Файда, кадъ є сакатъ, слабъ и немоћанъ. Да є Богъ дао, да є колико толико здравїй, могли бы га заръ наместити гди годъ, и дати му на уживлѣнѣ своє плату, као што му є и дата была, пакъ нека бы се занимао съ полезнимъ дѣлима у отечеству нашемъ. Давати му пакъ на уживлѣнѣ одовудъ по нѣгову актеваню какву пензію, а онъ живити у туђемъ царству, то ми се никако не свиди, ибо шта ли ће после на то рећи онаковы, кои данасъ овде служе, и кои добро знаду да Србія іоштъ ніе у стаю, пензіе коме нибудъ давати, кадъ и сама нуждава се у многоме. Хвала Богу слушао си и самъ, шта су коє кои говорили и пре, кад су за оно прво писмо нѣгово чули, а шта ли су и ономадъ овуда противъ тога роптали!“

Ово су, пріятелю! Господареве рѣчи, а изъ ньи се ласно може видити, да є онъ наклонѣнъ вама, и да кодъ нѣга нисте у никаквои замѣрки. Но сверху свега тога право да вам кажемъ, вы сте добро погодили, што велите, да є овде *иретежнія опозиціе страна*, и доиста она млого дѣиствуе у тому, да се не може изходатоиствовати оно, што желите. Я ћу вамъ овде напоменути и нека лица, коя су вашой жельи противна, и башъ она, на коя мислимъ да вы и не саняте. Давидовићъ є прьый врагъ, за ньимъ слѣдуе Стеићъ и Радичевићъ, а овде познао сам и Цвѣтка за таковога, ибо и онъ є ономадъ почео нешто мумлати противъ васъ, а и Ђоку Протића опазіо самъ єданѣ путъ у Крагуевцу гди за васъ узъ разговоръ поче држати Давидовићу страну. Давидовићъ упрео се одъ пре и виче на васъ, да никако неимате право, актевати пензію, и кадъ бы вели видіо, да ће то Господаръ одобрити вама, сматрао бы оне новце, као да бы изъ нѣгове кесе изашле. Шта є вели заслужіо Вукъ, да пензію одъ Србіе иште, и коя є Сербія, да иностранцыма нензіе дае: правіе бы, вели, было, кадъ бы се пензіе давале, да се Грмалю да. Стеићъ му є секундирао, и управо викао, да ни вы ни ваша досадашня списанія имаю какво уваженіе кодъ икога изъ учене класе, и

доказує, да сте вы млогога ученога, кои є желїо овамо прѣи одвраћали, као што сте и нѣга, да не би, вели, ваше угурсузлуке овамо опорочавали, и да бы опроврrао све ваше досадашнѣ труде, єднако купи сада кое какве пѣсме србске да ій на светъ изда, и да све оне досадашнѣ ваше уничтожи.

Радичевићъ такођеръ блебетао є и одъ пре коешта за васъ у Крагуевцу, како є одъ туда одъ васъ дошао, кое не могу изразити перомъ, да и Пера Бранкова єдно писмо писано овде єдномъ своме пріятелю читао самъ, кое такође изявлює неке непристоиности ваше по Земуну и Пешти. Ово су дакле смртни непріятельи ваши, о коима можете се и одъ другога кога ло тайно увѣритн, а ето троице и сада у Београду, само подметите каквога пріятеля, нека съ ньима о вама отворе рѣчъ, пакъ ћете видити, какви су вамъ непріятельи. Што се Амице тиче, онъ истина проводи много пута шалу и почти рећи спрдню као роћакъ; но у нѣму нема никакве злобе, зато самъ га и поздравіо одъ ваше стране, и видимъ га да ми непрепятствує ниучемъ. Поздравля васъ любезно, говорећи, да сте вы нѣму опростили у свему іоштъ у Пожаревцу.

Ево пріятелю како є, кадъ се човекъ удали одъ лица єднога Господара, а казале су и бабе, кои є далеко одъ очію Господара, далеко є и одъ срца, тако и вы, како се удалисте, почеше непріятельи противъ васъ силніе дѣиствовати, да є богдице дао дасте овде, ништа одъ тога не бы было.

Молећи васъ, да ово мое писмо сгорите на ватру, или да га у тайности сачувате, поздравлямъ васъ искренно и єсамъ

у Топчидеру 8. Јануара 1832.

вашъ
свагдашньи и непремѣни
пріятелъ.
Василие Поповичъ.

[Вукова напомена:] Примљено у Земуну 9. Јануар. 832. одговорено 17. Јануар. 832.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3087]

[Одговор на ово писмо штампан је у II књизи стр. 622].

CVI

ДИМИТРИЈЕ ПЕРАЗИЋ

Почтеннѣйшіи Г-дне
Дражаншіи Пріятелю мои!

Дѣиствителній знаџи ваше природне любави коюсте имали честъ показатъ ми у Бесарабской области по повраћеню вашемъ изъ сѣверныхъ краѣвъ; слѣдователно рекомандација кою сте имали честь у ползу мою приніетъ Г-ну Кралѣвићу, возбуђуе у мене чувство сердечне признателности у све вріеме моега живота.

Но како судба моя изыскуе иубудуще да приносимъ тѣготу своіема пріятелима, како и по овому садашнѣму предмету у тому престолному граду я неймамъ отъ васъ уздаинѣга, закое искренно имамъ нужду молимъ васъ милостивый брате, пріимите изъ мећу ваніехъ важніехъ и обще полезніехъ поселехъ мало труда, ово уложено изъручите у руссіискои канзеларіи Г-ну ћен: Хотту, будући дага я уисто молимъ дами чрезъ васъ даде отговоръ, тако како вы знате говорићете шним и иматъ честъ отговорить що ће вамъ рећъ; я незнамъ що ће рећъ дами ніесу отговорили на прошеніе кое самъ за конетъ моега пенсіона чрезъ нихова конзула изъ Рагуже проводіо и тако ћете знатъ ели що дошло, и коіемъ начиномъ могао быхъ га иматъ; коп остаемъ брацки грлећи васъ и све ваше домашнѣ поздравлямъ, молимъ изручите мои поклонъ г-ну Симићу накоега и рекомандуемъ ово писмо, и есмь съ истиною преданостію назватисе.

у Задру 21-го/2 іулія 1821.

Покор. слуга бывшій иг.
Димитрія Перазићъ.

[Спољa:] № 798. All Ornatissimo Signor.
il. Sig. Volch Stefanovich.
Racomandato al Sig. Tomaso Simich.
a *Vienna.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3088]

CVII

ЈОВАН МОСТАРСКИ

1.

У Пешти 13. Авг. 821.

Вуче Ранче!

У зачелу писма молити морамъ, да никаква употребляваня не чините одъ овога, што пишемъ.

Прекюче стигну мени одъ некога Господина они стихови, кои су се прошастогъ вашара по Пешти разносили: да ій я штампамъ, зашто су были послани у Бечъ, па ій Давидовић нпе ктео да трѣкѣе. Ови пду на поругѣ имену вашемъ и Лѣкіановѣ. Што се живъ начудити немогу: како смеде истый Гд. odiosam adeo functionem на мене одложити; кадъ зна, да самъ и я у брою честите браће, кои о своме єзику людски мысле и сѣде! Да тешке неваляли! Кадъ се доста и на сву меру вама у стихови нарѣга, онда окрену на онога кукавца у Шиш. стреляти: као да сте мѣ децѣ поклали!! Заръ є мало нѣмѣ, што га є злоба, и пизма калугьерска, да сужанъ у Шиш. тавнуе, осудила; већ мѣ ране люте новымъ оружіемъ позлеђуе! Колико ми є тешко за моимъ сиротама (браћомъ) што съ мене у сиромаштву ядыкую: толико ми се амо срце расцвелило, што Л. пати и што се свое ради къ роду любови у црно завио!! Злобо, раздоре, неслого (карактеръ србскій) докле ћете вы беснити; да ли ћете кадъ утишати, и изнемоћи? Али шта я бунцамъ? Ние ово карактеръ Србаля, него Шикура, брица коекавы, и бакала, кои наро[до]мъ живе, а нѣговомъ добрѣ нѣговой слави нисѣ ради! Ено вам Калвина, ено Лутерана огледала слоге, любави и недвостручногъ пріятелства! Одъ првогъ до последнѣга сви су у прилози; као да єдном душомъ

сви дишѣ: зашто се на њи не угледате? Како се колѣте, и у преко ножъ еданъ съ другимъ узимате: онако васъ, како кои данъ, све больма нестае!!! Но дай да я заметъ мой изоремъ, и шта се съ стихови десило, говорити да станемъ: Ја небы допустио Гд. Петровићу, да онъ ове стихове штампа; већ ако преко гроба мога! И ако га ништа друго одъ овога небы уплашило; а оно бы баремъ Агатонъ Беријевъ: кадъ бы га я съ очію салетио; да га е онъ и *непрочитавъ итд.* И ово, што самъ съ стихови нѣму отишао: то самъ однавой текъ учинио.

Одемъ ючер, и шта онъ о тима сѣди, запитамъ га: овай човекъ колико є еданъ одъ найвећи наши душмана; али є опетъ признао: да се недостои ово и зато трѣковати, што си се умешао медь люде! Богъ и душа! Гд. Петровић учи се подъ старостъ людски мыслити. Шта ћу я, и како ћу истоме Г-дну одговорити, то ћете одъ мене добыти по Ракићу, кои ће овы дана у Бечъ полазити. Можда ћу и самъ донети са собомъ, кадъ додьемъ у Бечъ. Но немой ми невера быти: зашто су клетве мое страшне: па ако се трећа сустигне, тешко по те, и Савву, единца твога! Ја ћу, по цензѣри моіой текъ да за лебомъ подьемъ; и зато се нисамъ радъ никомъ замерити. — Немой Ранче, да ме изневеришъ, да се главомъ играшъ, добивши и стихове, и Господина тога.

Господина Копытара, коме се кланям као добротворѣ нашемъ, и браниши насъ сиромаа писателя, понизно и умилно молимъ; нека ми дело милости и нада мном осведочи. Читаюћи ми новине, упадоше ми у очи неки амбарови ·/. Описыванѣ, и грађенье ованковы амбарова тако су мени потребни, као залогай леба. Срце ми се разигра, кадъ помыслимъ, да я амбарове те на оно место кньиге мое пришити могѣ: гдино се ради о глади, и како се човекъ одъ глади сачувати може. Та до душе и я бы могао той господи писати, али чиними се, да та господа на мое писмо небы ни погледала. Ево се навршила година, како самъ у Немачку писао: па се данъ данашныій надамъ цевапу. Друго и врстніе естъ, што бы ми Гд. нашъ Копытаръ учинити изволио: Гд. Ректлъ политехническогъ института управитель 1817. г. на глась даде, да є онъ кадаръ одъ крумпира брашно начинити, и то брашно, преко неколике године, сачувати. Крумпиръ се свакой рани у жиле уплео; и зато я о нѣму мало више у кньизи радимъ: колико бы честитіи іоштъ быо, да я ово научимъ, како се одъ нѣга брашно гради. Ово двое нека ми учини Господин Копы-

таръ, тако му здравља нѣговога. Неће онъ мени но роду моме задужбину учинити. Кадъ самъ увераиъ, да вама, Вуче, брате мой, добро рода тврђе на срцу лежи, него и коме на свету калуђеру, ни самъ се задржати могао, да вама, а преко вас, и Господину Копытару не досадьуемъ, и не набаивамъ, за ове амбарове и крумпире. Опростите ми, брайко! Тешко мени и до Бога мога! та я знадемъ, да ће мене због ове кньиге коя ми є толику бригу задала, неки, те неки прогонити. Но я самъ се на такве муке іошъ одавно спремио, па садъ смотренымъ окомъ гледимъ на милый намъ остатакъ: кои ће зарь тада трѣде и твое и мое припазити, кадъ насъ црна земля покривала буде. Съ Богомъ брате.

Јов. П. Мостарскій.

Опростите Петровићу за Агатона.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3089]

2.

Брате!

Ракићъ полази у Бечъ: та гріиота бы было, да вамъ што по нѣму непишемъ. Мени є чисто и срамно и тешко: што се због сиротиње, не мого на вашѣ кньигу пренумерирати. Ние то немарностъ моя, што ми имена медь пренумерантима ненађосте, него є, яданъ, удо и горко сиромаштво. Кадъ кою крайцару, крваво, стечемъ и зглавимъ; незнамъ кудъ ћу пре съ ньоме! Толике су у мене неволѣ, толики яди: кои ме већ изедоше. Ако бы се на кою кньигу пренѣмерирао, на песме бы заиста, и због мога брата, Тимотиѣ, коій бы є, безазлено стадо чуваюћи читао безпрестаня, яли младежъ и старежъ изъ нѣ поучавао.

За мое презиме, Мостарскій, као премило мени име мои стары, кои су изъ Мостара, пре сто година, амо преюрпли, ево садъ самъ тронѣ рекурирао: шта ће се сустигнѣти, одписаћу вамъ, и због прелепогъ печата.

Мени се чини, да самъ у пређашньемъ момъ писму васъ покорно молио: да ми преко милостивогъ Г-дина Копытара

неке амбарове изтражите, и пошлѣте. (Јошъ самъ нешто молио; него се одма сетити немогу докъ небы истражио). Можда сте вы ово, тужанъ, съ ума сметнули? Кадъ самъ радъ, да оно, што самъ обећао, и сверѣмъ, све бы у вретенъ, као мало дете скакао, кадъ бы и овай предметъ, за помоћ сироти, у кньигѣ ставити могао. Настой брате.

За онога Г-дина, што є ктео неке стихове, на срамотѣ добры и честиты люди, да штампа, и у зао часъ преко мене; знати можете одъ Ракића, само га запытайте. Ако немате ти стихова; явите ми да ій пошлѣмъ.

За Бога, и по Богу! да оће ктети Гд. Копытаръ то мени учинити, за оне амбарове, и за брашно крумпирово, како се прави! (Сетио сам се: шта є друго).

У осталомъ любећи васъ, остаемъ

у Пешти 21. септ. 821.

Вашъ

истинитый братъ

Ј. П. Мостарскій.

[Спољa:] Clarissmio Viro *Wukio Stephanovics*
complurium Eruditarum Societatum membro
correspondenti: mihi honorando
Wienna.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3090]

3.

Брате любезный!

Мене є Гд. Давидовић ови дана съ вашимъ, мени драгоценымъ писмомъ у велике обрадовао: осимъ свега, што самъ у нѣму читао, оно ми срце развесели: што ви велите: да ћу за амбарове, житне яме, и крумпире што брже разабрати.

Реторика Мразовића готова є, него іойштъ у Штампарій дрежди, неисплаћена будући. Ја пазимъ, кадъ ће повцы изъ Сомбора, да є искупе одъ робства, доћи: пакъ ћу є онда добыти, и вама послати.

Што се тиче пренумеранта на трећу часть *Ваше шеснарице:* наредбе самъ на неколике страпе већ учинио; а и самъ шатъ кога пренумеранта овде изстарамъ.

Цветић, кадъ є за путомъ у Горню Маџарску быо, рече ми: да є неколико пренумеранта и онъ већ скупио: докъ се съ пута врати, послаће вамъ ямачно те.

Ракић се вайка, и не мож' да прежали: што збогъ силни послова свои, ниє могао, да утече Витковићу, и да се на вашу песнарицꙋ преꙋмерира: онъ васъ пріятельски поздравля, и моли, да мꙋ опростите, што є на овакову племениту дужностъ незабораванъ не навалице, быо. За каштигу себи у напредакъ, моли васъ, да га на 4 ексемплара пренумерирате. Новце ће о вашару послати.

Ја самъ наумио 10-и Новемб. полазити у Бечъ ради мои источника; али страшльивъ као зецъ, и спадливъ на зими, како ћу се на томъ времени наканити? Боимъ се, да съ овы узрока не изостанемъ. Еле за свакій догадьай опетъ пикъ на ново, па се лепо молимъ Господину Копытару, да ми не замери, што му се опетъ съ некимъ кньиге моє предметомъ, силомъ намећемъ ·/. Кадъ я помыслимъ на то: да ће ми Господинъ Копытаръ, окромъ онога, и ово добыти, а за красоту мое дерне кньиге послати. напинѣ ми се срце одъ радости, па оће ребра да растера. Ја незнамъ има ли живъ човекъ на свету, кои се тако о лепоти, и вайди свое кньиге, икадъ старао? Већ ако васъ изузмемъ, Роде мой! Поредъ ове синѣ бриге мое, поредъ злеудогъ живовавaня мога, додье ми кашто: да се одведемъ кньиге; алъ є Алия чуданъ човекъ! Єдномъ самъ одъ наши родьака некій данъ, да ме о нечему извести, нисао; па ме ругомъ свакоякомъ наружи! Тешко нама!! Нека ій. Кои се у добро увалио, онога не завія на срцу обште благо и добро. Имаће они, да одъ кога нађу, одъ остатка!

За Господина Копытара яко самъ се уплашио, да га малко не узмиримъ, што и не знамъ будући, толико самъ на нѣга навалио. Да коме ћу прибегнути? кад нѣму нећу. Да оће онъ тети мени то учинити; я бы цену милости и доброте и благости нѣгове, у свое време знао узвисити. Настойте (одъ Бога не нашли) да ми Господинъ Копытаръ милостиванъ буде у овомъ.

Ми се надамо рату. Прекючерашна писма одъ Видина, и Београда говоре: да є по свой Турской Турчинъ рать Руссу обявио, па младежъ и старежъ на бой позвао. Овде се честитъ радуе рату.

Каулицій овдашньій трговацъ у несетнице, ючеръ после дугога блюваня умре. Несторовић оће да се са женомъ раз-

лѣчи, али пре валя да додье калугьерѣ шака, да му шалу одшале.

У осталомъ любови вашой себе и у напредакъ препоручуюћи остаемъ

у Пешти 22. Октоб. s. n. 821.

Вашъ истинитый брать
Ј. П. Мостарскій.

Aus Lübek wird im December (820) gemeldet, dass die dortige „Geselschaft für Beförderung gemeinnütziger Thätigkeit" im letzten Winter in der wohlfeilen Speise-Astalt 286.000 Portionen eines recht nährenden, und schmekhaften Essens die Portion zu 6 Pfenig, verkaufte, 93 Mädshen in der Erwerbsschule, 73 Knaben in der Sontagsschule, 74 Zöglinge in der Zeichnungsschulle unterrichten liess etc.

Одъ чега е то ело, и како се кува? Єли наликъ на Румфордову снажну чорбу?

Ја ћу Господину Копытару трошакъ за пошту, кадъ дођемъ у Бечъ, платити.

[У кошуљици изнутра:] Чигаюћи у вашемъ одговору на Штипкаловића „Име Јово" био самъ се уплашио да не жалите што на мене. Нисамъ я, брате, нисамъ. Проћи ће неколико стотина годипа: а нпеданъ неће толико съ вайдомъ, превртати Речникъ вашъ, као я: па како бы тужанъ, смео я, што найманѣ викати на добротвора мога!

[Споља као на протходном:]

Abzugeben bey *der Redaction der Serbischer Zeitung.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3091]

4.

У Бечу 30. Декем. рим. 821.

Любезный мой!

Нисамъ ти могао, пре полазка мога, доћи, да се опростимъ, тако су ме оместила обстојателства моя. Опрости ми; Но зато тебе я, као пріятеля, немогу изъ главе избити. Поздрави ми Снаю, и сыновца Савву. У осталомъ любећи те не двостручно, остаемъ

Теби до гроба веранъ
Ј. П. Мостарскій.

После цензуре доћи ћу. Ја брижанъ и невесео кући идемъ: зашто ми вели Гд. Копытаръ, да ће єдва што быти одъ милости: коіой се я одъ Цара надамъ.

Нисамъ ти могао доћи кадъ ти кажемъ: опростиме, и не осуди пріяна твога.

[Споља:] Высокоученному Господину
Вѣку Стефановићу, лексікографу
Србскому и Краковскога Универзитета
редовному Члену, мнѣ Высокопочитаемому
у *Бечу.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3092]

5.

Брайко!

Нисамъ ктео ове прилике да пропѹстимъ коіомъ бы ти штогодъ написао, и о моіой любови уверио. На ючерашнѣмъ новина србски додатку благодаримъ; а и молимъ да єданъ ексемпларъ за мене заштедишъ. — Несторовић се разпусти са женомъ, већ у 5-тый месецъ трудномъ: она добыя 800 ѳ. одъ нѣга пензіе, и носи са собомъ свою алатѹрѹ, кою є онъ готово шћердао, у покућствѹ: *дете, вели, ниє одъ нѣга: зашто се неопоминѣ, да є жену є..о!!* Сва кривица паде на канцелліствѹ Недокланскогъ. У овой размерицы біяше сѹдія Rakits.

У осталомъ любећи тебе, снаю, и нашега Савву остаемъ

У Пешти
22. Јану. рим. 822.

Вашъ истинитый пріятель
Ј. П. Мостарскій.

Лепо ми поздрави Ј. Копытара одъ мене.

[Споља:] Высокоученомѹ Господинѹ
Вѣку Стефановићу,
многи учены содружества члену,
мени высокопочитаемому
у *Бечу.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3093]

6.

У Пешти 31. Јан. s. n. 822.

Любезный мой Пріяшине!

Добаръ є Богъ, те ће се доякошньи яди можда наплатити мои: дошавшій изъ Беча затечемъ писмо одъ Раячића, Архимандрита, у комъ ми явля, да ће што брже новце амо послати; то исто и Господину Шедіюсу явля; Гд. Шедіюсъ изъ нежне къ мени любави овы дана писа Баби Архимандриту, кои ми є већ обећао, да ће ми савъ трошакъ исплатити; Станковић Архимандритъ тако исто пише Гд. Шедіюсѹ: да ће новце послати мени за оно таблица, што є у Пакрачкой Епархій; Прекюче отидемъ у Высокославну Конзилію, и тамо на радость нову прочитамъ два Декрета одъ Н. Ц. К. Величества: а.) гди ми Н. Ћ. кр. Величества, безъ положенія таксе, дозволява употребленіе презимена мога честитога „Мостарскій“ заповедаюћи, да се у Бачкой вармеђи публицира; b.)-ый гди се налаже Конзиліи, да што брже о моимъ источницима разсѹде, и да ій натрагъ къ дворѹ пошлю. Конзиліаръ се Несторовић плаши, да неће Конзилія нѣму источнике послати, и нѣгову мысао заискати.

Брате, Вуче, верѹій ми: нити єсти честито могу, ни спавати: тако ми є срце набубрило одъ радости: Помладио самъ се баремъ съ 10 година. Дали видишъ: како Несторовић маже око мене; како ли ме на ручакъ призивлѣ! Али самъ я, до душе, срећанъ у томе: што имамъ тремѹ од нѣга, и све єднако зазиремъ! Даишъ, брате, недопада ми се варошанинъ Србинъ, кои ниє као я, пузио, и твой Савва. Шикуръ є чѹдноватъ човекъ: добро ти є, да се нѣга боишъ.

Печатъ ми валя новъ градити, и башъ онакавъ, као што ти имашъ: како ћешъ ми дакле калѹпъ одъ твогъ печата послати, да га изрежемъ. Печатъ се већ прави одъ челика; текъ треба ворма. Очеш ли намерити какову прилику, по коіой бы ми калупъ послао: то є тешко погодити; зато ће найболѣ быти, да ми калупъ одъ твога печата у писму на пошти пошлѣшъ, осимъ тога, што ћешъ писмо истымъ печатомъ запечатити. (Доста бы было и оно с поля, ама боиске отрће се, па неће майсторъ моћи добру и удесну прегледалицѹ имати, зато ми лепо начини калупъ и у край писма, изъ нутра постави).

У овоме писму, што ћешъ у нѣму калѹпъ послати, нека се нађе одъ тебе писмо, на Азнадара у Сербіи съ именомъ, и титуломъ нѣговомъ за оне мое кодъ Јакшића таблице. Тамо ћешъ га на лепо молити, да ми опомене Јакшића: зашто већъ оклева послати обећане за таблице гроше; и ако бы башъ Якшић илъ немогао новце зглавити, пли можда ни таблица, ядань я, продао ніе, моли истога Азнадара, да ми онъ то о вашарѹ будуштемъ пошлѣ, што таблице вредѹ: кадъ су и онако за Сербію наменѹте. Него, брате, оваково гробіянство наше треба да мѹ лепо представишъ: да се човекъ не нарумези. Твое писмо (кое да ніе веће одъ врталъ табака) завићу у мое, па ћу мѹ послати онымъ путемъ, као што си ми говорио.

Господину Копытару кланямъ се, и молимъ се, нека пріими поздравлѣ мое одъ мене, као честита Србина: кои га любимъ и поштуемъ, кано да ме є єдна сиса съ ньиме задоила. Кажи Господину Копытару: да се я садъ зноимъ, полагаюћи цензѹрѹ; и зато ніе ми до тога, да пишемъ Нѣговомъ земляку Seegeru у спаилукъ Voran; а іошть манѣ у Либекъ удальену землю ради оне чорбе. А тешко ће мени то кто и учинити, башъ даій молимъ: зашто самъ я незнамъ ньима човекъ. Инди сву ову стваръ одлажемъ на Г-дина Копытара, съ больомъ веромъ, него да самъ Митрополита и што є годъ наши владыка, о томъ замолио!! Колико ми на срцѹ лежи ова економичка кньига: то ти немогу описати. Грѣшанъ быо у бога, ако слажемъ: ако є онакову, какву самъ окончао, издамъ: дражіећеми быти, особито подъ старостъ, него да самъ 30 годину Митрополитовао!! А Гд. Шедіюсъ (кои чита твое песпарице, као я или ты) и никои ми данъ рече: „ако оћу съ радошћу съ овога света да преминемъ, треба се, вели, пожѹрити, да се та кньига изда већ єданпутъ, али чисто Српски не мешовито“!!

Хачић се латио дела, кое, ако срећно саврши, мора красоти нашемъ єзику млого додати. А я мажемъ око детета, говореи мѹ: мой Јоцо, та ако є то и полакъ истина, што ти говоришъ; заиста ћешъ образъ предъ нашимъ остаткомъ осветлати: тако, брате Вуче, детету треба дати негашена креча подъ репъ.

Калѹпъ одма, и писмо на Азнадара одма да си послао Твоме, ако є могуће, и преко гроба братѹ

Јованѹ Мостарскоме.

[На засебном листу:]

Брате.

Та ти вре́ди, што си одма у зачељ твои додатака говорио: Има Србаля у данашнѣ време, кои се о томе сумляю: да ли има гди на свету Српскога єзика: Найславнія на свету царица, Єкатарина, пре толико година, Српскій езикъ упоредила са Россіискимъ!!! Ово е башъ валянъ заглавакъ! Ту си башъ почешао гди ваља, гди сврби! Брате, неможешъ ты ль́да у еданпуть опаметити: времена тому треба. Еле смо доста на далеко скочили, како намъ са сви страна препречую путъ.

У прекючерашнѣмъ твомъ додатку нешто самъ читао о *шобеди* (победа): победа е Српски, те іошть како Српски: и управо значи латински convictio, convincere победити: а може се и у другомъ смыслу узети devincere победити. Прво се у парницама узима: то самъ овако кодъ мое куће дознао: због некогъ особитогъ случая морало є свако обштество Бачкому Епископу, више конвенціе нѣгове, неколико мерова жита платити; питамъ я кнеза Пачирскогъ Нешу „зашто то“ зашто, та заръ незнашъ, да е то *шобеда*. Имала су (судимъ) обштества неку съ владикомъ парниц́.

Што се тебе тиче не могу ти прећутати навали, да Латински єзик не само разумемъ, но и говоримъ: ово ти не со тога велимъ, бояги човекъ безъ нѣга небы могао савршенъ быти, али ћешъ, момче, у народа онда већій процентъ стећи.

Мы смо на светога Савву, пили у здравлѣ твога сына, и мога сыновца. Твога имена немогу да нађемъ у календару: а прочитао самъ га одъ ушію до репа.

Докъ у копіи добіемъ Декретъ за име, писаћу теби, да ме метнешъ у новине: да самъ Мостарскій, и изъ благословене земльице Ерцеговине: одкудъ стари мои преюрише у Мацарску. Као да самъ немешъ постао, тако ми є мило; чисто ми садъ све одъ р́ке иде, што предузмемъ.

Сладку мою Спашу полюби (цмокацъ) место мене; и кажи іой да ми є врло милокрвна, и лепотворна; и да ће ми тако на веки остати, ако ми іошть баремъ 5 юнака роди, као што є Савва, тако коштуньце Србе; мало не заборави: и то іой испоручи: нека тебе чв́ва, као исте у глави очи: зашто си ты (каштo) чио, и оћешъ на страни *шикандеріе!*

Писмо по пошти на мене увако управи: abzugeben beym Herrn Johann Rakits Advokaten, im Kemniczerischen Hausse.

Ако што скоріе из Беча пође Стефановић, будимскіи фишкалъ: по нѣму пошльи. Или ће најболье бити, да одма калупъ одъ печата тутнешъ у средъ новина србски на Ракића: тамо се заиста неће здрузгати ни пореметити. Гледай што брже.

[Споља:] Clariſſimio Viro *Wukio Stephanovits*,
complurium Eruditarum Societatum
Membro correspondenti, Domnio
mihi inprimis colendo.
Wiennae.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3094]

7.

У Пешти 24. Феб. s. n. 822.

Высокоученый Господине,
брате мени любезный!

Пріимио самъ писмо по J. Стевановићу, распећано, нагрђено; съ неколико калупа одъ печата вашегъ: волемъ ово последнѣ; него да сте три Тѹрска дуга репа послали, за орденъ. —

За Мразовића Реторикѹ, одъ кое 3. ексемплара да вамъ пошлѣмъ, ево непріятна одговора: іоштъ света невиди, а тешко ће до вашара и видити: зашто Јосић, изуцаный и поабаный учитель, очекива неко писмо, да му се пошлѣ одъ Епископа Лемберскога и докъ му образъ буде готовъ. Овай последныи узрокъ Гд. Берић, одъ кога башъ садъ дођо, наставн. А о вашарѹ, када ћу и я што новца заиста угледати, ако могао будемъ кои ексемпларъ, на вашу и Господина Копытара страну, кѹпити, оћу вамъ по вашарціама послати.

Чѹемъ одъ єдногъ Бугарчета: да има такова кньига у Типографіи, што се именѹе *Митарства;* али, (како ми се види)

тешко ћу се преморати, да вамъ е кѫпимъ, и пошлѣмъ: боиске ћете и изъ нѣ што у новине наше уписати. Аратосъ и єзыка Бугарскогъ, и што е годъ нѣговы песама: вичѫ амо и до зла бога грде, а и урожацъ тераю: *„у добрый часъ, садъ насъ опетъ оће да побугари“*.

Онай новый єзика Србскогъ Радинъ, (о коме вамъ пешто писа) крчећи, кршећи, чистећи полѣ єзыка, далеко е већъ дотерао!

Г-дна Светића огледъ у преложенію Виргилія у наше нарѣчіе добыћете данасъ, съ Одомъ на Г-дна Мушицкогъ. Молимъ васъ учините наредбу: да добыемо 3 ексемплара одъ овога нѣгова дела: како бы єданъ нѣму, другій мени, а трећій Ныовомъ Высоко и Благородію Конзиліарѫ Несторовићу допасти у талъ могао. За Г-дна Несторовића штампајте на лепшемъ папирѫ; у Миловѫкове, Рапћеве, и Ракићеве новине уметните. За конзиліара зато: да му покажемо, како се Србски и Виргиліє и остали классики преводити, певати могу, текъ є потребно вештака позвати на мејданъ; а не брицѫ.

Г-днъ Палковић, литературе Словачке професссоръ у Пожуну, кога самъ, вратившій се изъ Беча, полазио, поздравља и тебе и Господина Копытара: да мѫ пошлѣте єданъ вашъ Лексиконъ: о коме є онъ млого читао, а нема га у рѫкѫ. Онъ вели, да ће вама свой Лексиконъ (већ овы дана готовъ) послати одъ 80 табака: у овомъ су Лексикону млоге наше, и Россиске речи.

За амбарове, Друштво Лубечко, яме, у коима се рана придржава, морамъ Господина Копытара съ куће стерати: шта є, одпишите ми о вашарѫ.

У прочемъ єсамъ

Вашъ

истиный братъ

Ј. Мостарскій.

Изручи мое поздравлѣ, и мой поклонъ Господину Копытару; твоіой роѣеной, и сыновцѫ Савви.

Теркуля є кодъ Міоковића учитель Грамматике.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3095]

8.

Љубезни мој пријашине!

По вашем одлазку, отидем к Попу Грчкоме, кормчије ради: он болестан будући одбије до јучерашња данка; јучерашњи дан одбије ме до Уторника велике неделье, придавајући да има два ексемплара, и да се мора іошт промислити: да ли ће продати єдан: ово се зове Грчко поступанье с људма. Шта будем с њиме савршио у том предмету, известићу вас скорим временом.

Копију Дипломе ваше, и један лист Беобактера дао сам Г. Берићу: који је с Конзилијаром обоје собштио.

Једва сам једвице од њега уграбио Рецензију песама, те сам је синоћ јавно читао пред млогима: који су између њи прокажени, да се очисте. Данас Рецензија циркулира од руке до рѣке, шат не дође у погане руке! Берић вели, да ће ова Рецензија јуриш учинити оном приликом, кад буде концертација од Двора ради језика, допуштена; и зато му морам повратити. Не били ви могли и ктели један ексемплар Рецензије, и неколике копије Дипломе послати мени?

Мога ради посла опет морам на ново навальивати на вас: да ми се постарате за мене, као да сам вам брат рођени. Ја сам вама поверио тајну: не би ли ми јади моји уминули, од љуте ране, коју кријем пред светом. А кад би могло, да што брже буде: да не венем и не јадикујем у себи. Како се онога, дочепам, ту ће бити за тильи час, сто песама: док само распишем. Најпосле и то да знате: да се ја на вас уздам као на дренов клин; и да све једнако мислим, да ви искренно љубите мене, и да мене између први пријателья бројите.

У Пешти 11. Апр. 824.
на Цвети.

Ваш пријатель
Ј. Мостарскіи
заклети Адвокат.

Поклон мој Госпоји; и Савви поздравље. Честитам Ускрс. Савви јаје шарено и варзилом оварбано подајте.

Одпишите ми што.

[Спољa:] Clarissimo Viro *Wuk Stephanidi Karadzsics*
complurium Eruditarum Societatum Membro correspondenti,
atque Universitatis Jenensis Doctori, mihi colendissimo.
Abzugeben bei Herrn
Demeter Tirol
Temesvarium.

[Вукова напомена:] одговорено 2./15. Маија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3096]

9.

Драги мој пријателъу!

Од онога посла, што сам мутио, и толико реди крваво писао, и заклињао тамо преко Саве воде: ништа; него мене и онако ожалошћена льуто испсоваше, и изгрдише, као да сам им дошао стоку отимати, што сам лепо и льудски рекао: да ми учини любов, па да исплати оно таблица, које се продати не могоше!!! Платио сам на пошти 36 х. надајући се да ћу барем векслу примити, која бы ми сада баш добро дошла била; а кад јадан отвори, узмути се крв у мени, узеше ми се руке и ноге. Вала Богу свршисмо и тамо дело спасенія мога!

Ја, како ми се види, нисам вама, Пријашине стари, говорио: да о целом и читавом томе послу моме јадовном мој родитель и браћа моја рођена нису до сад знали; мене су брице коекакве варали, да ћу добити, и зато нисам ктео да и узнемирујем. А и мој Стриц поп Ђука Парох Сенћански, јамачно би ми о прошастом вашару Пештанском послао потребно: да баш пред вашар Пештански сав није погорео. Најпосле чује ми Отац и браћа за моје јадовно куканье: те ћу около 7. или 8-о Септемб. римск. добити новаца подоста. Тешко своме, безъ својега!

Ево шильем вам један ексемплар објављенија на неку кньигу, коју ћу ја у рукопису поправльати. У објављенију оно доле што је штампано, ја сам додао, некога ради узрока. Да ће Српски кньига написана бити: ја стојим добар, ако ли ја нисам кадар добар стојати, а оно ће барем оно 200 f. W. W. што ћу од Попа добити за мој труд.

Љетопис Магарашевића Професcора, око краја Септемвра месеца биће готов: Без ъ-ра је писан: пропустио га Тумара у Манушкрипту стои и ђ; али у штампи нема: Штета, што барем сад тај страдалац јабанац ђ продрео није; него ћ и место њега пати.

Петровић, кассеперцептор народни умръо: народ је влашки у њему пожелио Бранишу свога, и обор Денунцијанта. А неки дан опет неки Влашина, иначе Цинцар, убије се из пиштоља у винограду, нико жив незна, зашто. Овај је био од први Цинцара.

Онај Петровић Смрзла, оживио мало опет, док не дође зима, кад ће заиста заглавити, дотле ће мој пријан моћи Каравлашки научити прилично. Само ми ви будте жив и здрав: да салетимо Господина Копитара: зашто се друкчије темељити неће моћи ова Епоха нашега језика. Биће ту Рецензија, биће новина.

За попа Илића, који ће ову кньигу издати, имам вам казати: да сам могао и' другачије оно доле казати; да ме није молио, да мало у језику иступљавам у објављенију барем, кад нећу у кньизи, митрополита ради. Тешко нама, кад се у писанье и штампанье уплећу све голи Фушери и незналице. Попъ в овај издао био објављеније, па сам му поправио и после је на ново штампао. Ево и првога и другога објављенија. Једва ме је једвице намолио, да се примим поправљања кньиге.

Ја вама, у итньи будући, заборави мало пре, гди сам о мојој Дипломи говорио, казати: да ће ми ту љобов и добротвореније учинити Michael Sischer, син Израилев. Чифудер!! Не оста Епископа, Архинадрке, Игумана, Лемеша, Спаије, коме или ја или мој стриц не писасмо, да нам даде у зајам: ништа и ништа, ни одговора, та ни јабуке зелене, док се не деси син Јудејски! Мој је отац доста приличан газда; ја кочоперан човек и жустар, жив, као што ме знате, који заслужити могу: и не мога код мога рода наћи помоћи, већ код Чиве. Весели се сыне Израйлев!

Поздравите ми лепо Снашу, и јунака, Савву, са сестрицом својом: здрави ми били и велики нарастли! А ја остајем вас искрено љубећи

У Пешти 1. Септемб. рим. 824.

Ваш пријашин
Ј. Мостарски
заклети Адвокат.

[Спољa:] Clarissimo Domino, *Wuk Stephanidi Karadzsits*
A. A. L. L. et Philosophiae Doctori complurium Eruditarum
Societatum Membro Correspondenti, Dommio michi
singulariter colendissimo.

Wiennae.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3097]

10.

У Пешти 18-о Новембр. рим. 824.

Любезни Пріане!

Вала на даровини: на свима песнарицама. Шат и мени успева шева једанпут: те ћу вам и ја што на дар послати, обрадовати. И ову сам књигу морао Тимотији, брату послати: да се зајази: додиао ми већ писајући и камкајући, да му још песама пошаљем, да и чита младежи и старежи Пачирској; а понајвише Шокцима, који су тамо Спаије, тешке изелице. Оће Спаије тако вальана и врла човека, који песме њима декламирати (:те још како:) знаде, као што је мој брат Тимотије, за кнеза, за Пачирског поглавара, да метну.

Dominus Видаковић сео сирома на варићак: морао је резигнирати службу: једни веле, што је кадшто напит у Школу долазио, једни пак што није био за Професcора; други (а то понајвише) што је пукао глас, као топ, и разлеже се, не тек по Новоме Саду но по Влашкој и Бачкој: да ђачад новосадску, грешну, јадан, децу оспављивао!! Ако и није Видаковић сирома крив; ружан и одвећ погубан овај за младеж Н.садску глас, довољан узрок јесте за одпуст његов из службе Професcорске. Разносе се песме од уста до уста: „гди је воспит као код Видака; код Видака ђачког бузароша“!!! Ја никако веровати не могу, да је то истина, што се о њему пева, али ај да речем, да је истина: онда је Видак вешала заслужијо, што је код толики лепи Нсадкиња, код мајдана девојачка, заблудити, и заћи могао!! Треба кадгод и у штету

ући: нека људи виде, да можеш, да си честит: благо оном, који може: и за добрим се коњем бат чује. Сирома Видаковић: читао сам му код Берића: гди се моли, да му се даде Штација учитељска: а ови га у Препарандију нагоне!

Сад имам нешто да вас молим; и то да ми не одречете, кад вам је у власти, учинити: да Јунака Савву, и јединца не устрелим, а стреле моје на далеко лете!

Ја још дипломе моје адвокатске у руку немам: пак се врло бојим, да, (што оно веле) нож у репу не сломијем. Мени се неки те неки саветовали и говорили, да ће обштество тријестанско, ако се Фрушић тога посла прими, мени ту љубав заиста учинити, Collectu учинити, и диплому искупити. Ја, који се, као утопљеник за врело гвожђе ватам, писао сам Фрушићу данаске, и лепо сам га молио, да се неколиким одабраним људма обрати: не били мене, који сам Влашку и Бачку обиграо запевајући, од јавне беде курталисали. Зашто ако ми и овај план рђаво испадне: онда или у свет, куда ме двоје очи воде, затурати се, или последак горке судбе моје очекивати морам.

Дакле учини, тако ти среће Савве твога, те одма Фрушићу пиши, да ми гледа код тамошњи људи, како помоћи. Придодај и то, да ме больма позна: зашто сам у Бечу био, и да ће ми скоро Резолуција доћи; да се спремам за оно звање; да сам човек здрав, способан; и да би штета било, оставити мене у невољи, да се губим. Ако ви пријашине, ово мене неучините (боже сачувај) ја ћу до тога доћи, да ћу се са свима растати и раскумити морати, те морати! Зашто је докотурало се, да се за врело гвожђе ватам! Ја вам овде несмем казати: шта сам један наумијо. Ја сам ти се, до сада, знао тепити, разговарати се, ама од вашара Пештанског, јавно кукам и куњам: да ми свако на челу броји, како ми је око срца! Јесте ли писали Фрушићу, и гди сте на квартиру, пишите ми. Сад пак не оклевај, него одма седи па пиши у Тријест, пиши те не одмози брату, и честитоме Србину: да не усади пред двором јадиковину; помози рођаку Мостарцу.

Поздравите ми Шероглића, Миланковића, Недељковића: првоме кажите quod Dominus Szentol preterita die Lune 6-a vespertina, in Curia Comitatensi incaptivatus.

Тома Пантић прави тестамент: и по моме уму, оставиће Савви вашему новаца!

[Споља:] An den Herrn Herrn,
Payl von Scheroglits
Abzugeben im *Eckmajerischen Coffehausse,*
bei Stadt London.
Wienn.

Hasce Literas placeat Domnio Karadzsits immanuare.
Mostarsky.

[Вукова напомена:] одговорено 26. Нојемвр. (по нашему).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3098]

11.

Љубезни пріяшине!

Сретнем данас Симу Шићара: те ми и данас ви на ум паднете. Дај, помислим у себи, да штогод пишем, ако и јесам невољан до зла Бога: што нисам овога прошастога вашара, као што сам се надао, добио новаца. Єдва диплому Прокаторску искупи, и себе пре 3 месеца публицира; съ намјереніјем овде и дотле заостати: док се не отвори пут к званију, к срећи. Имам до душе посла; али слаба плаћа: или што тешка настаю времена; илп што сам сирома прокатор; па ми чимгод зубе примажу. Ако се до мало времена не промене талија: онда јали у импостуре ударити, јали у Турке отићи морам. Мени се чини што си год поштенији, све то горе по тебека. Ја познаем неколико њи, кои су заслужили, да дођу у лад; и преко свега тога криве капу: а я ядан, да што најманье учиним, што би против правде било, зар бы свиснуо от стра. Ако је от Бога, што ми је моја судба овако горка: нека!

Дај што да гукнем и за будуштега Несторовића, красна и поносита „бившег" сина, који је за 15 дуги година много (којешто) народу починио. Толико је и на место Несторовића рекурирало, да се и сама конзилија удивила; и то којекакви! Између остали јесте и Јосић: кад га Берић запита „а што

си ти Јосићу рекурирао те срамотиш толик народ", „нека Цар види да има људи" отговара. И од то доба, како је рекурирао: начинио је себи мађарске хальине: шешир на три рогља, и сабљу те и носи. — У прошасти Уторак надалисмо се кандидацији: еле іошт ништа. Кенђелац је овде био, и јуче је отишао: разумјевши, да за његова овде пребиваньа кандидације бити неће. Цигло рекуррента 21 има!! Благо народу и Цару код таки људи! Збиља! мал не заборави казати: та и Ђурковић, адвокат, рекуррирао је!!

Курцбергов Речник поправља Исајловић, Професор, Педагогије: Латински додаје; а Србски поправља онако: т. ј. от два гради трећи језик! каже *Тот: јак се трефи!* И чини ми се, да самь видио код Берића: писмо А. готово.

Булић, Професор, пресели се у вјечност: а на место му доћи жели: Паја Берић, на послове прокаторске јамачно огадивши се.

Животописаније многозаслужена Аћима Вујића добио сам, и шильем вам: да предате Господину Копитарѣ: коме мој поклон и поздрав осведочите, моим: он вели мени: да су му већ додијали Немци из Саксоније молећи га: да се једаннут накани, и да изда своју Бијографију. Заишао о вашару от шатре до чатрље, од кафане до кафане, те продаје, и нуди: а с друге стране деца, носећи под пазувом, вриште: „биографија, биографија; купите људи!"

За Пахомију Јоанновића, Протоћакона Митрополитска, шат сте чули, и његово писмо или стихове, при полазку у Вршац своим ученицима за савет написане. Наште је Митрополија Српска пала, тужан и жалостан! Сада, вала Богу, у Карловци и Вршцу ништа друго чути и читати није: него Пашквиле на калуђере!! Ја незнам, шта ћу радити: мене зову, да ме калуђере: „а ја јадан и жалостан калуђер!" Ја се бојим калуђера кано живе ватре.

Берић ће вам доћи ови дана у неком послу с госпом својом: не били променивши уздѣх, зачела чедо мушко: ово му је рекао Гд. Копитар, и он се оће да ползује.

Најпосле, фала на Речникѣ, који би мени, ако и јесам Адвокат, као залогај леба нуждан био: како ко дође из Беча: а ја на врат на нос трчим те питам: камо Речник; та гди је Речник? Ја сам уверан, да би ви и то учинили, кад би

само могли, и зато се тек шалим, ако и јест свака шала полак збилье!

Ја вас льубим и остаем ваш

У Пешти 23. Марта рім. 826.

искренни пријатель
Ј. Мостарскій.

[Споља:] Clarissmio Domnio *Wuk Stephanidi Karadzsits*
A. A. L. L. et Philosophiae Doctori, at complurium
Eruditarum Societatum Membro Correspondenti,
Domino Colendissimo.

Wiennae.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3099]

12.

Любезный пріяшине!

Има томе вышше одъ два месеца, како самь именемъ Николе Развале два Рекурза у Высокосл. Канцеларію Мађарску послао: у

Првомъ моли, да му се adsistentia Фишкална одъ стране Арадске Вармеђе даде противъ свога дужника Сигисмунда Edelspacher, приключивши и сведочбу о ядномъ своме сиромаштву; у

Второме моли, изъ призрѣнія неки отечеству показаны нѣговы услуга, да му се одцепи нешто землѣ отъ пустаре Кувалово, у Петро-Варадинской Регименти.

Истина Развала е писао Г-дину Радосављевићу, кандидатс-Аудитору ради тога посла; али овай Г-динъ ништа не одговара, болестанъ будући.

Мени е Развала већ додиио, молећи, и додиио ми тимъ вышше: што к мени само тада долази, да му што радимъ, кадъ новца нема; а кадъ има кою крайцару, онда иде богатымъ адвокатима: Инди припишите не мени него нѣму, кои ме е къ вама упутио, да дело любови и пріятельства одъ васъ нѣму заиштемъ, говорећи: ако Г-динъ Караџић мени то учини, вала то е мало, што ћу му ћибукъ изъ Турске донети; али ћу му другчіе одсвирати знати. НВ. Онъ е добио некій данъ

изъ Беча Пасошъ, на годину дана за Србію и Босну, да тамо купуе Шишарице!

Вы ћете, пріятелю драгій, не Развалу толико, колико мене обвезати: ако ми какво такво извѣстіе о Рекурсима предпоменутимъ и последку ныовомъ пошлѣте. Ако бы не имали човека, кои бы in protocolli officis Канцеларіе о овимъ предметима запытао и съ добыенномъ онде Нумеромъ ad Expeditoratu officium отишао, и шта є докончано, дознао: погледайте на Бога и на дꙋшу, и ногу предъ ногу самъ собомъ отидите: не были се єданпуть плача Єреміе Пророка курталисао. Писмо ваше, мени многоценимо, я ћу исплатити. Можда не бы съ горегъ было, да се найпре састанете съ Г-диномъ Радославлѣвичемъ: да ли ние онъ тай посао већ, као што самъ га молио, проучио. Впрочемъ пріятелству вашемꙋ себе препоручуюћи съ почитаніемъ пребывамъ

У Пешти 23. Јꙋліа 828.

Вашъ искренній пріятел
Јоаннъ Мостарскій.

П. П. Павао Берић прекючеръ є отишао у Мохол и не саставшій се са мномъ: я тамо съ бесноће Шокчеве, а вышше за уклонити се одъ злы и пагубны слѣствія не идемъ. Докторъ намъ є ово дана нешто тужанъ и невесео: нѣгови тежки яди срце ми пробіяю: зашто и зашто у Будиму остаде, и три године проведе, а не отиде у Земунъ. Я знамъ, кудъ є наумио: и за нѣга никадъ болѣ: баремъ ће съ места човекомъ постати. Берић є здравъ, као Швейцерскій Быкъ, а госпоя му се іоштъ ніе породила.

Поздравите Госпою вашу, и Савву.

[Споља:] An den Hochgelehrten Herrn
Wuk Stephan. v. Karadzsits
Doctor der Philosophie und der schönen Künste
Abzugeben auf der Landstrasse № 291.
franco *Wienn.*

[Вукова напомена:] одговорено 28. Јулија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3100]

13.

Любезный пріятшине!

Прів десетъ година послао на Г. Јакшића неколико стотина Таблица Статістички за Сербію: отъ кои се єдва неколико ексемплара продати могло: а што се продати не могаше, депозитирато є кодъ Берзака трговца Београдска. Ја нисамъ био у состоянію то заоставше таблица число дояко добити: зашто, веле да се изъ Тѹрске неда ништа амо пренети: а мени на срцѹ лежи, да баремъ то неколико таблица са собомъ у Далмацію понесемъ. Ако се вы уздате у себе, да вашимъ посредствованіемъ у Генерала, или Карантине Директора, премѣштеніе мои таблица изъ Сербіе амо издѣйствовати можете: немойте трѹда пожалити и не отрецыте ми те любови. Ако буде потребно, изволите ово мое писмо Г. Берзакѹ показати, по коему бы онъ тимъ скоріе Таблице вама предати потрудио се. Я ћу іошъ мало вышше отъ месецъ дана овде пребывати, а међутимъ надамъ се, да ћете ми таблице послати моћи у Пешту. Да сто година пишемъ кньиге никадъ erga commissionem у Турскѹ кньига давао не бы. Ја се надамъ, да ми што у овомъ предметѹ одговорите, и остаємъ вашъ

у Пешти 29. Јѹна s. n. 829.

искрены
Мостарскій.

[Споља:] Clarissimo Viro Vukio Karazsits A. A. L. L.
Philofophid Doctori, et complurium Eruditar.
Societatum Membro corespondenti
Zemlini.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3101]

14.

Пачиръ 12. Фебр. s. n. 835.

Любезный Пріятелю!

Ја самъ науміо био вама у момъ некомъ делѹ писати (о комъ и пишемъ:), а єднымъ путемъ, шта самъ у Далмаціи,

за годишнѣгъ мога тамо пребываня видіо, тако и мою исторію, после мога из Далмаціе повратка, вама обширно описати. Ово бы за васъ, нарочито што се Далмаціи односи врло интересантъ было. Єдно опетъ не могу оћутати, да вамъ не кажемъ: да самь, враћаюћи се, моремъ, дошао у Задаръ, и оданде видіо савъ широмъ Раванъ Котаръ. — Али морамъ и ово рећи: да су Далматинцы народъ, кои є ове Србе у Бачкой Банату и пр. племенитымъ тела и срца свойствомъ и добродѣтелми превозишао. Да нисамь Єvицу мою, кою самь за жену узети мысліо, красну а и богату девойку оставіо, и у Далмацію зато, преко гора камениты, у ономъ пештанскомъ капутићу и чизмицама ишао (уватіо ме снегъ кодъ Брода и пратіо до саме Далмаціе) да крстоноша постанемъ а по томъ Владыка постанемъ; него да у ономъ деателности ширемъ вит... много и ѡмного добра, за народъ чинимъ. Зашто крстови и т. д. за мене толико чини колико играчке детске. Кадъ ніе быти могло, што самь жѣліо и чега самь ради тамо боловао зими, а лети врућину трпіо, вратіо самь се. Ја могу казати и засведочити, да никада неваляо човекъ бно нисамъ, али и то є истина, да тако поштенъ и добаръ никадъ бно нисамь, кано у Далмаціи. Ја самь себе сасвимъ одрекао, но и пушити за 11 месеци нисамь ктео!!! Чѵвао самь се и чѵвао бискупа, да му се што не деси, и да се какова промена, докъ самь я тамо, не учини: а кадъ самь замотріо да злоба између бискупа и народа све то већма быва: онда самь пошао у Мађарску! На мене се бискупъ тужити може, што я по нѣговой ноти играти ктео нисамъ, али народ є мене любіо. Када самь у Галію улазіо, ово су ми говорили: образъ ти светлао кудъ годъ ишао; да є срећа была да те ни познавали нисмо, кадъ намъ тако одлазишь; Ја шта ће наша дица ако намъ се ти не вратишь. Ја отъ ньи никаково писмо примити нисамь смео, боећи се свашта!

Пачиръ, Пачиръ село, у коме я болуюћи и тешко ядикуюћи, ово 4 године пребывамъ, єсть ми се тако омразило, да я кадшто у собици запевамъ, да се све ори сва широмъ долина пачирска. Моя хроническа болестъ никада се ніе у таквой сили показала, као у Пачирѵ, може быти променомъ климата. Ја самъ дваредъ на самрти бно. Ја самь боловао безъ отца и матере, безъ брата и сестрице, безъ веренице любе, никога имао нисамь, да ми яде мое са мномъ дели. У болести тежкой, кадъ самь се савъ осушіо бно, морао самь Мађарскій єзикъ учити: овай ме є данашньи мой животъ и

мое данашньe (тобоже) здравлѣ есу ми даръ отъ тога езика! Мы адвокати Мађарскій радити и писати есмо обвезани. Садъ знадемъ: отъкудъ долази Урошъ: одъ Ur Uracs, значи Господинъ Господичић: то сѣ име кралѣви србскіи одъ Мађара пріимили, и своймъ синовима надевали Uracs-Uros. Мене тай езикъ много кошта, но я самъ га научіо и радимъ cum honore! Срећа ми е та велика, што ми е мой покойньи деда (првы попъ у Пачирѣ бывшій) такву собицу начиніо, као да е знао, да ће мѣ унѣкъ у ньой яде свое проводити!

Около конца прошаста месеца Јулія почео самъ здравити. Али самъ слабъ опетъ, често болуемъ, као и данась. Ја ћу прећи у Сомборъ пребывати, гди самъ и квартиръ погодіо; али са тимъ уговоромъ ако добиемъ или заслужимъ толико колико ми е доста за одећу, и да башъ празнорѣкъ не уђемъ у Сомборъ, Нитко неда 100 for. у заямъ на три мца: да се найкашніе морамъ делити, и землю на поле дати. Я, да не знамъ Мађарски, или бы пропао или у Турке отишао!

Ја самъ мисліо, да вама толико не пишемъ, преваріо самъ се. Права причина писма овога была е васъ замолити за дело любови. Ја се уздамъ, да ми то одрећи нећете. У процессѣ некога човека писао сам у кабінетъ, оттѣда е дошло у Канцеларію Мађарску. Врло самъ радъ знати, шта е. Зато васъ покорно молимъ: замолите и своимъ и моимъ именомъ Г-дина Радосавлевича, или дрѣгогъ честитогъ Србина: нека отиде у Канцеларію Мађарску и тамо у протоколамту (стои горе написано officium Protocolli) на име ово Andreas Gáll, Андреас Галл заиште нѣмерѣ отъ нѣговогъ Recursa; съ овомъ нумеромъ нека отиде у Експедіторáтсамтъ, и замоли, шта е свршенно, и ели отишао декретъ, и куда. найпосле у тахаторатсамтѣ замолити: требали таксу за декретъ платити и колико. О свему однишите ми per Pest, M. Thesesiópel, Bajmok, Pacsér. Ако бы шта было отъ посла овога кліента: имао бы новца, за прећи у Сомборъ. Поитите поитите: зашто се овде ради о срећи моіой. —

Господина Копытара молите: да пріими поклонъ и поздравъ отъ мене. Ја овога славнога мужа имамъ зашто любити имамъ зашто высокопочитати. Онъ е мени тако міо постао, да бы я желіо, никадъ изъ нѣговогъ дружства неизбывати. Ја не могу о Бечѣ ни помыслити, да у томъ трену о Нѣмѣ не мыслимъ. Неће ми се образъ зарѣменити, ако кажемъ, да ми е,

кадъ самь у Бечѫ био, главу свезао, и да бы безъ Њга, до Пеште пешачити морао.

Вашъ искренъ пріятель
J. Мостарскій.

НВ: Писао самь Гд. Беріћу, да ми отпише за вашъ квартіръ: никаква отговора. Морам мѫ опростити; оматоріо є. А Николичь изъ Сенте, на моя два писма, нѣму о томъ послана, одговара: за некій Piaristengasse у Spittelberggasse, додаваюћи, да чекамъ докъ нађе ваше обявленіе. Жали Богъ 16 х. и 8 х. мои.

НВ: При овомъ четвртомъ образѫ пређе пароксісмосъ, и зато свободніе пишемъ. Пишите ми о вашемъ Савви. Поздравите вашу Госпоју. Онай се маџаръ зове: Andreas Gáll Incolla possesionis Omorovicza, Comittatui Bács ingremiate.

Ово сам писмо почео писати у муки моіой, коя ме напада ово 3 дана. Садъ ми є лакше.

[Споља:] Seiner Wohlgeboren
dem Herrn *Vuk Stephanovics Karadzics*
Doctor der Philosophie, Mitgliede
mehrer Gelehrten-Gesellschaften.
franco Wien

[Ориг. у арх. С. К. Аадкемије бр. 3102]

CVIII

ПЕТАР РИСТИЋ

1.

Љубезни и високопочитајеми Господине!

Објављеније ваше о трећој части народни Српски пјесама примијо сам с највећом радошћу. Ја сам њега таки абкопирао, додао сам к њему још̃те єдно мало примјечаније, (од прилике овога смисла: како јуначке пјесме садржавају кратку и просту а при том и најистинитију Историју древни времена нашега народа, и скоро сбивши се прикљученија; храбрости и добродѣтели наши Праоцева, и њима подражавајући достојни потомака; које к великом побужденију и воспаљенију младежи, и чрез то к садржанију Националитета нашег служи и пр. и пр. и пр.) и разаслао сам га у сви шест Баталліонски Компанија, за понудити љубитеље књижества и народни наши пјесама да се пренумерирају. Али ето видите каква вам је пзишла пренумерација! Гди који од они, од који сам се највише надати могао, (то єст учитељи и свештеници наши, трговци и мајстори, одговорили су ми: да би се врло радо пренумерирали, али се надају, да ће ду ту књигу после у Новом Саду за нижу цјену добити. — Гди који опет мисле, придомишљавају се и веле, може бити, ако им се свиди, да ће се у Новом Саду пренумерирати. А Господу садашњу нашу, која би се заиста највише могла пренумерирати, са Српским књигама понуђивати, служило би као на неку срамоту и бесчестије. — — — — — Из тога дакле закључити можете, јели мени, од кога сте се ви може бити највише надали, могуће било вам овђе какови пренумеранта скупити. — Али даће Бог да ће се то вам из они славни још̃те духом Српским дишући мјеста надокнадити.

Рјечник и пјеснарице примијо сам од Г. Марковића, за које вам особито благодарим. Ја будући да сам још̀те слабо могао од моје плаће заштедити, идући у публични Бирцаус у кост, зато ће те ми опростити, што вам за сад нисам могао више од 10 f. послати. Но ви немајте бриге, ја нећу заборавити моју дужност учинити, да сте ви у сред Србије, у Крагујевцу, а не у Бечу, гди ја врло добро знам како је живљети. —

Аковче бермета, које сам вам рад на јесен послати, гледајте ако би сте могли каквоме Новосаћанину или Земунчанину наручити да вам зар са своим каковим стварма експедира, ербо по Делижанцу послати, више би стала кирија него што вреди бермет. Трговац који га узхте експедирати треба само да се јави код моје куће у Карловци.

Овђе се тако млого говори о турском рату, да би човек мислио да ће се који дан родити. Но ја се томе најмање радујем, видећи оттуда жалостна сљедствија Србије и Босне. — — — Ја би, како сад којешта видим, заиста волео да обе у содом пропадну или да Тамерлан с њима обвлада него да дођу под Н. — — — — — — — — — — — — — — А овако да остане, шат би Бог милостиви опет прилику дао, да би се сами освободили и политическу своју ексистенцију добили. Најпосле како буде Божија воља. Утјешавајмосе с оним нашим светим Националним изреченијем: Бог ће дати што ће боље бити. —

Ви се Господине о мом карактеру ни сте добро извјестили. Ја сам сад Практикант а Лаћманом ћу постати, кад, и ако Бог да, те добро положим тако зовоми Concurs — Prüfung, кои ће се после неколико мјесеци држати у свој Граници.

Желећи вам добро здравље и сваку срећу, и препоручујућисе у даљу вашу љубав и пријатељство са свим срцем остајем

у Тителу 1-го Септемвр. п. р. 821.

најискренији Пријател
Петар Ристић
Екон. Практикант.

[Споља:] Herrn
Herrn *Wuk Stephanovich*,
auf der *Landstrasse* № 112,
im 1-ten Stock die Thür № 7.
Erga Recepisse zu *Wien*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3103]

2.

Высокопочитаемый Господине!

Ови дана посѣтивши єднога мога Пріятеля, смотримъ междꙋ нѣговими книгами, Сочиненіе ѡ Сербской Револꙋцій; кое ме зѣло возбꙋди, и узмемъ таки то одъ нѣга на прочитаніе. Ово прочитавши, таковꙋ ѡщꙋтимъ радость и удовольствіе, да се улꙋчивши приликꙋ, никоимъ начиномъ нисамъ могао воздержати, и да бы грехота было, т: є: као за нѣко повреждeніе мое чꙋвствителности, а ваше благоревнивости вменявао, кадъ вамъ не бы то сердечно задовольство ѡбявіо; кое мислимъ да ће и вами мило и пріятно быти, и ако ништа, баремъ ће вамъ ко умноженію числа, искꙋсній и разꙋмній ѡдобрителя и похвалителя Изрядности дѣла вашега слꙋжити. —

Жао ми є, да то мени, одавно већъ издано, до яко у рꙋке ніе дошло. Читаюћи га, совершенно усмотрѣвамъ и уразꙋмѣвамъ свꙋда вашꙋ матерію и вашъ створъ; кое ми є доста добро познато, како из' имѣвшега с вами нѣколико пꙋта устменога разговора, тако и из прочи ваши мною примѣрно читани писанія и Сочиненія. Весма сте мꙋдро урадили, и као да вамъ є вдохновеніе Богомъ дано, што сте ваше дѣло ѡбꙋкли у нѣмачко ѡдѣяніе. Нека читаю и уразꙋмѣваю и дрꙋге просвещене Націе, Сербскꙋ Храбрость и Мꙋжество, нека виде достохвалнꙋ ревность за свободомъ и за Ѿличіемъ, себе славнимъ Еоропе Націомъ уподобити и уравнити, и нека незначе Сербльи у Свѣтꙋ више оно, защо сꙋ се досадъ кодъ свой гдикой Сосѣда држали и вменявали. —

Свꙋда се у вашемъ дѣлꙋ види, како добаръ Союзъ и точность, тако и Историческо-критическа достовѣрна и безпристрастна повѣсть. Дѣло управъ, кое се уподобити може, свимъ важнимъ и знаменитимъ подобнаго вида дѣлма, и кое и за єдиноплемене, ко не маломꙋ подражанію и побужденію слꙋжити може. —

Мени, као не глꙋбокопроницателномꙋ крітікꙋ и политикꙋ, и по већой части Мілітарскаго чꙋвства, у читавой книги, найпріятніе єсть читати: ѡписаніе, в' средѣ ѡпасности, пред Мишарскꙋ быткꙋ, Ђорђеваго возстановленія, нѣгово тогда в' совершенной своей мѣри показано величество и мꙋжество, нѣгова расположенія, предидꙋћа движенія, и разчищенія (: Vorbewe-

gungen und Wegräumungen :) и шписаніе те битке и побѣде Србске. — —

Ово є штогодь што се може казати, strategisch-militaerisch; или, као што за нѣка мѣста у песмама кажѹ homerisch, ово бы се могло назвати napoleonisch. Ако вамъ, ко, подобнаго чѹвства, каже, да има тѹ штогодь лепше, то ћѹ вамъ я быти дѹжань казнь, ако не каковѹ дрѹгѹ, баремъ частьбенѹ, кад овамо кь нама приликомъ прећете. — — — .

Ово єсть мое истинное чѹвствованіе и удовольствіе ш вашемѹ дѣлѹ, кое я вами као искренный Патріотъ, сь ономъ истомъ љубовію и ревностію изявлюемъ, съ којомъ сте га вы намъ, као великій Рода Рачитель и Просветитель сочинили и издали.

Ново вамъ шдавде немамъ ништа явити, него да намъ се Епископъ Пѹтникь, на Спахилѹкѹ своме Шѹманди, в' Банатѣ близ' Арада, после полдневна трающега настѹпа, в' нѣдрахъ Матере свое преминѹвши, преселіо во вѣчная. Овай Мѹжъ, изѹзимаюћи гдикое нѣгове, чрезмѣрне љубовне и веселе нарави Сложенію, природне Слабости, шбщега сожалѣніа достоянъ єсть. Я самь ш нѣмѹ са свимъ дрѹго мнѣніе имао, докъ нисамь имао приликѹ, пре године дана познати га у Вршцѹ, при Інсталаціи тамошнѣега владике, мога некогъ Сродника. Оне веселости и пріятности у Човекѹ, и онога речења говора, нисамь ни кодъ кога чѹо. Покойнога Хаџића, држаосамь у овомъ дарованію за совершеннога, обаче овай га є млого превосходіо. У Содрѹжествѹ, бывше при Інсталлаціи млоге Господе Нѣмачке и Маџарске, Генерала и Стабсоффицира, Вицишпана и Маџарски племића и Вармеђаша, све самь єдва чекао, да Пѹтникъ превати речь и предѹзме беседѹ; ер кадъ онъ почне кресати, Нѣмцемъ нѣмачкій, а Маџаромъ Латинскій я Маџарскій, то ти є милина слѹшати, незнашъ или мѹ є оштриа речь, или громовитій глась, а они се мѹкомъ замѹкнѹ, као даси и водомъ посѹо. И Лепотомъ Лица и тѣлеснимъ Стасомъ, превосходіо є све дрѹге. Онда самь на нѣга гледаюћи помисліо у себи: Ей Србине! та у теби кадъ се Совершенство наће, то є таково, кое сва дрѹга превосходи, и предъ коимъ свако дрѹго устѹпити мора. Онъ є и осимъ ови дарованія, у прочемъ своме живлѣньѹ и владаньѹ свѹда и у свачемъ себе, као єданъ великій Господинъ и правый Магнатъ шљиковао и показивао; а не као ове дрѹге кѹкавице и ђимричине. Међѹ нѣговима слѹжителима, незнашъ кога ти є

милиѣ было видити, коили ѣ био лепши и накићеній; наипаче нѣговъ Мађарскій Катана, и Славонскїй Айдѹкъ! Колико и ѣ имао волю китити, толико и ѣ умео лепше изабрати. Онъ ѣ и у овимъ великѹ свою радость и увеселеніе полагао.

Шта бы овай радіо јоште, да ѣ постао Митрополитомъ? Каквога ли би онъ знао првога Магната Српског представляти? Но томѹ Сѹдба недаде. Бѹди му дакле вѣчна память! У нѣмѹ изѹмире мѹжко племе нѣгове фамиліе тако дакле, после смрти Материне припада Спахилѹкъ Фишкѹсѹ Кралѣвскомѹ. Ето ти племена и фамиліе! Ето блâга, добâра и имѣнія! Чие ніе было, чиели неће быти! —

Весма бы васъ Господине! лепо моліо, ако бы сте ми тѹ любовъ хотѣли указати; сирѣчь, приликомъ каквомъ ако бы сте се могли састати тамо, сь моимъ нѣкимъ Карловчаниномъ, Павломъ Мишковићемъ, да га поздравите од мене, нека ми разбере и одпише*) поштоби се могао тамо добити ѣдань лепъ сербіянски гѹнь, величине, за стасне и високе люде; кое бы се после чинило приликомъ пренети овамо. — Поздравите и нашега Професора Паю, ако ѣ вѣчъ прешао тамо. В' прочемъ препорѹчѹюћи себе вашей любви и благонаклоненію, шстаемъ

у Карловци 7-го Новем. 830.

вашъ
нижайшій слѹга
Петаръ Ристичь.

[Сноља:] Высокоученомѹ Господинѹ *Вѹкѹ*
Стефановичѹ, философије Докторѹ,
Санктпетедбѹргскога вольнога општества
Льѹбителя Рѹске словесности, и Краковскаго
ученога дрѹштва членѹ кореспондентѹ,
Господинѹ высокопочитаемомѹ
в' *Бѣлградѣ.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3104]

*) П. П. Или као што самь могао разѹмети, да се писма одтѹдъ амо шильѹња, отвараю, то бы волео, хотя да ніе у тимъ никаква тайна, да ми Мишковићъ порѹчи по каквимъ трговцѹ, него да ми пише; зато, що писамь радь, да ми дрѹги разѹмева мое вещи. —

3.

Высокоученый Господине,
Господине мнѣ высокопочитаемый!

Предатель писма, есть высокоученый Господинь Јшсифъ Секачъ, совершившій Науки Философическія и Θешлогическія; рожденіемъ Унгаръ, вѣроисповѣданіемъ же Евапгеликъ; Префектъ и воспитатель соводимаго Јѹноше, Сына блаженопочившега земледержца Николича, бывшаго здѣшнѣгъ Народнѣгъ Ассистента. Господинь овай пробавля два Лѣта, овди у Карловци, са своимъ воспитанникомъ, овому при Хѹманіорма учащемѹся. Ово за посмотрѣти древлѣ во Историческихъ приключеніяхъ знаменитѹ Твердиню, овоже найвише, као чтецъ и Любитель Літератѹре наше, за познати васъ лично, аки мѹжа коего Остроуміе и Пріятность Писанія силно обожава, приспѣо есть въ Бѣлградъ. Слѹчаюћи одъ мене многократъ Ваше Име сь честностію споминяти, захтео есть при полазкѹ своемѹ, да га препорѹчимъ вашемѹ благовоспріемленію. Кое я из' иногдашнѣ ваше къ мени благонаклонности, учинити усѹћѹемсе, и све знаке ваше благопріятности и ученаго почествованія нѣмѹ отъ васъ полѹчити ожидавамъ. Найвише, кое васъ при Господинѹ овомъ обрадовати можеть, есть, что онъ Писанія ваша многимъ предпочитѹюћи, Народње пѣсме наше желить имати; кое себе ради, кое за показати ихъ, на прошеніе, нѣкимъ своимъ Единоплеменнимъ Літералнимъ, из ньихъ нѣшто почерпати намѣрающимъ. Видећи при мени такове запросиме да мѹ ихъ продамъ. Я хотя ихъ по већой части памяти предавши, ништа манѣ, за коемѹ драго Новце, склоніо се небы, сь ньма се растати. Видећи обаче одъ Иноплеменни Літератора, таковѹ волю и наклоность кь ньима, а надаюћи се да ћѹ и јоште гдигодь моћи придобити, дамъ ихъ овомѹ Господинѹ; не за новце, но аки знакъ моего къ нѣмѹ пріятелства и воспоминанія; за то взаимнѣ что одъ нѣга ожидаваюћи. И овимъ истимъ постѹпкомъ сѹдимъ, да не малѹ честь пѣсмама нашимъ учиніо есамъ. —

Полѹчивши я, при изданію вашемъ Лайпцигскомъ, Народньи пѣсама, незнамъ каквомъ погрѣшкомъ, само II-ѹ и III-ѹ часть, мысліо самъ, ништа ш неполѹченой незнаюћи, да те две части содержаваю цѣло последнѣ изданіе; а подъ 1-вомъ частію пѣсама сѹдіосамъ, да вы разѹмевате, оба Бечка изданія. Но

коликосе нађемъ уцвелѣнъ, кадъ ми е Господинь Секачъ казао, да мећъ одъ мене нѣмъ данимъ Ексемпларима, Фали I-а часть женски пѣсама Лайпцигскогъ Изданія. И то нисамь никако могао вѣровати, отрицаюћи силно по вишереченой погрѣшки и моему неразумію; докъ ми онъ ніе показао, Г. Секретара Берича Ексемпларъ те исте части. Таки поитимъ я моемъ кумъ, кои ми е пре 6 година донео кньиге одъ Г. Василиевића, извѣщенія ш тимъ искаюћи. Овай ми каже, да е готовъ сваки часъ на тога Господара позвати се, да одъ нѣга ніе више приміо само два Ексемплара II-ге и III-е Части. Гди е дакле I-е Части Ексемпларъ могао заостати, и естли праведно, да я по мојой правой, претензіи и пренумерациі такови неполучимъ, то оставлямъ на ваше благоразсужденіе. —

Мыслимъ да высоки Духъ вашъ, ако не из' наклоненія кь мени, а оно из почитанія ко овому благошбразному иностранному Господину и Любителю наше Мусе, коему самь я шбѣщаніе учиніо, желаемо сотворити, пропустити неће. — Аколи вы, имаюћи негли више Ексемплара вашегъ изданія, сему Господину цѣло дѣло дати восхотѣте, а мени само шскудѣваеми Ексемпларъ прислати изволите: тому я сь моимъ шданіемъ уступити несопротивимсе; чрезъ то спрѣчь знакъ указанаго моего пріятельства ненарушаваюћи. В' прочемъ все то вамъ на благопроизволеніе шставляюћи, и всяко добро желећи, сь совершеннѣйшимъ высокопочитаніемъ пребывамъ

в' Карловцѣ 5-го Јуніа 831.

вашъ

нижайшій слуга

Петаръ Ристичь.

[Споља као на претходном]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3105]

4.

Высокоученный Господине,
Господине мнѣ высокопочитаемый!

И се вами често являмъ; чимъ може быти да вамъ што и досађуемъ. — Но вещи кое из' простосердечности, почитаніа

и преданности произходе, мислимъ, ако нѣчто и узнемирꙋю, да лагкопростителне быти могꙋ. Поводомъ овимъ, мое искренности и вашего благоразꙋмія побуждаемъ, усꙋђꙋемсе вамъ, мени важное представленіе учинити, и сверхꙋ тога увѣдомленіе просити.

По мојой тако збывшойсе Сꙋдбы, занимамсе я ово нѣколико година, сь єдномъ токмо Економіомъ. Стрꙋка ова, хотя да се сь променителномъ, по већой части слабомъ наплатомъ союжава; ништа манѣ не бꙋдући са свимъ без' ползе и пріятности, я бы се сь ньомь, акп сь малимъ доволянь, задовольствовао. Обаче многе кое фамиліарне, кое дрꙋге коекакове причине и противности, принꙋждаваюме одъ овога одꙋстати, и дрꙋги какови начинь живлѣня предꙋзети. Ако небы сирѣчь из' Сцилле у Харивдꙋ упасти морао. Ш овимъ много коешта мислећи и разсꙋждаваюћи, падпеми наравно на паметь и тамошня Страна; небили се тамо могло како прожпвлѣти: или сирѣчь по примерꙋ дрꙋгихъ, у заниманьꙋ каквога званіа, или кадъ бы поредъ овогъ, или осимъ тога, могао човекъ каквꙋ стрꙋкꙋ трговине предꙋзети; бꙋдући да я не бы без' крайцаре дошао, иего што имамъ иманьца у готовинꙋ би сабрао. —

И чꙋемъ ш тамошньой страни разне и такове говоре, да се кое ш чемъ у сꙋмньꙋ приводимъ. Того ради приликомъ овомъ, усꙋђꙋемсе вами, аки мнѣ єдиномꙋ тамо познатомꙋ достовѣрномꙋ Мꙋжꙋ, мнѣніе мое сошбщити, и васъ любезнѣйше молити, да бы сте ми сверху сего, ясно и шбстоятелно извѣщеніе учинили. Чимъ ће те ме беспредѣлно шбвезати. И на всякій начинь за неотложно держимъ, сь вами се састати и устменно разговорити. Но мсждꙋ тѣмъ предꙋготовленіа мога ради, желіо бы, да бы сте ми пре что шбявили; было ово єднимъ или дрꙋгимъ начиномъ, само молимъ, по сигꙋрной и скровитой прилики да се изяви. —

Ожидаваюћи одъ вашегъ благо-и великодꙋшіа, совршенно довлетвореніе, шстаемъ сь пожеланіемъ всякаго добра и здравіа, и сь совершеннѣйшимъ высокопочитаніемъ

в' Карловцѣ 30-го Ноември. 831.

вашъ нижайшій слꙋга
Петарь Ристичь.

[Сиоља као на претходном]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3106]

CIX

ТАДИЈА ИЛИЋ (и ОБРАД ТОМИЋ)

1.

Высокоблагородному мнѣ почитаему Господарꙋ Вꙋкꙋ Стефановићу здравствꙋите намногая лѣта

Акосте ради чꙋти и разꙋмѣти заме именемъ Ѳадию Илића кои ја вама являмъ и молимъ покорно дами нађете тамо место кодъ каква трговца илити майстора како ви дознаите да ја немецки инайдерꙋкь знамъ али самъ шпетъ радъ кодъ кака трговца кой тргꙋйе напримеръ и у друге землѣ ја немецки знадемь напримеръ башъ што се тиче писана нимало али разговора ипакъ такођеръ тꙋрски зашто самь радъ изъ шве немирне землѣ изъбећи толико време три година дана како пребивамъ у Бешградꙋ немогꙋ ꙋлꙋчити време штичи до кꙋче у Заечꙋ како самъ имо свама шнда разговоръ даидемо шнда неодосмо а садъ како што и сами дознаиете какайе шва земла а шсобито садъ у шво време него васъ покорно молимъ на шво мойе мало молбено писмо дами дате шдъ говорь што скорие можете то васъ молимъ добиямь писма често шдъ кꙋче дадођемъ али ме срдце толико невꙋче да тамо идемь самоби радъ толико штићи да се видимъ сродомъ браћомъ сестрама и стрицеви.

Брат ми Тошо пише да дођемь дасе само видимо и писосамь завасъ даћꙋ изићи и питаміа познаіели васъ шнми пише да да васъ добро позна и Господинъ Методие троношки поздравла васъ и мене даби изишли а шсобито нашъ занатъ непасира амо даби мого тамо бити доксе овде невиди начемꙋ Ѿстайе зашто се много мути.

Сотимь шстайемь вашъ понизни слꙋжителъ свагда

Августа 28 дне 821. лѣта
у Бешградꙋ.

Ѳадия Илићъ.
и-З-айече

[Споља:] *Beligrad*
den Hochwohlgeborenn Hernn
Vuk Stephanovits abzugeben
a *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3107]

2.

Высокопощенороднѣишемѹ мнѣ почитаиеми Господинъ Вѹкъ Стефановиѣъ здравствуите на многая лѣта

Ја шдавна желимъ завасъ разѹмѣти коие толико време нисам се мого разѹмѣти гдисте толико нисмо се то ѳеть види[ли] нити пакъ поздравили а шсобито што имадемъ нарѹчбине шть вашегъ Брата а мога кѹма иземлака Шбрада Томиѣа кои у великои печали ѳстъ и болести вече имаде две године како сирома болѹйе и врло жали навасъ дамѹ ништа непишете за старо приятелство дошойе сирома дотле дамѹ швде ѹ Беѳградѹ люди даию задѹшѹ тесе ужива и намерава даиде гори у нашъ вилайетъ у Тршичъ шво дана да тамо тако каже или да умре или да шздрави имаде ѳднѹ шблегацию кою јшште шдъ србско время стоі шть 10 дѹката аиви сами дознаете кое чѹ вамъ послати копию дабисте преко трговаца могли разабрати за тогъ Михаила Ђуросавлевиѣа за товасъ врло моли и кадъ бистемѹ могли спо[мо]шествовати на трошакъ до гори, изичи и када примите шво наше писмо непропѹшта данам незашставите ѳдно мало писмо шдъ говоръ послати док се находите у Земѹнѹ кое смо имали сречѹ полѹчити шдъ Јшвана Антиѣа а шдъ масе ни найманѣ и ако пишете намъ атресирайте тоестъ наме Ѳадий Илиѣѹ на Зерекѹ кой немачкомѹ шнайдерѹ и товасъ шсобито Шбрадъ моли за копию да разберете затогъ трговца зашто сами знате какоіе терминъ за м-цъ дана био вечъ 12 годинъ дана какога чека сирома човекь а товась поздравла чорави Ђура шсобито и пр.

Сотимъ шстайемъ вашъ свако добро желателъ кѹмъ иземлакъ

у Београду 26-го маі 825.

Ѳадия Илиѣъ
и Братъ Шбрадъ Ѳомиѣъ[1]

[1] На засебном листу:

Копия

шть шблегацие то естъ шть 10 дѹката коие имаде за даванѣ Михаплъ Ђѹросавиѣъ Господарѹ Шбрадѹ Ѳомиѣѹ и термина шсталено за мѣсецъ дана а вечъ имадъ ѿ то време 12 годинъ дана даклемъ рад ѣ с овомъ копиомъ за нега чѹти да ми учини добро послати зашто е Шбрадъ пропо кад ѣ имо даво ие а садъ тражи а пе ко да би мѹ вратио него ко да би мѹ поклонно и кад га ова копия наће те би мѹ послао новце илити писмо то естъ шна може добити своію шблегацію преко писма. С отимъ шстаемъ

у Бѣоградѹ 26-го Маия 825.

Шбрадъ Ѳомиѣь.

[Споља:] Пощенородномѕ Мнѣ почитаемѕ
Господинѕ Вѣкѕ Стефановићѕ
Съ честию
у *Земѕнъ.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3108]

3.

Высокопочитаеми Господи Куме Здравствѹите многа лѣтна въ са своимъ вашомъ вамилиомъ

И ако сте ради заме чути благодареное творцу до въсего дне ја самъ здраво і јављамь вамъ дајесе нашъ пријателъ Господин Меѳодие преселиосе у вѣчностъ и преставиосе 6-го марта дошаомие аберъ шво дана априеми писо и порѹчиво и васъ поздравлао и желио да бисмо могли изаћи дасе видимо заживота и неби суђено и мени ѳ врло било жаш кадсамъ чѹш дајe умро я самъ зацело шво лѣто био намѣранъ штићи донѣга и Ђуро ми казиво занѣка шбявленія дасте послали дасе пренумерираю алі слабо іма да се пишу бѹдући засадъ даима и више шбявленія само 2 здѣшна изъ типографие а шсобита изъ цесарие дасте се били претрпили до Јунія и до Јулія м-ца билобі пренумеранта я самъ биш написо писмо да пошалѣмъ али самъ шчекиво наваше писмо како сте ми у парлаторіи били јавили и тако ми доће глас дајесе преставіо и про.

Сотимъ шстајемъ вашъ долупонизни кумъ и землякъ

у Београду 20-го Априла 832.

Ѳадия Илићъ.
Шнајдеръ Маі.

[Споља:] изъ Београда
Высокопочитаиемомъ Господину
Гъ. Вѣку Стефановићу Карацићу
Съ честію
у *Земунъ.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3109]

СХ.

ЈОВАН ТОКАЈЛИЋ

1.

в' Бан Августа 29-о 1821.

Благородни и высокоученни Господине!

Слѣдствием' писаниа сегш имѣю чест' вас' посѣтити, и осовершеном' дѣлу налогом' обявлениа вашегш третіѣ Части Народни Пѣснарица ради обзнанити; почем' и любов' мою осведочити, сама Имена долу подписати Господара Пренумеранта вас' очевидно штом' увѣрити могу; за кое пак' ничим' више вас' нежелим' обвезати само жельом', кою дабисте и више пута умом' разума вашегш взайм любови с' трудом' дѣл' ваших' род' свой обогаштавати Старалисе, да и упозднием' времену кад' нас' небуде било штоби сладость овога уживати могао, и сотимѣе име ваше на вѣки пребивати.

Притом' смемлисе вами и ово потужити, или какоћувам' казати да вас' не увредим', Господари Пренумеранти како что и видити можете кое лица ѿмнѣна есу, ови пак' више пута чрез' пренумераціе изгубили Новце престаю данашньим' даном' за такове напред полагати, но како кньиге Получили буду себе обвезую платити, проче кад' кньиге готове буду изволите их на Господаре Миловук' и Доброевича у Пешту прислати, кои вами принадлежащу суму новца ови Господара Пренумеранта буду положити, а и дотле пак' сигурности ради ваше я предположенагш дѣла себе залажем'. —

Скоим' препоручуем' себе Искренности и великодушию Благоразумия вашегш, и остаю со желанием' добрагш здравия, яже и есм' предприятиа вашегш истинни притѣжатель.

Јоанн' Токайлич.

[Долази списак претплатника штампан у Лајпцишком издању Нар. Песама].

[Споља:] An die K: K: Privi: Serbische Zeitungs
Compt: mit *adresse des H: Hoch-gelerten*
Herrn Vuk v. Stephanovits.
Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3110]

2.

У Бан 22-о 8-бри 827.

Благородный и високоучени Господине,
мени особито почитаеми!

Нијесе заиста ни Аристотел' већма обрадовао, кад је от' Філіпа Македонског' Срећу имао писмо примити; ѿ мене, кадсам' подобну Срећу имао, пріимивши ваше намене послато писмо. Тоје замене лепа Епоха! и уверени бѹдите, даћусе сваком' с' тим хвалити; почемје мой соразговор' с' Мужем' у Минервином' верту Самог' престолног' Града Исполински Царева познатим' и, знатно прослављеним: Радост' ову, осећаосам' ја онда најпаче, кадсам се оне велике Среће и Чести удостојио ваше Благородіе под' Дома моего кровом видити, ипо могућству мом' дражайшим' и, пуним' радости Сердцем' угостити. Кам' Среће, дасте онда барем' дѹго код' мене заостати изволели били, тебисе сладко извирућим' разговором' вашим' дѹже наслаждавао, и угощеніем' такове особености Мужа, већма и већма радовао. И велите „Нећу заборавити, нит' могу" Нећу заиста ния заборавити онаи час' и, Минуту, у којой меје преблагословено Небо сподобило састатісе і Сѣющим' предрагому роду сѣмена блага. —

Извините при том просим вас' начин' писаня мог', консе може бити на повређение благородне нѣжности ваше клони, не, нисам торад', негосам' рад' чрез' ово моје посланіе најизразителним' начином' вашем' Благородию чувствование Сердца моего, а к' вам дѹбокоје високопочитаније мое назначити, које вы истинно заслужуете.

Поздравлям' любезно вашу Гос-жу, кою непознаем', ал' се радујем' што морам рећи вашу. Мой Єдинац' Давид, цѣлива предраге Двойце деснице, аих' Єдинца к' Персима пригрлява, и као брата идрѹга искренно поздравля.

Впрочем себе углубочаишу любов' инемедленно пријателство Благородия вашего препоручую и остаю со свяким' високопочитанем'.

Идалше что се пренумеранта тиче, ясамсе все возможним начином' трудио их' число умножити — коих имена — долу — у Ноти видити изволите.

Єсам вашегш Благородия слуга нижайши

Јоанн' Токаилич.

[Долази списак претплатника штампан у „Милошу Обреновићу"].

[У кошуљици:] Новце ћете добити на термин коего сте ми сами изволели опредѣлити.

[Спољa:] An Den
Hochedelgebornen Hochgelerten Herrn Herrn
St: Vuk v. Stephanovits,
Doctor der Filosophia & Veltveisheit.
Vienn.

[Напомена Вукова:] одговорено из Будима 16/28. Јануар. 828.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3111]

3.

Славній Сербине,
и
Високопочитаемій Г-дне!

Овомъ приликомъ 76-то лѣтній Старацъ Јоаннъ Токалић заслуженій байске варошій Сенаторъ — долазимъ васъ милій Пріятелю мой са ово нѣколико рѣчи поздравити, и мѣсто личности ево писменно се Свами дичній Сербине поразговаратисе.

Несумнямъ дасе опоменути нећете, дасте ми чест поклонили и мене у мому Дому али већ одавно посѣтили —

коя радосћ мене возопоминява ево до данасъ, ако и досамога издиханіа — читаюћи Листове Сербске а и иностранне видимъ дасте живи које ме тѣши — дай Боже да у здравлю поводјному поживите на обрану Општега Сербства.

Данасъ пак я живимъ кодъ мога Сына Давіда единца у Мохачу, кои е у Служби Царской — али морамъ Сердечно да вамь се изповедимъ штае моя желя, а топервъ да вами наведемъ штаје и оной окиме овде разговарамъ — тое мой Сынъ единацъ Адвокатъ у 42-й години оженитъ, Отацъ од двое дѣчицѐ — кога желимъ — еръ ме Совѣстъ, чуство вуче — самном заедно да га у Сербіу преведете — и по заслуги у почетку нек је служба и маня наместите — у случаю да ми тежни мојой душевной поволји учините — ја ћу продати а и Сынъ мой своје Иманѣ — пањему Премилостивому Цару припасти за одпустъ.

Примите мой душевно — Сердечній поздравъ — у искреносћ — а и желю мою уважите — и одговорите мени Старцу 76-то лѣтному — Богъ васъ нека благослови са здравлѣмъ на више јошть година.

У Мохачу 6-а Мая 1860.

Јоаннъ Токалић
emeritus senator
пургер байскій а сада кодъ Сына у
(Mohacs) Мохачу у Баранји
у Маћарской.

[Споља:] S-er
Wohlgeboren Herrn Herrn
Vuk Sztephan Karadsics
Senator des *Fürstenthums*
Serbien.

Belgrad
Serbien.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 3112]

CXI.

ЈОСИФ МИЛОВУК
(и ДОБРОВОЈЕВИЋ)

1.

Вісокоучені Господіне!

Имамо особіту чест вама чісло овдашні (на 3-ћу част ваше Пѣснаріце) Пренумеранта означіті, а вама понізно іавіті, да мі овім време кад ім се кніге уруче; цену положіті опредѣлілі іесмо, тако ізволіте ві само нас за платце наше вам данас оправлѣне пренумерације означіті, і у свое време за оне долазећу суму точно очеківаті.

У Пешті 12. Септ. 1821.

Ваші почитателі
Міловук і Добровоевіч.

[Приложен списак претплатника из Пеште штампан у Лајпцишком издању Срп. Нар. Пјесама].

[Спољa:] Hohvohlgebohrenen
Herrn Wuk von Stephanowits
auf der Landstrasse № 112. in 1-ten Stok № 7.
in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3113]

2.

Вісокоучені Господіне!

Ако ніе доцкан, на 3-ћу част ваше пѣснаріце молімо за наш рачун пренумеріраті.

понізні
Міловук і Добровоевіћ.

[Долазе имена претплатника из Кањиже Српске, Сегедина и Чанада српског штампана у Лајпцишком издању Срп. Нар. Пјесама].

Опростіте ово е на путу.

[Сегедин] 28-го Октомврія 1821.

[Споља као на претходном]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3114]

3.

У Пешті 10. Февру. 1822.

Вісокоучені Господіне!

Како прећашнѣ од 10-го п. тако і послѣднѣ од 24-г ов. почітајема ваше ест нама біло, на која мі особиту чест вам одговоріті імамо, дасмо одслане Књиге прімілі, і на вашу уредбу Господ. Ђорђі Магарашевићу у Новисад, і Г. Васі Васіліевічу у Земен одслалі а остале код нас заржалі, оћемо се трудіті о Вашару (: ербо і сад овде нітко нетражі :) коліко се могло буде да утрошімо.

Місмо, будућсу кніге на ценсора с' овдашнѣ арміціе управлѣне біле, за оне кое коме — подолнѣм Рачуну іздалі і вас обтеретілі, закое ві Доброту імаіте нас одобріті.

Ізволіте нама за оваі пут опростити да вам коебі врло радо іначе — означені f. 50. одслаті неможемо. С особітом честі і почітаніем місе вама понізно препоручуемо

Міловук & Добровојевеч.

Нота

За фрахт	f. 2. 30
Цензору і трогеру .	5. 30
	f. 8. —

[Споља:] Hochgelehrten
Herrn Wuk Stephanowitz
adresse H. Simon Jankowits
Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3115]

4.

У Пешті 25. 8-вр 1824.

Вісокоучені Господіне!

Імам особіту чест на ваше почітајемо од 2-ог овог — вам јавіті, да сам на мене управлѣні Сандук с' кньигама учіслу 84. (:у место 87.:) пріміо, вас за оне — одобріо, за трошак обтеретіо, и ові Дана Госпоі Арсічкі у Арад означені 16. кньіга, (:јер досад сігурні пріліка нісам мого трефіті:) чрез Г. Шіћара коі вас особіто почітујући поздравља оправіті, і Господ. Мостарском нѣгову предаті.

Мені не само Господ. Атанацкович, него ні дольна Г: пренумеранта скупітелы, које ві ізволіте опоменуті нісу досад ні краіцаре послалі, валдаће на ваше опомененѣ пре се сетіті. —

Ізволіте од Г. Тірке на вас прекоюче оправлѣні f. 67. W. W. код мене за кньіге налазећісе одржаті, і мене за оне одобріти. Ові Дана нѣка Господа Беамтері із Будіма валдасу Словені — тражіше ваше Пѣснаріце і будући да све часті немогоше добіті одоше „говорећі радисмо сав Верк"

Почітујући і поздрављајући вас особіто

понізні

Јосіф Міловук.

У Ст. Андреі Г. Ђорђіа ѿ Бел. града (:7:)
„ Будіму Г. Јоан Беріч 11
„ Сомбор Г. Атанацковіч 14
„ Пешти Г. Јоан Ракіч 8

Свега . . . 40 кніга.

[Споља:] Hochgelehrten
Herrn Wuk Stephan Karatsits
Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено 30. Окт. (римс.) 824.
Писано Атанацковићу 19. Н.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3116].

5.

Високоучені Господіне!

На ваше мені Вісокопочітајемо од 3-го овог імам чест јавіті, дајс Преч: Господін Атанацковіч із Сомбора (: кої у калуђере прелазі:) біо оваі пут овде, і није ми ништа от ваші кньіга спомінао. Он код мене нѣгові Огледало Човечності на продаю има, од кої ја досад само 3. продо јесам, тако, дасе мі јошт о ізравнѣню до доцније неможемо надаті. —

10. Кніга ваші пѣснаріца оће вам Гд. Шіћар с' овім заједно предаті, а іза пітанѣ ја јошт 4. імам.

Господін Беріч і Гд. Ракіч јошт мі нісу платілі. —

Сентандреа міје натраг све повратіла, до 1. кою је нѣкі за Леѯікон — задржо —.

Фізіку Гд. Лазіћа немого нігді добіті јоштсе о њоі овде ништа нечује.

У Пешті 21-го Марта 1825.

Вісокопочітујући вас

понізні

Јосіф Міловук.

[Споља:] Из Пеште

Високоученом8 Г-дн8

В8к8 Стеф. Карацићъ предатисе

у Бечъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3117]

6.

Вісокопочітајемі Господіне!

Імам особіту Чест на ваша почітајема 2. от 17-го прош. і 8-га овог одговоріті, і јавіті, да сам одређене — Кніге, у Темішвар, Сомбор і Земун по Налогу вашем оправіо, а 4— којесу за остале гледаћу да продам.

Г. Беріч міе обећо даћемі даті назнанѣ, ако шта узіма, пак досад нішта. Г. Ракіча нікад немогу да нађем код куће, оћуму прі првом састанку ваш поздрав казаті — Календар вам је моро већ досад Г. Дада (: код Г. Бозіне:) предаті.

Што уће за Г. Г. Атанацковіча, і Магарашевіча оћу за ваш Рачун задржаті, јошт досад нема нішта. Данас сам чрез Деліжан вама на Г. Тірку f. 50. W. W. посло, от коі f. 40·— је за пріклучене пренумеранте а остало занаш међусобні Рачун молім, како Забавніці буду готові ізволіте мі і оправіті.

Поздрављаюћі і вісокопочітуюћі

У Пешті 17-га Септемвр. 1825.

понізні
Јосіф Міловук.

[Приложен списак претплатника из Пеште, Будима, Сегедина и Трпиње штампан у Даници за 1826. г.].

[Споља:] Hochgelerten
Herrn St. Wuk Karatsits
adresse H. The: Demt. Tirka
Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3118]

7.

Вісокопочітајемі Господіне!

Ізволіте ова 4. пренумеранта у Будімс[к]у пренумераціу ді коі прінадлежі ставіті.

У Пешті 24-г Септемвр. 1825.

понізні
Јосіф Міловук.

[Претплатници штампани у Даници за 1826. г.].

[Споља:] Вісокоученому
Госп-дн В. Ст. Караџіћу
у *Беч.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3119]

8.

Вісокоучені Господіне!

Імам особіту чест на ваша 4 почитајема от 21 і 29-го Октомвр. 6-го і 14-го овог одговориті и вама јавіті да сам по првом 30. огледі чрез Шићара пріміо — по другом Сандук са Забавніці і оне по долнѣм Реду разасло а осталі су јошт овде. Ја на моі Рачун за продаю ніком не посла, јер ні моју Вересію оні моі пріятељі неће да шілю, акомі заповеділте на ваш Рачун с' драге волѣ. Кад пође Шићар тамо ћу вам Лѣтопісі 1 частіцу (:3-ћа јошт ніје готов:) како и Г. Матічу Еленкус послаті. На треће даћу у Півніце првом сігурном пріліком Забавніке заједно са Рѣчніком і Граматіком послаті.

Г. Стеића паклу сам пріміо, і оне које ја нісам мого разслаті Г. Русміровічу предо — јер су како і Забавніці доцкан дошлі. На 4-врто да сам от Г. Атанацковіча f. 46·— W. W. пріміо і нѣму Забавніке како ћете доле ізволеті відіті посло.

Новце ћу вам како се мало Вашарног посла умірім оправіті, може біті чрез Шићара друге Неделѣ. Брлићу сам Забавніке пре ізвѣствія вашег посло біо —. Ако узмогу· Надгробне Рѣчі добіті ћу вам такође чрез Шићара послаті.

Поздравляюћі и Вісокопочітуюћі вас

У Пешті 22-го Нојемврія 1825.

понизні
Јосіф Миловук.

Разслато	у					
Темішвар	70	Забавніка	5	огледі		
Мохол	40	„	1	„	1	Граматіку
Бечеі	5	„	—		—	
Логош	9	„				

Брод 20 Забавніка
Нові сад 6 „
Арад 4 „
Вршац 17 „
Сомбор 47 „ 3 огледі
Земун 100 „ 5 „
Сегедін 10 „

Г. Алексићу 2 Хачићу 1 і Мостарском 1 сам за ваш Рачун предо —.

[Споља:] Hochgelehrten
Herrn Wuk v. Stepanovits Karatsits
Vorstadt-Weissgärber Marxer Gasse
№ 46. erster Stock.
Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено 15/27. Нојемвр.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3120]

9.

Вісокоучені и Почітајемі Господіне!

На ваша два Почітајема от 30-га прош. і 8-га овог імам Чест јавіті дасам отслану Паклу с' Књигама пріміо, і Гн. Хамуляку нѣгове Створі і Пісмо предо. Гн. Кенђелцу, оћу првом сігурном Пріліком, по уредбі вашоі како і Гн. Атанацковічу, а і Гн. Константіні оправіти.

Ріјечнік сам ја 1 нов послао, ако бі вам по Рачуну скуп біо, ізволіте мі другі послаті.

Г. Stielly сам Пісмо предо — Г. Шафаріку сам већ Забавніке посло біо. Речі надгробне се овде немогу добіті.

3 Егземплара Свящчено Цвѣто обраније сам узо і 2 Егземплара Священаіа Історіа Церковна, обе Бугарске којећу вам може біті іза Недељ са некім Књигама Г-на Колара оправіті —. Буквар јошт није готов —. горнѣ Књиге прве f. 15. а друге f. 1. коштаю. коісам ја од, вама долазећі f. 52. кої ві код мене до данас імасте одбіо, і вама, данас на Дележану осталі f. 36·— В. В. отсло јесам, ізволіте ове пріміті і све моје досад отворене Рачуне заключіті, мене за ове одо-

бріті, овде доле наведене у моі Терет ставіті, да намсе досадашњи разсуті Рачуні прекіну Моі Konto curent ће те ізволеті с' књигама пріміті. —

Поздрављујући и Вісокопочітујући вас

У Пешті 19/31. Декемврія 1825.

понизні
Јосиф Міловук.

Ове се књиге ваше код мене од сад налазе:

100 Пѣсни
3 Граматіке
2 Огледі
45 Забавника

Горњи.

[Споља:] Hochwohlgebohrenen und Hochgelehrten
Herrn Doctor Wuk St. Karadtsits
Vorstadt Weissgärber Marxer Gasse № 46.
Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено 12/24. Јануарија 826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3121]

10.

Вісокопочитајеми Господине!

На ваше почитајемо от 30-го пр. очу вам Пѣсме означене с' Ландкучером послати, јер с' другим у овом строгом Времену ніе совѣтно.

Забавника сам а и Новаца одоздо за ваш Рачун добіо, кои Рачун, ако оваи пут — тамо узмогу доћи очу вам донети.

Писмена ће Г. Шаги дати драговољно салитй, али пре не, док ви овамо недођете, или с' онаковима књіге списане непошлѣте, каже, да на празне кондиціе неможе и лити датй, а тоје све за неколико дана док се кніге цензуріраю готово.

У Дубровник Serbische Hochzeits-Lieder ни сам посло алићу и ови дана на Г. Илича по наредби Г. Милаковіча с Лѣтописи послати. За ваш сам Рачун Serbisch. Hochz. тамо 19. комада посло које йзволите, кад из Цензуре изиђу узеті й мене доброту одобрити.

Г. Хамулјаку сам нѣгово предо. Високопочитуюћи вас

У Пешти 4-го Априла 1826.

понизни
Јос. Міловук.

[Споља:] Seiner Herrn
Wuk Steph. v. Karadjits
Vorstadt Weissgärber Markser Gasse № 46.
Wohlgeboren
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3122]

11.

Благородни и Високопочитајеми
Господине!

Ја сам ваше почитајемо од 13/25. про. приміо. Г-ну Берићу заключено предо, а остало по жељи вашои у ред ставіо.

Ови дана дође 1 писмо из Вуковара ѿ Гд. Гавриловича са 3 пренумеранта и f. 3·— новаца. Изволіте оне уред ставіті и мене за Новце оптеретити. Такође и за ове моје пренумеранте — (које сам сигурно мисліо даће узети,) изволите поштампати, и мени јавити кадће Даница овамо доћи.

У Пешти 1-го р. Нојемврія 1826.

Високопочитуюћи Вас
Јосиф Миловук.

. П. Гд. Гавриловић каже даму више од 3. не шилѣте. —

[Долазе имена претплатника из Вуковара и Пеште штампана у Даници за 1827. г.].

[Споља:] Hochwohlgeborenen und Hochgelerten
Herrn *Wuk Stepan:* Karadjits &z. &z.
auf der Landstrasse № 291.
Wien.[1]

[Напомена Вукова:] одговорено 1./13 Нојемвр.
опет писано 12./24. „

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3123]

12.

У Пешти 1/13-го Декемв. 1826.

Високоучени и Високопочитајеми Господине!

Имам особиту Чест на Ваша 2 Почитајема од 24 & 25-и прош. одговорити, да сам још пре разумео да сте ви од Цара Николе 100 дуката годишнѣ пензіе добили, које нама свім Србљем на Чест служи: да би Бог дао да іи и више такови наши Србљи ймаю пак бисмо далѣ дошли.

Г. Младеновићу сам прикључено писмо предо — Г. Херкелу сам вашу и Г. Копитара пренумерацію такође; — до данас више ні један пренумерант на вашу Даницу не дође — на Емануелово житіе је Г. Брлић за себе 2, а за Г. Теод. Радичевича 1 посло и платіо, а више ни откуд ні једног. — Изволите још 100 Емануилови Образа послати јер около 60 фали, ја сам и пребројо, дасе веза не задржава; ја мислим, да уредите, дасе Васи Суботичу везати даде, могоби кою књігу о Вашару продати. — Г. Ланар из Будима ми предаде 1 паклу, он вам је писо шта садржава, незнам какоћује вам послати. — Г. Милутинович ми піше из Лаипцига, а адресира из Беча, без сумнѣ преко вас да мі је 700 нѣгови пѣсама посло, и то не везани — да му и дам везати и да гледам да продам, какоће му ићи Бог зна.

Поздравляюћи и Високопочитуюћи вас

понизни
Јос. Міловук.

[1] Овака адреса и даље.

Н. П. Г. Симо Аћович из Скрадина каже да се у Далмацији нитко више неће на књиге да пренумеріра тако да вам јавим. —

[Напомена Вукова:] одговорено 14/26. дек.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3124.]

13.

У Пешти 20-ог Х-вр. 1826.

Високоучени и Високопочитајеми Господине!

Потврђујући моје 13-го овог — прими ваше почитајемо од 15-г дп ви између остали неку Г. Брлића цедулю захтеваше, ја сам 2 писма једно Г. Брлића и 1 Г. Драгосављев: јошт о вашару нашем примио, и Г. Поповићу, кои вашег Емануела коригира предо, да и преда Г. Кептенару, јер сам чуо даће сваки лист књиге ваша шиљяти, пак да и писма једним путем пошлѣ, и запитам га јесул оправљена писма а он ми и донесе натраг рече, да Г. Кептен. и није посло утаи пар дође ваш Будимски газда по нѣгову паклу да ю вам чрез неког фишкала пошлѣ, тако вам ја и ова два писма предам којаћете ови дана примити.

Месо сам наручио овде, јер странп суво не доносе и биће све, како и сланина и кобасице до данас 8 дана готово које ћу вам таки оправити, све једно на друго ће 17 х ₰ коштовати.

Какоће се ваши Забавници одавде сад оправити незнам и, Г. Тирол міе неке предо даму и оправим, пак нема прилике — Поздравлюћи и Високопочитуючи вас

покорни
Јо. Міловук.

[Напомена Вукова:] одговорено 14/26 дек.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3125]

14.

Високопочитајеми Господине!

На ваше особито почитајемо од 26-го про: имам Част одговорити да сам истом юче ваше месо мого оправити, (Кочіаш је Хорингер.) из узрока ди лаке прилике не біа таки, а с тешки коли нисам тео, да се по путу дуго не потеже, које кад, ја мислим јошт ове Неделѣ примите изволите ме

за 68 ℔

Свега по 17 x . . . . f. 19, 16 и
Трошка са сандуком заједно 2·24 f. 21·40

В. В. одобрити. Јаћу се врло радовати ако буде све по жељи вашой. Кечкемећани и сви страни само пресно свињско месо у ово време овамо доносе, из тог узрока сам ја овде за извршити жељу вашу узети моро.

Што се тиче везаня Емануелова Житія, тоће Г. Кептенар наи болѣ знати диће и дати, а онаи кои се вама на Суботича тужіо нема право, біо он кому драго, тачніег книговезца овде нема, то мора кои од наши бити, коме је он може бити више, нег штоје заслужіо учиніо.

Г. Берич је иско за ваш рачун новаца, а јасам му казо да досад јошт ништа ушло ніе, ако шта уће обрекосам му послати, ако вам право и угодно буде. Г. Атанацкович из Сомбора ми пише даје f. 10 писо Г. Недокланском да ми преда, а он ми и недоноси, валдаје Г. Берич задржо и каже да му покраи нѣгови јошт 20 Даница пошлѣем којеће он такп у новце учинити, изволите ми јавити оћул му кад приспѣду послати и пошто означити по f. 1 или по f. 2. Дикои, кои суми говорили, да и на све кніге само на ваше не пренумерирам, већ питати дали дије већ Даница, и кадће доћи, валдаће мало помало к себи доћи. Јестели читали Iris № 153 ди вам Кралѣвић Марко из прошасте Данице Ј. Веселим преведен стои, Ћупріа од неделѣ већ нестои. —

у Пешти 3-га Јануара 1827.

понизни
Јос. Міловук.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3126]

15.

Високопочитајеми Господине,

Потврђујући моје покорно од 3-го овог имаю чест јавити, да сам данас на вас 1 завезку 5 Егземплара Elementa universalis linguae slavicae Г-дна Хркла оправио, од кои, ону на велину је издатељ Гд. Копитару поклоніо а за четир сам му f. 4 BB. платіо.

Молим понизно мени приликом јавити, можел се по објављенію код Г. Фридрих Фолка Османида у Дубровнику печатана добити, и јесул све три части већ изишле и пошто — и имали он нека Минчетићева такође у Дубровнику печатана сочиненіа, у колико части и пошто. —

9-го овог нанoћ по целоноћно и грмлявина и страшним севанѣм муня удари гром у варошки Мајур те спали неке зграде и млоге фатове све за 2 сата.

Моја Даница пре, него ваша дође — баш у свитак 9-го овог мца. добіо сам ћер а нареко ю Даницом, тако ја имам дакле живу а смртну, а ви мртву безсмртну Даницу.

у Пешти 14-го Јануара 1827. год.

Високопочитаюћи Вас

понизни

Јос. Миловук.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3127]

16.

Високопочитајеми Господине!

На ваше препочитајемо од 2-го овог — приміо сам Г-дра Брлића паклу с' книгама, кою засад прилике немам оправити. Објављеніе овде Г-н. Витковић неће да цензурира, „каже да је свевисочаіша заповѣст да се ниједно објављѣниніе [?] без дѣла несме пропустити — тако ви изволте тамо га печатати дати, у Лѣтопис сам дао, мораюћи га скратити јер га друкчије не хтедоше примити, незнам ошел онде цензуру проћи! Остало ћу све по наредби вашои скоріе уредити. Мои шогор Гајо Бозитовац је, с' нѣговом фамиліом тамо, акобисте се с' ньиме

састали изволте му казати да је овде све здраво и на миру. Ја дајем *Краљевића Марка,* овде резати у бакру, и рад би сам имати од Гете преведену пјесму, и то почетак или неке врсте о овом нашем јунаку, да додам к Образу, а незнам ди добити, молим вас дами *чрез Бозитовца* тако што пошлѣте.

у Пешти 14. Маја 1827.

Високопочитујући Вас

понизни

Јос. Миловук.

[Напомена Вукова:] Одговорено 5/17 Маја.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3128]

17.

Високопочитајеми Господине!

Чрез Кочіяша Јозепа Харингера изволите примити јуче на вас оправлѣн сандучић под знаком I M № 4 и нѣму киріе за све f. 3 — W. W. платити. У сандуку налазеће се Пачићеве 12 књига, молим Г-дру *Глигорѣи Грујићу* Шнаидеру предати, и нѣму казати, да за њи долазећи f 33 WW неком Г. Пинди Сергіусу тадашнѣм трговцу за рачун Г-на Пачића преда — а остале 4, по адресу молим вас оправити. — 10 Пѣсмица о возбужденію Милошеву молим по 12 x W. W. ко и Краљевића Марка образ по f 1.15 W. W. што се узможе међу Браћом нашом разпродати, а остало, од послѣдњ, у какав гоћ на гласу Kunsthandel у комисію предати по f. 1·15 и мени исту кућу означити, ако би више устребо да му могу таки послати.

12. Свилени сам вам посло такође, да и оним, кои су ваше пѣсме превели разашлѣте на поклон, да виде странни како је кадгоћ наш Краљевић Марко, ког су они превели или читали изгледо; и да побудите за разпространѣніе ови образа, да би се временом мого још кои, од наши јунака насвѣт издати. Ја мислим дасе овои господи разпошлѣ *Г. Гети, Талви, Гриму, Копитиру Добровском, Боврину и оном у Париз кои на француски језик ваше пѣсме преводи* а мислим дасе кои и у Петербург, у Лаипциг, у Варшаву и још куд ви знате разпошлѣ. У Сербіу сам такође 12 на свили посло, незнам какоће и дочекати Г. Давидовић и раздѣлити. Ја се радујем

да је овде толико уваженіе добио, да овдашньи Кавалири, ко Гроф Дражковић, Фсететић, Барон Подманицки, и јошт неки. по неколико и купише на папиру и на свили, валда им се нѣгов юначки изглед допада — да Бог да, да се и наши славни нѣкадашньи мужеви по свѣту разчују и познаду.

Юче дође Г-н Симо Милутиновић овамо, и мене пооди незнам куд, и шта намѣраваюћи иде. —

Пол трошка изволите Г. Груићу од овог сандука урачунати, нек на кньиге баци и вама плати — а остало са друіи за ваш рачун издани мени удобро ставитї молим.

у Пешти 9-го Јуніа 1827.

Покорни Ваш
почитатељ
Јос. Міловук.

РАЧУН

За 1 кньигу Бернолак са трогером	f.	1·30
„ 6 „ Лѣтописа по 1.30	„	9·—
„ 1 „ Касію	„	2·30
„ Цензору	„	4·—
„ Армиције	„	11·30
„ кириє ово је за Хаџића	„	5·24
„ трогеру	„	—·36
„ писмо	„	—·35
„ садашни сандучић са сви трошкови	„	2·30
„ армицію 1 пакле	„	1·30
„ „ друге пакле	„	—·45
„ Г. Брлићу сам мало армиције које молим ту у рачун ставити	„	4·—
	f.	43·50

Ово сам вам мои ствари у сандуку посло за продаю
50 образа Кралѣвића Марка по f. 1·15 W. W.
10 Пѣсница Милошеви „ —·18

P. S. и нека списана дѣлца од Хачића из Земуна у сандуку

[Вукова белешка:] 13/25 Јунија 827. да[о] сам Груићу 5 портрета Краљевића Марка да је продаје по 1 f. 15 кр. W. W., и 9 Књижица о возбужденију Милоша, да ји продаје

по 18 крајц. W. W. Дао сам Груићу још 35 портрета Краљевића Марка, да ји коме да у комисију или да прода,

[Напомена Вукова:] одговорено 8/20 Јулија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3129]

18.

У Пешти 31-го Августа 1827.

Високопочитајеми Господине!

На ваша 3, од 9-го, 24-го и 28-и овог имам чест на прво казати да г. Тумара сам вама обећо за нѣму задане налоге јавити.

Ландерер оће новаца на слова да му се у помоћ даде, тако тешко ће шта бити, јер ја немам за сав род, а други се мало кои стара, нитімује књижество у памети.

На друго, да сам разгласіо, да ће ваша Даница за идући вашар готова бити, али нитко ни краицере наню, ко и надругу какву књигу. — За мои рачун запиште 10 Екземплара Данице у пренумерацію.

Г. Василіевић ми само 1 Екзем. Пѣсни, које вам данас шилѣм посло. Писма сам, Г. Тиролу, а Г. Брлићу нѣгову паклу са књигама и писмом сад о вашару предо, и шнімесе намиріо. — Зорице 4-ти табак се сецује. 2 табака вам коректуре на вићенѣ шилѣм. — За Г. Милутиновића до данас ни трага ни гласа.

На треће, данас однесе овдашни Ландкучер на вас у 1 завезку доле назначене књиге. Опростите што вам прѣје послати нисам мого, забунѣн сам с' вашаром, а и моја Даница која је удостојена била неколико пута вам поздравлѣна бити, на смрти лежи — да Бог да, да данашњи дан преживи. —

Граматике већ ниједне немам. — Мой објављеніа акобисе кои год префатити хотео молим препоручити. —

Г. Драгосављевић из Шиклуша је мени посло, за ваш рачун . . . . . f. 10·— и
Г. Паво Берић . . . . . „ 18·— W. W. с' коим ме изволте обтеретити, а за ове вам послане књиге изволте ме одобрити.

1. Касію Царицу	f. 2·30
1. Добривои и Алеѯандру	„ 2·30
1. Светислав п Милеву	„ 1·—
1. Еликон	„ 3·20
1. Календар Будимски	—·30
	f. 9·50

3. Части пѣсми

Без икакви остали новина.

Високопочитаюћи вас

понизни

Јос. Миловук.

Landkutcher се зове Jos. Fridrichkeit.

[Напомена Вукова:] Одговорено 23. Септ. с објављенијем на Даницу.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3130]

19.

Високопочитајеми Господине!

По вашем почитајемом од 23-го прош. приміо сам Касију Царицу, и вас за ону одобріо; ваше пренумеранте на Зорицу сам у ред ставіо, а ви изволите на вашу Даницу; мене и мога Милана (а Даница міе умрла) на 5. а Г. Гаврила Бозитовца на 1. пренумерирати. Ову ћу друго објављеніе Г. Андреићу предати. — већ сам му предо. Слова никаква сад не смеду у Типографіи лити. —

Чујем од једног пријателја из Карлштата, даје наш Симо Милутиновић преко Тријеста у Црну, славну и светлу Гору отишао. Ваљда би му оваи пријатељ мого те његове ствари оправити.

Ја имадем један Екземплар Српски Прописа од Каулицини на Велену, и тврдо везане, које је он по f. 10 продаво, ако би вам повољни били, ја би за ово годишње ваше Данице вам дао, јер и овде упродаи нема. Молим покорно мени јавити, јестел оне на свили Краљевиће разаслати могли, и оне напапиру разпродати — што није продано и разслано, молим ми с' ваши, или пак мои наручени Даницама добро увезане натраг послати, јер овде требам.

Ја имадем с' тадашњим Груићем, шнаидером овде процес, да вас како год у име моје не заквачи. —

Молим вас покорно, само на моје Кралѣвиће не заборавити, и све из продавње дигнути, дай овде продати могу.

Јасе нада, даћете скоро овамо доћи пак опет ништа.

у Пешти 12-ог 8-вр 1827. по римском.

Високопочитујући Вас

понизни

Јос. Міловук.

[Напомене Вукове:] одговорено 7/19 окт. 827. 1) Копитару 2) Гримму 3) Талфј 4) Баурингу 5) Добровскоме 6) Герхарду 7) мени [Јамачно ово је списак коме су разаслани портрети].

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3131]

20.

Благородни и Високопочитајеми Господине!

Ја сам се надо даћете ви до почетка овог месеца овде ко што сам и у Будиму чуо сигурно бити, зато сам и изосто ваше мени препочитајемо од 21-и 8-вро одговорити, а сад видим даћете се још тамо задржавати, имам чест јавити да, са мои тамо свилени Кралѣвићи разполажете како најболѣ знате, и разаслати љубав имате коме знате да треба. Г-н. Штили ми пре неколико дана донесе 60. Веселини Hochzeits-Lieder да и вам по наредби Г-на Веселіе пошлѣм, а ја му кажем да би болѣ било да и он, бут [куд?] и нѣгове Ирисе шилѣ оправи, пак ми рече даће однети, пак још овде леже. Молим вас изволте ми јавити оћул и вам послати! могоби сам узгред и Зорица неколико послати, дай разпошлѣте које коме на поклон, јерће и тако мало се од њи продати; Г-н. Тирол је 2 Алманаха за ваш рачун оставіо, а и Лѣтописа 2. Частице су ови дана печатњу прошле, једнаје од 10 а друга од 11 табака велика, у њима нешто и за вас има, тоби требало све да вам се пошлѣ ако не намѣравате овамо скоро доћи. Вашои сам девоики пре неколико дана f. 10 позаймio, рече ми даћете скоро овамо доћи.

Када ће нам Даница доћи? рекоше ми даће од сад наше књиге Г. Витковић ревидирати у Будиму, небил болѣ било! да Данице на кога у Будим оправите, да се неморају онамо и овамо преко Дунава носити, а на лађама знате да треба и времена и свуд плаћати, више негол треба.

у Пешти 12-го Х-вра 1827. п. р.

Поздравляюћи и Високопочитуюћи вас

понизни

Јос. Миловук.

[Напомена Вукова:] Одговорено 21. Дек. п. р.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3132]

21.

Високопочитаеми Господине!

Приміосам сандук за Земун, и 20 Даница за Баю, ковћу гледати да првом приликом оправим. Такође 10 Даница за продаю — и 5 сад а 1 преће за мои рачун за кое вам ево приключавам f. 6. — Рачун сам ваш направіо, али јошт чисто нисам списо, по коме вама долази јошт f. $\frac{5 \cdot 13}{11 \cdot 13}$ Свега кои изволите овде примити и мене за ове одобрити док вам и рачун пошлћм.

у Пешти 10-ог Јануара п. р. 1828.

понизни

Ј. Миловук.

[На засебном листићу:] Herr Wuk Stephanovich wohnt beym Herrn Johan Berichin der Ratzen Stadt in Ofen die denselben von Herrn Joseph Wagner übergebene Handbrazolet abzuverlangen und meinen Haus[?] dafür zu vermelden.

Miscovich.

[Споља:] Господину
Вуку С. Караџићу
с. ч.
у Будим.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3133]

22.

Има давати **Господин Вук**

1826.					
Ноемв.	8 до 19	За Писма из Беча Трієста и Н. Сада		2	5
	22	» Послани преко Делижанца готови		58	»
		» Рецеписе			8
	27	» Писма 2		1	—
Декем.	4 до 29	» » 4		2	—
		» 68 ℔ Меса	17	19	16
1827.		» Сандук са свим трошком		2	24
Јануар	9	» 4 Егземпл. Елемента Л. С. за Гн. Копитара		4	—
	24	» 1 » Раичеве Историје		10	30
		» 1 » Библіотеке Славице		1	52
	30	» 2 Писма из Беча и Темишвара			55
Февр.	28	» Армицію за Данице		5	50
		» Кириє и Остали трошкова		8	21
Март		» 3 Данице поклона на мои 39		3	—
		» 1 Сандик и Остали трошкова		3	—
	29	» Армиције 1 Пакле			50
Април	1	» Писма		1	—
Мај	4	» 1 Даницу Г. Нешковичу		1	—
	23	» Берполакову Граматику са трошком		1	30
	26	» Кирію 1 Пакле		1	30
	»	» Цензору Николе Аџића у Панчеву		4	—
	»	» Кириє и остали трошкова		6	—
	»	» Писмо			35
Јуни	2	» 6 Лѣтописа		9	—
	»	» 1 Касію		2	30
	»	» 1 Сандук, Армиције, трогер и. о.		2	30
	»	» Армиције Аџићеве Књиге		11	30
	»	» » 1 Паклу			45
		» Брлићу манѣ урачунѣнй		4	—
Август.	31	» 1 Екземплар Добривои и Александ.		2	30
		» 1 » Светислав и Милева		1	—
		» 1 » Еликон		3	20
		» 1 » Календар			30
Декем.	3	» уготову Вашои Девоики		10	»
		Код мене се налази Ваша Књига			
		78 Комада Пѣсама	4 —	312	—
		194 » Даница	1 —	194	—
		66 » Буквара	10	11	—
		4 » Огледи С. П.	50	3	20
1828.		6 » Еманусла Житіа	1 30	9	—
Јануар	10	Готови Чрез Г. Стефановића послани		5	13
			f.	720	54
		Код Вас іа имам добри			
		30 Калѣндића Марка Образа	1 15	37	30
		10 Милошеви Пѣсница	18	3	—
			f.	40	30

У Пешти 10-го Јануара 1828.

С. Караџић **Има Добри**

1826.					
Септем.	13	У 82 Ком. Пѣсама	4 —	328	—
		» 61 » Даница	1 —	61	—
		» 2 » Граматике	3 22	6	44
		» 6 » Огледи С. П.	50	5	»
Октом.		» готову из Вуковара ушло		3	—
		» » » Ст. Андріе »		8	»
		» » » од Гн. Бачевича		2	—
		» » » Старог Бечеа		7	—
		» » » Брода		11	»
		» » » » на Емануела		4	30
		» » » Шиклуша		14	—
		» » » Бечеа, Аде, Каменице, Мохола, Петрова Села		13	—
		» » » Новог Сада Г. Шафарик		12	—
1827.					
Февр.	22	» 129 Даница	1 —	129	—
		» 70 Буквара	10	11	40
		» 12 Емануела	1 30	18	»
		» 39 Даница мени послани	1 —	39	—
		» 6 за Логош »	1 —	6	—
		» 10 » Сегедин »	1 —	10	—
Авгу.		» готову од Драгосављевића		10	—
		» » » Г. Павла Берића		18	»
		» 4 Данице натраг од Берића		4	—
			f.	720	54
		На ново остае Ваши код мене			
		78 Ком. Пѣсама	4 —	312	—
		194 » Даница	1 —	194	—
		66 » Буквара	10	11	—
		4 » Огледа С. П.	50	3	20
		6 » Емануела	1 30	9	—
		10 » Даница за 1828.	2 —	20	—
			f.	549	20

Јосиф Миловук.

[Вукова напомена:] 7./19. Фебруарија 1828. године послао сам Миловуку по Димитрију Стефановићу из Будима 28 образа Краљевића Марка на артији и три образа на свили.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3134]

23.

Рачун, закључени доленазначенога дана и године између Јосифа Миловука и Вука Стеф. Караџића.

I. Вука Стеф. Караџића остају код Јосифа Миловука

	У комисији сљедујуће књиге:	W.
191	Даницу за годину 1826. и 1827. да се продају по	1 f.
34	Данице за годину 1828. да се продају по	2 f.
78	Пјесама I. и II. књи. да се прод. по . .	4 f.
86	Српски буквара да се продају по 10 крајцара W. W.	
4	Огледа Светога Писма да се продају по 50 крајцара W. W.	
5	Емануилови Житија да се прода. по . .	1 f. 30 xr.
	Милоша Обреновића да се продају по . . .	3 f. 20 xr.

Осим ови гореназначени књига уредио је В. С. К., да Јосиф Миловук прими за Вуков рачун:

1.)	Од Павла Атанацковића из Сомбора за 37, М. Обр.	123 f. 20
2.)	Од Директора Луке Кенгелца из Вел. Кикинде	66 — 40
3.)	Од Стефана Савића из Сегедина	33 — 20

II. Јосифа Миловука остаје код В. С. К.

Четири стотине и седамдесет и два форинта, В. В. што му је дао у готову.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3135]

24.

РАЧУН

Закључени доленазначеног дана и године између Јосифа Миловука и Вука Ст. Караџића.

I. Вука Ст. Караџића остају код Јосифа Миловука следујуће књиге у комисији (да се продају по назначену цену у в. в.):

199 Даница за годину 1826. и 1827. по 1 f.
34 Данице за годину 1828. по 2 f.
78 Пјесама I. и II. књиге по 4 f.
66 Буквара по 10 крајцара.
4 Огледа Св. писма по 50 крајцара.
5 Емануилови житија по 1 f. 30 крајцара.
109 Милоша Обреновића по 3 f. 20 крајцара.
30 Вѣнаца цѣломудрія по 36 крајцара.

II. Јосифа Миловука остаје код Вука Ст. Караџића.

Пет стотина и шесет и шест Форинти и четрдесет и осам крајцара W. W., што му је дао у готову.

У Пешти 31. Маија 828.

Вук Стеф. Караџић
Јосиф Миловук.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3136]

25.

Високопочитаеміи Господине!

Имам Чест на ваше од 9-го про. јавити да сам на Гн. Колара приключено писмо таки предо. Гн. Кенгелцу сам нѣгове Књиге чрез Гн. Витковићева Урата Павловића посло, а Гн. Паво Берић є сам од мене однео — у Баю ћу Токаилићеве док добіем прилику оправити.

Ови дана сам из Сомбора од Гн. Атанацковића за ваш рачун f. 30·— В. В. приміо и вас за оне одобріо, у печатњисам казао да слова коя сте наручили сготове и обећали су ми даће сготовити. Гн. Пачић міе неке списке за вас предо, а и

Андреич міе неке Новине дао да и вам оправим незнам какоћу и вам послати? *Имеслов* є већ у Печатњи, нѣга є Гн. Колар до 3117 имена умножіо, док ми обявленіе готово буде оћу вам га послати. Ја сам Бухбиндера исплатіо и 139 Књига приміо. По мом рачуну сам іа с' 3 Књиге више обтереħен јер

139	прими од Бухбиндера
20	„ „ вас и
10	„ „ Стояновића. Тако є свега
169	од кои сам поналогу вашем преправіо да се
63	разашилю и тако мени само остає
106	а не 109 Књига, ваљдасмо фалили. — Ја се

надам даће те ми моћи скоріе познану Суму положити, зато молим дабисте љубав имали, мене пређе извѣстити, да іа могу отредити, ди да се положе, јер іа имам тамо сад скоро плаћати, и казо сам моме приятељу, даћу му што скоріе тамо означити, ди ће Новце примити. Очекуюћи ваше мени дражаише извѣствіе с' особитим Високопочитаніем

У Пешти 3-ог Юліа 1828. п. р.

понизни
Јос. Міловук.

[Споља:] Hochgelehrten Herrn
Wuk St. Karadjits
Landstrasse № 291.
Wien.[1]

[Напомена Вукова:] одговорено 6. Јулија по Римскоме.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3137]

26.

Високопочитаеми Господине!

Потврђуюћи мое понизно од 4-ог овог имам чест јавити, да сам Г. Токаиличу, у Недељу, онаи на нѣга управлѣн завезак с' Милоши чрез ону прилику која овамо сваки 14 дана долази оправіо.

Ваше почитаемо од 3-го ов. са заключеним на Г. Симу Михаиловича Кнеза из Сербіе приміо и нѣму нѣгово предо јесам.

[1] Опет овако и даље.

Ја у Неделю 1./13. овог полазим тамо и бићу други дан, (у Понеделјак) навече у Бечу; Молим вас, бут ви често се код Курјака налазите, и с' Дириом, Господ. од Курјака добро познаете, дабисте ми любав имали једну *Собу* узети, јаћу од оног дана, од ког ви за мой рачун ю узели будете платити, само дасам онде наквартиру, ја кад дођем оћу се у Име ваше запитати.

Паклу на Гн. Драгосавлћвића сам ові дана добіо и оћу кад се трефи сигурна прилика му оправити.

Високопочитуюћи вас

У Пешти 9-ог Юліа 1828. п. р.

понизни
Јос. Миловук.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3138]

27.

Високоучени и Високопочитаеміи
Господине!

Імам вам чест јавити, да су доле наведена Господа, 66 пренумеранта мени на вашу Даницу послали, да іи вам предам, с' коима ви разполагати изволите. — Такође су мени ушли

Од Гн. Атанацковића из Сомбора f. 30·—
„ „ Анд. Драгосавлћвића, Моача „ 25 } на Даницу
„ „ Стеф. Теодоровића Деронћ. 1 }

f. 56·— W. W. свега.

кое іа у ваше добро ставіо јесам, и одбіајући од мои 566·48 заостае јошт мени добри — f. 510·48.

Господине! ви знате да ја такове Суме тако дуго, ко трговац, кога чест и ужитак се само на новцу оснива немогу лишавати, зато вас понизно молим, да ми што скоріе послати изволите, да непаднем ја у нужду већу него што се сад налазим, ви знате да ја тако богат нисам да се могу толико далеко упуштати, ја сам без новца мртав — нити мое послове без њи водити могу, зато вас врло молим незаборавите на мене.

Г. Капетан Пачић ће на Г-на Копитара неколико Имеслова послати, између кои ће и од мене 1. Егземп. на вас управљен се наћи, изволтега примити.

Г. Тирол ми јавља, да он нѣгов Алманах за идућу годину неће печатати.

Високопочитујући вас и целу фамиліу вашу

У Пешти 2-го Септемвра 1828.

понизни

Јос. Миловук.

Ова су Г. послали пренумеранта:

из Моача	Г.	Ад. Драгосављевић	20
„ Вуковара	„	Јо. Гавриловић	11
„ Дероњѣ	„	Ст. Теодоровић	10
„ Сенте	„	Сам. Арадски	10
„ Шиклуша	„	Ар. Станковић	4
„ Ст. Каньиже	„	Дим. Магарашевић	11
			66 свега

[Напомена Вукова:] одговорено 12. Септ. по Римскоме.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3139]

28.

Високопочитаеми Господине!

Даницу за годину 1829. сам приміо и цензурирати дао. Ви ми налажете да ју ја печатати дам — ја бі ју радо печато кад би само пато новаца имо? али ево сад 2 књиге ми готове стое (·Имеслов и М. Обилић·) за коесам моро готови f. 800·— издати икод вас јошт f. 510·— тов свега f. 1310·— пак јошт за Даницу да издам около f. 300·—, тоби свега било f. 1600·—. Колико ја уштрба у ужитку моме трпети морам, за род мой и славу нѣгову ова е жртва за иста велика — кою дикои спаија неби учініо, маму род по тами до суда божіег се тепо. Тако мои Господине меніе то врло много, нити ми кеса дотле допрти може. Ја акосе и упустим Даницу издати, мора с' великом натегом и штетом мојом ићи, и мораћеду сви новци, кои за Данице улазити буду мени доћи, нити ја коме без новаца єдне дати могу, да би новце за њу

добіо, и штогод до мои остали новаца дошо, зато акоѳ вама овай начин поволян, изволите ми ова 4 листа преведена упут послати, да се печата; јер до вашара неће моћи готова бити, аколи вам пак поволян небуде, а оно нек остане, ја другојачіе немогу.

Високопочитујући вас

У Пешти 24-го Септембр. 1828.

понизни

Јос. Миловук.

[Напомена Вукова:] одговорено 16./28. Септ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3140]

29.

Високопочитаеми Господине!

Јаћу се радовати разумети, о вашем тамо сретном дошествіу. Даница би готова, но једва, у артиі сам се преварио, ди ми црна у квашеню испаде тако да ми ни мало мила ніе. — за њу ми ни 50 f. ніе ушло, како год и за мог Милоша. Сви трговци до данас побегоше, коиби ми требало да новце предаду, и књиге однесу, и тако сад незнам какоћу књиге оправити, овое посо прави за род страдати, тешкоси нама у овом — дѣлу.

Изволте примити;

20 орд. Даница, да и у Гроцку, Крагуевац и Оструѫницу какогод оправите, јер ја незнам на кога — а осталим у Сербіу пренумерантом сам оправіо, поналогу вашем. —

10 фини Даница вам шилѣм, ако біи устребали, и

10 фини Милошеви Tragedie, да и тамо отмѣнніим лицма разпокланяте. *Молим не заборавите на мене* и поздравите нашег незаборавимог *Господина Давидовића.* Од вашег Почитателя

У Пешти 9-го Новем. р. 1828.

Јос. Миловук.

[Споља:] Бисокоученом Господину
Вуку Стеф. Карацићу
у Крагуевац.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3141]

30.

Високоучени и Високопочитаеми
Господине!

Радуем се у вашем почитаемом од 6-го овог разумети, дасте тамо сретно дошли, надам се дасте већ досад Месо примили, кое сам вам на Г. Гиселбаора посло, јер незнам вашег адреса ни данас.

Ландкучера неће књиге да приме, без одае у армиции, а 20 Даница ће млого оним путем стати. — Ево вам шаљем овде прикључен мой рачун, у ком ће те изволети видити, куд и коме сам Данице разасло (од кои мени до данас ни један платіо ніе.) поком рачуну мени још долази f. 500 и то што сам од коекакви Књига близу f. 100 задржо за мой рачун, а то, што сам ваше све остале књиге кое ви од мене примати имате у један сандук утоваріо и вашем разполагању оставіо, да више рачуна о њима неводим, јер ми млого посла задају, тако вас молим, ваше код мене до сад бивше књиге примити и мени од ови рачуна одлакшати, и још мени припадајући f. 500 што скоріе оправити, јер ја дуље немогу чекати, овое већ 10 месеци, од како ја толику суму новаца код вас лежећи имам и мои ужитак крњим, мени ніе помогнуто с' интересом, кога ја од вас незахтевам, него ја желим мои капитал, ја да сам знао даће мои новци ово време дочекати, ја заиста ни накои начин неби ји издао, али висте ми на 8 дана само искали а и Г-дин Берић міе тако казо, пак сам се у ово за мене пагубно дѣло упустіо и моју трговину забатаљујем, и мене пустим, зато вас опет молим, да мени што скоріе пошљете. Кнез Милош и Браћа његова валда ће толико увидјења имати да ја нисам дужан Житіа о оволикой штети мојой издавати, треба или ви или ја да им пишемо, јер мени ніе до чекања.

у Пешти 12-го р. Февруара 1829.

Високопочитујући вас

понизни

Јос. Миловук.

Од четврте Данице налази се код:

у Суботици	22	екзем.	Милосављевић Арона.
„ Лугошу	6	„	Поповић Јована.
„ Земуну	60	„	Лазаревић Уроша.
„ Вуковару	11	„	Степанчевић Гавре трговац.
„ Мохачу	22	„	Драгосављовић Адама.
„ Баи	16	„	Токаилић Јована.
„ Тур. Кањижи	12	„	Магарашевића парох.
„ Титељу	20	„	Ђорђевић Тимотее.
„ В. Кикинди	22	„	Кенђелца.
„ Дероњи	12	„	Теодоровић Стефана.
„ Сенти	12	„	Арадски Самуила.
„ Мохолу	22	„	Берић Павла.
„ Београду	36	„	Милутиновића Ђор.
„ Броду	11	„	Брлића
„ Пожаревцу	50	„	Поповића.
„ Јагодини	24	„	Вукашиновића.
„ Карлштадту	22	„	Илића.
„ Трієсту	27	„	Владисављевића.
„ Смедереву	45	„	Протића.
„ Новомсаду	20	„	Шафарика.
„ Темишвару	30	„	Тирола.
„ Србіу	30	„	Вама посладо
„ Пешти	73	„	Ја плаћам, јер оволико ми фале од рачуна.
	6	„	Печатња задржала.
	15	„	разпоклоњено.
	374	„	Има још за ваш рачун овде.
	1000		Свега

Високоученом Господину Вуку Ст. Караџићу у Беч.

Ово ја вама дадо и предајем:

	У готову месеца Маија	п. f.	566	48
108	Екз. Милош Обреновић	3·20	360	„
74	„ Пјесни	4	296	„
188	„ Даница № 1 и 2	1	188	„
34	„ „ „ 3	2	68	„

66 Екз. Буквара	10	11	„
4 „ Огледи св. писма	50	3	20
2 „ Емуелова Житіа	1.30	3	„
3 „ Вјенец Цјеломуд.	36	1	48
За Делижанц и Календар		3	„
$5^1/_6$ Табака Данице и доплатак	—	150	40
За коректуру и пренум. препис	—	14	30
Папира		62	18
Поклона у Печатњи	—	15	22
700 Даница вез.		70	„
Папира за везанѣ књига		2	15
За писма до данас		5	54
За сандук и expedir сува меса		2	
Свега . . .	f.	1823	55

А ово ви мени:

106 Екз. Мил. Обр. предали	3.20	353	20
78 „ Пјесни	4	312	„
199 „ Даница № 1 и 2	1	199	„
34 „ „ „ 3	2	68	„
66 „ Буквара	10	11	„
4 „ Огледа св. писма	50	3	20
5 „ Емануел Житіе	1.30	7	30
30 „ Вјенец Цјеломуд.	36	18	„
Приміосам од Г. Атанацковича	—	30	„
„ „ „ Драгосављевића	—	25	„
Далисте ми 1 Књигу од Геце	—	3	45
6 Екз. Мило. Обр. даде Токаилић		20	„
73 Данице овогод. ја задрж.	1	73	„
Далистеми сад готови		200	„
Још треба да ми дате		500	
Свега . . .	f.	1823	55

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3142]

31.

Високоучени Господине!

На ваше почитајемо од 13/25 фебруара имам чест одговорити и јавити, да до сад времена неимадо га одговорити, а сад ево изволите видити све штосе досад у призрјениу вашег посла стало; у почетку овог месеца сам 20 Даница Г. Виганту, да ји на Г. Фолка оправи предо — оне у Коморан нисам могао оправити — Г. Шафарик је неке књиге овамо ваше посло, која је у ваш сандук недирнуте метнуо јесам — он каже да је вас о том извјестио. — Љетопис вам нисам мого оправити, јер није готов био, у ком млого о натписи II. Б. стои, а и о заведениу Матице, у којем мене дира, јасам зачатије Матице списо, и ону упечатњу дату, надам се, да им неће у памет више доћи зачатије Матице писати нити мене дирати — јер сам ји у буџак сатеро. —

Ови су мени за ваш рачун сад о вашару новаца послали, како:

Г-н. Кенгелац	f.	40	—
„ Берић Паво	„	20	—
„ Драгосављевић Адам	„	20	—
„ Поповић Јоан	„	6	—
	f.	86	—
Преносим с оне стране	f.	86	—
Г. Степанчевић Гавро	„	8	— и
2 Данице натраг које ја задржава . . .	„	2	—
Г. Магарашевић парох	„	11	—
	f.	107	—W.W.

Ове одбијајући од f. 500 имам ја још код вас f. 393 — W. W. добри, тако молим мене за оне обтеретити а за ове одобрити. Ја печатам једно драматичко дјелце по овом објављениу — али свашом ортографиом — такође се у Печатњи печатају

„Писма Доситијева од Матице, посвећена Светићу.

„Цвеће Лазаревића

„Еликон друга част Стоишића и

„још један роман од 20 табака и скороће и Љетопис доћи — дакле овои 1/4 *шест* књига, можте видети како књижество наше напредује и расте.

Молим мени ваш адрес приликом казати.

Високопочитујући вас, ја, моја жена и два сина с особитом учтивошћу

у Пешти 31-го Марта 1829.

понизни

Јос. Миловук.

[Споља:] Herrn
Vnk St. v. Karadjits
Mit. Briefen H. Jos. Gesselbauer.
in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3143]

32.

Високоучени и Високопочитајеми
Господине!

Имам чест на ваше почитајемо од 14-го овог одговорити, да сам Г. Ђорђи Бакшнаидеру, мои од f. W. W. анваизунг управљен на вас, посло и њему казо, да се код Г. Геселбауера пријави, тако вас понизно молим да бисте Г. Геселбауеру горњу суму предати изволели, да он, кад му се више наведени Г-дар с анваизунгом јави, анваизунг искупи.

Заборавио сам вам јавити, да мие Г. Арон Милосављевић из Суботице овогодишње Данице натраг посло, а за 7 лански обећоје сад о Ђурђевском Сегединском Вашару новце послати.

у Пешти 18-го Априла 1829.

Високо почитујући вас

понизни

Јос. Миловук.

[Вукова белешка:] 320 (плаћено 29. Априла Римск.)
107
427

[Споља:] Herrn
Wuk St. Karadjits
P. T.
Mit. Briefen H. Jos. Gesselbauer.
in Wieu.

[Напомена Вукова:] Вексла и Рачун.

[На засебном листићу:]

Gegen diese meine Anweisung beliebe Herrn Wuk. Steph. v. Karadjits, an den Herrn *Georg Backschneider* in Wien, die sume won *Drey Hundert und Zwanzig Guldcu W. W.* zu bezahlen, und in meine kechnung gütcgst zu stellen.

Pest am 20-t. April 1829.

Jos. Milovuk.

empfangen

Georg. Backschneider.

*[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3144]

33.

10	Комада Музикалеа по Рачуну	f. 23·45
1	Владімір и Косара	„ 1·30
1	Цвеће	„ 1·—
	Писмо	„ 33·—
2	Зачина	
		f. 26.48

у Пешти 12-и Јуніа 1829.

Миловук.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3145]

34.

Благородни Господине!

По налогу вашег почитаемог од 23-г пр. оправио сам чрез неког Мијаљка свѐ наручене Музикалие, кое изволите по дољнем рачуну примити и мени долазеће оправити. Ја сам и на Господина *Милан Бег Обреновића* неке ствари оправио из међу коимаће и за вас Зачетие Матнце бити. Г. Светић већ овамо 4-то писмо пише како ће ми се осветити, он је мислио даћу ја његову лаж прећутети, а и Магарашевић скаче. —

У Печатњи су опет 4. дјела — Цвеће, Љетопис, Еликон, и некаква Симпатіа. Г. Костић ми ови дана каза, да је Г. Димит. П. Тирол овде код Конзилие одбачен, *Србске Новине*

издавати, и на Мађарску Канцелариу оправлјен, какоће онде проћи тоћемо скоро чути.

Високопочитујући вас

У Пешти 2-го Јуліа п. р. 1829.

понизни
Јос. Миловук.

12-м прошастог п. р. послано чрез Мијаљка

10	Егземп. Музикалія	f. 23	45
1	Образ. Обрадовића		50
1	Ехз. Владимир и Косаре	1	30
1	„ Цвеће	1	—
Порте			33
		f. 27	38

[Спољa:] Herrn Прећашњи.
Wuk Steph. Karadjits
P. T. per adrese H. Was. Wasiliewits
Semlin.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3146]

35.

Просвјешченьејши Господине!

Ваше Почитајемо од 9./21. овог прекоjуче сам примијо, изког видим, да ми Г. Кухарски неке пjесме од Г. Милутиновића из Црнегоре носи, који до данас се још код мене јавијо није (незнам ди се задржава?) а кад ми пjесме преда, онда ћу гледати за слова. —

За ваш рачун мени ни откуд ни краицаре ушло није. — Г. Пеичићу сам ваше желање казо, и он ми се обећо да ће вами сам писати, јерга ја, што он оће неразумедо. — Г. Вуић ми рече да му је Господар f. 500·— посло, и да га онамо опет позива, пак је таки дјело његово дао у печатњу, и Госпоји Књагињи оће да посвети, такође му је Г. Мојсило Јанковић из Крагоевца f. 60·— W. W. с' пренумерантима посло. Милошијада моја је већ готова (с' вашом Граматиком) само још

чекам на Пренумеранте, окром из Београда ни откуд из Сербије ји неимам. Г. Јевто Поповић вам је у исте Предговору вјенац невенућ сплео. Послао сам вам у Сандуку Г. Васе Јоановића још 5./17. овог, неке књиге, изволите ји примити. Млоги жале што овамо не долазите.

Молим вас ово прикључено *писмо што скорије* на адресу оправити.

Г. Тирол печата његову Граматику и већ 6 табака готово има.

Поздрављајући и Високопочитујући вас

У Пешти 25-и Хв. п. н. 1829.

понизни

Јосиф Миловук.

Ако бисте ми послати изволели ваш Рест, врлобисте ми добро учинили, исти је досад f. 101 53 x.

одговор. 15./27. Марта 830.

[Споља:] Herrn *Wuk St. Karadjits*
Mit Briefen H. Jos. Gesselbauer
in Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено 13./25. Февр.
NB. Рачун.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 3147]

36.

Благородни Господине!

Примијо сам у Г. Ђорђа Милутиновића писму ваш поздрав, ја вам га благодарно повраћајући радујем се што сте се те велике чести „Член Суда Београдског“ постати отважили, таковиће људи наш Пантеон пунити, и родном потомству славе и добра засобом оставити. Већ и Печатњу добисте! Фала Богу, а и једног великог руског литератора, ткоје тај велики муж смемоли знати?

Наше књижество тече, све се једнако печата, истина све мале ствари, али нека, од мали бивају велике, а билоби ји и

велики, него не мож се, млоге мале недаду великим главе помолити, јер свак се малог држи, а велико за сад пропушта —. Толико имаде списани којекакви дјела, да би један од најбогатији Србаља цело своје имање потрошијо оне све пасвет издати. У овај ма се налази овде у печатњи 8 којекакви дјела а то је доста за $^1/_4$ године.

Како вам се допада Свеславије? Има млого непријатеља ваш начин писања, а моји су сви, а особито Матичари, јер мисле да ја све у потаји радим отом, да се Вукисте умноже, и ма отму, ди се с' дикојим кад кад про инатим. Најлепши мисли младићи пишу овако, и боре се с' побједом. Друга част Свеславија ће прва бити са кратким јотама, дугачке сам дао побацати, и отсадње кратка остати, да из противника оно „репато јота" изтерамо. — Мушицки оће да издаје дјела његова! Стаматовић је Матичин Командант, шта он оће оно бива —. За сад нек се престаје, јер артије нестаје —.

Јесам вас високопочитујући

У Пешти 22-г Марта 1831.

покорни

Ј. Миловук.

[Споља:] Благородном Господину
Вуку Стефанов. Караџићу
у *Београд.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3148]

37.

Благородни Господине!

Знам дасте изволели чути, да је Колера код нас близу, а можте себи преставити, да у оваком стању све престаје, а и престало је тако, да већ нужда тишти. Ми трговци кои од пазара живимо, кад га нестане, ондасмо пропали, а ово зло нам је код куће. Зато би вас препокорно молио, да ми помогнете и да ми оно мало новаца пошљете, а ја ћу вам благодаран за то бити

Високопочитујући вас

У Пешти 2./14. Јулиа 1831.

понизни

Јосиф Миловук.

[Споља:] Благородном Господину
Вуку Ст. Караџићу
С. Ц. Ч.
у Београду.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3149]

38.

Високопочитајеми Господине!

Ја ево досад очекива вас, или писмо од вас, па ни вас ни писма, а има нешто мало Пренумеранта и новаца на вашу књигу —. Иде вашар, људи ће доћи по књиге, а Књиге се не печатају. Молим покорно јавте ми упут шта ћу радити.

Ја чујем да ви идете из наше земље! Јели истина, зашто и јели могуће. —

Шта је опет у Србији —. Зашто прећье амо Г. Стеић и још неки?

Молим ми упут одговорити за владање моје. Остајем вас навјек високопочитујући, и још мож бит видети вас

У Пешти 26-ог Јуліа 1832.

покорни
Јос. Миловук.

[Споља:] Hochgelehrten Herrn
Wuk St. Karadjits
in Semlin.

[Напомена Вукова:] одговорено 25. Јул. 832.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3150]

39.

Високоучени Господине!

Примио сам ваше почитајемо од 25-го Јулија п. н. на којем вам млого Благодарим! — Мениje врло мило што ви опет литератор постајете. —

Молим вас напишите штогоћ за Родољубца, и кажте Г. Стеићу ако је ту, нек и он шта пошље —. ито на идући

вашар, јер онда Родољубац у штампу долази. Из Далмације је до сад преко Г. Илића 110 пренумеранта вама дошло готово цело свештенство ондашње.

Ћетел нам скоро доћи?

Остајем вас високопочитујући

У Пешти 13-ог Септемв. 1832.

понизни

Јос. Миловук.

[Споља:] Господину

Вуку Стеф. Караџићу

у Земун.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3151]

40.

У Бечу 20. Јануара (по наш.) 833.

Љубезни и високопочитајеми пријатељу!

Ја сам вам одавде једно писмо писао за које не сумњам да сте га примили; али ја од вас још никака нисам примио. Ево вам објављенија о четвртој књизи народни наши песама. Ја сам уверен, да ћете се ви око њега својски заузети и потрудити: гледајте само *имена* да ми доста пошаљете, а новце ћете ми ласно послати, кад примите књиге.

Шта учинисте ви са Симиним Црногорским песмама? Ако ји узашаљете у Београд (да се онамо штампају) као што је Ужаревић казивао Господину Копитару, онда би вас молио (ако није доцкан) да ми пошаљете из њи (преписану) ону, како је *иои у недељу орао*, јер онамо може бити, да је цензура неће допустити.....

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3152]

41.

Високоучени Господине!

На ваше почитајемо од 29-и Нојем. имам вам Чест јавити, да сам Пјесме Црногорске примио. Ви сте изволели рећи да ји већ Господин Копитар чита, па су ми непотписане дошле.

Г. Милутиновић ми пише, да ји ја издам, али под условија оним „ко што Родољубац“ гласи тј. мисли, да се његови 200 Ех. Сервијанки из Лаипсика, од добитка, коєбі пјесме донеле искупи, да се с' његовом ортограф. штампају и у 1 том! па да се чист добитак сав вама после преда. То је волико захтевање од мене — то ја немогу, него сам му писо, нек он то све вами преда, па ћете ви боље умети и знати. По захтевању вашем, ево прикључавам вам овде рачун, између нас налазећи се, кои доказује да сте ви мени још дужни f. 109. 40 W. W. које би молио, да ми ту дигод положите, да се овай давнашњи рачун прекине. У надежди да сте оне за Варшаву опредјелене књиге већ онравити изволели.

Остајем вас високопочитујући

У Пешти 2. Февр. 1833. п. Р.

понизни

Јос. Миловук.

12-га Февр. 1829. ово є било заостало код мене и што ми је посло Г. Шафарик.

48	ком.	Данице	1826.
140	„	„	1827.
15	„	од Г. Шафарика	1827.
34	„	Даница	1828.
3	„	од Г. Шафарика	1828.
75	„	Даница	1829.
300	„	Д. невезани	1829.
108	„	Милошеви Житија.	
73	„	пѣсми 1 и 2.	
2	„	Емануелова Житија.	
3	„	вѣнца цѣломудрија.	
66	„	Буквара.	
8	„	од Г. Шаффарика.	
4	„	Огледа светог Писма.	

Господин Вук Стеф. Караџић има мени давати:

			f.	f.	kr.
1829.		При закљученију нашег Рачуна 12-го Февр. 1829. заостали сте ми дужни ·		500	„
Марта	7-го	Посло сам вам у Беч 20 Даница 1829. · · · · · ·	1	20	„
Јуніа	12.	Посло сам вам у Сербију			
1830.		Музикалија и пр. · · ·		33	23
Х-вр.	5.	Трошка на две Руске књиге			50
		Посло сам вам 9 Даница 1826. и 1827. · · · · ·	1	9	„
		Посло сам вам 5 Даница			
1832.		1828. · · · · · · · ·	1·30	7	30
Нов.	12.	Посло сам вам 1 Родолюбца		1	40
		„ „ „ 1 Пчелу · ·		1	„
		Дадо вам у готову · · · ·		22	30
		„ „ на пут у Беч · ·		30	„
		15 Ех. Милошеви Житија узе Кирјаковић · · · ·	3·20	50	„
		За Пренумерације писма · ·		2	25
		Висте мени дужни · ·	f.	678	18

А ја сам примио за ваш рачун:

		f.	f.	kr.
	Од Г. Кенгелца		40	„
	„ „ П. Берића		20	„
	„ „ А. Драгосављевића .		20	„
	„ „ Ј. Поповића из Лугоша		6	„
	„ „ Јов. Степанца из Вуковара		10	„
	Од Г. Магарашевића . . .		*11*	„
	Положилисте Бакшнаидеру у Бечу		320	„
1832.	Далисте ми Сербише Револуцион.		5	„
Јуниа	Прими од Јов. Стан. Поповића из Винковце . . .		6	„
	Прими из Каменице . .		6	„
	„ од Г. Брлића . . .		10	„
	Продало се од ваши књига од оно доба:			
	5 Даница од године 1826.	1	5	„
	5 „ „ „ 1827.	1	5	„
	2 „ „ „ 1829.	1	2	„
	12 Милошеви Житија . .	3·20	40	„
	12 Пѣсни 1 и 2	4· „	48	„
	2 Емануелови Житија . .	1	2	„
	3 вѣнци цѣломудрија . .	36	1	48
	45 Буквара	10	7	30
	4 огледа Свет. Писма . .	50	3	20
	Ја са вама дужан . .	f.	568	38

Ваши књига од данас се код мене налази:
43 ком. Даница за годину 1826.
150 ком. Даница за годину 1827.
37 ком. Даница за годину 1828.
73 ком. Даница за годину 1829.
300 ком. Даница невезани за годину 1829.
81 ком. Милошеви Житија.
61 „ Пѣсама 1-ве и 2-ге части.
29 Буквара.
По овом моме рачуну сте ви мени дужни: f. 109 40 x.
У Пешти 2-го Февруара 1833. п. Р.

Јосиф Миловук.

[Спољa:] Wohlgeborenen Herrn
Wuk St. Karadjitsch
am Spittelberg № 133. in Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено 27. Јануара 1833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3153]

42.

Готови у Маију 828.	566	— 48
За дележанц и Календар	3	
За штампање Данице 829.	150	— 40
„ „ коректура &	14	— 30
За папир	62	— 80
Поклон у Печатњи	15	— 22
700 Даница вез	70	
Папир за везање	2	— 15
За писма	5	— 54
„ Сандук	2	
	892	f. 47
Музикалије	23	— 45
Владимир и Косара	2	— 30
Цвеће	2	— 30
Писмо		33
Трошка за Руске књиге		50
Родољубац и Пчеле	2	— 40
У готову 1832	52	— 30
	975	f. 38
	858	
[око 2. II, рим. 1833.]	117	f. 38

[Вукова белешка у арх. С. К. Академије бр. 3154]

43.

Високоучени и Високопочитаеми
Господине!

На ваше почитаемо од 28-г прош. имам чест јавити, да сам Објављенија раздо куд се још могло. Јуче сам предао овдашњем Brieftrageру ваш из Земуна дошавши сандук, означен W. S. № 1. управљен на Г. Jos. Gesselbauera кирием f. 12 W. W. цео фрахт, а одо сам у Армицији 310 ℔. Sporco стари књига, незнам ћел добро бити, ако неби добро било, и било би још штогод у сандуку, то ви изволте тамо мене извинити, што ја нисам знао управо, шта има у Сандуку. Платио сам из Земуна кирије и пр. . . . . f. 10 40
а за болету и друге трошкове овамо и онамо носећи „ 3 5

W. W. f. 13 45

за који мене изволите одобрити —.

Г. Јаков Герчић из Карловаца посло мије за књиге Појезију f. 24 W. W. које сам ја у ваше добро ставијо —.

Г. Сима Милутиновић ми је његове песме дао, да ји ја издам, тако сам издао на исте објављенијe за Август —.

Г. Зубанове књиге су доцкан дошле, људи су јуче готово сви отишли кући. Моја фамилија вас љубезно поздравља, до малог Осијана, кои ће ми тешко остати, већ 60 фрасова имавши, и нитко му немож да помогне.

Остајем ваш почитатељ

У Пешти 17-и Марта 1833.

покорни
Јос. Миловук.

[Споља:] Seiner Wohlgeboren Herrn
Wuk St. u. Karadjitsch
am Spitelberg № 133, im Hofe hinter
im 1-t Stock.
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 7/19. Април. 833.

[У прилогу су два књижевна огласа: М. Видаковића други оглас Весели двори Иве Загорице, и Црпогорске и Херцеговачке песме С. Милутиновића].

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3155]

44.

У Пешти 6-ог Маја 1833. п. Р.

Високопочитајеми Господине!

На ваше почитајемо од 7./19-го прош. имам вам чест јавити, да сам послане ми ваше књиге „Лукине Поезије“ примио и разпосло:

Г. Кириаковићу његове
11 у Вршац
12 „ Будим
1 Г. Демелићу, и ја сам задржо 25 за продају, а остале немам до вашара прилике послати. Кирије сам платијо довде, у Нови сад, и Вршац свега f. 7 32 x., без армиције, коју још платијо нисам. —

Г. Сима Милутиновић је реко, да ће вам Дуг свој скорије послати, и вас намирити, ваљда док дође из Црне горе, јер је опет отишо онамо, и још дошо није —. Г. Видаковића ћу подковати, јер сам и с' друге стране онако исто чуо! Које он за оправдање своје употребљава.

Ево вам једно писмо од Г. Кириаковића шиљем отворено, јер је коверта и печат врло тешка за пошту — зато сам га отворити моро. Ово писмо Г. Шаффарика молим, ако је ту предати му, ако је већ отишо, а оно му молим таки оправити ди буде, само да се не изгуби —. Јесте ли видили мој Књигоименик? *Мене*, мога *Милана* и *Осијана* молим пренумерирати на *сваку ту излазећу* књигу — и Г. *Анђелка Палашова на 2 Ех.*, ваши песама — други пренумеранта нема, јер су духа Матичиног! — Ми јуче зачесмо једно учено дружтво овде, било нас је 7 при првом заседанију, доцније ћемо одбране учене Србље позвати у исто, сад ће се о ортографији радити, којом ће се почети писати, већа је част вашег начина. — Молим Г. Копитара поздравите од вашег почитатеља

у хитњи Јос. Миловука.

[Споља:] Seiner Wohlgeboren
Herrn Wuk St. Karadjitsch
am Spitelberg № 133. in 1-n Stock
hinter im Hof die Thüre № 15.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3156]

45.

Високоучени Господине!

Ја сам овог вашара неке заоставше Поезие оправио —, и вас све досад очекивао амо, ал бадава вас још нема —!

Једно се друштво овде зачело, и то ко што сам вам имо прије чест јавити књижевно! које ће писати а и издавати она дјела, која би нашем књижеству чести и ползе принети могла, ово је друштво наименовано „Књижевно друштво“ и дели членове у 3 класе дјејателне, кореспондентне или сотрудне, и почестне, дјејателне ми имамо ове овде све литераторе (окром мене) кои имаду званија, ка Предстојатељ, учредник 2. Секретара, 2. Коректора и 1 Библиотекар, а ови — послови су вам познати. Ваше је правописање, до оног времена, за једнакост писања примљено, док се неби од целог Сербства које боље одобрило!? Будући да се членови сад позивају и умножити желе, да би се мого посо предузети и то најпре да се граматика почне, за коју ствар су нам људи способни нужни; молим ја вас покорно мене што скорије вашега мњенија извјестити, шта, и како ваља да ми у овом нама још непознаном послу поступамо, и оћетел нам и ви, јер сте нам врло нужни чест дати? и у друштво наше ступити? и кога ви још мислите, да позовемо у друштво. Разумева се свак ваља да бадава ради, док небуде (ако би кад било) онолико капитала, да се узмож онима и плаћати, који су за плаћу. Кад бисте ми до недеље могли пачел хотели штогод одговорити, радби сам у недељни скуп штогод и од ваше стране представити. Зато вас молим мени нужно све јавити.

Матичари су се поплашили, па оће да нас предваре —! особито ортографије ради.

Остајем чекајући вашег мени почитајемог одговора

У Пешти 17-го Јунија 1833. п. Р.

понизни

Јосиф Миловук.

[Споља:] Wohlgeborenen Herrn
Wnk St. Karadjits
am Spittelberg № 133. im 1-t Stock
hinter im Hof die Türe № 15
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 8/20. Јунија 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3157]

46.

Високоучени и почитајеми Господине!

На почитајемо ваше од 2-го овог, имам чест јавити, да сам Г. Демелића Тасту 10 Ех. IV части песама, и писмо ваше предо, такође и Исидору нѣгово. Чрез Eggenberger-ову трговину на Фолке оправио сам вам захтевани 5 ех. *Пѣванніа* и 1 *Календар* и за Г. Евстат. Михаиловића један ех. нѣговог *„Драгомира“* молећи вас прве моме рачуну дописати, а послѣдњи какогод предати. Ваш рачун ћу док времена узимам гледати да га изпишем, јер је врло издалека започет, и млого посла изискује, а на једно ваља да изиђе.

За Липиску, Праг и Петрбург сам већ оправио књиге Г. Шаффарику за ондашње и Г. Герхарду за остале све. —

Тео сам вам моје за Луну изписане, најпоузданије вашаре за Даницу послати, па сам као мртав заборавио, а ваљало би, да се вашари у ред ставе, кои би књиги већу важност дати могли, јер нигди нису добро изврнути.

Остајем ваш почитатељ

У Пешти 7-го Септ. 1833.

покорни
Јос. Миловук.

[Споља:] Seiner Wohlgeboren Herrn
Dr. Wuk St. Karadjitsch
Joseph-Stadt Langengasse № 84.
in Wien.
Neubau.

[Напомена Вукова:] одговорено 12. Септ. Р. 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3158]

47.

Високопочитајеми Господине!

Ваш од 17 прош. рачун сам по начину вашем преписо. и само доцније трошкове и примања додао и закључио га, јер да сам га од 5 година пре почео исписивати неби га знао скупити уред, јер сам га при сваком рачуну завршиво и обрисо — него сам само сад књиге моје све претресо, ваше истражио и у рачун ставио, да од сад непретиче и недотиче, од који се ово још код мене налази *од сад*:

199	егземплара	Даница од	године 1826. и 1827.
37	„	„ „	„ 1828.
300	„	невезани „	„ 1829.
69	„	везани „	
55	„	Пјесама I и II књиге	
20	„	Српски Буквара	
2	„	Огледа Св. Писма	
80	„	Милошеви Житија	
20	„	Поезија.	

А што сад више дигди претиче, то сам у први рачун мање налазио, што нисам све књиге претресао, па се заборављало, отуд произлази ова погрешка, јер се књиге неби могле другачије умложити.

Ја вас молим да ми овај рачун одобрите, и да ми га пошљете —. А мени по рачуну још долазећи f. 11. 21 x. забележите, или пошљете па да сасвим овај дугачки рачун прекинемо.

За Бајске Данице немогу се опоменути, како и за Сенћанске шта је учињено, јер је одавно било

У Пешти 14 Септем. 1833. п. р.

Остајем ваш почитатељ

покорни

Јос. Миловук.

[Вуковом руком:] Овај рачун одобравам у Бечу 13/25 Ок. 833.

Вук Ст. Караџић.

Господин Вук. Стев. Караџић примио од мене:

		f.	x.
У Мају 1828. год. у готову		566	48
Платио сам за делижанц и Календар		3	„
У Типографију за Данице		150	40
За коректуру		14	30
Поклони у Типографију и проче		15	22
За Папир Данице		62	18
„ везање 700 Даница		70	„
„ папир (Packpapier)		2	15
„ писма		5	54
„ сандук		2	—
„ музикалије, 2 књиге и проч.		33	23
„ 2 Руске књиге трошка			50
„ 1 Родолгобца		1	40
„ 1 Пчелу		1	„
„ писма пренумеранта поезије		2	25
Дадо вама у готову		52	30
Кирије за сандук из Земупа		10	40
Кирије, армиције и проче за поезије		8	1
трошак за одсилање књига		2	36
Армиције		1	58
1. Басне Стојановића		1	„
1. Иву Загорицу		2	„
2. Пѣванија Црногорска		2	30
2. Велизарја	50	1	40
2. Наталије	50	1	40
5. Пѣванија ови дана	1.40	8	20
1. Календар „ „			36
5. Даница 1828 које прелазе у рачун и вама у рачун долазе	2	10	—
	f.	1035	36

Ја сам примио од Г. Караџића:

		f.	k.
У Фебруару 1829. у готову		200	„
„ Априлу „ за Векслу		320	„
Примио сам за ваш рачун од Г. . . .			
„ „ „ Г. Атанацковића . . .		30	„
„ „ „ „ Ад. Драгосављевића .		25	„
„ „ „ „ Л. Кенђелца . . .		40	„
„ „ „ „ Павла Берића . . .		20	„
„ „ „ „ Ад. Драгосављев. опет		20	„
„ „ „ „ Поповића из Лугоша		6	„
„ „ „ „ Гавре Степанца . .		10	„
„ „ „ „ Магарашев. из Кањ. .		11	„
„ „ „ „ Поповића из Винковци		6	„
„ „ „ „ Мачванског из Камен.		6	„
„ „ „ „ Брлића		10	„
Далисте ми 1 књиге од Геце		3	45
„ „ 1 „ „ Ранке		5	„
Узо сам 73 Данице	1	73	„
Примио сам од Г. Гершића из Карловаца .		24	„
Далисте ми 5 егз. пјесама IV части .	3.20	16	40
Од продати књига (по рачуну на другој страни стављеном)		197	50
Дакле ви имате мени давати		11	21
	f.	1035	36

Још к овим мени долазећим у готову . . . . . f. 11.21

Припада ми од f. 197.50 × 20% f. 39.34

f. 50.55

Код мене је остало 1828. год. Г. Карацића књига:

			по f.	x.	f.	x.
Даница за год. *1826 и 1827*	199 ех.	Сад ји има код мене 199 ех. дакле продано 5 екз.	1	5	„	
Примио сам од Г. Шаффарика	15 „					
	214 „					
1. вама посло 9 и сад дао · · 1	10 „					
	204 „					
Даница за годину 1828.	34 егз.	Сад ји има код мене 37 (ова погрешка произлази ка и остале још од почетка што нисам све у рачун ставио).				
примио од Г. Шафарика	3 „					
	37 „					
посло вама · · · · ·	5 „					
	32 „					
Пјесама 1. и 2. књига	78 егз.	Сад ји има код мене 55 егз. продато 21 егз.	4	84	„	
дао сам сад вама · · ·	2 „					
	76					
Српски Буквара · · · ·	66 егз.	Сад ји има код мене 20 егз. продато 54 егз.	10	9	„	
примио сад од Г. Шаф.	8 „					
	74 „					
Огледа Св. Писма · · ·	4 егз.	„ 2 „ „ 2 „	50	1	40	
Емануелови Житија · ·	5 егз.	све продато	1·30	7	30	
Милош Обреновића Житија	106 егз.	По моме писму од 3-го Јулија 1828., а не више. — Сад ји има код мене 80 егз. продато 17 егз.				
примио сад од Г. Шафар.	6 „					
	112					
Дао сам Кирјаковићу · ·	15 „					
	97 „		3·20	56	40	
Вѣнац цѣломудрија · · ·	30 егз.	све продато	36	18	„	
Доцније						
Даница за годину 1829.	300 егз.	невезани —				
„ „ „ „	74 „	везани.				
Приміо сам од Милосављевића	22 „	Сад и има код мене 369 егз. продато 6 егз.	1	6		
	396 „					
Посло сам вам 20 и сад дао · · 1	21 „					
	375 „					
Поезија · · · · · · · ·	25 егз.	„ 20 егз. „ 5 ех.	2	10		
			f.	197	50	

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3159]

48.

Високопочитајеми Господине!

Имам вам чест јавити, да сам по вашим писмама од 13 и 14 прош. свима по реду означеним Скупитељима Данице и остале књиге, и Објављенија распосло, како доле што стоје наведени, а на друге стране нисам још мого —. тако код мене засад заостаје ваши овогодишњи Даница 95 ком.

По рачуну нашем, кога вам ево шиљем натраг имам ја још код вас, заједно са процентом мени означеним f. 50 55 x. а издао сам које за кирију Даница, које

други ситница (окром армиције, коју још платио нисам)	f. 12	23 x.
Свега	f. 63	18 kr.

А примио сам ваш рачун:

Од Јустина Михаиловића из Вуковара . .	f. 30	— x.
„ Брановачког из Сегедина	„ 8	20 „
„ Арона Поповића из В. Бечеја . . .	„ 17	30 „
	f. 55	50 x.

На док платим још армицију, оћу вам сасвим чист рачун послати.

Књиге које сам вам пређе оставио био, већ су до вашег писма послане биле. Посло сам вам 1 Љетопис и 1 Пчелу, чрез Г. Leopold Grün трговца на Landstrasse № 57 код кога изволите однети дати (ја сам му на цедуљи означијо, да су за Г. Копитара.) Љетопис је пун којешта, а посљедњи табак, ди су смесице, није се пре штампо, док није Даницу Учредник добио, и оно на Даницу („као што по сокаци разгласује“ :) измислио, само да тобож Данице ни видио није! А Даницу је купијо од мене 4-го а Љетописа последњи табак је из печатње истом 8-го овог месеца по римском извађен, све је чекано на Даницу. Зато га ваља опалити ка и за друге којекакве траже, да не вара публику.

Између остали Сербијана поздравља вас Г. Ристо Милушић и вели да ће се столица Кнеза Милоша у Смедерево пренети!

Послао сам Г. Киријаковићу 110 Даница
„ „ „ Јустину Михаиловићу 101 Даница

Послао сам	Г. Мирковићу	· · 90	Даница	и остале књиге
„ „ „	Тим. Илићу	· · 20	„	
„ „ „	Брановачком	· 11	„	
„ „ „	Богдановићу	· · 36	„	
„ „ „	Јов. Поповићу	· 12	„	
„ „ „	Арону Поповићу	23	„	
„ „ „	Брлићу · · ·	11	„	и остале књиге
„ „ „	Дим. Николићу	· 80	„	
„ „ „	Гаври Поповићу	11	„	
„ „ „	Пеичићу · · ·	20	„	
„ „ „	Исид. Стојановићу	10	„	
„ „ „	Јовану С. Попо-вићу у Вршац · · · · ·	5	„	
		540		

У Пешти 15. Нојем. 1833.

Остајем ваш почитатељ

покорни

Јос. Миловук.

у хитњи.

[Споља:] Herrn
Wuk St. Karadjitsch
Josephstadt in der Piaristengasse
№ 126 rückwerts im 1 Stock.
in Wien.[1]

[Напомена Вукова:] Одговорено 11/23 Декем. 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3160]

49.

У Пешти 13-го Јануара 1834.

Драги и Високопочитајеми
Господине!

На ваше почитајемо од 23-го прошастог имам вам чест одговорити, да је Г. Гавро Поповић Данице примио. Писмо Г. Стојановићу сам предао. — Г. Берић и Павловић су Вам

[1] Овака адреса и даље.

књиге поклонили, које сам данас, с' осталим, као што доле стоје чрез Г. Егенбергера на Фолкову трговину у једној пакли на вас а у другој, од Г. Хамуљака на Г. Копитара оправијо; пре се није могло. За Амбросовића књигу нисам мого разабрати. Я Пѣваннія издавати даље немогу, које сам Г. Милутиновићу већ јавио, а іош мање Родољубца, јер ја нигди немогу трошка да истерам, а шиљајући на вересију већ имам напољу више f. 4000 па ни књига ни новаца, а непродани књига, од моји изданија нимало мање од 20 центи папира немам! па нашто да идем даље, ја сам доста војево, ваља да се смирим.

Г. Берић вели, да вас молим, да се састанете ту са неким Шмитом (: unter der Tuchlaube :) и да га наговорите, да уреди с' наши слови печатњу или овде или бар у Пожуну, ди и онако већ Печатњу има, па ће му он (: Г. Берић) таки дати у штампу нешто. Он, Шмидт је био овде и говорио, да је израдио, да се свуд сме с наши слови печатати, окром школски књига, а то је од њега лепо. Молим вас пошљите 1 Ех. четврте части песама, јер немам ни показати је коме. Чујемо да је Павловић, Алексић и Бояџи за цензоре кандиран, па ткоје цензор наш?

Доћи ће неко Периодическо дјело из Новог Сада тамо да се печата од неког друштва, вашом ортографиом! Симо је у Крагујевцу у Чйњен и у Хљебљен. — Пренумерирајте мене и Палашова на дјело ваше. — Наше друштво још није оправило рекурс —

Остајем вас особито почитујући

покорни

Јос. Миловук.

посло сам вам:

5 ех. песама 1 Части

5 „ „ 2-ге „ и

12 Даница 1829. које молим забележити.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3161]

50.

Високоучени Господине!

Првог овог сам Егенбергеровој трговини предао, од Г. В. Василиевића из Земуна за ваш рачун донете књиге: 1 За-

бавник 1834, 1 Землѣописаніе, 2 Лире 1833 и 1834. и додо сам Г. Ст. Гершића 6 Дисертација. — Изволте се постарати да вам до руке дођу, и да ји од Г. Фолке, на ког сам паклу управио дате однети.

Она иста прилика, која је те ваше књиге донела, донела је и први табак Србски Новина Г. Маци [?] — он је велики, као Руска Сѣверна Пчела, и кошта за годину 2 талира.

у Пешти 4-го февр. 1834.

Остајем ваш почитатељ

покорни

Јос. Миловук.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3162]

51.

Високоучени Господине!

На ваша 3 писма од 22-га и и 26-и Февр. и 13-го овог имам чест јавити, да је Симо Црногорске песме дао к' себи однети, да ји онде, ко што вели штампа, ди је већ своју историју Црне Горе почо печатати. —

Новаца вам досад још нитко посло није —

Предао сам Г. Кирјаковићу 10 Ех. Милошеви Житија
10 „ Песама I } части
10 „ „ II }
10 „ Даница за год. 1826.
30 „ „ „ „ 1829. и
16 „ Буквара.

И посло ми је Мирковић 18 Даница од ове год. натраг! а из Арада све!! За Кирјаковићу предане изволте ме одобрити, а за Мирковића обтеретити —. Г. Стојановић је све Букваревe предо Кирјаковићу.

Писма сам по адреси иредо. Шмитова су слова лепа — диће имати печатњу ту или у Пожуну? Родољубца сам Чокрљан издаје.

Остајем вас високопочитујући и вашем удаљеном Сави срећу

У Пешти 17-га Априла 1834.

покорни

Јос. Миловук.

У нашем књижевном друштву се породила партија — малте ако се не распрши — ово само за вас.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3163]

52.

Високопочитајеми Господине!

Примиосам ваше мени мило и драго писмо од 1-го овог, и радујем се дасте здрави опет воскреснули —. Дасте кадкад на вашем путовању и на мене помислили, миломи је, ал ми је жао што ми ни словца ниодкуд писали нисте —. За портрет Владике Црногорског овамо донети немам тамо никога —, ако би се тко удесио, молим ми га послати — овде је већ прелитографиран. Г. Исидор Стојановић је још прољетос у Сербију отишо, ал ми ни речи писо није —! Г. Куљанчић је овде, и оће вам писати — Г. Колар, с' коим сте се морали састати, отишо је у Бемску да се жени. — — Писма сам по адреси предо. Матица је обтужена и већ је морала Конзилији и рачуне и књиге показати или предати, па шта ће шњоме бити незнасе. Овде се сумњају да ће Павловић медалију добити. Он је у великом белају —, покупио новце на његов лист, па су га сад о вашару хотели да поједу, те тако изда, да људма уста запуши 1 № па сад опет ћути, а веле даје преко f. 4000 — примио. — Ако се ово расчује тко зна оћедул му допустити да Медалију носити може. — Љетопис је целе ове године изостао и то од како је Матица обтужена несмеду ништа издавати и тако и она и Павловић сав кредит изгубили. —

Прије неколико недеља је овде био Г. Ранковић, директор београдске полиције. Он вас је поздравио, а и Возаровић вас све једнако поздравља, и сви оностранси Срби. —

У № 10 Српски новина стоите и ви међу пензионери од f. 300 — или 150 Талира годишње — ја вам гратулирам.

Г. Симо Милутиновић је у Просвештенија департаменту за Секретара и Историописца намештен, а и он је у Цариград отишо с' Књазом. Новине разносе глас, да сте у Петерсбургу печатњу купили —, јели истина? Сад се овде ништа не штампа и све је готово престало —, гледаите да се

штогођ штампа и Павловић подкује — да му болѣ Медалија отликује.

Остајем вас све, с' целом мојом фамилијом, и с' осталом браћом поздрављајући

у Пешти 15-ог Септ. 1835.

покорни
Јос. Миловук.

[Спољa:] Seiner Wohlgeboren Herrn
Vuk St. Karadjits
mehren Gelerten Geselschaften Mitglied
in *Wien.*
Josephstadt, Kaiserstrasse № 97.

[Напомена Вукова:] одговорено 17/29 Окт. 835.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3164]

53.

Високоучени Господине!

На почитајемо писмо ваше од 29-го прош. имам вам чест ево лист Новина Србски № 10 овде пријужан послати, изволте га на ползу вашу употребити и мени приликом повратити. —

Штоје у Србији од оног доба — штампано немогу вам казати, јер ја ништа добити нисам мого, што су на граници врло строги — него сам Г. Возаровићу писо, да нам јави, и пошље ако узмож — Г. Милутиновић штампа Црногорску Историју за коју сам ја неколико купферштиха наручио овде.

За Матицу се још ништа незна — Народњи Лист већ иде, оћел се одржати Богзна — ваљда је учредник чувши да ће Медалију добити к' себи дошо, незна се јелију већ добіо — ви ништа ми нејављате. —

Образ Црногорског Митрополита молим ми послати. Г. Алекса Симић и Гавриловић су из Сербіе отишли ко што веле — побегли — први у Влашку а други у Земун, ил кући, зашто још се незна.

Ја сам љетос посло у Петербург Импер. Академији један сандучић наши књига и пр. на поклон —, молим ако узпишете онамо препоручите ме, јер ја ништа писо нисам.

У Пешти 5-и 9-врія 1835.

Остајем ваш почитатељ

покорни

Јос. Миловук.

[Напомена Вукова:] одговорено 10/22 Декем. 835.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3165]

54.

Високоучени Господине!

На почитајемо ваше од $\frac{26\ 8\text{-в}}{7\ 9\text{-в}}$ имам вам чест по препоруки Г. Колара, за воспитатеља младе Господе Баића, Г. Јована Тратнера означити, кои ми је ову пријужену цедуљу дао, и коиће вама ови дана из Ђура, куда на неко време одлази, писати — он је човек близу 30 година, све је школе свршио, и знаде како Мађарски, тако и Немачки и Латински једнако —, Литератор је и Лутеранског закона, и поношења лепог. Ја сам му ваше писмо изјаснио и он ће пристати, ко што ми рече —, преко свега уговорите ви ш' њиме, како би и благор. Господину Баићу и њему право бити могло —. Српски, нит икаквог славенског нарјечија незна, него жели истом онде учити —, а ди треба да га бл. Г. Баић, кад кући пође затече, уговорите ш' њиме, и мене извјестити изволите ако би нужно било —.

Посло сам вам Лист Новина Српски. —

у Пешти 16-га 9-врія 1835.

Остајем ваш почитатељ

покорни

Јос. Миловук.

Из Сербије се ништа штампаног добити неможе!

[Споља:] Seiner Wohlgeboren
Hernn Wuk St. Karadjits
Josephstadt, am Glacis № 41.
in *Wien.*[1]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3166]

55.

Високоучени Господине!

На ваше почитајемо писмо од 22-ог Хвр. нисам досад мого ништа одговорити, окром, што сам вам чрез Дундера објављеніе Матице посло, зато, штосам сам, и што сам све једнако слабог здравља — а сад пак имам вам чест јавити, да сам на Фолке, преко овдашњег Егенбергера захтеьану Историју Раићеву оправио, зато изволите ју кад приспје примити, и мени добри f. 12 30 забељежити. Будући да од наши књига већ ништа непролази овде. зато ћу све туђе књиге овог вашара гледати да натраг оправим, да бадава овде не леже, па би и вас молио, да бисте ваше књиге коме другом предали. Нисам рад да ткогод после смрти моје штогод на мени тражи —.

Г. Исидор Стојановић је још давно узо ваши књига, ко што ћете у рачуну видити за f. 15. 6 W. W. па још новце посло није зато изволите му у Сербију писати (: он је онде професор:) нек вама новце пошље. Што се овог пријуженог мога рачуна тиче, изволите га прегледати, и мени јавити, јели добар покојем би ви још од мене имали добити f. 12 — 10 W. W.

Господин Баић је овде био, и ја сам га хотео поодити, ал сам мислио, да неће помислити, да га ја поодим зато, што би ми за Тратнерову препоруку зафалити имо — па у оваковој мисли, нисам мого срећу имати се ш' њим састати и упознати. —

За Матицу се још ништа не зна — Павловић и остали Матичари ко што ми се чини и немисле на њу више —. Прошасте недеље је у Будимским Новинама за њиову граматику неки вопрос бијо, незнам оћедул га моћи и знати и одговорити, јербо они би за ти 100 # ради граматику себи прибавити, да после они шњом тргују —.

[1] Овака адреса и даље.

Берман је с' његовом супругом овде, и ступио је у печатњу Ландерерову, код мене је испочетка један пут био, па га одоно доба видио нисам — незнам зашто — —

Остајем ваш почитатељ

у Пешти 1-га Марта 1836.

покорни

Јос. Миловук.

Јели изашла Српска Зора, имали шта у њој. —

Доказање моје (: Ausweis :) примљени књига:

18 комада Пјесама 1. и 2-ге Части Затичесе код мене
10 „ „ „ „ „ „ посла у Беч вама
20 „ „ „ „ „ „ „ Кириаковичу
7 „ „ „ „ „ „ продано
Свега 55 комада Пјесама 1. и 2. Части.

7 комада Пјесама 4-те Части Затичесе
3 „ „ „ „ продане
Свега 10 комада Пјесама 4-те Части.

70 комада Милош Обреновића Затичесе
10 „ „ „ послано Кириаковићу
Свега 80 комада Милош Обреновића.

2 комада Огледи Св. Писма Затичесе
Свега 2 комада Огледи Св. Писма.

19 комада Поезија Затичесе
1 „ „ продана
Свега 20 комада Поезиа.

186 комада Даница 1826. и 1827. Затичесе
10 „ „ „ „ „ послано Кириаковићу
3 „ „ „ „ „ продане
Свега 199 комада Даница 1826. и 1827.

36 комада Даница 1828. Затичесе
1 „ „ „ продана
Свега 37 комада Даница 1828.

323 комада Даница 1829. Затичесе
12 „ „ „ послано у Беч
30 „ „ „ „ Кириаковићу
4 „ „ „ продане
Свега 369 комада Даница 1829.

84 комада Даница 1834. Затичесе
29 „ „ „ продане
Свега 113 комада { 95 претекло / 18 посло ми Мирковић } 1834. *год.*
15 комада Српски Буквара послано Кириаковићу
5 „ „ „ продано
Свега 20 комада Буквара.
5 комада Serbische Revolution Затичесе
1 „ „ „ продана
Свега 6 комада Serbische Revolutiou.

Ово сте ви мени дужни:

1833.		По гласу вашег од 25-го 8-вра 1833. остасте ми дужни ·	11	21
		Провизије на f. 197 50 х. остасте ми дужни · · ·	39	34
	8-вра 28-го и 29-го	за Писма · · · · · · ·	2	8
	28-го	Кирије за Данице 1834. ·	9	5
		Папира за умотавање · ·	1	10
	Нојемвр. 14.	1 Љетопис и 1 Пчелу 1834.	2	15
	„ 30.	Армиције за Књиге · · ·	4	25
	Х-вриа 20.	за Писма Порте · · · · ·	1	1
1834.	Февр.	„ „ „ · · · · ·	1	5
	Марта 17.	1 Љетопис чрез Неофитовића	1	15
	Априла 13.	за Писмо · · · · · · ·		33
	Јуниа 10.	Егенбергеру за Паклу Књига	13	15
		Tragery за Књиге Кириаковићу		39
1835.	Септ. 3.	за Писмо · · · · · · · ·	1	3
		За Писма овогодишња · ·	1	5
		1 Ех. Историје Рапћеве ·	12	30
		Исидор Стојановић узео ваши Књига и одно · · ·	15	6
		Још ви имате добри код мене	12	10
		W. W. f.	129	30

А ово сам ја вама:

1833.	Нојемвр. 5-го	Прими од Јустина Михајловића	30	„
	6.	„ „ Брановачког · · ·	8	20
	11.	„ „ Ар. Поповића из Ст. Бечеја · · · · ·	17	30
1834.	Нојемвр. 7.	„ „ J. C. Поповића из Вршца · · · · ·	3	„
		За пренос ·	58	50

			Пренето ·	58	50
	Прими за *Продане Књиге:*				
7	ком.	Пјесама по f. 4 · · · · · · ·	f. 28 „		
1	„	Поезию · · · · · · · · · ·	2 „		
3	„	Данице 1826., 1827. · · · ·	3 „		
1	„	„ 1828. · · · · · · · ·	1 30		
4	„	„ 1829. · · · · · · · ·	4 „		
29	„	„ 1834. · · · · · · · ·	29 „		
3	„	Пјесме IV. · · · · · · · · ·	15 „		
5	„	Буквара · · · · · · · · · ·	„ 50		
1	„	Serbische Revolution · · · · ·	5 „		
			f. 88	20	
	Одбијам Провизије · · · · · · · ·		17	40	70 40
			f. W. W.		129 30
	Тако сам ја вама дужан · · · · · ·		W. W. f.		12 10

У Пешти Марта 1836.

Јос. Миловук.

[Напомена Вукова:] одговорено 6/18 марта 836.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3167]

56.

У Пешти 31-ог Марта 1836.

Високоучени Господине!

На ваше почитајемо писмо од 6./18. овог, имам вам Чест одговорити, да сам Г. Куљанцињу и Госпођици Маци писма предао. Г. Хамуљак је пре вашег писма код мене био, па одоног доба га није било, а ја немадо кад к' њему до данас — Захтеване књиге сам (:означене на оној страни:) јуче предао у једној пакли № 1. Кочијашу Wilmann-у, адресиране на Г. Фрид. Фолке у Беч, за којеђете Кирије f. 2 — W. W. платити, а ја сам за Експедицију и писмо издао f. 2. 51 x. W. W. тако сам ја вама још дужан — 9. 19 x. W. W.

Касије Царице. а и писама Доситејева се добити немож. Драго ми је разумети, дасте већ пензију Кнеза Милоша почели добијати. Кад се трефи прилика Лист *Српски Новина* ми молим послати.

За Павловићеву се Медалију овде ништа прознати немож. — веле људи, да није истина да ју је добио, или ваљда таји

што је Матица у Шкарту. — Матичари, кошто чујем о њиовој препоруци ништа незнаду, ваљдаје сам Павловић Академији писо и иско. — Секач је свој превод Матици поклонио, тако ми је био казо. Изволите Фолки казати, да књиге иду, па да се за Ранкине књиге шта нестане. —

Остајем ваш почитатељ

покорни

Јос. Миловук.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3168]

57.

Високоучени Господине!

Ја сам вам имо Чест у моме од последњег прош. јавити, да донде нисам Г. Хамуљаку, нит писма, нит новце означене: f. 7 21 х. Сребра предати мого, зато сад вам морадо опет писати, да вам јавим, да сам му и Писмо, и новце предо — Тако ја имам сад опет код вас f. 9. 4 х. W. W. добри, које би сте могли чрез, тамо, код Г. Владислава налазећег се Сина овдашњег Мише Јоановића послати, па бисмо онда сасвим равни били —.

Матичари (: Ко што ми један, од Ар. Добровојевића, Манипуланта глас донесе :) држе сутра генералну Скупштину, у којој ће Манипулант своје 2 годишње рачуне предати, и кондицију им одказати — јер су јим остали рачуни сплетени. Павловић и Шићар су купили, како Дуг тако и прилоге новаца, па нема рачуна!! А за Матицу досад Павловић ни пера умочијо није — Веле, даће Хаџић амо доћи, да Матицу изради — Код Шићара је већ одавна Матичин Печат, па ваљдаје он с' Павловићем у име Матичино Колајну измамио — акојује добијо — овде се ништа незна, ваљда несме ш' њом на свет —. Прекојуче саранисмо Мајора Радишића.

Остајем ваш почитатељ

У Пешти 9-ог Априла 1836. п. р.

покорни

Јос. Миловук.

Молим ми 1 Ех. Зоре србске у рачун послати. —

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3169]

58.

Високоучени Господине!

На ваше почитајемо од 4/16-го прош. имам вам Чест одговорити, да сам Пословице примио, и све по наредби вашој предо и распосло, до само Брлићеве пакле, коју нисам мого послати што ми је Брлић умако —. Трошка је при овим Књигама свега било f. 28 1 x. W. W. који изволите мени добри забележити.

Ово љето је и коднас колера била, и млоге је људе поморила — ја, и моја супруга смо такође протресени били, тако, дасте нам на вашар дошли још би сте нас слабе застали; а сад смо фала Богу, од како је болест се уталожила опет здрави. — У Сербију нисам мого ниједног Ех. продати — људи су сви забуњени били ер је млого и странни помрло — једвасам и ове пакле распослати мого, уком ми је Г. Кријаковић млого помого однесавши сам неке пакле —.

За Матицу је отуд дошло на Конзилијум да се обширна информација пошље, па ако није на штету, веле, да ће се одобрити —.

Сад у недељу је Г. Сава Тукулија с' нашим обшчеством свршијо, да нашу обштине кућу изнова сазида на кат о своме трошку, с' тим условијем; да буду у њој 3 Собе за 12 ђака, којеће он с' Штипендиом снабдјети, и 3 Собе и Кухиња за учредника, и 1 сала за Библиотеку и за скупљање Матице, које смо ми одобрили, и тако нам је таки положио f. 15.000 W. W. а остали ће трошак дати доцније —. Кућа мора до сад година готова бити.

Остајем ваш почитатељ

У Пешти 16-го Септемв. 1836. п. р.

покорни
Јос. Милокук.

До сад је само 5 Ех. овде продано. —

[Напомена Вукова:] одговорено 14./26. Септ. 836.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3170]

59.

Високоучени Господине!

На ваше почит. писмо од Митрова дана, имам вам Чест јавити, да се овог вашара ниједне Пословице, као и други код мене књига продало није — вашар је врло рђав а ни одкуд ни крајцаре за њи дошло није — тако од примљени новаца за Пословице, ни ваше потрошке се заклопити могу.

Посло сам вам 1 Ех. Тирол. Граматике f. 5·—
1 „ Стеића Забаву IV 2·30
1 „ Пчелу 1837. 1·15

чрез Г. Николића на Г. Тирку од који примити изволите.

За Матичино новопостање се још ништа незна — нит јој ми још Дворове почесмо зидати — до пролећа ваљда ће се обоје стећи —.

Посло сам истом сад, чрез Хартлебна Пословице Г. Брлићу —.

Г. Симо Милутиновић је моро одавде побећи што га људи мал не разнесоше —, и јуче ми један Господин дође да се протерује — зашт га ни сам и њему довео, а ја му реко, да га ни ја од 5 пута чрез цијело вријеме нисам мого видити, такође риједак бијо —.

Пуче глас, да је Генерал Михајловић у Темишвару умро!

Остајем ваш почитатељ

У Пешти 17-г Нојемвр. 1836.

покорни
Јос. Миловук.

[Споља:] Seiner Wohlgeboren Herrn
Dr. Wuk St. Karadjits
Landstrasse № 57.
in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3171]

60.

Високоучени Господине!

У Пешти 10-г Февр. 1837.

Чрез тудашњег Jos. Wenedikta књижару, изволите примити 1 Ex. Наравне Историје, Лазића.

Јели још ту Црногорски Владика, и шта ради? —

Матица је одобрена, и Дамјановић, таст Г. Демелића је Комесар. — Наш Типограф Бајмел дао је наша слова лити, тако сад и овде имамо нашу печатњу!

Остајем ваш почитатељ

покорни
Јос. Миловук.

[Споља:] Hochgelehrten Herrn
Wuk St. Karadjitsch
Josephstadt am Glacis № 41.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3172]

61.

Високоучени Господине!

На пароплову јучерашњем сам вам, ваш сандук по уговору, на Г. Јустина Михајловића оправио — с' пређашњим зато нисам мого, што се нисам до Expeditie умео дотурати, већ сам моро натраг опет носити. —

Овом приликом ево додајем и између нас стојећи Рачун — кога и ви прегледати изволите, нисам ли дигоћ пофалио. Па онда молим покорно, да бисте имали љубав ваше књиге од мене дати однети, јербо ми је дућан мален, а још ће мањи бити — па мјеста немају ни моје, него ће морати на таван, а ваше онамо немогу, па се надам, да ће те скорије ми молбу испунити!

Депутација школска је дала Српску Граматику неколиким израдити, међу коима је и наш Учитељ Младеновић, коме је у тал *„Правописање и Гласоударање“* пало, и живо раде да скорије готова буде —. Ово вама као нашем Граматику ја мислим ваља јавити.

Остајем ваш почитатељ

У Пешти 15-го 9-вра 1837.

покорни

Јос. Миловук.

Ово сам ја вама посло, и заздао, и трошио за ваше ствари досад:

						fr.	хг.
	На Фолке у Беч посло сам:						
20	Ех. Милошеви Житија	по f.	3	20	х.	66	40
14	„ Песама		4	—		56	—
5	„ „ IV.		5	—		25	—
5	„ Serbische Revolution		5	—		25	—
72	„ Данице		1	—		72	—
За Кирију						12	30
„ Армицију						10	58
Артије за паковање						1	45
Трогеру из Армиције до Цензора и натраг						2	15
По моме Писму од 9-го Априла лане						9	4
1 Ех. Пословица дадо Г. Берићу						3	20
1 „ „ „ Марији Поповићевој						3	20

(за Пословице)

Посло сам вама:

1	Ех. Тиролове Граматике					5	—
1	„ Забаве Стеићеве IV.					2	30
1	„ Пчелу					1	15
1	„ Наравну Историју					1	40
За 4	Писма Порте					2	10

Предао сам Г. Манаки:

2	Ех. Песми					9	—
1	„ Пословице					3	20
1	„ Милош Обреновића					3	20
1	„ Поезију					2	—
1	„ Оглед Св. Писма						50
5	„ Даница					5	30
					За пренос	324	27

	Пренето · ·	324	27
	Узелисте ви у Мају:		
1	Пословицу · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	3	20
1	Песму ·	5	—
1	Милош Обреновића · · · · · · · · · · · · · ·	3	20
1	Поезију · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	2	—
1	Оглед Св. П. · · · · · · · · · · · · · · · · ·		50
5	Даница ·	5	30
1	Пословицу дадо Курелцу · · · · · · · · · · ·	3	20
1	„ „ *Куљанчићу* у Мају · · · · · · ·	3	20
	Сад сам дао:		
1	Пословицу Куљанчићу · · · · · · · · · · · ·	3	20
1	„ Шандору · · · · · · · · · · · · · · ·	3	20
1	„ Врховскоме · · · · · · · · · · · · · ·	3	20
	Трошкова на овај садашњи Сандук № 1.		
	Трогеру из Армиције к'мени · · · · · · · · · ·		36
	„ до Цензора и натраг · · · · · · · · · ·		50
	За Сандук на Лађу двапут · · · · · · · · · ·		54
	— Армиције за овај Сандук · · · · · · · · · ·	1	43
	Имате код мене непродани:		
4	Данице 1826. · · · · · · · · · · · · 1 —	4	—
146	„ 1827. · · · · · · · · · · · · 1 —	146	—
36	„ 1828. · · · · · · · · · · · · 1 30	54	—
287	„ 1829. невезани · · · · · · · 1 —	287	—
85	„ 1834. · · · · · · · · · · · · 1 —	85	—
17	Поезпја · · · · · · · · · · · · · · · 2 —	34	—
17	Пословица · · · · · · · · · · · · · · 3 20	56	40
1	Оглед · · · · · · · · · · · · · · · · ·		50
48	Милошеви Житија · · · · · · · · · · 3 20	160	—
	W. W. f.	1192	40

Заостало код мене по Писму вашем од 18-го Марта 1836. у Књигама следујуће:

18	Песама 1. и 2-ге Части · · · · по f.	4	„	72	„
7	„ IV. „ · · · ·	5	„	35	„
70	Милошеви Житија · · · · · ·	3	20	233	20
19	Поезија · · · · · · · · · ·	2	„	38	„
	За пренос ·			378	20

		Пренето ·		378	20
2	Огледа Св. Писма · · · · · ·		50	1	40
186	Даница 1826., 1827. · · · · ·	1	„	186	„
36	„ 1828. · · · · · · · ·	1	30	54	„
323	„ 1829. · · · · · · · ·	1	„	323	„
84	„ 1834. · · · · · · · ·	1	„	84	„
5	Serbische Revolution · · · · ·	5	„	25	„
37	Пословица · · · · · · · · ·	3	20	123	20
	Добиосам сад од J. Evстатие Михајловића из Великог Бечкерека · ·			16	40
		W. W. f.		1192	„

[Споља:] Seiner Wohlgeboren
Gelehrten Herrn
Wuk Stephanow. Karadjits
in Wukovár.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3173]

62.

Високоучени Господине!

По налогу вашем устменом оправио сам овие дана преко овдашњег Шпедитера Халбаора у 1 Сандуку Г. Емилу Хиршфелду у Загреб, све ваше код мене налазеће се књиге, и то по овом овде — рачуну —.

Колико сам год мого, трудно сам се скупити, оно што је цело, да оправим, и ево ово сам — саставити мого —, а оно што фали, пл је у гомили издрпани и уништожени моји папира, књига и пр. или су онако се погубити морале, којеће се истом доцније — ако узбуднем мого што изнаћи, видити. — Колико ме је трошка, и крвавог труда ова струка стала, можте себи лако представити, ди је увек скупоцјено дрво морало горети, да се само оволико књиге посушити могу — и то у Будиму. — Преношење, и донешење, чишћење и Бог зна какови белаји су неописани — двапут сам морао овај штрапац одлежати али фала Богу, кад сам само до овог — мого дотерати. Зато ви изволте Хиршфелду с' ваше стране налог дати, шта треба да ради, јер свака књига мораће се наново везати. — Оћетел ви мени штогоћ трошка у овој не-

вољи мојој одобрити или нећете то од вас зависи, ја сам моје учинио. —

Г. Владика Рајачић, води са собом Г. Симу Милутиновића, кои ће ко што чујем данас одлазити — он — Симо — је одмене иско ваша сва дјела, да ји чита, ал ја бија већ све потоварио, и тако му немого дати — валда ће у Вршцу наћи моћи.

Остајем ваш почитатељ

У Пешти 12./24. Априла 1838.

покорни
Јос. Миловук.

Посло сам Хиршфелду:

14 Ех. Пословица.
44 „ Милошеви Житија.
15 „ Појезија.
141 „ Даницу 1827.
32 „ „ 1828.
271 „ „ 1829. невезане све.
79 „ „ 1834.

1. Сандук.
Симо је овде остао. —

[Споља:] Seiner Wohlgeboren Herrn
Wuk St. v. Karadjits
P. T.
in Wien
Landstrasse № 57.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3174]

CXII.

ЈОВАН БЕРИЋ

Любезный Господине Брате!

Благодаримъ вамъ, да сте повѣреніе ваше у мени имали, и совокупленіе Пренумеранта Будимски препоручили ми. Ни єданъ Будимацъ штао ни є, кога ш нисамь походіо, и на пренумерацію позвао, но єдва ово неколико наћи мого.

[Долази списак пренумеранта штампан у Лајпцишком издању Срп. Нар. Пјесама].

Ако іоштъ кога добыемъ, швићу, за садь будите съ тимъ малымъ числомъ задовольни. Учителѣмъ Сент-Андрейскимъ наручіо самь, да се постараю, и мыслимъ да су вамъ досадъ писали, ако нису, а вы ій пренумерирайте у мой штоворъ. Имена ныова єсу:

Василій Арсеніевичь III класе
Јшаннъ Неричъ II „
Василій Дамяновичъ I „

Данась, и то овай часъ, полазимъ у Сомборъ, и тако вамъ у хитньи пишемъ, ако тамш доле кога нађемъ (єръ ћу тражити) по пришествію момъ, имаћу честь швити.

Г-дина Копытара усердно поздравите, и кажите му да ћу се садь ш овой вакацій постарати, да препорученогъ Живковича ухлѣбити могу, садъ є томъ време.

Толикш за садь, кадъ се вратимъ више. Будите здрави съ Госпожомъ и детенцетомъ вашимъ, и любите

У Будиму 4./16. Септем. 821.

вашегъ истинногъ почитателя
Ј. Берича.

[Споља:] v. Ofen
An Herrn Wuk Stephanovits
abzugeben beym Davidovits Zeitungs Redacteur
Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3175]

CXIII.

ГРИГОРИЈЕ ЈАКШИЋ

Драгій Господине!

Дознавшій у Г-жи Ѿ Арсичъ, благое и весма похвалное предпріятіе ваше „Пѣсельник“ (Пѣснарицу) вашу па свѣтъ издати, зѣло самъ се обрадовао, и желіо у число подписавшихся доћи, но будући да Г. Ѿ А. већъ послала была новца, то недоспѣвшій тамо овде нисамъ хотео прилику пропустити на еданъ покраинеи мѣри ексемпларъ себе причислити. — Ово пролѣтіе самъ прешао изъ Р. (къ несрећи мойой преко Молдаве гдѣ самъ всѣ свое изгубіо) у мило свое Отечество, и гдѣ да бы всѣ свои пріятеля посѣтити могао, то перво у Ердель, Банатъ и Сремъ, а после амо у Маћарску дошао, гдѣ по всякой прилици и заостаемъ, — обаче не овдѣ, но или у Острогону или у Пешти. Зато ежели что самномъ имате заповѣдати, то изволите онамо писати, я вамъ всѣгда стоимъ на службу са всякомъ преданностю и усердіемъ, остаећи

У Вилягошу 25, 8-о 1821.

вашъ покорный Слуга
Григ. Якшичъ.

Г-ръ и Г-жа Ѿ Арсичъ и всѣ искренныи Серби и овдѣ и у Р. васъ и Г-на Давидовича самномъ въкупа, поздравляю. — Я васъ просимъ да би мы Ех. Пѣсн. у Острогонъ експедирали.

Я.

[Споља:] A Monsieur, Monsieur
Volfgang Stefanson
Literateur, très honorable
Abzugeben bey dem Herrn Davidovitsh S. Z. Redacteur
Wienne.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3176]

CXIV.

САМУИЛО (СЕВАСТИЈАН) ИЛИЋ

1.

Благородни Господине,
мени најљубезнији и препочитајеми!

На предраго ми писмо ваше, којим сте ме чести удостојили, с вама писмено мало поразговаратисе, имам чест одговорити и јавити, да сам мјесто, Г. Живковића, у Објављенију вашем на 3. част народни пјесама именована Скупитеља Пренумеранта, свесрдно потпунио, и да сам Карловчане наше у помоћ к изданију драгоцјене те књиге својски позвао; ал' што не мого у том онако напредовати, као што ми је сопствена жеља (и уосталим подобним случаима свагда) диктирала, и ви праведно од мене очекивати могосте, узроци су особити. Људи одвећ у „Славено Сербскій языкъ" заљубљени, омрзоше на ваш (Ерцеговачки), па и на народне пјесме (!) и све штогођ само Вук издаје. Ej, доста сам вам и сам бједан, бранећи вас (ако добро и не треба по себи обране), и беспристрасно уважавајући препохвалне труде ваше, које сте око Рјечника Српског (и т. д.) положити љубав имали к Роду свом, препатио; ал', је л' јим зато замјерити? „Не вѣдятъ что творятъ". — Него зашто ви то збирање не препоручисте ома мени, већ тражисте код свога Злотвора помоћи (без нужде)? (који је и учинио, да сам и сад, једва једвице њи 20 потписати се привољео) те би и ја у послу боље напредовао, и вас боље обрадовао, и по све боље учинио, који сам, препоручујући се љубави вашој (шиљући вам за сад само имена без новаца, које ћете кад примим књиге, ал' заџјело примити) с истиним почитањем

У Карловцу (гор.)
23. Нојемвра, 1821.

Благородија вашег
покорни слуга
Самујло Илијћ.

[Долази списак претплатника штампан у Лајпцишком издању Срп. Нар. Пјесама].

[Споља:] An den Wohlgeborenen und Hochgelehrten
Herrn *Wuk Stephanovics*
auf der Landstrasse in der Ungargasse,
bey der schönen Sclavin № 324. im 1. St.,
die Thür № 16.
Per Laibach. in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3177]

2.

Благородни Господине и Високоучени,
мени најљубезнији и препочитајемп!

Ја сам јучер баш, добио писмо, из Дубровника, од мога Знанца, које ми је баш због ваше Пјесмарице писао, и молио ме, да не пожалим труда јавити вам, да су још два Господара Трговца одонуд, рада имати III ч. народни пјесама. А јесу: Стеван Ђурасовић, и Риста Петар Мичић. — Извол'те дакле и њиова имена дати штампати, и кад књиге буду готове, скупа с онима за Карловац, на мене послати, да и послужимо; а новце ћете припадајуће, и за комад још Учитеља Дубровничког Г. Јована Владислављевића добити, од Г. Димит. Владислављевића, Учитеља Трстанске Дјеце. — Ако имате II ч. нар. пјесама, молим вас покорно, пошљите ми, ја ћу вам и цјену, кад ми јавите, с остали новци послати, и благодаран бити, који сам са истиним почитањем

У Карловцу 23. Декемвра, 1821.

Благородија вашег
Покорни слуга
Самујло Илијћ.

[Споља:] Из Карловца.
Благородном и Високоученом
Господину Вуку Стевановићу
у *Бечу.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3178]

3.

Благородни и Високоучени Господине,
мени најљубезнији и високопочитајеми!

Знам да сте се већ одавно, писму мом одговорителном (на ваше, још под 4. Јануара т. г. на ме отпуштено), надали. Опростите; опстојателства ми не допустише, пре вас посјетити. — Ја сам поред оног писма, и 1 комад II. части пјесмарице ваше, с 10 комада народ. Српски припов. и загонетки, примио, које сте ми препоручити изволјели, да ји овдје распродам, и новце вам за њи, по том пошљем. Ево ји. — Него би за све требало 5. Ф. 12. кр. да добијете ал' штедећи (и) вас (и себе) од трошка за Делижанц, закључио сам вам послати, само ову банкноту од 5 Ф., коју баш данас доби; а 12 кр. вам дати, кад будем више новаца, и другим путем, слао вам.

Они 9 ком. II. части народни пјесама, исвол'те с бројем III. части за Карловац послати; а ја ћу се постарати, новце вам што раније, ако ји и не продам, за њи потпуно изброити; ал' само ако вас може поднети, за 1 Ф. (ср.) ексемплар дати, јер ће људма по и 12 кр. скупо бити, као и припов. и Загон. за 24 кр.!

Шта се учини од Новина наши? Гдје нам је Г. Давидовић? Зашт' ли дадосте, новинама престати? Ах! —

Љубећи и високоцјењавајући вас, препоручујемсе и ја љубави и доброти вашој, и јесам с неограниченим високопочитањем

У Карловцу,
5. Маија, 1822.

Благородија вашег

Покорни Слуга
Самујло Илијћ.

[Споља као на првом]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3179.]

4.

Благородни и Славни Србине,
Мени премили и препочитајеми
Господине!

За Бога, гдје сте? Једва би срећан, да вас један пут нађем! Молим вас, имајте љубав јавити ми, јесте л' примили писмо моје, у ком сам вам још лане (5. Маја) банкноту од 5 Ф. послао за народ. приповјетке и Загонетке и за 1 ексем. II. ч. народ. пјеснарице. Ја сам то писмо erga recepisse послао у Беч под оним натписом, ког сте ми ви написали били, и ни дандашњи ни одговора на писмо, ни retour - recepissa, ни гласа ни трага. То исто писмо тражио сам већ и поштанским путем, и нисам се помогао.

Оће л' нам скоро III. ч. народ. пјеснарице, слатки плод трудова ваши, усладити чувства душевна? Та млоги већ желе *нове* пјесме ваше пјевати и слушати.

Ја Рјечника вашег још недоби, а пренумерирао сам се и платио, још кад сам у Сегедину живјео. Од Груића (у Н. Саду) сам толико пута искао, а он вели да ви имена мог, у листу ону, по којој ће Бачване и пр. намиривати, записали нисте. Будите ми добри, и наредите, да га примим с концем Августа, кад у Н. Сад одем.

Имадосте л' што од Кисића Симе примати? Он је већ одавно умр'о, а и жена му неживи.

Препоручујући се љубави вашој, јесам с неограниченим високопочитањем

У Карловцу, 16. Јуна, 1823.

Благородија вашег
Слуга понизни
Максим Самујло Илијћ.

[Споља:] An Seine des Hochgelehrten Herrn
Wuk v. Stephanovics
Hochwohlgeboren
in *Temeswar.*

[Напомена Вукова:] одговорено 18-га Августа 823.
писано опет из Беча 13. Марта 824.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3180]

5.

Благородни Господине,
Знаменити мој Пријатељу!

Ја и друго ваше предраго ми писмо, касајућесе народни пјесама (треће части), имадо срећу примити; ал' књига ни данас нисам видио. Шта може узрок тога бити, незнам. Толико ми је познато, да већ више код Г. Фрушића нису.

Да би и што скорије могао добити, писао сам данас у Рјеку, Г. Учитељу Дамњановићу, да се потруди распитати за њи (које ту, већ од неког времена, по писму Г. Ђаковића Намјесника Трстанског, леже за бадава) и мени по поузданој прилици пошаље.

Немогу вам изказати како ми је жао, што вам досад новце нисам могао послати, а то је зато, што људи ни пребијеног новца недаду, док' књигу не виде и у руке не добију.

Међутим увјеравајући вас, да ћу вам таки новце оправити, како књиге амо приспједу, молим, да ме и у напредак добротом вашом и пријатељством миловати непрестанете, и јесам са савршеним високопочитањем

У Карловцу 19. Марта 1824.

Благородија вашег

Најпонизнији Слуга
Самујло Илијћ.

[Споља:] Herrn
Vuk Stefanovics
mit Brifen des Hr. Demeter D. Thirol
in *Temesvar.*
f. Ofen.

[Вукова напомена:] одговорено из Беча 13./1. Августа.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3181]

6.

Благородни и Високоучени Господине,
мени високопочитајеми и млогооцјенени
Пријатељу!

Од оно доба, од како сте ми, вративши се из Липиске на дику српског Рода, писали, лако сам код вас у подозрење пасти могао, нешиљући вам новаца за трећу књигу нар. пјесама. Узрок тога нит је моја немарност, ни друга каква подла страст, већ чекајући да ми Панчевци и остали, кои су се са стране код мене пренумерирали, новце пошаљу и тако вам на један пут цјели збир оправим, недобијем не само ни крајцаре већ ни одговора ме неудостоје, због чега сам морао закаснити с испуњенијем дужности моје.

Ви ћете мене, познатом вашом благонаклоности к Србљима, извинити, и задовољити се засад само с 12 f. сребра; а остало ћу вам таки послати, како ми до руку дође. Да ми опстоятелства превећ ограничена нису, неби чекао, ни изгледао, да ми новце Пренумеранти даду, већ би учинио оно, што ми срце диктира, само да покажем колико ми напредовање књижества нашег на срцу лежи; а овако лишен мога Благодјетеља, лишио сам се и оног, чим сам себи радост причињавао и умножавао. —

Ниједан неће по 2 f. за комад да плати изговараюћи се да су се времена промјенула и да је та цјена у објављенију непозната; од моје стране књига је с 2 f. плаћена.

Молећи препонизно, да ми Рјечник ваш послати имате љубав, препоручујем се благонаклоности вашој, увјеравајући вас, да ником нисте тако драги као мени, кои вас високопочитујем, кои вам у свакој струци колико ми је могуће, на руку ићи желим и кои за чест држим назвати се

У Карловцу, 27. Јуна 1824.

Вашег Благородија

Препонизним Слугом

Самујло Илијћ.

П. П. Г. Дамњановић Учитељ, шиљући ми књиге ваше из Фијуме, учинио је 2 f. сребра трошка; молим дакле, да у рачун 14 f. сребра, увести благоизволите.

[Спољa:] An Seine des Hochgelehrten Herrn
Vuk Stephan. v. Karadschics
Wohlgeboren
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 13./1. Августа.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3182]

7.

Благородни и високоучени Г.,
славни и млогозаслужни Србине,
мени препочитајеми!

Кад је Г. Радаковић полазио у Беч, и кад сам писмо писао, имао сам само 12 f., наскоро за тим добијем још 6 f. те пишем истоме Г. Карловчанину да вам и ти 6 f. положи, и тако сте у писму мање, а у руци више видити морали.

Сад вам шаљем ово у писму десет Форинти сребрни (у банкноти); тако кад додате они 18 f. што се примити изволили од Г. Копитара и 2 f. трошка овимъ 10 f., онда ћете ме извјестити (кад узктете), да сте 30 f. тридесет сребрни Фор. у име треће књиге нар. српски пјесама примили од мене. Остало ћу вам послати првом приликом; за себе ништа заустављати нећу.

Рјечник и Српску Граматику немојте шиљати по Делижанцу; Г. Милетић и тако ми има шиљати неке ствари, њему дакле изволте препоручити, или Г. Копитару, да и приватном каквом приликом на мене управити има доброту. А можда ћу мјесеца Септембра и сам доћи у Беч.

Г. Димитрије Милаковић није Учитељ, већ је Трговац.

Сад к Пословицама. Да сте ми се њи ради пре јавили, ја би вам и срдачно послао, и не само што би вас молио, да мени неблагодарите, него би се постарао одавно вас с тим обрадовати; сад шта сам урадио, извол'те послушати.

Имајући поприлично число, купио сам све то приљежније; после и претресем. Неке избацивши а неке поправивши, наумио

сам и с Мушкатировићевим помјешати, оне преписати и у азбучни ред довести, па после и свјету показати. А будући да су ми неке од Латински, Њемачки и Мађарски познате биле, то сам се потрудио згодне од ови оним додати, с малим примјечанијама изјаснити и т. д. Саме дакле мое пословице изнеће онолико, колико има Мушкатировићеви.

Ал' ја би вам и ове послао, да и нисам начисто преписао и једноме поднео на прочитање; кои се обећао на свјет преко штампе издати и. Сад мислити благовол'те, како најбоље знате; међу тим ја вас учтиво молим, да ми мишљење ваше о њима саопштити умилостивитесе и ваше моима пријузити благоусрствујете, а ја ћу се постарати достојну чест и благодарност вам јавно одати.

Заборави вам казати, да сам пословице од општег говора (Гледи као јуне у нова врата; Ја те зовем и молим, а кад нећеш још волим и пр. и пр.) а сентенције од пословица разлучио, и тако под заглављем „Општи говор, пословице и сентенције" наумио издати.

Г. Администратор Мушицки је здрав, доста се добро држи и као паметан човек слаже се са Свештенством. Општина је купила ови дана зданије једно, да се у њега амо пресели и клер „просвећава". Још нам није долазио у Карловац, откако је прошавши овуд у Плашки дошао.

Препоручујући се родољубивоме срцу вашем, молим да ме у првашњој љубави својој садржите, и јесам с одличним високопочитањем

У Карловцу 6. Августа 1824.

Благородија вашег

Препонизни Слуга

Самујло Илић.

[Споља:] An Seiner der Hochgelehrten Herrn
Wuk Steph. Karadschics,
Wohlgeboren, auf der Landstrasse in der
Rauchfangkehrergasse № 74. im 1. Stock;
die 1. Thür links.
Erga Recepisse. in *Wien.*[1]

[Напомена Вукова:] одговорено 12./24. Августа.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3183]

[1] Овако и даље док друкчије нарочито не буде означено.

8.

Господине! Што ми ти је зашто?

1. Пун тор оваца, пред њима Лаиша блеи. — Црква, народ, поп.

2. У земљи гори, кроз дрво иде, месо га вуче. — Лула.

3. Син се роди пређе оца. — Дим.

4. Глава гвоздена, ребра дрвена, срце пртено. — Роба у сандуку.

5. Десет браће скупа лежи, ни један скраја није. — Паоци у коли.

6. Пет браће један другом из задњица куса. — Плетуће игле.

7. Тури голо у рутаво. — Рука и рукавица.

8. Кад прилијеш мање је, кад одлијеш више је. — Прозор.

9. Обноћ стеоно, обдан јалово. — Постеља.

10. Шум шуми, грм грми, бјела госпа ван бјежи. — Млин, брашно.

11. У наше баке сто прканаца. — Пећ.

12. Ја носим прибој при бедри, ја приби теби, а отац ти теби, а ја теби те теби. — Кључ и катанац.

13. Мој стриц Лазар је** стрину ваздан. — Кључ и кључаница.

14. Четворо стере, двоје свјетли, једно леже. — Пас, ит.д.

15. О једном клину сва кућа виси. — Господар.

16. Шта у кући без клина виси? — Дим.

17. Поп уљезе, а бисази немогоше. — Сврдао.

18. Наш Милета без коже у шталу уљезе; а из штале с кожом изиђе. — Љеб.

19. Шта кроз воду иде, а воде се недотиче. — Ракија.

20. У растову трупу, у љескову пруту манито јуне лежи. — Вино.

21. У ватри мокро, у води суво. — Восак.

22. Купина се преплела преко мора. — Повраз.

23. Старац дере јарца за се лој меће. — Плуг.

24. Старац се подбочио шљакатом, па се поноси мудма међу туђим људма. — Чокот, грозд.

25. Три ти кура из задњице вире. — Столац.
26. Оздо осамарено, озго попрегнуто. — Опанак.
27. Шта најчешће међу ноге дође. — Праг.
28. У нашега вранца гвоздена јајца. — Кантар.
29. Двје шибе до неба вате (шта је то вате?) — Очи.
30. Шта нејма трога на свјету? — У каме. мозга, на гаврану белеге, на мору моста.
31. Шта прост види сваки час, цар каткад, Бог никад. Себи равна.
32. Шта је ни на двору ни у кући. — Мачка на прозору.
33. Бадањ брашна свему свјету доста. — Мраз.
34. Веће је од вола и коња, мјесто му колик јаје (не знам је л' добро?) — Врата.
35. Кад га је мање више важе, а кад га је више мање важе. — Шупљина сира, љеба.
36. Ја посија даске, никоше тракови, из тракова цвјетови, из цвјетова батови. — Мисирача.
37. Деветеро за четверо, удица горе, удица доле. — Жена музе краву.
38. Сједи госпа наврх Сегедина, те чека синова из бјели градова. — Квочка на јаи.
39. Отац висок, мати оштра, дјеца слатка. — Горски кестен.
40. На једном брду залаје, на другом ује. — Пушка.
41. Ти га мени, ти га теби, ти га нећеш погодити. — Тигањ.
42. Шта је најбрже на свјету? — Мисао.
43. Наша госпа у двору, а кика јој на двору. — Репа.
44. Два тјела, један врат. — Бисази.
45. Тукутићи туку секутићи сјеку, сам баћа превраћа. — Зуби и језик.
46. Пуна п*** гњидица. — Смоква.
47. У дјевојке забодено, завршено; и сврби и боли и још вели нек стои. — Минђуше.
48. Мој трбу на твој го трбу; данем ти на уста, напуниш ми уста. — Натегача и буре пуно вина.
49. Господа ме у џепу носе, а простаци ме ногом газе. — Слинац.
50. Љубезницу љубим, да му бљује у уста. — Чашу испијам с вином.
51. Шта на путу меса чека? — Трн.

52. Летиле су челигуске, челипан, челипоткован, литале и челигуске, челипан, челипоткован, куд летите челигуске, челипан, челипоткован; куд летимо да летимо, ником ништа нечинимо. — Сњег.

53. Послала ме моја мама твојој мами, да ми даш шендало пендало, да ме ошенда опенда. — Чешаљ.

Ја се врло радујем да се моје мисли и намјере с вашим саударају. Још кад сам пословице (јел' правије прповјести пл' пословице?) почео купити, мислио сам о загонеткама; и осим неки што ви имате, забележио сам и ове. Да сам био знао, да ћете и ви рано тако штампати, послао би вам и да и њи у ред свои метнете, а после се забаце и ево данас некако нагази на њи; ако будете кад оне умножавали, мило ће ми бити, ако и овима мјесто међу своима нађете. Ако сам гди погријешио, исправ'те како најбоље знате.

Моје ће пословице морати још мало полежати у тами из особити узрока, особито што ми је и Г. Мушицки, бивши код мене, похваливши ми намјеру и пооштривши ме к прилежном збирању, казао да не итим, и напоменуо ми барем двоица од искусниј да и прегледе и претресе; то ће бити он, и ако не пожалите труда ви, искусни, заслужни и славни Србине!

Дакле имам времена и ваше дочекати да и у ред ставим; надам се и још са двије стране добити што. Ни Г. Мушицки ми није знао казати, какво би име дали оним, што нису пословице, н. п. гине, као кобила за сувачом; Глаголи моја жалости моја; Ако сам се најмио, нисам се помамио и пр. Дајте молим вас, изнађ'те им ви име, или им надјените. Одобравате ли, што гдикоима и Лат. Њем. и Мађ. прилажем? Поздрављајући љубезну Госпоицу вашу јесам сасвим срцем предати

у Карловцу 27. Августа 1824.

Ваш слуга понизни
С. Илић.

[Напомена Вукова:] Одговорено 19/7 окт. 824.
Опет 11. Нојемвр. (нашега);

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр 3184]

9.

Благородни и Високоучени Господине,
мени високопочитајеми и прељубезни!

Ја за перо да вам на мило ми писмо од 7. октобра одговорим, а писмоноша ми и друго од вас донесе; примите дакле сад одговор на оба благонаклоно.

Што сте помислили да ме је оно прво (од 7. Окт.) расрдило у чему год, нисте право имали; како би ме могао пријатељски разговор и савјет расрдити? Болестан сам био све одкако сам отпшао у Бачку до ови дана; зато сам се и закаснио, те нисам могао повратак учинити преко Беча. Измучи ме грозница до зла Бога.

Ја сам тео писати вам да преправљене за мене књиге предате Г. Милетићу, будући да ми и он има нешто шиљати, па о једном трошку, или једном приликом да све добијем, ал' кад сте и Г. Тирки предали, пека буде, Ја ћу све по наредби вашој учинити; него само то непримам да вам ништа нисам дужан. Што ми поклањате 5 км. пјеснар. с Грим. Грам. захваљујем вам; ал' сам ја вама још од мјесеца Маја 1822. за II ч. нар. пјес. остао 12 кр. дужан а писао сам вам, да ја плаћам III ч. нар. пјес. с 2 f. тако већ нарасте дуг до 36 х. ср. А кад још додамо 24 кр. (јер је Г. Ђаковић такођер платио 2 f. за III ч.) то онда излази дуг мој на 1 f. ср.; што сам два пут платио III ч. то нека неиде у рачун, да други пут у ваки случаи предострожнији будем.

Пословице ће још неко време полежати морати, док се по објећанију једног патриоте трошак преправи; а кадгод буде, вама ће на преглед у руке доћи. Објећаној љубави (што се поправљенија тиче) вашој, надам се без сваке сумње. Нег' ево туге! Ја сам рад био, да се вашом ортографиом штампа, а већ сам два пут' укорен био, што нећу на њу да омрзнем; сад већ и несмјем ником овако писати, као што вама пишем! На мрзилу кућа остаје!

Сад препоручујући се љубави вашој и пријатељству, и љубећи вас (као што заслужује заслужни муж у роду своме) срцем и душом, молим да незаборавите за оног, који вас у свакој струци високопочитује и јест

у Карловцу 16 Новембра 1824.

Благородија вашег Препонизни Слуга
Самуило Илић.

П. П. Старац Ђорђ. Поповић поздрављајући вас, пита, опомињете ли се они стихова, што сте пре неколико година Генералу Сасу писали у име његово. Он је код мене и живи из милости братиње.

[Вукова напомена:] Одговорено 23. Јануар. 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3185]

10.

Благородни Господине,
мени млогоблагонаклонѣный!

Примїо самъ и я ваше кньиге; свега педесетъ комада нар. срп. пѣсама. Међу ньима самъ нашао и двѣ Гримове Граматике съ малимъ пакетомъ (на Г. Мушицкогъ) и Рѣчникомъ. Одъ тїй кньига, послао самъ (по наредби вашой), 5 км. I части, и толико II части нар. срп. пѣсама Г. Милаковићу у Дубровникъ, заедно съ єдномъ Граматикомъ (4. Јануар. т. г.), а пакетъ самъ оправїо таки по прїятію (29 Новембра п. г.); кодъ мене є остало 40 км. исты нар. пѣсама, за ков бы вамъ већъ могао новце послати, да є срећа, као што є несрећа. Само самъ 11 комада одъ обе части раздао; а нисамъ више примїо одъ 3 f. 12 x.! Коїи су се пренумерирали на трећу кнь. дакле и II и I да приме, тіи су ков банкротирали, ков помрли; а коіи су непренумерирани веле, то ніе моя кньига, я незнамъ за ню. Єдноме самъ у Петрыню послао одъ обе по 3 км. (токорсе ревнит.) поручує ми, да му више нешилѣмъ кньига, на ков се нїе пренумерирао ит.д. Одъ коій иштемъ новце за примлѣне, веле ала є грубіянъ, некъ чека, чекамъ и я друге. Е садъ, како ће се писати? Како ли ће српско кньижество напредовати?!

Но све то некъ васъ ништа за овай паръ несмути; я ћу вамъ найвише до двѣ недѣлѣ послати 20 f. ср. ков имамъ примати одъ єдногъ пріятеля.

Г. Мушицкомъ писао сам юче, поздравїо га одъ васъ и явїо му све што сте ми явили; знамъ да ће му мило быти, као што ми є и самомъ срце одъ радости заиграло, кадъ самъ

вамъ мило и прелюбезно писмо читао. Вы заиста роду нашемъ честь чините.

Старацъ Ђорђіе захвалюе вамъ на поздраву и моли васъ, да му єдну Турску (не Арапску) Граматику пошлѣте, и назначите цѣну; а я васъ молимъ опетъ, да ми іошъ єданъ екс. Гримове Граматике пошлѣте.

Єл' истына, да су се Србльи побунили, Милошеву браћу затворили и нѣговъ дворъ опколѣли?

Молимъ васъ, яв'те ми, єл' ту у Бечу Г. Милетићъ. Я самъ му послао већъ одавно 45 f. ср. ерга рецеписе у банкнотама да ми даде штампати Генетлїяконъ, и после тога му опетъ писао, а онъ ништа неодговара! На рецеп. потписао се неко алъ чудновито; друга рука, друго име: Мелодичъ. Ако се тай Генетліяконъ іошъ нештампа, молимъ васъ понизно, поправ'те у нѣму гди самъ погрѣшїо, а што вамъ се недопадне.

Овде су млоги трговцы попадали; трговина спава. Найчистївгъ жита є по 1 f. 12 х. ваганъ; кукурузи 36 до 40 х. Зоби 18 до 20 х.

Любећи васъ и высокопочитуюћи, препоручуємъ се любави вашой и пріятельству и єсамъ

у Карловцу 1. Фебруара 825.

Благородїя вашегъ

Препонизный слуга
Сам. Илїйићъ.

[Напомена Вукова:] Одговор 8. марта (по р.)

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3186]

11.

Благородни, Високоучени Господине,
мени млогоблагонаклоњени!

Будући да ја имам од учитеља Трстанског Г. Јевте Поповића 26 Ф. и 20 кр. у сребру примати, то сам му ови дана писао, да и мени не шиље, већ управо вама у Беч; и послао сам му што је нужно, на натпис додати, да вас писмоноша

лакше наће. Ако за нужно држите, можете му и ви писати и упутити га, преко кога би вам он те новце брже и лакше оправио: моја ће велика радост бити, ако и ви што скорије у име I и II части нар. срп. пјесама примите.

Шта ћу с пословицама? Пријатељ ме мој све једнако увјерава, да ће за њи трошак дати; ал' кад? Ја и и данас умножавам. Поред неки сам навео и ријечи с. писма, као:

Ко тебе каменом, ти оног љебом*);

те би рад минејским писменима штампати. Оће л' моћи то бити, ако би и у Липисци дао штампати? Има л' други, новији минејски писмена у Јермена Бечки, осим они, конма је Г. Милетић своје књиге штампао? У Будиму неби и рад никако штампати.

Г. Мушицки спрема се ови дана у Трст да пође, неби л' који новац у име фунда клерикалног од Трстанаца добио.

Што ћу с осталим пјеснарицама? Молим, препоручујем, уважавам, хвалим и, ал' залуду; све једно те једно, да сад ником није до пјесама, одговарају ми.

Препоручујућисе благонаклоности вашој, желим вам постојано здравље, и јесам с истиним високопочитањем

у Карловцу 15. Фебруара, 1825.

Благородија вашег

препокорни слуга

Самујло Илић.

[Вукова напомена:] Одговорено 8. марта (Р.)

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3187]

12.

Благородни и високоучени Господине,
мени почитајеми и благонаклоњени!

Досад већ ваљда сте примили од Г. Поповића новце; скоро ћу вам још мало послати, па после опет мало, док ненамирим суму која вам припада за послане ми нар. пјесме. Да имам откуд, би вам на један пут све послао.

*) Аще убо алчетъ врагъ твой, ухлѣби его; аще ли жаждетъ напой его. Рим. XII. 20.

Ја мислим пословице српским језиком, подражавајући Г. Давидовићу у ортографији, писати; нити се боим, да ћу се калуђерима замјерити.

Изволте примити плачевно порабоштење Сербије; оно би вам одавно у руке досијело, да ми поштански експедитор враговао није. Кад сам давао на делижанц, а он вели да мање од 1 ℔. неприма, него да пошљем путем поштанским; а кад дадо на пошту, а он вели да ће 2 f. 6 х. коштати пошта, и да није вредно ни да ја, ни мој пријатељ толико плаћамо, него да надпишем: gedrucktes & (као што сам сад урадио) и тако ће требати мало платити за делижанц, који оваке ствари мора примити.

Будите ми пријатељ; а ја вас високопочитовати нигда нећу престати, као што и данас јесам

У Карловцу 16. Марта 1825.

Благородија вашег

препонизни слуга
Сам. Илић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3188]

13.

Благородный, Высокоученый,
Высокопочитаемый Господине!

Време е да и съ вама єданъ путъ већ рачунъ окончамъ. Ево га:

За примљены одъ васъ 35 км. нар. пѣс. имамъ слати вамъ 56 f. — 15. феб. т. г. назначїо самъ вамъ да ћете примити одъ Г. Єв. Поповића изъ Трста, ков ни данасъ незнамъ єсте л' примили „— „— „— „— „— „— „— „— 26 f. 20 х.
а садъ писавъ у Трстъ, назначуем вамъ, да ћете одъ Г. Владислава Дим. примити у име тїй пѣснар. їошъ „— „— „— „— „— „— „— 28 f. 36 х.

то е свега „— „— „— „— „— „— 54 f. 56 х.

Садъ у готову, т. 6. у банкноти шиљемъ вам 25 „ —; ево зашто:

За 40 ек. одъ 35 пренумеранта на Забавник ваш по 24 х. „— „— „— „— „— „— 16 f. 48 х.

За 17 ек. од толико пренум. на Заб., шилѣ
Г. прота Славнићъ „— „— „— „— „— „— 6 f. 48 x.
За примлѣну Гримову Граматику шилѣмъ
вамъ „— „— „— „— „— „— „— „— „— 1 f. 24 x.
Т. є. свега „— „— „— „— „— „— „— 25 f. —

Јошъ вамъ дакле дугуємъ за пѣсн. 1 f. 4 x. ср.
и за давнашный некакавъ дугъ — 1 ср.; то є 2 f. 4 x. И то бы вамъ садъ послао, да самъ могао одъ кудъ шайна наћи; но шатъ се и тогъ дуга како опростимъ.

Малый ће те брой прен. на Забавникъ добыти; ал' шта ћу, кадъ се више нїе могло, а ни самъ вамъ за садъ болъїй быти немогу.

Пословице и данасъ пречишћавамъ; морађу како ми се види пренумеранте купити. — Молимъ васъ пошљите ми ове двѣ кньиге, на цедульицы ·/. назначе, са Забавницы, и явте ми дотле цѣну. Ево имена пренумеранта: ·/.

Съ особитимъ почитанїемъ єсамъ
у Карловцу 27. Септ. 1825.

Благородїя вашегъ

слуга понизный
С. Илићъ.

[Споља:] An der Hochgelehrten Herrn
Wuk Steph. v. Karadschics
Doctor der Weltweisheit etc
Hochwohlgeboren
pr. Adresse der *Hr. Theodor Demeter Tirka*
in *Wien.*[1]

[Напомена Вукова:] одговорено 16. окт. 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3189]

14.

Благородни Господине,
мени високопочитајеми!

Ево вам још новаца; Г. администт. Мушицки шиље вам у име Забавника ваши. Признајте, молим вас, у ова три ко-

[1] Овако даље док се нарочито друкчије не означи.

мадића артије 6 f. 24 x. сребра, да сте примили од мене, за рачун Г. поменутог Мушицког. Оћете л' ми послати оне двје књиге Њемачке? Зашт' ми досад нејависте цјену? Ја сам

у Карловцу 11. Октобра 1825.

Благородија Вашег

слуга понизни
С. Илијћ.

[Напомена Вукова:] одговорено 16 окт. 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3190]

15.

Ваше Благородіе!

Небы брже тако писао вамъ, да невидимъ колику потребу одъ Дубовца, Озля и Рыбника имате.

Дубовацъ є одавде на єданъ четвртъ часа удалѣнъ. Шлосъ є ту (остатакъ одъ Франге) на холмићу єдномъ узвышенъ и неколико кућица низъ холмићъ до Купе (рѣке) простртъ. По средъ нѣга проведена є цеста Рѣчка. Ту є (на цести) и римокат. црквица подигнута врло скоро 820. ил' 821. на коїой су у камену надъ враты слѣдующе рѣчи: Pro duabus una surexi; пзрезане. А на холмићу има друга, парохїялна, црква, мало ниже одъ шлоса, у коме є за Француза Интендантъ, пребывао, а садъ цар. пра стои. Ту є и пивара єдна и парохїялна кућа. Предградіе Карловца, Дубовцу се приброява.

Озаль є спаилукъ грофа Баћанїе; 3 часа одъ Карловца возитисе има. Лежи сѣвероюжно [!] одъ Карловца съ оне стране Купе на брегу (Купскомъ). Ту є великїй Шлосъ; вѣроисповѣд. римокат.

Рыбникъ є єданъ у Лицы, а другїй на Люблянской цести. Онай ніе далеко одъ Госпића. Старинска некаква градина є то и полѣ равно. На около су села; куће расѣяне.

Рыбникъ на Люблянской цести, єстъ спаилукъ грофа Патачића †; удовица, жена му ту влада. И ту є шлосъ великій; $3^1/_2$ часа одъ Карловца возит. Узъ цесту лежи до 60 кућа; вѣроисп. римокат.

Чини ми се да о Рыбнику нешто Ранѣъ у ч. IV глави 3. или 4. нѣшто напоминѣ.

Вы ме о овымъ мѣстима у прошавшемъ вашемъ писму ништа нисте пытали; а я бы вамъ ома, као и садъ одговоріо быс.

Обявлѣнїе ми є Г. Шафарикъ юче башъ послао, и писао ми є особито. — Драго ми є да сте новце примили; примићете одъ Г. Владислава изъ Трста и остало. — За двѣ кньиге Нѣмачке постараћу се новце вамъ што скорїе послати. Хвала!

Пословице ће за садъ мало почивати, докъ Буквицу Доситїеву издамъ. Молимъ васъ, учин'те ми любавъ и явите ми пошто се ту штампа табакъ съ артіомъ за 2000 комада?

Шта ће Мѣдорѣзатель искати да ми єдно лѣпо изображенїе романтич., съ црквомъ, кућицомъ, сунцем за горомъ великимъ растомъ и човекомъ представи?

Шта ће искати Kupfurdrucker за трудъ, и шта ће листъ велинъ артїе коштати? И колико ће штампани табака изъ 13 рукописны изићи? — О свему овомъ молимъ подробно ми извѣстите првомъ поштомъ. Збиля! шта ће ме обявлѣнїе на єдномъ листу за 200 ексем. коштати? Бы л' ми могли назначити цѣну єдногъ комада кньиге? Шта бы искали кньиговесцы, да ій полукруто, и шта да ій полукожно вежу? Труданъ вамъ посао задаємъ знамъ, но шатъ прилику уграбимъ вратити вамъ любавъ. Я самъ добыо, или правїе да речемъ, мени су овдашня два трговца З. Соларићева рукописа добыта изъ Далмаціе, вовѣрила и наложила да ту Буквицу, што скорїе издамъ. Я самъ се тога, имаюћи и покойногъ Ексєленцїе рукопись драговольно примїо.

О свему овомъ, мыслећи да ви нисте у Бечу, писао самъ пре Г. Милетићу; но онъ ми є страшанъ рачунъ послао. По вашой доброти къ мени, надамсе да истомъ Г. Милетићу ништа нећете о томъ говорити.

Ево вамъ нѣколико рѣчїй, ков се у рѣчнику вашемъ неналазе:

Буковацъ 4) шума варошка (растова) подъ Сомборомъ. Буковина 2) предѣлъ. Наочарникъ. Налбантъ. Странъ, а, о. Постићи. Заманъ. Сретство. Изяшнѣнїе. Беспосленъ, а о. Єведра. Тутньи. Тѣснаць, путъ између брда ненаправлѣный. Возникъ, путъ, кудъ возе сѣно, дрва, изъ горе ненаправлѣный. Раштель. Богодарина, што є претекло, или што є Богъ дао у кући, н. п. ов.. ракія ит.д. — Буд'те съ овимъ задовольни;

како и колико могу, тако и толико васъ служимъ. Може ли се ту добыти житїе Христово? — Пошльите ми 2 км.

Съ особитимъ высокопочитанїемъ есамъ

у Карловцу 20. Октобра 825.

Благородїя вашегъ

Слуга препонизный
С. Илићъ.

Ч. О. Майсторовићъ изручїо ми е милый вашъ поздравъ. Я самъ чуо да ћете ове есени преко Карловца у Далмацїю, и одавде у Ерцеговину ићи. О! каква бы то срећа за ме была, кадъ бы васъ я могао видити, и у кућицы моїой дочекати!

[Напомена Вукова:] одговорено 30. окт. 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3191]

16.

Благородный Высокоученый и
Высокопочитаемый Господине!

Као што име ово: Вукъ, слатко и обранително често споминѣмъ и изговарамъ, тако и нѣко особито повѣренїе къ вама у груди ми осећамъ; зато се и усуђуемъ вамъ ово мое обявленїе за штампу приправлѣно поднети и молити, да га ома (ако е могуће безъ мои новаца) у штампарїю за 200 км. предати изволите. Я ни Соларићу ни Доситїю непретпостави писмо Г., ако е то писмо (Г.) потребно одъ мое стране, извол'те га уметнути. Какву самъ цѣну назначїо? — Млоги ми веле, да слободно 30 х. мѣсто 24 метнемъ. Посао тай я вама препуштамъ; урадите како найболѣ знате.

Како бы было, да се на 12-ини съ крупнымъ словима Првенацъ овай изда? Како бы было на поприличномъ Schreibpapiery да се штампа? — Будући да е дѣло на главе по буквицама раздѣлѣно, и будући да самъ радъ да кньижица колико е могуће масивнія буде, бы л' добро было да се на малом Octavformatu изда, а да се артїя чиста остави на оной

страни, што иза єдне букве претече? На подобїе Мезимца? Бы л' и имена пренумер. дао штампати?

Но я се на васъ у свему осланямъ; како гоѣъ вы уредите, тако ће морати добро быти. Докъ се обявлѣнїе наштампа, и я вамъ рукопись вавѣримъ и пошалѣмъ, дотле ћете вы обычномъ своіомъ любави, пріятельствомъ и благоволѣнїємъ къ мени о свему томъ неколико рѣч'ца послати.

Г. Милетића кньиговезацъ и Kupferdrucker су само євтиніи (првый съ $^1/_2$ кр. а другій съ 1 кр.); а остали скупи бестрага. Штампаръ 22 до 23 f. ср. одъ табака. Мѣдорезацъ 50—60 f. ср. Обявлѣнїе 6—7 f. ср. Вел. — папир на 25 f. ср.! — Молимъ, да ово без употреблѣнїя, кодъ васъ, остане.

Г. Сава Мркаль, дошавши лѣтосъ из Баната (куда в са мномъ до Брода на лађи путовао) и нехотећи овде са мномъ ни слова проговорити, учини познанство съ нашимъ Zeichnungslehrer-омъ Милинковићемъ, коїй му є по двапутъ наданъ на латинске лекцїе ишао, и єданъ путъ му предао крштенный лист да му на лат. преведе. Юче запште овай свов крштено писмо, и рекне му: *Господине*, а овай упорно одговори да ніе нѣговъ *Госи.* нити є *фишкалъ* да му пише и преводи (!) па онда затвори собу, узме ножъ, и у вратъ ниже ува га уботе, но смртну рану му незада! Садъ сирома Мркаль у ладу почива; шта ће быти, яви ћу вамъ. — Шта се ту чуе за владыке? Ко ће быти Обриншпекторъ? Простите, школа се почела; имамъ посла доста. Я самъ съ особитимъ высокопочитанїемъ

у Карловцу 8. Нов. 825.

Благородія вашегъ

слуга понизный

С. Илїйћъ р. м.

[Напомена Вукова:] одговорено 17/29 Нојемвр. 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3192]

17.

Благородный, Высокоученый,

Высокопочитаємый Господине!

По предрагомъ ми писму вашемъ одъ 17. теку. мѣсеца, морао самъ обявленїе їошъ єданъ путъ преписати; преписы-

ваюћи га поправїо самъ на нѣкокико мѣста. Молимъ подайте га ому у штампарїю.

Шилюћи вамъ поправлѣно моє обявлѣнїє о Првенцу или Дос. Буквицама у два рукописа, молимъ да при концу бесѣде имате любавь, празно оно мѣсташце испунити Нѣмачкимъ натписомъ на ту штампарїю ЧЧ. ОО. Єрмена; я право незнамъ ни како се титулира, ни како се натписує.

Докъ видимо брой пренумеранта онда ћемо о свему опредѣлителнїє диванити: садъ само гледайте да скоро 200 обявлѣнїя добыемъ. Опростите я вамъ одвећъ млого зановетамъ, но томе є доброта ваша крива. Хвала вамъ на гласу о Каулицїи! И г. Магарашевићъ ми се на нѣга мало потужїо, ал' я судећи да ме закинути неможе, што и он кодъ мене има у комисіону кньига на 450 f. ср. затрчао самъ се и за главногъ скупителя га изабрао. Но кадъ се тако о нѣму говори ванъ! ванъ съ ньимъ!

Забавнике ваше їошъ нисамъ добыо; ала су гдикоп људи немарни! Данасъ пишемъ и Поповићу ньи ради у Загребъ.

Благодаримъ вамъ на прїятельству, што с[т]е вмца нашли за мою кньигу, па їошъ тако великогъ вмца; вы радите ту како наиболѣ знате, а я ћу мою благодарность гледати кадъ тадъ да освѣдочимъ вамъ.

Опростите за ово писмо неплати, зато, да безбѣднїє у руке вамъ дође. Кадъ вамъ ушилѣмъ новце за обявленїе и дугъ мой, намирићу вамъ и овай постъ порто.

„Поробощенїе Сербїе“ вамъ я поклапямъ, а ако їошъ ков узмогу добыти вамъ, послаћу. Г. Милетићъ ми є обећао послати рукописъ Буквица, што є одъ покой. Ексцел. Мїоковића добыо, па нити ми шилѣ, нити одговара на писмо, ньи ради писано му!

Бѣдногъ Г. Мркаля пре неколико дана предаде Магистратъ Слуньскомъ Регименту, коїй кадъ га є тео примити, изломи о пѣта читавъ лесковацъ за непокорностъ нѣгову. После га окую у тешко гвожђе и оправе га првобанскомъ Регим. подъ стражомъ. Тамо ће сирома на зло доспѣти; ако Обрстеръ Несторъ буде злопамтило!

Да вамъ после опетъ непишемъ и обявлѣнїе нешилѣмъ, молимъ зауставите єдно за себе и скуп'те ми што пренумеранта на Буквице; понудите и Г. Милетића —. Я ћу главнимъ скупителѣима писати, да сви новце и имена на штампарїю ЧЧ. ОО. Єрмена шилю; а вы будите ми добри и ова имена

кадъ приспѣду дайте исписати у малый каталогъ, или већь како вы знате.

Буквице ћемо у Octavformatu штампати на druckrapiery.

Слуга; Будите здрави; мой поздравъ и поклонъ молимъ изручите вашой любезной Госпоицы одъ

У Карловцу 22. Нов. 825.

Вашег Благородія

истиногъ почитателя
С. Илїйћа.

П. П. Са стране преломлѣнъ рукописъ, молимъ предайте у штампарїю; чини ми се да є разговетніе писанъ.

[На засебном табаку приложено ово]

ОБЯВЛЂНІЄ

Чувеный єзыкоиспытатель, покойный Г. Соларићъ, издао є 1818. године Мезимца славомъ увенчаногъ мудраца намъ Доситеа; а мене є запала та срећа, да Србской публицы саобщимъ нѣговогъ

ПРВЕНЦА,
или:
ДОСИТЕЕВЕ БУКВИЦЕ.

Дайте, родолюбцы! дайте, прїятельи Доситеєви, дакле и књижества нашегъ ревностни прїятельи! пружте руку помоћи, да намъ се родъ и съ првенцемъ нѣговимъ, кои и съ осталомъ му дѣчицомъ упозна. Поитте му маломъ само частицомъ имутка вашегъ на сусретъ и родъ ће брзо прекрасанъ даръ и у нѣму одъ Доситеа добыти. Достойно є, да га сви єднодушно онимъ жаромъ дочекамо, коимъ є уваженїемъ Александеръ Илїяду любїо и читао. Праведно є, и врло башъ нуждно, да му се сви, онимъ пламеномъ любави разгреемо, живо раскрилимо, обгрлимо га, и у нѣдра своя онимъ духомъ смѣстимо га, коимъ є првенче ово зачето и роду на даръ и ползу принешено. — Ко ће се на Првенца Доситеевогъ пренумерирати?

Ласкамъ си да ће свакій, свакій башъ, коїй за ово пренохвално нѣгово дѣло чуе само; коме є годъ име Доситей Обрадовићъ познато, свакій ће се пренумерирати. Да, тимъ неће по-

казати само, љубавъ къ имену Доситеевомъ, него ће їошъ и освѣдочити, колико му нѣговъ моралъ на срцу лежи.

Я нећу ништа обећавати, нити ћу што на похвалу Буквица му говорити; судимъ да є све излишно. Дѣла Доситеева сви и безъ мене похвалюю; ко му се о кньиге не ягми? — Коме нису добродѣлный нѣговъ духъ и морална поученїя, вкусъ и медоточне нѣгове рѣчи довольно позната? — Тимъ му и првородне Буквице кипе!

Толико ћу само казати, да є онъ дѣло ово своє у Далмацїи писао, одъ Аза брата своґъ почемши, крозъ све буквице тако просто и мудро, ватрено и разговетно, тако шальиво и оштроумно, искрено и снисходително се провукао, и съ Ижицомъ, своїомъ (као што самъ вели) найлюбазнїомъ сестрицомъ тако поучително окончао, да є необходимо нуждно да га свакій Србинъ у кућицы своїой (ако ће и наймања быти) има, као првый плодъ ума, срца, и труда, као драгоґъ Првенца Доситеевоґъ грли, люби и за свакій случай, за савѣтъ му, зрео савѣтъ му притиче. —

Као што є Мезимацъ, величественимъ образомъ оца своґъ украшенъ, тако ће се и Првенцу мѣсто оно (на мѣдорези) предложити, гди се овай на великій поносъ Далматинцыма зачео. И колико є кньигопечатня на данашнѣмъ времену скупа, цѣна се одвећъ мала назначуе. Коме ће тешко быти за єданъ екземпларъ 24. сребр. край., или 1. фор. в. в. изложити? Узроцы тога есу слѣдующи: 1.) да свакїй овако драгоцѣно благо, лако себи прибавити и ньимъ дычити се може; 2.) да благоимућнїи на више екземплара безъ великоґъ трошка пренумерираћисе и неимућнымa, особито сиротной дѣчицы, даръ Доситеевъ ползе ради даривати могу.

О, колику ће кньиголюбцы забаву имати, какво благородно увеселѣнїе наћи, колику ли ползу потегнути, ако преко недѣлѣ и єдну само буквицу съ вниманѣмъ и разсуђенѣмъ прочитали буду! Првенацъ овай савѣтомъ и наукомъ преизобылуе! — Ово нек' ми се не прими подъ хвалу; та право є да и напредъ одъ части явимъ што естъ.

Новцы се за ову кньигу, коя ће исто онако печатана быти, као што є Сачинитель писао, ишту напредъ. Г. Г. скупителѣ учтиво молимъ, да дѣло обычномъ и освѣдоченомъ већъ ревности своїомъ узму на се, свакоґъ к. пренумерацїи понудити труда незажале (єръ ће кашнѣ кньига поскупити), и имена Г. Г. пренумеранта до последнѣґъ Фебруара 1826. г. съ новцы заєдно, на кньигопечатню ЧЧ. ОО. Єрмена у Бечъ съ овимъ надписомъ пошалю:

Или на мене у Карловацъ; или

За Банаћане: An den Herrn Paul Rozsa Michajlovics, Bürger und Handelsmann in Temesvar.

— Бачване: An den Herrn Demeter Rigyiczky, Bürger und Handelsmann in Zombor.

— Сремце: An den Hochgelehrten Herrn Gymnas. Professor Georg v. Magaraschevics in Neusatz.

За Србїянце: An den Herrn Athanas Petrovics Fruchthändler in Zemlin.

— Славонце: An den Wohlehrwürdigen Herrn Athanas Spasics Pfarer in Essek.

— Рваћане: An den Herrn Johan Nicolics, Bürger und Handelsmann in Agram.

— Рватску крайну: An den Herrn Basil Radakovics, Bürger und Handelsmann in Karlstadt.

— Далматинце: An den Hochgelehrten Herrn Demeter Wladislav, Lehrer der Serbischen Jugend in Triest.

— Црну Гору: An den Herrn Demeter Milakovics, Handelsmann in Ragusa.

У Карловцу 1. Децембра 1825.

Самуйло Илїйћъ,
у кр. Педагогїуму Србскомъ предуготв. народ. учитель.

[Вукова напомена:] одговорено 9. дек. (по Римск.)

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3193]

18.

У Карловцу 29. Нов. 825.

Благородный и Высокоученый,
Высокопочитаемый Господине!

Примїо самъ Забавнике ваше 24. т. м. За Глину, Костайницу, Петрыню, Плашкїй и Будачкїй, оправїо самъ већъ по каталогу вашемъ; за оста[ла] мѣста првомъ благоугодномъ пр[и]ликомъ ћу по вашой препоруцы опремити. Хвала вамъ што усѣкнусте оног Рускогъ рецензента; жалости, на Забавникъ вичу, вичу, да васъ немогу доста бранити и вику ньїову у ништа обраћати. До садъ већъ вальда сте примили моя обявленія; оћу л' морати и Буквицу по двапутъ т. е. у два рукописа преправити за штампу?

Молимъ васъ истолкуйте ми ове рѣчи, и поправ'те, ако нису право записане:

Агановлефаръ	Филахризоморфъ
Тисъ Евпатридосъ	Елеколеносъ
Калисофиросъ	Харїѣса
Хрисопедилъ	Таннпеклъ
Парадигма	Тимитика.

Вы сте ту кодъ библїотека и кодъ Грка; моћи ћете ме помоћи, башъ ако сами и небы могли сваку погодити.

Явѣте ми, шта ће коштати обявленїе да вамъ новце пошалѣмъ. — Ако оћете, пошљите ми до 50 Огледа, да прїонемъ што раньe у новце вамъ їй обрати. Г. Бунчићъ Прота, трефїосе овде юче башъ и предао самъ му 11 Забавника изъ руке у руку безъ новаца. Я самь съ особитимъ почитанїемъ

Вашегъ Благородїя

слуга понизный

С. Илићъ.

[Напомена Вукова:] одговорено 28. Дек. (по нашем) 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3194]

19.

Благородни Господине!

Хвала вам велика што имадосте любав одговорити на врстице пріятеля мог, Г. Ђаковића! Грозница є попустила; ал' ево неволѣ: на руци ми пришт сад, шта ли расте. О велике болѣ моє! Кад нїє друкчїє, а ви молим вас, пошљите *ирвом* поштом Г. Миловуку обявлѣнїе моє и пропоруч'те да таки у штампарію преда исто; онако нека буде наштампано, као што сте ви ваше штампали. Єдан лист т. є. нека буде чист за писмо, а на другом нека буде обявлѣнїе. Време пренумераџїе нека буде три мѣсеца; Феб. Мар. Апр. (?) Ако трефи Г. Миловук прилику до тог времена, док' се обявлѣнїе буде штампало било за Загреб, или Карловац, нека ми по ньой пошалѣ, ако ли не, а оно и по Делижанцу. Што є за изоставлянѣ у Обявлѣнїю изоставите молим, и метните, да главни скупительи или на мене или на Г. Вас. Радаковића граћ. и трговца карловачког имена и новце пошиляю. Вама

вѣруем све; хвала вам на труду и пріятельству. — Гледаћу свакояко да се од Г. проте Плашчанског за ваше забавнике наплатим; од они што сте мени у комисіон послали нисам ни єдног продао. Вичу сви као сове на сунце! Я вас браним тако да се млогима и замѣравам. Остале Забавнике (за прен.) разаслао сам све до 7. Дец. Кад оздравим, послаћу вам рачун. Г. Шафарику смѣо би препоручити се да узме ту бригу на се, и буде главни скупитель, єр сам я нѣму до 35 прен. прибавїо на пѣгово дѣло, и новце му послао с писмом ал ће тешко бити за оне, кои незнаду Нѣмачки и Лат. с њим кореспондирати. Међу тим, радите како вас Бог учи, и пріятельство вам к мени диктира. Буквица їош нїе на чисто преписана; а бп вам таки послао да вас већма нетрудим. Опростите ово се у великой муци пише. Наумїо сам є *овом* ортогр. писати. Молим вас истолкуйте ми оне грчке какве ли су рѣчи, и пошљите ми и скоро. Шта є то *Албас* и *улиас?* Єсте л' били с Г. Милетићем; шта говорп? Вѣштином вашом испитайте га има ли он Буквицу преписану од руке покой. Ексц. Мїоковића и зашто ми є неће да пошалѣ. Ей, Боже мой! зашто ми и други неће тако истинит да буде, као вп? И Ђаковић се на *смрт* ома како є отпшао одавде, разболїо!

Препочитуюћи вас, всам

У Карловцу 3. Јануара 1826.

Вашег благородїя

слуга препокорни

С. Илїйћ.

[Напомена Вукова:] одговорено 29. Јануар. 826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3195]

20.

Благородни Високоучени Господине!

Юче сам примїо љубезно ваше писмо од 19. тек. мѣсеца; а нисам вам одговорїо нп на пређашнѣ од 29. Јануара. Ево ме с одговором на оба.

Зар има ту власт Петровић, цензор, по свом пропзволѣнію обявлѣнїя и књиге, а не по рукопису издателя и писа-

теля у штампарїю пропуштати? Та неваля ни моя ортографїя, а нѣговомъ мора све црнѣ и жалоснїе бити.

Да сам я знао, да се рукопис после цензурираня опет може преписивати, заиста, неби сапзволявао обявлѣнїе ми у будимску штампарїю предавати; сад є учинѣно. Други пут биѣу паметнїи.

Г. Милетић, лѣпо се показао. Я с нѣговим киьигама разбїяюћи главу, нежалим ни времена, ни труда, ни трошка; а нѣму є тешко изнаћи оне листиће од Буквице да ми пошалѣ само да видим, како су писане. А како би и изнашао, да сам му я мои 5 рукописа послао, као што є желїо и искао?

Я ориг. Дос. рукоп. немам, ортографїю би *вашу* узео; ал' ево жалости! Моле, савѣтую, прете, да вашом непишем. Што ћу? Просвѣтли им Боже намет! Я се їош све єднако колебам; рад би вашом писати, и одважим се, а после се побоим за лѣб! Та зашто ячи од мене неће за вама да пођу?! Зар зато да вам *слава* у тал не дође? Та ви ћете бити, кад гоћ буде, Српски *Аделунг.*

Хвала вам на Грчким рѣчма; хвала и вама и Г. Копптару. Рѣчи се оне налазе у *Буквици,* и бояо сам се да нису добро записане. Парадигма знао сам и сам шта є; како сам вас могао за ню питати?!

Забавнике ваше одавно и одавно послао преко Сеня и Трста у Задар и Дубровник. У Сеню се ни єдан дан нису задржали. Г. Владислав є морао ту крив бити, што се Г. Ђурић тужи, да и нїе добїо. Како сам ваше (од 29. Ян.) писмо примїо, таки сам и Г. Владиславу писао да се постара што брже и од себе отиснути, и Г. Ђурићу, да и сам од онога заиште.

Куд су новци Магарашевићеви отишли, явїо сам већ Каулицїи; Магараш. за ньи непита, него Каул.

Я сам хвала Богу дошао к себи подобро. — Огледе їош нисам распродао. Г. Тркуля протоћ. пише ми, да и од Г. Мушицког несмѣ препоручити онде ником. Задржао є само 6 и послао ми 1 f. Г. Владисл. послао сам у Трст 20 ком. и отуд нема ништа. Я ћу вам за себе задржани 20 ком. поштено платити, кад вам ушалѣм новце, премда немогу ни єдан комад удати.

Они 11 Забавника од Г. проте Бунчића їош нисам наплатїо. Кад сам му и предавао, рекао є да нема новаца; а сад се чини и невѣшт.

Я од Забавника ни єдан комад нисам продао; не да им є скупо по 48 к. него непитаю ни по 24 х. и ниже. Я сам незнам, на што вичу у том Забавнику. Г. Мушицки виче на „j***ти матер“; а и я би то изоставїо. Остали вичу на ортограф. и єзик. Само сам двоицу чуо, гди фале опис. намаст. Фалили сте, што калуђере нисте попписали, царства, кралѣвства и њине владалѣ. Истина, то се и у другим кал. налази, ал' они би ктели то и Забавнику да имаю, па учин'те им то по вољи. Сви су мислили да ће подобан бити Давидовићевим. Нико не мари ни за Велька ни за пѣсме!! А я би вам да имам откуд сви ваши 39 Забавника, код мене у комис. наодећи се платїо, само за *єзик*, кои се у Вельковом житїю налази. Ево шта говори Јовановић ·/. у своіой цедульици. Подерите є.

Пишите учит. Владис. у Трст, и препоручите му Огледе ваше. Да є ваш Мушицки онаки пріятель као што сам я мислїо, могао би он оне Огледе, послане протођ. Тркульи, исплатити, па макар и после и *поклонїо* коме, или ако и то *несмѣ*, *подерао*. Фини люди! Жале дати онде гди треба; а не жале, гди нетреба!

Препоручуєм вам се за Буквицу, кад вам є пошалѣ за штампу.

у Карл. 24. Феб. 1826.

Ваш

почитат. и слуга

С. Илїйћ.

[У прилогу:]

Lieber Illich!

Das dumme Buch Забавник was unser Gelehrte in Wien ausgegeben hat, verspricht auch nichts Besseres von ihm, schade um jeder Kreutzer den man dafür zahlt, mir ist es leid Jhnen versprochen zu haben, dass ich mich praenumeriren wolle, aber ich muss es gestehen dass ich von diesem einfältigen Menschen kein Buch brauche.

Ihr. Freund Ioannović
Hptm. Audt.

[Споља:] An den Herrn Lehrer
v. Illich in Loco.

[Напомена Вукова:] одговорено 2/14 марта.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3196]

21.

У Карл. 3. Марта 826.

Благородный Высокоученый Господине!

Ни данасъ неће нико ни да чуе за Забавнике! Одъ *Огледа* & айд' хвала Богу нешто проће: него за садъ їошъ неће быти новаца. Пре него што почнемо новаца тражити, да учинимо рачунъ и видимо како стоимо; чистъ рачунъ дуга любавъ. Я вама (одъ прећаш. рачуна) за Пѣсме „— „— „— 2 f. 4
20 Огледа по 10 кр. задржао самъ за себе „— 3. — 20
6 „ „ продати „— „— „— „— 1. —
Klügens Abendsunters. „— „— „— „— „— 1. — 36 x.
Свега у сребру f. 8 — 00

Вы мени: трошакъ на Заб. (одъ Беч. до Заг.)
по Попов. рач. „— „— „— „— „— 2 f. 41
Дележанац за Огледе „— „— „— „— „— — 47 x.
Армиц. „— „— „— „— „— „— „— „— — 6
3 f. 34 x.

Я вама дакле іошъ имамъ давати „— у среб. 4 f. 26 x.

Како ћемо садъ за новце? — Ево, обявленїе мое, молимъ, подайте ту комегоћ па нека купи прен. и нов. Ако скупи оволико нов. колико вамъ я дугуемъ а вы задрж'те све за себе, а имен. прен. само пошльите. Ако ли се манѣ скупи, а вы ми пишите, и я ћу вамъ оно што фали надокнадити. Гледайте шта нужда ради! Вѣруйте ми, да ми црвени образъ и пишући вамъ ово, а шта бы было кадъ бы вамъ лицемъ къ лицу одбїяти морао трошакъ мой. Опростите! Двѣ су године прошле, како болесну ми супругу дворимъ и лѣчимъ; то е узрокъ што трговачки цыганити морамъ, и сваку крайцару записивати. Мене е женидба затрла; не за друго што, него што немогу болѣ служити писательима нашимъ. — Писасте ли Владис. за Огледе; нѣму самъ послао 20 ком. Моя вамъ Наталїя благод. на поздр. и узаймно поздр. и васъ и вашу Госпу. Съ высокопочитанiемъ

Вашъ слуга
С. Илійћъ.

[Напомена Вукова:] одговорено 13/25 априла.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3197]

22.

Благородный Высокоученый Господине!

Шта радите? Ако васъ врстице ове затеку у добромъ здравлю, врло ће ми мило быти; я самъ здравъ, него ми жена поодавно болуѥ.

Опы 11 Забавника одъ Г. Проте Бунчића, хвала Богу, наплатїо самъ, и юче Г. Вас. Радаковићу предао 11 f. W. W. да вамъ у име њи, положи ту; скоро ћете се састати.

Јовановићъ ѥ човекъ око 42 до 4 године старъ; родомъ ѥ изъ Карловаца. Быо ѥ *ту* садъ ће быти некако година, и положїо ексаменъ за Major-Авдїтора. Ту има брата Obrstlieutenanta у болници, гди ли; одбїене су му чуемъ обѣ ноге. Мыслите ли што съ њимъ започинати? Чувайте мене. А и опростите што сам вамъ исту цедульицу послао: намѣренїѥ ѥ мое было явити вамъ како сви вичу на ваша дѣла, а ретко коїй доказуе шта неваля, или зашто виче.

И Г. Владиславлѣвићъ изъ Трста явля ми, хвала Богу, да ѥ *Огледе* ваше продао; новце ће управо вама послати. Ако поприличанъ брой пренум. буде ту на Буквицу, а вы задржите и за они осталы 20 Огледа новце да немамо сь *њима* баремъ рачуна.

Одобравате ли збиля, рачунъ. што самъ вамъ пре послао?

Я самъ съ истиннымъ высокопочитанїемъ

У Карловцу 28. Марта 826.

Благородія вашегъ

слуга понизный

Сам. Илїйћъ.

[Напомена Вукова:] одговорено 13/25 април.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3198]

23.

Благородный,

Высокопочитаемый Господине!

Ево и мене с мои пренумеранты. Ако самъ закаснїо, опростите. Нїѥ ми се дало ни могло пре писати вамъ. Млого

є новшта на путу было: *болесть супруге ми*, послѣ *смрть нѣна, жалость,* и за тимъ *грозница,* кое самъ се хвала Богу (небудъ под рокъ) прекюче опростїо.

За садъ вамъ шалѣмъ само имена Г. Г. пренумеранта а новце ћете примити до 8 дана одъ Г. *Мїх. Паића*, трговца Карловачкогъ и *пріятеля нашегъ*. За нѣга вамъ дакле валя у Пешти добро пропытивати; найпре ћете га наћи кодъ трговца пештанскогъ Нг. *Rudolph Ebli*, на кога ћу и новце, т. е. 18 f. среб. или 45 f. W. за 30 књига послати вамъ.

На *вашегъ Миловука* ми се нїе ктело новце слати. 24 Марта пошалѣмъ му у писму erga recepisse, 4 км. банкнота по одъ 10 f. за мой рачунъ и за лѣтописе, а онъ ми одговори, да у писму нїе више нашао одъ 20 f. свега! — То є за мене млого. Па ме после їошъ прави *лажомъ*, и мене криви. А нїе самъ кривъ, нимало? На ретур рецеппсу нїе се собственоручно подписао; друга є нечїя рука, то є прво, друго зашто ми нїе явїо, ели писмо мое *подъ печатомъ нерушимо* примїо? Я мыслимъ кадъ бы ко на пошти 20 f. извадїо, извадїо бы и оны други 20 f. Ал' онъ све єдно те єдно да самъ я заборавїо метнути други 20 f. Баш є погодїо, као да я овамо на милїоне и иляде радимъ, па одъ млоги векслн забунѣнъ, запишемъ више него што пошалѣмъ. Кажите му да ми є жао на нѣга; къ томе нећу пропустити и самой Матицы на нѣга потужити се. Я одъ сиромашне мое плаће ако и живимъ сиромашки, ал' не живимъ рсуски. Нисамъ їошъ никадъ среће кушао у вараню и на очигледъ отиманю. Ал' тако ми и треба. Добро бы мени было сѣдити съ миромъ, и гледати съ кимъ ћу што починяти и радити. Я га у толико кривимъ, и жалимъ на нѣга, што онъ мени нећ: да вѣрує да самъ я 40 f. послао, а вѣрує ономъ, коїй є писмо мое примїо, retour recepisse подписао, новце извадїо, итд. да нїе више од 20 f. нашао. —

Чуемъ да се ту портрети Г. Г. Несторовића и Бернћа налазе на мѣдорезу; молимъ васъ явите ми, бы л' ій я могао и пошто добыти.

Имена Г. Г. пренумеранта
на
Житїе Ђ. Арсенїевића Емануела.

Прeч. Г. Јованъ Славнићъ протопрез. Будачкій. — Благород. Г. Јованъ Борићъ цепз. капетанъ. — Г. Софронїе Милинковићъ, рисователь. — Г. Ђорђіе Арсенїевићъ, К. К. Absatz-

Post-Amts-& Milt. Cambiaturn- Directions Briefträger. — Г. Г. Анастасїе Костићъ, Јосифъ Поповићъ, Никола Живковићъ и Гаврилъ Трифићъ, *трговцы* и избран. комунитета маџистратскогъ *члени*. — Г. Г. Глигорїе Малешевићъ вровный туторъ, Василїе Радаковићъ, Мїяй. Мусулинъ, Теодоръ Козма, Симеонъ Роксандићъ, Мїяй. Паићъ, Симеонъ Обрадовићъ, Василїе Кокановићъ, Теодоръ Вуичићъ, Максимъ Поповићъ, Несторъ Пеовићъ, Јованъ Бошковићъ, Јованъ Дойновићъ, *трговцы*. — Г. Г. Димитрїе Предићъ, брїячъ; Никола Теодоровићъ тргов. калфа. — Јоанъ Вранѣшевићъ Ш класе ученикъ.

Илїићъ Самуйло, учитель и скуп. Г. Г. пренумеранта 6 кн.

Съ овимъ будите задовольни. Више учинити недадесе. — Будите ми прїятель, као што васъ люби и высокопочитуе

у Карловцу 25 Юлїя 826.

Вашъ покорный слуга
Сам. Илійћъ.

[Споља:] Seiner Wohledelgeboren Herrn
Wuk Steph. v, Karadich,
Doctor der Weltweisheit, Mitgl.
mehr. gel. Gesellschaften etc. .
abzugeben bey per Hochwohlgeboren Herrn
Johann v. Berich
in *Ofen*.

[Напомена Вукова:] одговорено 26. августа

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр, 3199]

24.

Благородный препочитаемый Господине!

Одъ Г. Паића грађанина и трговца нашегъ (Карловачкогъ) неиштите новаца. Ево вамъ я шалѣмъ 45 f. W. W. за 30 екз. ***Житїя Емануелѣва***. Оно што самъ вамъ у писму од 25. пр. м. писао, т. е. да ће те од нѣга (Г. Паића) примити новце, не може быти. Истина да самъ вамъ овимъ путемъ одма могао новце послати, како самъ вамъ послао и имена, но желећи и васъ и себе одъ поштанскогъ трошка сачувати, шпекулирао самъ, како ми ніе могло за рукомъ изићи.

Съ Богомъ! Будите здрави! Апропо! Овде се Турцы већъ два путъ на Цетину побише съ нашима. У првый ма остало є мртви Турака до єдно 30; наши 6. Садъ є све већа буна, тако да є и дивизїонеръ Г. Станисавлѣвићъ морао изићи на умиреніе Турака.

У Карловцу 2. Августа 826.

Вѣрувте л' ви вашемъ
покорномъ слузи
Сам. Илїйћъ.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3200]

25.

Благородный,
Высокопочитаємый Господине!

Ево ме єданъ путъ и къ вама. Шалѣмъ вамъ съ именима прен. на Даницу и новце. Будите задовольни; єдва се и ово учини. —

Молимъ васъ, настойте и вы съ Г. Матићемъ, да намъ Петровићъ наручена Минейска писмена, лѣпо и *велика* у дрвету изреже. Матрице ћемо кашнѣ бештеловати.

Молимъ васъ, явите ми брже, єли добро записана рѣчь „Филахрисоморфъ“ то є. є ли право значеѣа. — Явите ми є ли Атанасїе Кирхеръ или *Хирхеръ* писао какву кньигу зовому Аустрицы, или: *Мнюстрицы*, како ли — —. Є ли каква провинцїя зовома: Сухвенъ или *Сухверъ*. — Є ли Теокритъ или *Теоктистъ* Рододактилъ. Шта є: *албасъ улласъ?* — Ове се рѣчи у Буквицы налазе, и нигди се, ни у каквомъ рукопису, несудараю. У єдном стои овако, а у другомъ онако. Я имъ не могу на край изићи. Помозите ми помоћи ваши прїятеля.

Имена пренум.
на Даницу 827.

[Штампано у Даници за г. 1827.].

За Милутиновића да сте ми пре явили, могао бы вамъ преко 50 f. ср. послати. Садъ истина да нѣгови кньига има

кодъ мене, ал' тежко да и єдну продамъ. Ако ми коя крайцара падне, служићу вамъ. Магарашевићевы новаца кодъ мене нема.

У Карл. 26. Нов. 826.

Вашъ покорньій
С. Илійћъ.

[Споља:] S-er Hochwohlgeboren Herrn
Wuk Steph. v. Karadgich
Doctor Der Weltweisheit &c. auf der
Landstrasse № 291. im Hofe rückwärts
im 1. Stock. *Mit 10 f. B. B.*
Porte 16. x. in *Wien.*[1]

[Напомена Вукова:] одговорено 14./26. Дек.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3201]

26.

Благородни,
Високопочитаєми Господине!

Неисказана є любавь ваша, коїомъ сте поитили назначене вамъ у писму момъ одъ 22. [!] пр. м. рѣчи протолковати ми и изяснити; благодаримъ вамъ одъ єрца. Дакле є добро записано *Атанасїе Кирхеръ*. Ал' какву є онъ їошъ кньигу писао (не вѣруємъ да є in arte magnetica, или у Мусурѣїи) гдѣ вели да у провинцїи Сухвенъ(?) или Сухверъ(?) рађасе нѣкакво цвѣће, изъ кога се цвѣћа рађаю нѣкакви лептирићи, кои слатко пѣваю па подобіе славуя; но како они цвѣтови увену, у коима су се излегли, на тай часъ и оне птичице престану пѣвати и живити? — У єднима рукописима стои *Мистрацїя*, у єднима „*Мюсстрацa*“ а у нѣкима — Богъ самъ зна како! — Дакле ће бити Теоктистъ а *рододактилосъ* валяда му є Доситїе самъ придао. Овако стои: „Прими филахрпзоморфе желю. Велика є ствaръ желя; за данъ остари, кои одвећъ жели, говори Теоктистъ Рододактиле“.

[1] Овако и даље.

У Милутиновићевима књигама биће доста моляца. Онъ се брипе и пише за бакалџіе и за сланинаре, кои ће имати у исто сало купцима завіяти.

Я вашу Даницу єдва чекамъ. Јовановићъ є постао Штабсавдиторомъ, и отишао є їошъ лѣтосъ у Темишваръ.

Г. Стеића доктора поздравите да ћу му скоро одговорити. Жао ми є, што му не могу одма одговорити на писмо, послано ми преко *Петринѣ*. Нека се стрпи; трпимъ и я, те како.

За писмена штогоћъ Богъ да. У Будимъ самъ писао и искао Abdruck. Ако *башъ не би валяла* Брунерова garmond писмена, а ви му не дајте за нашъ рачунъ лити. А збиля! што би одъ Давидовићеве штампаріе? Кудъ се дедоше нѣгова Србска писмена? Би ли та могли добити?

Е, Господине! садъ процесъ. Ви явисте Г. Мушицкомъ да сте добили одъ Цара Николе 400.[?!] дуката на годину пензіе; а мени не кгедосте? Заръ мислите да ће се онъ о томъ већма радовати него я што би се радовао? — А, жао сте ми учинили. Та то є башъ требало мени явити. Но я самъ и тако на скоро чуо, на проповѣдамъ славу вашу предъ народомъ и чисто у главу біемъ непріятелѣ Даничине, кадъ имъ рекнемъ: „Вукъ добн одъ Руса 400 дуката на годину“. — Садъ се већъ нѣки као радују о томъ! — Други путъ кадъ вамъ одреди друго кое владѣніе 1.000 дуката на годину, *найпре* явите

У Карловцу 19. Декем. 1826.

Благородія вашегъ
слуги покорномъ
Сам. Илїйћу.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3202]

27.

Благородни Господине,
мени високопочитаеми!

По рукопису познаћете, да ми ніе најболѣ. Ал' било како ми драго, вама писати морамъ. Врло ће ми драго бити ако ово писмо васъ у болѣмъ здравлю и станю затече.

100 ваши буквара исправно самъ примїо и 30 у Трстъ а 20 у Дубровникъ, оне *Владиславлѣвићу*, а ове *Шкулѣвићу* съ томъ препорукомъ оправїо, да їй гледе по 4 хг. продати и вама или преко мене или непосредствено новце послати.

Ако затече ово мое писмо ту Г. Милеуснића, молимъ покажите му га; надамъ се да ће вамъ на мою *браду* положити припадаюћу цѣну за 50 Буквара по 4 хг. ср. Кадъ се тай нашъ патрїота врати, я ћу му съ особитомъ благодарности вратити положену вамъ сумицу. Даницу ни єдну нисамъ продао (!).

Одъ слова ништа! Жали Богъ оне муке, бриге и трошка! Найвише ми є, што су пренумеранти морали тако дуго изгледати Првенца Доситїевогъ. Ево, послѣ дугогъ вараканя шта ми одговара Будимска типографїя: Sie können von hieraus mit den schönsten Russischen Schriftlertern versehen werden, sobald Sie nur das Recht darthun werden, da Sie eine Illyrische Buchdruckerey errichten können; denn diese Königl. Univ. Buchdruckerey hat allein das Privilegium für Ungarn und der dazu gehörigen Länder Illyrische und Russische drucken zu können. Kr. Königl. Univer. Buchdr. Ofen. den 22. Juny 1827. Hottosy Factor. Kramer, Adjunct. Vidi Saghy m. p.

Найпре су намъ обећали, и явили цѣну и пр. и пр. а садъ кадъ ми управо наручисмо и обећасмо се новце на уречено време положити и пр. и пр. вишепреднаведено нам одговорише.

Садъ ви судите шта може бити. Найвећу би ми любавъ учинили, да ми явите како се та Бечка штампарїя (Єрменска) отела, єсу л' ньой каква одъ кога условїя правлѣна и проч. Ако мислите, да би могли продерати и штампати овдѣ, гледайте макаръ та писмена да добїемо, конма є Телемакъ штампанъ. Пустите се у погодбу и пр. Узмите у помоћь Г. Копитара или кога оћете и знате. — А да не плаши нас Будимска Типографїя? —! Я самъ изъ любави къ роду и напредку књижества наумїо сви є ови наши регименти молити, да ми у предпрїятїю момъ, руку помоћи пруже, т. є. да молебно мое прошенїе ков мислимъ самомъ монарху нашемъ премилостивомъ Оцу Отечества, *Францу I.* подпети, подкрѣпе; епархїялніће конзис. одобрити, Магистратъ препоручити и пр. — Оће л' добро бити? Упутите ме и научите, као истинп рода доброжелатель! О, ко би то мислїо, да ће мени овай посао тако тешко за рукомъ излазити! Явите ми, їошъ и то ко би ми могао ту наивећма на руци бити, да у предпрїятїю брже напредуємъ.

Сербїянке Милутиновићеве нико не купує. Поредъ све мое препоруке и хвале и они кои су се пренумерирали, даю ми своє екз. натрагъ по 30 хг.!

Драго ми є било разумѣти о пѣсмама нашимъ народнимъ, коє су се превеле на Енглески єзикъ и вама посветиле. Заслужили сте ви ту честь!

Пре 3—4 поште добили сте одъ Г. Мушицкогъ писмо єли? Валя да вамъ є што за пѣсме народне напоминяо или обећао вамъ штогођъ послати. Я немамъ никакве, нити могу овдѣ добити. Писао самъ нѣму да вамъ онъ своє пошалѣ, коє є покупїо одъ слѣпаца ондашньи и Краишника. Мени ништа нїє явїо шта вамъ пише, толико само, да вамъ га експедирамъ.

Шта радите са загонеткама? Оћете л' їй умложавати? Я имамъ опетъ нѣколико.

Ви мени 18. Дек. 1826. имадосте доброту явити о назначенима вамъ рѣчма; но не о свима. Писмомъ изъ Темишвара башъ ништа ми не одговористе на одговорително вамъ писмо од 19. Дек. п. г. Зато садъ опетъ узимам слободу препокорно васъ молити, да ми и на ово любавъ имате одговорити:

1). *Musurgïa* (одъ Ath. Kirchera) о чему гласи? Зашто Доситїє наводи у Буквици, да є Кирхеръ писао, да у провинцїи некаквой коя се зове Сухверъ(?) или Сухвенъ(?) „роди некакво лѣпо цвѣће, изъ кога се цвѣћа раћаю некакви лептирићи, кои слатко пѣваю, на начинъ славуя, но како они цвѣтови увену, у коима су се излегли, на тай часъ и оне птичице престану пѣвати и живити“. Но гласила она о чему їой драго, я самъ радъ знати, є ли то описанїє башъ у *Мусурґїи; in arte Magnetica* не вѣруємъ да ће бити. Осимъ тога не знамъ єли добро записано *Сухвенъ* или *Сухверъ?*

2). Та то є врагъ, што є у торби! Код *Доситія* овако стои: „за данъ остари, кои одвећъ жели, говори Теокритъ(?) Теоктистъ(?). Рододактиле“.

Одговорите ми на све ово молимъ васъ. Я ћу ако Богъ да на єсенъ доћи да предамъ Єрменима Буквицу. Явите ми опетъ за 2000 мали 8-форматъ на средовномъ папиру поштоће бити табакъ.

У Карловцу 26. Юлїя [Јунија?] 827.

Ваш покорни
С. Илійћъ.

[Напомена Вукова:] одговорено 1./13. Јулија 827.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3203]

28.

Благородни,
Високоучени Господине!

Морамъ итити. И ви сте исто тако точни, као и Матица у издаваню књига. Пренумеранти на Дафниса изосташе ми само што самъ съ єдномъ поштомъ закаснїо. У „Касїю“ єдва дођоше. На „Невиность“ дођоше они исти, кои су и у Касїи; а они, коє самъ *послао*, иштући 60 екз. изосташе, што су опетъ тако мало закаснили. Ако и ови на Забавникъ за 828. закасне, наопако! Убиће се пренумеранти. Изволите, молимъ, ове примити и у редъ ваши пренумеранта ставити; а да више нисамъ *могао* добити, знамъ да ће те ми вѣровати. [Штампано у Даници за 1828. год.]. Одъ овогодишньи нисамъ ни єдногъ продао. Я у Бечъ нећу моћи изъ главни узрока доћи. Молимъ васъ да се примите Буквице, коя ће вамъ скоро доћи. Да сте послали Обявлѣнїє, чини ми се да би вамъ више пренумеранта могао послати.

У Карловцу 4. Сеп. 827.

Вашъ слуга покорни
Сам. Илїйћъ.

[Напомена Вукова:] одговорено 23. Септ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3204]

29.

Благородни Господине,
мени Високопочитаєми!

Кадъ є ваше любезно писмо одъ 23. п. м. съ Обявлѣніємъ на Даницу вашу (Забавникъ на 1828.) амо у Карловацъ приспѣло, онда самъ я у Плашкомъ кодъ новонаименованогъ епископа Г. Мушицкогъ на реграції бїо. Све, што сте му писали (што се тиче епископства) собштїо ми є. Могу васъ увѣрити да є онъ съ изволѣнїемъ Г. АЕМ. (синодално) изабранъ и наименованъ. Онъ 11. т. м. амо дошао, а 13. се за Карловце кренуо, да се завладичи. Данасъ вальда већъ у Шишатовцу.

Съ њимъ є отишао и Раячићъ — по говору народномъ (но тако є, вр̀ъ є и самъ нѣкима усмено и писмено казивао), да одъ АЕМ. иште други манастиръ(!!!).

Брой пренумеранта мои поправите и додайте їошъ ове: [Штампано у Даници за 1828. год.]. Одъ ови ни єданъ ми новце ніе дао; но я ћу се старати васъ временомъ намирити.

Буквицу вамъ іошъ нећу послати. Оћете л' ме псовати? Я навалїо да добіємъ писмена, па да се овдѣ штампа Првенацъ. Садъ се окренуо овай нашъ Штампаръ нѣкой удовици ту у Бечу, коя се зове Хайкулъ. Она му є обећала найлѣпша писмена послати. Урнекъ одъ garmond — Serbisch нам показала. Добра би за садъ за насъ била. Я морамъ због писмена оклевати. То ми єдино може помоћи, штампара у намѣренїю тврда и постояна садржати. Ако за праведно и мѣсно наћете, молимъ васъ явите у вашемъ Забавнику шта є узрокъ што Првенацъ не излази. Млоги вальда мисле да самъ я новце поео; а я ни крайцаре одъ скупљене *сумиде* окрньїо нисамъ. Извините ме како болѣ знате, а я ћу вамъ *благодаранъ* бити. Времена немамъ самъ то чинити. Млоги су о момъ врату. — Не фалимъ се; но и не тужимъ се. —

Милутиновић є бїо овдѣ 8 дана. Шатъ вамъ други то исто о нѣму яви, што би вамъ я самъ явіо, да времена имамъ. Сербїянку ћу вамъ послати приликомъ првомъ.

Съ Богомъ!

Заповѣдайте съ вашимъ

У Карл. 19. Окт. 827. г.

највећимъ почитателѣмъ

Сам. Илійћемъ.

Новце за прве пренум. на Заб. 828. иштите одъ Анд. Розмировића.

[Напомена Вукова:] одговорено из Будима на Стјепан дан.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3205]

30.

Благородни,

Високопочитаєми Господине!

Јошъ 13. Окт. т. г. кадъ є пошао нашъ новоизбрани владика Г. Мушицки у Сремъ на посвећенїе, предао ми є єданъ

свежањ народни пѣсама, съ томъ препорукомъ да се постарамъ што скорїе вама га оправити. Я изгледаюћи на угодну прилику, коїомъ би вамъ то безъ трошка учинити могао, закаснимъ ево до данасъ све, немогући никако на ню се намѣрити. На делижанцу би скупо дошло; а на пошти?, не смѣмъ ни споминяти. Што ћу, ви ме научите, кадъ Даницу амо слали будете.

Ми смо ту наручили кодъ удовице *Хайкулъ* Србска писмена. Знамъ да ће боля бити одъ ти нови Єрменски. По свой прилици є та Brunner лїо. Не знамъ каква ће бити минейска; ал' нїє башъ млого за ньи. Г. еп. Мушицки є садъ у Манастиру Шишатовцу. Онде чека Г. еп. Путника, кои се изговара да зато не долази, што о важномъ некаквомъ предмету у епархїи Арадской ради, и мора Конзилїюму реверирати што брже. Осимъ тога изговара се и на „стропотанъ“ путъ. Кога мрзи любити се вели да га уста болу. Г. *Мркаль*, сирома, нїе Господинъ, сѣди у Шпиталю и данасъ као будала затворенъ. Препоручуюћи се Благоволенїю вашемъ имамъ честь звати се

У Карл. 11. Дек. 1827.

Вашимъ

найистиниимъ почитат.

Сам. Илийћъ.

[Напомена Вукова:] одговорено из Будима на Стјепан дан.

[Ориг у арх. С. К. Академије бр. 3206]

31.

Благородный Господине,

Высокопочитаемый!

Вы се тужите Г-дину Епископу на мене, и молите га да ми пише и препоручи да вамъ доста пренумеранта на „Милоша“ вашегъ скупимъ, а я у Шишатовцу кодъ истогъ. Шта ћемо садъ? Вы ћете и по тому, и што *опетъ* другомъ — цр-

нокапцыма повольніомъ — орѳографіомъ пишемъ, већъ за цѣло мыслити да самь се и самъ оцрнокапіо и броянице у руке узео, но нећете погодити. Ни єдно ни друго ніе. Я се овдѣ изъ велике привржености къ Барди нашемъ само за данъ — за два налазимъ; а послѣ ћу опетъ на своѳ опредѣлѣніѳ — у Карловацъ. „Но дотлѣ ће истећи време пренумераціѳ?“ Ништа, я самь Г. намѣснику Ѣаковићу препоручіо да вамъ што више пренумеранта сакупи и у Будимъ вамъ пошалѣ; ако до садъ то ніѳ учиніо, срамъ нека га буде — ал' ћу му и я велико повечеріе очитати. Пишите му и иштите баремъ мене самогъ. — Ако до садъ нисте знали а вы изволите разумѣти, да є нашъ Орацъ, ча Лукіанъ, отишао данасъ у 9 часова ча Стеви на высокоосвященіе у Карловце. Г. еп-кпъ Путникъ є дошао и 29. т. м. за цѣло ће се посвященіе торжествовати. Весел'те се дакле; вѣнце му сплетавайте сви Срби стіхотворцы. Я ћу се кренути за ньимъ у петакъ садъ, да видимъ што видіо нисамъ, и да пѣвамъ како пѣвао нисамъ. Овдѣ се савъ долный свѣтъ због тога єдва дочеканогъ дана у движенію радостнѣйшемъ налази. — Мени се чини да самь вамъ я нешто дужанъ. Ал' Богъ ми помогао, я вамъ садъ помоћи не могу што єдно не знамъ зашто и колико, друго, што овдѣ у обительи праведногъ Стефана, ни самъ ништа не добіямъ. Кадъ се вратимъ куѣи, онда ћу гледати да се дуга опростимъ и опетъ останемъ

У Шишатовцу, 23. Апр. 828.

Вашъ почитатель

и покорный слуга

Сам. Илійћъ.

[Споља:] S-r Wohlgeboren Herrn
Wuk Steph. v. Karadgich
Doctor der Weltweisheit &c. abzugeben beim
H. *Johann v. Berich*
in *Ofen.*

[Вукова напомена:] одговорено 20. Мајија (по наш.).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3207]

32.

Благородный,
Высокопочитаемый Господине!

По Г. Вас. Радаковићу, шалѣмъ вамъ давно — очекиване пѣсме, Сербіянке и новце.

Пѣсме преброявати нисамъ имао кадъ; но изъ руку предателя увѣренъ самъ да ни єдна погинути неће. Сербіянке вежите и употребите како оћете. А новце — о, да ій є само доста, знамъ да бы ій знали употребити! Я мыслимъ да овако рачунъ стои:

10. Даница 828. à 1 f. W. W. „ — 10 f.
4. Милоша по 3 f. 20 x. W. W. „ — 13 f. 20 x.

23 f. 20 x.

На Даницу вашу постараћу се доста пренумеранта скупити.

У Карл. 1. Јул. 828.

Вашъ почитат. и слуга
С. Илійћъ.

[Споља:] S-r Wohlgeboren Herrn
Wuk Steph. v. Karadgich
Doctor der Weltweisheit &c. abzugeben
auf der Landstrasse № 291.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3208]

33.

Благородный,
Высокопочитаемый Господине!

Молимъ, овы 20 f. ср. примите и положите ту нѣкомъ D. Iészayю, за рачунъ Г. *Баньія*, секретара нашегъ владике Г. Мушицкогъ. Атрессъ самъ му изгубіо. Но вы ћете лако ту нѣга кодъ знанаца Баньины пропытати моћи.

Морао бы и вама за Забавнике 1829. послати нѣшто новца; али вѣруйте да самь остао ево садъ башъ безъ крайцаре. Быће времена и за то.

Молимъ изиштите квіту тогъ Г. *Lészayя* и пошльите ми по истомъ другу момъ *Антолићу*.

У Карлов. 10. Сеп. 828.

Ваш почитатель
Сам. Илійћъ.

[Прилог].

Quittung.

über 20 sage zwanzig f. Conv. M. welche ich unterfertigter für die Rechnung des Hr. Bányi Secrätärs von d. Hr. Wuk Stephanovits Karadschits — richtig empfangen habe.

Wien d. 25-r Oct. 828.

D. Lészay.

[Споља као на претходном]

[Напомена Вукова:] одговорено 25. Септ. (по наш.).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3209]

34.

Ваше Благородіе,
Высокопочитаемый Господине!

Шта е то, да ме одъ тако дугогъ времена врстица ваши не удостоявате?! Ако самъ и читао у Новинама, да се съ Државны дѣлы занимате, опетъ не могу себе да увѣримъ, да толико времена угробити не можете, да или Гд. Епу, или мени што ново, лѣпо, добро о вама явите. Истина нисамъ ни я вама одавно писао, али су томе причине, коима се вы лако домыслити можете. Но на страну парницу; мени ће драго быти ако ме нисте заборавили.

Садъ да вамъ што ново явимъ. Првенацъ или Досптеева Буквица изиће на свѣтъ. За вашъ рачунъ, по наредби вашой,

шалѣмъ 25 екзз. Што є више, молимъ, по 36 хг. да раздати потрудитесе, и скуплѣне новце Гд. Атан. Петровићу у Земуну, предати изволите. Са златнимъ обрезомъ, молимъ, предайте Кнезу.

Мой высокопреосвященнѣйшій Г-динъ Принціпалъ и милостивый Благодѣй, кое у Пожуну на Діети, кое дѣла Народны и Епархіалны ради у Бечу проведе здраво и весело 4 мѣсеца дана. Надамъ Му се свакій данъ. Овы дана банкротирало є у Бечу 27 кућа Нѣмачкп. Ови су се у Бечу уплашили.

Препоручующисе любави и пріятельству старомъ, съ истиннымъ почитаніемъ єсамъ

У Карловцу 15. Ноем. 830.

Благородія вашегъ

покорный слуга
Севастіанъ Илійћъ
Протод. К. Нотарій и Баерскогъ практіческо-башчованскогъ дружтва
у Фрауендорфу Членъ.

[Споља:] *Изъ Карлштадта*
Єго Благородію Высокоучонномъ Господину
Вуку Стеф. Караџићу
Літератору Сербскому
Гдѣ бы либо былъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3210]

35.

Ваше Благородіе,
Высокопочитаемый Пріятелю!

Оћу да се приликомъ овомъ, колико толико, у смотренію Высокопочітанія могъ къ вама и старогъ Пріятельства, ползуемъ. Зашто ми не пишете? Заръ се срдите на мене? Я на

васъ, ако се на мене и срдите, не могу се разсрдити. — Имате ли што пословица. Я се съ моима задржа. Скоро ћу быти у состоянію издати ій. Пошальите ми ваше съ условіемъ, кое сте вы негда мени предлагали. Шта є одъ Буквице? Примисте ли є? Пытайте Гд. Аѳанасію Петровића о ньима, ако ій нисте пріимили. Пытайте, распачайте и пошльите, за стару любовь, новаца, вашемъ, коій васъ и данасъ онако исто цѣни и высокопочитуе, као што є и дояко цѣнію, любіо и пріятельовао вамъ, и єстъ съ истиннымъ высокопочитаніемъ

У Карловцу 17. Јан. 832.

Благородія вашегъ
Покорнѣйшій Слуга
Севастіянъ Илійћъ
Јеромонахъ.

[Вукова напомена:] одговорено 14. Априлија 832.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3211]

36.

Ваше Благородіе,
Высокопочитаѳмый
Господине и Пріятелю!

На любезно ваше писмо одъ 14 Апрілія т. г. у коме се снадписыванѣ наше обнавляти поче, и вы одъ мене Пренумеранта на дѣло Луке Милованова требоваете, єдва садъ могу вамъ одговорити.

Я нисамъ могао, као што сте се вы надали, по Епархіи ићи да Пренумеранта (на дѣло поменуто) купимъ; томе су крива премнога дѣла оффіціозна. Ал' самъ се я постарао накнадити тай недостатакъ препоручителнымъ писмомъ на сви 10 Протопресвитера, одъ кои су ми ево до данасъ само 4 послала имена; а за новце ми пишу да ћу пріимити, кадъ они прилику удесе послати ми ій. На страни писма овогъ изволићете видѣти имена и брой Пренумеранта, коя бы вамъ я и пре могао быо послати, да се дуго на путу, идући (по дужности) у Трстъ (одовуда самъ корачіо у Венецію и Па-

дуву и далѣ у Баталію и Абано, да што є примѣчанія достойно видимъ) забавіо нисамъ; а о новцыма ћу вамъ писати, кадъ време томе будє.

Вы ништа кодъ мене више немате до 19 комада граѣе за Исторію Србску. Шта ћу съ том граѣомъ радити, молимъ, одговорите ми (своимъ временомъ).

Я вамъ пословица мои не могу уступити, макаръ да су (по мнѣнію гдекои) то „стварп врло *простачке.*“ Я, колико познаемъ важностъ Пословица, не бы заслужавао да се зовемъ *Калуѣеръ,* кадъ бы исте презирао и *„гнушаосе“* ньи.

[Долази списак пренумераната, штампан у „Опиту Сличноречности“ стр. 126].

То вамъ є плодъ труда могъ, съ коимъ се за садъ задовольите, и при томъ увѣрени будите о высокопочитанію кое према вама чувствуе

у Карловцу, 24. Јуліа 832.

Вашъ Почитатель и слуга
Севастіанъ Илинѣъ.
Игум.

Можда ће следующомъ поштомъ іошъ имена быти.

[Споља:] *Karlstadt.*
S-er Wohlgeboren Herrn
Wuk Steph· v. Karadschitsch
Doctor der Weltweisheit tc.
Wit Briefen des Herrn Joseph Milowuk
in *Pest.*

60 Пренум. на Луке Милованова дѣло

[Напомена Вукова:] одговорено 16/28 дек. 832. из Беча.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3212]

37.

[Одговор на ово писмо наштампан је у II књизи стр. 340, као да је писано Мушицком, док међу тим треба овде].

38.

[Испред писма на прве три стране налазе се имена претплатника „на IV часть народны Срб. пѣсама“, која су тамо и наштампана].

Любезнѣйшій Г-дине!

3 фрталя на 4 біе, ластама пѣваюћимъ, а я ово, спремаюћисе у М-нстрь., да равно у 4 часа поћемъ, пишемъ. Зато не иштите много. Опитъ Луке Милованова самъ юче пріимio; новце ћу вамъ, докъ скупимъ, послати. Неће дуго томе быти. Ево вимъ и на IV ч. нар. Српски пѣсама Прен.

Съ Богом

у Карл. 30 Апр. 833.

Вашъ доякошный
Севастіянъ.

Ђоки Мушицкомъ ћу послати скоро новаца,

[Споља:] *Karlstadt*
S-er Wohlgeboren die Herrn
Wuk Stephan Karacsics,
wohnhaft Am Spitelberg № 133 der Ungrischen
Garde visavi hinton im Hofe im I Stock die Thür. № 15
zu *Wien.*

[Вукова напомена:] одговорено 19. Јун. 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3213]

39.

Ваше Благородіе,
Высокопочитаемый Господине!

Добро самъ учиніо, што самъ почекао и задржао се съ експедіціомъ Пренумеранта на Даницу Забавникъ за 1834. Умножишесе Пренумеранти боље него што самъ мысліо. Ево ій редомъ: [штампано у Даници за г. 1834].

Не срдите се на мене што вамъ новаца не шаљемъ за прімлѣне књиго; довольно се срдимъ я на Проте, што ми на толика моя писма не шилю те. Да имамъ свои новаца, не бы толико на немарне Проте изгледао, него бы вамъ припадаюћу цѣну одавно послао изъ свое кассе. Овако васъ іошъ къ стрпѣнію понудити мора

у М-нстру Гомирскомъ 29. авг. 833.

Вашъ почитатељъ
Севастіанъ Илиићъ.

[Спољa:] S-r Wohlgeboren Herrn
Wuk Steph. v. Karadschics
Mitgliede mehreren gelehrten Gesellschaften;
abzugeben in der Mechitaristen Buchdruckerey am Platzl
in *Wien.*

pr *Szeverin*
Karlstadt

[Напомена Вукова:] одговорено 5/17 Септ. 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3214]

40.

Ваше Благородіе,
Г-дине высокопочитаемый

Хвала и вама, што ме с писмомъ одъ 5 т. м. внимателна учинисте на Пренумеранте Карловачке. У великой итньи пишућп вамъ, заборавимъ за Гд. Епа. и о себи напоменути вамъ. Молимъ, ставите имена обще насъ у редъ прочи ваши пренумеранта на Даницу 834. Придайте іошъ и Савву Шилића адвоката и Конз. Нотаріа. У Карловцу бы могао Парохъ и Намѣстникъ Іоан Діаковичь и Учитель Кузманъ Паликућа, купити Пренумеранте; али су то праве небриге и испичутуре, коима се све осимъ бокала тешко чини. Други се сви баве о трговини своіой, мислећи да се съ кньигама трговина водити не може и зато неће за скуплянћ Пренумеранта на кньиге ни да маре. Извол'тесе позвати на ове Карловачке Трговце: Міхаилъ Владиславъ, Міхаилъ Медаковићъ, Іоаннъ Јанковићъ, Ђорђіе Поповићъ, у напредакъ с Пренумераціомъ. Я самъ за садъ Медаковићу обявлѣніе ваше препоручіо. — Ево вамъ іошъ одъ П-рата Будачкогъ нѣколико прекупителя Данице ваше. [Штампано у Даници 1834. стр. 129].

Я самъ овдѣ, пустившисе у пространно полѣ Економіе, у великомъ зною и безъ новца. Садъ самъ сиромашни него што самъ и када бно, и зато вамъ не могу, као дояко, изъ собствености свое слати. Потрп'тесе молимъ іош мало, док'ми се одкудъ што превали; нећу вамъ заборавити. — Хвала Богу што се смиловао на покойнога Мркаля, те га в себи узео.

Я ћу што будемъ знао о нѣму, докъ ми мало дѣла допусте, пописати, па вама, ако оћете, послати. — Ђока Мушицкій в ту.

20. Септ. 833. у М-нру Гомирскомъ.

Вашъ почитатель
Севастіанъ Илійћъ.

[Споља као на претходном:]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3215]

41.

Ваше Благородіе,
Высокопочитаемый Господине!

Вѣровали или невѣровали, я истину кажемъ: Сто Господара, сто Пріятеля, стотина послова и толико брига! Ко ће свима угодити, послужити; све посвршавати и свима одолѣти?! — Опетъ самъ за путомъ! А ево и Пренумеранта (управо садъ) на Забавникъ, Даницу за 834. іошъ добы. Примите ій и печатайте имена, ако можете. *П-рратъ Костайничкій:* Г. Г. 1. Јоаннъ Вуиновићъ, П-рръ и Ч. К.; 2. Міх. Т. Чучковићъ, Руевачкій; 3. Аѳанасій Илійбашићъ, Јураковачкій; 4. Геор. Стойнићъ, Јасеновачкій, *Пароси* и *Намѣсници* и Ч. К.; 5. Савва Кукићъ. Яворанскій; 6. Вас. Шкорићъ, Яворанскій; 7. Савва Герчичъ, Берђанскій; 8. Ѳеод. Драгишићъ, Дворскій; 9. Јос. Лазаревићъ, Шаканлійскій; 10. Савва и 11. Јоаннъ Майкићи, Баборѣчкій; 12. Лазаръ Марковићъ, Раусовачкій; 13. Јаковъ Лотина, Слабыньскій; 14. Стефан В. Живковићъ, Живайскій; 15. Ѳеодор Майкићъ, Дубичкій; 16. Міх. Теслићъ І. Любинскій; пароси; 17. Јоаннъ Остоићъ, II. Любинскій и 18. Стеф. Вуяклія Уштичкій; *Адміністратори;* 19. Нік. Вуиновићъ, Капелланъ. Ни ови нису новца послали; не шалѣ ни вама

у Карловцу 28. Септ. 833.

Вашъ покорнѣйшій слуга
Севастіанъ Илійћъ.

[Споља: Као на претходном]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3216]

42.

Ваше Благородіе,
Высокопочитаемый Пріятелю!

Опростите што вамъ мои Пословица не могу уступити. Пренумеранта ћу вамъ вальда моћи штогодъ послати; него напредъ вамъ кажемъ, да нећу ни єднога послати, ако ми имена безъ новаца дођу. Вѣруйте, да нисамъ ништа новца ни за прве кньиге скупіо, и то є причина што и вама я не шальемъ новаца.

Ако овы масни и несланы Пословице у Сбиру вашемъ неће печатаны быти, а ви међу пренумеранте ваше метните Г. Е-па Л. М., мене и Савву Шилића, Адвоката и К-рлногъ Нотаріа; ако ли ће *быти* печатане оне чудновите и срамне пословице, ни пошто ни єдногъ немећите нити записуйте одъ насъ. О ово васъ *молимъ*, као што вамъ у осталомъ желимъ да много година ново лѣто у здравлю постояномъ дочекуете и мене у старомъ пріятельству задржите, кои ћу свагда быти

у Карл. 31. Дек. 833.

Вашъ почитатель
Севастіянъ
Игњманъ.

[Споља:] *Karlstadt*
S-r Wohlgeborn Herrn
Wuk Steph. Karadschics
Doctor der Weltweisheit tc.;
in Josephstadt in der Piaristengasse
№ 126 rückwärts im 1 Stock
Franko In *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 9/21 Јануар 834.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3217]

43.

Пречестньејши Господине,
Љубезни пријатељу!

Колико сам се вашему писму радовао, толико ме је ово (од 31. дек. пр. године расрдило и ожалостило. Зацело сам

се надао, да ћете ми послати новаца, а ви ми ни надежде не дајете, *кад* ћете ми ји послати! Знајући ја, како сте ви од пре у оваким догађајима били поуздани, држао сам те новце као у десној руци, и баш за то сам сад дошао у већу невољу! Управо не знам шта ћу о том да мислим, шта ли ћу да вам кажем. Какви би се поузданији скупитељи пренумеранти могли мислити, од тије ваши? — — — —

Ево вам рачуна између нас:
Послао сам вам:

122	егз. Лукини *поезија*, и то		
11	скупитељски десетак а		
111	пренумерантима по 48 кр.	88 Ф.	48 кр.
58	егз. IV књ. нар. песама, и то		
5	— скупитељски десетак, а		
53	пренумерантима по 1 Ф. 20 кр. . .	70 Ф.	10 кр.
103	Данице за годину 1834., и то		
9	скупитељски десетак, а		
94	пренумерантима по 20 кр.	31 Ф.	20 кр.
		190 Ф.	18 кр.
	Одбите за 56 Првенаца по 36 кр.	33 Ф.	36 кр.
	остаје	156 Ф.	42 кр.

Дакле ви сте мени дужни 156 Ф. и 42 крајцаре у сребру, за које вас опет молим, да гледате што пре да ми ји пошљете, а *одма* да ми јавите, *кад* ћете ми ји послати; јер опет да вам кажем, ја сам те новце *код вас* као готове држао, па ми сад стоји онде рупа, где сам их одредио. — — —

Јавите ми, шта ћете чинити са она 44 Првенца у Београду. Оћете ли, да вам дам писмо на Милутина Радовановића, код кога сам ји оставио, штоли ћете?

Међу мојим пословицама неће бити од они срамотни ниједна. И на пословице можете ми послати *имена*, колико оћете, али имена од таковых људи, који ће књиге *платити*, кад ји *приме*, и за које ви морате добри стојати, као сваки скупитељ.

Што се ваши пословица тиче, ни мало ми није жао, што ми ји не можете уступити. Кад ја моје издам, ви онда, узевши из њи ако нађете коју нову, издајте ваше.

Само гледајте новце да ми пошљете. За које вас молећи остајем с истиним почитанијем

у Бечу 9/21. Јануара 1834.

Ваш дојакошњи почитатељ
Вук Стеф. Караџић.

[Бранково Коло, год. 1905. бр. 9. стр. 280]

44.

Ваше Благородіе,
Господине высокопочитаемый!

Што вамъ на писмо ваше одъ 9/4 Јан. т. г. до данасъ одговоріо нисамъ, причина є та, што самъ чекао да се одсрдите, знаюћи да є тешко са срдитимъ човеком што расправляти. Чекао самъ іошъ да и новца што добыемъ за васъ, па да къ єдну пишемъ. Надежде вамъ я никакве нисамъ могао, у смотренію послати вамъ се имућегъ новца одовудъ, одређи, а нисамъ велике ни обећавати *хтео;* єръ кадъ самъ кньиге ваше на свой вратъ узео, морао самъ и бригу носити (као што ево носимъ и сада) да вамъ за ньи новце пошалѣмъ, а велику надежду обећати могао бы само онда, кадъ бы мѣсечну свою плату имао, па, ако не бы было ништа одъ читаоца, а я бы (као што самъ некада чиніо) брже, да на свое време буде, квіту написао и на ню, колико ми треба, новца дигао, па се вама умиліо. —

Ей, пустый новче, како є за тобомъ све стало, — а найвише пріятельство. Због тебе се ево и негдашньій пріятель мой разсрди на мене, и не зна већъ „шта ће да мысли, шта ли ће да ми каже“! Не срди се, Пріятелю, ніе зле кодъ мене волье, што вамъ новца не шалѣмъ, него велика оскудость у новцу. — На дуго се мзвинявати нећу; треба ми у Конси-сторіумъ. А што прећье сѣо и перо у руке узео нисамъ, причина є, што кодъ куће за 4 недѣлье дана нисам бно, шетаюћи по Далмаціи, гдѣ самъ се и архіправославномъ Гд. Е-пу поклоніо. Онъ ми є казывао, да вамъ пренумеранте на пословице купи; а я самъ додао, „ако касно не буде“. — Шалѣмъ

вамъ са садъ само 35 f. у банкнота на рачунъ; остало ћу вамъ, можда, врло скоро, найдуже за мѣсецъ дана, послати моћи.

У Карл. 8. Марта 834.

вашъ почитатель
Севастіанъ Илійчь
Игуман.

[Вукова Напомена:] одговорено 30. марта 834.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3218]

45.

У Бечу 30. Марта 1834.

Пречестньејши Господине
Љубезни пријатељу!

Благодарим вам на писму вашему од 8. о. м. у коме сте ми послали 35 фор. у банканотама. Пре вам нисам могао писати, јер сам имао кашаљ и главобољу, од чега целога овога нашега поста још нисам изишао из куће.

Молим вас, да ми опростите, што сам вам пре онако писао.

Верујте ми, да сте ви на моме месту, не бисте се мање од мене срдили. — По моме мњењију пријатељство не стоји на новцима, него се због новаца може покварити; зато се каже: „Са својим и пиј и једи, али ништа не тргуј". Али је тешко и то чинити: човек се пријатељу радује, да му у свакој невољи у помоћи буде.

Но што је било, било је: с моје стране ми смо опет пријатељи, као и пре што смо били, и ја желим свагда да будемо. — Врло се радујем, што ми пишете, да ћете ми скоро и оно остало новаца послати, за које вас молим покорно, и знајте, да ћу вам врло бити благодаран.

Моје пословице *још се не штампају* (дакле далматински пренумеранти не ће се задоцнити). Рад сам ји штампати *новим словима*, од који вам овде на листићу шаљем пробу; она су још лане у ово доба наручена да се режу, и ево већ пет месеци има, како се лију, и још нису готова! Покажите

ову цедуљицу Господину владици, да видимо, оће ли и њему ова слова бити по вољи. Овде се лију и црквена слова *нова* од три руке, т. ј. једна мања од оније, којима је штампана Добровскога словенска Граматика, а двоја већа од њи (тако ће с њима бити црквени слова од четири руке).

Молим вас, да Г. владици руку за мене пољубите и да га од мене љубезно поздравите.

Препоручујући се и за унапредак вашој пријатељској љубави, с истиним почитанијем остајем

ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

Примио у Карловцу 7. Априла 1834.

[Спољa:] Herrn
Sevastian V. Jlijch
Igumen des Klosters Gomirje
in Karlstadt
in Croatien.

[Бранково Коло, год. 1905. бр. 9. стр. 281]

46.

Ваше Благородіе,
Высокопочитаемый Господине!

11. Маія, о. г. предаде ми Гд. П-рръ Славнићъ 20 Ф. за IV. ч. народны пѣсама, и 3 f. 20 х. за Данцу вашу, за о. г. Те новце т. е. 23 f. 20 х. ево вамъ данасъ, полазећи у Огулинъ у М-нрь, у величайшой, итньи, шалѣмъ. Молимъ, кажите Ђоки Мушицкомъ, нека одъ сада свагда, ако што Савви Шилићу писати има, на мене Аттрессіра. Шилићъ е отишао у Н. Садъ, и неће га за 3 мѣсеца, најманье, амо быти. Што више зна, и може писати, нека намъ, мени и Гд. Еп-у, пише. — Явите ми за какве самъ вамъ књиге пре послао новце; заборавіо

самъ одъ многи брига и послова назначити кодъ себе, за мое управльеніе.

У Карл. 17. Маіа 834.

Вамъ преданѣйшій слуга
Севастіанъ
игумен.

[Сдоља као на раніјем]

Münz-Note

1. St.	B. N.	à 10 f.	=	10 f.	—
2. St.	B. N.	à 5 f.	=	10 f.	—
1. St.	Thal.	à 2 f.	=	2 f.	—
1. St.	½ Th.	à —	=	1 f.	—
1. St.	—	— —	=	—	20 x.
				23 f.	20 x.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3219]

47.

Ваше Благородіе,
Высокопочитаємый Г-дине и Пріятелю!

Одъ Гд. Ем. Прице	П-рра Глинскогъ	пріміо самъ за Стіхот.		9 f.	36 x.
— — Гав. Поповича	— Киринск.	„ — — Л. М.	„	8	—
— Карловчана самъ скупіо	— —	— — — „ „		8	—
— Гд. Спyрід. Личине	П-рра Корбавског	„ „ „		20	—
— — Славничи	„ Будачкогъ	„ „ за Даницу		3	20
— — Вас. Лужнички	„ Вилићскогъ	„ „ —		2	40
— — Гав. Поповича	„ Киринскогъ	„ „ „		4	—
— — Ем. Прице	„ Глинскогъ	„ „ „		4	20
— — Спyр. Личине	„ Корбавскогъ	„ „ „		5	40
— — Ем. Прице	самъ пріміо за IV. ч. н. п.			20	—
— — Гав. Поповича	„ „ „			10	40
— — Јов. Славнича	„ „ „			20	—
				116 f.	16
На ову сумму самъ вамъ послао већъ	— —			58	20
Шалѣмъ вамъ садъ іошъ	— — — — —			60 f.	—
				118 f.	20

Преко сумме коју самъ приміо. шалѣмъ вамъ дакле 2 f. 4 x. више. Послао бы вамъ и више одъ собственности мое, да не морамъ себи 50 f. задржати за путъ у Лику и Крбаву и Вилићъ, гдѣ ћу полазећи у име Божіе сутра 2 мѣсеца дана потрошити.

Будите ми здрави; и довольни будите услугомъ, каква є така є. По ньой можете судити да є овдѣ бѣда и потреба и да вамъ больи быти не можемо. Съ Богомъ!

У Карл. 21. Јѵніа 834.

Вамъ преданный слуга
Севастіанъ Илійчъ.

[Вукова напомена:] одговорено из Тријеста 11. Августа 834.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3220]

48.

Пречестньејши Господине,
Љубезни Пријателу!

С љубезним писмом вашим од 21. јунија примио сам 60 Ф. С. М., за које вам неисказано благодарим. По моме рачуну остаје још моје код вас 38 Ф. и 22 крајцаре, за које вас покорно молим, да бисте ји, што вам прије буде могуће, послали у Беч мојој жени (Anna Karadschich, Josephstadt in der Kaiserstrasse № 97.).

За оно Милошеви житија, што сте ми писали да има код вас, молио би вас, да бисте ји, кад се удеси поуздана прилика, послали у Нови Сад Господару *Ђорђију Кирјаковићу*. За које вас све молећи, с истинитим почитанијем и благодарношћу остајем

У Тријесту 11. Августа 1834.

Ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Спољa:] Пречестньејшему Господину
Севастијану Илијћу
игуману манастира Гомирја и пр.
у *Карлштадту*.

[Штампано у „Бранкову Колу“ за 1896. г. стр. 247. и 1905. стр. 280]

49.

Пречестњејши Господине,
Љубезни пријатељу!

Прошавше године 11. Августа одговорио сам одавде на љубезно писмо ваше од 21. јунија, и молио сам вас, да би сте ми још и оно 38 фор. 22 кр. С. М. послали у Беч жени мојој; но будући да ми она није јавила, да је то од вас примила, тако вас сад опет молим, да бисте ми ји (38 фор. 22 кр. С. М.) послали овђе на Г. доктора Фрушића (код кога ћу се ја бавити још један мјесец дана). Ја се зацијело надам, да ћете ви мени ту љубав учинити сад одма; а вјерујте ми, да ме потреба нагони (особито сад како сам се на путу истрошио), не би вам досађивао, него би се волио с вама о чему другоме разговарати.

Г. доктор Фрушић поздравља вас љубезно; он је примио писмо ваше од 23. Јунија, и мени га је показивао. Како по његову, тако и по моме мњенију не пада на вас сва та кривица, коју вам ваш владика наш пријатељ намеће; него је нама само то на вас жао, што ви, који сте паметнији од њега и боље овај свијет и људе познајете, нијесте умјели њега сачувати од тога, да та ствар не дође, докле је дошла. Нама је на вас у томе за то жао, што жалимо и вас и Г. Мушицкога, као пријатеље наше. А најпослије кад буде, ви можете више изгубити, него он (јер он већ готово нема шта изгубити). Истина да је митрополит Карловачки још онда о Г. Мушицкоме тако мислио, као што ви сад мислите, кад смо га ми за првога човека у народу држали и објављивали; али ће у томе послу сад он по свој прилици вољети помоћи њему (као владици и во Христу брату своме) него вама (као игуману).

Надајући се одговору вашему, с истиним почитанијем остајем

У Трнјесту 14./26. Јунија 1835.

ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

Примио у ман. Гомирском 20. Јулија 1835., а одговорио 26.

[Споља:] Sr. Hochwürden
Herrn *Sebast. v. Ilijch*
Igumen (P. T.)
per Fiume Kloster Gomirje — Vucinich selo.

[Бранково Коло, год. 1905. бр. 9. стр. 282]

50.

Ваше Благородіе,
Высокопочитаємый Г-дине и Пріятелю!

На любезно и высокопочитаємо писмо ваше 26./14. т. м. имамъ честь одговорити вамъ, да колика є годъ жели моя была, и (дапасъ) єстъ; закгеваню вашемъ задоста учинити, толико ми немогућность у томъ опетъ смета. Одъ оногъ доба, како самъ вамъ (задньій путъ) новца мало послао, ни крајцаре одъ Пренумеранта ни самъ добио, нити могу, садъ како є међу светымъ в. и мномъ мражня, што добыти, нити знамъ одъ кога ми што искати валя, будући да су мое све ствари, многи рачуни и писма, съ цѣлымъ покућствомъ, у двору нѣгову, више одъ 10 мѣсецій; нити знамъ за што ни крозъ што (на нѣкій начинъ као освоене, секвестриране, шта ли): Къ томе немудрость човека сповита, предъ коимъ є свеѕдно, та онай, коій га є у нужди спасавао, та онай, коій га є лане био, толику є сметню учинила, да я садъ ни свое собственно, гдѣ бы имао добыти, не могу да добыемъ. Осимъ тога несреће, посѣтивша ме Зимусъ, изгоревшей ми (у 833. години начиньеной бывшей) пили и млынма на води, нанела ми є штету яче одъ 3000 f. ср. и садъ ме, подъ полуоткрывеннымъ кровомъ м-нтрскимъ и другим бѣдама, изванъ состоянія полаже и 38 х. а не 38 f. 22 х. послати вамъ. — Што се тиче суда вашегъ и Гд. Доктора Фрушића, праведанъ є. Само да ста рекла была (по Краньски?), да зашто самъ се (калуђерећи се) ньему предавао, кадъ ми є онай, што ће садъ (по вашему мнѣнію) волѣти ньему страну држати, напредъ казывао, какавъ є „човекъ“ старый мой, а я му онако мудру и искусну мужу, не ктедо вѣровати. —

Докъ и оле у мало болѣ станье дођемъ, постараћу се новца вамъ послати.

Запытайте, Бога вамъ, Гд. Доктора Фрушића, бы ли се мой питомацъ Стефанъ Міоковићъ, коій в садъ у Загребу філософіческе науке свршіо (съ добрымъ успѣхомъ), смѣо обратити съ прошеніемъ тамошньему Благоч. Обществу ради помоћи да медіческе науке слушати може, и бы ли добро было да и самъ Обществу о то молебно пишемъ. Но ньегова милость и препорука учинити може више него 100 мои писама. — А гдѣ сте ми вы до сада были? — Препоручуемъ вамъ се, молимъ да гдѣшто у овомъ писму написано за себе задржите, поздравите Гд. Доктора, ньегову Госпођу и дѣчицу, Гд. Дим. Владисављевића и пр. съ высокопочітаніемъ пребывамъ

У М-нстру Гомирском 26. Јуліа, 835.

Вашегъ Благородія
покорнѣйшій слуга
Севастіанъ Илійчъ.

П. П. Лѣпшегъ папира садъ у овой пустиньи немамъ. Гдѣ су пословице? Оће ли быти што одъ ньи? О чему садъ радите?

[Спољa:] S-r des Herrn Hochgelehrten
Wuk Steph. v. Karadschich
Doctor der Weltweisheit etc. Wohlgeboren;
abzugeben beym Herrn Doctor v. *Fruschich.*
in Triest.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3221]

51.

Благородный Господине,
Любезный и высокопочитаемый!

Међусобно наше снадписыванѣ давно се већъ прекинуло. Да самъ на мѣсту, одкуда бы вам' предбройника слати могао, безъ сумнѣ бы повода имао чешће вам' писати. Овако пак' у самоћи, а у многом' послу (борећи се съ дужностима самъ я и дяконъ), едва доспѣвамъ и ово мало врстица вам' написати. Молимъ васъ, упишите ме међу предбройнике на вашъ Рѣчникъ

и пріимите приложеныхъ 6 fl. за тай. Поздравите ми Г. протерея Міхаила Раєвскогъ, и увѣрени будите о истинитом' высокопочитаню мом', съ коимъ пребывамъ непрестано према Благородю вашем; и єсамъ вашъ

У М. Гомирю, 11. Ян. 852.

покорный слуга,
Севастіянъ Илійћъ
Архим.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3222]

52.

Любезнѣйшій Господине и Пріятелю!

Я самь се начекао вашег' писма; ал' сте се и вы начекали мога отговора. Пуныхъ 17 дана є оно путовало, или правіе да рекнемъ на пошти лежало. Но ако самь се начекао; ал' самь баремъ и дочекао, прекрасно везане Пѣсме ваше, Капперова Лазара и Єфтину Грамматику. Я се боимъ да сте вы ту што доплатити морали; а нећете да кажете.

Съ билэты самь задоволянъ; само є, кадъ є црквена ортографія, требало да се рѣчь: архимандритъ, съ великим *а* (А) починѣ. Ал' ништа зато, кадъ є већъ тако. Ево вам' 7 Ф.! Молимъ васъ, наручите сад и нѣмачке билете (латинницомъ), ев' овако: Sebastian Ilijcs, Archimandrit zu Hopovo. И за ове вам' шалѣмъ 7 Ф. ср. А да бы „іоште што валяло метнути", я не знамъ, изванъ: Ritter des Kais. öster. Franz-Joseph-Ordens и пр. Ал' то, мыслимъ да не мећу, кои мало далѣ гледаю, премда у штатутама налажу да насъ тако титулираю. Радите како знате да є добро. Доста ће быти 200 комада; плоче задржите свободно.

Око' 20. Юнія заболи ме у лѣвой руцы палацъ, па сва шака отече, и промучи ме горко, єдно 9 недѣля. Ніє хтѣло на болѣ да пође, док' нисамъ, по савѣту лѣкара отишао у илице харканьске, близу Печуя. Ту на болѣ пође, и садъ самь опетъ здравъ, као лавъ.

Наша госпођица Милица ніє была кодъ мене отъ оног' доба, када самь срећу имао васъ очима гледати. Я самь быо

кодъ нѣ и кодъ Авве. Онъ є садъ болестанъ. Дали сте ми мыслити, шта бы то могло быти, што ми каните до єданъ мѣсецъ дана послати. „Што буде на другу написано“ оправићу; не брините се.

Мило ми є было поздравъ добыти отъ госпоѣице Мине. Молимъ да и вы ню срдачнѣйше поздравити изволите, као и непознатимъ начиномъ милостиву нѣну Майку, а вашу г-ѣу Супругу. Кажите првой, да се я надамъ и то тврдо да ће насъ она (да богме съ вама) опетъ скоро походити, ако пріе не, то кадъ се изъ Париза врати, да нам' лѣпота и свакоякихъ пріятностій, и онако благоглаголива будући, напривоѣда. Съ любвомъ и истиннымъ высокопочитанѣмъ, благодареѣи вам' на кньигама, билеты и труду, пребывамъ

У М. Хопову, 2. Дек. 856.

вашъ покорный слуга
Севастіянъ Илійћъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3223]

CXV.

ПЕТАР ЈОВАНОВИЋ

Благородномѹ Г-дрѹ Вѣкѣ Стефановичѹ.

Здравствуите ѡ Хр-стѣ Г-днѣ на многая лѣта! Процесъ и претензія покоиногъ Г-дара Ефте Савича противъ Младена болшее вами негшлъ мени познать, дае Младенъ увѣраваш покоиногъ Ефтѹ у Ѿходѹ изъ Н. Сада у Градацъ, да хоћемѹ положити 3000 гроша, и тое мени познато, но ніе приміш, кадъ е Ефта у Бечъ ишаш Младена ѡбаче засташ ніе, іербое већъ у Росію съ прочима поглаварима штишаш біш, принуждень дакле плинитенцію съ ѡблигаціѡмъ Младеновомъ нѣкоемѹ агентѹ предаде, тѹ у Бечь. Име тога агента без сумѣно вамие познатш и покоини Ефта више пѹта ѡ томъ писаше вами, и дѣло препорѹчиваш, ѡ се паче ѡ тога времена збпло, еръ сиромахъ умре, а я незнамъ већъ знамъ мою несрећѹ, што самъ ѡсѣћенъ ѡбешенякѹ Шкѹли платити, на 2000 f. морао самъ кредиторомъ сва моя добра заложити, и будучи да с Младенъ недавно у Бешградъ дошаш съ попъ Лѹкомъ и прочима. Ево сада прилика добра, дакле могаш би ѡд нѣга наплатити ѡ куда би се Ефтина Госпоя помогла и я бѣдѹ Шкѹли плаћенѹ за мене намирити. Іа Хр-ста Г-да ради молимъ васъ вопросите вами тогъ познатогъ агента за претензію на Младена ѡ е совершіш, и ако ніе ѡконча ш, нека ми ѡблигацію преко васъ пошалѣ што берже може, да чрезъ ѡву високославнѹ генералъ командѹ кодъ бешградске команде притегне се Младенъ за 3000 гроша, паки молимъ Бога ради за ваше спасеніе дѹше, немоите се Ѿречи испитати Гд. агента и мени ѡдписати, і я заиста хоћу заѣдно са Госпоћомъ Ангеліомъ вами благодарити само да намъ срећно дѣло буде, и паки молимъ васъ у каковомъ состоянію се находите ѡпишитеми, што е покоини Ефта претендираш Іакова за 19000 гроша премъ дае и то агентѹ познатш.

У Карловцѹ 9. Фер. 822.

Со тимъ ѡстаю вамъ свако
добра желећи
Петаръ Іовановичъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3224]

CXVI.

МАРКО БАБИЋ

1.

Высокоученый Г-дне!

Прошлаго лѣта 1821-го Јулїа 15-о позыванїе учинили есте, да бы се пренумерирали на III-ѓ часть Народни Сербски песама, зато їа долуставлени хотео самъ се пренумерирати, обаче вашъ ме Рѣчникъ поплашїо, на коега самъ се пренумерирао и 20 fl. W. W. положїо, садъ пакъ ни Рѣчника нити 20 fl. нисамъ добїо, дакле настоящимъ молимъ васъ да бисте наредбу учинили, и мени преко Г. Миловука Доброевича у Пештп или Рѣчникъ или 20 fl. дали, за пста манѣћете одсадъ и вы и други наши списатели пренумеранта имати када тако книге издаете.

У Арадѓ 12-о Февруарїа 1822-о.

Марко Бабичъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3225]

2.

Wien Herrn Wuck Stephan Karaxics.

Arad am 3. 9-ber 827.

Hoch-Schäzbarester Herr!

Ihren Werthen Schreiben von 27. 7-ber d. J. habe ich richtig erhalten, und alles darin ersehen, die Prenumeranten habe ich Ihnen durch H. Arsenius Widack ackademy Mahler

Schüler in der geschwindigkeith geschickt, wegen geld bitte Sie werden an H. Peter Thirol in Temeswar die Bücher überschicken und das geld auch von ihne erhalten, aber ändan nicht bis ich die Bücher nicht bekomme, bitte sobald möglich ist die Bücher zu überschicken, und bitte ganz gehorsamst wegen. Arsenius Widack, wen es möglich ist, das Sie den armen Menschen helfen können, dass er wo möglich, bey unseren lieben Christen, Täglich zu Mittag etwas zu Essen bekomen kann, Sie werden ein gutes Werck bey unser H. Gott bekommen, wenn Sie dem armen Menschen helfen können. ich weis Freund dass Sie das Thun können, weil Sie viele Freunde in Wien haben, dass wen Sie die Prenumeranten nicht von Ihm bekommen haben, so hier folgen die mit Namen:

Estachija od Arsics
Antonie Misics *Senator*
Georgie Szökulics Stadt Hauptmann
Nicolics Adwokath und filosofie Doctor
Lazar Michailowics, Ober Notär
Georgie Gersics Stadtischer Comisär
Johan Allexiewics Spann beym Tökölie.
Emanuel Nann Bürger
Krajowan bey dem Stadtadyunth
Dimitrie Aramowics 2-te Classe Profesor
Dimitrie Popowics Bürger
Georgie „ „
Marcus Babitsch Bürger

auf die 2 Zettel beym Arsenius Widack, werden Sie mehr noch finden —

Ich erharre mit Achtung und
Verbleibe Dienstwillig
Freund M. Babitsch.

[Споља:] Herrn
Herrn Wuck Stephan Karasics
auf der Landstrasse № 291.
a Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3226]

3.

Благородный Г-динъ Караджичь!

За оне Књиге коесамъ вамъ пренумеранте послаш, ништами не Шговарате Ово є већ други М-цъ 828. године ступиш, а ви Књиге нешилѣте, такш молимъ што скорїе или ми Шговорите да Ш Књига нетье ништа быти, зашто Г. пренумеранти све ме питаю за Књиге, паксе боимъ дасе не попишмане.

Въ Прочемъ шстаемъ съ Високопочитанїемъ

У Араду 27. Февр. 828.

Вашъ Коуслугамъ готовѣйшій
Марко Бабичь.

[Споља:] v. Arad
An Wohlgeboren Herrn Herrn
V. Stephan Karadjzits
Serbische Schriftschreiber
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3227]

4.

Pest Herrn Stephan Karagyics.

Arad am 27. Merz 828.

Schätzbarester Herr!

Hier erhalten Sie die 14 f. W. W. für die überschickte Bücher Danieza, mir will keiner die Bücher nehmen, weil von unseren Buchstaben sind viele ausgelassen, wegen diesen will sich keiner auf die neue Prenumeriren, sondern bitte Madame v' Arsics und Maro Babic die 2 zu Pränumeriren.

Ich erharre mit Achtung
Dienst Williger freund
Marcus Babitsch.

[Споља:] Herrn
Herrn Stepha Karagycs
a Pest.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3228]

CXVII

ДИМИТРИЈЕ ВЛАДИСЛАВЉЕВИЋ

1.

Високоучени Господине
мени препочитаеми!

Прије неколико дана разумјо сам од Г. Д. Фрушића Доктора, да ме вы дужите за Пѣснарице Српске од 1815 Лѣта, кое и право имате свое истраживати; само є мало посрамота за нас овде, да смо се ми на исплаћиванѣ дуга дали напоминяти. — Но шта ћете, зар ни смо ни ми сами, а камо срећа да смо, онда би смо се и ми єдни зар ил примѣром другог, или бар кад год по времену исправили.

За Пѣснарице Српске до сада већ печатане ја се чисто као кроз сан опоминѣм, да сам скупа, с' моим онда бившим садругом г. Михаилом Радонићем заедно Принумеранте купіо, мом другу имена дао. Есам ли му пак и имена дао а с'њима и новце, и есам ли ја скупіо од исти принумеранта и новце? и све? Ничега се не могу опоменути кромѣ єдини имена, будући су ми онда они исти ученици били, и опоминѣм се обстоятелства. ви ће те то по свой прилици гди год записано имати, а ја ћу мом другу за то у Каир писати и од нѣга се о свему извѣстити, будући є била рѣч онда вама исте новце преко блаженопочившег г. Драге Теодоровића у Беч послати, кое є мой друг био на се предузео. Ели послао или ніе не знам. Било како му драго ја вам овде од моій принумеранта предварително пришилѣм у сребру . . . . . f. 7

Од Г. Фрушића за кньиге послане му . . . „ 4

Од Јована Владисављевића из Дубровника за принумеранте на пѣснар. III част . . . „ 5

За принумерацію на исту Пѣснар. од Г. Димитріа Милаковића и Г. Јове Шкулѣвића из Дубровника . . . . . f. 3 20 кр.

За припумерацію на исту Пѣснарицу Г. Љубомира Владисављѣвића и Милоша Владисављѣвића из Кузмина . . . . . f. 3 20 кр.

Свега f. 22 40 кр.

Ово кад примите изволите ми молим вас іавити, имате ли іошт што од мене изискивати, а међу тим ћу іа и Г. Радонићу писати. На кое очекиваюћи имам чест остати вашим правим почитатель.

У Тріесту 14. Апріила 1822.

Димитріи Владисављѣвић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3229]

2.

Високопочитаеми и високоучени Господине!

Ево вам сад по други пут іавити не пропуштам, (:зашто сам вам другачіе преко едне прилике писао, коя се ево іуче врати опет натраг с' истим писмом, кое вам е имао предати, говорећи да вас ніе могао наћи, а мож'да вас ніе ни тражїо:) да бисте отишли до Г. Теодоровићке тамо, и од нѣ примили f. 21 15. кр. у сребру, кое вам е пріе двадесет дана преко мене Г. Милаковић из Дубровника прислао, и не замѣрите што се тако догодило, те е закаснило.

Сви вас одавде любезно поздрављю. Фрушић з' Госпом му, Радонић Поповић и ваш

У Тріесту 23-о Фебр. по ст. 1825.

вас почитуюћи

Д. Владисављѣвић.

[Вукова Напомена:] примљено 50 f. СМ.
да се одбије:
Милаковића . . . . . 6 f. СМ.
штемпел за Забавник 826. 10 —
4 књ. Hochzeitsl. d. S. по 40 х. 2 40

[Споља:] dem Hochgelehrten
H. Herrn Wuk Stephanovich
auf der Landstrasse in der Rauchfangkehrergasse № 74.
im 1-te Stock die 1-te Thür links.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3230]

3.

Високопочитаеми Господине!

По вашем Обявленію на Забавник за 1826. преко Г. Фрушића упућеном постаралисмо се накупити пренумеранта ево оволико, колико будете овде списани нашли. Нисмо вам раніе могли послати због нашій школски малени но помлогій послова и посалака, тако не замѣрите. Новаца износи свега сумма f. 20 и 8 кр. Изволите отиѣи молим вас зато код Г. С. G. Bosina трговца, и као што ће он већ до сад бити чрез Г. Крестић одавде извѣшћен, он ће вам ій одма исплатити: Ево пренумеранти [Штампано у Даници за г. 1826. из Трста, Ђенове и Филаделфије].

Примите ова имена, а с' њима и поздрав од свію овій а наипаче Фрушића, Радонића, Поповића, Теодоровића и вашег вас поштујућег

у Тріесту 14. Септ. 1825.

Д. Владисавлѣвића.

[Споља:] An Seine des hochgelehrteu Herrn
H. Vuk v. Stephanovich
wohlgeboren, beym Herrn C. G. Bosina
in Wien.

[Вукова напомена:] одговорено 3/15 Окт. 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3231]

4.

У Тріесту 12. Октоб. 1825.

Високопочитаеми и мили Господине!

Не замѣрите, што вам свагда закашњавам с одговором, пак и овај пут, тако ми е зао обичај, а узрок е нешто лењост, а нешто мало и каква багатела. Примио сам и разумѣо ваше писмо све до точке. Што сте нашли кою крајцару више него што е требало за принумеранте, тот нѣму! Штета онога, кой

ние знао рачунати. Овде ћете примити сад Г. Илићеви 28 f. и 36 кр. и за нас троицу за принумерицію на г. Шафариково изданіе. А то Г. Фришић мой колега, и іа. — Радонић нам оде опет до пирамида, а нѣга бисмо врбовали. — Сви вас одавде любезно поздрављю.

Били се могла два три табака артије на 16-телу тамо код С. отаца Єрмена наштампати до Божића нашим дѣвойчацам цвѣтак, да се наките; пошто табак? и билисте ли се ви имали кад примити те главоболѣ тамо, да га упутим? — Явите ми, што скоріе, молим вас, и примите сотим наймилій поздрав од свію нас, а особито од вашег

почитателя
Д. Владисављевић.

[Спољa:] dem Hochgelehrten
H. *Wuk Stephanovich*
beim H. Tirka abzugeben
in *Wien.*[1]

[Напомена Вукова:] одговорено 19/30 Окт. 825. о Шафариковој књизи.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3232]

5.

Високоучени Господине!

Ваша доброта више него ли моя препорука ми дае слободу, да вам ово мое неколико листова упутим, молећи вас о насточню да се напечата. Изволите найпре прочитати, и ако ми е штогод утекло ис пера, молим вас, изволите исправити. Єзгре чини ми се има доста, найвише е у ортографіи, гди сам знаюћи фаљивао, а зашто? то вам само устмено казати смем, са свим тим, пошилѣм ово пробе ради као првенца, а друго што услѣдуе, стараћу се, да савршеніе буде. — Ви му изволите код штампара дати ону пріятност за око, како што изискуе струка рода, за кою е писано, и онако како ће моћи намамити, да га читаю и оне, кое читаю радіе Романе Француске Италіанске и Немачке. Іа би желіо по овом формулару,

[1] Овако и даље.

и овако, а мало и ређе врстице, на лѣпой артій, и на шеснаестини 500 егземплара. Од кои едно 50 на лѣпшой артїи (Schreibpapier-у) словима вашег забавника. Ѣенетліакон Иліићев ми се за око іако допада, желіо би сам, да би и мой *Мали Цвѣтак* онако у своме малом формату могао имати онаку пріятност. Ако бисте имали какву фигурицу код штампара, коя се слаже са садржаніем, кад бисте є метнули на зачелѣ самог преповѣданя, чини ми се болѣ би стаяло, него ли празно мѣсто, кое сам іа само премрляо савіоном чертом. Єдном речію за дѣвойке се пише, кое стрпѣнія немаю за моралне ствари, колико за Романе, а іош манѣ за српске књиге. Дакле ако іи внѣшност не намами, тешко ће ій внутреност, вр є іош немогу знати. А ви милуете род заиста више него ли икакав Србљин, дакле по онои любави и препоручуем вам настоянѣ, и то правлѣнѣ, а прегледавши от прилике моћи ћете знати цѣли трошак, кои ми изволите іавити, да на овай не чекате. С' коим ћу вам и 6 f. од Милаковића из Дубровника прислати.

Може ли се шилятп у Мацарску от тій књига, што се се код С. отаца Єрмена штампаю? іавидете ми и то.

Сви вас одавде пріятели поздравляю. Ово є други Маисторовић, ніе никад біо у Карловцп, ал вас поздравля са нама и с' вашим

Д. Владпс.

П. П. Морао би сам ово на чисто преписати, али заиста нема кад, Фрушић ми рече да ніе потребе

[пре 14, XI, 1825.]

Збогом.

[Напомена Вукова:] одговорено 14/26 Нојемвр. 825. Х. В. о 6 f. ол Милаковића.

[Ориг у арх. С. К. Академије бр. 3233]

6.

Високоучени и високопочптаеми Господине!

Имао сам чест іош 19. текућег примити ваше на мене под 14. овога упућено писмо, из кога сам се іош више о вашой пріятељской любави увѣріо подносећи труде кое у писаню кое

трчаню тамо амо, за кое ћу се старати да вам благодаран и словом и дѣлом будем. Тео сам вам одма одговорити, али очекиванѣ на ваше Забавнике све ме є до сада домамило, пак ево и сада іош ін приміо нисам. Све є добро, и повољно ми како сте прорачунали о будећем трошку и зато изволити дати нека се печата, ако би могло бити до пріе божића а и овде до повога лѣта. А новце ћете до неколико дана найвише до неделѣ т: е: 6. дец. допдуђег ако бог да пріимити.

Као Рецензенту Фала вам од неба до землѣ, и чпсто мп є оно миліе, што ми се кажу мое погрѣшке да се могу исправити. Мени се чпнп да сам млого пазіо да дпгод не погрѣшим, пак се опет измакне и измили дпкоя да се и не осѣтим. 1. *двема, две недра,* метните *двѣма двѣ нѣдра,* само немойте *двјема њедра* метати. Зашто? то ћу вам други пут прешаптати. 2. *воспитаніе совѣт сожалѣвати сочинява* нека остане тако како є. *вос* морало би се промѣнити у *ус, успитаніе. Совѣт* овде говоре *свет* и *сѣт* световати и сѣтовати, а *савѣт,* реће чуем овде готово не[го] *совѣт,* дакле пек остане; знам да иде *со* на *са* на пр. *саранити, састати се,* из овога узрока нека остане *Сопутница* и *совереница. Со* на *са,* али *сусѣд* могло би бити пзіатіе, као и *муж мужем, лушеж лушежом.* 3. *Отечество* и *човечество* иде зар као и *рожанство,* али *човечанство* раіа се зар од *човечан?* А *отачанство* от куда? Задржите дакле молим вас *отечество* наполак є наше, єрбо смо му већ привикли. А велп се *дружеван* као и *човечан* па се не вели *дружеванство.* 4. *Човечіег* ниште да буде *безчовечіег,* ал се сво нечуе нигдп. *Человѣчан* изискуе да буде *безчеловѣчан,* ал се онда мора рећп *человѣчество* а не *човечество,* зато би мп правилніе било чинп ми се рећи *нечовечног* од *нечовек.* 5. *Со тим,* метните *с' тим. Кћерію* и *Любавію* мени се чпнп да є добро и тако, али метните *кћери любави* тв. єдпн. него, немойте *любавлю* молим вас. 6. *именем* метните *именом.* 7. У параграфима зар сам погрѣшіо метнувши чпсла преко реда али не параграфе, но са свим тим видите, молим вас, иде ли у реду или пе? — 8. *Намѣсто* метните *мѣсто. Любав* нека остане *любов.* 9. *Изглед* нека остане. 10. *Искра* пли *варница* све є єдно. Овде се више чуе *искра* него *варница.* Остае вам на волп. 11 *ћуд* чини ми се стои *зла ћуд,* тео сам да кажем *лютитост,* па ми се ніе свидило, па сам метуо, онако. А *срдња* или *гнѣв* чини ми се нема онолико силе, колико оно, пли да рекнем има више, па не знам управо метните што судите да є болѣ. 12 *к' мени, с' њим* нек

остане са (') єр надомѣсти писме гласно изоставлѣно, а тако исто и над (р̀) нека остане. Ербо га іа сматрам као полугласно, што стои мѣсто *р* и мѣсто потребног гласног писмена, а найвише за избѣћи (ъ) са свим, као напр. зар̀зати мѣсто заръзати. 13. У *аріе* и *аре* погрѣшіо сам, метните *аріе*, и *наиаріе*, али *растѣрати* и *посліе* нека остане, на[ви]кли смо овде. —

Молим вас и у напредак, не пропустите ми вашу любав оваковима примѣчаніяма указивати, а іа ћу се старати да є заслужим.

Ваши забавници када дођу, настояћу по жељи, да ій наплатим. Настойте за Цвѣтком молим вас да и оку пріятан буде за препоруку у напредак мало већег дѣлца.

Будите ми здрави и примите поздрав от свію вашій овд. пріятеля, а особито вашег

У Тріесту 30. Нов. 1825.

покорног слуге и почитатеља
Д. Владисав.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3234]

7.

Високоучени Господине!

Ево и дан данашњи изгледаюћи на ваше Забавнике морам вам іавити да іи іош примили нисмо, зашто? Не знам. Ваше сам писамце са привіеним зар от Цензуре Опоминаніе[м] ономад пріиміо, и првосам за Dedicationsnahmen разумѣо, а за друго оно dinstbothen sind keine Sklawen bei uns, не знам штае немам баш кад да прегледам копіе какосам тамо написао. Послаћу вам мое мншленѣ с другом поштом, а за сад молим вас гледайте, те наплатите овай Anweisung, па задржите код вас новце, докле вам узишту за штампу. Іа шилѣм f. 50 ср. ако што претече биће за Забавнике, кое кад примим, стараћу се да наплатим ако буде могуће. Будите ми здрави

у Тріесту 7. Децембра 1825.

вашем почитателю
Д. Владислав.

[Напомена Вукова:] одговорено 15/27 Декемвр. 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3235]

8.

Високопочитаеми Господине!

Ево вам пришилѣм Dedicatiu с' подписом двію Госпоя, мислим да ће овако сад добро бити, мало сам нешто измѣніо по савѣту Фрушића, за то тео сам іош єдну копію за вас, но ствар є мала, молим вас да бисте є ви препписали за штампу; єр ово мора остати у Цензури, као што ми кажете. А за друго примѣчаніе незнам шта оће Г. Цензор. Зато изволите ону врсту изоставити, или измѣнути, гди вам буде рекао, да є несложно с' намѣреніем. И дајте є што скоріе штампару. Вашій Забавника іош нема. А у Сењ су већ дошли. — Іавите ми наплатисте ли од Г. Бозина онај Anweisung од 50 f. сребром. Молим вас настојте ви за коректуром, и гледајте што лепше да изиће. На кое надаюћи се єсам ваш

У Тріесту 17/29 Децембра 1825.

покорни слуга
Дим. Владисављевић.

[Напомена Вукова.] одговорено 25 Јануар (по нашем) 826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3236]

9.

У Тріесту на Шокачко Сретеніе [21, I] 1826.

Високоучени Господине!

Ево єдва ономад пріимих Забавнике од овдашнѣга књигопродавца, *Гајстингера*, на кога є тамошњи Фолке преко некаквог Фурмана біо упутіо, и каже ми, да є у вама погрѣшка, што нисте реченому Фолке препоручили, да ій по диниѣенци пошлѣ, кои би одма біо учиніо, него се овако потезало, кое чекаюћи Фурман док више єспапа за пренос овамо набави, кое опет путуюћи полагано, кое опет овде небреженіем Гаистингеровим єдва 5-га Јануара пріимим, и по вашой жељи и по трошку приложим іош 12-и краицара, да се доплати.

Біо би сам вам одма іавіо, но све исчекиваюћи одговор да видим, шта ће іош цензура тамо зановетати, пак не видећи ништа од вас писмено молим вас сада, да са тим *Anweisungom* отидете іош єдаред код Г. *Бозине,* и да га замолите, нека се постара исплатити то f. 50 ср. єр чуем да он іош нешто аванцира преко свога дуга код овога Крстића, єр ће ми тако управ пропасти f. 200 ср. кое сам му біо дао само за три дана без икакве мое асне из єдног узрока што є Србљин, и што би се рад помоћи а сада ме тако изневерити. Гледајте на сваки *начин,* да извадите то молим вас, да не буде управо барем f. 200. — И ако баш ништа не узможете издејствовати, а ви ми пошаљите тай исти Anweisung. и прорачуните сав тамо трошак, за ту штампарію, да вас намирим, да ви не трпите бар због мене, кад іа због овакій нелюдні као што є Крстић, коекве досаде.

Биће боим се касно, а желіо би да нас тропцу Фрушића Поповића и мене принумерирате за нѣмецке преводе Српски ваше Шѣсана у Пешти, и єдну на єдно[г] Нѣмца овде што се српски учи *Lottich* Hofmeister младог принца Bassiocchi. кои нешто жели писати о Далмаціи, и чини нека собранія. А ако су већ до сада штампане, а ви ми пошљите та четири егземплара, и прорачуните и то у мой рачун, кои ми такођер послати изволите.

Имам іош єдан велики посао писмени основан, заткан и на полак готов, али ће ме секирати іош више цензура, кад є така са тим, са овим ће морати іош више, премда є удалѣно от коекаквог политичког труня, али видим да су и ту тражили длаку у іаету.

Ваш ми є забавник овай миліи, него готово оволики комад злата у моіой потребн, да ми ко даде, и овде сам іа принумерирао по моіой вољи знаюћи, да због календара мораю га неки држати, и већ видим да се гди кои гонитељ ваш почиње ублажавати од првога єда, єр су сви надрикниге, као но што сам и сам іош, пак не да себи ни сам казати, нити да му ко други каже, оно што сам не зна него мисли да сваки све зна — него им се оће свима Доктор Ф. — кои насамари на сто Магараца, кад кои што у вѣтар говори. Ваш отговор Рецензенту наиблагородніе и преразумно исказан тако ми се допада, да га учим, као лекцію на памет. И чудіо сам се біо пріе Магарашевићу, да є мето у Лѣтопис ону будаласту критику

оног Русса, па ми е било чисто жао, а сад ми є опет онолико мило у колико ми є от пріе било жао.

Пита ме єдан из Н. Сада, како су примлѣни забавници, вели, Вукови ту, овде ій нема, вели, вичу на Вука као на душманина. — Нисам му іош одговоріо, али ћу скоро како іа знам. — Па баш и не наодим ни принумеранта ни из Н. Сада, нити из близа онде. Да или ниете им шиљали, или су се баш сложили, да се приброе на нѣга. А онде би баш требао ваш одговор. — Ствар ме забавникова толико интересирала, да на погрѣшке, коій ће за мой оризонт или врло мало пли нимало бити, ни пазіо нисам, само сам у Светцим видио *ф* и *х*, коій онамо смотрио нисам. Іа сам ваш слуга и почитатељ

Д. Владисав.

[Напомена Вукова:] одговорено 27. Јануар. 826.
о Забавницима № 1 и о Весєлога књизи

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3237]

10.

У Тріесту 4/16 Фебруара 1826.

Високоучени Господине!

Ево вам овде єдне камбіяле од педесет форинтій, кою настойте инкасирати, и за себе од ваши забавника, што вам припада, задржите, а са осталим гледајте, да трошак от штампаня и артіе платите, ако буде доста. И судећи по вашем казиваню, да неће више изнети књижица, него два табака и на 16-том и мислећи, да ће толико бити доста, за сад вам само толико пришилѣм, ако ли би што год претекло, или недостало, изволите ми явити. Мислим да ће бити доста 500 комада, и на онаквом истом формату, као и ваши забавници, само на 16-телу с' онаким истим корицама. Нѣколико само на лѣпшой артіи, за даривати овде и коекуда моим бившим ученицама, за кое сам найвише оно и скупіо, и списао, и то найвише до єдно 50 комада. За коректуру се не бринем, будући, да сте ми се ви сами за такову обећали, за кою ћу

вам се старати благодарним бити. Само настойте, да и оку буде мило погледати. Знате ли, да є за дѣвойке, кое радіе читаю *Романце,* него ли што слушаю коекакве предике. Кад буду свршене, кое настойте да што брже буде, а ви изволите мени послати до єдно 100 комада. Две стотине изволите послати у Нови Сад Г. Атанасіи Георгіевићу, 50 задржите код вас а 150 изволите послати, као што сте ми ви сами препоручили Г. Миловуку у Пешту, кога и немам чести познавати, но коме изволите ви од ваше а преко вас и мое стране препоручити да распрода, да видим, какву ће срећу имати овай први производ мог малог труда.

Овай ми мой садашњи посао потребуе времена за преписиванѣ мало чистіе ер є измрляно. Зато како буде готов, а и ћу опет к вама, па Бог вам а душа вам. — Нек вам є іош коя главоболя според толикій други вашій кои ћете безсумнѣно подоста имати.

Прибройте нас троицу на Стеићево изданіе, т: е: Фрушића Поповића и мене а притом іош и Госпоју Софію Теодоровића, и будите нам здрави свима а особите вашем

правом почитателю
Д. Владислав.

[Напомена Вукова:] одговорено 24. Феб. 826.
N. B. о Забавницима.

[Орил. у арх. С. К. Академије бр. 3238]

11.

Високоучени Господине,
Мени особито високопочитаеми!

Не давно сам пріимио преко Г. Илійћа из Карлштата 20 комада *огледа* вашій, комад по 10 кр. од коій вам новце имам положити тамо у Бечу, и чисто су ми добро дошли, за мое мале приватне лекціе преводећи са Српског на Таліански, зашто ми то не іависте ви сами пріе? него сам се мучіо као враг по паклу гди што с' баснама Доситеевим, а гди што с моим самим преводима. Шта би од *Цвѣтка?* И сам по дугом мом цензурираню и сам нашао погрѣшку, кое сам біо метуо

sub NB. пак ни сам метнуо. Єр сам неку мисао мисліо да уметнем у Цвѣтак из *veillés de chateau de madame Genlis* па нисам уметао, а напоменуосам у *предисловію* и то под именем *Education des jeunes dames* зато избришите ону врсту (: и из Г. Жанли Education des jennes dames) пак є онда све свршено. Гледайте ви бога вам мога чуда, мал се пред светом не осрамотн! А само и[з] узрока кратког памтења.

Ова дуга цензура у томе ми є послужила, да ћу ову другу ствар мало болѣ и више пута прегледатн и сам и преко другога. Али се не би лако рѣшіо шиљати є у Беч на Цензуру него у Пешту, и на цензуру и на штампу.

Да видите шта сам коешта накупіо амо, за мою забаву, кое намѣравам сложитн два дѣлца, єдно под именом *Енцикло-педіе за дѣцу малу,* у четири свеске, а друго под именом *Библіотеке за Домаћина у Кући.* У овой ми долази и за Єзик Српски, како є у ком вѣку говорено српски, од овакови комада рад би сам набрати из достовѣрній књига, коій Фала богу немамо, кромѣ оне *Дабишине дипломе* за сад као наистаріе у мене, и іош єдне ако добавим из єдне Дубровачке руке от старина, не знам ни сам шта є. Дед ми напомените ви кои комад, а у Граматици Г. Дубровскога у префаціи питам кое куд, ако би се до чека доћи могло. Колико толико.

Имао би сам вас іош питати нешто и за неколико правила граматически касателно помѣна писмена, но баш за сад немам времена. Имам нешто више посла него обично. Ово ћу оставитн на друго време.

Будите ми здрави и одговорите ми шта би од Цвѣтка, и избришите ми оно.

[крај Фебруара 1826.]

ваш истини почитатељ
Дим. Владисавлѣвић.

П. П. Г. Фрушић доби ономад сина *Чедомила* а данас има осам дана мало не оде на онай свѣт от *колике.* Сад є добро, али є іош затворен у соби, и не излази.

Горњи.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3239]

12.

Високоучени Господине!

Прије неког времена біо сам поручіо само устмено по Г. Доктору Атанасіевићу, да бисте имали доброту и код Censur-Hofstelle пріявити се, валяда в *Цвѣтак* какво год рѣшеніе имао. — Єли то тако тешко са сваком књигом, или в то нало само цветку у срећу. — Ово вас питам за то; єр имам опет єдан превод с' Италіянског, ког би рад за ново лѣто издати на свѣт. Цвѣтак ми се чини, да в прилично доброг садржанія, али в ово млого болѣга. Ал би ми жао било, ако би срећу пр̀вога имао. — Veselo-ви Пѣсана *Hochzeitslieder* не добисмо, него само Фрушић єдно, а ми изгледамо на ваше обѣћанѣ іош пріе вашег поласка из Беча. — Ови ћу дана послати принумеранте Г. Миловуку. Нећемо ій имати колико лане, ал ће ій бити доста прилично за Тріест. Овій дана проће из Дубровника за Н. Сад Г. Милаковић и мой синовац Јован Влад. Обрните се с' вашим принумерантима на Г. Гагића ил на Шкулѣвића Јову. Поздравля вас Г. Фрушић Поповић Радонић и Теодор скупа с вашим

У Тріесту 11. Октомбра 1826.

почитателѣм
Д. Владисавлѣв.

[Споља:] Dem Hochgelehrten
H. Vuk Stephanovich Karadshics
aubzugeben
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено на Митров дан.

[Ориг. у арх. С. К. Академија бр. 3240]

13.

Високоучени Господине!

Ево већ готово избечи очи гледаюћи на ваше *Забавнике* неће ли откуда искреснути, па ни откуда ни гласа ни трага.

Шта бп? Ил зар іош наштампани нису? или зар Г. Миловук ниіе моій принумеранта пріиміо? па зато никаквог амо ни послао ніе. Али би мислим Г. Миловук могао свагда 10—15 прислати амо баш и кад не би біо пріиміо никаквог одговора одавде с' принимераціом. На сваки начин, и сам се до сад изговарао пред принумерантима свакояко, а сад ме се већ оканули, пак ако и примим, бог зна какоће іи они примити и оће ли? Єр су се млоги провидили с' Будимским.

И сам вам морао одма на ваше од 24. Октобра пр. г. одговорити, али исчекиваюћи непрестано на одговор Г. Миловука ево све до сад заоста без одговора. Са свим тим ако є и касно, можете по пріятељству судити, кое вам чистосрдечно исповједам, да нам є свима воопшче мило било чути оне гласе, да сте кроз Шишкова добили ону одавно већ заслужену награду труда вашега. Видите драги Господине! како има іош людій на земљи, кои знаю уважавати чисту и разумну љубав к' роду своме. Да вам буде срећно и дуговечно уживанћ ове награде є жеља сваког разумног Србљина, и вашег пріятеља. Доктор є показао ову новину негди у друштву, сви су є радо чули као нову, ал не као милу — cecitas. — Не постави им грѣха сего, не вѣдят. — Ал се и ови умаљаваю. За мой цвѣтак баш и не марим, што ніе изишао ис цензуре, зар валяда ніе ни ваљао И сам га пречиніо и расшриіо. Промѣнуо сам му и име, сад се зове *Мати,* само треба да га мало отурпіям и препишем, него сам га пустіо мало да сазре іош болћ. Међу тим ми є єдан мали превод изишао већ из руке єдном, треба и он поправке, па му мислим дати име *Отац,* єр є нешто валяно. Овог би сам рад штампати у Карлштату, као што ми є Г. Илиић казивао, да очекуе тамо до мало времена србска писмена, у незнам каквога књижара. Ал му морам приложити ъ, ь да ми остане љ, њ, ђ, ћ без критике.

Зато вас молим, да бисте изволили од оній педесет форинтій, кое сам вам лане у име штампаня *Цвѣтка* послао, наплатити ваше трошкове, кое сте у име мое тамо чинили, у име принумераціе на *Шафарикову Исторію* и *Веселове пѣсне,* и остало што знате, да сам вам дужан, а што претиче да бисте изволили Г. Миловуку у Пешту послати, да се наплати за *Благе обичае, Алманахе Бинатске,* и за *Карактеристи.* Чусмо да є изишла у Лаипсику некаква Србіада. Дед нам швите шта є то? И какво є дѣло? — Оћели 4 дѣо пѣсана скоро изићи?

Камо *Житіе Руског ђенерала?* Ніе ли за Цвѣтком пропало? — Доктор, Радоњић и Поповић, вас любезно поздрављаю с' вашим вас почитуюћим

У Тріесту 25-о Јан. 1827. по старом.

Пріятелѣм
Д. Владисављев.

П: П: Молим вас да бисте учинили доброту, да запитате мога комшію Г. Матића: ели пріимио какво писмо од мога синовца Јове Марцикића или зар Владислава (: не знам како се подписао :) у име некій Атестата, кое е он лане преко Задра из Дубровника у Беч послао, кое жели преко Г. Матића, ако е икако могуће, или повратно опет овде порадп свое потребе овде у Академіи Наутическои имати, или се барем о њима извѣститп, гди се и код кога се сада находе, за свое владанѣ. Addio.

[Споља:] Dem Hochgelehrten
Herrn Vuk Stephanovich Karadschich
auf der Landstrasse № 291. rückwärts
in Hofe in 1-ten Stock
in *Wien.*[1]

]Напомена Вукова:] одговорено 8./20. Јулија 827.

за Милаковића	6	f.	C. M.
за Забавнике лањске Stempel	10		—
„ „ овогод. „	1		12
за 4 кн. Веселога пјесме . .	2		40
за 6 Еман. Житија	3		36
за 22 Забави. 827.	8		48
	32	f.	16
	17		44
	50	f.	00

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3241]

[1] Овака адреса и даље.

14.

Високопочитаеми Господине!

Ономад пріимих ваше почитаемо од 21. Октобра с' обіавлѣніем на Забавнике доидуће године, а біо сам не давно добіо єдно и од Г. Фрушића с' препоруком, да вам с' одговором пошалѣм и принумеранте; а осим тога біо сам вам остао дужан с' одговором на єдно писмо од М. Јуліа, гди сте ми послали рачун о свему, што є било међу нама, кое одобраваюћи само вам могу іавити, да Сватовски пѣсана на Нѣмачком іош не добисмо, а чиними се да сам за нас троицу овде искао три комада, па ви посласте єдан Фрушићу, а нама двоици ништа. —

Да видите чуда! с' вашим писмом од месеца Јуліа. Пріе него што ће ми ваше писмо доћи, дође нам овде у госте и на квартир за кои дан Г. Издатељ Сербіанке. По случаю мой ми га колега донесе ис кафане *Pollarstern* заєдно з' брат Симом. Познаду га, да є од вас и таки питаю, да виде, шта є новог? Отворим писмо, и почнем читати све редом до Сербіанке; ал кад овде дођем, видим нешто опоро, рад би да он нечуе, (єр ту и више друштва біяше. Два попа, коига дижу у облаке, єр е писатељ, а іош мой синовац, кои є баш оніи дана свршіо *Наџіона* читаюћи, кои брани Таліански език од Латинског и Француског, и чисто би требало, да га сви учени Србљи читаю). Али он неће да пусти; не замоли, него чисто натера, да читам; іа се покорим. Ал іа читам, а он се знои, а попови га почну нешто накриво гледати, а кад дође до онога, да ће се убити, рад би и он, да сад умучим, ал сад іа нећу него све до краја прочитам. Сад можете судити, како є мени, како ли нѣму, како л' є нама свима било. Узе он опет повторавати ону свою Максиму, да граматиста служи єзику, а Поети да єзик служи. Ал му є све то забадава, кад се сви склептамо около нѣга, нема кудкамо сирома, браніо се два три дана, па после га се оканусмо и ми, а и он поче нам право давати; а зашто? Єр є чініо све по старому читаюћи Мразовића Граматику и Соларићево о самости, и за то баш и фали Соларића као наиболѣга нашега досад списателя, видите, да *не вѣст что творит*. А баш сте га добро и класифицирали, казавши му да га нико и не чита; єр ни онога покоинога нико не чита него

сам Симо. Обећао ѳ да ће се поправити. Не знам ѳли му Фрушић што на саму говоріо, али пред нама ништа о томе. Одобріо му ѳ само, што иде у Ц. гору. Менисе чини да ѳ он ваш антагониста. Ви Србіанац а он Сарајліа и Бошњак. Дед се дрште и ви и он, ѳр ако ми каквог Ерцеговца међу вас туримо не знам шта ће бити од вас. —

Шта се вама чини од Османиде. — Мени се четворо у њои не допада. 1. Нема предговора у њой, кои заслужуемо ми спрама Османиде. Не знамо времена, опстоятелства, узрока Спѣваня Османидина. 2. Не познаемо Гундулића ни Дубровчана готово. 3. Не знамо гди кои мѣста Исторически, или су измишлѣна или су истинита. 4. Ортографіа ѳ могла бити наиболя ваша овде. Па ѳ іош коректор нагрдіо. Ово сам му іа по наушћеню Нашег Пріятеля *Luticha* напомньо; ал ѳ он бio начуо, да ће ѳ Дубровчани скоро издати, па ѳ ктео, да ѳ он предвари, па ето ти како ѳ испало. Мени ѳ заиста повољнія Дубровачка у свачему него ли ова. —

Принумеранти наши

[штампано у Даници за г. 1828.]

Молим вас, календари нека буду обашка, као лане, од Забав.

Учините ми притом любав и подайте Г. Стеићу од оній [Вуковом руком написано при дну писма: NB. 17 f. 44 хг. СМ.] 17. фор. код вас, f. 8 за четири Принумеранта на Макровіотику. А ако што претече іош коя краицара, а ви ѳ изволите послати Г. Миловуку у Пешту, ѳр му морам плаћати, нешто. Будите ми здрави вашем .

У Тріесту 3. Новембра 1827.

Почитателю

Д. Владислав.

[Вукова напомена:] одговорено 11./23. Нојемвр.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3242]

15.

Мили Господине!

Из вашега на ме под 11./23. Нов. упућеног писма видим да жалите, што сам показао писмо Сими Милутиновићу кога сам већ био завио, да є баш управо неотице било, а вѣруйте да є и мени и нѣму било жао. А што би би, већ не промѣну више. Он є преко Дубровника у Цр. Гору отишао, чини ми се тако є и оно писмо на нѣга од оца му зар? упућено. Овде ћете примити єдно писмо гди вам пошилю из Дубровника новаца, код мене су и како добіем прилику послаћу вам ій. За сад само знаите то. Овде смо сви здраво а то исто и вама желимо. А особито ваш

У Тріесту
24. Новембра 1827. по старом.

препокорни слуга
Дим. Владисавлѣвић.

[Напомена Вукова:] одговорено 2./14. Дек.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3243]

16.

Високоучени Господине!

Изволите овде пріймити два писма приключена из Дубровника на вас преко мене упућена, и єдан Anweisung од f. 55 16. од коій вам пошилю из Дубровника за сада f. 40 16 и от пріе опет преко мене из Дубровника f. 15 кое у свему чини f. 55 16 к. — Овіи су последњи позакаснили зашто прилике сигурне нисам имао да вам ій пошлѣм, а Трговци се малій овако стварій нерадо пріймаю. Принумеранте ћу у Пешту с' првом поштом послати и шире штогод и вама писати.

Будите ми здрави, и честит вам долазіо и овай и млоги други Ускрси, а нама да бог да, срећан, да буде!! Єр нам є

нешто слаб, а не мало него здраво слаб Доктор Фрушић. — Овай Anweisung по гласу наплатите, и не пропустите ме одма извѣстити вашега

У Тріесту 31. Марта 1828. по нов.

Правог Почитателя
Д. Владисавлѣв.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3244]

17.

Високоучени Господине!

Ја сам бесумнѣно закасніо с' Принумерантима на Милошев Живот, ал сте и ви закаснили послати нам ій раніе; Што сам закасніо то му є осим други моій послова іош узрок и само ишчекиванѣ не били ког принумеранта іош више добіо, и ніе ми било забадава. Ево ій дакле по реду:

[Штампано у „Милош Обреновић“ осим ова два имена: Никола Станић Бококоторац и Никола Томановић].

За ове сам новце от половине инкасирао. Још ми остае од неколико да покупим пању вам ій у Пешту послати. А не давно сам добіо из Дубровника на вас нешто новаца, с' коима сам и оно моій 15 форинтіи добивени из Дубровника прислао заедно у Беч на ваше име с' векслом, свега износи f. 55 и неколико краицара сребром кое мислим да є већ инкасирано. Не пропустите ми іавити, єли све изишло по реду за мое управлѣніе.

Доктор нам є іош болестан.

Он вас поздравля с' вашим вас почитуюћим слугом и пріятелѣм

Д. Владислав.

[Споља:] Dem Hochgelehrten Herrn
H. Wuk Steph. Caradschics
mit Briefen des Herrn Johann Berics
p. *Wien.* zu *Ofen.*[1]

[Напомена Вукова:] одговорено 12./24. Априлија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3245]

[1] Овако и даље.

18.

У Тріесту 19. Апр. 1828. по стар.

Високоучени и
Мени високопочитаеми Господине!

Јуче сам пріиміо ваше почитаемо на ме упућено ис Пеште Писмо, и све што ми у нѣму іавляте разумѣо. А сад вас молим, да ако іош нису Принумеранти наши Тріестински наштампани, да ии гледите овим редом ако вам је и како могуће дати наштампати, ѳр сам неке изоставіо, а неке опет у ред Тріестинаца поставіо. А овако би требало.

[Наштампано у Милош Обреновић etc. из Трста и из Боке Которске].

Да сам се надао, даћу од ва[с] сигурно одговор добити, біо би вам преправіо новце іош сад да вам ій овом приликом и пошлѣм, али ми дође ѵче а данас опет нешто посла, те не могу наћи трговца кои там с' Пештом ил Будимом ради, негоћу наискоріе постарати се за то. За сад вас поздравлям от свега нашега друштва ваш

Почитатељ
Дим. Владислав.

[Напомена Вукова:] *по други пут* 18./30. Маија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3246[

19.

У Тріесту На Дуове први дан [13. Маја 1828.]

Високопочитаеми Господине!

Ево вам ѳдан Anweisung са f. 40 ср. коега изволите наплатити, и задржите за себе f. 14 и 8 кр., а остало изручите молим вас Г. Н. Стояновићу Манипулисти Српске Матице. Біо би сам вама іош и више послао новаца, али имате знати да ѵ наипре принумерирам и при раздаваню књига наплаћуем

се, зато би вам ѿ од мое стране сад послао біо или све, што вам иде или бар више от половине, али белай нанесс недоскудицу баш некако изненада, те ій за сад немам, при свему том нећете дуго на њи чекати.

Ономад прими и овій f. 5 ср. 20 кое ми не доспѣше у Anweisung, него ій ево у Банки и ѿвите ми одма за мой мир, како ій инкасирате и предате реченом Г. Стояновићу.

Заборавих уписати, да ми Г. Стояновић пошалѣ овій неколико нарученій Лѣтописа за ову Годину, ако є кои изишао, и то ако ће за сад без новаца, ако ли неће, а оно Geduld. — Узмите ій ви interim за мой рачун, па ћу вам ій з'другом приликом платити.

А найвише вас молим, макар како, само што скоріе баш макар и по дилиџенци набавите ми тамо єдан овогодишњи календар будимски, да предам єдноме, коме морам, већ ми додія, и пошаљите ми га найскоріе, што узможете.

Сви вас любезно поздрављю. Фрушић нам е оздравіо.

Шѣсана іош имамо не проданій.

Будите здрави вашем

Слуги и почитателю
Д. Владислав.

[Напомена Вукова:] одговорено 26. Маја.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3247]

20.

У Віени Г-дину Вуку Стеф. Караџићу.

У Тріесту 19. Августа 1828.

Високоучени Господине!

Овай Листодавац биће Г. Мурали Турчин, кои полази у Беч у име своій Послова, чиними се у име некаквог Процеса, и непознаюћи никога тамо, замоли ме да га на кога тамо препоручим, кои би му могао што год показати, и іа не познаюћи другога кога, молим вас препоручите га, коме ви знате — Видићете га. Цр̀н є, ал разумѣ мало и нашки. С' истим вам

іавлям, да сам у вече у очи Госпоине наше приміо тек књиге, и з' доидућом пр̀вом Поштом моћи ћу вам послати нешто новаца, а мож бити и све, ако све инкасирам; а имаћете све принумеранте и на Забавнике. —

Препоручујућисе вам у любав єсам ваш

Препокорни
Д. Владислав.

[Споља:] Dem Hochgelehrten
H. H. Wuk Steph. Karadschics
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3248]

21.

Високоучени Господине!

Знам, да се ви начекасте новаца за ваше Историе, ал се и ми начекасмо доста История. — Тек су нам из Беча ономад по мору дошле из Рѣке, и мал ме капетани не потурчише за то, што су били напред платили, и по мом обећаню и вашем морали би су ій іош месеца Јунія имати, па се некако протеже чак и до друге половине августа. Ал є сад све мирно. Ево вама новаца f. 27 12 а примили сте у Пешти іош М. Јунія f. 14, 8 кое чини свега f. 41, 20. А толико износи 31 ек. Историе по 2 цванцике. Гледао сам по каквом трговцу, да вам ій пошлѣм, па не могу да напипам. — Јавите ми како ово примите. —

Књиге две из Рагуше од некаквог Самсара имао є мой синовац, ал іа мислећи, да су нѣгове, а он зар мислећи да ми што за ньій казао, могле су стаяти овде и памтивека, а ви бисте ій се начекали іош дуже нег овій новаца да се нисте іавили с' последњим вашим.

Знам да ће бити касно за Принумеранте на Забавник од 1829. ал што му є, ту му є, турите ій макар на корице. А ево вам ій опет без новаца.

[Пренумеранти из *Трієста* штампани у Даници за 1829 г.]

Од овій нека буде 6 комада раздвоен календар от књиге, а остале заедно. Новце ћете примити, како примимо књиге.

У Тріесту 4/16 Септембра 1828.

Будите здрави вашему

правом почитателю

Д. Владисавлѣвићу.

А pro pos). Примисте ли ви едну банкноту од 5 f. ср. у писму, кад сте примили оно новаца од мене. Оно 5 f. пошилѣ вам Шкулѣвић из Дубровника, ꙗвите ми.

Граматике Поповића іош нема амо, кажу му да су є послали у Маџарску Канцеларію. Поздравля вас он и ми ваши пріятељи.

[Спољa:] dem Hochgelehrten
H. H. Wuk Steph. Karadschites
mit Briefen des Herrn Tirka
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 16/28 Септ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3249]

22.

Високоучени Господине!

Ово дана каза ми. Г доктор Фрушић, да сте ме поздравили иштући, да вам пошалѣм новце за Забавнике ове године, кое би іа веома радо учиніо, єр знам, да вам требаю, као и сваком свое што треба; али знате ли ви, да ми овде и не знамо эсу ли ваши Забавници за ову годину по вашему обіавленію изашли; єр нити нам є какав овде дошао, нити смо чули, да є коме год овде дошао и какав. Ꙗ сам вам ктео писати више пута, ал чувши преко Г. Петрановића из Беча, да сте били отишли у Србію, нити сам знао коме? ни како писати? Г. Иліић учитељ Карлштатски мой досадашњи у Карлштату корешпондент сад се закалуђеріо код Г. Е-пкпа Мушицког, па ми на моя два ни бѣле ни црне не одговори. Зато, ако знате, да су гди год запели, пишите, нека ій пошлю,

што скоріе. А новце сад нити смем искати нити би ми ій дали, да вам ій пошалѣм.

Ми смо сви овде здрави, сви вас любезно поздрављю, а особито Фрушић. Радонић (кои се сад у Лазарету наоди бивши већ ево две године све еднако у Александріи и Каиру у Египту) Теодоровић Поповић и

У Тріесту 18. фебр. по стар. 1829.

ваш почитатељ и слуга
Дим. Владислав.

[Споља као на претходном]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3250]

23.

Високоучени Господине!

Ваше ме є писмо с' обнвленіем на Поезію обрадовало с' врло ретком и милом радошћу, а найвише, што вас опет имамо за већу асну, него што би вас имали на мѣсту, гди сте нам три године били. Г. Доктор нам є по жељи жив здрав и добро са своима. То желимо и вама. Принумерацію сам упутио у Пешту на Г. Миловука, али без новаца. А ово приклоплѣно, кое молим упутите на Г. Тирола, тамо гди є, садржава такођер Принумерацію на нѣгово Землѣописаніе, али и оно без новаца. — Мой бивши колега Г. Поповић мислим да є тамо у Србіи под именем Остроило: єр га у Ц. Гори већ от три месеца нема. — Тамо є сад Милаковић, кога мислим познаете. Поздрављюћи вас любезно от свію вашіи пріятеля, а найвише од Г. Доктора єсам

У Тріесту на Спасовдан [19/V] 1832.

ваш истини слуга
и почитатељ
Дим. Владисављ.

[Споља:] dem Hochgelehrten
H. Vuk Steph. Karadshics
por Carlstadt
in *Semlin*
in *Syrmien*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3251]

24.

Високопочитаеми Господине!

Мени е веома жао, да вам и после онако красне надежде о успѣху новога плана сад овако неповољни глас донети морам. При свой доброй жељи труду и крвавом зною Г. Доктора Фрушића заедно с вашим пріятељима због некій баш као навалице данас догодившій се неслоги, ваше се Прошеніе овде данас у Собранію ни в предложило, а со тим се и надежда сва нашій и вашій жеља за данас осуетила. Тако су опстоятелства са собом донела. Ви знате, да се при сваком добру више пута при великом труду не може до намѣренія доћи, или барем веома рѣтко. И када у оваковой ствари жеља и труд по жељи испадне, више се мора сматрати ка чудо, него ли као обична ствар. Надаюћи се на ваше искуство и познанство света желимо да ово к' срцу не пріимите, као што га в пріимио сваки ваш овде пріятељ, а особито Г. Доктор Фрушић, кой вам овако неповољног одговора чисто от стида и туге ни писати не може, тим више, што га в ово и у постелю бацило. Може бити, да ће кадгод време донети, да ће се и ово опстоятелство промѣнити, али се за сад немамо ни чему надати, него настояню и труду о извршеню вашега старог плана, о коме нећемо пожалити труда, барем да овай за руком и по жељи изиће. Надамо се пак да ви са свим овим неповољством нећете у вашой любави к' роду оладнити. Ви знате да се времена меняю а и люди с' временима. Нека вам барем то за утѣшеніе служи, да іош има люди, кой вашу любав к' роду и потомству какогод и настоянѣ о нѣговом напретку знаду почитовати и уважавати. А ми међу тим тим нећемо престати бити свагда ваши

У Тріесту 19. Марта 1833. стар.

истини почитатељи
Д. Владисављевић.

[Споља:] Dem Hochgelehrten Herrn
H. *Wuk Steph. Karadshics*
am Spitelberg № 133 im Hohe hinten
im 1. Stock. die Thür № 15.
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 25. Марта 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3252]

25.

Љубезни пријатељу!

Истина да ми је писмо ваше од 19. овог месеца сасвим другојачији глас донело, него што сам му се отуда надао; но опет ме није врло ожалостило. Ја сам научен на таке догађаје. Право би чудо и штогод изненада било, да се свршило по жељи; али овако нити је чудо, ни изненада. Људи су људи, свуда и свагда. Тако ви поздравите Господина Фрушића, а и друге све пријатеље, нек се они за то ни мало не гњеве и ни узнемирују. Ја њима свима остајем благодаран на доброј вољи и на жељи, као да ми се то и учинило: „Кума нуђена као и чашћена". А да ћу ја због овог догађаја оладнити у љубави к роду нашему за то се ни мало не брините. До сад су таки догађаји више моју љубав к народу оживљавали него су је убијали.

За мене ће бити велика (и за сад *довољна*) помоћ, ако ми будете могли наћи они 20 родољубаца и пријатеља, да ми буду као постојани пренумеранти по на 15 егземплара од сваке моје књиге барем барем за две три године у напредак; ако ли се, мојом срећом, и то буде овим догађајем искварило, а ви барем гледајте, да ми што више пренумеранната скупите на ову четврту књигу народних песама (ваља да се неће бити у један пут сви Тријестанци *против мене* побунили!) — Господин Гагић ми пише из Дубровника од 7/19 овог месеца, да је писао Господину Фрушићу, да ми за његов рачун пошаље 29 форинта 20 хм. СМ. Кад би ми то Господин Фрушић могао *одма* послати, велико би ми добро учинио!

Поздрављајући љубезно и вас и Господина Фрушића и остале све пријатеље и препоручујући вам се дојакошњој пријатељској љубави с истиним високопочитанијем остајем

У Бечу 25. Марта (по нашему) 833.

Ваш покорни слуга
В. С. К.

П. П. Збиља! Ако није каква особита тајна, рад би сам знати праву истори[у тога догађаја, због кога се моја молба у општеству није могла предложити (или примити?); и то *само* да знам.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3253]

26.

Високоучени Господине!

Ево ме сада с' мало повољніим писмом, него ли што нам є било оно мое пред овим. У овом изволите пріимити векслу од 52 фор. и 20 кр. Сребром за два принумеранта, а то є: Пр̀во Г. Гагић са нѣговій іош неколико, кое є он навр̀бовао у Дубровнику, и од нѣга вам иде 33 f. и 20 кр. А друго є од Г. Доктора Фрушића, кои вам за свою принумерацію на IV част Пѣсана пошилѣ f. 20. Пріимите ій са оном любави, с' каквом вам ій Пошилю. Г. Доктор не може вам данас писати, за то наложіо є мени ову дужност кою радосно извр̀шуіем.

Опет осіява гди коя луча надежде, коя мал се не угаси. Биће добро, ако Бог да! Свои смо, ако смо кад кад и лютп. Историја пређашнѣг неуспѣха била є више може бити незнанство, него злоћа или пакост. Сада будите са овим задовољни; А ваши се пріятељи радую вашем успѣху. Са овим заключавам у итости ваш

На велпки Петак [31.—III.] 1833.

свагдашњи Почита.
Дим. Владисав.

[Споља:] Dem Hochgelehrten H. Herrn
Wuk Steph. Karadschich
am Spitelberg № 133. im Hofe hinten
im 1. Stock die Thür № 15.
in *Wien.*[1]

[Напомена Вукова:] писано 1./13. Јунија 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3254]

27.

Господине!

Овде изволите примити у итњи принадлежеће вам за досада инкасиране књиге f. 18 20 од нашега Г. Лазе Баіо-

[1] Овако и даље.

вића, доброга Србљина, кои ће вас и онама извѣстити, а за сада изостављям остало. Преко сутра ћу вам остало писати и послати. Сви смо здрави, а то и вама желимо а особито ваш

У Трс. 5./25. [!25, V?] 33.

вас почитуюћи
Д. Владисав.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3255]

28.

Високоучени Господине!

По Обећаню моме преко Баіовића не мого вам одма одслати Принумеранте, а ево зашто: Оно дана біо сам начуо, да ће се овде код нас скоро дрѫжати капитул, (:диван Срѫски:) гди сам се надао, да ће се и за вас што год споменути, премда с' ладном надеждом о повољном успѣху, и ево фала Богу єдва юче желя се испуни. Између млогій ствари доктор Фрушић одушевљѣніи духом говорљивости, него ли обично, учини у Дивану законито, те се за вас одреди годишня награда за ваше труде и любав к' роду Сто форинтіи од општества за кое време, а после ће бити и више, док се мало више упознаду с' вама. Господине! Ово є мало по нашой жељи, али судите з' друге стране, да би и сто крайцара за сад одавде и у ово име єднако мило било; єр се отвараю врата на што год болѣ моћи мислити и надати се. Ви знате ко смо. Него фала и префала Доктору Фрушићу. Єр што год мисли говори и ради, све є болѣ од Болѣга, камо срећа да ій у сваком барем већем Општеству има по єдан или по два оваковій. — Из овога се премлога добра рађаю; Ѝ би желіо, да би ово пукло по цѣлом Срѫском Свѣту. Ѝ іош данас пишем Цветку Раіовићу у Београд, Миловуку у Пешту и Танасіи Георгіевићу у Н. Сад. — Піян є Доктор од Радости, а и се нећу за дуго отрезнити. — Што вам пріе нисам могао казати за узрок немира докторовог и болести у прећашнѣм капитулу у име вас, то є Прво што се біо нашао єдан уплювак, те окужи свакога по на само, а међу тим дође єдан са стране те и он припоможе, а наипосле дође и єдан Славено Сербскіи

Списатель са своим Житіемъ, те и он поче викати међу людима на килаво Њ и Љ и тако уби сву надежду готово за свагда. А юче ево изненада атагира Доктор, те изиђе за руком као што реко.

Тріест.

Високоуч.	Г. Димитріе Фрушић Докт. медиц.	f.	20
Поштенор.	Г. Петар Теодоровић великокупац	f.	10
„	Г. Крсто Цвѣтовић „	f.	10
„	Г. Никола Бота „	f.	10
„	Г. Максим Куртовић „	f.	
„	Г. Н. Н. „	f.	10
„	Г. Андріа Стойковић Люб. Наука	f.	9
„	Г. Матіе Ђурановић Морск. кап.	f.	6
„	Г. Браћа Гопчевићи великокуп. књиге		2
„	Г. Браћа Ћирковићи „ књ.		2
„	Г. Браћа Поповићи „ књ.		2
„	Г. Алексан. Мариновић „ књ.		2
Високоуч.	Г. Симеон Димитріевич учит. књ.		2
Честнѣиш.	Г. Симеон Главаш Капелан књ.		1
„	Г. Даміан Груборовић „ књ.		1
Добронад.	Г. Евтиміе М. Вучетић ученик књ.		1
„	Г. Стефап М. Вучетић „ књ.		1
„	Г. Јован Н. Вучетић „ књ.		1
„	Г. Драго Теодоровић учен. Ш. лат. кл.		1
	Димитріе Владисавлѣвић	f.	25

Овде сам записао некима форинте, па класнфицираите ви за књиге како знате, а књиге већ се зна, да ће а неки да су већ платили.

Што пріе саберем Новце то ћу вам пріе послати, ер ове све имам у рѣчи ал не у кеси. Али ће бити плаћени, сад не смем наваљивати, ер кога е молити, ни е га срдити.

За сад будите ми задовољни. Мождаће вам данас и Г. Доктор писати, само ако му допусти време. Има доста Грипа по мѣсту, па и он нема време на свою волю и заповѣд. Препоручуюћи се вама у љубав есам свагдашњи ваш

У Тріесту 29. Маіа, 1833.

Слуга и Почитатељ
Дим. Владисавлѣвић.

Збиљом! Добисте ли какав одговор ви из Одесе. Ја сам писао преко Косте Радосављевића (у Оде)си на Г. Филипа Лучића понуђаваюћи га на Принумерацію Пѣсана, па ни од Косте ни од Г. Лучића ни рѣчи одговора. Јавите ми, ели барем вама ко год од ове двоице одговоріо. И ако ни є, а ја судим, да не би зло било, кад бисте ви реченога Г. Филипа Лучића, доброга и Човека и Срѣбина на то понудили. Addio.

[Напомена Вукова:] одговорено 8./20. Јулија 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3256]

29.

Високоучени Господине!

Писмо од Обшчества овдешнѣга упућено є на вас тамо; али Бог зна оће ли вас наћи, како є упућено без показаногa квартира вашега, зато ако га іош до сад пріимили нисте, изволите се на Пост-Amt-у извѣстити и пріимити га.

Овій дана пошао є тамо кандидат владичества Црногорског, кои преко Беча иде у Петробург. Препоручили смо му, да вас тамо посѣти, кое ако не буде до сада учиніо. Истражите га, ако већ не буде далѣ пошао и познајте се шњиме, заслужује из млого узрока бити вам познат, а особито што є и без чина, ког носи, добар Србљин. Бићете задовољни чути га.

Евовам и єдне нѣгове пѣсне овде сложене. Ако судите да заслужује, ставите є, гдигод у ваша писмена дѣла, коя будете свѣту саопшчавати. Єзика Црногорског Штил заслужује, да и наши Мађарски Србљи чују. Да видимо, шта ће рећи Зоили. —

Чекам два завежљяя књига transito преко Беча, како ми Г. Тирка пише, не знам или од вас или од Г. Стеића.

Г. Фрушић и сви ваши пріятељи поздрављяю вас преко вашег

У Тріесту
у очи Св. Петра [28.—VI.] 1833.

почитателя
Дим. Владисављевића.

[Напомена Вукова:] одговорено 8/20. Јулија 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3257]

30.

Високоучени Господине!

Из вашега Писма разумѣо сам све, што желите, и у свему ћете бити служени, осим у име Писма од Општества, а нарочито рѣчи *на годину*. Ово нити смемо ми, нити ви поправляти; ер тако є већ протокулирано. А да неће бити само за ову, него и за сваку годину у напредак, ту вам стои Г. Доктор добар, докле є год он жив, да се то неће промѣнути. Ми знамо, да би болѣ било по вашем мнѣнію, кое є исто и наше овде било. Али боећи се учинити болѣ, боимо се, да не учинимо горе. Зато дакле отсудисмо, да нам ви копію тога писма пошлѣте, на ћемо ми овде єдно предисловіе с истим писмом Матици послати, као што ви велите. & Ово судимо болѣ одавде нека отиде Матици, него ли из вашій руку. Ми смо сви здрави кое и вама желимо. Овде нам є и Г. Епископ Раячић наименовани Врѣшачки владика, кои вас поздравля. Добро се разговара о вама, и мило му є за ово чути. Ми вам сви здравлѣ и срећу желимо, и очекуюћи вашег одговора на ово єсам

У Тріесту 14./26. Јуліа 1833.

ваш Почитатељ
Дим. Владисавл.

[Споља:] Dem Hochgelehrten H.
Wuk Steph. Karadschich
beim H. Joseph Milovuk
in *Pesth.*

[Напомена Вукова:] одговорено 7. Ав. / 26. Јул. 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3258]

31.

Високоучени Господине!

С' нашим Писмом за Матицу било є касно за трећу част Лѣтописа. Гледаћемо за четврту да буде, али с' предисловіем

заслужним. Закасніо сам досада понаивише због новаца, кое сам гледао, да инкасирам и да вам ій с' истом приликом по гласу вашег обявленія пошалѣм, но како се свашто радіе дае, него ли Новци; тако за не закаснити и са Именима Ево вам ій сада, а новце, кад инкасирам настоящу, да вам ій од ма пошалѣм.

Пѣсне сам пріимио подпуно, али нисам іош разаслао; ер немам згодне прилике свагда, а кадшто ми се измакне крадом, а баш управо по свакой не могу ни пошиљати.

Ево вам Принумеранта из Тріеста и из Шибеника, кое ми е овде Г. Протосингел Тркуля изручіо, с' препоруком да вам и Новце и Имена пошалѣм: А новце не могу сад у писму послати него по згоди.

[Претплатници из *Тріеста* и Задра штампани у Даници за г. 1834.].

Желећи да ій скоро пріимите есам с' особитим почитаніем ваш

У Тр. 21. Авг. 1833.

искрени

Дим. Владисавлѣвић.

[На засебној хартици:]

Принумерація за Данице од 1834. —
Доцніе дошавши.

Котор

Г. Иліа Томовић 10

[Спољa:] Dem Hochgelehrten
H. Herrn *Wuk Steph. Karadschics*
in der Mechitaristischen Buchdruckerey
am Platzl
franco
in *Wien.*

[Вукова напомена:] одговорено 1. Септ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3259]

32.

Високоучени Господине,
Мени особито Почитаеми!

Колико сам вам пута поручивао, да ћу вам писати и то скоріе, пак све очекиваюћи од данас до сутра, Ево протече све до сада; А могао сам и пріе што год барем іавити вам мисао; но како би после толикоr ишчекиваня напразно вам могао и єдну рѣч, а некамоли писмо писати. Овде ћете пріимити за сад само f. 25 Сребром. А овій дана морађу од Обществава пріимити оній Обећаній вам f. 100 и одма ћу вам ій прислати. Юче сам то мисліо учинити, но не біяше могуће; Єр се и Обшчество наоди сада у некой тескоби забављаюћисе са зиданѣм єдне куће Цр̀ковне.

Писмо ваше и књиге іош нисмо предали Капитулу. Чекамо згодніе и мирніе прилике. —

Пѣсне IV част и Забавнике у Одесу іош ни сам послао. Мало сад има за онамо згода, а свака се неће ни да пріими, єр є тешко изнети књиге странске из Брода. Бое се люди, да не ударе на чудо.

Тркуљине књиге већ єдан пут биле у Задру и вратиле се. Донесе ми ій човек, кад ни сам се трефіо код куће. А Тркуля ми ни шта за ній не пише. Не знам, єли вама што год писао? Ономад сам ій опет на ново єдном напртіо, и то є пріиміо као преко волѣ.

Збиля! Єсте ли пріимили од нѣга новце преко мене? Негди ми се билѣга замела, па кад є тражим, не могу, да є нађем. Ѝвите ми то за мой мир.

За принумеранте на Пословице, ако узиштем новце найпре, па после да принумерирам, зло ће изиђи. Него пріимите овако гола имена, а новце тешко и после а сада никако от свію не можемо извадити.

[Долази списак претплатника из Трста штампан у I издању Пословица].

Ове године добили смо за канцелѣра Нац. Г. Андрію Стоиковића вашег Почитателя. Молим вас за то, да бисте и принумерацію и књиге на нѣга пошиляти изволили. Нѣму є

некако наручніе то него ли мени. А іа ћу остати свагда ваш наитопліи почитатељ

Дим. Владисављевић.

Честито вам Ново лѣто и [остали] дани новонаступаюће године.

Addio.

[Споља:] Dem Hochgelehrten Herrn
H. *Wuk Steph. Karadschics*
Josephstadt in der Piaristengasse № 126.
rückwärts im 1. Stock.
franco in *Wien.*[1]

[Пошт. жиг: 10. Iaenner 1834.]

[Напомена Вукова:] одговорено 3./15. Јануар. 834.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 3260]

33.

Високоучени Господине!

Ево у итошти пріимите за сад само ово новаца, што вам се овде у вексли пришилѣ, без опширніега мога на ваше последнѣ писмо одговора од мене. Овій дана писаћу вам о нашем рачуну, докле га прегледам, ѳр досада ни сам тео прегледати на ѥлово. Овде су вам f. 100 сребрни од Општества одређеній, за кое сам ѥ дао умѣсто вас квиту; но ви будите добри, и пришљите вашу праву квиту за овій f. 100, да ѥ предавши вашу, узмем мою на траг. — Само начините под датумом од 15 Дец. прошастог, а не од ове године. — Другій десет форинтій примите за мой рачун, докле прегледам управо, како стоимо. — Ѝ знам, да вам треба новаца, за то могли бисте од ове текуће године замолити преко Г. Доктора от Пѐрвога Тутора, да вам предварителнo исплати и за текућу годину уреченій f. 100, ѳр сад примаю кириѐ, дакле су при новцу; ѳр ће, боим се, доћи какав случай па ће вам се и овій

[1] Овака адреса и даље.

потезати на дуго. Ово ја судим без разговора с' Г. Доктором, а ви како нађете за најболѣ. Будите ми здрави. А ако гди знате или имате ваши Огледа од Еванђеліа макар 10 пошаљите вашему

У Тріесту
10. Фебруара 1834. нашега.

Искреном Почитателю
Дим. Владисављевић.

[Напомена Вукова:] одговорено 18. Февр. 834.
опет писато на велику сриједу.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3261]

34.

Високопочитаеми Господине!

Кад сам вам год што год обећавао, мало сам кад при свој моіой доброй жељи могао иоле обећанѣ испунити. Таке сам Таліе бивао до сад више пута.

На кратко: Ево вам сад Новаца у вексли.

Ономад примих овде у Девића за Кнежевића рачун из Далмаціе да вам ій предам f. 38 у среб. Данас по препоруци владике Црногорског од Милаковића овде f. 6 кр. 40 у ср. — Не давно од Г. Фрушића за Г. Гагића f. 3 кр. 20 у ср. — Од нашег рачуна ево вам на рачун, док Инкасирам, а нешто док и предам f. 10 у ср. Вама на дар одавде f. 22 у ср. т: в: Од Г. Доктора Фрушића f. 5 у ср. — Од Г. Николе Боте f. 5 у ср. Од Г. Стоиковића f. 5. — Од мене f. 5. Од мога колегѣ Г. Симе Димитріевића f. 2. С' овим се провеселите с' вашом Фамиліом. — Свега примићете у вексли f. 80 у ср. А како што у напредак инкасирам, послаћу вам. Прије вам нисам могао послати, да вам приспѣ за ускрс имаюћи посла у нашем Намастиру В. Неделѣ, а знате да смо ми учитељи и Људи и Попови, па како се єдно свали с леђа, навали се нешто друго. А на другога се поуздати не могу. Ево шта ми се догодило и с' препоруком владике Црногорског и нѣговим Писмом. Не могући ја ићи на Догану (Mauth) пошалѣм по

єдном Момчету, да преда, као што ми є іош кои пут чиніо, а оно не знам, како є мислило, зар є мислило, да су завіене литере биле новци, раздера завежљяй, пак видївши да ни су новци, боялосе зар однети на Догану. И онай пут заборавим искати реверс, а оно до мало времена отиде на море, па ономад пише овамо и шавля своима, да ми предаду и писмо и литере. Ето какове сам Таліе. Ко има чекати на писмена, Начекаће се; но шта ћу му ѣ? Талія!

Ви ћете примити преко Дилићенце и Писмо Владикино, и Литере, пак ћете се владати по иншструкціи нѣговой.

Имате ли што ново од Матице. Чули смо, да су секвестирали Лѣтописе ове године због 600 W. W. дуга єдном Ортаку! Єли Истина. Ми іош немамо Лѣтописа. Шта е од вашій Пословица? Камо мени Огледи? Будите ми здрави и весели са свом Фамиліом. Сви вас пріятељи поздрављаю а наивише ваш

У Тріесту
3. Дан Ускрса [24.—IV.] 1834.

Искрени Почитатељ и слуга
Дим. Владисавлѣвић.

П. П. Ево ми баш сад донесоше Писмо од Добровоевића Манипуланта из Пеште, па ми ништа не споминѣ за Секвестер, шиљ нам Лѣтопис. Addio.

[Напомена Вукова:] одговорено 5./17. Маіја 834.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3262]

35.

Високоучени Господине!

Ево вам єдне векселе од Г. Димитрія Милаковића ис Цетинѣ (Црне Горе) от четири стотине форинтій сребром. А ономад сам вам прислао єдну од осамдесет форинтій кою мислим, да сте до сада већ инкасирали. О чему како год и о

овой не пропустите ме извѣстити што скоріе за мою сигурност. Препоручујући се вашой любави с' поздравом од вашій пріятеля. Єсам као свагда ваш искрени

У Тріесту 5./17. Маіа 1834.

почитатељ
Дим. Владисављевић.

[Вукова напомена:] одговорено 15./27. Маија 834.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3263]

36.

Високоучени и високопочитаеми
Господине!

Из вашега любезнога видим да сте прву векслу од 80 fp. прімили, а мислим да сте већ до сад и другу од 400 fp. прімили кое молим непропустите ми јавити одма.

Колико би ми мило било видити вас и с' вама се лично познати, толико би ми жао било, ако би вас баш сад срећа нанела, гди Г. Доктор Фрушић има бити у Дубровнику, у време кад би он овде код нашій могао покрај вас за вас и Род издѣйствовати, гди ја врло мало могу без нѣга, а може бити ни мало. Ако вам и како буде могуће било зауставити се до Јуліа, пак онде с' Богом и срећом дођите, гда вас любав братска с' отвореним рукам чека.

Поздравляюћи вас єсам ваш

У Тріесту 12/24 Маіа 1834.

искрени почит.
Дим. Владисав.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 1958, на писму Фрушићеву]

37.

Високопочитаеми Господине!

Данас сам добіо обадва ваша писана из Пеште на мене и на Г. Доктора Фрушића са єдним од Г. Копитара из Беча

на истога. Сва су єднога садржанія. Ако вам ни є особита нужда за ове стране из Беча полазити, а ви се претрпите іош мало дуже барем до половине Јуліа.

Докт. Фрушић отишао є іош пріе 14 дана у Дубровник и мисли се тамо бавити у свему месец дана или може бити найвише 40 дана заєдно с' путованѣм. Овде без нѣга било би вам суетно долазити, єр [неке] беспослице мени не пуштаю неке слобо[дно] радити ни за кога, па би и за вас біо мой труд овде забадава. Него у половини Јуліа мислим, ако бог да, биће Г. Фр. овде, пак онда ударите преко Карлштата Фіуме и овде, па одавде и у Шибењик ако ћете и далѣ. Ово нека вам служи, а чините како за ваше добро нађете. На кое очекиваюћи єсам

У Тр. у очи Спасовадне [30 маја] 1834.

ваш искрени
Дим. Владисав.

[Напомена Вукова:] одговорено 8/20 Јунија 834.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3264]

38.

На Цетинѣ Г. Вуку Стефановиђу Караџићу

Високоучени Господине!

Недавно сам упутио на вас 5 колета слова а сада опет ево вам и другій 6 колета, кое изволите пріимити и мени подпуно ваше пріятіе на знанѣ дати. И сам при свему овоме послу потрошио свега f. 59 22 као што ћете видити овде из рачуна, кои вам овде прилажем. —

Г. Хамуляк шавля ми присланіе ови слова, а у исто време нада се и од вас Новцима некаквим, с' коима молим изволите и мени што ми иде прислати. Тріест є! са свію страна ишту, а с' никакве не шилю. Поздравите ми Г. Владику и Г. Милаковиђа од вашега

У Тріесту 15. Новембра 1834.

истинога почитателя
Дим. Владисављев.

[Споља:] Високоученому Г-дну
Г-дину Вику Стеф. Караџићу
На *Цетиње.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3265]

39.

У Тријесту у очи Ваведенія [20, XI] 834.

Високопочитаеми Господине!

Ево баш вечерас пріимих ваше мило из Котора писмо, и таки вам одговарам, ѳр сутра не знам оћу л' до подне имати времена, а у подне полази пошта за тамо.

И пођо на 5-и Септембра одавде у Срем, бих тамо с' друштвом моим и вратих се у Тријест 19 октоб. нашега срећно фала Богу.

Овде сам већ затекао 5 сандука писмена, кое ѳ брат Г. Милаковића у Котор отправіо, и прије 6 дана отправіо сам и осталіи 5, кое су касније амо биле приспеле. Г. Хамуляк шаља ми отсланіе, а у исто време препоручуе и некій остатак, валя да ће бити 1000 f. кое ви мислите отуда амо управити.

Што ми шаљете за f. 50 од Копитара, то на сваки начин, ш сам задужио Г. Владику Црногорског са f. 59 и 22 краиц. а ви пріимите од истога владике f. 50, а мени пришљите осталій f. 9. 22. А ш ћу од Г. Копитара кад ми ій овамо пошалѣ пріимити и задржати.

А за остало све ћемо урадити, како треба, т: ѳ: послаћемо како наиболѣ рачун изнесе у Пешту или Будим Г. Хамуляку.

Све сам досад дочекивао времена, да вам на тенани млого коешта напишем, али не могу ни пошто да увребам времена, све ми долазе маленкости коекакве, кое не могу него ноћу пак и онда ме притисне сан, и тако све од данас на сутра. Па ево ни сад не могу. Већ ѳ 10 сатій ноћи! А сутра ютреня.

Никад іош до сад нисам лѣпше ни Госпоцкіе путовао него оваи пут. А Бог зна и оћу ли кад? У друштву Г. Вучетића и сина му нашао сам баш оно што се управо желити може. Добро друштво весело памегно и разговорно, шта ћете

болѣ? Седми дан у Нови Сад у 10 сатіи пріеподне угледа нас наш добри пріятељ Атанасіе Георгіевић и отпрати нас код Гринер Кранца. Ту смо имали хаупткварт. И одатле смо чинили Auswanderungen. Први дан одма по подне отидемо у Карловце, на посѣту Екселенціи, кога сретнемо на путу, гди иде у Варадин, а ми са свим тим у Карловце, извимосе његовом камердинеру, и обећамо доћи прекосутра. Нашему младићу не допадне се Карловац ни мало, него он жели у Нови Сад вратити се и ту заостати. И тако познавши се овде с' Јованом Аџијићем іош нешто болѣ, и отишавши с' моим друштвом учинити му визиту мои се Г. Вучетић отац залюби у фамилію, и зажели сина свога овде оставити, или у Хаџићевой фамилій или шњиме у каруцу пак опет у Тріест. Сад опсѣдни овога човека те с' едне те с друге стране наипосле изиђе нам за руком, те га оставимо у куће Јове Аџијића, и ево зашто нити смо могли по Банату нити по Бачкой проћи осим единога Срема Земуна Београда Митровице и Манастира започевши од Шишатовца к' востоку с' южне стране Фрушке.

Придобивши Хаџијића на руку, онда приволемо и нѣга, те з' допуштенѣм вар. ђенералкоманде пођемо у Земун, гди се познамо с обадва Василѣвића и докт. Стеићем, кои вас любезно поздравляю. Стеић особито чудисе вама да сте се волели тамо рѣшити поћи неголи на позиваніе нѣгово од Милоша вратити се у Србію. У контумацу нађем и Цветка Раіовића, с' коим се нисам могао пріятелскп разговарати због прислушкивача.

Из Земуна прећемо у Београд прегледамо све по граду и около Града по вароши Дунавской и Савскои. Телисмо ићи и паши, али ге не би код куће изашао да исплаћуе људе, него нас одведоше у Џамію, и у шталу видити конѣ.

Послети нас одведе Г. Тирол Г-дару Еврему, кои біяше спавао, и на обіављеніе Г. Тирола устао и пріиміо нас у кућу поразговарао се с' нама и понудіо кафом и слаткишима провео нас по собама. Преставіо нам свою жену и дѣцу кћи нам нѣгова ударала у клавир, тек да што год и у Београду од заклетва од овога чуемо и после се вратимо у Земун и нигди ништа од разговора интересантій.

Ево нас сад после опет у Земун и кроз Руму у Митровицу, одавде се и отиснем од њи у Кузмин з' договором да се опет нађемо у Н. Саду.

Међу тим докле сам се ѡ у Кузмину, Дивошу и Манђелосу бавіо, мое друштво из Митровице већ проће кроз Шишатовац и доће у Бешенову. А ѡ свршивши мое послове домаће пођем преко Крушедола у Карловце и Н. Сад, и стигнем овако мое друштво по[д] Крушедолом. Овде поручамо, и пошавши на Банстолу састанемо се са Атанацковићем Игуманом, кои вас онако у итошти поздрави чувши не знам от кога да сте били у Тріесту. И тако ево ти нас сад опет шести дан опет Н. Сад. Овде се сад пригстовляше инсталаціа за владику Станковића новосадског. Сад о нѣму.

Владика Станковић ми се допада. Чиними се човек добар и расудлив. На инсталаціи било ѥ 300 званица на ручку. Ми као страни били смо позвани и добре чести код нѣга уживали. Г. Вучетић ѥ човек кои свуда зна пристати и онде ѥ чести нам доста учиніо. — Ту смо познали ѕгру Ср̀пства Благороднога. Провеселили се и познанства учинили с' Маленицом Текеліом Заком & &. А код Екселенціе готово смо сваки трећи четвр̀ти дан бивали. Добро нас ѥ дочекивао, а особито, што ѥ Г. Вучетић као patriota нѣгов, али нигда ту разговора о науци него о свачему другом.

Код Станковића били смо пет или шест пута на ручку и на разговору. И нигда без дишпута с' ким год од оніи кои се онде трефи. Али што се трефило ѕдаред у друштву код нѣга гди ѥ біо ваш Зоил Шићаревић, Гершић директор нац. Ружић и Дожић из Буд. и іош други, али су ови говорили за Граматику па на мой спомен о вама почели на вас викати, а ѡ ій напустіо, некасе искале люди кои по ветру говори, а кад ти ѡ испіем чашицу шилера карловачког, пати станем *Шића* питати: или ѥ он трговац или Литератор Матичар. И ко болѣ ову ствар разумѣва трговци матичари са своим Редактором или човек кои ѥ век у Науци провео, и кои нас ѥ упознао са осталим светом просвећеним а не Матица и нѣно деспотическо незнанѣ. И ако сте ви писали ерцеговачки (као што он гр̀ди, а ви нисте писали ни за нѣга ни за Матичаре, кои кад тако говоре нити знаю, нити ће знати шта ѥ ѕзик, докле год тако узсуди, него да би требало да се и едан Вук Сремски, други Славонски, трећи Рватски & нађе и толико Словара и Граматика спише и онда би се из овій могло некада нешто и знати и напред отићи, а овако сами ништа нити умеду, ни оће добро, да примаю, него вичу на оно што ѥ добро, као да се со тим подигну и корист народу принесу. Па сам ій

теро да читаю предисловіе вашег словара, и зато владика одобри и ваш труд и мою ревност и пили су нам за здравлѣ. А овако є бивало и више пута код владике Станковића и Живковића у Раковцу. Овако сам біо неколико пута нападао и на Павловића Редактора пред цѣлим друштвом у Трактеру и пріе и после ручка, а наивише и зато, да чую, да имате пріятеля по свуда само не у Пешти Карловци и Нов. Саду. Ѝ мислим, да кад би іош овако біо слободан и на неколико мѣста ове люде протресао да би се пробудили и другачіе почели мислити. — У Пешту због краткости времена не могасмо отиѣи. Послао сам ваше писмо дѣвойци Маріи Поповиѣ по пошти. За сад немам времена, више вам писати. За 50 f. пріимите от црногорског владике. Он є мени дужан f. 59 37. А ово кад пріимите пошљите мени f. 9 37. А ш ћу писати Копитару, да упути више реченій f. 50. Г. Хамуляку. Ѝ сам данас Г. владики писао, и пишите му и ви одма.

Оће ли се моћи штампати календар горе на Цетинѣ. Пошаљите ми кои, ако се штампа. Поздрављаю вас сви ваши пріятељи а наивише

У Тр. 25. Нов. 1834. нашега.

ваш свагдашњи почитатељ
Дим. Владисавлѣв.

[Споља:] Signor
Sig. *Vuk Steph. Karadschich*
riccap. Sig. Elia Lubardich
per *Fiume* a *Cattaro*
Ragusa alle *Bocche.*

[Напомена Вукова:] одговорено на Чисти Понеѣељник 835. из Дубровника.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3266]

40.

Високоучени Господине!

Желеѣи да вас ово мало писамце у здравлю наѣе ево ме с' новим, а чини ми се веселим за све а особито за вас гласом,

кога ћете из приключеногa писма разумѣти. Ви сте добили Пенсію од Србіе, не знам колико? Али доста да су вас се сѣтили.

Баш данас стои у Allgem. Zeitung № 84. под 25. März о. г. све што е говорено прошастог Сретенія. — От чега е и ваша пенсія морала бити плод.

Ми смо настояли овде скупити за вас, и іош нисмо престали, ако узможемо што више, али е мало по тешко. Докт. Фрушић вас поздравля са свим пріятељима. Нема времена писати вам, а немам баш ни я. Ево звони на службу акатисте среде, а сутра ми е егзамен полугодишни. Зато поздравляюћи вас и Г. Гагића и Г. Николаевића есам ваш свагдашњи

У Тр. 1. Априла 1835. новог.

почитатељ

Дим. Владисављевић.

[Споља:] Dem Hochgelehrten
H *Wuh Steph. Karadschitch*
bei H. Jeremias v. Gaghich
Kaiserl. Russisch. Vice Consul
in *Ragusa.*

[Напомена Вукова:] одговорено 11./24.(!) Април. 835.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3267]

41.

Високоучени Господине!

Ономад сам опет пріимio писмо од Г. Hamuljaka из Будима, гди ми пишля, да ми за вас неколико касета писмена за вас шилѣ, и налажеми, да по пріятію писмена овій исплатим суму од f. 166 осим подвоза, а ви ми до сад осим оній од есенас ништа о том за мое владанѣ не пишисте. Молим дакле, што скоріе, пишите ми штогод за знати, какоћу и камо ћу ій упутити. По старом путу или може бити по каквом новом? —

Овде смо сви здрави. Ономад нам се наш млади Спаія Нако ожени овде са кћерію Г. Вучетића и одведе е у Банат

у Комлош. И владика Мушицки біо є овде да ій вѣнча. Оде ономад у Венецію, и вратиће се до неколико дана.

Сви вас ваши Пріятељи поздравляю а особито ваш

У Тріесту 8. Маіа 1835. нашега.

свагдашњи почитатељ
Дим. Владисављевић.

[Споља:] Dem Hochgelehrten Herrn
H. *Wuk Steph. Karadschitsch*
beim H. Jeremias Gagitsch
Russischen Consul
in *Ragusa.*

Господину Вуку Стефановићу Караџићу гдѣ буде.

[Напомена Вукова:] одговорено 10. Јунија 835.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3268]

42.

Високоучени и многопочитаеми Господине!

Ево већ више од месец дана како сам вам писао, да је дошло неколико колета писмена ис Пеште овде на вас и оће се около 270 f. за ній. Ви ми никада ништа не јависте за њій ни пріе ни после за њій осим оній всенас, што сам већ на Лубардића послао, кое сте већ и пріимили. Не знам: иду ли ове с' онима, или онай из Будима намеће, пак да не падне после мени на грбачу неимавши вашег ordre. Јавите ми, оћули ій упутити, куд и пређашнѣ, или вратити натраг, ако є без ваше наредбе онай Будимац амо послао. Пак набавите ми и новаца, колико устреба, да овде платим. Ми смо овде сви здрави, а то и вама желимо. Г. Ђурковић ми є препоручіо, да када бисте сишли у Боку, да у Рисну распитате за кућу, из кое се нѣгов син оженіо, да ту има наше важне старине. —

Г. Мушицки желіо би, да у повратку отуда у Беч ударите преко Карлштата, да вас види; Свађали смо се овде у Грамматическим стварима о вама. Он каже да не треба Славенског

єзика презирати, а и му кажем, то є као у нас у Срему кад когод начини штогод кућице от циглѣ па, после кад му коя цигля пофали с' временом, а он немаюћи циглѣ надокрпи блатом, али є цигля свагда цигля. А он се люти, вели пропаде црква ако оставимо славенски єзик, а и велим пропаде народ, ако га се уздржимо. Али то є свагда при чаши. Може проћи. Ево вам пробе од тріестанске штампаріе у Српском єзику. Пр҃ва є. Треба да є овако с' малим започинѣмо, нека се обикне. Него є скупа f. 20 табак.

Г. Претнер оће за Ново Лѣто да изда календар, пак пште да му штогод пошлѣм за исти.

Матица ове године у процесу са своим Пчелама или Осовима, пак не сме да дае Лѣтописа свог.

Међутим поздравляюћи вас од стране Г. Докторове, мога колеге, старог Ћале и младога оца Даміана остаем честитаюћи вам радосне гласе са сѣвера свагда

У Тріесту
на Видовдан [15, VI.] 1835.

Ваш почитатељ
Димит. Владисав.

[Споља:] Високоученому
Г. Вуку Стеф. Караџићу
с честію
у *Котор.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3269.]

43.

Високоучени и мени особито
Високопочитаjеми Господ.!

Је ли то срамота, да већ на ваша три примљена тек сада са овим једним одговарам. На пр҃во мило ми је дасте здраво кући дошли и све своје у здрављу нашли; слаби сте сјели овде у кола, пак сам се бојао, да вам се штогод неповољно недогоди непрестано до Беча сједећи и трескајући се, али фала Богу изишло је добро.

На друго Титова још не би овде, зар је окрено преко Венеције или Анконе, а бијо би овде дочекан по вашој и нашој жељи. —

Од некуда је дошао пакет један на Г. Фрушића и ја сам га предао књижаву Шубарту, да га на Volke у Беч отправи, а да сте ми прије јавили, да га могу по дилиџенци послати, то би ја радо бијо учинијо, јер сам и ја сам на то мислијо, но ни сам смео преко ваше наредбе поступати због Цензуре, јер не знам шта је у пакету, а и овако мислим, да иде у Цензуру. Ако што год друго дође знаћемо, поступати другачије.

Жао ми је што се још нисте са Г. Наком и Рићицким састали, бојим се, да јим није Client Шићар што год на вас говоријо, јер видим да је код Рићицкога у великој чести и он и Павловић. Нако ће ове зиме доћи амо.

Збиља! Ко посла Allgemeier-у оно за Матицу Српску? Бићете читали. Шта сад веле Матичари. Је ли истина оно или није.

Г. Ђуро Савов Петровић вас је поздравијо и млого вас почитује. Млого ми је повољан. Јавио сам му за књиге које му не можете послати за Котор. Жеље своје ваља да вам је саопштијо, шта вам се чини?

Гр̀лица Цр̀ногорскиј овде још ни смо добили, а како јиј примимо, ћу вам једну по вашој вољи послати.

Ја сам већ поодавно наручијо једноме мом добром познанику за *Бархан* у Александрију, и ако изврши, као што је обећао имаћемо га овде још около Божића. — Па кад на јесен дођете, а ви га носите, а донде ћу се ја ове зиме с' Милошем покривати.

Владика Црногорски послао је новце и ја сам платио и писмена послао, а када дођу и она заборављена, послаћу и њиј.

Јуче смо читали у Allgemeier-у за Њ. Свијетлост, а и пишу и из Белога Града да је већ дошао и отишао у Крагуевац. На мјесто Конштитуције донео је Штатуте готово онаке као Конштитуција. Да би Бог дао, ал се бојим. —

Ко оцр̀ни онако Давидовића у Новинама? у Новинама? Жао ми је, што се Гавриловић вратијо, кад је онакови као што сте ми га ви овде још описивали. Могао би бити од асне народу с' онаком главом и ср̀цем.

Њиова Свјетлост добива код мене у важности, ако је истина, да је и вас заоставијо при одређеној Пензији, изоста-

вивши толике друге, то ће рећи, да је кадгод на тишини и савјести послушао, а не само страсти.

Овде се у нас показала нешто мало колера, али не она права него пасторка њена, па је сад са свим престала, него има јесенскиј болестиј, као свагда и то свуда. Него смо и ми чули за ваше Нервозе још поодавно. Чувајте се Бог ме. Ви нисте само ваши, него и наши и ваши, пак чувајте барем онај наш дјео, а не марите за свој.

Мали Чедомил Фрушић веома је тешко бијо болестан овиј дана. Били смо се уплашили за њега, али је сад већ пошло на боље.

Наше вас друштво љубезно поздравља. Мој колега канцелѣр Стојковић, Сима Цр̀квењак, а *ћале* вас баш и[з] вундаменте поздравља, и псује своме зету мајку што му наручбине није извршијо, да вам пришље од својиј причта, читаву торбу.

Збиља! Говористе ли ви кад год са Шмитом штампаром? Би ли се он примијо мога Нуме? да га препишем с' вашом ортографијом, и да му га продам. Нестало новаца, а треба ми трошка на синовца у Новом Саду и у Кузмину. Пак велим док сте ви ту, могли би сте пригледати и наредити како ваља.

За ваше писмо претр̀пите се за овај пут. · · · · га ја сам преписивати. Зар ћу га моћи скоро свршити. Не осудите ми ову моју леност. Ево сад долазе свеци, па ћу слободно време на то само употребити, а послећу га одма по вашој наредби вама прислати.

Сви вас ваши пријатељи срдечно поздрављају с' вашим свагдашњим

У Тријесту 28-о Новембра наш. 1835.

високопочитатељем и слугом
Дим. Владисав.

П. П. Обрадујте нас с' одговором Њ. Свјетлости.

Јуче сам заборавио ставити на пошту и ево сад 29 у подне.

[Споља:] dem Hochgelehrten Herrn
H. *Wuk Steph. Kardschitsch*
in Josepstadt am Glacis № 41
in 1-ten Stock. in *Wien.*

[Напомена Вукова:] Одговорено 23. Февр. 836.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3270]

44.

Високоучени Господине
Млогопочитаеми Пријатељу!

Не могу пропустити ове згоде, баш и ако немам толико времена, да вам не јавим што год и од нас.

Ми смо сви овде добро и здраво започели ову нову годину, а тако смо је ради провести свршити са свим нашим пријатељима а баш и ако би се који и непријатељ нашао, нека и он живи, и срећан буде, можда би га време дуго у покајаније привело. Само нам је Г. Фрушић стару годину врло ружно свршијо изгубивши онако добро и чувствително и пунонадежно дјетешце свог првенца Чедомила, за којим ће се при свој његовој зрелој паметм и красној философији тешко и касно утјешити. Пријатељске утехе малу силу имају код њега, тако је опечаљен. Утјешите га и ви отуда с' каквом по његовој жељи новином. Иберашујте га.

Не могу вам ни сад вашег писма послати, још га нисам преписао. Рад сам најпре нешто да свршим. А како досцјем, ето ме таки на писмо.

Ја сам најглавније нешто овде изоставијо још сприједа, а то честитати вам Ново Љето, но то ко пише, мислим, да јиј је мало који од срца пишу, јер срце не сљедује обичају него чувству своме. Ја што би вам год на Ново Љето желијо, то вам желим и на велики Петак. А за сад вам не могу друго желити него оно што свагда с' додатком једног, макар првог добитка од Тиволи тамошњег, да га с' вашом фамилијом и с' вашим пријатељима уживате. — Ћилима из Александрије још не би, а био би сам вам га сад по овој згоди лепо могао послати. На јесен дођите.

Пишите нам што ново од Авале. А ја поздрављајући вас од Ћале колеге мога и Симе и свију нас из куће јесам ваш

8. Јануара 1836.

свагдашњи почитатељ
Дим. Владисављевић.

[Спољa:] Високоученому Г-дину
Г. Вуку Стеф. Караџићу
у *Бечу*.
Кроз руке пријатељске

[Напомена Вукова:] 23. Февр. одговорено.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3271]

45.

Млогопочитајеми Господине!

Ви се ваљада већ начекасте каквога год писма од мене, али кад расудите, да ме је у томе нешто одлагање од данас на сутра, нешто у цркви Богомоља у часни пост и сада у празнике, а нешто и моји школски послови преправљајући се за егзамен смело, те овако ево протего све до данас, онда судим, да ми нећете за зло примити.

Ви нам нисте могли боље радости узроковати од оне, коју сте нам учинили новином од 9. фебруара прошастога из Крагуевца. Г. Доктор Фрушић заборавијо се само онда своје туге радујући се вашој срећи и задовољству. Ја сам чисто као пијан од радости још и сада из премлого узрока. Дај Боже! да је дуго и здраво уживате! више не знам шта рећи, а знам да нећете престати радити, као што сте и до сад, за род, јер је све остало, како је Бог дао. Ето Матица, каква је, така је, и она престаде. — Народни Лист рамље. А у осталоме нигди ништа. — Дед пробудите се мало и ви мало јаче, и погледајте, шта ради Гаји у Загребу. Његова Даница је добра, али би какве Смјесице учевне више користи доносиле, кад би народни Лист или какве Новине Српске у Бечу или у Будиму излазиле. Дај Господине пропитајте мало о томе пак настојте, нитко за тај посао не би бијо бољи него ви. — Ваљада знате, да је Берман у Пешти као фактор у једној штампарији добијо од Њиове Светлости 800 f. на дар. — Да некакав трговац оће до оснује некакав Ферлаг у Пешти зар за Српске књиге, ваљада он? — Да је дао сливати Српска писмена у Пешти.

Ово не би било ружно запитајте Миловука он ће вам о томе штогод боље знати јавити, а можда већ ви за то што год боље и више знате!

Промислите мало о том. — Оћете ли нам овамо на јесен? — Ономад ми дође за вас пакет чини ми се пословице из Црне Горе, пак ми не пријми дилиђенца шиљући ме на Пошту, а ја не ктедо, јербо скуп је подвоз, него чух да ће некакав шваба ићи у Беч, пак га тедо да замолим да вам понесе, кад ја, ал га Белај однео. Отишао. Данас ћу још за кога распитати. Ако не нађем, а оно отворите кесу, пак трошите, сад сте Господин, имате, па ко ће с' вама.

Још ми не дође Барахан из Египта, пак не би сам рад да га овде не затечете, него сам и другу штафету отправијо.

Камо ваши Глаголи? Што би од њиј? Ја избечих очи. Ево јиј, ено јиј, па још ништа.

Изиђе ли она Зора? Шта ли је? Од Јовића у Бечу, зар гди му ја ни сам никаквога принумеранта наћи могао, ни је могла да изиђе? Ако је изишла добите једну и пришљите ми по пр̀вој згоди.

Наш добри Г. Старчевић ономад се упокоји после двомесечног боловања. Овде имамо колере, али он је није имао, пак опет умре.

Вама и свима вашим желим здравље и задовољство као ваш истини

У Тријесту 1. Маіа шокачког 1836.

почитатељ и слуга
Дим. Владисављевић.

[Споља:] dem Hochgelehrten Herrn
H. Wuk Steph. Karadschitsch
in Josepstadt am Glacis
№ 41. 1-ten Stock.
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 6/18 Маија 836.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3272]

46.

Млогопочитајеми Господине!

Ономад сам ваше почитаемо од 6/18 тек. примијо, из кога сам разумео све, што ми јављате. Жао ми је, да вас главобоља уздр̀жава од вашиј послова. Књигу желајему нити по дилиџенци, ни по пошти, ни по Шубарту, не могу послати, јер по пр̀вима је скупљи подвоз от књиге, а Шубарт вр̀ло малу ствар има, коју и он не може ни по карадору, ни по пошти, него чека згоде као и ја. Ономад ми оде један чизмар одавде обећавши најпре, да ће понети у џепу књигу, а после

је оставијо, не знам или је неотице или отимице оставијо. Али доста је то, да је књига још код мене. — Јуче дође ми 5 свеза вашиј пословица из Црне Горе, незавіено ни у артію, ни у без, ни у сандук, и ено ій у Дивони. Ја јиј у Беч не могу шиљати пріе вашега одговора на ово. Оћу ли јиј упутити на Volke? и оћу ли све? или ћу што год овде зауставити? ако допусти Догана. Како ви желите, јавите ми неотложно за моју управу. Не растежите са одговором, јер се мора плаћати кирија у Догани за исте. — Овде смо сви здрави, а то и вама сви желимо. — По новинама доћи ће скоро тамо Г-дар од Србіе. — Отидите поздравити Г. Вучетићку и питајте в: јесам ли ја штогод за вас преко њиј послао, (: јер ми је обећао Г-дар послужити у том:) тим ћете видити остале ваше дужнике, и сетиће се да вам плате може бити. Гагић је имао овде доћи овіи дана, па ево синоћ у кафани чу, да не сме због колере, које, некиј дана нестане, а некиј дана навре као Бунгур на — Јуче кажу, да је било неколико случаја, но кажу, — ја ни сам видијо, него вјерујем, јер је опет нешто заладило. Ни сам бијо синоћ код доктора заговоривши се са једним Фіуманом у кафани, да га питам, шта је по граду, али ни до сад ни је било ништа особито. Слаго је онај, који је писао Алгемајнеру, јер има нека болест, којој доктори дају име *колерина,* а боле трбу и блује се, али проста чељад љѐче је са уљем и мало узњега оцта или лимуна, па ваљада то зову иа пољу колера. Ако не дође која гора, ова до сад није била тако зла. Али све треба претрпити, кад је од Бога. А и он није Турчин. На пољу се млого више чује, него ли овде. Ми смо се смејали Алгемајнеру. Али ни је ни он крив, него његов коришпондент.

За Српске Новине добро судите. Разгова[ра]ћемо се други пут о том на тенани. — Мени Милаковић овде ни је ништа говорјо за светињу, а онај је морао сам што год из своје главе измислити, чујући, гди ја о вама добро говорим, а вране на сунце грачу. —

Вими будите здрави са свима вашима и одговорите одма.

У Тријесту 14/26 Мајија 1836.

Вашем истиноме

почитателю и слуги

Дим. Владисављевићу.

[Споља:] dem Hochgelehrten Herrn
H. Wuk Steph. Karadshich
wohnhaft in Josepstadt
am Glacis № 41. 1-ten Stock
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 18/30 Марја.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3273]

47.

Високоучени Господине!

Оваког истог садржања, као што је ово привијено писмо, био сам примијо заједно са књигама посланима пут Беча преко Тријеста, и послао сам од ове догане сведоџбу, да су књиге исправно овде дошле, али ево ни је Которска догана со тим задовољна за ослободити оне људе от јемачества, за то дакле Бог вам а душа вам, настојте около тамошње догане и пошљите им, што траже, а мени јавите: Јесу ли вам дошле књиге ... кашуну, јестели јиј примили, како год и два друга завеска мала, која сам вам преко Шубарта за Volke одавде послао? Ове последње је донео Г. Гагић овде, који се још овде с' Госпојом наоди. Ми смо сви до сада здрави, али нас страши колера, која је до сада горопадна. Оћете ли к' нама? или у Кроацију најпре? Издаде ли Јовић онај календар у Бечу? Оћете ли давати који Забавник, да се заштедимо од другиј с' принумерацијом. Будите здрави вашем

У Тр. 5/17 Јуліа 1836.

правом почитателю
Дим. Владисав.

[у прилогу:]

Благор. Г. Д. Владисављевићу

У Которъ 1. Лѣћа 1836.

Пріміо есамь лиубезнѣ вашу 4. Јнѣаріа прошастога, сѣ унѣтра Булетомь ѿ те ваше Дивоне такосамь презентао овои

коя нећће да зна, него оћће онѣ истѣ щов ова Дивона испѣщила, за коие молимь вашу добротѣ да по сваки начинь чините давие пошалию насе изь Беча, и да могѣ овће ослободити се ѿ пивћалие, и мѣлте темесе тиче, кое очекивамь колико прие, и всамь вашега почитованя

Покор. С. и приятель
В. Лѣмбардићь.

[Споља:] All Egregio Signore
Sig-re D. Vladisavlievich
Trieste.

[Споља:] dem Hochgelehrten
H. Wuk Steph. Karadschitsch
in der Josepstadt am Glacis
№ 41. im 1-ten Stock
in *Wien*

[Напомена Вукова:] одговорено 11./23. Јул. 836.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3274]

48.

Високоучени и млогопочитајеми
Господине!

Пријмио сам ваша два дењка предговора на Пословице, от којиј сам један наређени већ упутијо у Црну Гору, а овиј сам дана пријмијо и одунда пословице, и упутићу јиј, како наређујете, само треба мало времена и згоде. Јавијо сам и Г. Лумбардићу за Булету, али је он све једнако изгледа, као што ћете из овога приложенога Писма видити. Пословице још ни сам отворијо, за то вам ништа у име њиј за сад не могу казати. За досаду мени причињавану што иштете опроштења, не могу вам опростити, јер би ми сте се онда управо одужили, па кад би вас ја за оваково штогод замолијо, а ви би ми онда имали право рећи, Ни сам дужан, јер ми је дуг опростијо. А ево га баш овде: Наоди ли Цензура теготу чију другу (од Австријскиј подајника) књигу штампати с' вашом ортографијом? Да не смета Њ. Е. и ту у томе штогод. (На уво). Ја би рад послати тамо ово моје назови Граматике, да се

штампа, али најпре би вас молијо, да ми је прочитате, пак барем оне велике погрјешке, да избришете, а мале оставите, нека се имају критици шчиме девертирати. Још ми нешто у Глаголима трапаво иде, а ви не дадосте вашиј на свјет, да украдем што год и из њиј.

Читао сам ваше предисловије, па ме оно убиј, јер се моја Граматика не врже около ситница. Па се тјешим говорећи: Ово ће бити за Свеопшту Граматику посао, а ова је моја само за III-ћу класу.

Ни сам се с' Г. Доктором разговарао у име ваше књиге за општество, јер је колера била па млого посла, а сад је отишао мало у Горицу на Теферич, али кад се врати, разговараћемо се о томе. Али ја мислим, да не би сте зло учинили, и то управо ви са једним писмом, али опет почекајте мало док се шњим разговорим, пак ћу вам јавити мњеније његово.

Жао ми је што вам закасни Пенсије Половина, бојим се да не узима срећу још неке, ал ваљда неће и недај Боже! —

Ево вам Баракана, али по коме ћу послати, неће се нико да пріими. Препоручите ви коме знате отуда да долази амо и скоро се опет враћа тамо, јер другачије не знам, кад ћете га добити.

Дође ли Сима Милутиновић? Реците му нек ми пише. Ако се познајете са Дундером Издатељем Качићевиј ствариј рецпте му нека пошље амо оно што није послао од онога што је готово. (Ово наручује Г. Стојковић). Гагић оде и већ је писао из Дубровника, а Томић сирома враћајући се одавде на мору изгуби сина от колере у Барки и морао га у једној ади Далматинској саранити. — Овде престаде колера не са свим, још има по два по три случаја. Недај боже! да се врати. А чини се већ овде други свјет, који се повраћа од стра, као да су се прородили. Однесе нам доста познатиј и Пријатеља, ако и јесу Лацмани.

Будите ми здрави и ако имате што ново јавите ми, а особито од Србије.

Љубећи вас срцем и душом јесам

У Тр. у Недељу
9-г Октобра нов. 1836.

ваш свагдашњи Почитатељ
и Слуга
Дим. Владисављевић.

[Споља:] Dem Hochgelehrten Herrn
H. *Wuk Steph. Karadschitsch*
in *Wien.*

Vertatur
Landstrasse № 57.
in Hof links 1-t Stock rechts.

[Напомена Вукова:] одговорено 3./15. Окт. 836.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3275]

49.

Високопочитајеми и високоучени
Господине!

Прије неколико дана вратио сам се из Фіуме, и ево једва доби времена, да вам с' ово неколико рјечиј одговорим на ваша поширока писма. Ја сам већ књиге из Црне Горе примио, и већ дао везати, али не ктеде по 2 крајцаре, као што ми ви пишете, него по 4 и надам се, да ће ове седмице све бити готове, а имам и брод један препрaван за Боку, који ми је донео абер од Лумбардиња, да је листове од предисловија и приміо, и како иде, послао. Гледаћу и да распишем, како ми налажете, али не знам, оћу ли Лучићу у Одесу за трећу и четврту цванцику писати, о том не знам ништа из вашега Писма од 2. Септ. нов. Јавите ми на време.

Примио сам и сандучић за Вуколу Поповића преко Volke и отправићу с' истом згодом.

За ваш *Нови Завјет* не брините се, он је какогод код вас.

Нешто ми је предао Г. Доктор от Г. Гагића, да вам пришљем, па чекам какву згоду с' мањим трошком, и ако не буде, а оно ћу на дилиџенцу, али тамо распечаћавају, а ово је писмо нешто чворновато, не знам који је белај у њему.

Ономад сам приміо и от 3. Нов. ваше, у коме ми пришиљете објављеније за *Зору* год. 1837. Фала Богу! Ево већ и Терзије оставише Аршин, пак Алманаке пишу, ала је то јадно књижество, на коме сваки, који зна читати, зна и Белетриста бити.

Ево вам Принумеранта на комаду артије. Кад не иште новаца напред, то је мало лакше, ал онда ћу ја на чудо

ударити, за то ево овиј имена, за које сам сигуран, даће платити.

За Моју Граматику, Бог зна! кад ћу је преписати и једанпут на чисто, а камо ли два пут; јер сваки пут имам што год или измјенити (или додати или одузети). Али настојаћу што скорије, барем један пут. А рад би сам, док сте ви ту, јер ко би ми се после тамо за њу старао, без вас?

Пошљите управо на општество коју од ваших пословица, или оћете ли, да од овиј дам боље мало везати, пак јим предати, а ви напишите Писмо, управо на њиј, а мени јавите шта ћу радити. Сада су Тутори: Г-дар Спиро Поповић, Г. Доктор Фрушић, и Г. Крсто Цвијетовић, до 1. Јануара.

Баракана неће нико да прими, да вам донесе тамо, јер је кабаст, пак се људи страше узети га на Дилиџенци, а другиј згода не знам. Него добите лутрију, па дођите сами амо, те га сами и носите. Или ако је ја добијем, а ја ћу доћи к' вама, пак ћу га вам донети. А! шта вам се чини? Како се то лепо сања! — Ми смо овде сви добро и здраво, само нам Г. Крсте Цвијетовића најстарија кћи тешко болује от Нерфенфибера. Бог зна, оће ли жива остати! Како ми је жао! —

Будите ми здрави са свима вашима и јавите ми што мислите. Г. Фрушић ће вам скоро писати а сад вас поздравља с вашим истиним Почитатељем

У Тријесту
на Аранђелов дан у вече [8, XI] 1836.

и Искреним Слугом
Дим. Владисављевић.

[Споља:] An der Hochgelehrten Herrn
H. *Vuk Steph. Karadschitsch*,
Wohlgeboren auf der Landstrasse № 57.
in *Wien*.[1]

[Напомена Вукова:] одговорено 13./25. Нојемвр. 836.
опет 7. Дек.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3276]

[1] Овако и даље.

50.

У Тріесту 11. Децембра 1836. нашег.

Високоучени и Млогопочитајеми Господине!

Синоћ сам пријмио ваше почитајемо од 7. Дец. т. л. на ме упућено заједно с' приклопљенпм вашим на овдешње општество, и разумјео сам све, о чему ми пишете. Како ми књиговезац пошаље књигу по наредби везану, таки ћу је предати камо иде. А пјесне смо још одавно предали.

Прије неколико дана пријмио сам један пакет Писама за вас од Г. Гагића, које сам мислијо сад по владики Црногорском послати, али је кабасто, дакле нисам га могао обремењавати.

Послао сам вам Баракан, али мој, а не онај ваш, а зашто? Баш ми га је отела на силу једна Госпоја и то кћи Г. Драге Теодоровића удата за Брамбилу Талијана, пак се ја некако излануо, да вам га с Г. *Коци* одавде ишавшем тамо к' вама послати нисам могао, на да ће морати чекати вашега дошаствија на љето овде; а она ти дочека то, пак дај мени те дај, а ти за њега наручи други, кога до љета можеш добити, и тако ти ја не могав одрећи (:јер је и она мени чинила, неке услуге:) дадем њој ваш, а таки наручим сљедући дан други. Ал добивши ову ненадну згоду по владики, пошаљем вам мој но с' уговором, да ако вам не буде повољан, а ви га на љето донесите, пак ћемо се променути, а то ми не пропустите јавити одма како овај примите за моје владање.—

Моја је Граматика у послу, али ми нема времена, да је уредим као што желим, а све ми се отварају некакве нове идее, па хоћу да јој уреди, неке су добре а неке свакојаке, пак да сте ми овде ближе да вас што запитам; а овако ког ћу? и како ћу?

Жао ми је што сте слаби, и желим што скорије од вас што добро чути, и о здрављу и о стању. Ја сам ономад и завезак из Беча за Вуколу Поповића и све књиге за Боку отправијо преко Г. Лумбардића, да преда Вуколи, а он осталим. Мислим да сте му и ви писали.

Овиј ћу дана разаслати за Одесу, које су већ завијене и у сандук сложене, само немам брода да јој укрцам. А тако исто и за Шибеник и Задар и Дубровник, како добијем вре-

мена и згоду нећу пропустити отправити јиј камо иду. Пишите јим и ви, а ја нећу пропустити. Не знам како су ваше књиге, јесу ли на броју изишле потпуно 300 комада, јер код мене неће допрети ни до 280 комада јер су још разасуте, а књиговезац ми каже да нису сви листови добро избројани. Дакле јавите ми да ме не превари, ја у том послу ни сам вешт, као ви.

Новце, које ми пишете, да су из Шибеника преко мене послали, јавите ми, јесам ја к вама од ма упутијо, или ни сам, јер се ја не опомињем ни да сам примијо ни да сам послао, него тражијо сам по мојим нотама, пак ни гди ништа, него јавите ми, када је и како је то било; јер другачије ја се никако не могу опоменути.

За писање ваше књиге тешко би сам вам бијо ове зиме баш да сте дошли: јер сам са овом Граматиком више забуњен него кнез у Бингули, кад му спајија с' порцијом навали. Рад би сам да је свршим, барем, да не вичу на сва уста, и то док сте ви ту, али се не да, нешто от школе, нешто от привата а нешто и којечији пошурица, и то све оном за љубав, оном из атара. Еле molti pochi fanno un assai. Тако ти је и мени сада. — Мило ми је што онај први ни је . . слан за Митрополита, јер је као и покојни, а сваки други чини ми се од овиј кој . . . . зато за народ бољи били, а онај само за цркву и благочестије. Овде вас сви поздрављају а особито Г. Доктор и Г. Крста Цвјетовић, који је неутјешим за изгубљеном кћерију љепом и добром већ на удадбу, тако је воља онога, који ведри и облачи.

За владику баш нисам имао кад писати; јер преко дана послови, а ноћом до 2 сата по поноћи код њега. Ето га ту! Поздравите га од вашега

искренога Почитатеља
Дим. Владисав.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3277]

51.

Високоучени Господине!

Ја одавно од вас никаквог писма не доби, а изгледао сам, да ми одговорите, јестели и како сте примили Баракан. Мене је срамота, али је узрок онакови, као што сам вам већ казао, а може се поправити, како овамо дођете у име божије.

За моју Граматику, што ја више итим, да препишем, то се више рупа отвора у њој час с' једне, час здруге стране, баш као расушено буре, Бог зна кад ћу је искрпити, а рад би сам док сте ви још у Бечу.

Шта вам одговара Павловић или Стеић из Земуна на ваше Питање, још не добих ничега да видим шта су писали, јавите ми, ако вас не мр̀зи.

Добијо сам ономад од Г. Гагића завезак Писама, зар су Пјесме? да вам јиј упутим, а јуче ево дође и једно буре — двојка — вина дубровачког, које ми наређује да вам га пошаљем, мислећи он, да сте ми ви већ писали за исто вино. За то молим не пропустите извјестити ме, шта ћу шњим. Оћете ли и како ћете, да вам пошаљем? или да вас чека овде? А тако исто и за писма вишепоменута јавите ми.

Од новина кад је овака, боље би било да ни је никакве. Јуче добијемо глас из Измаила, да је мој предобри Брат и нас свију поштени Пријатељ Михаило Радоњић са овог свијета отишао 17. Дец. у 2 сата по подне после кад се вратио из Ибраила, да прода кућу одвевши прије тога жену и јединца малог у Ибраил, где су основали он и Шура му кућу трговачку, разболесе од Гастрике и Четврти га дан међу живима нестане. Мој Господине! Ако сте и када кога љубили, колико ја њега и он мене, то ћете онда моћи знати, колико сам, и кога сам ја у њему изгубио. Али. — — — Да нас Бог сачува у напредак од оваковиј удара! —

Ни откуда још не добих одговора за послане књиге.

Јесу ли барем вама писали. Ни је могуће да јиј ни је барем који год пријмијо. Јавите ми за Новце из Шибењика, што сам вам писао.

На све очекивајући вашег неодложног одговора с' поздравом и почитанијем остајем ваш

У Тријесту 13-г Јануара 1837.

Свагдашњи Почитатељ и Слуга
Дим. Владисављевић.

О Пр̀вом капитулу сад дађу ваше Писмо и књигу овде Општеству.

Чујем, да се још Преосвештени наш пријатељ није одатле кренуо. Поздравите ми га.

[Напомена Вукова:] 31. Римск. Јануар. одговор.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3278]

52.

Високоучени и Млогопочитајеми
Господине!

Из вашега ономадашњега писма видим, да вам је жао на Брамбиловицу због Баракана, но вјерујте, да се није мислило, да ће тако бити, јер мислећи, да ће други до пролећа из Александрије доћи, а и онако на оваку згодну прилику нисмо ни сањали при свему њеном искању, ако и јест трудна, могло јој се одрећи, дакле ја сам кривљи него ли она, а ко је крив, онај нека и покору трпи.

Преко јуче је упућена двојка вина за вас на Г. Тирку по овоме биљету, желим да је у здрављу пријмите и проуживате. А ове остале ствари од Г. Гагића или ћемо вребати згоду или задржати док се и ви вратите амо, па ћемо вам јој изручити.

Јуче је био капитул пр̀ви овгодишњи, и предао сам ваше писмо и књигу Општеству, пријмило је и добићете одговор с' благодаренијем, него ћемо га задр̀жати још и до друге скупштине, јер није било нужниј членова нити потпуни број.

Ономад ми поручује Г. отац Вукола Поповић за књиге усмено преко некаквог младића, да му јој пошаљем, а не знам какве разумје, јер би јој морао досад и више од један пут пријмити, ја сам јој упутијо у Котор на Г. Лубардића, пак ми је за чудо, да јој није до сад већ пріиміо.

За онај 38 f. С. М. молим вас потражите писмо за моје примирење.

Препоручујући се вашој љубави, и желећи, да нас тек дођете поодити у Јулију, не били ми како могли надгледати тамо и Граматику ако што узмогне бити, од ње, нешто се одвећ протеже као цицвара.

Настојим, али ми смете нешто и не мало и Радонићева смрт, те не могу да будем слободан од бриге а знате како је са овом друговати?

Поздравите ми нашег преосвештенога Г-дина Владику и Г-дина Ђуру љубезно од вашег

У Тријесту 1. Фебруара 1837.

правог почитатеља и слуге
Дим. Владисављевића.

[Напомена Вукова:] одговорено 27. Февр. 837.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3279]

53.

Високоучени Господине,
Мени Млогопочитајеми!

Из ваша два љубезна на скоро једно за другим писана ми разумјео сам све што је потребно било. Мило ми је да сте пријмили вино, и да је цјело дошло у руке ваше, и да се ни је пресушило или у воду претворило; ваше нас је обећање обрадовало, а особито мене, да ћете нам у доидућем Августу у пооде доћи; јер једва да и онда будем готов с мојом Граматиком. А нешто оклевам и то, да ће Адам Драгосављевић и Платон Атанацковић, а зар и Пчелац изићи на среду са својим Граматикама, тако сам чуо. —

А што се тиче позиванија вашега, за Инштруктора, младиј Принцева, ту вам благодарим на вашој доброј и пријатељској мисли о мени, и жао ми је што не би сам могао бити вредан из толико узрока. А највише, што су они већ до сад Исаиловића, Гашпаровића а и сада Зорића чак из Русіе довести дали, пак опет траже сада другога. Између свију овиј само мало познајем још от прије 30 година Исаиловића, као оштра и доста паметна, а можда ће и ови други бити били, ако не, као он, а оно бар налик на њега, пак ни су могли ни они задовољити жеља тамошњиј, могло би се то и мени догодити, пак онда мени и штета и срамота, а њима је лако наћи тога, имају новаца, а за новцима је сватко понешен, лако ће јиј наћи у Унгарији. А ви знате, како је мени овде, тѣпе ме још, навикли смо се међуссбно, и општество мени, и ја њему. Наравно да би и оно бољега мјесто мене наћи, а и мени би могло боље код њиј бити, али опет велим, тѣпимосе, а зар нећу ни ја живити, док је куле на Вѣднијку.

Друго што ме от таковиј жеља одвраћа, немам идее најбоље о великој дјеци, која су већ у туђим рукама бивала; јер у малима се и ћудљивост и својевољство некако може барем умалити, ако не баш са свим искоренити; али у великим тешко је; а ви ћете то најбоље знати. Ту се оће мајсторије, начина, тѣпежа и времена &. Него знате ли што је, ако би до вас та ствар дошла, да и вас запитају, а ви јиј понудите, нека учине један шпацир преко Беча до Тријеста, пак ће и они боље моћи изабрати учитеља, и ако баш не би нашли другога до мене, а они би су онда у свом Шпациру и видили

мало свог народа и љепиј мјеста, пак би су овде они видили и познали мене, и ја њиј; пак би смо се онда могли погодити; а другачије, како је тако је. Ово вам могу за сада на ваше љубезно од Теодорове суботе одговорити.

Не давно ми пише Архимандрит Трк̀уља, да су послане му књиге узели у догану под Цензуру, а Кнежевић ми већ ево на два писма ништа не одговори. Ни је ли вама писао? Ни Николајевић ми из Дубровника ништа ни је још одговорио за књиге, пак сам ономад писао Г. Гагићу да ми јави за њега у име књига.

Од Новина немамо друго, него да и овде Грип зулуме чини, и гори постаје, него што је до сада бијо. Бог зна, шта ће бити са овим злим временом, Ускрс шокачки је као и Благовести, а ове су као и Приповести. Данас је нешто боље, не знам докле ће трајати.

Будите ми здрави и весели, и добри спрам

У Тријесту
27-г Марта 1837. нов.

Вашега Истиног почитателя
Дим. Владисављевић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3280]

54.

Високоучени
Млогопочитајеми Господине!

Листодавац овај Г. Марко Радоничић Гувернаторовић пли бивши Гувернатор Цр̀ногорски пролазећи овуда за Вијену а може бити и даље дао је прилику и узрок Г. Стојковићу, да му набави овај какво познанство у Бечу, које би му зар у каквој потреби на руку бити могло; зато по жељи Г. Стојковића препоручујем вам овога Ср̀бина вашему познанству и упутствовању, гди би му као невештом у мјесту могло потребовати.

Сутра или најдаље прекосутра одговорићу и Г. Тирки на његово по други пут питање отсјечени Одговор. И сад би

сам одговорију, ал треба да се мало разладим, и да одговорим, да се после не кајем. Поздрављајући вас и њега остајем

[24. или 25.—III.—1837.]

ваш свагдашњи Слуга
и Почитатељ
Дим. Владисављев.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3281]

55.

Високоучени и Млогопочитајеми
Господине!

Ја сам у прошасту Недељу имао срећу примити почитајемо писмо од Г. Тирке из Беча с једним вашим привијеним у њему листићем, гди ме обадвојица позивате, да се примим васпитанија младе Господе Кнежевића у Србији као будућиј владјетеља и миле надежде нашега Рода у оној земљи. Од оваког позиванија и среће можели што милије бити не само мени, него и свакоме Србину, који свој род, као што треба, љуби и срећи му се радује. Г. Тирка красно и прекрасно пољатије о мени имајући чисто ме у своме писму на мене застиђује, а то сте ми ви све криви, за које вам благодарим и срцем и душом, колико знам и могу. Али колико би ми год мило и драго било таковој Господи послужити, толико исто с' друге стране наодим ову службу тешку из више узрока, једно што су дјечица већ поодрасла, и требало би јиј може бити од некиј стваријодучавати, прије, него што би смо у обучавање ступили, а то се у сваком, а особито одраслијем дјетету мање или више догађа; — после, Бог зна, какве ће ћуди здравља и склоности дјечица бити. — При том за ово високо званије, на које ће они после свога Свјетлог Родитеља ступити, нити би ја, нити може бити икакав други кадар бијо у Србији преправити јиј и довести до онога степена, које би сам и ја и они може бити желили, да би су кадгод могли достојно сјести на мјесто Њиовог Свјетлог Ро-

дитеља, а највише ме страши у томе често мјењање досадашњи учитеља; а што је још више, ви говорите млого о француском језику као главној струци пли боље да рекнем, дјелу воспитанија, судећи, да га ја зар врло добро знадем, у чему вам могу то рећи, да га познајем добро разумјевајући књиге и преводећи неке ствари и без словара, као на пр. што сам Нуму Помпилију, а и у говорењу дадем се разумјети, само је ствар, која долази боља практиком; а што се теорије тиче, за обучити јиј, ту се не би имао страшити. Ово вам кажем, у колико сам познат са француским језиком. Али при свему томе не би сам се ни тако одважијо бити само учитељем, јер сам то исто и овде, у слободи у миру без интрига, и не знам, гди би ми, и како би ми могло бити боље као учитељу. А и ви сами знате, како ми је и како сам. Него ако би су се Свјетли Родитељи склонити благоизволили и за воспитатеља њијове дјечице употребити, то би сам се могао одважити и то још готово са страом, ћу ли моћи у мојој и њиовој жељи усцјети, и пријмијо би се ове тешке дужности, али с' уговором, да би ово воспитаније било овде или у Бечу или у Ђерманији ил' у Швајцерској, гди би се могло накрмити оно, што нити ја, нити би који други могао надокнадити у Србији, зато дакле на тај начин одговорнјо сам и више опоменутом Г-дару Тирки, које ми је жао, да је талијански, али сам морао, јер је тако питање било, те ако га Свјетлом Књазу пошаље, Бог зна, како ће му се истолмачити.

Што се пак моје плате тиче, ја ту не смем нигди ништа говорити, јер би сам морао не само рачунити моју овдашњу сада плаћу и годишњи излазак, него моју слободу, мјесто, мир, и благоволеније код свију овде, лак још и постојанство мога живљења, гди би сам могао остати, докле сам год жив, и свагда у љубави и почитанију, које би само од мене зависило, а то незнам како би ми тамо и у таковој служби могло бити. Ја овде једно на друго рачунајући излазим до 100. фор. на месец у сребру. Истина да је све скупо, али ми је постојано. Нека изволи Свјетли Књаз ово прорасудити, пак онда нека изволи предложити, пак ћу видити: Стоји ли ми добро и плаћа и уговори, ако би се на ово моје предложеније склонити благоволијо, или не?

Ово је све што вам имам на ваше позиваније с' благодарностију јавити. Само мал не заборавих рећи: Нужда ме

не тера одавде, него једина љубав роду могла би ме на то наговорити; али човек мора на свашто мислити.

Будите ми здрави и сачувајте ми ваше пријатељство као и до сада вашему свагдашњем

У Тријесту
26. Марта нашега 1837.

почитатељу и слуги
Дим. Владисављевићу.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3282]

56.

Уцвиљени Господине!

Ево ми баш сад посла Г. Доктор ваше писмо од 15./27. Маја т. љ. из кога видим превелику вашу тугу за вашим првенцом Савом почившим. Већ ми Г. Безгин казивао, да је Саво тешко болестан остао после њега, но уздајући се у његову младост, дакле и јакост судијо сам, да ће је преодољети, али сам се преварио. Мој Господине! не треба, да нам описујете ваше туге, сви је познајемо, Доктор по несрећном искуству; а ја по вашој чувствителности. За то вас не могу тјешити, нити умем, а и со тим опет би забадава било. Срце је родитељско млого чувствителније, него ли и чије друго, нити му има другог лека, него једино време. Него ајдете у друштво међу Пријатеље, који ако и не могу ништа помоћи, могу барем плакати с' вама, а туга подјељена ни је тако тешка као усамљена. Ви и сами знате, да се тугом ништа повратити не може, а особито што се овако изгуби, него можете себи самом наудити. Зато помислите да ви још племена имате, за које је ваше здравље и живот нуждан, те како нуждан! Ајдете на пут, да час прије и међу нас овде дођете, да скупа плачемо и да се тјешимо. Г. Безгин предао ми је објављенија, неколико сам отправијо у Далмацију, а вребам прилику да пошаљем и у Боку и Црну гору. Овде смо сви здрави. Г. Цвјетовић изгуби и Госпоју Мимину трећи дан

нашег ускрса а прије 6 месеца и најстарију кћер. Видите да нисте сами несрећни. Промислите и разберите се. Али међу тим дођите

вашем

Д. Владисављевићу.

[На писму Фрушићеву од 4, VI, рим. 1837.]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 1968]

57.

У Трпјесту 29. Маја 1837. нашег.

Високоучени Господине

Мени Млогопочитајеми!

Предатељ овога Писма биће Г-дин Комненовић родом из Новога из Боке Которске, који полази у Беч за својим послом и желећи међу тим и с' вама се упознати не пропуштам ове згоде поздравити вас преко њега и препоручити га вашему Пријатељству. Ако се већ не будете до сад кренули из Беча на Пут, моћи ће вам он и за разговор послужити. Младић је добар и од добрије Родитеља Србаља, а још и из вилајета, гди сте ви за време вашега Бића доста пријатеља стекли, мислим да ће вам бити особито добро дошао. А остало ћу се старати да по вашој наредби све учиним, а нешто сам већ и учиніо.

Желећи вас што скорије видити јесам ваш

досадашњи и свагда

Дим. Владисављевић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3283]

58.

Предраги и Високопочитајеми
Господине!

Баш овако дуго ваше мучање дало ми је повод мишљењу, да ћете бити у Бечу вребајући на одговор може бити на Иштанцу за Новине; и да ми из ненада штогод за њиј јавите; — или зар и тамо, гди сте сада. Пак сам се прије од вас надао, него ли што би сам ја вама писао. Али сад ми је мило, што сте ми здрави, и што сте ту, јер знам да се нешто ту леже.

Ономад ми је писао Доктор Мушицки за вас, да сте ту, и тако сам још очекивао, да вам мало касније пишем.

Чули смо за Митрополита, али за Инсталацију чудим се, јер не чусмо за Потврђење у Бечу. Али што му драго. Мени је мило да је он.

О Србији смо чули, да је Долгоруки тамо био и неке мале законе, као десет заповједиј дао тамо наштампати и по селима разаслати, то је као дувар између Господар јим и народа и то par interim, докле дође у Србију опет Светић и Лазаревић онамо, који ће морати опет онамо ићи и по свој земљи путовати да познаду народ и обичаје за моћи према њима модификирати оне законе, које су тамо нашли, и које су такође и от прије прегледали, но које треба доста турпејисати. Тако ми јавља један пријатељ.

Од мога сам колеге чуо за Загребачке новине, да ће штампати штогод и ћириловим словима, не знам, како ће њима ићи то за руком, мало ће ко од нашиј смети њима се служити, знате ли какви смо сви?

Из Црне вратијо се онај Г. Полковник. Ја нисам био шњиме, него је Г. Доктор ишао лечити га. Бијо је каже трипута до смрти болестан. — Каже, да је земља за Дивљаке а не за људе. Чини ми се да је по свуда прошао, да чини описаније.

Владика ми је ономад писао, али за своје стање ништа, него само, да му пошљем учитеља Француског, и ја сам ономе говорију, и ето прије осам дана оде тамо, и по њему сам послао Ђури књиге обећане. А Врчевићу још от прије, морао би сам већ и одговор имати. А за вас књиге за дуго

ни сам бијо предао, јер ми рече Шубарт једаред, да за онај час нема шта шиљати у Беч али кад буде имао, а он ће ми дати јавити, после ја га мимогред прошавши онуд запитам: Оће л' имати скоро што шиљати? А он: Ево каже ми баш ово дана писао ми је п Volke, да му пошљем, но ја мислим да сте и ви могли имати још докле били у Бечу, или се зар задржало на путу.

За Баракан нећу никоме казивати. Чувају га боље него пређашњи. Биће као што ви желите.

Ономад тек добијем новце а прије месец дана имена, која ни сам смео шиљати у Беч без новаца, а то су од Архим. Тркуље на броју 26 које ћу овиј дана заједно са овдешњима послати, него овдешњи су на вересију.

Г. Доктор вас поздравља љубезно и свештеници се често вас сјећају, а особито Отац Никола спомиње Бешлијћа, и пјева велико Г. Помилуј питајући за Мару Кршкапину.

Мој се колега вратијо из Ацилука, са љепим временом и ни је закаснијо као што се бојао. Жао му је што се с' вама ни је поздравијо на растанку, преварило га време.

За Симу ништа не знамо.

Моју Граматику (parte teoretica) свршена је, имам две три зачкољице још да зачепим, али parte practica, која чини половину, једва је на половини, а како сам чуо да сте тамо, тако сам се чисто уљенијо, знате какав сам ја, требао би когод, да ме боцка, као љенивога вола или коња.

Али опет пожурићу се, но како ћу је дати на Цензуру, кад би сам рад, да је ви ревидирате, и да ми кажете мњение. Ово је за Талијане и изићи ће негди до 30 табака, а са предговором и више. За сада доста. Ево већ 11 сатиј. Сад ће почети већ 8-и Децембра нашега до један сат. Јесам ваш

свагдашњи почитатељ
Д. Владисављевић.

П. П. Прекојуче на нашем ђенералнов[!] овде Сабору испаде и спрома наш Г. Стојковић из службе, у којој је бијо до сада.

Ево сам баш сад писао у Карловце, да се у Сабору опомену и на нужну Риформу от сфпскиј школа. Не знам како ће бити примљено. Писао сам једном Депутирцу за одговор на његово.

[Споља:] Dem Hochgelehrten Herrn
Herrn *Wuk Steph. Karadschitsch*
bei dem H. Dragosavljevich
Lehrer an der Serb. Schule
per *Carlstadt*
Essek in *Wukovar*
in Syrmien.
Franco.

[Напомена Вукова:] одговорено 28. Јан. 838.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3284]

59.

Високоучени Господине!

Ево ми тек ономад приспѣше Новци на Принумеранте Далматинске, које ми је поодавно Г. Архимандрит Трѣкуља послао, но које ја ни сам смео вама без новаца по гласу вашег објављенија вама пришиљати.

С истом згодом изволите пріимити и ове наше Трије-стинске Принумеранте, које вам за сад без новаца шиљѣм, јер ни они ни су мени платили; али како они мени плате, а и прије тога, послаћу вам ја од мојиј, које ми за сада ни је могуће, јер ново љето приспјева, неће ми доста бити за моје старије дугове исплатити. А ако што претече, то је заиста ваше.

Поздрављајући вас љубезно јесам и остајем свагда

У Тријесту
10./22. Децембра 1837.

Ваш Истини почитатељ
Д. Владисављевић.

П. П. Г-дин Парох Георгиіи Николаевић обећа да ће послати Новце, пак јиј још не би. addio.

[Споља:] Dem Hochgelehrten
Herrn Vuk Steph. Karadschitsch
Doctor der Philosophie
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3285]

60.

Високоучени и Млогопочитајеми
Господине!

За цјелога месеца Јануарија слободно је пријатељима честитати Ново Љето, а желити јим живот здравље и срећу то је слободно за цјелу годину све једну за другом, не само сваког месеца и дана него и свакога минута. Ово је што и мени даје слободу сада, премда касније од обичнога, поздравити вас овом и многим другим годинама све сретнијом и задовољнијом једном од друге.

Ако сам вам икада што добра желијо, то вам сада удвојавам, желећи да вам се жеље и претпријатија с вашим, дакле и нашим задовољством испуне.

Ево вам на дар ово а с' овим још доста овиј за Рјечник, ако ви издате, ако ли не, а оно кажите зашто? — То желим знати.

Ми смо добро и здраво, а то и вама и вашима повторавамо а особито ваш

У Тријесту
9. Јануара наш. 1838.

свагдашњи почитат.
Дим. Владисављевић.

[Споља:] Signor
Sig-r Vuk Steph. Karagich
per Carlstadt
Essek a *Vukovar*
in *Syrmia.*

[Вукова напомена:] одговорено 28. Јан. 838.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3286]

61.

Млогопочитајеми Господине!

От како сам се с' вама у Бечу растао, не мого вам ни откуда ништа од мога путовања јавити до ево сада, а и ово

што вам сад имам јавити, волео би да вам не морам јављати али се мора, јер тако ће ми чинимисе одлакшати туга на срцу; јер кажу да туга подијељена лакше се даје сносити.

Тринајсти Октобра нашега дан свршисе у Тријесту за мене и за вас, и за наше Пријатеље веома несрећно и жалосно; јер онда изгубисмо онога, кога смо сви Срби и надалеку Пријатељи онако топло љубили и уважавали. Изгубисмо Брата Друга и Пријатеља, Изгубисмо нашега Предрагога — Ах зашто морам то казати? — Изгубисмо Доктора Фрушића. Несрећни Шлог удари га у кући за вечером, и ни Пет минута не може преживити, баш за вечером са својом сад неутјешном Супругом и малом кћерију Милицом; јер му син Душан от почетка Октобра у Љубљани у Школи. Један се пријатељ нашао онде, а у исти час несреће донесе Пријатељство и Доктора Мулона по обичају на диван; Овај употреби све оно, што прави Пријатељ и Медическо искуство у онај пар за добро наће. али све за луду. Contro vim mortis non crescit gramen in hortu. Мој Господине! вама ће веома тешко бити, кад ово прочитате, морао би сам вас заштедити од оваковог удара, али како ћу да претајим оно, што и у самом сну бунцам. Фрушића нема, Фрушића нестаде! Што ће му јадна Фамилија! Шта ли Браћа! Шта ли ће му Пријатељи и Другови! А јадни ми сви без њега! без онаковог њега! — У очи свете Петке нестаде га, у по светој Петки отпратисмо га, а јуче у недељу послије Јутрење последњи сам пут видијо тјело незаборављенога нам Фрушића. —

Мој Господине! У сваком другом случају могу се проливати и притворне сузе, али се овде при његовом опјелу није нико притварао, јер ни је имао нитко даљи намјеренија, али јиј се премлого пролило. Онде се види, колико доброта превазилази богатство и велељепије. Погреб је његов рједак у Тријесту бијо, барем се отликовао искреним сажаљењем и оплакивањем не узимајући за уваженије млозињу народа, који га је до гробља пратијо. Оволико људства ни сам одавно видијо за мртвим види се да је свагда и по свуда био онакав каквога ми познајемо, називајући га Предобрим Доктором Фрушићем.

Утјешимосе барем са тим што се не стидимо, да смо имали једног Нацијонала, који се међу толикима отликовао Добротом поштењем, разумом и смиреностію, а промисао ће

и Пријатељи старати се за његову уцвијељену Фамилију. Будите ми здрави, и опростите мом тужном и замршеном Писму.

У Тријесту
18. Октобра нашега 1838.

Вашем Уцвјељеном
Владисављевићу.

[Споља:] Dem Hochgelerten Herrn
H. *Wuk Steph. Karadschitsch*
auf der Landstrasse zum goldenen
Engel in 3-ten Hofe
in *Wien.*[1]

[Напомена Вукова:] одговорено 18. Јануар. 839.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3287]

62.

Високоучени
и Мени Млогопочитајеми Господине!

Не могу вам описати, како ме је ово ваше Писмо обрадовало, само вам то могу казатп, да сам вас већ међу покојнима бројао, нешто зато; што сам за вашу болест од Г. Мазуранића из Загреба, а он, чинимисе од Г. Гаја, чуо; а нешто ми је то посведочавало, што никаквог одговора не добих на оно моје једно писмо о смрти нашег незаборављеног Друга и Пријатеља. Овако дуго не чувење ништа о вама, двоструку ми је тугу причињавало; нешто за предобрим нашим Доктором, а нешто опет, (:сачувај Боже!) за вама. А сад ми је барем половина туге са срца пало, кад знам, како сте.

Госпоји Јованки изручио сам ваш поздрав, и благодари вам на вашој доброти.

Г. Буђина, чииими се, морао је поћи одавде, (:ratio politica sic poscit:) А то нити ми је он нити Г. Чимадори, казивао, а ја и не питам, него сам негди неотице чуо.

[1] Овака адреса и даље.

Преко јуче сам вам упутіо по нашем кафеџији Г. Д'армсу, два Фршлога бутиља на Г. Теодора Д. Тирку. Едан је за вас одређен под № *1. W. S. K.* које ношиље на дар Г. Чимадори, у њему је 6 бутиља Рефошка, и 4. Просека, а други је за Г. Тирку од истог *D'armsa*, надам се, да ће Г. Тирки повољан бити. Молим изручите му мој поздрав.

Ваше књиге не могу, да улучим згоде, да пошаљем, обећао ми овдешњи књижар Бернер, да ће ми ји упутити, кад он пошље књига тамо, за које вас молим, да се претрпите.

Ја овде не само не мам Грлица, него баш никаквог календара ове године, пак ће после нагрнути са свију страна, пак ће сви остати после за мој рачун. Знате, како мисле наши Писци, не, да не могу, него да нећу, да ји препоручујем и продајем; —

Мој пакет књига, кад узможете пошљите ми; — Рђава препорука за наше Кнежевиће, кад тако често промјењују професора, чешће, него ли други кочијаше.

Извините ме молим вас код Г. Копитара за препоручене ми књиге што му нисам ништа писао, јер су већ и прије мене биле упућене у Беч, за то сам судио, да би била од мене карикатура досађивати му с' писмама мојим.

Недавно био ми је овде Принц Љубомирски младић литератор славенин, и каже ми да познаје и вас и све Славенске Филологе, и обећао ми је неке ствари пољачке послати амо, кад се из Рима кроз Далмацију и Мађарску кући врати. Г. Копитар познаваће га, боље, неголи ја.

Немам кад за сад, али ћу се што скорије потрудити, да изнађем Сан Свстићев, и преписати, и послати. За сад сам забуњен нечим, а мало ми се оће за таково што год.

Мој колега не може да се погоди с Г. Кириjаковићем, него онај пште млого (као што ми каже,) а овај би рад дати мало, пак ето у чему се затеже, не знам како ће изићи посао.

Ја баш управо немам кописте. Мој Милош ленив, и воли призјавати кадкад беспослен, неголи ми учинити по вољи; а силом га терати, која ми је асна, а сам нити имам кад, нити баш могу, јер оћу све да поправљам.

А половину му је Граматике Талијаносрпске однео наш Школски Иншпектор, да се користује зар у језику што год, па ми је још не враћа, а ја му је не могу искати. — Али имам и другога посла и без тога.

Сви вас ваши Пријатељи поздрављају љубезно а особито Чимадори, а ви ми поздравите од моје стране вашу Госпу, мале фрајлице и малога мог Имењака мило и драго од вашега

У Трнјесту
на Сирне Покладе [5, II,] 1839.

свагдашњега Почитатеља
Дим. Владисављевића.

П, П. Јавите ми: Јесте ли и сад у оном старом квартиру?, јер сте за мога тамо бића говорили, да би сте имали преселити се у други ту близу.

Горњи.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3288]

63.

Млогопочитајеми Господине!

Тек сам се вечерас видио с' Господином Палачким и вечерас се већ растасмо. Он полази преко Беча у Праг и рече, да ће вас поодити, за то се ползујем овом згодом поздравити вас и све ваше у дому, желећи вам срећу и здравље.

Већ има више од месец дана послао сам вам пожељени Ципар 10. Бутиља, заједно са другиј 10. полак Просека а Полак Рефошка за вас обадвоје од Г. Чимадора на дар, а упућено је обадвоје у два Фршлога на Г. Тирку. Мислим да је он примио али без мога писма на њега, јер сам Писмо па вас упутио а вино на њега. Разгледајте то, те нам јавите овамо, како је?

При том, Напишидете још једно благодарително Писмо на Матишоровића Јову у Александрију за Баракан, јер оно писмо јесенас мој Милош ваљада није предао на вапор по моме налогу при мом поласку у Беч, пак не давно пита Г. Матишоровић Г. Цвијетовића овде, Јесам ли ја примио Баракан од капетана и јесам ли га вама предао, а то све, јер боим се, да је мој Милош ону цванцику за франкирање писма на вапору по дужности, смунђао, а Писмо моје и ваше у њему Бог зна куда, део, премда се он заклиње да га је он предао,

али ја не вјерујем. јер му се не би овако догодило. — Дакле молим вас не учините од мање, него час прије то ми пошљите. Други ћу вам пут писати опширније, а за сад будите ми здрави

У Трнјесту
на Ђурђевдан [23/IV] 1839.

вашем Почитатељу
Д. Владисављевићу.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3289]

64.

Млогопочитајеми Господине!

Недавно сам вам писао по Г. Палачкому, који је овуда прошао враћајући се из Италије преко Беча у Праг, а сад вам ево пишем опет по нашему заједничком Пријатељу Г. Стојановићу, који преко Беча иде у Одесу за својим послом, пишем молећи вас, да ми јавите само: Јесте ли здрави, и како сте? Госп. Пагодин доста ми је лијепог од вас и о вама казивао, које ми је мило и слушати, и баш, кад не би било истина, а камо ли, кад би се онако урадило. А то ћете ви знати. — По Г. Палачкому послао сам Г. Меглицкому — Свештенику Рускоме Руску Граматику Востокову, запитајте га молим вас, је ли је пријмио. — Незнам шта је с вашим књигама, једва чекам, да добијем времена, да идем питати онога, је ли послао или су у Цензури? или у Догани? Гдп ли? Читао сам одговор ваш на Ситнице, али сам чуо, да опет има некакав *Утук* Г. Светићев. — Шта ће сад бити? — Јавите ми штогод о том, ви ћете бесумњено знати, вас се тиче: Туците се, молим вас, само се не убијајте, ми који гледамо, како се ви бијете, добивамо, неки на опкладу а неки и без тога пробављамо време с коришћу. — Пишите ми макар и најмање, само да знам како сте?

Поздравите ми све ваше код куће и не мучите с' вашим мучањем више

У Трнјесту 7. Маја 1839.

вашега почитатеља и слугу
Д. Владисављ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3290]

65.

У Тријесту 27 Јан. 1840 нашег.

Млогопочитајеми Господине!

Још би сам вам одавно морао писати за одговор на ваше почитајемо од 2/14 Дец. пр. писано ми и по Г. Атан. Георгијевићу послано ми писмо; али ме све којекакве мале беспослице у томе до сада сметаше, пак вам баш и сада не бих због истих могао писати, него ми се догоди ев' ова згода, по којој вам само толико могу јавити, да сам ваше писмо примио, како год и књиге, које сте ми послали, које су мало позакасниле; али опет никада толико, колико су ваше код мене; а какав је томе узрок, дуго би било писати, то остављам за други пут на тенани. — а за сад ево вам ове Њемачке *Цр̀не Горе*. Може бити, она ће вам за сад бити најпотребнија. Вечерас ми се ова згода појавила, а вечерас ми је баш био обећао корешпондент овдешњи Г. Милаковић, да ће ми донети обадве желајеме Гр̀лице, пак јих не донесе, и тако ће и оне морати вам доћи са осталима. — јер сутра у јутру полази ова згода у седам сатиј. — Чимадору сам благодарио од ваше стране за вино; али ми ништа не јављате за оно вино послано Г. Тирки, које му је упутио Г. Д'армс на моју од вас препоруку и понуду, да му га пошаље. Јели га примио Г. Тирка скупа с' вашим, и допадали му се, а са истим послан му је и рачун за оних десет бутиља и цјена у већем Quantumy. Другачије мораће пасти мени на гребен. — Ако вам је и како могуће: Напишите једно благодарително Писмо Г. Матишоровићу као и оно лањско, и кажите му, да га повторително пишете дошавши сад из Србије и то на моју понуду, а ја ћу му остало јавити, јер ме је управо срамота; — то ми је све овај мој синовац узроковао, што није предао писма, него га шћердао негди заједно с' вашим, тек да му остане у џепу оно неколико крајцара, које сам му био предао да плати за речено писмо. — Шта би тамо у Србији, касателно вас? Добро или другачије?

Од ваших пријатеља мало их је овде остало. Одоше на онај свјет сви готово до једнога Г. Боте! Г. Цвјетовић ме често пита за вас, и поздравља вас. —

Шта нам радите ви? — Оћете ли нас чим год новим обрадовати? —

Моја Граматика Срѣоталијанска иде заједно са Саборном Црквом у Милану. И она ће се прије свршити, него ли ова. Пак и кад се сврши, Бог зна, каква ће изићи, јер ми све нешто остаје поправљати или у системи, или у чему другом. Шта вам се чини о Утуку? Шта ли у Љетопису о оном члену у име ситница — ?

Овај Листодавац предаће вам и књигу, и упутите га у његовој потреби, како боље знате, а он ће вам их сам усмено казати.

Позравите ми вашу Госпоју и Дјечицу и не заборавите на вашега свагдашњега

почитатеља и слугу
Дим. Владисављевића.

[Вукова напомена:] одговорено 11 Марта 840.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3291]

66.

У Тријесту 1-г Марта 1840. — по нов.

Млогопочитајеми Господине!

Ево ми се већ једно писмо поабало у цепу за вас одређено, па га сад на ново преписујем на зими, пак вам и у овом честитам и данашње Бијеле и доидуће Мјесне покладе, с' часним постом у напредак.

Ваше ми је писмо предао Г. Атанасије Георгијевић и разумјео сам, што ми јављате. Жао ми је што сте у белају с' очима и Главобољом, не пуштајући вам, да радите, које је све на нашу, а не на вашу, штету; јер сте ви од ваше стране за Србље доста урадили, урадивши добро, све, што је год. Нека сваки онолико и онако ураде, па евала свакоме! —

Ево вам Црногорске Граматике, имао сам јединицу, и тешко сам је тек скоро добио, сад морам опет искати другу, и Бог зна кад ћу је добити! С' истом примићете и три Гр-

лице. Од ове године немам никакве. А касно ћу је и добити, јер се нешто срде на мене, не знам зашто? Ето вам и неколико Портрета ваших, до скора ћете примити и остале, па Бог вам а Душа вам; за вас су и одређени, и ја сам задржао код мене толико, те раздајем коме знам и могу. — Не давно сам вам препоручио једног Рпшњанина Петра Јов. Катурића пославши вам по њему писмо отворено са књигом Њемачком *Црна Гора*. Ако вас ни је нашао, потражите га код Елчије Рускога, и узмите писмо и књигу од њега; јер га нисам упутио добро к' вашем садашњем квартиру. — Напишете ми оно Писмо за Матишоровића, молим вас, онако исто, и кажите како сам га искао од вас по други пут, али сте били у Србији, па нисте могли раније одговорити.

Извјестите се код Г. Тиркс, је ли примио оно вино: 10 Бутеља Ципра по вашој наруџбини и препоруци; а 10 Бутеља Рефошка, за вас од Чимидора, а оних пр̀вих 10 од D'armsa, по наредби, и извјестите ме, што скорије о том.

Моја Граматика Талијано Српска још и сад онако, Баш немам кад, све којекакве пошурице ми сметају, а каткад немам ни оне вруће воље, а без ње ништа се не може честито урадити.

За *хоћу* и *оћу*, готово сам ја ктео вас да питам. Ви знате сву Историју Х-ову код нас. Дубровник, Црна Гора и Рватска га почитују и Србљи Црквењаци, пак га и они маскирају, негдје гласом од *ch*. негдје са *k*, негдје са *в*, негдје зар и са *г*, а негдје га и не спомињу. Ја би ове узео на теразије, па бих слѣдовао оној страни, која преважује, а најпосле што сте до сад писали Ерцеговачки, оно је најпријатнији језик, близу Италијанскога, који такођер нема гласа ни *h* ни *ch*, — али опет кад би смо имали писме *h*, добро би стајало. Дубровчанин му даде љеп изговор. — Са свим овим ништа вам не знам казати. Ја би га употребљавао у *Родит. Мл.* Прилагателном, у *полупрош. врем.* Глагола, и у Цр̀ковним Рјечима Христос Христијанин etc., ал' каква су то правила!!! — Овако би ја мислио. За новољити барем Цр̀квењацима и Цр̀кварима. —

Мој колега ударио на чудо са Историјом својом. Послао је објављенпје у Н. Сад, да се штампа и одговара му корешподент, да ће тешко ствар ићи из узрока, што је изостављао ъ служећи се мој колега оном мојој Ортографијом у *Оцу*. Сад не зна, шта ће, да ради, јер додајући ъ, има посла и са ы; —

Ова ће се и мени тегота догодити у мојој Граматици, морајући је двапута преписивати, гдје ја не могу ни једаред, да је свршим, пак не би сам био ни кадар, јер свагда нешто нађем или запокварити или за поправити.

Ово за сад. Примите с' Дилићенцом речене ствари. Јавите ми како сте прошли у С

вашем

Дим. Владисављевићу.

Поздравите вашу Госпоју, Мале Фрајле и Мога Имењака малог.

[Споља:] Dem Hochgelehrten Herrn
H. *Wuk Steph. Karadschitch*
auf der Landstrasse № 337.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3292]

67.

У Трнјесту 9/21 Јулија 1840.

Високоучени Господине,
мени високопочитајеми!

Одговарајући вам на два ваша с' овим једним остављам правдање на страну, а главни је узрок што најприје Г. Крсто бавивши се неко време у Венецији ишчекивао сам, да се шњим проразговарам, па смо нашли, да би управо било бескорисно од Општества тражити на то ваше претпријетије помоћи; тим више што су просјачине навалиле са свију страна, као обично, пак су се и од њих многи ошвањили, који су се надали; јер општество зида комад куће, оне гдје су вас рисовали, пак је и то довољно велики изговор.

Ја ћу овдје чинити моја усиловања, да накупим што више узмогу, и то до уреченога времена. До сада сам чинио само предисловија а од сад ћу ударити у посао.

Писмо сам Матишоровићево од вас примио и већ упутио с' мојим; мало касно, ал шта ћу му, кад је тако.

Ето вам само 50 фор. ср. јер сам баш остао и ја готово без. — нешто за нешто, пак иде. јавите ми кад наплатите.

За Ципар писао D'arms већ двапута, па никаквог одговора, или непријма писама тај Г. Тирка не умрши, или неће да одговара, које ми је жао, јер пропаде ваших десет бутиља онаког вина, вама на дар послатог, а и без тога Г. D'arms држи се моје препоруке дакле и мене; а ја опет куда ћу, него на вас, дакле ако не желите бити платка, а оно с' овим приклопљеним писмом управо идите Г. Тирки живом, те предавши му ово питите од њега одговор; да тражимо барем овде Брифтрегера и да терамо мак на конац.

Овдје је привијено и моје и Darms-ово, а ви чините како вас Бог учи.

Ишчекивао сам, да вам каксније и пуније што пишем, али вама ни је за сад до чекања. Зато и ја крадем ово време сад од Школе јер је Катихисис, ево баш сад се свршује, те не могу више писати.

Поздравите ми вашу Госпу и Фрајле љубезно од вашег

свагдашњега слуге и почитатеља
Дим. Владисављевића

П. П. Пошљидете ми једно објављење без писма, да попишујем принумеранте на бјелом, а друго да могу дати у свјет, нек пјевају и спомињу Марка

Горњи.

П. П. Молим вас ово привијено писмо предајте сами ви коме иде, и нек вам одговори. Ја сам казао како је било, а ви подуприте.

[Споља:] Dem Hochgelehrten Herrn
H. *Vuk. Steph. Karadschitsch*,
auf der Landstrasse in der oberen
Reisnerstrasse № 472.
in *Wien*.[1]

[Вукова напомена:] Одговорено 28 Јул. Римск. 840.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3293]

[1] Овака адреса и даље.

68.

У Трнјесту 26. Авг. пашег 1840.

Високоучени Господине,
менп Млогопочитајеми!

Из вашега под 28. Јулијем т. г. на мене упућенога разумјео сам све што ми јављате. — Да сте примили f. 50 Ф. — Да сте предали писмо Г. Тирки добро је свршено; јер је већ и овдје плаћено; али ми не јављате за ваших 10. Бутиља Рефошка, које су покрај Ципра само за вас од Г. Чимадора упућене, и по свој прилици морао их је Г. Тирка примити. Тако ако их нисте примили, а оно најстојте, да их примите. Гдје су једне морају бити и друге. —

А што жалите да вам писмо Обществу нисмо предали. то немојте жалити ни мало: јер за вам повољити, сад смо га предали, пак опет свеједно: Туторп сад немогу сами ништа учинити, него морају сазивати капитул. А от капитула члена нису млогп код куће, а неколико их је и помрло, пак им број нпје још допуњен, а без дванајст барем не може нити смечега закључити, дакле и ту морамо чекати, док се ови скупе нешто с' пута, нешто из Бања, нешто из Гостију. Ми смо се старали овдје набрати принумеранта, колико више, неки оће, неки мора: то сам ја. — А Г. *Весели* ево вам пошиље његових принумеранта, а новце ћете ових дана такођер примити и од мене и од њега.

А што ми пишете, да ће зар штогод новаца са стране доћи, још ми до сада нико ни одкуда ни крајцаре послао није. — А како што примим послаћу вам. —

Жао ми је што вам не могох одмах, како рекох, портрете послати, да их уметнете у Пјесне, ако пристају, јер су повелики. — Да не закасне, послаћу их ја по Дилпђенци, ако судите на мој трошак, а остале оне књиге по прплици. — А узрок овог закаснења је, што ми је дошло на памет да још неколико наштампа, али је касно. —

Не могу вам више писати. Егзамен ми је на врату. Мушицки би рекао: Не видим се из посла, а ја повторавам само да сам свагда Ваш

прави почитатељ
Дпм. Владисављевић

[Напомена Вукова:] Одговорено 4/16 Септ. 840.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3294]

69.

У Тријесту 27. Августа 1840. наш.

Принумеранти на 3-ће Изданије Српских народних Пјесана

[штампано *у II и III књ.* Нар. Песама]

НВ. Овдје ћете видјети, који су от старе принумерације придали само по 1 f. —

Ове њемачке принумерирате са овим писменима у оријиналу од Г. Весел. —

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3295]

70.

У Тријесту 8./20. Септ. 1840.

Драги Господине Мој!

Разумјео сам све што ми у вашем од 4/16 Септ. 1840 јављате. Колико је год пренумеранта, што сте примили, још ни они ни су сви исплатили, и сад још чекам, да ми преда Весели, коме ћу благодарити од ваше стране и баш и писмо прочитати. А настојаћу за пренумерацијом по вашој препоруци. — Баш сте слабе среће у садашњем послу; јер изгубисте људе, који би вам сви више могли помоћи, неголи нас неколико голића; Србија немирна, Меглицкога настаде, Ф. Лучић умре и онако јадно и несрећно; а сад чекајте још једну на жалост моју и вашу и свију невољника. Изгубисмо сад већ и нашега Предоброга *Крста Цјветовића;* у среду прошасту загуши га крв за $^1/_4$ сата, таман у подне, и у сред исполинског пословања превелике куће у зидању, у сред превеликих трговачких послова с' бродовима, у сред млогобројне ситне недорасле и неудомљене и на добро научене фамилије између девоторо дјечице понајвише женске, и само два и то најмања мушкића, један од 6 а друга од 7. година. Мој Господине! Судите сад како ми је, који такове несреће очевидац био. Ја сам болестан, ако и не лежим у постељи, душевна је болест гора неголи тјелесна; и да не искалим туге моје плачући с' дјечицом и родбином, чиними се пукао бих. —

У Одесу нема се коме писати, јер нема Филипу ни наличних а некамоли равних људиј. Био је нешто таково онај Павковић за кога се била удала овога Стојковића бившега канцељера, сестра, коју ви др̀жите за Павковићку вама познату, пак је и он међу покојнима. — Имам Димитрија Шкуљића и Матију Лучићу, али су ово људи са свим другачији от покојнога Филипа. Настојаћу да се оно писмо у капитулу прочита. Али још ни је било капитула от после. — него ја судим да би добро било, да ви напишете једно писмо овде Г-дару Марку Квекићу као садашњем Тутору Првом, а једно Г-дру Ђорђу Мекши, говорећи, како помажу у свакој струци људима нека би су што год и на ученост потрошили. — У неко су време Вуићу помагали приватно, приватно од мене откидали, а приватно и још предамном Вуићу давали, али данас не би ни он ни стотина њих добили јер се данас крајцар не потроши, докле кроз три четири руке не прође. — У писму на Г. Мекшу и на Г. Квекића напомените, или замолите, нека га прочитају у Сабору. Нисте ми нигда јавили, да сте ви ваше Бутиље примили. — него само оне друге које су већ овдје плаћене. — Читао сам радо у Алгемајнеру Оглашеније о Пјеснама. Настојаћу да се стави и у ове и у Задарске Новине.

Недавно је један нашинац спустио у Венецији Брод у Море, нов саграђен, и дао му је Име *Вук Караџић* изрезавши ваш Бушт по Портрету овом кога ћу вам послати.

Ја се врзам около свр̀шетка моје Талијаносрпске Граматике, али ме забуни садашња туга, а мислио сам је ове вакације свр̀шити, па овдје штампати ако се погодим са Штампаром, који оће најприје да види и да контракт учини. — Кажидете ми вашу мисао о том. Мој колега штампа Историју у Н. Сиду. —

Још никаквих Новаца из Боке. — А овдје ћемо чекати, да што добро изиђе. —

Ја сам здрав по тјелу, а вама желим и по тјелу и по души здравље као ваш прави Почитатељ

и слуга

Дим. Владисављевић.

Поздравите ми вашу Госпу и дјечицу.

[Напомена Вукова:] Одговорено $\frac{\text{29. Септ.}}{\text{11. Окт.}}$ $\overline{840}$.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3296]

71.

У Тријесту на Покладе Божићне [14, XI] 1840.

Млогопочитајеми Господине!

Ваше писмо од 29 Септ. наш опечалило ме још више него што сам био. Могу себи лако представити, како се наодите. — Не могу вам ништа говорити, јер не знам шта бих, чим би вас могао тјешити, готово је и код мене тако, јер знате, кога сам изгубио у Крсти, па још онако, и баш сада, кад је он у највећим пословима заплатен. Ни једно дјете не удомио. Све остало несвршено. Пак и моје нешто ствари, што је код њега било, бог зна како ће сад изићи; Фала Богу! Ја се бољем ни сам ни научно. — Доста о том. — Тјешите се како боље знате у двоје сте, а ја сам. Разбијајте тугу једно другоме, како боље знате.

Читао сам Писмо код Г. Квекпћа, говорио сам како сам боље знао, видићемо о Првом Сабору; јер до сад још ни је никакав држат од онога времена. Ако што и буде, бојим се да ће мало бити.

Име је Броду Вук с' вашим portraitom које сам вам послао тек прије три недеље на Г. Volke преко Праинпћа. Павла овдашњега Фурмана. Све је до сад стајало у Дивони због Дације, која је била за 1 ℔ 54. кр. а сада је спала на 6. кр., лакле, што тамо платите за ову касету и подвоз и армицу, јавите мени, да вам ја то платим. Дар треба да је чист. Онај сада Србин а от прије по Оци и Матери Цпицар зове се Крсто Манцук. Јуче је Брод партио из Млетака, наћи ћете га у Лоиду новинама Трговачким, може бити под овом датом. Био сам дао у Трнјестинске Новине за Пјесне, али баш онако, као и у Алгемајнеру. Не знам јели вам се когод најавио за Пјесме.

Моју Граматику чита и учи Г. Весели. Дошла би коштоватп f. 1000. без везања. Па после, продати комада 100. а остало —

Будите ми здрави вашему

Владисављевићу.

[Напомена Вукова:] одговорено на Никољ-дан 840.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3297]

72.

У Трнјесту 1-г Дец. 1840. нашег.

Млогопочитајеми Господине!

Ономад сам вам јавио, да сам ваше књиге још прије 2 године овдје заоставше преко Праинпћа Павла овдешњега Фурмана на Г. Volke са свим вашим портретима послао, и не знам, јесте ли их још до сад примили, које кад буде, или ако је до сад, јавите ми у каквоме стању? јер сам однео био у дивону не измјервши по на само књиге, а по на само Портрете, него онако, а онако ни је уредно, и зато сам допустио Фурману, пека он пзмјери и отправи у Мауту, како што иде, па не знам, јели и како је. — Доста је. Једна репа свега љета, па —

Прек'синоћ тек у 6 сатиј би сабор овдешњега општества као предварителни за велики Сабор, који ће бити у доидућу Недељу с' присједателством Гувернпалнога Консиљера, гди ће се сва Нацпа сабрати да пзбирају Нове Капитуларе и Главаре. — Прегледали су рачуне довршене куће и deficit од 2000 Ф. — и још млоге друге општинске ствари, између којих су и вас узели, али као што сам вам напоменуо, ладно се узима овакова ствар по свуда пак и овдје. Нема врућега Говорача, који би знао казати, како и шта чине они со тим. — Одредили су као што тек синоћ чух, да узму само мјесто 3 пређашња сада 18 Егземплара. — То је све. — Извињују се, да немају новаца, него кромје дуга за кућу сазидану још им је Зидар натоварио као што рекох 2000 f. више. —

Од новаца са стране ни откуда нпшта. Не знам учинише ли Талианске Трнјестинске новине штогод? На јавпл се когод. Жао ми је што не јавих ондје, да се код мене пренумерира овдје, ал опет мислим од Славпста овдје сви знаду за мене. А других Бог зна, има ли више овдје, који би су својевољно ктели. Овдје их је неколико платпло, а остале још чекам, ваљада чекају књигу. —

Понајвише јој придају срећу Црне Горе и Боке — књиге — Јавите ми за њу, ћели скоро бити, да знам штогод одговорити.

Г. Весели ономад ми плати за 9 књига f. 18 зар жели 10-у.

Док инкасирам још штогод, оћу вам послати, и сад би без тога, па бих се ја после наплаћивао од купаца; али сам баш и ја остао без, јер који би ми имао давати, вонтаме, и задржава, а мени би требало, па ме мрзи сваки час камчити.

Страшим се мојој Граматики: Оће овај овдје f. 900 без артије. А са артијом Бог зна. —

Ово нека вам буде доста за сад, а после док ме мине брига, и више ћу вам писати. — Тамо је Стева Ћирковић, пријавитесе код Г. Владисл. поздравите ми обадвојицу и свеваше Дома од вашега

Почитатеља
Дим. Владисављ.

[Напомена Вукова:] одговорено на Никољ дан 840.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3298]

73.

У Тријесту 20. Дец. 1840. стар.

Високопочитајеми Господине!

Ево вам једнога Anweisunga од 50 фор. сребра, које сам нешто инкасирао, а нешто још остаје, да инкасирам. Ни сам вам могао више, јер и мени спадаю неке пошурице, да морам плаћати, а нешто ми сметају још и друге моје теготе, што не могу, да изиђу на бјели дан. — Незнам је ли вам штогод из нашег овде великог недавнашњег' дивана одговорено. Нешто иде ладно. Дај Боже да буде добро! — Ако што сазнам, јави ћу вам. —

Говорио сам Праннићу за послане вам Портрете и књиге, чуди се, да су запеле, обећао ми је, да ће распитати и наредбом потиснути, да вам дођу по упућењу. Он мисли, да је због рђавог пута заостало гдјегод у снјегу, видићемо, шта ће бити. —

Овдје је Г. Милаковић су двоје дјеце, упућенијех за Сјевер ради Науке, бавиће се овдје до пролећа, и мож'да ће их он пратити, ако му не дође што ново, да се врати. Рече ми да ће вам, и да вам има писати овијех дана. —

Поздрављајући вас доидућим празницима желим вам бољу срећу у свачему, и са овом жељом јесам и остајем

ваш свагдашњи Почитатељ

Дим. Владисављевић.

П. П. Ако вам дође да штампате принумеранте на првој свески, јавите ми, да вам пошаљем имена овијех у другом реду, него што сам вам већ послао, а особито, *Калуђеровића* из Луштице, мјесто *Константина* (сина попова) метните: Чесњеиши Г. Никола Калуђеровић парох Луштички f. 6.—

[Напомена Вукова:] одговорено 31. Дек. 840.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3297]

74.

Високоучени Господине!

Ево вам пришиљем преданих ми од овдешњега нашег обштества f. 88 велим Осамдесет и осам Фор. сребром, које су ми набројали на 18 членова, давши ми за сада на 12-торицу њих, прибројавши се от прије Три Егземплара и Четврти изостајући за себе канцељер, које су само от прије за Прву књигу платили, а сада су и за оне четири надоплатили све потпуно.

Данас су и Они писали к' вама, видићете шта вам кажу.

Г. Милаковић каже, да вам је писао. —

Кад је онако за имена, то ћу настојати, да још кога прибројим. Још ми није Г. Стојковић платио за своје предане ми познанике.

Драго ми је дасте примили портрете. Мислим дасте и књиге нашли у реду, особито 4 књи. Цјесама.

Желећи вам Здравља и Срећу у вашим пословима с' почитанијем јесам ваш

У Тријесту 8./20. Јануар 1841.

почитатељ
Дим. Владисављевић.

П. П. Платићу вам подвоз, него сам сад заборавио ставити га у векслу.

Горњи.

[Напомена Вукова:] одговорено 18/30. Јан. 841.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3298]

75.

Високопочитајеми Господине!

Желећи да вас ово моје неколико рјечиј у здрављу нађе и радујући се вашему сретном повратку у своју домовину, долазим вас молити, да бисте њиховом Превосходитељству Г. Димитрију Кнежевићу избројали f. 7 „ 6 кр. у сребру за мој рачун, који ћу вам ја одавде који дан с' примљенима од Г. Кавал. Гагића f. 32 и благодарношћу прислати. Молећи вас, да бисте моје особено почитаније и поздрав осьједочили милостивом Г-дару Николају Надеждину јесам ваш

У Тријесту
10. Августа 1841. нов.

Особени Почитатељ
и Слуга
Дим. Владисављевић.

[Споља:] Високоученоме Г-дну
Вуку Ст. Караџићу
у Руке
у *Мјесту.*

[Напомена Вукова:] одговорено 13./25. Септ. 841.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр 3299]

76.

У Тријесту $\frac{\text{2. Окт.}}{\text{20. Септ.}}$ 1841.

Високоучени

Многопочитајеми Господине!

Из вашега од 25. Окт. [!Септ.?] т. г. разумјео сам како сте платили Г. Кнежевићу f. 7 х. 6 за мене, које ћу вам што скорије с' благодаренијем, док још нешто инкасирам скупа послати.

Г. Млисаев враћа се и по њему вам пошиљем попа Вуколе писма на вас упућена.

Из Црне Горе немам друго него Грлицу од 35 год. предао сам му ову, али ако узмогу измамити овдје од некога још штогод, то ћу му предати.

Жао ми је, што ми за Г. Момировића женидбено намјереније пишете, да се таке партије овдје међу Евреима не находи, а млого мање међу нашима и међу Грцима, а баш за сада ни међу Латинима. Али не мислите, ни да је Павковић баш тако славни мираз нашао, него највише до 10 х., али чини ми се ни толико. Новци ситно звече ал' се далеко чују. Да је каква, и ви бисте отуда за њу чули. — За сад не знам за такову, али ћу распитати, па ћу вам јавити. —

Књиге сам неке разаслао, а неке ћу још разаслати, а ви препоручите и по други пут; нека настоје о продаји.

Ништа ми не одговористе за нашега Доктора Васу у С. — Шта вам се чини. Он чека непрестано вашега описанија, а време пролази, и зима стоји на врати. Ја сам га утјешавао вашим Ходатајством, и он се ослонио тврдо највише на вас, а ви ни рјечи о њему. Јавите ми бјело или црно. —

Прије двије недјеље био нам је овдје Г. Колар из Пеште, и упознао сам га с' Г. *Веселом* и Г. Рушновом. Пун је туга и јада о утјешњавању Славенства у М. — Фалп се са загребачким Славенима веома, који су му велику част учинили. —

Јуче нам пође одавде Г. епископ Евгеније Јовановић, гдје се бавио 7 дана. Разговарао сам се и о вама и видим, да би се могло мало по мало учинити с' овим људма све, што год тежи на опште добро. Само би требало често се о томе разговарати.

Кад би постао он Митроп. неби било зло, јер ми се чини добар човек, али мислим да ће и други, који год постане, бити добар, само ако не буде сујетан.

Препоручујући се вашој досадашњој љубави и поздрављајући вас, јесам ваш свагдашњи

Почитатељ и Слуга
Дим. Владисављевић.

[Спољa:] Dem Hochgelehrten Herrn
H. *Wuk Steph. Karadschich*
auf der Landstrasse in der oberen
Reisnerstrasse № 472.
Wien.[1]

[Напомена Вукова:] одговорено 3./15. Окт. 841. по Хр. Опухићу.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3300]

77.

У Тријесту 14. Нов. 1841.

Високоучени Господине!

По особитој препоруци једног' чељадета, које ми доста добра чини и коме сам дужан благодарити, долазим и ја вас молити, да бисте ми учинили љубав и то најскорије што вам је могуће.

Овдје је био некакав Јерменин по имену Артин Константин, човек од прилике 35 година, ниска раста, бјеликаст у лицу, и трговао је у Манифактурама, и отишао је одавде лане месеца Августа у Беч, от куда је и писао амо, али поодавно; а сад од некога времена, незна се ништа за њега *„Јели ту или није? — Да се није разболео? — Да није камо отишао одатле? — Или може бити неће да одговара? — И ако је ту, гдје пребива у кући? —*

На ова сва питања, ако би вам икако било могуће одговорити распитавши најлакше код Господе Светих Отâца Ме-

[1] Опет овако и даље.

хитариста. Али и то најтајнијим начином, да не би он за то питање сазнао, и у подозрење дошао?

Ја знам да ће то вама бити тешко, зато бисте добро учинили препоручити каквом Самсару, да ме о томе извјести, али и то тајно, да не зна онај, кога тражимо. Но извјестивши се на горња питања, да нам јасно одговори. Ако се што год потроши биће вам одовуда исплаћено и даривано штогод преко трошка. Само нека буде у најтврђој тајности барем за које време, док се опет одавде тамо пише, да се не би измакао.

Поздрављајући вас љубезно и све ваше у дому, бојим се, да вас Доктор Васо Теодоровић неће моћи наћи у Бечу, јер сам му заборавио дати нум. од вашег квартира; пошао је одавде у вторник, и мислим, да ће данас тамо бити. А ту се не може дуго задржавати, бојећи се да му се не измакне Dampfschiff од Пеште тамо до Београда. Позвао га је Г. Стеић. — Како је наш *Књаз Свѣтли*. Приволите га како да дође и овамо. И дођите и ви шњиме. У овој надежди остајем свагда ваш

Почитатељ и Слуга
Дим. Владисављевић.

[Напомена Вукова:] одговорено 4./16. Дек. 841.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3301]

78.

У Тријесту 3. Дец. 841.

Предраги Господине!

Месеца Септембра прошастог ја послах вам једну векслу од f. 30 и не знам, јестели је наплатили. Оне вам је новце послао Госп. Кавалер Гагић, и ја сам их упутио преко трговине овдешње Теодоровић и Штетнер, да се тамо оном векслом наплатите, и не знам шта сте урадили?

Бисте ли ви толико добри могли бити, да ми за то јавите све што би требало да знам. А покрај тога: имадосте ли ви какво извјестије за књиге — ваших пјесама — које сам ја одавде још љетос упутио на покојнога Архимандрита Тр-

кућу, који је умро баш у оно време кад су књиге на путу за Шибеник морале бити. Нисте ли се ви онда на путу вашем кроз Далмацију с' ким год о том разговарали? — Г. Професор Чурлић знао је за њих, и обећао ми је за њихову судбину писати, па не писа још ништа. Да није може бити вама штогод писао, мјесто што би мени? —

Шта би за онога Ерменина што сам вас ономад за њега молио?

Како сте ми ви? Нигди ништа не знам.

Познајетели оног Николаевића у Паризу? Шта мислите о њему у име новог сада званија у Паризу?

Како је наш Светли Књаз? Приволите га да дође амо, и да се останови овде, да му продамо овдје кућу Теодоровића Пере? или Цвјетовићеву? И за његово добро и за оних фамилија? Или били имао барем до 50.000 фор. ср. да их интаволира на Цвјетовића кућу? Овде бисте учинили врло добро кад би вам то добро за руком изишло.

Гледајте настојте и одговорите ми на све ово што вас овдје молим. На које нестрпљеливо очекује ваш

свагдашњи почитатељ
и Слуга
Дим. Владисављевић.

[Напомена Вукова:] одговорено 9./21. Дек. 841.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3302]

79.

Високоучени Господине!

Ево вам оне векселе, коју сам вам још месеца Септембра био послао, и у којој сте морали f. 30 велим Тридесет Форинти од Г. Гагића пасланих вам примити, и за кое сам ја и не мислећи више, био и заборавио не сумњајући се ни мало, да је нисте примили. Кад али пише ономад онај исти, коме је препоручено било, да плати, и јавља, да нитко ни је дошао, да наплати ону векслу & и зато ево друге; а ону, ако и нађете на пошти, гдје мора бити, онда не ваља ништа, не обвезује се онај платити.

Јавите ми Бога вам, све што с' овом урадите за моје владање.

Честитајући вам празнике и Ново наступајућу Годину, како год и свим вашима тамо, морам да свршим ово писмо јер су ми озебле руке. Велика бура на пољу, а ја у ладној соби, јер ми врућа уди

У Тријесту
на Божији дан [26.—XII.] 1841.

вашем свагдашњему Почитатељу
и слуги
Дим. Владисављевићу.

[Напомена Вукова:] одговорено 23. Јануар. 842.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3303]

80.

Високопочитајеми Господине!

Још сам поодавно примио ваше почитајемо Писмо почето прољетос а свршено пред јесен, из којега видим са задовољством дасте здрави. А што ми још одавна писали нисте, судио сам, да сте се ви били умјешали у политику, пак вам ни је допуштало времена, као што је и мени забрањивало вама моим писањем досађивати. Жао ми је, да сте и ви равно другима, лишени пензије; али опет мислећи, као што сад нема онамо ничега постојаног, тако и ово неће бити, тако се можемо надати да ће се и то промјенути на боље.

Казао сам Оцу Николи оно што сте му поручили. — Желим да вам час прије успје за руком намјереније, а још више Словар и Граматика; јер бојим се, узеће мах досадашња неправилност, пак онда, коће је повратити. Видите код Руса и осталих Народа? Колико се хтјело времена само за Французе да узму *аі* м. *оі* па тако и остали.

У Истрији мјесто *Albona* зове се *Лабин*. То сам нашао у Земљопису Загребачком од Сељана, па ми је и један Перојац потврдио.

Измаче ми се једна згода доћи вас походити ове јесени, а баш сам је желио, но шта ћемо. Ваљада је тако суђено.

Препоручујући се вашој љубави и у напредак јесам и остајем ваш

У Тријесту
17. [рим.] Септембра 1843.

Свагдашњи Почитатељ
Дим. Владисављевић.

П. П. За Конштитуцију Грчку ваљада сте до сада чули, коју је на силу 3./15. Септ. Отон подписао.

Данас 21. Ружне новине за Црну Гору долазе, премда ни су баш извјестне, али је на сваки начин зло. — Да Бог да какво чудо добро, а без чуда заиста зло. Горњи.

Сутра полази Г. Желагин Рус који ће вам што опширније о свему казати.

Д. В.

[Спољa:] Signor
Sig-r Wuc St. Karadschitsch
ricapito al Caffé Greco in Fleschmarkt
a *Vienna.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3304.]

81.

Високопочитајеми Господине!

Овај Листодавац биће Г. Вилхем Порупски најстарији Син Учитеља у четвртој Нормалној Школи, и мој тримесечни ученик у Српском језику. Он савршивши овде Гимназиалне классе полази у Беч, да слуша Философију, и зато сам га желио упознати с' вама и препоручити вам га, као младића особито доброг и трудољубивог, да бисте му били на руку, ако би зажелио и обстојателства му допустила продужити учење нашега језика. Овогодишњи учитељ у Класи био му је Г. Професор Шохлудка, који је сада овдје, и љубазно вас поздравља. Ономад сам примио ваше писмо, и одговорио сам вам по Г. Желагину руском ученику, гдје сам вам казао, да

се *Албона* зове *Лабин*. Кое није ни наш Иншпектор Г. Кандлер знао.

Будите ми здрави са свом вашом домовином по жељи вашега

У Тријесту
11./23. Септембра 1843.

искреног почитатеља
Дим. Владисављевића.

[Споља:] An Seine
Der Hern Wuk Steph. Karadschitsch
Wohlgeboren, wohnhaft. —
Ist zu erfragen beim Weissem Wolf in Fleischmarkt
oder im Pallaste der serbischen Fürsten Milosch.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3305]

82.

Високоучени Господине!

Ето вам шаљем по вашој жељи ваше *Приповијетке*. У цјелом овом Граду не могох наћи, до овијех јединијех, које вам драговољно пришиљем, али бих вас молио да бисте ми их повратили, јер понајвише из њих учим Латине *нашки* читати и разумјевати.

Овдје вам привицјам и 15 f. ср. от којих је f. 12 дошло из Сплита од Димитровића још поодавно, а f. 3, јер другачије у писму нијесам могао послати.

Драго ми је, што предузимате и другу књигу Пјесама за штампање, а како је и како ће бити с' трошком? И Далматини се пробудили и скупљају пјесме наше по Далмацији, да вашим путем свјету их упознаду. Г. Томазео је коловођа.

Овдје се штампала Граматика овако названа: Kroatische Abänderungs- und Abwandlungs- Formen nebst den Regeln der Aussprache und Rechtschreibung, grammatikalisch verfasst von Elias Rukavina von Liebstad — K. K. Oberlientnant.

А после овога још је дао исти Рукавина штампати и неколико комедија, све преводи из Коцебуа. А за рјечник нијесам чуо, него има ту један, што је штампан њемачки и илирски, и онај Ужаревића у Загребу. А распитаћу и јавићу вам што скорије.

Владика Црногорски оде одавде баш на велики Петак с' парополовом. Веома вам је благонаклон био, али овдје без успјеха. Наши смо. —

Ево ми се догоди згода послати вам реченијех f. 15 преко једнога Грка, кога ћете тамо наћи под именом *Figli A. Scanavi*, начините му две квите једнаке за речене форинте и подајте му подписане вашим обичним именом В. С. К. а он ће вам одма избројати да му не рекнете ни фала.

Ктедох вам послати сад и *Рукавинову* Граматику, али скупо коштује.

Послаћу вам је по другој згоди.

Будите ми здрави и сретни вашем

У Тријесту
6./18. Априла 1844.

Пријатељу и Почитатељу
Дим. Владисављевићу.

[Споља:] An S-r
Der Hochgelehrten Herrn Herrn
Vuk Steph. Karadschitsch
Wohlgeboren
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3306]

83.

Високоучени Многопочитајеми
Господине!

Не пропуштајући згоде, која ми је сада на руци, прислати вам по I'. Арс. Поповићу новоизишавшу Граматику нашега језика, с' латинском азбуком. Можда сте је имали? или нисте, на сваки начин ево вам је само, да је прегледате и опет по истој згоди молим вас, да бисте ми је вратили, баш ако вам не устреба. —

Ономад сам вам преко поште послао искану књижицу са 15 f. које ћете примити, ако већ нисте, незнам јесам ли

погодио Нумеру вашега квартира јер сам се владао по оном лањском упућењу.

Изволите ми јавити све с' истом згодом вашему

У Тријесту 10./22. Апр. 1844.

Почитатељу и Слуги
Дим. Владисављевићу.

[Споља:] Високоученому
Г-дну Вуку Ст. Караџићу
с' почитанијем
у *Руке.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3307]

84.

Високоучени и многопочитајеми
Господине!

Ево ово је треће писмо, што вам пишем желећи вам упутити ово привијено писмо с једним пиштољем од Владике Црногорскога, пак ме све изневјере, не хотећи примити се пиштоља. Сада пак ползујући се приликом Г. Павловића упућујем га до вас молећи вас, да би сте ми јавили, у каквом сте га стању примили. Ја га шиљем по реченом Господину без завоја, гола, нага, само с' једном цедуљицом на кундаку обвијеном, а друго ништа. Зар ће остало бити у писму, шта треба са њиме радити.

Г. Спиро Поповић Шибеничанин предао ми је од вас 7 вашијех одговора на Утук и 7 на Ложи, и послаћу Владики један, а остало сам раздао овде пријатељима.

Како иде с' Пјеснама? — Знам, да имате доста посла. Немогу вам много заповетати. Овдје смо сви здраво. А то и вама и вашима жели ваш

У Тријесту 30. Маија 1844.

Почитатељ и Слуга
Дим. Владисављевић.

[Споља:] Monsieur
Mons. *Vuk St. Karadchitch*
Landstrasse № 484.
avec un pistalet.

a *Vienne.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3308]

85.

Високоучени Господине!

Из вашега свагда милога ми писма од 14./26. Октобра разумјео сам с' радостију, да сте се сретно из Бијограда вратили само не знам, јесте ли задовољни. —

Ево ми баш сада каза Г. Опуић, да одлази вечерас за тамо Доктор Њ. Свјетлости, и не остаје ми времена за писати вам опширније. Њ. Свјетлост Млади Књаз је амо 18./30. Окт. сретно приспјео. Био сам 19-га прије подне са Свештеницима и мојим колегом походити га. Не могу вам описати мога задовољства што сам га видјео. Нашао сам у њему, што сваки прави Србин у њему наћи мора. Младић по разуму старији је од својих година довољно други пут ћу вам казати да у њему имате великог почитатеља како год и у владики Црногорском. Од Принумеранта не могу вам за сада никога послати, други ћу пут и новаца али мало послати вам и имена. С' Г. Весели још нисам био. — Из Црне Горе ево сам и данас примио од Г. Милаковића писмо али ни спомена за Принумеранте ни за пјесне, које чекате.

У Млеткама нема ништа ван од владике Краљевића, акосте му ви писали. А пишите му ви, може бити, да ће што год више бити него да му ја сам пишем.

Сутра ће нам Књаз у Цркву доћи. Будите ми здрави и весели вашему

У Тријесту $\frac{\text{2. Новембра}}{\text{22. Октобра}}$ 1844.

свагдашњему почитатељу
Дим. Владисављевићу.

[Споља:] Dem Hochgelehrten Herrn
H. Doctor Vuk St. Karadzich
abzugeben
in *Wien.*

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 3309]

86.

Високоучени Господине!

Ви се начекасте мога писма, а ја опет новаца с' које год стране за принумерацију на пјесне Сѣпске, па бојим се да нам ово чекање за бадава не буде; за то ево вам пришиљем ово мало, што сам могао скупити овдје. Дао сам и у овим нашим Новинама позивати на принумерацију, пак ништа. Код Общества овдје ни сам се смјео најављивати знајући какове су трошкове ненадне имали при долазку Царевом а преко тога, како су некима у оваковим стварима хладно одговарали.

При том још знајући ја, да су они с' првом Частију пјесана мислили исплатити вам све три по оном писму, које су вам од Обществене стране писали, и за то мислим, да би боље било послије, кад јим књиге пошљете, да им се потужите на мали Број принумеранта & како ви то боље знате, и мислим, да не би остало јалово искање. Промислите о том, пак чините, како боље знате.

Г. *Весел* ми је говорио само за себе, да га принумерирам, но и то још одавно, а за остале ни спомена, бојим се да се није био ни с' првима намирио у име новâца.

Ви у вашему позиву на принумерацију подразумјевате, да ће се исти принумерирати и на II-гу који су на I-ву, а Бог зна: хоће ли и који су живи, а некамо ли они што су помрли као Бота и Будимлића већ нема на свјету, отишли су на Истину, а до њих нити служи Eisenbahn нити Eilwagen; зато судим да би и Веселови принумеранти у ову класу дошли, баш ако не сви, а оно млоги; али опет чините како знате. Ви имате тамо имена, ја их овдје немам.

Ви ми нигда ништа не споменусте за Књаза у име Принумерације, а за то сам ја мислио да ће вам он (:млади Књаз:) бити помогао и тој ствари, кад ал' како се зачудим, кад на моју понуду да се и он Принумерира, рекне ми, да

га принумерирам за 10 комада. — Било је друштво и то у разговору, нисам могао бити безобразан, да иштем и нешто више, него примивши оно благодарим му. Него и ту мислим, да бисте га могли замолити при послању књига, показавши му своју нужду заискати слободно, оно, што вамъ буде потребовало; јер сам видјео, да вас млого уважава, и често спомиње. — Ако нађете, да је овај мој предлог упутан, а ви чините тако, а још би било боље, кад се амо врати на здравље па да му га ја предам, гдје би сам му могао што год за то и ја проговорити, ако ли видите, да тако не иде добро, а оно чините како нађете за добро.

Млади Књаз је пошао одавде са својим Доктором 13-г Нов. нашега, у Доњу Италију за сад управо у Напуљу, гдје ће заостати цјелу зиму, а послије о страстној недељи поћиће у Рим и осталим предјелима Италије, а после ће се вратити преко Тријеста у Беч.

Био је овдје добро виђен и примљен и у неким нашим кућама почашћен. Млоге је задобио својим паметним владањем баш и оне, кои су га мрзили као непознатога. Једном речију: оставио је за собом више пријатељa, него што их је и мислио имати. —

Сад ево вам Принумерâнта и Anweisunga за новце. Толико смо за сад могли, боље паче могао, јер нитими је Ст. ни Весели помагао. Стојковић ми је обећао, па видим да ме вара, а Г. Весел као што сам вам рекао, само ми је за себе напоминьао а за друге ништа. Anweisung гласи после три дана да вам се плати, и ви настојте по закону таковијех владати се. Желећи вам свако добро остајем с' уваженијем

У Тријесту
23. Новембра 1844. наше.

ваш свагдашњи Почитатељ
и Слуга
Дим. Владисављевић.

[на засебном листу:]

У Тријесту $\frac{5.\ Децем.}{23.\ Новем.}$ *1844.*

Принумеранти на II кн. Српских Народних пјесама.

[Штампано у II и III књизи Нар. Песама].

II. П.

Овдје не прибраја нашега Српског Обштества судећи да ћете ви то сами у Зачеље овијех поставити, које се састоји из 18. член. од којих и овдје има неколико членова, а имено назначени звездицом (*).

Ја од ови свију ни сам инкасирао, али се надам, да ћу, ако се не преварим.

[Споља:] An S-r des Herrn
H. *Wuk Steph. Karadschitsch*
recom. beim H. Theodor Tirka & Comp.
in *Wien.*

[Вукова напомена:] одговорено 17. Дек. 844.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3310]

87.

У Трнјесту 1./13. Фебруара 1845.

Предраги Господине!

Мислим да ћете моћи судити и сами колико ми је било мило у Новинама за вашу пензију, али сам се још сумњао бојећи се да ни је каково измишљење, тек само — ал кад ми то сами јављате, то фала Богу и Српском Правитељству. Ја мислим да су у пензијама најправедније учинили што су је вама дали; јер сте ви и Србин и Србијанац, и што још више, најзаслужнији у многијем струкама, а особито у књижеству.

Опростите што вам овако слободно говорим, али тако је. — Да вам Бог даде још живота и здравља, а по крај тога и каквога могућега Родољупца, да вам помогне друго издање Рјечника издати. То би вама Monument а Српском Књижевству Нова Епоха започела.

У Сандуку посланом у Одесу на покојнога Књажевића било је I. књ. Српскијех народнијех пјесама свега 144 комада. Све је тежило с' таром ℔ 196. и пошло је одавдје с Бригантином Montenegrino под управом кап. Илије Павковића.

Млади књаз Михаил ваља да је сада у Риму, јер при проласку задржао се ондје само неколико дана. — Чујем да је обећао да ће амо пред наш ускрс, да овдје проведе празнике, не знам, је ли тако јамачно.

Писао сам нешто у Пешту, да се метне у Новине, о његовом овдје бићу, али не видјех ништа напечаћено, ваља да због конвенијенце нечије. А ја ни сам хтјео повторавати, да се неби што год ружно помислило, а заиста ни сам ни из кога другога узрока него баш из срдачног уваженија; јер је баш Младић по мојој мисли, као што треба да је.

Немајући времена а баш ни чега би вам више писао с' поздравом јесам ваш као свагда

Искрени Почита
Дим. Владисављевић.

[Споља:] dem Hochgelehrten Herrn
H. Vuk Steph. Karadschitsch
Landstrasse № 362.
in *Wien.*[1]

[Напомена Вукова:] одговорено 14/26 Марта.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3311]

88.

Родољубиви Господине
Сваком Почитајеми!

Ви ми прољетос поручисте по нашему Г. Чотрићу да ћете ићи у Биограду, а зато вам писам писао не знајући, би ли вас моје писмо наћи могло. А на ваше ово последње писмо не одговорих вам од маха зато, што сам баш онај дан читао у Лоиду, да је Брод Mosè под капетаном *Romano* 23. Јулија приспјео у Одесу, по коме сам ја по вашој наредби послао сандук књига на *Симоновића* преко Г. Шкуљића, да нешто раздјеле у Одеси Прінумерантима, а остало да пошљу у Москву, — те сам на то ишчекивао одговора од вишепо-

[1] Овако и даље.

менутих, пак ево до данас ни од једнога. Да нису на вас писали, кад мени не пишу? —

Надао сам се, да ћете ви у повратку вашем из Биограда ударити Савом с' паропловом преко Карлштата и Тријеста за ићи у Беч, пак се преварих у надању. И онда би сам вам био предао и Драгољуба за Његову Свјетлост Младога Књаза Михаила, који ми је остао дужан пет цванцика, јер ми је његов касир платио по четири цв. а коштају по пет. — Молим вас! Инкасирајте ви то тамо.

Г. Фолке ми не посла још никаковијех књига, Примисте ли ви какво извјестије за књиге, које сам по вашој Наредби раслао по Далмацији и у Цр. Гору? Ово вас питам зато; јер ви из Беча пошиљете II. ч. Срб. нар. Цјесама, па мислим, зар ваљда их нису примили? Шта ли је?

Млади Паликрушка Молер умре зимус, а најмлађи му брат прије њега. Молер ми је оставио на аманет једну *Слику* Вељкова брата за вас, а друго нема ништа, јер није било ни довршено. А мало је шта и било, колико је мени познато.

Млади Чотрић овдје у трговини с' Г. Францешком Чимадори, у Шваххофера, виђам га по три пут у седмици, када дође на италијанску лекцију. Добро се и влада и учи, али га нигдје више не виђам.

Шпира Поповић потребује Буквара у његовој отаџбини, и ја сам му једаред показао нешто од мога за Италијане справљенога, пак он искао, да му га пошаљем, и ја сам обећавао; али баш немам када, да га препишем, па се њему досадило чекати, те онако заиска пред свјетом. Преписаћу га сад ове вакације, те ћу га или сам донети к' вама, или ћу вам га послати. А оним путем, којим Шпира мисли, не би могао успјети.

А што ме питате: Имам ли што готово? — Та имам по доста, али је све школски материјал. Од овога доста има нешто као готово, при свему томе, што је поправљено, а нешто још и у послу. А особито су ми Граматике.

1. Италијанска за Србље.
1. Српска за Италијане.
1. Српска за Србље у Школи.

Пак онда доста ситнежа све за школу, нешто преводи и крађа, претварања, може бити што год туђе и покварено, али мислим било би хасновито, а нешто и баш нужно, као повр

Граматике Секретар за нашу младеж у школи, за шегрте, за калфе, ако не баш за све, а оно барем за многе. Нешто и Реторике украдено, али би било добро. Нешто земљописанија у сва три дјела, Математичком, Физичком и Политичком за дјецу II и III класе у нашој школи, и још које друго морално. Онај Форберајтунг за Историју, које сам вам показивао, Нума Помпилије за читање. — Новела. Све намјештено за овакову дјецу, као што мени долазе. Али Граматика мора ићи пред свим овим. А новаца нема, Нема Лутрије, а и што је има другима иде у шаке, а мени опет родбина камчи. —

Ви ми наредисте, да пошаљем једну књигу II. ч. нар. Цјес. Г-дину Томазеу, и ја му послах, а он заиска и I ч. dto, а ја како сам му II-гу даровао, тако му пошљем и ову без плаће, коју је он хтјео да плати, али ја нијесам смјео примити, и зато он пошље својих превода на Италијански 4. фасцикуле, које ћу вам прислати, или паче донети са собом ако икако узмогу, — јер бих се радо с' вама поразговарао о којечему.

Шта ћу радити? Општеству нашему нијесам још предао књиге. Ви сте записали 3, а требало би записати 18, толико је чланова, и за толико су платили у двапута. Погледајте у моја писма, јер се ја не сјећам сада, колико су други пут платили, а мрзи ме питати у канцеларији. —

Као што сам разумјео Г. Штиглиц је негдје на путу, зато њему нијесам још изручио књиге, које сте ми наредили. — Али како чујем, да се вратио с' пута, гледаћу, да му ји изручим. —

Немајући вам шта више за сад јавити остајем као свагда до сад ваш искрени

У Тријесту
30. Јулија 1845. нашега.

Почитатељ и слуга
Дим. Владисављевић.

Шта учинисте у Србији код Словеснога Друштва?
Горњи.

Шта се догодило са ђаконом Сегединским. Нешто нам напомену Београдска Новина № 54?

[Напомена Вукова·] одговорено 12/24 Окт. 845.

[Оригг. у арх. С. К. Академије бр. 3312]

89.

Високопочитајеми Господине!

Ево вам ово шиљем по мом Г. колеги Сими Димитријевићу, који желим, да вас и све ваше у добром здрављу нађе.

Мој колега ће вам предати и новаца, т. ј.:

Од Господ. Гагића из Дубровника . . .	f 28.—
А од мене такође за пјесме	f 22.—
Које све чини у једној суми	f 50.—

Изволите му дати квиту за све.

Јавио сам вам за Томазе, што сам учинио. Да ли вам је повољно, не знам.

Ово је била прекрасна згода послати вам пробу мога Буквара, али га момче још није преписало на чисто.

Ја немогох доћи. Очекујем једног мог' унука, дјете мало и невјешто, пак се на путу разболело. Па сам у бриги.

Недавно јавља ми Г. Симеоновић из Одесе, да је примио послане му књиге, и да је раздао оне, што коме припада у Одеси, а остале да је упутио у Москву; али ми за новце инкасиране ништа не јавља. Да ли је вама барем јавио штогод? —

Са осталих страна из Далмације, ако није ко год вама, мени није још нитко изван Г. Гагића, који ми је и ово новаца послао.

Што ћу ја са свима, што иду Обштеству нашему? Само су три принумеранта, и они су платили на једаред за 18. членова капитуларних. — Пак сам у сметњи, не знам шта ћу да радим. Бојим се да не пробудим какву нову неповољност према вама, јер знате какви смо. —

Мож' да ћу вам скоро моју Италијанску Граматику за штампање, ради Србаља тамо послати, да је у Штампарији коме препоручите; ако ли се овдје нагодим са Штампаријом, да купи слова српска, онда ћу вас оставити на миру без досаде.

Будите ми здрави са свима вашима на дому и примите пријатељски пољубац од Вашега

У Тријесту 4. Октоб. 1845. ново.

Доброжелатеља и Почитатеља
Дим. Владисављевића.

[Напомена Вукова:] одговорено 12./24. Окт. 845.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3313]

90.

Високоучени Почитајеми
Господине и Пријатељу!

По писму вашем од 18. фебр. о. г. примио сам завезак вашијех књига и разаслао сам по вашој наредби, које коме иду, и већ сам добио од некуд одговоре, као из Задра од Батаре, из Шибеника од Шпире, и из Дубровника од Г-дина Гагића, који ми јавља, да не зна, шта ће с' истима, и ја сам му одговорио испоручивши му онај налог, кога сте ви мени наложили, да по њему влада. Јесам ли добро учинио? то ћете ви најбоље знати.

Г-дину Томазеу и покрај њега и Владики Краљевићу и ондашњему житељу Корони, по овом истом послао сам у Венецију.

За чудо ми је да од Г-дина Симоновића из Одесе ништа примили нисте. Дед му и ви напишите и пошљите неколико рјечи, а препоручите писмо на Г-дина Димитрија Шкуљића у Одеси.

Ја нећу заборавити за Матишоровића, као ни за његову сестру у Боки. — У Црну Гору послао сам преко Бјеладиновића књига и пјесама по две књиге од I и II књиге.

Ево сам предао Фурману сандучић књига рукописне штампе, које сам примио од Г. Вуколе из Котора, упутио сам на Volkesche Kunsthandlung in Wien. — Нуто, шта ме Battara штампар у Задру пита: „Штампа се ново издање српскијех пјесама Г. Вуковијех код Мехитариста. Желио би сам знати, у колико књига, која им је цијена, и колико их је до сада већ изашло на свијет: коме би сам се могао упутити, да их иштем за имати неки sconto на цијени. Чујем још, да се и *Рјечник* већ распродао, и да ће се прештампавати. — Рад бих да ме о свему извјестите."

По овом његовом питању судио бих, да не чита ни својих ни туђих новина, јер би морао знати за њих барем из својих, о којима је Кузманић а и садашњи Валентић доста спомињао. Било како му драго: Ја сам мислио да сте шњиме у Corrispondencији. Зато му нијесам досада о томе ништа спомињао, премда сам у списивању шњиме. — Ако судите за добро пишите му и ви и позовите се на ово моје писмо, или ако ви нећете, јавите мени па ћу му ја одговорити.

Драго ми, да ће и трећа књига скоро изићи и видим да намјеравате и IV књ. с' Црногорским пјесмама наставити. Владика даје такође у Србији штампати некакве Црногорске, ово бојим се не умали броја Принумеранта у Србији. Зато би сам и ја вољео, кад би сте Рјечник прерадили, јер изван вас нитко то неће тако савршено извршити, као ви. — Знам да би се хтјело много трошка, али мислим, да би се сада и више Принумераната могло наћи него ли прије. —

Што ми нешто напомињете за Пензију ја о том ништа не знам, сам не напомињем, јер би било за бадава, а други још мање, је ко би. Ни сами Фрушић није ми могао помоћи, кад су ми били умалили плаћу, код истога покојнога Пере, који ми је баш и умалио плаћу, јер други не би ни помислио на то. Мени је за сада доста пензије, кад ме још за 33 год. нису истерали из службе, јер знате како бива у Републикама, тако је и овдје. — Истина, ја им нисам давао повода к' коме, али шта то хасни у Републики?

Питате ме: Шта радим? — Не знам како одговорити. Не радим ништа. Ал нисам беспослен. — Школа ми заузима велики дјео времена, а нешто и црква, затим коришпонденце из Мађарске, Хрватске, Далмације, Црне Горе и с' познатима и с' непознатима. Више ми писме и Поште трошка једу, неголи у неког малог трговца овде, пак и то све више на штету. Па преко то премлого: молим учини ми љубав, преведи ми, препиши ми, напиши ми и т. д. Мале ствари али кад их је млого, и сваком је први пут, али није за мене. А кад ми остане штогод времена преко свега тога, то употребим на моје граматике како ти; *Италијанску ради Србаља*, коју сада скраћујем; јер би скопа дошла коштовати, па кад би се продала? *Сриска ради Италијана*, коју бих рад, да би наша општина дала штампати за корист ове дјеце, али ће бити жеље узалуд; јер им није повољна ова ортографија, а ја се овом служим. Само у школи се служим свакојаком само не овом.

Желио бих, да се гдегод састанемо, али бих вољео овдје, неголи другди. Вама и онако добро чини море, а мени ваше пријатељство. Дођите ви ако вам допусти време, и довезите или мога имењака, или Мину, пли баш и обадвоје, да виде Тријест. Приволите, ако вам је могуће, младога књаза, нека дође пак и ви шњиме. Небил' вас јефтиније стало. Ја сам добио још једну собицу. Истина, имам једно дијете, али

ћемо се моћи склонити некако за који дан, док се проразговарамо и ви довољно окупате, вјерујте да би вам чинило добро, а мило ми је да сте и сада добро.

Ево вам овдје привијам двадесет и пет форинти које сам из пјесама извадио.

Послао сам у књигама младога књаза и онај портрет Вељкова сина. Заиштите га од књаза. Упутио сам све преко Volkesche Kunsthandlung. Ваш

У Тријесту
10./22. Априла 1846. нашега.

свагдашњи почитатељ
Дим. Владисављевић.

Изволите се наплатити с' овим купоном № 1408 од онога на кога ово иде.

[Напомена Вукова:] по Бурати 8./20. Јул. 846.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3314]

91.

У Тријесту 12./24. Јулија 1846.

Предраги мој Господине!

Јуче ми је Г. Бурати предао ваше мило писмо од 8./20. Јулија т. г. из којега сам разумјео да сте се здраво и сретно повратили из Србије. Кажете ми да нећете моћи амо доћи, али кад вам није могуће, очекиваћемо, ако Бог шћет буде даровати барем један велики лсс, да се мало пробањикамо, ја по Бечу и Милану; а ви по Трсту и Црној Гори. Нисам Batari јуче одговорио, али ми је за чудо, да он мени не јави, да је примио све три књиге пјесана новога издања. — Писаћу му ових дана. Овдје нам је не давно био Г. Григоровић професор Слав. Езика у Универ. Казанском. Познао сам га с' Г. Весели Г. Похлутком! — Чујте жалость' вама и вашима на живот и здравље! — Јуче сахранисмо нашега доброга Г. професора Похлудку! који се пресели на

онај свјет после управо тридневне болести. Ова ме је његова смрт ударила баш у живац; јер кад помислим на његову фамилију састојућу се из троје нејаке дјечице и сироте Госпоје, срце ме боли. Али опет чујем, да ће имати Госпоја пенсију од f 300 а дјеца свако по f 80, те опет је и то нешто боље него баш другачије, а то сам чуо да говоре. — Како ви проћосте ондје гдје сте били? — Шта вам вели наш Парнас? за ваше мњеније у Писмама? — Бојим се да сте говорили глувима, а писали слијепима. —

Књиге сам примио и разаслао. Из Задра, Шибеника и Дубровника одговорише ми али без новаца. Из Котора и Црне Горе ни једнога ни другога.

У Одесу још не послах овијех трећих књига, док ми не одговори Г. Симоновић, шта би с' оним лањским? Писао сам му, како ме ви питате, шта би? кад ни он нити когод из Москве што одговара у име тијех књига. Ако не добијем од њега задовољног одговора, а ви му пишите онда, и препоручите на Г. Димитрију Шкуљића у Одесу, који му је и оне пријашње предао, и на које је исти Г. Симоновић и мени одговорио, али није вама. Туда ће се вратити Г. Григоровић за ићи у Петробург а оданде преко Москве у Казан. Препоручите њему, да у Москви говори о том, или баш да се извјести јесу ли их примили или нису?

Неимајући вам за сад шта јавити, него да је велика врућина и поздрављајући вас и све ваше у кући јесам ваш

свагдашњи почитатељ
Дим. Владисављевића.

Фала вам на познанству с Бурати. Послао сам Г. Томазеу и III књ. Цјесана, па ми не одговори. Можда је вама

Горњи.

[Напомена Вукова:] одговорено 30. Авг. наш. 846.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3315]

92.

У Тријесту 25./7.—46. нашега.

Високоучени Господине!

Ономад сам вам јавио, што ми се најпрече чинило; али ми је са свим тим нешто изостало, а то је ово: Прије два

мјесеца писа ми Г. М. Ћеловић из Будве да вам отправим f. 85. ср. да му купите 100 Часловаца, и да му их пошљете, а ја знајући да сте пошли у Биоград јавим му, а он онда превали на мене исту препоруку, за коју се ја извјестим у Пешти од Г. Младеновића садашњега Манипуланта Матичиног, и он ми јави, да се за 100 Часловаца хоће управо 100 f. ср. и још нешто мало трошка уз то, за које све ја јавим Г. Ћеловићу, и он ми препоручи, да при вашем повратку ја то вама изручим. Ви то знате другчије израдити и зато ево вам шаљем у свему f. 145. Cmz. то јест:

Од Г. Марка Ћеловића за часослове . . . f. 85 „—
„ Г. Гагића из Дубровника за пјесме . . . f. 28 „—
„ Мене овдје, што сам скупио ево вам . f. 32 „—
Дакле свега ћете примити . . . . f. 145 „—

Ономад ми јавља Г. Милаковић, да је примио пјесме, али ми не посла ништа, можда ће управо к' вама послати. Исто ми јавља Г. Шпиро Поповић из Шибеника, али није код куће, него негдје на водама, љечи се. — А из Одесе ни ја ништа више не имадох осим лањског одговора, да је примио и отправио Г. Симоновић у Москву, а на овогодишње још чекам одговора. —

Дед пишите и ви у Москву или препоручите Г. Григоровићу, нека би се он извјестио. Још нисам писао Батари, јер баш немам кад, баш и ово кредем време од којекаквих беспослица. —.

Поздравите ми све ваше у дому од вашега

искренога

Дим. Владисављевића.

[Споља:] All' Egregio Signor
Sigr. Vuk St. Karadzich
Landstrasse № 362.
a *Wiena.*

2. Banknoten zu f. 50 = f. 100.—
4. Dto zu f. 10 = f. 40.—
1. Dto zu f. 5 = f. 5.—
Summa f. 145.—

[Напомена Вукова:] одговорено 30. Августа 846.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3316]

93.

Високопочитајеми Господине
Мени свагда драги!

Фала вам на писму од 30. Августа наш. о. г. јер сам га очекивао, како год жедан воде, а особито због посланих вам Ћеловићевијех, а баш и мојијех и Гагићевијех новаца; јер се тамо на гвозденом путу баш некако онда било догодило нешто, па сам се бојао, да не би пропали; а пошта за неодређене случаје неће да assicurira, те ме је зато доста брига измучила.

У осталом драго ми је да сте здраво и здраво се вратили из Отаџбине, баш ако и не с' пуним задовољством.

Жао ми је што се Г. Светић неће да окани Утука и Потука. Ово већ не ради ученост и доказ, да је овако или онако. Ја мислим да оваке срамоте нема ни у каквој литератури. А баш и кад би била, а она не ваља ни код другијех па ни код нас. Истина читаоци се користују, али и не сви, јер има пристрастија или из једног или из другог узрока, па се понајвише смеју и ругају. Но доста о том.

Ви сте ми задали једно велико питање за вашега синчића — мога имењака — Добро сте судили за овде. — Могао би и морао би научити сѫпски, ако и јесмо на врати од Италије. А особито овдје у школи. Али што ћемо за квартир и кост? Ја имам једног унука код мена, а без овога доиста би га ја узео, па бисмо дјелили оно парче хлеба, али је ово чвор. I. Питао сам овдје код нашега попа Данила, који је близу овдје с' квартиром, баш преко пута, има жену и двоје дјеце. Синчић од 12. година, сада ће ступити у III класу код мене, шњиме би могао српски практицирати као дјеца што чине, а у школи по готову и ово и Италијански. Али он иште од првога ма 20. f. ср. на мјесец. II. Сима црквењак оженио се поодавно узевши једну удовицу с' кућом. Кућа му је додуше подалеко одавде, али он има ону собу, овдје, у кући за коју ви знате, па би дјете могло и овдје кадшто спавати, кад је рђаво вријеме или зима, а јести да му се доноси. А при лијепом времену могао би и онамо ићи. Сима иште 15. f. ср. — Ово би ми било још повољније; јер би непрестано био с' мојим унуком, који ми се чини добро

момче од 15. год. — Ово прочитајте, па ми јавите одма како вам се допада, и је ли вам могуће потрошити оволико. Притом и један и други питају је ли дијете здраво; само?

Из Одесе ни мени не одговори ништа наш Г. Симоновић. — Али сам ја препоручио једном трговцу овдје, да се извјести од свога коришподента из Москве, а овај опет од Г. Бођанскога Професора Слов. при Универзитету, за исте књиге II Српскијех Пјесама, да ли су тамо у Академију дошле или нијесу; јер ја овијех од III-е књиге не смијем да се усудим отслати их док се прије не извјестим за оне. —

Примио сам од Г. Врчевића послане вам књиге и отправићу вам их путем, како сте наредили.

Мој колега није примио никаквијех пјесама.

Ономад сам свршио Егзамен з дјецом, те имам сад још мало посла школског, и можда ћу доидуће недјеље доћи до вас, ако ме здравље и срећа послужи. Чекам још од Нећака глас из Марсилије, хоћели се скоро амо вратити? и ако ме што задржи, и то би могло бити узроком; али у случају да не би сам ја могао доћи тамо, то расудите мало о ствари, и при каквој згодној прилици пошаљите га амо, па ћемо гледати на сваки начин, да умалимо трошкове колико је више могуће; јер мислим и овако: ваљда ми неће овдашња Општина забранити држати дјетета овдје. А ја ћу мога унука као већега метнути код другога црквењака у соби овдје у кући, а мали ће спавати овдје код мене; јер сада има у ону моју, коју ви познајете још једну собицу па таман, као што треба; а јешћемо и прати се као и до сад што смо нас два. Ова неће ни 15. f. коштати. — И ако ускоштује прва два три мјесеца оволико, али сљедујућих неће заиста. Толико за ваше владање. Ово вам све јављам, ако би ми што год случајно смсло те но би сам могао тамо доћи.

О чему ћу вас настојати извјестити. Но при свему томе држите дијете прправно; јер ако би сам и дошао, не би сам се ту могао дуго задржавати.

Не имајући за сад што друго вам јавити, но поздрављајући вас све љубезно јесам ваш

У Тријесту 6./18. Сеп. 46.

свагдашњи почитатељ
Дим. Владисављевић.

П. П. Сви ми одговорише из Далмације, да су примили Пјесме, али ми само Г. Гагић посла новце као што већ знате. Будите здрави.

Горњи.

Ево сад предадох Србуље Праинићу.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3317]

94.

У Трнјесту 3./15. Октобра 1846.

Предраги Господине!

Ево нас фала Богу живијех и здравијех у Трнјесту, гдје смо јуче у 4 сата после подне дошли, и све добро нашли. Мали мој имењак био је мало брижан при растанку с' вама, ал' је од маха после заспао и до Глогница наспавао се. После опет у коли још је слађе спавао, а у вторник био је весео, као што је и сада овдје с' нама у кући и с' дјецом. Синоћ сам га повео код владике црногорског. Мислећи ја, да ће још прошасте ноћи поћи вл. тамо к' вама, зато да би вам о њему што год знао казати, повео сам га, да га види. — Чизме су обадвије тјесне, стење док и једне и друге обује, а дијете растећи, или дебље чарапе навлачећи не ће моћи ни мислити на чизме ове, дакле већ их морам чизмару давати, да их разбије на шап и рашири. Допада му се Трнјест за сада. А видићемо, како ће бити од сад. Поздравите ми Госпоју и Фрајлу љубезно. Г-дина Григоровића и Г. Миклушића, Г. Бањушка Рајевскога, како год и Г. Владислава, а не заборавите ми и Г. Ивановића и све остале наше Браће и Пријатеља. Мали сломиње често своју сестру Мину. — Будите ми сви живи здрави и срећни, желе вам сви ваши пријатељи овдје како год и

ваш искрени

Д. Владисављевићу.

[Напомена Вукова:] одговорено 17./29. Окт. 846.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3318]

95.

У Тријесту 17./29. Октоб. 1846.

Господине!

Покрај писма нашега малог' Димитрија ево вам од мене неколико ријечи, да вам обзнаним, да смо фала Богу! до сада сви живи и здрави, које исто и ми од вас чути желимо. Мали Димитрије већ привикао овдје, видио је море како бјесни. Познао се на пијаци с' пиљарицама. Италијански језик иде му лако. Ономад смо вам послали две кутије смокава на дар, једну за вас, а другу за Господина Рајевскога дјечицу, молим га нека прими за љубав, коју ми је покрај вас указао. Назначена су са D/W № 1 Sp: ℔ 28. netto 27. ℔. Трошка немате никаквога. Све је овде плаћено. Примићете од спедиционера L. Krall. Поздравите ми све ваше у кући од вашега

Владисављевића.

П. П. Послао сам вам по Г. Недељковићу секретару преосвешт. Владике Црногорскога 1 егземплар пословица и 1 егземплар алманаха од 1844. год. Поздравите ми Госп. Миклушића и замолите га од моје стране, да би ми дао преписати само по неколико врстица — facsimile из Востоковог Остромира и Рајмског Еванђелија. — Бићу му благодаран. —

Горњи.

Поздравите ми Г. Григоровића и Г. Ивановића љубезно

Горњи.

[Напомена Вукова:] одговорено 5. Нојемвр. 846.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3319]

96.

У Тријесту 24. Октобра 1846. нашег.

Млогопочитајеми Господине!

Ваше Писмо од 17./29. Окт. о. г. обрадовало ме је веома а особито нашег Малог Димитрија, на које је нестрпљиво

изгледао тако, да би свако моје писмо, кад би га донео портолетере, загледао и запитивао: Је ли од вас? Судите с' каквом је радостију ово читао. — Ви ми га препоручујете као отац, а ја мислим, да је свака ваша препорука излишна; јер се он сам својом наравњу и добротом свакоме препоручује. Сви га у кући нашој радо имају, а тако и дјеца у школи. У кафани, кад га по новине пошљем, учинио је познанство с' некима, који га такођер радо виде. На пијаци већ штрбеца нешто италијански, а у кући српски, и добро памти. Једном рјечију не брините се ништа, само да му Бог подржи здравље, као до сад, па ће бити добро.

Наплатио сам векслу код Вардаке, и сада вребам згоду, да је пошљем Г. Вуку Врчевићу, које кад свршим јавићу вам.

Фала вам на Поздраву за Дан Св. Димитрија. Желимо вам и ми да и ви весело проведете а нас има овдје у кући Три Димитрија, и два *Димитријевића*, који сви скупа за једним Столом костирамо. —

Настојаћу да још који Магазин набавим да вам пошљем с' Даницом скупа.

Међу тим поздрављајући вас срдачно молим вас да би сте Поздравили и мога Роћака Г. Владислава, Г. Рајевскога и Г. Миклушића, а особито вашу Госпоју и Фрајлу Мину, с' почитанијем јесам

ваш искрени
Дим. Владисављевић.

[Напомена Вукова:] Одговорено 5. Нојемвр. 846.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3320]

97.

Предобри мој Господине!

Покрај писма нашега малога ђака ево вам и од мене поздрав и вашој фамилији. Мали је здрав фала Богу, и привикива се нашим обичајем. Наука му не иде тешко. Овдје у кући сви га милују, у комшилуку сви ме моле, да га пустим да проводи вече код њих, које му не закраћујем али и то само кадкад. И данас иде на објед на једно мјесто, али не

знам како ће провести, јер ондје нема дјеце, него иде мој синовац са њиме. Овијех је дана познао и нашу Буру мало. Мислим му дати начинити један шлафрок, за овдје по кући кад није школе.

Поздрављајући вас срдачно јесам ваш свагдашњи

У Тријесту
1./13. Новембр. 1846. нашега.

слуга и почитатељ
Дим. Владисављевић.

[Напомена Вукова:] одговорено 17./29. Нојемвр. 846.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3321]

98.

У Тријесту у очи Воведенија [20. XI] 846.

Високопочитајеми Господине!

Не замјерите, што сам вам мојим мучањем толико бриге задао. Вјерујте, да баш нисам имао ни часа времена, имајући нешто своје дужности, нешто туђих ствари, и то све за љубав, а нешто опет и коректуре заоставше, која ми такођер млого времена прождире, тим више што се дани скратише, да још мало, па већ не могу бити краћи.

Сада пак ево вам на два ваша последња, накратко одговарам. Прво, да смо, фала Богу до сада живи и здрави. — Наш мали Димитрије доброга је здравља, и ништа му не фали, него што би рад и вас видјети и с' вама се проразговарати. То је жеља и највећих људи, а некмоли дјетета, које се тек сада за први пут од својих Родитеља одаљило: Али при свему тому не чезне, као што ви себи воображавате. За време школско нешто с' лекцијом а нешто с' дјецом, а после школе или с' мојим унуком мало се прошеће, кад је лијепо вријеме; или с' Милошем, који му је овдје на мјесто тамошњег Александра, који је овдје непрестано, само што неспава. — А ево ћете и из његовога писма разумјети. А празником га одведем у фамилију Г. Софије Теодоровића и Ћирковића и тамо про-

ведемо празничне вечери. А из његовога ћете писма још боље знати.

Новце f. 100 за Г. Врчевића у Ћирру [?] примио сам од Г. Вардака, и већ сам их с' последњим напловом отправио к' истоме, надам се с' доидућим имати и одговор од њега, да је све примио.

Драго ми је да сте примили књиге од Г. Медаковића, које сам вам по њему упутио, а настојаћу да вам Даницу нађем и пошљем.

Фала Г. Миклушићу од Неба до Земље на труду за прислани ми *Faceimile* од Рејмскога Еванђелија, а благодарим му још напријед и за онај, кога ће ми по својој доброти из *Остромира* прислати. — Не знам како би му другачије моју благодарност освједочио, него молећи га, да ми заповједи штогод, да га у чему овдје послужим.

Жао ми је што још нисте Смокава примили. Онај који ми их је тамо отправио, увјерава ме, да ћете их сигурно примити, јер је каже, човек до сада био поштен.

За књиге попа Вука, находим записано, да сам их послао у оној Спедицији с' осталим пјесмама III-ће књиге, ако се небудем преварио, те их метуо у који завезак, камо не иду, и за то сам молио Г. Милаковића, да ми истражи, ако је превара моја пала на оне завезке, које сам опремио у Црну Гору. Видићу шта ће ми одговорити Г. Милаковић. После ћу питати и Г. *Јеротију Ковачевића,* јер сам и њему пет комада од II књиге послао, па ми ни он ништа није одговорио до сад, ако није вама, може бити? —

Примисте ли ви и последње Србуље, које вам за мога тамо бића нису биле дошле?

За Егеде кратки будући дани, скупи су прескупи учитељи ови, које сам ја хтјео, а док одужи мало дан, већ неће бити тако скупи, јер ће брзо проћи и фашанке и опере, пак онда немајући посла пашће им цјена, али за сад Мали Димитрије рисује и молује она цајхновања, што сте му шњиме спремили, и кад је кишовито време, у Четвртак или Недељу, то после подне дође их неколико те цајхнују шњиме и с' мојим унуком, који као ђак 4-те Нормалне има неке послове у томе.

За писма можете како хоћете амо пошиљати. Мене познају и мислим да се из Беча не губе, као из других мјеста.

Опет вам велим, Дај Боже! да буде и од сад, као до сад здрав и весео, па бих ја, а заиста и ви задовољни били. Мило и драго дјете свакоме, ко га год познаје. Наше га Госпоје врло радо имају, јер није дјете, као што но су дјеца, него је у дјетињем тјелу Младић од 24 године. —

У осталом ја се дичим шњиме, куда га год поведем. А старам се за њега онако, као што бисте ви, а што се тиче Музике и цајхновања, то се не брините, не губи ништа, разговарао сам се с' учитељем од Музике за то, и надокнадиће све што ова два три мјесеца пропусти.

Опростите што вам овако неуредно пишем, јер и ово морам све да прекидам устајући час за ово час за друго.

Неимајући друго молим, да ми поздравите све ваше у дому, како год и све ваше и моје пријатеље од стране вашега

У Тријесту
21. Нов. 1846. нашега.

Свагдашњега Почитатеља.
Дим. Владисављевића.

Овдје ће млого платите, могло је бити јефтиније, али већ је учињено. Други ћемо пут бити у том паметнији.

Ваш горњи.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3322]

99.

Предраги Господине!

Ово привијено писамце од Малога нашег Димитрија тек вам сад пошиљем, јер баш кад смо га хтјели послати на Пошту ето ти нам дође Г. Живковић и донесе Маломе дарове од вас. Драго нам је да сте здрави. И ми смо фала Богу исто здрави особито Мали, кои се сад већ у Цркви облачи и носи Тарце (:велику свијећу:).

Ево вам писмо од Г. Врчевића и њега ради највише остао сам са овим писмом. —

За смокве отидите у Маут и потражите од Спедиционера Махорчића оне две Шкатуље, јер кажу, да вас нијесу могли

нађи, ваљада их је мога Колеге брат рђаво упутио. Од Вуколе и Г. Милаковића још немам писма. Ја сам оне књиге јамачно послао, али мјесто Вуколе отишле су у Црну Гору — још са оним књижицама што сам му још Прољетос упутијо; — Моја је била Фалинка, јер сам помео Имена, коме иду.

С почитанијем остајем ваш

Свагдашњи Слуга
Дим. Владисављевић.

[На писму Димитријеву од 13./25. XII.]

[Напомена Вукова:] одговорено на Стјепањ дан 846.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3323]

100.

Млогопочитајеми Господине!

Овај Листодавац биће Г. Петар Ћеловић, који полазећи тамо за својим послом предаће вам ово писмо и један *Забавник* и ако узможе и једну књигу Пословица понети, предаћу му; —

Мисмо сви здрави, које желим и вама свима. Мали Димитрије пише вам ово. Хтео сам, да га сам састави са оно неколико рјечи, што зна, и радио је јуче цјело после подне поправљајући га искривљујући направљајући и пречињавајући нешто сам а нешто са својим друштвом. Најпослије морао сам ја чатлаисати и примити га за честитање.

Сутра ћу га повести са осталом дјецом нашом у Ћимнастику. — Је ли вам по вољи? —

Учитељ од вијолине иште f. 6 на мјесец за по две лекције на недељу. Кажите ми, хоћу ли га узети. — За Цајхновање за сад немамо часа јер су дани кратки, а има и без тога доста посла. При свему томе шара са мојим унуком сваког четвртка по штогод.

Будите ми весели. Поздравите ми све наше Пријатеље и Познанике.

Збиља! Добисте ли Смокве. Тамо су у Мауту код Спедитора Махорчића. Најавите се и распитајте за две Шкатуље.

Жао би ми било, да пропадну. Брат Лаза Мога Колеге отправио их је па ваљада ружно. А ја сам све овдје Исплатио и подвоз до тамо и ово што коштују.

Јавите ми за све и поздравите ми Госпоју вашу и Фрајлу од вашега

На Божић 1846.
у Тријесту.

Свагдашњега Почитатеља
Дим. Владисављевића.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3324]

101.

У Тријесту 21. Фебр. 1847. нашег.

Високоучени Господине!

Нисам вам одавна писао неимајући времена, а и сад га баш мало имам, па не знам, на коју страну употребити га. Зато вам укратко јавити могу, да смо сви фала Богу здрави, које исто и вама желим. Мали мој имењак је добро и здраво, као што се жељети може. Дај Боже, и у напредак да овако буде. Бојим се само богиња, које овде тумарају. А у осталом да Бог да од сад, као и до сад, па нам друго не остаје. Паметан је добар је, покоран је, чисто не може се више жељети. У науци добро напредује. До сада смо највише настојали за српским језиком, јер су вам се млоги чудили, кад су видјели, да Вуков син не зна српски, које сам ја извињавао, колико сам могао и знао, и зато смо у томе толико настојали, а талијански мало запустили, јер на двије столице знате како се сједи. А сад ћемо на љето упријети у италијански, само ако Бог подржи здравља.

Запитах вас отприје за учитеља од музике. Један ми иште f. 6 на мјесец за три пута на Недјељу, пак' ми не одговористе, ал' већ зато ништа, до сада нисмо имали ни времена, јер зимно доба, кратки дани, месовеће учитељи скупи. Све ово нам је сметало, а сада је све то престало. Сада треба да нам одговорите. Ви сте му послали књига за читање, а он

нема времена ни за учење довољно, ктому још пушку па не знам гдје ћу да је држим. Сачувај Боже, да је дјеца виде, или који од њихових оцева. Већ знате шта би су рекли, да вам и не кажем.

Ономад смо се о вама свима извјестили и од Г. Медаковића и његовог принципала и примили смо Ritratto Господичне Мине. Мали не може да се насити гледајући га. —

Јавите ми Бога вам, примисте ли оне две кутије смокава или не?; јер овај овдје увјерава, да вам их је предао. Жао би ми било, да ме превари. — Не пропустите ми јавити с' првим писмо кад ми успишете.

Ономад сам вам послао књиге преко Праинића, коме сам препоручио, да их и асикурира, и мислим, ако их до сада нисте примили, а ви ћете их сигурно овијех дана примити. Онда вам (1. Фебр. ст:) отправих књиге а не имадох када писати вам, па ево вам тек сада за све јављам: извините. —

Поздравите ми све наше тамо познате, а особито вашу Госпу, и Фрајлу Мину, Г. Миклушића, Г-дна Раевскога Госпоју и дјечицу, Г. Ивановића и остале од вашега вас искрено

почитујућега
Д. Владисављевића.

[Напомена Вукова:] одговорено 2. Марта 847.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3325]

102.

У Тријесту 13./25. Априла 1847.

Млогопочитајеми Господине!

Примио сам вашу векслу на Г. Вардаку и наплатио сам је са f. 170 сребра које ћу по вашој наредби употребити. А јуче сам примио и књигу преко Дилићенце, коју ћу у Четвртак на своје опрједељење упутити. Књига преко Volke нисам примио никаквијех до сада. Ћеловић не зна ни за какве Часловце овдје. Распитиваћемо и обадва овдје, али би то најбоље морао знати Г. Јиспер, на кога јих је упутио. Тасе Башкалфића нисам

ни чуо, да има какав овдје, а још мање видјео. Али опет, ако сазнате кога, да овамо иде, препоручите му, нека ми се овдје пријави, да му Димитријев кожасандук предам, јер мени овдје не служи. — Тек ономад исповједи се Самсар *Лазин* (: брата мога колеге :) да вам мој дар тамо није приспјео па свакојако лаже, те ми преко истога Лазе вратио новце за исте, али ћу по вашој наредби вам послати што скорије наранчи, ал ми је жао, што осталијех ствâри немамо ни фрешкије ни онако добријех, као јесенас, при свему том потражићу, а рекоше ми, да се овијех дана очекују и фришке наранче. — те ћу их почекати једну недјељу данâ. — Димитрије је, фала Богу! здрав, и паметан, и учи се добро. Велико ми је задовољство шњиме. Ако вам пише погрјешно, ја мислим, да ћете га моћи разумјети, и зато опростите и ви и, фрајла Мина, јер му ја нигдје ништа не поправљам, да видите шта зна, и како зна. —

За учитеља од Музике ја баш за сада не би сам рад товарити му Лекције из више узрока. А за увеселеније има ђимнастику. Врло радо иде на ову Лекцију не само на своју, него и на мога синовца Лекцију.

Ономад сам књиге за Москву укрцао и препоручио Димитрију Шкуљићу, да их преда Симоновићу као и прије. — Владика је отишао одавде на Вел. Четвртак. — Поздравите ми вашу Госпу и фрајлу Мину, тако исто и Г-дина Рајевскога са свима у кући, исто и Г. Миклушића. Жао ми је за Г. Владислава, да је болестан; но као што у пролеће свако по нешто обично мора да претрпи, тако надам се, да ће нам и он скоро оздравити. Поздравите ми га љубазно. Моје особито почитаније Свјетломе Књазу изјавите, да не могу да нађем за његовог питомца овдје мјесто у трговини. То би се могло лакше наћи, кад би га отуда какав трговац могао препоручити, јер би му учинио за атер, и то кад би био Г-дар *Сина*, да га овдје препоручи код *А. Рали*, јер овај ради с' његовим капиталима.

Оволико за сад: Будите ми живи здрави и задовољни вашему

свагдашњему почитатељу
Дим. Владисављевићу.

[Напомена Вукова:] одговорено 13./25. Маија 847.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3326.]

103.

У Тријесту 19./31. Маија 1847.

Високопочитајеми Господине!

Драго ми је било разумјети, да сте с' вашега пута из Карловаца сретно и здраво вратили. И ми смо сви фала Богу до сада живи и здрави, које исто и вама за свагда желимо.

Ја би сам Димитрији и без вашега допуштења дао начинити једну хаљпницу лахку за љето, јер је мухана на врућини.

За купање не брините се; јер се у томе гледа чинити оно, што је добро за њега.

Ево вам овдје и квите од Г. Вукуле из Котора.

Како ми жао, да се нијесам на вријеме сјетио, сад сам могао најбоље послати вам ваш felleisen, ал сам се врло касно сјетио, а сад је доцне. а никад боље згоде нећу имати ван кад ви дођете.

Овдје нам је Г. Августиновић. Ево га у соби гдје пише ије. своје. Он ми је казао што год за ваш *Нови завјет*.

Нијесам вам намјеравао данас писати, али баш кад полази Г. Ђока Чотрић, да вам не дође јалов, ево вам двје три рјечи о нама овдје.

Кад ћемо се видјети, ако Бог да? Мали вас чека, као свако дјете своје Родитеље.

Поздравите ми вашу Госпоју и Фрајлу Мину. Немамо за сад ни доброг и цјеног воћа од овијех страна (: разумјем Наранче и Урме :) Онај ме нечовек превари, а није он толико крив, колико Лазар брат мога колеге, који као Магазинар могао је познавати људе и кукавице. Баш ме је осрамотио, али што није било то може бити, само чекам какав нови карик, да дође из Сицилије. Али се све бојим да ме ви прије не нађете овдје, него што би су Наранче тамо приспјеле, јер им се хоће 18 дана до тамо. Али биће што Бог да. Будите ми здрави вашему

Почитатељу свагдашњем
Дим. Владисављевићу.

Баш немам кад ни сад више писати вам.

Горњи.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3327]

104.

Предраги Господине!

Ево ми се најави с Биљетом овај Г. Петар Монтања, и још га нијесам видјео; а полази у Беч сад у 9 сати и зато ћете ово по његовој доброти примити.

Желећи да вас у здрављу и задовољству затече јављам вам, да сам по Г. Гагићу примио двије књижице Рата, једну сам задржао код мене а другу сам од маха упутио коме иде по Г. Архим. Кнежевићу.

И Еванђелија сам оправио по вашој наредби, с' прошавшим Паропловом, међу којима и Батари 10 к.

Примисте ли ви сандук са Србуљама?

Ваше ме досадашње мучање мучи незнајући правог узрока. Знам најважнији узрок, али бојим и каквог другог, слабости? или —

Желећи од вас чути што скорије за ваше добро и срећу и задовољство, како год и за Фрајлу Госпоју вашу и Новодобивеног Г-на Зета и брата му, којима свима желећи срећу и напредак с' почитанијем јесам ваш

У Тр. 7. Окт. нов. 1847..

свагдашњи искрени
Дим. Владисављевић.

[Напомена Вукова:] одговорено 16./28. Окт.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3328]

105.

Високоучени Господине!

Колико ми је за чудо било, што смо онолико времена на ваше писмо изгледали, толико ми је опет мило што сте фала Богу здрави; јер највише сам се вашему здрављу сумњао. Жао ми је само за сметње, које ми напоминьете, и које вам

морају бити тешке, али се хоће свему јуначка трпељивост, а ви сте доста разуман и знате, да све не може бити по ћуди, негде добро, негде рђаво, али опет послије рђавог долази добро, само нек сачува Бог живот и здравље.

Нисам вам од маха одговорио, једно што баш ни мало немам времена, а друго што сам изостављао, да ми дођу књиге, које сте ми послали, да вам о једном трошку на све одговорим, па баш немогући вам више мучати, да се што за дјете не забринете, ево вам јављам, да смо добро и здраво сви. За Димитрија не старајте се. Он иде већ у 4 класу првог Јарганга и на Репетицију код учитеља и код Цајхнера. — Ова последња мислим, да му је за сада одвише, јер цајхнује сваки дан по два сата, а и онако не иде му тешко. За то мислим другога мјесеца репетицију од Цајновања изоставити, а само ону прву задржати, нека иде као и до сад. Али опет како ви мислите. — А највише што у недјељу мора по два пута да онамо иде, а далеко је и зимско доба. — За остало се не брините.

Примили смо од Г. Професора Петер кутијцу, и у њој оно што сте му за Рођендан послали.

Тако исто примио сам и из Сења од Г. Милеуснића f. 4, и девет екземплара цјесама, које још нисам ни одрјешио. — Да видим јели онолико. — Читао сам у Биоградским новинама ону забрану, и било ми је за чудо, а бојим се и другој у Далмацији као што ми пише Батара, да је владика рекуриро код Гуверна зато, те се истражује по на танко шта је и како је у Новом Завјету? — Овдје га осим наших Свештеника нитко нити има, нити тражи. Томазео још није у Венецију се вратио, а како се врати послаћу му једну копију.

Примио сам оних f. 52, које сте ми послали, фали још 30 кр. за Штуљев Рјечник, јер коштује f. 12 „ 30. Шта чујете из Мађарске за ваш превод Завјета? Писаше-ли вам што год Архипастири? —

Ево баш сада примих писмо од Г. Николајевића, и каже ми, да су му дошла Еванђелија; (:јер по рјечима Батариним, ја сам мислио, да их је Цензура задржала у Задру:) али да још није продао ни једнога.

Не могу вам данас послати рачуна на ваше искање, јер немам кад преписивати га.

Немајући баш времена писати вам, а немам баш ни важности неке него поздрављајући вас све скупа и свакога по на особито остајем с поштовањем ваш

У Тријесту
на Аранђеловдан [8, XI.] 1847.

свагдашњи слуга
Дим. Владисављевић.

[Напомена Вукова:] одговорено 21. Нојемвр. 847.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3329]

106.

У Тријесту 28. Децембра 1847. наш.

Предраги Господине!

Ово ће вам писмо предаги мој сестрић, Јосип Аврамовић, који враћајући се из Марсиліеза полази у своју постојбину Краљево у Малој Валахији и тако ће имати радост познати се с' вама.

Желим да срећно завршите ову годину са свима вашима, сретније Нову да започнете, а најсрећније да је продужите и свршите са млогима другима иза ове и оне и оне &.

Нијесам вам поодавна писао, али баш нијесам ни могао.

Новце сам (: двјеста форинтіи :) и примио и ономад овдје Вуколину камбијалу од f. 100 овдје исплатио.

Атестате Димитрија нашега примићете од мога сестрића а покрај истијех и један биљет од мјесечног испита, којега је он једини између њих 113 примио, и ја сам га од маха обдарио.

Послао сам један егземплар Н. Завјета Г. Томазеу и он вам преко мене благодари по приложеној цедуљици. — Чини ми се да намјерава на љето поћи у Србију за које вријеме, па бојим се да се не нађе увређен од наших Бигота! —

Нијесам још читао Луне Загребачке, него ја изгледам који дан да ми дође.

Ваших Еванђелија овде још нико не тражи. Али нико ништа и не говори, као кад су неки читали ону забрану у Београ. Новинама, а оне неки беспосличари невјеже ту је почео бљувати којешта, те сам му на врло љепој згоди изтрьо уши, да се сада стиди и мене и оних пред којима је бљував.

Даровао сам једно Еванђелије и Директору Димитријевом, и хтјео је да плати, ал' ја нијесам хтјео да примим.

Не видим часа, да ми дођу послане ми од вас књиге; јер ми досадише Батаре из Задра, непрестано распитујући за *Ријечник*.

Примио сам од Милеуснића f. 4·— и још неколико завезаних књига пјесана. Још нијесам видио колико их је, ал' мислим биће у реду. —

Ево вам још и једног писма из Црне Горе, које је дошло с' последњим вапором.

Поздрављајући вас љубезно јесам ваш

свагдашњи почитатељ
Дим. Владисављевић.

[Напомена Вукова:] одговорено 2./14. Јан. 848.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3330]

107.

Предраги Господине!

Ево згоде. Г. Чотрић враћа се из Тријеста преко Беча кући својој; и он ће вам предати моје и Димитријево писмо. Ми смо здрави, а то исто и вама свима желимо.

Књиге послане преко Volke и Бернера овдје примио сам и све камо иду разаслао. Јуче сам предао овде Спедиционеру 1 Сандук Србуља, да вам их у Беч отправи. Сутра ћу поћи да их измјерим и асикурирам.

Наш Димитрије добро је. Боле га мало прст (: кажипут у лијевој руци :) те је због тога морао један дан остати от школе. А сад се прокинуло, и добро је. —

Новог Завјета нитко не тражи ни овдје ни на страни. Док мало престане ова вика, биће као и са Дикционерима. Знате, ко смо ми. —

Колико више наши вичу на вас, толико вас други више уважавају. Ја вам се радујем и прстену и Академији, у коју сте ви једини и сада први као член узети. То је доста задовољства пред свјетом, који такове ствари цјенити знаду, а зар потомство ће српско знати такове чести уважавати, ако је садашњицима непознато.

Нитко ме до сада није питао за Завјет од стране власти, а мислим да неће ни питати. Јер се власти не тиче.

А како ћу ја благодарити Г-дну Миклушићу за доброту по којој ми је учинио част, послати ми Остромира и Вите Санктору. Фала му од Неба до земље, и не желим друго него отслужити му за исту част, зато молим га да ми заповједи у чему буде судио да сам га вредан послужити, које ћу врло радо учинити.

Међутим будите ми и он и ви и сви ваши код куће живи и здрави на радост вашега

У Тр. 9./21. Фебр. 1848.

свагдашњега почитат.
и Слуге
Дим. Владисављевића.

[Напомена Вукова:] о. 6./18. Марта 848.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3331]

108.

Предраги Господине!

Ономад сам вам јавио за наше овдје стање, које сте могли и из Димитријевог писма видјети. А сада вам овде прилажем и картелу од Спедитора, по којој ћете примити један Сандук Србуља.

А при том јављам вам, да сам данас упутио преко Беча и Оршаве у *Краљово* за мога сестрића *Јосипа Аврамовића* једну кутију са златним стварима (: наруџбинама :) која је у Бечу препоручена на вас, да бисте је по првом Дампфшифу у Оршаву отправили, и ако је могуће assicurirati за f. 800. А будући да сам ја заборавио на адресу исте кутије напи-

сати *Alt Orsava,* то молим вас, да би сте ви тамо дали приложити; а тако исто испод имена *Paul Jovanovich* приложите још и *zur weiteren Beförderung nach Krajova an H. Joseph Abramovich in Klein Walachey.* Ово све да се не би каква сметња родила, и кутија шћердала; јер је ово све per transito.

Молим вас настојте, да све у реду буде, и кад отправите не пропустите ми јавити за мој мир.

А ја ћу истому Г. Павлу Јовановићу у Alt Оршаву писати зато, а мислим, да му је и Аврамовић препоручио.

Поздрављајући вас све скупа и ја и Димитрије јесам ваш

У Тријесту 13./25. Фебр. 848.

свагдашњи почитатељ
Дим. Владисављевић.

[Вукова Напомена:] о. 6/18 Марта 848.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3332]

109.

У Трїесту 15./27. Марта 1848.

Предраги Господине!

Из вашега предрагога од 6./18. т. г. видим, шта ми јављате. Ваше ме неписање било навело на свакојаке мисли, а особито после, како се немир био догодио ту, гдје сте сад, али сам се умирио за вас мислећи; него смо ми немирни и у страху због наших Околина. Ваљада знате, да се Венеција узбунила, хоће да се отргне од Австрије и да понови стару Републику. Пак ево још нешто и горе. Отишли Венецијани у Далмацију, те се данас чује, да се и Далмација буни, гинући за старом Венецијом, пак смо ми у овом трговачком граду ударили на чудо по мору и од Венецијана и од Далматина. Ово све ја не знам позитиво, јер не могу да изиђем из куће имајући неки узрок, али свијет тако говори, пак ако и није тако, могло би по несрећи бити, а свакојако је страх. А слушајте још једну гору. Ево ми каза Г. Медаковић овдје, да су Црногорци ударили на Боку хотећи, да је освоје, и кажу, да су запалили неколико кућа, владика их не може да устегне,

и писао је капетану од Циркула, нека гледа, те нека се брани, како зна, јер их владика не може устегнути. И ово сам чуо само од Г. Медаковића, а видићемо, јели истина, ако живи будемо. Неколико смо ноћи провели у страху бојећи се, да нам Венецијани не запале Тријеста, те се морала удвостручити Национална Guardia ноћом.

У оваковом стању страх ме је колико за мене толико још више за дјецу. Шта мислите ви? — Ја би сам вашега Димитрија послао тамо у Беч после кад полугодишњи испит сврши. Тамо ће бити мирније неће бити партита, као што се овде рађају. А са овим другим лашње ми је, нешто, јер је већи, а нешто опет у потреби могао би бити и солдат, ако до тога дође. — Дакле не пропустите ми јавити, шта и како мислите за Димитрија?

Данас у $10^1/_2$ сâти отпратисмо у гробље мога колегу. Јуче се упокојио у 6 сати у јутру после дугог и тешког мучења. Све непрестано болујући од м-ца Октобра до 14./26-и Марта. И тако још сам и ја као сметен. Нешто једно, а нешто друго, све ми задаје неки страх и тугу.

Сад би било право време штампања, ал би је морао на ново преписати, јер са свим тим што цензура не пази, доћи ће коме безјаку у шаке, па ће учинити више незгода, него што је вриједан добра учинити. Јер видим како се виче на ваш Завјет, па ко виче, онај, који ништа не разумје, а оваковијех највише на свијету, а ја не могу свуда доспјети, да сваком одговорим. А у писму онај који виче неће да чита да чује оправданије.

Мали је здрав, и преправља се за егзамен, нема кад писати, него јавите ми што скорије, шта имам шњим чинити? у овој смутњи? Поздравите ми све ваше

од вашега

Дим. Владисављевића.

П. П. Ево се сад чу, да је *Радецки* у Милану капитулирао и пошао с' војском преко Тирола. Тако веле Италијани.

Ваш горњи.

[Напомена Вукова:] одг. 27. Марта наш. 848.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3333]

110.

Предраги Господине!

Разумјео сам, све што ми у вашем предрагом писму од 27. Марта о. г. јављате.

Што се тиче Димитрија, незнам како би боље било или да га позовете, или овдје још задржите. По данашњим опстојателствима, ја бих волео да га позовете к' себи, јер јуче су се војске на Изонцу морале ударити, па сачувај Боже! да непријатељи надјачају, куда бих ја и сам, а камо ли с' дјецом. Димитрија је свршио испит и то доста добро. Ето вам пришиље и он Fleisszettel, а други курс могао би тамо наставити, па не губи ништа: јер од Италијанскога слабо што више напредује од лане, више се настоји за њемачким, него ли за Италијанским језиком у Нормалним Школама, а овако ми је, вјерујте, велика брига. —

Овдје је све забринуто, незна се какав ће ресултат бити од ове војне, више се бојимо злу него ли добру. И једна страна и друга су љуте. Талијани ослобођавају Отаџбину, и руже Њемце, а јадни Рвати подносе ову мрзост мјесто Њемаца. Уговори Италијански су толико далеко од погодбе, да би морао бити сваки нечувствен ни за какав морал, када би их примио, а Њемци, као што чујем, товаре им до 100 Милијуна Државног Дуга. — А Талијани не само подузимају се тога него још и они ишту од Аустрије 20 мил. и више. Тако се говори. А Бог зна, је ли истина? —

Кад примим ваше књижице раздаћу их по вашој наредби. Г. Лазић се осрамотио у Обрани. —

Кад он вели да ваше *није била* преводити, то слиједује да ни његово није било бранити од — — видите како се људи поводе за онаковима, а биће за вашу страну људи, али мало, а ону другу страну требало би довести у школу с ферулом у руци учити ономе, што не знаду. Али колика би то мора бити школа?

Збиља добисте ли ви који глас из Одесе или из Москве за Пјесне. И ако нисте замолите кога у Москви нека би послао Г-дну Симоновићу, за III књ. пјесама, јер мени ни за ове ни за оне нигди ни словца не писа онај Родољуб.

Шта вам чини од *Вјестника* Пештанског; ко је онај Г-дин Богдановић? —

Остајем с почитанијем ваш

У Тријесту
6./18. Апр. 1848.

Свагдашњи Пријатељ
Д. Владисављевић.

Поздравите ми Госпоју и Фрајлу од мене.

[Споља:] Високоученом Г-дину
Г. Вуку Ст. Караџићу
у *Бечу.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3334]

111.

У Тр. 29./17. Апр. 1848.

Млогопочитајеми Господине!

Листодавац овај биће Г-дин Јаков Панајоти Србин родом из Боке, и од скора супруг Г. Аделајде кћери почившега Г. Крсте Цвијетовића, који полазећи у Русију као трговац преко Беча моћи ће вам казати штогод о нама овдје.

Мали је наш Димитрије здрав, а то исто и вама жели.

Молим јавите ми за ону кутију, оде ли у Оршаву за Аврамовића, или је још ту.

Још нисам отправио за Врчевића онијех 40 фор. У понедељак полази вапор.

Поздрављајући вас све с' почитанијем

јесам ваш
Д. Владисављ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3335].

112.

У Тријесту 18./30. Маија 1848.

Предраги Господине!

Из вашега љубазног писма од 15. овога видим, да сте и ви веома узнемирени, а ми овдје, ако и нисмо тако, као ви, на очима: али смо у срцу; јер непрестано бојимо се, да не букне ватра, која тиња под пепелом мира, али се показује по која варница испод пепела Републике, пак тешко слабијој страни! При првом дошаствију флоте Сардо Неаполитинске, свакога је била ухватила грозница, не знајући, шта ће бити. Млого партита итадијанског има, који не чека друго, него по врату оне, који нијесу шњима. Мени су 4 бриге, у *Италији* због рата, па и *овдје* због овијех шејтана; у *Срнјему* и у *Рвацкој* због наше пародности, бојим се, слаби су, ни шчим не приправни за овакова искања. па још *највише*, што ни Цара ту нема: Ахъ! кад ће се и како ће се то већ једаред свршити!

Волео бих и ја сада, да је Димитрије ваш код вас, за умалити вам, а и мени бригу; ал' већ кад је тако, што буде нама, биће и њему. —

Сада благодарим Богу, што се нијесам оженио, видећи, шта јадни оцеви трпе.

Мој сестрић из Влашке примио је кутију и захваљује вама што сте се потрудили и препоручили Г. Тирки. А двострука вам хвала, а особито фрајли Мини, на љубави, указаној Цвјетовићевој Г. Аделајди, садашњој Панајоти. Млого се хвалила вашом добротом, а особито фрајле Мине.

Ја оног (моје Историје) пријевода не могу преписивати на чисто; а дјеци, што дамъ, изиђе неуредно, те само губим вријеме у прочитавању. Не би ли узео штампадор овако као што је: млого сам поправљао, да наврнем на језик Херцеговачки. Не знам: јесам ли погодио. — А њемачку Историју у ориђиналу све ми се чини, да сам је вама дао. Прегледајте међу вашијем књигама. Ја сам моје књиге преметао готово све, и нашао сам онај пријевод Г. Милаковићев, који ћу вам послати. У поправљању нијесам ни чега изоставио, па бојим се да не подигне Раја ајку на мене, као што је на вас за Еванђелије. А вама је ласно, ви сте јачега срца. —

Збиља! А колико се хоће трошка за штампање? — И по садашњем закону конституције. Не би ли ме токало за гдјекоју ријеч ондје, као што знате, ићи и у какву Бастиљу!

Настојаћу за владике Јонијске да се извјестим, те ћу вам јавити.

Новци су примљени у Котору које сте преко мене послали. А и књиге сам разаслао, али ми ни један ништа не одговара за њи. А и вапоре су препречили Сардо Напелитански, премда још ништа не чине, јер су сву навигацију протестирали консули овдешњи. —

Димитрије је здрав, и слуша, нијесам му казивао за немира тамошњега; али је он слушао од дјеце у школи и био се забринуо, а и сви смо били у бриги.

Међутим чекајући добра и бољега времена и гласова поздрављајући вас све у дому остајем ваш

свагдашњи почитатељ
Дим. Владисављевић.

П. П. Еви ми мало прије дође Г. Брчић и предаде ми брошуре које ћу разаслати као што желите.

Ваш помени.

[Напомена Вукова:] одговорено 5./17. Јунија 848.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3336]

113.

У Тријесту 3./15. Јунија 1848.

Предраги мој Господине!

На ваше предраго ми писмо из Прага ево вам на знање, да ми је драго, што из истога писма видим, да сте без бриге; ваљада имате некакву сигурност за леђи; а ми овдје, сачувај Боже несреће, које се сваки час бојимо, не знам куда би се окренуо; јере није само страх од Пјемонтеза и Флоте Италијанске, која нам је на прагу, него се бојимо највише њиховог партида овдје међу нама, пак и с' тога, ако на Минчју узнапредују, ето ће се Фурлани опет побудити, а Истријани

једва чекају, да јим се отвори пут к' арању. — Оваково је наше стање до сада и Бог зна докле ће трајати. —

Хтјео сам ономад малог Димитрија послати вам, али немадох с' киме, те тако остаде. Од прекјуче чусмо, да је Виченца пала у наше руке, али се добила баш крвљу, те тако смо нешто прогледали, али не без страха. Говори се, да су Неаполитани позвали своју Порцију Шквадре, а остали су у Флоти сами Ђеновези и Венецијани, и неколико ноћи већ кушају, које где да искрцају војску нешто у Пирану а нешто у Каорле, али су наше вредне тобџије са сува одбили неке натраг, а неке послали у Царство Нептуново. Ми смо данас почели овдје бити под војничком властију; јер почиње и формални Блок за Австријске Бродове, а до сада је било како је ко хтјео и могао, а до 15. Јулија биће овако а од 15. Јулија и за бродове Страниjех Држава. Сачувај Боже! Ако оволико устраје. — Шта ће бити од Српске Војводије? —

Ево вам Атестата за малога, као што сте жељели.

Не могу преписати оног превода. Ако би могао онако проћи још којекако, ако ли не, а оно треба чекати подуго.

Овоме би послу морало Земљописаније пут прокрчити, и ја би волео најприје ово па послије оно штампати. Али би са свим тим требало преписати на чисто и једно и друго.

Ево вам још најновије овдје, што се говори, да ће овијех дана почети и Штандрехт. — Млоге су Партиданте послали одавде, али ови прете са осветом, ако им изађе за руком, те се са славом поврате. Оволико за сад.

Ми смо тјелом здрави до сада, докле Бог пошље помоћ да и духем оздравимо, које желећи и вас све поздрављајући јесам ваш

свагдашњи почитатељ
Д. Владисављевић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3337]

114.

У Тријесту 3./15. Јунија 1848.

Одговор на ваше питање:

Итака има жит. 13 х. влад. Пајсије владике
Св. Мавра „ „ 25 х. „ Макарије *Архијеписк.*

Кефалонија	има жит.	130 х.	влад.	незнам	митрополити	после 5 година постају ова 3 Егзархи.
Корфу	„ „	95 х.	„	Хрисант		
Занте	„ „	45 х.	„	не знам		
Цериго	„ „	10 х.	„	„ *Архијеписк.*		
Пакси	„ „	9 х.	„	Хрисант владика.		

Католика има свега 25 х. душа разасутијех по Корфу, Занту и Кефалонији а врло мало у Св. Маври (Левхади).

NB. Титуле Митрополита и Архиепископа: *Панхіеротати.*
„ владика *Теофилестати.*

[Споља:] Госполину
Г-ну Вуку Стеф. Караџићу
у Бечу

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3338]

115.

У Тријесту 8./20, Јунија 848.

Предраги Господине!

Свако ми је писмо од вас мило и драго, али чини ми се ниједно се не може успоредити с' овим, што ми донесе глас, да сте живи и здрави вратили се међу своје. При првом гласу о немиру и Бомбардирању *Зл. Прага* ви сте ми одмах пали на памет, па сам све распитивао овдашње Чехе, шта се чује из Прага, и кад ми кажу да је Праг отишао у прах, то можете судити, како ми је било и за вас и за остале вреде Чехе ондје.

Ми овдје, Фала Богу! више се страшимо, него ли што је сама ствар у себи, а особито видећи толике справе војничке, солдате, топове, кола, Гвардију Националну, Трупу Територијалну, ноћни мрак без гаса, тишину Standrecht, све то чини, да се и најнемарљивији забрине. И више смо се бојали Партита овога изнутра, него ли с' мора; јер смо се с' мора накитили с' канонима, батеријама, рокетонима, пак и наше Фрегате стале су у ред обране и доста добро, највише је било страха од ватре у вароши, па би се онда започело оно, што

се не жели. Али фала Богу!, пак и ђенералу *Ђулају* и његовој неутрудимој окретности, те допресмо до сада, а од сада шта Бог да. Чујемо сада, да се ради о миру. Дај Боже! — Чујете ли што за наше Австријске Србље? Како ће они свршити? Ја им се бојим!

Чусте ли што за Г. Даничића. Гдје је и како је? Жао би ми било, да му се каква несрећа догоди. — По свој прилици Сабор у Зл. Прагу није имао времена ни извршити свега што је намјеравао, или ће зар још продужити, докле Цар не дође кући.

Флота, што нас блокира, све се топи, и сваки је дан мања, повукла се сада од Пирана к' Венецији, већ има неколико дана не долази под Тријест ни дању ни ноћу, као от прије, јер је сваки пут долазила и одлазила са штетом својом. Краљ Неаполитански позвао је своју војску натраг, а и Папа не пошиље више своје војске у помоћ, и зато је и флота мања. — Ако се обистини Штилштанд, а за тиме мир, то ћемо и ми онда моћи рећи да смо срећно провели Бурашку. Ер до сада смо само двапут били узнемиравани, од флоте, а од страха по доста пута. У закључењу овога не можемо вам казати, ни да смо добро ни зло, него то да од часа до часа имамо бриге. Будите нам ви мирнији, које вам жели ваш

Владис.

[Напомена Вукова:] одговорено 2/14 Јулија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3339]

116.

У Тријесту 8./20. Јулија 1848.

Предраги мој Господине!

Из вашега од 2./14. тек. видим, да сте хвала Богу живи и здрави, а надам се да ће и Госпоја с' Фрајлом у Бадену исто бити. Ми смо овдје спрама осталијех стрâна у нашој околини доста добро; Шта је у Италији, то читатѳ у Новинама. А овдје код нас блоко простире се само на војне бродове, који су овдје у пристаништу. Флота Сардо-венета састоји се само у 10 до 15 Бродова, а имено у три фрегате, две три кровете, неколико Бригантина и два три Пароплова, а и ми

овдје имамо исто три фрегате, коју кровету и Бригантин, али немамо вјештих љуни; јер су сви отишли у Венецију; па и наши Далматини шњима; те тако сад на срамоту бојимо се онијех, којима смо се от прије ругали, пак и они (Сарди) познајући нашу слабост узимају себи неки својевољни ауктopитет.

А за наше у Унгарији бојим се све, да им не изиђе на тако; јер без новаца, и остале преправе, а с' протезањем свашто може бити, ако се на лијепе не изравнају. По новинама види се, да Мађари мало уважавају и Хрватску ствар, а млого мање Српску. Па оклевајући бојим се, да и они не охладне у својој ревности. Једва чекамо Београцке новине, да нам што год кажу; јер Пештанске пристрасно говоре. —

Малићевог Slaven Kongressa немамо овдје, али сам наредио да ми се набави.

Мали Димитрије имаће Егзамен 25 нов. доидућег мјесеца. Надам се онда вама овдје. Нитко ми ништа не пише из Далмације ни из Боке због *Блока*. Неколика дана нијесмо флоте виђали, а сада је ево је опет видимо. Ја бих рад, да могу справити и ово Преправе за Историју и нешто Землѣописанија, које би морало на пријед ићи; јер без познања овог оно се чини тавно. — За то бих вам онда предао, па Бог вам и душа вам.

Драго ми је да је Г. Даничић жив и здраво у Беч дошао, поздравите ми га љубазно, а тако исто и Госпоју и Фрајлу и Г. Миклушића от стране вашег

свагдашњег почитатеља и слуге
Дим. Владисављевића.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3340]

117.

У Тријесту 25. Јулија 1848.

Предраги Господине!

Г-дин Доктор Петрановић не даде ми времена, да вам што год више пишем, него у хитњи долазим до вас с' ово неколико ријесп поздравити желећи вам свако добро. Мали

Димитрије не написа синоћ писмо за вас, а сада се находи у школи на привату, тако ево вам ја за њега јављам, да је хвала Богу здрав, и у послу. Г-дина Листодавца нашега заједничког пријатеља од старина не служи да вам препоручујем; јер што је мени то је и вама. Зато дакле од њега ћете се и у осталом моћи извјестити за малога.

Препоручујући се и у напредак вашем пријатељству с' особитим уваженијем јесам ваш

свагдашњи

Дим. Владисављевић

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3341]

118.

У Трсту 28./8.—48.

Конат

Малог Димитрија преко ове две године.

	f.	x.
Потроши се за објед преко ове две године узевши по 6 f. на мјесец у свему	144	—
За крув од обједа и фруштука у исто време	40	—
За кафу у обадве године	36	—

Одјело.

За летњи капут чакшире и рекљу	10	—
За поправљање двијух чакшира	1	40
За капу	—	45
За клобук	3	—
За 6 пари чизама по 2 f. 30 x.	15	—
За паледо	12	—

Прање.

За прање преко обадве године чини	12	—
Зи штрамац	12	—
За ћебе	6	—

Школске ствари,

За ствари од Дисења при почетку године	5	—
За шугелд по 30 x. на месец у 10 месеци	5	—

	f.	x.
За егземпларе и картеле од писања	2	—
За репетицију од Дисења у 5 месеци . . .	10	—
За репетицију од Наука у 10 месеци . . .	20	—
За репетицију у реграцији т. ј. 2 месеца .	4	—
За гимнастику у 10 месеци	3	20
За лумбрелу	5	—
За увеселенија т. ј. 3 х. на дан чина . . .	36	—
1. Сума f.	382	45
2. Сума f.	5	24
f.	388	9

За дилиџеницу од Оберлаибаха до Трста . f 5 24

[Ово даље Вуксвом руком:]

	388	9	
	f 393	33	
Пешики за сахат . . f	28	—	
	f 421	33	
Послао сам . . . . f	260	—	
	f 161	33	
Од прод. књига . . . f	36	—	
	f 125	33	
Тирки . . . . . f	3	42	
	f 121	51	
	f 5	24	
	f 116	27	
	f 500	—	
	f 616	27	CM.

3. Февр. 851. послато му преко Тирке на Вардаку и Непота 616 f. 24 кр. CMZ.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 3342]

119.

У Тријесту 28./16. Септемб. 1848. нашега.

Многопочитајеми
и предраги мој Господине!

Ово сте писмо ви имали примити поодавно; јер ме је варао један паш познаник, да ће овијех дана ићи у Беч, и

ја за избјећи трошак поштански ево протегох с' одговором на ваше предрагом писмо од 24. Августа све до сада.

Мило ми је било разумјети из истога писма, да сте здраво с' Димитрпјем дошли кући и све добро затекли. Био сам се мало забринуо због вашег здравља при поласку вашем, јер не добих од маха од вас гласа, а ваше ме писмо умири.

Предао сам књиге примљене из Боке овдје Спедитеру Праинићу и мислим, да ћете их скоро и ви добити у руке. Послао сам покрај сандука и Мадрац и виолин, и желим, да све у реду и здраво примите. Благодарим и Госпоји и Фрајли Мини, које поздравите љубезно од мене, на портрету, кога ћу задржати за спомен тако врсне персоне, којом се ја поносим овдје. А за егде што ми велите, да јих у Мадрацу пошљем, бојао сам да га не штрапацају, него сам особито у један сандучић метнуо мислећи да ће здравије путовати. Колико ми је било жао, што мјесто оне даске за рисовање не сјетисмо се за егеде, а овако се све бојим, да се што год не поремети.

Фала вам на поздраву младога кнеза. Ми чусмо овдје, да је кнез Милош отишао у Русију. Наши се Хрвати до сада још нигдје не ударише с' Мађарима, да би Бог дао; да се мирним начином намири, а с' друге стране, бојим се да их Мађари не намаме на танак лед. По новинама не знамо шта вјеровати, *Вјестника* не добивамо, него по 3, 4. Нумере скупа, па сад одавно ни овако, зато не знамо, је ли у Банату онако велика несрећа, као што из Новина пештанскијех читамо.

Zeichnungen Димитријеве каже ми Иво не могу се добити прије, него ли се школа отвори, не знам или је по закону или по обичају, ал' ако је баш нужда, то ћемо прокушати.

Моја ће Географија скоро бити готова, јер сам је гдје што пречишћао. И ако од сада будем миран, као до сада, моћи ћу је брзо свршити, и чини ми се, да неће бити хрђава у цјелости, а у осталом ћешто! ћешто! то ослањам на вас, ако вам време допусти, да је подупрете. А уз Географију упутићу и *Преправу* за Историју, које се не могу сит да начитам.

За оригинал ви рекосте, да сте га младоме кнезу на прочитање дали, а ја ћу вам послати покрај овијех и Г. Милаковићев пријевод. А оне остављене ми ваше књиге предао сам овдје Боернеру за Фолке.

Мој Рачун.

За Димитрија износи	f.	393	„ 33
„ Сахат Пешикин	f.	28	„ —
Имали сте ми дати дакле свега .	f.	421	„ 33
А примио сам од вас готовијех . . .	f.	260	„ —
А за продају ваших књига	f.	36	„ —
Примио сад дакле свега од вас .	f.	296	„ —
Од	f	421	„ 33
		296	„ —
Дакле остајете дужни свега . . .	f.	125	„ 33

Ја мислим да је овако, ако ви нађете што другачије, а ви ми не пропустите јавити, јер мом протоколу никако у траг не могу да уђем. Па на свашто мислим.

Међу тим поздрављајући вас и желећи вам свако добро јесам ваш свагдашњи

поштовањем и слуга

Дим. Владисављевић.

П. П. Поздравите ми Госпоју и моју добру Фрајлу Мину љубезно, а Димитрију препоручите, да ми који пут пише, како је нашао Беч сада после како је се из Тријеста вратио.

Ево чух да су Хрвати у Стојном Биограду.

Због ом.

[Напомена Вукова:] одговорено 7./19. Новембра 848.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3343]

120.

У Тријесту 18./30. Новембра 1848.

Предобри мој Господине!

Опростите молим вас, што вам за толико времена ништа не писах, а још више за то, што вам толико заостадох с' одговором на ваше предраго од 7./19. тек. — Нешто особито

сада умножени послови нешто кратки дани, а нешто и паше Слав. друштво сваки час има штогод, около чега се мора губити време, све су узроци овог заостатка мога с' одговором.

Ја сам примио поздрав нашега Димитрија, и разумјео сам све немире понаситно, који су се за ово време у Бечу догодили, да би Бог дао, да се већ једаред примире. Сачувај Боже! да је ту ружно изишло, не бисмо ни ми овдје били мирни од неког партита, тако се сада говори, а без тога осећао се неки мирис у оно доба. — Фала Богу! те сте остали на миру. Гдје смо ту смо! И ми смо овдје трпили страха, да се не роди што год. — Мени се пуши глава, као футошком кнезу нешто због мојијех багатела, а нешто и због рукописа, баш ми се не да довршити ни једнога. Овдје се буди воља учити се *Сриском језику*. Иште се Граматика, на Берлићеву вичу, да се сав себице пустио у Теорију без Практике, а ја при томе мислећи, да имам довољно Практике у мом сабрању, пак би је рад пустити у свјет, али немамо овдје слова, а требало би поред штампе, да и ја будем, пак из тога можете судити како се колебам не знајући шта да радим. За историју сада би било најбоље време, док није Устав престао, је[р] чини ми се да мирише на то. Видите шта се учини у Бечу! А за Историју хоће Земљеописање, које би скоро било готово, да ме не забуњују садашњи други послови нешто моји, нешто туђи. А граматика ми још више смета главу. Сада судите како сам!

Ево вам позива од нашега друштва, из којега можете видјети намишљаје наше. Дед нам савјетујте и ви што год, шта би смо доброга имали започети. До сада још нисмо ништа учинили, јер нисмо били у своме квартиру; а сада смо нашли *три собе* у *Терђестеуму* до 24 Августа, а до овог времена настојаћемо, да се преселимо у кажин della stella polare, јер оно друштво издише. Сада ћемо што год започети, па не бисмо ради започети што год, што би смо послије морали кварити. Зато вас молим, да би сте нам штогод од вашега мњенија пришаптали, да кажем у друштву, јер су и мене узели у одбор за време. Али молим вас, јавите ми на скоро: Овдје сви гледају на *Слав. Липу*, као што и Љубљанска Липица и Горицијанска чини, а можда и у *Липи* има недостатака, дакле да га ми избјегнемо. Г. Весео Косески нам је *предсједник*, и прима радо добра и паметна мњенија.

Не јависте ми ништа за душек и виолин малог Димитрија: јесте ли примили или нисте, да није при бечком калбалуку страћило. Дед ми и зато јавите што скорије.

Рисовање Малога кажу да је у Гуверну, па још ни је враћено у школе, а како се поврати у школе послаћу вам, јер ни мој синовац ни је својијех примио.

Овдје нестрпљиво изгледају на *ваш Ријечник*. Хоће ли започети 1849-те године?

Шта чека Бан у Бечу? Изништа ће наши Срби доле. Без квартира у Логору под ведрим небом, а још зар и гладни? Ни је то шала! —

Били ја смјео послати из почитанија младоме књазу који наш позив? кажите ми ваше мњење. Послао сам по једној згоди један на Цетиње с' писмом, а један у Дубровник. Ови ћу дана послати и Друштву Словеспости, али би ли боље било све ово од моје стране или од друштва, јавите ми молим вас, пак ћу предложити, да се и вама, и Шафарику и Г. Миклушићу. —

За чудо ми је, да ови наши Словенци мало спомињу Г. Миклушића, барем свештеници, од којијех имамо довољно у друштву. —

Бернер још није отправио вашијех књига, него је онамад писао Volku за исте и друге. —

Поздравите ми Госпоју и Фрајлу Мину љубезно а малом Димитрију изволите предати овај листић, и нека ми опрости, што му до сад још ни сам одговорио. Међу тим с' особитим поштовањем јесам ваш

свагдашњи пријатељ и
слуга
Дим. Владисављевић.

П. П. Можда ћу вам овијех дана упутити коју год ствар од овијех мојијех рукописа, па Бог вам а душа вам. Нешто ви нешто ваши познаници уједуришите, како боље знате. Стар сам, па бојим се да не умрем прије, а овако оклевајући може се ласно догодити, да отидем на онај свијет и без збогом остај!

Горњи.

[Споља:] Високоученом Господину
Вуку Стеф. Карацићу
с' поштовањем
у Бечу.

[Напомена Вукова:] одговорено 21. Нојемвр. 848.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3344]

121.

У Тријесту 3./15. Јан. 1849.

Предраги Господине!

Из вашег предрагог ми писма од 30. Јануара |: м. децем. с' радошћу сам разумјео да сте добро, а тако сам исто и ја за сада хвала Богу! Ја сам сада у већем послу него игда до сада; јер како се Историја наша данашња по свијету шири, тако се и моје лекције у Српском језику умножавају, а и без тога имам налог од гуверна преводити на истријански језик царске указе и друге њихове послове за Истрију. — Ако ми је игда била потреба дати на штампу оно моје српске граматике, то би ми баш сад најнужније било; али ниједна штампарија нема слова ћирилови, нешто мало има Маренигова Штампарија, али нема српског *ћ*, *ђ*, *љ*, *њ*, ни *џ*, а мени су за Граматику ова најпотребнија, и за то вам је Стојковић писао, а то је оно писмо, што се у рукама млађега Рајовића ту находи. Мени би потребно било овдје осим горњих писмена још и гласних са ударенијама од 4 струке, какоти *à*, *á*, *â*, *ȃ*, а тако исто и осталих гласних. Стојковић вам је писао молећи вас да бисте замолили каквога писменолиивача ту, да би вам наштампаних модела својих (ћирилових:) писмена дао и да бисте нам их или ви, или и он сам овамо опремио, и то, што скорије, док је још гвожђе вруће. Гледајте молим вас ако их има, а распитајте и за цјену; и шта се вама чини, или би боље било дати их саливати, или их готових узети. За готове бојим се да не би су била као она Црногорска из Петробурга донешена. Али опет ослањајући се на ваше искуство у том, надам се, да ме не би ви допустили, да ме превари. — Ако би вам се чинило, да би боље било готова писмена купити, то би ми се највише допадала онакова као што је штампан Освалд у Сегедину или

у Суботици чини ми се, да су Шмитова; Зоре овогодишње немам, али ћу вам послати од године прошасте, а распитаћу овдје у кога, ако је има. Ја ћу запитати Батару па ћу вам јавити што ми одговори. Он би вам имао и без тога одговорити, јер је он преко мене и ваш дужник за књиге, што сам му пошиљао. Видићемо шта ће мени одговорити. *Моји Рукописи* опет допадоше прашине, при овим пословима. — Ваше сам књиге предао Бернеру од маха по вашем одавде отходу, и недавно запитам га, јели вам их отправно, рече ми да није за то; јер му је *Volke* био изишао из Беча, и тек се не давно вратио, и сад ћу вели, по новој Години послати му нешто робе, пак ће и ваш завезак с' оном отправити. А као што сте ми казивали, да ваших Ријечнйка има у Г. Тирке, тако били ја овдје молио Г. Вардаку, да му упути амо до 10 комада, сад би се могло лашње продати, неголи прије? Јавите ми, шта ви мислите о том? — За Алманах Далматински писаћу у Задар Петрановићу, и пренумерираћу и вас и Г. Даничића.

У закључењу поздрављајући вас љубезно и све ваше у кући, Госпу и Фрајлу и малог Димитрија, којему јавите да му благодарим на његовом поздраву, и јавите му да смо данас разумјели, да су Дисени из Гуверна враћени у школу и ових дана ће их Ива донијети, и отправићемо вам их у Бечь. С' особитим почитанијем поздрављајући вас Новим Љетом желим да га сви у здрављу и весељу најсрећније проведете с' млогим другим свагда сретним и мени ваше пријатељство да сахраните, које ћу се старати, да код вас заслужим, као ваш

свагдашњи Почитатељ
Дим. Владисављевић.

П. П. Шта вам се чини од *Напретка* Медаковићевог? —
Ваш Горњи.

Ово је писмо заостало, јер га наручих синовцу да га запечати и однесе на пошту, па да га случајно не нађох, не би вам било ни отишло.

Горњи.

[Напомена Даничићева:] одговорено 13./25. 1. 1849.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3345]

122.

У Трнјесту 7./19. Апр. 1849.

Предраги Господине!

Ово је треће писмо, што почињем и не знам, хоћу ли га моћи по вољи и на миру свршити. Послова са свију страна и мојих и немојих. Ови ме задржаше те и не хотећи до сада вам не могох писати.

Андрија Стојковић узе ми она слова, да ће он тобож трговачки са Штампарима учинити оно што ја не би по трговачком начину умјео, па сад ни њега ни слова, не знам, шта је учинио; нешто шепртљи.

Ова два три дана немам школе, гледаћу с' једним или другим да се и ја у име слова разговорим.

За ваш дуг ви се извињујете, а не мислите, да и ви мени начините рачун за толике књиге осим спедиције за Далмацију и Црну Гору да учините. Бојим се на мјесто што сте ви мој дужник, да мож да сам ја ваш. Ну погледајте ваше рачуне, па ми јавите, да се изравнамо на који начин, јер смо стари и обадва покрај тога, јавите ми, шта вам јавља Поп Вукола за остале књиге Н. Завјета, које сам му лане упутио, да ли их је примио или није да му их нијесу у оно доба конфишкали? —

Ономад сам послао Г. Вуку Врчевићу преко Попа Вука још 6 комада. А имам један плик писан од Вука за вас, пак не знам, како вам га без трошка упутити. Не давно обећа ми један Цинцар из Београда, да ће примити, па га нестаде, ваљада је отишао преко Загреба.

Батара ми јавља, да је послао пожељене Зоре управо на вас и чини ми рачун.

Оне моје Зоре, ако вам догоди згода без новаца, пошљите ми их, ако ли не, а ви их задржите, није ми до њих.

Оне Буквице су Анд. Стојковића можда је нешто слѣдовао мојој једној онаквој, што сам ја за моје Италијане литографирати дао.

Ако добијемо овдје слова, најприје ћу настојати за Граматику Српску ради Италијана, а послије Итал. за Србе, пак

онда Земљеописаније и Преправу за Историју, ако се допусти, аколи не, а оно тот њему.

Ево вам Принумеранта одавде на Пословице.

[Штампано у II издању Пословица].

Ево их оволико за сад, а можда ћу вам још кога ових дана послати, ако не буде и ово сада касно.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3346]

123.

У Тријесту 21. Апр. 1849.

Предраги Господине!

Не могући пропустити овако згодне прилике пошиљем по Г. Кап. Герићу честитом Србину из Жабља на Г. Петрановића 6 Магазйна, међу којима је 1 за вас а 1 за Г. Даничића и тако ја не морам укидати од себе за послати вама један. Речени Г. Капетан ће вам их предати, који вечерас за тамо полази, а уз то предаће вам и пакет за вас од Г. Вука из Рисна.

Благодарим вам на Огласима, већ сам их читао у Загрепским и Биоградским новинама. За нове Принумеранте ево вам још ова тројица.

Тријест

Г. Емилије Ранешић 1
Г. Евгеније Поповић 1
Г. Н. Франовић* 1

3

* Овога последњега чинимн се да сам у првом листу заборавно, које ако је, а ви онда ставите гдје иде.

Граматику моју нећу моћи донијети, али ћу вам је послати, само докле још и ово згладим што је практичког дјела.

Ако вам се деси прилика и будете имали одвише који Рјечник Биоградски Немачко или Француско-Српски, а ви ми пошљите један а баш ако будете имали и обадва, па ако ми

их не можете уступити, а ја ћу вам их вратити, само да видим, би ли могли моји ђаци какву год помоћ од њих имати?

А када сретно у Биограду будете препоручите Г. Јови Гавриловићу да ми пошаље 50 Катихисиса, но по бољој згоди, јер Буквара и Календара у Новембру мени отправљених из Биограда још нијесам примио.

Препоручујући се вашем пријатељству и поздрављајући вашу Госпу, Фрајлу Мину и Димитрија јесам ваш

свагдашњи штоватељ
Дим. Владисављевић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3347]

124.

У Трнјесту на Преображење по јутрењи [6, VIII] 1849.

Млогопочитајеми Господине!

Желећи да вас и све ваше ово моје неколико ријечи у добром затече здрављу ево ме с' одговором на ваше од 25. Јулија о. г. Два пута сам писао по вашем отходу у Биоград, једно управо на вас у Беч с' одговором за Пожарца, а друго на Г. Даничића. У једном сам молио вас да ми набавите Рјечнике штампане у Биограду, ваљада је у оном што се изгубило, а за Пожарца писаћу вам други пут јер сада баш немам ни најмање времена.

Сандук с' пословицама и ковчежићима примио сам, и како ми се овај посао расправи, отправићу како што иде по вашој наредби.

За Лазаревића не знам ни ја ни колико је ни за колицију је послао. Питаћу га.

Од штампарије овдје неће бити ништа, јер типографи мисле стиснути мене за гушу, да им ја платим слова, а они после да самном зановетају као што они хоће. Ја ћу вам ових дана послати Шлецерову преправу пак чините како знате, само ја мислим да се оне мале ствари они *ирелази* мало одјељају. И да не коштује млого. Доидуће вакације тешко би могао доћи тамо, јер морам преписивати којешта, него Бог

вам, а душа вам само гледајте, да не коштује млого, ако би дошло до чега да ја морам плаћати.

Послаћу вам овијех дана Шлецера умивеног али не нацицифаног без предисловија без толмачења, док чујем шта ће те ви рећи треба ли га млого кресати. Ваше изречење биће мој оракул. Рад бих да будем от користи роду, али не себи на срамоту. Дакле опет Бог вам а душа вам.

За ово пет стотина форинти, што сте ми писали, да их заиштем од Г-дара Н. и Н. Нема ништа. — Сваком треба — него сам ја скупаторио којеоткуда, које ћете по показању ове прикључене вексле примити од кога иде. — и не пропустите ми од маха јавити. — за моје владање.

Да се вратим сад опет на моја писма. Земљеописаније а особито физичко чисто ми је жао, што га морам опет преписивати јер сам га дао лијепо преписати од једне дјевојке моје ученице, па ми се чини, да би сам га могао мало боље уредити, па ћу га морати нумерисати и крпити, ако буде могуће, а Граматику ћу узети у кратко, па макар послије пространију, ако јој буде ора. Оволико за сад од

вашега

Д. Владисављевића.

[Напомена Вукова:] одговорено 11. Авг. наш. 849.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3348]

125.

Предобри мој Господине!

Из вашег писма од 22. Октобра т. г. видим, да сте хвала Богу живи и здрави са вашом милом породицом. Ви за мене питате како сам ја, а мене је непрестано мучно страх за вас, бојећи се, да вам се што год не догоди у љутој ватри холере јер је ова азијатска домаћица, а наша немила гошћа доста ми знанаца и знаница покосила некога на пријевару, а некезар и по праву; на пријевару јер су били људи од мога калупа, а при том здрави и јаки, пак се не могоше шњом на дуго рвати, а још мање осрамотити је, пак онда и мени даде

нешто страха; те сам зато био навалио, да нешто мојијех богатела започетијех и не довршенијех на брзу руку довршим, само за то, да по смрти, ако би се била онда случила, докажем онима, који послије мене заостану, да сам и ја штогод радио, и да баш управо нијесам пландовао по обичају мојијех старијех руфетлија. А сад како прође и некуда се деде, опет сам вратио тетки лијености у крило. Али ни је баш лијеност: јер сам рад неку Commission од нашега овдашњега Гуверна да свршим, до Божића, те тако надајући се некој баш ако је и мршавој награди, да је свршим, те у том се сада забављам и то понајвише ноћу. —

Моју преправу за Хисторију дао сам преписати па ми је дијете нагрдило с' правописом, до зла Бога, сад је пролазим поправљајући је, па ће испћи мрљавија него ли исти мој први пријевод. —

Граматики ми свагда по нешто недостаје, рад бих да је дотјерам на мјеру колико толико, пак јој свагда нешто фали.

За Земљописаније рад бих што год знати и казати о војводини, што се не би морало од маха порицати, пак и ту ми запиње, но мислим да ће и ту скоро штогод пући, ал бојим се да не засмрди; јер је нека зла прилика.

Ових ћу дана послати и Г. Миклушићу неколико принумеранта, али не онолико колико сам ја желио.

Драго ми је да сте Димитрија намјестили по вашој жељи. Колико ми је пута долазио на памет при овој болести! Фала Богу! те нијесам никога код себе имао, јер би сам се жив од страха изјео, а тако сам био сам, па, што му је, ту му је. Мој синовац ваља да је сада у Лондону, а мали Димитрије ту жив и здрав, које им од срца желим, само да за њих немам бриге.

А за вас мислио сам највише, судећи, да сте фамилију послали камо изван мјеста, а ви да сте ту заостали због ваших послова, али видим, да сте сви у Бечу и сви добро, које ми је драго. Поздравите ми их све љубазно.

Ја сам разаслао *Пословице и Ковчежиће* још поодавно, и ево до сада ми нитко ништа не јавља, је ли примио или ни је, јер послао по Пароплову. Само ми одговори Г. Николајевић пак и вама ево шиље једно писмо, које вам овдје приклапљам, и јавите ми, кад га примите, јер има новаца у њему. А пишите ми у исто време је ли вама ко год писао из *Задра, Сплита, Котора* и *Црне Горе*, за моје владање. —

Новога Завјета не могу шиљати прије, докле ми не одговори, је ли примио ове књиге последње, а и немам их баш толико за пошиљање; јер сам понајвише раздао, гледаћу рачун; јер сада баш немам кад.

Ових дана примио сам и од Г. Мацуна Обадва Ријечника, и лијепа вам хвала! Баш су ми добро дошли, јер ми један ђак врло добро напредује у језику, пак би желио имати ваш обећани Нови Ријечник.

Благодарим нашем добром Г. Ђури Даничићу на поздрављу, Молим поздравите ми га срдачно. Не давно каза ми некакав Цинцар, да је дошао у Београд, те сам мислио, да ни је више у Бечу, а тако ваљада је онај дигао оружје на њега, од кога је он бранио Н. З. — — Дођоше дивљи, те стераше —

За сад свршујем поздрављајући све као ваш

У Тријесту
13. Новембра 1849.

искрени пријатељ
Дим. Владисављевић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3349]

126.

У Тријесту 1. Фебру. 1850. новог.

Предраги Господине!

Ви се начекасте мога одговора на ваша два писма на оно од 22. Нов. пр. г. и на ово од 12. Јануара о. г. Али шта ћете кад имате посла с' човјеком оваким, као што сам ја? —

Ево вам одговора на Прво. — Жао ми је да се Г. Врчевић тужи на трошак за подвоз; јер ни је право да и ја сам за све подносим трошак, а он га ласно може раздјелити на квоте, и натоварити на сваку књигу колико иде на коју.

До сада нисам никада тога чинио, али сам сада и ја од Експедитора велики рачун примио, и право је, да ми га когод одлакша, а тко ће други, него онај, који у то умјешан.

Попу Вуку не могу послати Новијех Завјета, јер их и неимам више до једно десетак, нешто сам поиспродавао а нешто и подаривао и по вашој наредби а још више и по мојој; јер би сам рад да народ види љепоту књиге и ваш мерит. —

На друго Одговор.

Примио сам по реченом Експед. наруквице, али их још нијесам послао у Рисан. Ишчекујем једнога, да онамо пође, па онај одлаже од једног Понедјелка до другога и ево већ прођоше три узалуд. Мож'да ћу овога. Видићемо. — Не мислите за то.

Ни је сам се опростио још послова гувернијалних. Тек један свршим а други ми наметну. И Бог зна кад ће се свршити! Не могу вам описати колико ми је жао, што ми отеше време ове зиме. — које толико ишчекивао, ал залуду. Истина платили су ми нешто, али нису ни полак спрећу што сам се мучио не само с' преводима, него и с коректуром, која ми још и сада досађује. —

По новинама ви мислите, да је владика Црногорски овдје, а ми смо овдје били чули, да га нема на овом свјету. А Милаковић ономад ми пише и не јавља ништа, дакле је лаж. Он вам (Милаковић) пошиље за књиге f. 40 а поп Вук говорећи (Вук) да не може све да инкаспира. Зато примите овдје f. 50 и јавите ми одма ово за моје владање.

Г. Брчић ми прије 2 Мјесеца обећа, да ће ми послати новаца за књиге, па до сада ништа. — Ивичевић Стјепо не писа ми ни бјеле ни црне. — Кујунџић је отишао у Ливно. Јово је умро, а за спновце ради ондје неко други, ваља да interim.

Будите ми весели на Славенском Балу. Ми немамо Балова, али имали смо до сад већ трипута Potpouri, и сваки пут боље. — Ту се declamira, пјева, свира, и плеше. — Карактер Месовêђа. —

Мило ми је дасте здрави! Како сте са Зимом? — У нас је било 10° Студ. на 22. Јан.

Јавићу вам другом згодом за Покојнога Пожарца, јер за зад немам кад.

Послушајте нешто да вам пришапћем на уво. —

Ја сам овдје испросио нешто новаца за изгорјелу Сиротињу у Војводини. И рад бих послати, да им когод душевно подјели барем оним, који су у највећој невољи. На кога би се могао управити и у којему мјесту. Познајете ли ви кога

човјека од срца и душе? — Јавите ми то што скорије молим вас! —

Поздравите ми вашу Госпу и моју фрајлу Мину. Малом Жбриндуду кажите мој поздрав и срдим се на њега, што ми кадкад не пише. — Мој Иво пошао је из Лондре у Америку у Хавану. Да му Бог да срећан пут! —

На мојим писмима прах од два прста. — Жао ми је, ако скоро умрем, пак ће свјет рећи, да сам баш био Левента! — Али ћу оставити Аманет вама, а ви опет Г-дину Даничићу. Бог му а душа му. Поздравите ми га љубезно од вашега старога

Слуге
Д. Владисављевића.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3350]

127.

У Трсту 11./23. Фебр. 1850.

Многопоштовани Господине!

Прексиноћ сам вам јавио само да сам отправио ваш аманет, камо иде, а сада будући да Г. Чотрић ваша суродица за тамо полази, ево вам у овом писму привијам десет фор. које сам од Г. Николајевића из Дубровника примио. Јуче ми с' вапором ништа не дође ни из Задра ни из Сплјета, за то ево вам само оволико. А оно, што сам у предпоследњему мом писму послије оних 40 f. још и оно 10 f. заборавио јавити от кога су, они су од Попа Вуколе. За Пожарца не могу вам ни сада још јавити, јер баш немам кад. —

Молим вас, да бисте ме принумерирали на пријевод Г. Радишића *Шилерової Фијеска* за 4 Егземплара, које кад примим, а ја ћу му послати новце.

Међу тим примите сви у кући код вас мој поздрав од срца, као од вашег

Искренога
Д. Владисављ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3351]

128.

У Тр. 2. Маија 1850. наш.

Предраги Господине!

Г. Ламбл преда ће вам ово неколико ријечи и моћи ће више казати, како је? и какосмо овдје, неголи да би вам све сада описати могао. Ових дана сви смо забуњени неко с' нечим, а ми са свачим, јер све се о нас мора окрзнути; а свако Евала оста глава ћелава.

До који дан писаћу по једпом нашем Србину који ће вам писмо предати, и ви ћете се зачудити, него са свим тим будите му на руци савјетом, јер сам му ја као ваш совјет за зрео и темељит предјавпо.

Овдје нам је и Г. Еп-кп Јовановић. Данас идем на обед код њега, и данас се поставља овдје камен крајеугољни новом путу гвозденому. Ево први народ идем и ја у народ и с' народом.

Будите ми здрави, и поздравите ми све ваше код куће и Г. Даничића и пољубите их све од стране вашега

поштователља

Дим. Владисављевића.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3352]

129.

Млогопочитајеми Господине!

Ово ће вам писмо предати у руке Г. Отац Филип Тановић парох Маински, и не познајући тамо никога као ни овдје познаје вас по вашем славном имену, и желио би имати познанство с' вама. Он ће вам сам казати устмено своју жељу и намјеру овог путовања. Ако икаку згоду имате упознати га с' тамошњим трговцима, гледајте, те му будите на руци. —

Опростите на овој досади и поздравите ми све ваше у кући. Кажите малом Димитрију, да ћу му скоро и ја и мој унук скоро писати данас немам баш ни часа, а Отац Филип полази до часа.

Примите међу тим и ви поздрав од вашег

[после 2—V—1850.]

Искреног Почитатеља
Дим. Владисављевића.

[Споља:] An
Den Herrn *Vuk St. Karadzich*
am Heumarkt in Traumischen Hause
1 Hof links 1 Stiege 1-ten Stock № 19.
zu *Wien.*[1]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3353]

130.

У Тријесту 1. Септемб. 1850. нов.

Многопоштовани Господине!

Мило ми је разумјети из вашега писма од 11. Августа пр. да сте се сретно и здраво из Србије вратили. Г. Гавриловић казивао ми је за ваше по С. путовање. Не кажете ми у реченом писму, јели се и Г-ђица Мина с' вама и са Енглезицом у Беч вратила.

Разумјео сам све што ми у поменутом писму за Приповиједке из Старог и Новог Завјета јављате; чинићу по вашој наредби.

Него вас молим, да бисте ми што скорије јавити не пропустили: како стојимо ми с Г. Брчићем у Задру у име пословица? Он ми лане уз ваканце писа, да је примио послане му књиге, па да ће ми и новце за исте послати, док започну школе и ђаци се *скупе*, па како онда, тако и данас. Ево још и сад чекам абера. Да није вама писао? — Ако није, хоћу ли му и ове књиге упутити или не? јавите ми за моје владање у том.

[1] Овака адреса и даље.

Драго ми је за Рјечник, да се већ почео штампати, добро би било разгласити, али се бојим какве кукавице, да му не стане на пут. Знате, какви смо ми. Ми смо у оваквом случају управо virtuosi, само нисмо у другима. Не знанство је у нас напретежнија класа. —

Од Рајовића у Бечу, што сте чули, то су *beaux mots*. —

За штампарију у Трјесту разговарао сам се с' Г. Гавриловићем, па ми он рече, да би Србија радо даровала, као и Гају што је, тако и општини овдје, да је когод у општини, који би се у том интересирао и на то га приговорио. Али ми тога немамо. Чланови су сви трговачке поморске класе, према политики страшљиви, као што сам и ја; дакле за општину није ни мислити, а њој би најбоље стајало. —

Андрија Стојковић гледа само, да шпекулира, и добије штогод, па куд пало да пало. — Које се може једаред и двареду учинити, али три ред или не може или веома тешко. Он би хтјео узети или искати од Србије на своје име, ал да се когод јамчи за његово родољубије, а ко би то? — — — Бојим се да не учини штогод, оваково што је већ учинио, па —

Нисам могао Г. Гавриловићу говорити; јер ме је исти предварио својим к' овоме уважавањем, па кад бих што рекао, могао помислити, да из пакости говорим. — Дакле за не пасти у какав зазор прећутио сам; а баш не ваља ни ово да вам пишем, но чини ми се, да морам.

Овај савезак писама одавна ми је послао Врчевић из Рисна, али није ми се десила овакова згода.

Овај Г-дин предатељ овога листа оставља за сад Трјест и полази у Карловце; он ће вам предати ово и још 18 фор. сребра од владике Црногорског, које вам је још поодавно за књиге преко Г. Милаковића послао.

Још један пакет књига ћу вам послати од стране Г. Николајевића из Дубровника. Све су Магазини.

Будите здрави са свима вашима, и поздравите ми малог Димитрија. Ево му писма од његовог друга. — Унука

Вашег Пријатеља
Дим. Владисављевић.

Мој поздрав Г-дну Даничићу.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3354]

131.

У Трсту 1-г 9-бра 850.

Драги Господине!

Нисам видјео Тановића, ал' сам из његовог писма разумио све што ми у њему јављате.

Приповјетке сам одмах отправио, камо иду, и никаквог до сад одговора ни откуд. Мож да су вама писали?

Немам доста ријечи за похвалу и захвалу Г. Даничићу и за превод вашег Н. Завјета вама. Камо срећа! да су оваке све књиге и школске, те би давно, или барем онда пало проклетство с' нас још од Адамових времена.

Одавно ишчекујем једнога мог свештеника из Истрије, да му остале препоручим, и мислим да ћемо их и онуда распростријети. —

Ваљда вам је већ Андрија Стојковић послао све принумеранте, за то мени не остаје него да за мене пошљете што скорије ових неколико за наш збор.

Трст

Славенско Друштво 20

Ономад сам упутио на Speditora Wegh и Крестића &.

I *Касету* књига старих од Попа Вуколе из Котора с' марком W. S. K. № 1.

1. *Завезак* с' истом Марком и у њему 2 кутије Смокава Смирниотских. Једну за вас и дјечицу вашу; а другу за Г. Рајевског и његову дјечицу, кад га нема овамо да му вратим мило за драго.

Примите их за знак моје благодарности за некдашње угоштење. Мало касно, али да Бог да часно! —

Посла ћу владики Краљевићу 1 Нови Завјет 1 Приповијетки.

Поздравите ми све ваше код куће од

вашега Поштователја
Д. Владисављевића.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3355]

132.

У Трсту 30. Дец. 1850.

Предраги Господине!

Г. Филип Тановић пошавши из Беча за Трст бавећи се неко вријеме у Београду Карловци и још другди ево једва прије двије недјеље дође амо, и не донесе ми никаквог писма, па ми је за чудо.

Примио сам Приповиједетке ваше Новог и Старог Завјета, и разаслао сам камо које иду, тако и у Истрију; али ево ми каза ономад један Свештеник Добрила Истријански, да су за ону страну и скупе по 30 хр. имајући они много веће истог садржаја и коштају много мање, него ли ове. А и без тога не могу се уводити у Школе друге књиге, него само предписане.

Ево већ неколико пута што сам нудио, да ми понесу *Нови Завјет* у Млетке владики Краљеви[ћу] па га се неће нитко да прими од познатијех; а непознатом не могу давати; јер ми је пропало доста оваковијех порука. При свему тому вребаћу коју згоду за то, а најпослије писаћу му, да он коме препоручи, коме би сам ја предао.

Прије два мјесеца упутио сам за вас двије кутије смокава Смирниотских преко Wegh & Krestics у Бечу и један завезак књига од Попа Вука Поповића из Котора. Па јесте ли једно и друго примили, то ви знате. Истина права нисам ни ја вама имао кад писати онда, но само сам предао Г. Ђури Теодоровићу ствари, и Adress горњијех другова и ваш, али не знајући јамачно Нумере вашега квартира Бог зна, како је прошло једно и друго. Ако будете примили све као што би требало, а ви изволите дати једну кутију Г-дину Раевском с' мојим поздравом. А чини ми се да сам вам већ једном за то писао. Ако не будем сањао; — јер кад човјек остари, — свашто бива. —

Ово приклопљено писмо примио сам баш кад сам прошасте недјеље за дјецом улазио у цркву на литургију. Писмоноша ми га на врати црквени преда, ја погледам на Адрес, видим Влад и 40 кр., и мислећи да је за мене платим Писмоношу, а писмо оставим у џеп, после цркве видим, да није за

мене, и задржим га до сада надајући се, да ће Преосв. Господин до мало се повратити амо, али видећи, да није тако Ево вам га прилажем овдје с' молбом, да би сте га ви предали, коме иде, и ако би хтјео дати 40 кр. да би сте примили.

По огласу Г. Даничићеву ја сам се предбројао на његову Граматику за 20 комада и за то сам му послао по Г. Радишићу f. 10. А Ево и овдје сада прилажем f. 10 и другијех за Нови и Стари Завјет, што сам продао. и ова четири форин. од Г. Брчића, за које мислим, да вам је већ писао.

Г. Радишић примио је од Г. Радивоја Стратимировића до 20 календара да ми их пошље овамо. Ја их очекујем сваки дан. Ако их још до сада ни је пут Трста упутио, то молим га да би га прије са Stemplom потврдио јер овдје као и тамо календари имају бити штемпловани, као и ту, а платите са оних 40 крајц., кад их примите.

Оволико за сад од вашега

дојакошњег Слуге
Д. Владисављевића.

[Споља:] All' Egregio Signore
Jl. Sigr. *Vuk St. Karadzich*
appo Sigr. *G. Danicich*
Landstrasse № 517.
a *Vienna.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3356]

133.

У Трсту [19] Фебр. 1851.

Предраги мој Господине!

Из вашега писма видим, да сте радосни, што сте се могли одужити пославши ми новац f. 616 „ 27 у банкнотама прорачунавши и неке ситнице, на које ја ни мислио нијесам. До душе мило ми је било примити, али као вама нисам зато досађивао, нити би искао од вас до крајње нужде, од које сачувај нас Боже! А што сте се ви сами сјетили, то је управо ваше поштење и ваша племенита жеља ником не дуговати.

Али сте ви мене сад зато ставили у посао, да купим вересију. Ја сам читаву гомилу ваших књига раздавао које на вересију које и за готове новце, пак имам још ваших књига код себе, али их имам и разданих које у Задар Батари, које другди гдје једну гдје више, пак тако не знам како стојимо. Истина ви сте их управо на мене амо пошиљали, и ја сам их разашиљао по вашој наредби. Сад неколико их је за оне послало новаца амо на мене, које сам ја к' вама отправљао, али је оно веома мало, за то не питам вас за друге него сам за Брчића, јесте ли од њега примили новаца, јер ми се он још прекланске вакације правда, што ми онда није могао послати новаца, јер су се били ђаци његови пренумеранти на Пословице разишли к' својим на вакацију, а како се они саберу, да ће сабрати новце, да ће ми их у пут послати, да вам и ја отправим, пак од оно доба баш ни речице. Можда вам их је он управо из Задра по Дилићенци послао. За то би сам желио од вас знати, како ви у том послу стојите шњиме, за моје владање.

Покрај тога молићу вас, да се претрпите мало, док и ја мој рачун прегледам, да видим колико сам и ја вам сада дужан, и да вам се одужим, јер ако сте ви слабачки, и ја сам здрав до сад, али сам стар, пак ми може доћи шлог, пак онда, ко је жертва, него ви с' вашим књигама код мене и преко мене разданим по свијету, него кажите ми управо, колико сте ме задужили, да вас метнем барем у тестамент, да не изгубите млого.

Зато и ваше рјечнике гледајте, већи quantum, кад буду готови, да упутите овдје на каквога књижара, него ли на мене из горњега узрока.

Кад би сам могао све сабрати што које гдје од мога имам, па гдје год осигурам, онда бисте и ви могли колико толико сигурни бити у колико се тиче вашега дуга код мене, али ми је то тешко; јер мало има људи вашега поштења.

Не само превод *Шлецеров* него и моје *Земљописаније* дјеца ми преписују, па све горе од горега; и *Граматику Српску за Талијане* и *Талијанску за Србље* имам неку талију да ако које дјете што год честито почне, а оно не сврши ни $^1/_4$ дјео пак таки на брод; такови је исти случај и с' мојим синовцем, у њега сам се тобож уздао мало боље, али је и он писао како је Бог дао, не могу ни ја да читам, да поправим, а камо ли ваши немачки штампари.

За то ћу вам морати мој исти рукопис послати до скоро, какав такав.

И Г. Миклушићу послаћу ових дана принумеранте. Он рече до 30. Марта, а књига је већ изишла, као што чујем.

Ови дана добио сам један фершлаг књига преко Wega и Kresztića, нити знам *от кога* су ни *за кога*, него ми је јесенас говорио Доктор Петрановић, да ће му некакве књиге руске Г. Прота Рајевски послати, па можда су његове, него молим вас запитајте Г. Рајевскога за ове или Г. Wega и Kresztića, да ми се не потежу овуда по соби, и јавите ми за све.

Поздравите ми све ваше на дому. Како је мали Дими трије? Како ли Г. Даничић?

Синоћ нам дође опет млади Стратимировић амо за два три дана.

Будите здрави

вашем

Дим. Владисављевићу.

[Споља:] All' Egregio Signore
Jl Sigr. Vuk St. Karadzich
Landstrasse № 517.
a *Vienna.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3357]

134.

У Трсту 22. Марта 1851.

Мили Господине!

Имајте доброту инкасирати ову векслу од Штамеца и то од маха; а по том преко вашега Познатога Г. Тирке или кога ви знате од маха овамо ми упутити ову суму преко овога Г. Вардаке. Тако ми треба данас. Ово ако учините сада превелику ћете ми љубав учинити као вашему

свагдашњему штоватељу

Дим. Владисављевићу.

[Споља:] All Ornatissimo Signor
Jl Sigr. *Vuk St. Karadzich*
Landstrasse
Ricapito al caffé di Gherlovich
a *Vienna.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3358]

135.

У Тр. 1. Апр. 1851.

Мили Господине!

Не замјерите ми, ако Бога знате, што вам прије ни по мојој ни по вашој жељи не могох одговорити, да сам примио прислану ми од вас ономад векслу, и већ је акцептирана, надам се, да ће и остало изићи по реду, како год и оно пријашње од 25. пр. м. У томе молим вас, да ми опростите, што вам прије не одговорих, јер знам, како вам је морало бити.

Ових ћу вам дâна послати и моје пријеводе и пискаран којекаква, просудите, ако што узваљају, па ми кажите, следоваћу вашем савјету. —

Будите ми сви здраво и честито дочекали и провели Ускрске Празнике још доста година у задовољству.

Поздравите ми све ваше у кући, тако исто Малог, мог имењака, како год и Г. Даничића од вашега

Свагдашњег Штоватеља
Дим. Владисављевића.

[Споља:] All' Egregio Signore
Jl. Sigr. *Vuk St. Karadzich*
Landstrasse № 517.
a *Vienna.*[1]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3359]

[1] Овако и даље.

136.

У Трсту 12. Августа 1851.

Предраги Господине!

Пошавши из Беча у Понедјељак у вече овдје дођем у Сриједу у 7 сати пр. п. Да сам добро и здраво амо приспјео, то јесам, али како? — Био сам замео неке моје напире, који се мог живљења тичу, па не знајући гдје сам их забацио, бојао сам се, да их нисам гдје год у путу изгубио; пак овако мислећи судите, како ми је морало бити. Мало нијесам полудио тражећи их и мислећи, гдје би сам их био могао изгубити.

Истина права, да је и поштених људи, с' којима имам посла, али и ту се не може за свакога једнако мислити — јер и најпоштенији, када дође до невоље, не знам како би учинио.

Једва тек у Четвртак ми се сврши ово моје мучење, срећом случајно наиђем на њих, баш кад сам се најмање надао, а то је добро те ме није шлог ударио од радости. Нашао сам, али не могу да заборавим страх, који сам поднео. Ово све имам приписати мојој заборавној глави. Тако је почела моја старост. А шта ће бити од сада, ако још дуже уживим?

С' оваковим немиром душевним шта се могло радити у мом послу?

Сад ћу приионути, да довршим оно, што сам започео, и да вам час прије пошљем јер оклевајући доћи ће какав шлог, пак онда гдје си био? Нигдје. Шта си радио? — Ништа. За владику Краљевића предао сам једном *Nostromu* од вапора, да пошавши у Венецију преда му *Еванђелије*, и препоручио сам му; да и вама и мени јавити не пропусти.

А ових дана писаћу и у *Одесу* и у *Александрију*, камо ћу послати и вашијех књига по вашој препоруци.

Владика Црногорски пошао је одавде прошастог Понедјелника, а Г. Милаковић ће до 8 дана.

Добио сам књиге од онога Енглеза из Беча, и мало по мало распродају се. Ја мислим, да док се прогласи по народу, да ће се разићи као и салата.

Сада благодарећи на вашем дочекању и угошћењу желим вам што скорије исто вратити и то што скорије, јер смо стари мој Господине! па нам неће остати времена.

Поздравите ми вашу Госпоју и Госпођицу Мину, Димитрија, којг мислим да је сада с' вама у Бадену.

Тако исто и Господина Даничића с' молбом да би кадкад запитао Сомера, јесу ли сва слова готова, јер за прву читанку хоће се свакојаких слова.

Најпосле препоручујући се љубави свију вас јесам са особитим штовањем ваш

Свагдашњи Слуга

Дим. Владисављевић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3360]

137.

У Тр. 27. Октобра 1851.

Предраги мој Господине!

Жао ми је, да вам данас с оваким гласом доћи мора ово неколико ријéчй, али кад је већ тако, а оно знајте, да нашега ријетког Србина — *Црногорског Владике Петра II* — већ више нема међу живима.

Ни сам вјеровао првом гласу, али кад сам другога и трећега запитао сви једнако потврђују, само не знадоше ми казати дана, кад га је нестало ни како? —

Ови пута вапор би имао је доћи у Петак, но због рђавих времена по мору тек доће данас и каже, да је био дошао курир из — незнам да ли из Цетиња или из Котора, да зове на врат на нос докторе, гдје год је који, незнам из Дубровника у Которе, или из Котора на Цетиње, а мало за тим ето и другог курира, и рече да је све забадава, јер је већ преминуо.

Ово сад чух, да сте ми ви и сви наши здрави јављам вам, да знате.

Сутра ћу вам опширније писати, ако што чујем. Да Бог да да све ово буде лаж! — Будите ми здрави вашем

поштователју
Д. Влад.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3361]

138.

У Тр. 3./1.—52. новога.

Предраги Господине!

Драго ми је свагда из вашег милог ми писма разумјети да сте добро, и ја сам тако исто.

За Шлецеров Пријевод молим вас, причекајте мало, нашао сам Г. Милаковићев пријевод, па ми се чини сад већ другачији него прије. Не знам, гдје су ми онда очи биле, па бојим се сада, да Г. Милаковић не зажали, да сам тако безобразан био, његову ствар без његова питања прештампавати. А ето вам његове књижице, па судите сами, имам ли право, бојати се, премда нијесам ама ни слова његова вићао, а камо ли преводио, или боље да речем преписивао, па ни сада немам кад сравњивати је, него што сам гдје што превртао, те ми се чини да је доста добро његово. Ово је узрок, за који се утежем за сада нешто њега радп, а нешто и због онога трња, што боде у очи, и наше побожнике, и држављане. —

У општини нашој није било збора до ономад, кад су друге Главаре избрали, гдје о другим стварима ни слова није било.

А садашњи или паче досадашњи Главар одредио је још прије приватно, да се само *три* за њега узму!!! — кажу ми да се изговара због некијех ријечи; па ни ја не смијем ни ријечи.

Ево вам овдје неколико, што сам скупио, па ћу вам и новце за њих овијех дана упутити, јер ми баш ни један није платио. Али ћу вам ја платити, примио ја од њих новце или не примио. — Ако нијесам примићу послије.

Будимлићу сам ја овдје предао писмо таки онда, па ми он рече, да вам је већ писао, па ми је за чудо, да нијесте примили.

Из Одесе ми јавља мој познаник, да се разговарао с' Г. Симоновићем и вели ми, да је Сим. већ послао књиге, сад не знам које? —

С' новцима од принумерâнтâ послаћу вам и за Еванђелија оног, Енглеза, те му их ви предајте. Нијесам их распачао. Има једно момче овдје у служби из Ерцеговине, које се отликује овдје љубљењем икона по цркви, те ми оно учини квара у муштеријама наговарајући неке, да спале оно, што су покуповали некакви надрикњига. —

Примићете по пошти мој рукопис један, па прегледајте, хоће ли вам бити по вољи. — те ми јавите. Био би за читанку прву. —

Међу тим ће бити Земљеописаније готово, а и Граматика Српска за Италијане готова. —

Послао сам у Нови Сад Медаковићу Данилу неки мој Пријевод из Италијанског списан од Г. Soave, кога је и покојни Соларић био превео и под именом *Златная књижица содержащая долножисти человѣка* у Млѣткахъ био издао.

А ја с' мојијем ђацима, који се уче италијанском језику преводећи нашао сам, да би била добра, дакле понудио сам поменутога Г. Данила, да прештампа, ако нађе, да је добра и овијех дана послаћу му и предговор. Видићу шта ће ми одговорити. — Ја сам је покрстио правијем именом оригиналним, то јест: *Дужности човјечије.*

Оволико за сад.

А сад вам желим срећне празнике и Ново Љето с' новом славом, здрављем и задовољством пуним тако и Г. Даничићу и у цјелој вашој домовини.

Ваш свагдашњи поштов.
Д. Владисављевић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3362

139.

Мили Господине!

Ономад сам вам обећао, да ћу од маха послати и новце за имена која сам вам упутио као предбројнике на Рјечник, али као и до сад не могох примити новаца баш ни од кога,

али будући да сам вам обећао послати новце, тако ето вам од мојијех новаца *Форинти Шездесет*, од којијех изволите дати Енглезу за 20 копија Новога завјета по цванцику онолико колико му иде, а остало задржите за себе у име пренумеранта.

Ако нисте још принумеранта штампали, а ви прикључите још и ове:

Тријест

Г. Драго Поповић трговац 1
— Евтимије Вучетић „ 1

Ибраил

Г. Јован Марцикић трговац . . . . . 1.

Овом приликом ето вам и из Црне Горе Историје, која ми се чини да је добра. Дакле за не мразити се с' ким нисам рад ја би моју за које вријеме задржао од штампања а сад још радије, како је васкрснула цензура.

Будите ми здрави вашем

У Трсту 8. Јануара 1852.

Почитатељу свагдаш.
Дим. Владисављевићу.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3363]

140.

У Тр. $\frac{\text{3. Марта}}{\text{20. Фебруара}}$ 1852. нов.

Предраги мој Господине!

Сад сам баш примио ваше писмо од 18. Фебр. и јављам вам да ће сутра по подне у 3 сата поћи пут Беча Новонамењени владика Црногорски, ако му какав особити случај не препречи. Доћи ће и Г. Милаковић шњиме, и он прати владику у Петробург.

Настојаћу за наруџбину што скорије.

Поздрављајући вас све јесам ваш

свагдашњи поштователь
Дим. Владисављевић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3364]

141.

У Трсту 21. Марта 1852. стар.

Предраги Господине!

Г. Катић рече ми не давно, да ће почекати топлијег времена за отправити вам Поморанце, а кад га јуче запитах, а он ми рече: *„та до сад су већ и поједене, от када сам их послао“*.

Ако је тако, као што он каже, а ви примите исте као дар од вашега Владисављевића и поштоватеља, и јавите ми: јесу ли промрзле или здраве тамо доспјеле?

Примио сам ваш *Рјечник* који сте ми по оном младом Вуковарцу послали и фала вам. А камо они други? Г. Брчић иште све једнако и за Принумеранте своје и преко Принумеранта још *дванајст*.

А шта ћете да вам кажем за Рјечнике? — Не могу друго, него, да вас Бог поживи још онолико, колико би вашим дугим животом могли учинити онолико чуда, колико сте до сада само учинили вашим пером, и то све за онога, који или не разумије, па и не осјећа колико му чините, или —

Сад се поносим међу Италијанима с' вашим али не вашим, него *Српским Рјечником* јер нејма се чега у њему више жељети: на кратко: Ја сам од онога времена пијан од задовољства, само би сам рад, да се распростре по свијету:

Нек пјевају и спомињу Вука.

За онај мој Пријевод и волим да сте га оставили; јер лијепа је ствар, али би требовала, да је Г. Вук или Даничић посрби.

А ја ћу вам упутити до мало што год друго.

Међутим поздрављајући вас све Празницима, који долазе јесам

ваш

свагдашњи поштоватељ

Д. Владисављевић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3365]

142.

У Тријесту 28. Август. 1852.

Господине!

Г. *Гарашанин* је овдје. Говорио сам баш на тенани шњим и то све о вами. Он вас особито почитује. Сутра рано полази, не може се ни овдје нити ту у Бечу дуго задржавати. Гледаће он, да се с' вама, али гледајте и ви, да се шњиме састанете, јер не може дуго ту бити, као ни овдје. Он вам је јако благонаклон, премда каже да је неутралан у учевности. Сутра полази одавде и мислим, да ће у Недјељу ту бити. —

Ви ћете бити послужени од моје стране у оном што требујете, само морате се претрпјети за који дан. Оволико за сад од

Поздравите ми све ваше од

вашега слуга

Д. Владисављевића.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3366]

143.

У Тријесту 11/23 Септ. 1852.

Господине!

Ево вам јављам само да се не бринете и не плашите какве преваре од мене, да ћу тек прекосутра упутити оно исканих *шест Стотина* фор. Издао сам све из руке па нијесам имао нити могао добити. Али свакоме треба јесенско време, сваки ради по што год, и зато тешко је сваком крајцаре лишавати се, Овдје сад новац Трговцу оно, што је Ловцу пушка, која треба да је готова и запета. —

С' Граф. Блудовом ни сам могао говорити; јер је већ био отишао. Него ме је нешто питао наш Гувернер Граф. Вимпфан за њга.

Будите ми здрави, вашем

Владисављевићу.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3367]

144.

У Трнјесту 25-ог Септембра 1852. нови.

Господине!

Ето вам исканих *пет стотина форинти*, Банкнота, који су ми доста бриге задали; јер као што кажу: *Подај рукама па тражи ногама.* — Тако се и мени догодило у овој згоди. — Али било, како му драго. Ето вам их па се служите, а кад будете имали, а ви ћете ми их вратити. Желим само да их сретно примите. —

Немам времена, да вам више што пишем, него препоручујући се вашем пријатељству, и поздрављајући све ваше у кући јесам ваш

свагдашњи штоватељ и
слуга
Дим. Владислављевић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3368]

145.

У очи Св. Николе [5, XII.] 1852.

Многопоштовани Господине!

Преко јуче сам вам упутио један сандук књига и смокава, које сам ономад с' парополовом примио од Попа Вука, али нит ми пише што за књиге: колико је барем комада, нити смокава да је 50 ℔. Али кад он пише, зар биће тако, јер је сандук тежак. Жао ми је, што их ни сам асикурирао, али ми ни на памет ни је асикурација била. За то сад једва чекам, да чујем од вас, да су здраво дошле до руке ваше, пак ми тако није на ум пало, да упутим сандук на *Vegh & Krestits.* Дасте ми барем који дан прије напоменули. А сад је по неари. — Дај Боже! да их здраво и сретно примите. То ми једно сад остаје. —

Што сте 50 комада Приповјетки на мене прибројали, волио бих да сте мање; јер је сад славенство малаксало. Не оти-

мају се онолико, као прије. Старчевић својом будалаштином помути добре жеље међу Словенцима. Они су били још једини остатак љубитеља, а сад и они охладнише. Пак ми се чини и цијена велика, јер је све сиротиња Раја. Теке служи, да се хљебом храни.

Књиге сам био послао к' Спедитеру *Corradini* по мом *Иви*, па сам други дан отишао да видим, јели исправно примио Корадини, и он ми каже да су Сандук на Догани отворали и књиге и смокве премерили, и зато не знам хоће ли све у реду бити, јер нисам послије видјео Сандука, него ми је он дао од себе овај *шајн*, који вам у овом писму привијам.

Чуо сам за Г. Даничића да је у Биограду.

Надам се да ћу вам скоро моћи послати Граматику, ако ми се опет што год не догоди.

Иво ми је преписује, ал ако му се отвори пут скоро, онда сам опет као и прије.

Ал ћу вам је послије послати какву, такву.

NB. Оно што сам вас хтјео овдје питати, па ми ни је могло пасти на памет, било је ово што ћу вас питати сада.

„Зашто наши књижевоици пишу сада *пуштити*, а не *пустити?* —

Ја знам да се говори *пуштати* и сложено, као *допуштати, запуштати* etc. али *пуштити* нисам чуо, него само од оних, што немају зуба, ал' то не улази у правило. —

Г. Миклушић послао ми је објављеније на Сравнителну Граматику послао али наша раја није кадра ни 4. f. платити а камо ли за 1 Грам. 7 фор. За то ћу га молити ја за мене једну да пошље. А остали родољубиви Славјани неће ни вашега Рјечника као принумеранти да узму а још мање Г. Миклушићеву Граматику. —

Писаћу му овијех дана.

Поздравите ми све ваше у кући и кажите Димитрији, да жалим на њега, што другима овдје пише, а мени не.

Ја сам свагда ваш

Штоватељ искрени
Дим. Владисављевић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3369]

146.

У Тријесту 12/24 Фебр. 1853.

Предраги Господине!

Још би сам вам одавна био писао по дужности, да сам примио оних 80 фор., што сам кроз ваше руке од стране Г-Даничића на пошти примио, али баш нисам могао; јер ме је смело нешто што ћу вам сад казати: Међутим фала и вама и Г. Даничићу, јер ми је дошло баш у најбоље време, гдје ми је требало. —

Ви сте ми једаред изјавили из шале вашу жељу, да би ми *Иво* заостао дуже овдје, да ми препише Граматику; па некако наслутисте, јер му не дају *матрикуле* обичне за Ausland, јер је Граничар, и зато мора имати пасош из своје земље, дакле из Кузмина кроз Митровицу Варадин и Темишвар, сад гледајте чуда! —

У Кузмину немам никога од срца, моји вршњаци помрли су у Митровици такођер, а у Варадину још мање, а у Темишвару баш никога. Сад на кога да наслоним ову ствар.

Овај ми Штатхалтер вели, да се он у војничке послове не смије мијешати, још кад би био из Цивила, којекако! — али из Милитара, сачувај Боже! — Кад се човјек топи, а он се вата и за врућe гвожђе, тако и ја сада — долазим к' вама, не бисте ли ви имали кога познатога код Министерије, који би у овој струци био вјешт и моћан дати ми пасош поморски за Ausland?

Знам да се зато хоће документи, које лашње Министар може имати из варадинске Регименте него ли ја одавде, па да бисте томе вјештаку и моћнику и какав дар обећали од мене, само кад би ми израдио ствар како ваља; јер ће ми тај и после ваљати, кад га, ако Бог да, капетаном учиним. А ево вам прилажем и извјестије о њему међу тим. На који се може основати међутим, докле му извјестије из Ку. Митровице, Варадина и Темишвара дође, да ми момче не дангуби и да се не битанци.

Опростите ми на овој досади; Невоља ми је па не знам се куд окренути.

Молећи вас да ми не замјерите, што вам досађујем молим вас као пријатеље од срца, да ми помогнете, ако вам је икако могуће

Вашему штоватељу
Дим. Владисављев.

П. П. Упут како се мој унук искрцао писао је матери удатој у Винковце, да му кроз ујакове пријатеље извади пасош, и пасош му дође одма али из Загреба а не из Темишвара, па и у њему, не знам како, мене држе овдје за трговца, и допушта му се стајати код мене као агенат, а при том кажу још у истоме, да он (: унук :) припада к' једној кумпанији, које није могуће, јер он као Кузминац не спада к' Бродској кумпанији ни Регименти, него к' Варадинској, а још мање да аролиран којој кумпанији из оне Регименте. Ово је сву сметњу учинило и мене забунило. Зато молим тога, кога нађете, да би ово настојао регулисати, те ствар код власти расвјетлити и по томе ми помоћи. Овај младић нема ни у Кузмину нигдје ништа, зашто би као солдат морао служити, него за самог себе, ил за другога. — не свога. Оволико о овоме од вашега

Д. Владис.

Triest, den 24. Februar 1853.

Johann Vladissavljevich gebürtig aus Kuzmin, Morovicher Compagni in Peterwardeiner Regt. Sohn des gottseligen Kaufmannes Andreas Vladissavljevich, in Alter von 3 Jahren als Waise geblieben ohne Hab und Gut wurde von seinem Oncle Uroš Baicsevich Lieutenant des Löbl. Peterwardeiner Regt. zu Versorgung und Pflege angenommen sammt seiner Mutter Wittwe Maria und da dieser nach kurzer Zeit starb, so nahm sich seiner als Wohlthäter sein anderer Oncle Mutterbruder Hauptmann Gabriel Baicsevich mittelst dessen die Mutter heiratete, und der Knabe blieb bey ihm einigen Jahren, beschwert auch der Hauptmann von zahlreicher Familie, sandte den Knaben nach Triest zu dem, seines Vaters Oncle, dieser als Lehrer erzog den Knaben und liess ihn im Kaufmannischen Schiffen der Seefahrt zu unterrichten, und der Knabe gewann Neigung und Liebe den Seewesen, verbrachte in der Seefahrt schon 4 Jahre und taugt

nun zum Seefahren, brauchte aber jetzt die Erneuerrung des Passes, und nach dem Tode des Hauptmann G. Baicsevich die Mutter aus Unfahrenheit, so liess sie einen Pass von Agram kommen, worin aber ein Klausel stehet, dass der Knabe bey seinem Oncle in Triest in der Handlung bleiben muss, welches ein Unsinn ist, weil der Oncle nur ein Schulmeister ist shon seit 40 Jahren und keinen Handel treibt und so mehr den Knaben verpflichtet am Lande zu bleiben und sein ganzes bisheriges Fach zu verlieren. In Kuzmin hat er nichts und hier sein Gewerb zu verlieren, wo er nach einem Jahre, die Prüfung als Schiffskapitän abzulegen gesonnen war, mag Jeder errathen, was aus ihm seyn und werden muss.

Man ersuchte das löbl. Regt. zur Erneuerung eines anderen Passes, der auch für's Ausland gelten kann, welches eine verneinende Antwort gab, indem das selbe nach der neuen Verornung nicht im Stande ist, für's Ausland zu geben, welches nur das hohe Ministerium die Kraft dazu hat.

Daher wäre am besten, deselben aus der Protokol der Conscripzion (als Einziger) ganz auszulöschen, damit er seine nöthigen Pässe in dieser Stadt frey ausliefern kann, oder wann es zufälliger Weise die Auslöschung nicht folgen kann, so brauchete man von dort aus möglichst einer Pass, der für das In und das Ausland gelten kann, mit den österreichischen Merkantilschiffen.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3370]

147.

У Тријесту 5. Апр. 1853. наше.

Предобри Мој Господине!

Јуче сам примио ваше мило писмо и у њему Сто и двајест Фор. у банкнотама за рачун Г-дина Ђура Даничића, фала њему и вама, и ево прилажем овдје његову квиту, да му је вратите од фор. двестотине, и благодарите му од моје стране.

Истина права, мој је Иво морао ићи сам главом у Сријем да извади допуштење моћи ићи по мору, и као што је партио одавде прије Поклада овога поста нашега, само ми је једаред писао из Митровице, гдје је настојао с' помоћу пријатеља његовог покојног ујака, да од регименте добије пасош за

Ausland тако ни је ми био писао ништа до само, да је у Митровицу сретно присцјео. — Па ево данас Фала Богу! јавља ми из Винковаца, да је посао готово свршио, и да ће до који дан амо у име божје, међутим као што он жели извадити се из Регименте, молио је високи Министериум, да му то допусти. А како ће то изићи за руком, видићемо ако Бог да!

За Сина Г. Парока Вука Поповића, забадава сам настојао до сада, јер има младијех људи овдје премлого, који су и Трговачку Академију овдје свршили и траже, да се намјесте гдје год у службу, па не могу да нађу; а особито одавде, па их сада има и из Србије овдје неколико, који нешто и Италијански знаду и немачки, па ишчекују коју згоду, и Бог зна хоће ли и када ће они у том успјети.

Сад видите, како би онај младић могао добити мјесто, који нити је овдје, нити знамо, шта знаде, шта би га могло препоручити, него пишите Г-дину Вуколи, нека се препоручи у том овдашњем Г-дару Шпири Поповићу. Он је трговац, па би му он могао код својијех познатијех лашње наћи мјесто, него ли ја.

Ваља да ћете бити чули већ, да је наш добри Ђорђе Драгин Теодоровић морао фалирати, а ја сам имао оно мојијех заштеђенијех крајцара код њега сахрањенијех за моју болест па ето данас овако:

Да вас Бог сачува од оваковијех случајева. Мени не остаје друго него здравље, па ако још ме и ово изневјери, онда ми не остаје друго него шпитаљ.

Поздравите ми све ваше и желим вам срећан пут. Поздравите ми нашег Димитрија од вашега

свагдашњег штов.

Дим. Владисављевићу.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3371]

148.

У Тријесту 12./24. Авгу. 1853.

Предраги Господине Мој!

Вашијех Приповједака, што сте ми послали, да упутим за Одесу, још нијесам отправио, а зашто? — Неће их нитко,

да прима због йсточнијех сада неслога, а и без тога мало је нашијех бродова, који даље иду од Цариграда. Но ја нећу грестати нуткати свакога, кога познајем, толико о Приповјеткама. Сада вас молим, да би сте ми јавили штогод за читанке Г. Суботића, који је по препоруци Министерије имао списати ради Српскијех Школа читанке за једну, или за више класа? — да ли их је написао? — и ако је, јесу ли штампане? Какве су и гдје се могу добити? — Ово питам, јер ми овдје немамо никаквијех за сада; а часослове читамо у Цркви. — Дакле молим вас, ако нам што год о том знате казати, јавите нам што скорије, јер с' првим Септембром започињемо школу. — За Приповијетке не смијемо ни споменути, а сваку би другу и најгору књигу прије одобрили неголи и коју другу по новом правопису. —

Поздравите ми све ваше код куће, а ја сам још и сад здрав, које и вама свима желим као ваш

свагдашњи штователь
Д. Владисављевића.

[Орнг у арх. С. К. Академије бр. 3372]

CXVIII.

Л. ПАВКОВИЋ

Бѣна $\frac{\text{29-га Маія}}{\text{10-га Јюнія}}$ 1822.

Ако и очекивамъ іоще извѣстія о прибытіи вашемъ любезнѣйшій братъ Вукъ, како щостеми обещали я спѣшавамъ дать вамъ радостни гласъ, да данаске примлѣне есу векселе на две хиљаде рубаля, за васъ — како чтоћете отъ Копитара извѣщени быть — и надатисе можете въ скорости примити и друге две хиляде — и тѣмъ дѣиствительно познати да справедливость ваша, позната начальствомъ получила есте чтоіой принадлежи, поздравляюћи васъ дакленъ любезнйи Вукъ, о семъ успѣхѣ; желаю чуть отъ васъ что нибудъ добраго; въ ожыданій же таковаго, остаемъ желая вамъ всякаго добра и благополучія и есмъ вашъ пріятелъ

Л. Павковичъ

[Споља:] Herrn Wuk Stephanowitz
Mit Briefen H. Basilius von Demelitz
über Temeswar
Rekas a Kisetto.

[Вукова напомена:] одговорено 12-га Јун. по нашему.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3373]

CXIX.

КН. ЉУБИЦА МИЛ. ОБРЕНОВИЋА

1.

Високородна Госпођо,
мени милостива и високопочитајема!

Ону превелику доброту и милост, коју сте Ви мени ту у двору Вашему чинили, ја нијесам заборавио, нити ћу је заборавити до гроба мога. Жеља засвједочити благодарност к Вама и к цијеломе дому Вашему даје ми слободу, да Вам сад ово писмо пишем. Мислим да се опомињете, да сам Вам ја неколико пута казивао за спаију Демелића, да би била прилика, да се с њим опријатељите. Кад сам ја то Вама тамо казивао, Демелић о томе ништа није знао, док се нијесам ја амо вратио, и казао му, да у Вас има ђевојка, и наговорио га да је иште; и тако је он већ лани у јесен писао Господару за то и прота Ненадовић одговорио му је по заповијести Господаревој, да причека док му Господар јави ће ће се састати с њиме. Од како је то писмо Ненадовић Демелићу писао већ има по годинс, а Демелић више никака писма ни гласа није добио ни од Господара ни од Ненадовића; нити зна, шта ће сад о томе послу мислити: или је Господар забуњен другим пословима, па за сад нема кад о томе да мисли и да ради, или може бити да му је и писао, па се писмо негђе у путу изгубило; а сад није путно да Господару опет пише и да му досађују; за то се ја усуђујем Вама о томе напоменути, и молити Вас, да учините милост и да ми на писмо ово одговорите макар три ријечи. Ја какогоћ што сам Вама тамо казивао тако сам и Господару лани из Беча писао, и свагда Вам на сваком мјесту могу слободпо казати, да ја у свему народу Српскоме не знам приличнији пријатеља за Вас и за кућу Вашу; људи су немешп и спаије и богати; људи су поштени и велики пријатељи тамошњему народу нашему, да

већије нема међу овостраним Србима; момак је млад (сад ће му на Петров дан бити 24 године), здрав, лијеп, благе и добре нарави, васпитан као први господичић у царству какоме. Ви бисте заиста имали пријатеље и зета с којима бисте се свагда и на сваком мјесту могли дичити и поносити, и Госпођа Перка постала би права *Госпођа* и имала би мужа, с којим би могла срећно и задовољно живити. Што је момак 9 или 10 година старији од ђевојке; то у просвјештеним земљама код господе није мана, зашто Господски син до 24 године ваља једнако да се учи; а и приличније је свагда, да је човек десетак дванаест година старији од жене[1]), зашто жена обично брже стари него човек, па кад су једнаки година, може се човеку у најљепшим годинама своја жена учинити стара.

Сад дакле ја Вас молим, да учините милост, и да напоменете Господару о том, па ако сте се јамачно ради с овим људма опријатељити, а Ви ми отпишите да им ја кажем, па ће онда Васа Демелић доћи тамо са младожењом на виђење и на просидбу; а може бити, да би и то добро било, кад би Вас Господар опремио у Меадијске илице (као што је и лани говорено), па да ударите на Демелићев спаилук, да видите и момка и сав његов род, и кућу ће живе и како живе. Кад бисте пошли у Илице, само да ми јавите, па би ја дошао да Вас срегнем у Панчеву, и послије би Вас отпратио и у Илице и у Демелићево село. Ако ли Вама опстојатељства данашњега времена не допуштају кћер Вашу сад удавати, а нијесте ради ове прилике упустити, а Ви ми пишите, да дође Васо Демелић тамо с младожењом, само да се видите и договорите, па се онда може чекати макар још годину дана; ако ли никако нијесте ради овоме пријатељству, а Ви ми опет јавите, да кажем људма, да о томе више не мисле; а они како су гођ до сад Србији срећу желили и добро (о своме трошку) чинили, тако ће и у напредак желити, и ако им се прилика покаже чинити.

Још Вас један пут молим, да ми одговорите на ово писмо макар три ријечи, само да знам да сте га примили и шта о овоме писму [мислите].

Писмо кад ми успишете пошаљите у Земун на Сотира Димитр. Зафира, а он ће га даље знати отправити да мени

[1]) Било па избрисано: а особито у Србији и у осталим Турским државама, ће човек може оћерати и жену. кад му се учини стара, па узети другу, него да су једни година, па кад буду између 30 и 40 година да се човеку чини жена стара.

дође; а кад би сте нашли да је вриједно, да ми одговор пошљете по коме вашем човеку (као што је Демелић послао Вама по своме) то би најбоље било. Ако би се догодило, да ми одговор таки по Вашем човеку пошаљете, кажите му нека пита за мене у Темишвару код Јована Жолнаја.

Препоручујући се Вашој милости и љубећи руку како Вама тако и Господару и све ваше љубезно поздрављајући остајем

У Темишвару 2-г Јунија 822.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3374]

2.

Ваша Свјетлости милостива и
високопочитајема Госпођо!

За знак онога високопочитанија, које се к Вама још прије десет година, када сам први пут срећу имао у Крагујевцу виђети Вас, у срцу моме дубоко укоријенило, усуђујем се честитати Вам Божић, и ново љето и остале Христове празнике, желећи од свега срца, да ји са свјетлим Вашим супругом, с младим књажевима, и са свима вашима, који су Вам мили, на млога љета у здрављу дочекујте и весело у сваком задовољству проводите.

Желећи Вам ово од свега срца, и препоручујући се Вашој милости, и цјелујући Вам десницу, с највећим високопочитанијем јесам

У Земуну 21. дек. 831.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 1441 а]

3.

Ваша Свјетлости Милостива и
високопочитаема Госпођо!

С превеликом радости имао сам срећу у очи Божића примити преко Г. Тоше Аџи-Баића печеницу од Ваше Свје-

тлости. Ја сам у двору Вашему доста слатка хљеба и сваке части изјео, па сте изволили и овђе частити ме с мојом фамилијом! За овај нови знак ваше милостиве к мени благонаклоности молим Вас да примите моју најчувственију благодарност. Дужност је моја била још одавно благодарити Вам, али које различни догађаји, који су се ту код Вас догађали, које моје болешљиво стање задржавали су ме до данас.

Препоручујући Вашој свагдашњој милости и благонаклоности, и целујући Вам десницу, с највећим високопочитанијем остајем В. Сј. препокорни слуга

У Земуну 19. Февр. 832.

В. С. К.

[Вуков концепт у арх. С. К. Академије бр. 3375]

4.

Свијетла и честита Књагињо,
Премилостива Госпођо!

За знак мога истиинтог високопочитанија и незаборављене благодарности како Вама лично, тако и цијелом светлом дому Вашему, усуђујем се послати Вам двије књиге народније наши *пословица*, с препокорном молбом, да их предате свијетлим и честитим синовима Вашим, једну Милан-бегу, а другу Михаил-бегу.

Препоручујући се Вашој милости и цјелујући Вам десницу с највећим високопочитанијем остајем

У Бечу 1-га Августа 836. г.

Ваше Свјетлости
препокорни и благодарни Слуга
В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3376]

5.

Любезный Господине и брате Вуче!

Пріимивши данасъ съ почитаємымъ писмомъ вашимъ одъ 1-ог тек. две кньиге народни наши пословица, као плодъ труда вашега, прелюбезнымъ Сыновима нашимъ Милану и Мияилу, на даръ поднешене, врло самь се обрадовала, съ тымъ већма, што поднешеніемъ овымъ явно засведочавате, да насъ їоштъ заборавили нисте.

За ово усердіе ваше, я вамъ свесрдечно благодаримъ, кои се толико за родъ Нашъ старате о просвѣщенію и умноженію Кньижества Нашегъ, а свагда ову цѣль предъ очима вашимъ имате.

Особито ми є драго, да сте здрави но жао ми є, што сте у писму вашемъ явити изоставили, и за Фамилію вашу, како се находи и єстели намъ сви совокупно, здрави и на миру. Што се Насъ тиче, Богу хвала, овдѣ сви у пожелателномь здравлю находимо се, при коемъ поздравляюћи и васъ и целу Фамилію вашу, како одъ стране мое, тако и одъ стране прелюбезных Сынова, съ коима вамъ обавезна остаемъ и єсамь вамъ

15. Августа 1836.
У Пожаревцу.

доброжелателна
Љубица М. Обреновића.
Княгиня Сербска.

[Споља:] A Monsieur
Monsieur Vouk Steph. Karadzisch
Docteur en Philosophie et Auteur Serbe
à *Wienne*
Josephstadt № 41.

[Вукова напомена:] одговорено 27. Априла 837.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3377]

6.

Свијетла и честита кнагињо,
Премилостива Госпођо!

Добро дошли у милу земљу нашу! И по сто пута добро дошли са свијетлим и честитим кнезом, а Вашим предрагим сином! Да Вам га свемогући Бог поживи много и премного љета с Вама заједно, на Вашу радост и дику, а на корист и славу народа нашега! Да је ово истинита жеља срца мога, надам се, да ни мало нећете сумњати.

Овом приликом усуђујем се препокорно молити Вас, да и мене не заборавите, него да ме почесто напомињете и препоручујете свијетломе и честитоме сину Вашему. За које Вас молећи и препоручујући се Вашој дојакошњој милости, с највећим високопочитанијем

У Бечу 5. Марта 840.

Ваше Свјетлости

препокорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Вуков препис у арх. С. К. Академије бр. 3378]

7.

Высокоученый и мени почитаемый
Господине!

Ваша мени добро позната искрена любовь, дае ми дрзновеніе у слѣдующой потреби моіой съ любезномъ молбомъ обратити вамъ се, уверена будући, да ћете ми драговољно истой соотвѣтствовати моћи и хтети.

Не сумнямъ да вамъ е познато ніе, како самъ я ове прошле есени братића мога Ристу Вукомановића, и сына Бр.: Арсенія Андреевића, Еврема, преко Панте Х. Стоила, у Бечъ на науку послала, и кодъ трговца тамошнѣгъ Г. Теодора Тирке съ квартиромъ смѣстила ій, но съ томъ молбомъ, да се стара о

свима ньинымь потребама, и мотри како на успѣхъ у наукама, тако и на владанѣ ньіово.

Одъ времена, како се тамо дѣца наоде, само самь єдно писмо од Г. Тирке получила, коимь явля ми од части успѣхъ деце, и да су у некомъ Инштитуту, гдѣ се и сынъ нѣговъ наоди, намѣштени; а ништа далѣ; какове се сирѣчь у томъ Инштитуту науке предаю, и за каковый се редъ дѣца: за Свештеническій, войничкій, трговачки и овима подобна, — приуготовляваю; притомъ покрай Немецкогъ єзика, да ли имъ се іоштъ какавъ страны єзикъ предае, као што се сва остала тамо учења се младежъ тыма занимаю; каква є уредба у смотренію владанія и осталогъ изображенія деце одъ Професора уведена; и напослетку шта ће износити месечногъ трошка за издржаванѣ и остале потребе ньине.

Одговоривши одма Г. Тирки на поменуто писмо нѣгово, умолила самь га, да ми о свима изложеным овдѣ точкама потребно изясненіе достави. Како бы из тога увидити могла, да ли се сходне дѣцы науке предаю, и ели и трошакъ сразмѣранъ на ньи опредѣленъ. Ову молбу више пута преко Х. Стоила повторавала самь му, но башъ до данасъ ништа о томъ не изясни ми се.

Деца међутимъ непрестано писмама своима досађую ми, извѣшаваюћи ме, да врло слабо успѣваю съ наукама, за то, што од Професора своіи слабо и немарльиво надглеђивани бываю, и одъ овы на данъ само 2—3 часа науке, а Французскій Езыкъ кой имъ є такође нуждань, текъ 3 часа у недельи предає имъ се. —

Ово све дало ми є сада повода друго расположенів съ дѣцомъ учинити, да сирѣчь вами ій као момъ искреномъ пріятелю вручимъ, па да се вы одяко за све потребе ньіове побринете. — Зато любезно умолити васъ долазимъ, неотрецыте се любовь ову учинити ми и узевши дѣцу одъ Г. Тирке, коме самь преко Х. Стоила у томъ смотренію већъ писала, постарайте се одма за ньи место близу вашегъ квартира наћи, или ако могућно буде управо къ себы пріймите ій, како ћеду кодъ васъ и кость съ квартиромъ имати моћи, и вы ћете у свако доба на ньіово владанѣ мотрити; потомъ наместите ій у каквой отмѣной Школи, гдѣ ћу моћи способностима своима науке сходне къ коима сирѣчь увидили будете да су склонни почерпавати; или, ако за болѣ нађете, да ћеду више и пре у наукама успѣвати, кадъ бы имъ се Учительи оба наведена

езика узели, то одвойте ій одъ Школе, и нека се приватно од исты наставляю. —

Я се за свеколико на васъ осланямъ, па како за најболѣ увидили будете, да ће за дѣцу полезніе быти, но притомъ и трошка преко мере на ньи чинити се неће, онако и поступите; само неизоставите првомъ приликомъ извѣстити ме, какове ће дѣцы науке се предавати, и колико ће трошка на ньи месечно чинити се, да о томъ свѣдѣніе имамъ, и да вамъ новце у надлежно време ради попунѣнія исты припошлѣмъ.

Увераваюћи васъ при овоме, да ћу знати учинѣну ми любовь ову временомъ уважити вамъ, и поздравляюћи васъ любезно, есамь вамъ

У Крагујевцу
22. Февруара 1841. г.

доброжелателна
Княгиня Љубица М. Обреновића.

[Спољa:] Высокоученому Господину
Вуку Стефановићу Караџићу
Филозофіе Доктору и различны
учены Друства Члену
у Бечу.

[Напомена Вукова:] одговорено 11. Марта 841.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3379]

8.

Свијетла и честита Књагињо,
Премилостива Госпођо!

Ономадне у суботу имао сам срећу примити високопочитајемо писмо ваше од 22. прош. мјесеца, у коме ми препоручујете вашега братића Риста Вукомановића и сина брат — Арсенија Андреевића Јефрема. Приложено у овоме писамце предао сам прекјуче Јефрему, који је онај дан код мене био. А јуче сам говорио с Тирком, да питомце ове ваше мени преда; но он ми је одговорио, да му о томе Х. Стоило до сад још ништа није јавио, а осим тога, да се питомци неће

моћи из института одмах извадити, док се најприје не откаже, као што у штатутима институтским стоји (чини ми се, као што и он рече, на три мјесеца). Тако ја не знајући, кад ће се ово сасвијем свршити моћи, а друго видећи, да се писмо ваше тамо негдје задржало шест дана преко обичнога и за пут довде потребнога времена, налазим за нужно за сад јавити вам само толико, да се ја по вашој препоруци овијех питомаца вашијех с радошћу примам, и да ћу се од свега срца трудити, да задовољство ваше у томе заслужим. И данас ћу опет ићи к Тиркп, да га питам, није ли му данашња пошта од Х. Стоила што о томе донијела; и кад ће се дјеца из института зацијело извадити моћи, па како ми он дјецу преда, ја ћу их обојицу управо узети к себи и за науке њихове уредићу по могућству све, што буде нужно и потребно, пак ћу вами извјесно јавити како за њихове науке, тако и за трошак, колико ће на мјесец за све потребе ваљати, (за сад само од прилике мислим, да трошак за квартир, кост, послугу и прање, и учитеље неће бити већи, него што је у институту).

Колико сам прекјуче могао дознати, Јефрему ће требати особити учитељ и за Њемачки и за Француски језик, а Ристо мислим да ће та обадва језика моћи учити с овдашњијем питомцима правитељства Српскога, којима правитељство учитеље плаћа; а кад који од њих за школу буде, ја ћу и о томе мислити и старати се.

Препоручујући се вашој прећашњој милости с највећим почитанијем остајем

У Бечу 11. Марта 1841.

ваше свјетлости

препокорни слуга

В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3380]

9.

Св. и ч. књ.

прем. Г.

Надајући се да сте примили писмо моје од 11. ов. м. јављам вам сад, да се питомци ваши прије три мјесеца не

могу извадити из онога инштитута, једно што Тирка каже, да је по инштитутима такова погодба, а друго, што је за три мјесеца у напредак већ и плаћено.

Што се тиче трошка за унапредак, ја мислим да ће им оволико требати за мјесец:

За квартир, кост (тј. доручак, ручак и вечеру), послугу и прање	25 f.
Њемачком учитељу сад плаћа Јефрем	5 f.
Да метемо толико и Франц.	5 f.
Џеп-арашлук што им се сад даје	2 f.
Што чини на мјесец свега	37 f.

Сад кад узмемо одијело и друге ситнице, (н. п. да отиду кашто у театер или друго што да виде), може се управо рећи да треба на мјесец 50 f. или 25 талијера. Истина да ђак овде може и са 200 талира на годину којекако живити; али момчад ова мисле, да није за невољу, да и у чему нужду трпе, а уз то виде, да овдашњи питомци правитељства нашега троше по 300 талијера на годину, па би им се чинило срамота, да они горе од њих живе.

Што се тиче њиховијех наука, Јефрем ће морати за сад учити само језике, а послије, како ми каже, да жели преправити се за дипломатичку службу, ваљаће уредити, да учи Географију, Историју и Штатистику, а по том и право народно (Völkerrecht) и друге политичке науке. За Риста, који каже, да жели бити топчија, мислим, да ће најбоље бити, да се даде, најдаље ове јесени, у овдашњу топчијску касарну, гдје се преправљају официри и остале топчије за ово царство. Ондје се љети учи егзецир, а зими теоретичке науке из књига, међу којима је и Француски и Талијански језик. За сву ову науку одређено је вријеме пет година. Но да би га у ову касарну примили, ваља ће, да се Њ. Св. замоле кнезу Метерниху; и да би могао носити војничке хаљине, као што носе и остали сви, који овдје живе и уче, ваљало би да га Њ. Св. учине кадетом. А како чујем, да и син Г. Туцаковића ову науку жели учити, а може бити да ће се и још који на њу одредити; тако би Њ. Св. могли то све у један пут уредити. Што се пак трошка тиче, може бити да ће он у касарни гдје се квартир не плаћа бити на годину нешто мањи од 300 талијера. — Како ми је ово дана казивао један Господин, који се ондје учио, ваљало би Ристу

за доручак, ручак, вечеру, прање, послугу, хартију и друге потребе за писање и за приватног учитеља око 15 тал. на мјесец; за књиге и различне халате један пут за свијех 5 година око 40 тал. које, кад се раздели на свијех пет година износи по четири цванцике на мјесец. Џеп-арашлука кад му се не би дало више од једнога талијера на мјесец, онда би то све изнијело 200 т. на годину. и тако би остало за одпјело 100 т., које прве године може бити, да би отишло све, а послије у другијем годинама може бити да би што од тога и претекло.

Још до једно 20 дана ја мислим поћи одавде у Тријест, да пратим, као толмач и калауз Р. И. т. с. и попечитеља учебнога округа Одескога, „Д. М. Княжевича, преко Далмације у Црну Гору и одонуд у Србију. Княжевичь ми је казивао, да сте му и В. Св. писали, и молио ме, да вас од њега љубезно поздравим. Он око Петрова дне мисли бити у Србији. Прије одласка мога одавде ја ћу уредити, да се Риста и Јефрем, кад изпђу из института, намјесте у квартир, и у наукама да не дангубе, а кад ја тамо узимам срећу вама лично представити се, онда ћемо се за све остало боље разговорити и договорити.

У писму моме од 5. Марта прош. г. (на које не имавши среће добити одговора не знам, је ли вам у руке дошло.) молио сам вас, да би сте ме каштo напоменули и препоручили вашему свијетломе и честитоме сину. За које вас и сад молећи и препоручујући се вашој пређашњој милости, с највећим високопочитанијем остајем

[после 11. марта — 1841.]

в. Св.

препокорни слуга

В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3380а]

10.

Любезный и Почитаемый Господине!

Изъ писма вашегъ одъ 26. о. м. које сте Г. Арси Совѣтнику писали, извѣстили смо се обое обширно о стању наше дѣце Риста и Еврема, и не можемо вамъ довольно благодарити на

вашой отеческой о ньима водећой бриги, при томъ сожалујући васъ искреносрдечно због грознице, коя вамъ є здравлѣ нарушила, и молећи вас любезно, да свагда о нашой дѣци и о ньиномъ воспитанію попечепіє имате, и мы ћемо вамъ заиста за то быти свагда признателни и благодарни; мы се на васъ уздамо што се тиче тога, да они съ временомъ просвештени и воспитани мужеви буду.

Извѣстите насъ Господине и о томе да знамо учели дѣца покрай Немачкогъ и Француског Езика на приватъ їоштъ штогодъ и идули гди у школу, или имъ се наука сва састои на прифатномъ ученю Езика.

Я се съ вашимъ мнѣнїемъ соглашавамъ у томе, да Хрпста ове єсени не пде у топчіе, већъ нека се утврди и у снаги и у єзицима їоштъ за єдну годину дана, пакъ потомъ нека се прїими науке топчіпске; и мене є стра, да є пста наука за нѣга їошт' слабогъ рана за сада.

Видећи изъ писма вашегъ потребу ту, да є нуждно дѣци имати новаца, да плаћаю вами квартиръ, костъ и проче потребе, и учителю за предаванѣ имъ науке, согласила самъ се съ Г. Арсомъ послати вам овдѣ приложепу векслу, да по сили исте прїимите 260 фор. сребра, съ коима ћете се подмирити вы и учитель дѣце за месец Септемврій, Октоврій, Новемврій и Декемврій тек. године, рачунаюћи вами по 50 фор. и учителю по 15 фор. на месецъ за оба ученика, о прїятію кое векслє имайте Господине доброту извѣстити насъ.

Што се тиче набавляня кньига, артіе, мастила, пера и овыма подобны ситницама, ученицыма потребни, явите намъ єли потреба да се и на ове потребе нека и колика бы требала да є та сума новаца, да се деци изда? Ер' вы то болѣ знате, и шта ньима потребує.

Благодарећи вамъ Господинъ Арса на поздравлю, и воспоздравляюћи васъ самномъ заедно много животомъ и здравлѣмъ, єсамь и остаемъ ваша

У Београду
31. Августа 1841. г.

искреннѣйша прїятельица
Љубица М. Обреновића
Княгиня.

[Споља:] Высокоученому Господину
Вуку Стеф. Караџићу
Финансије Доктору и разныхъ
Учены Дружства Члену

у *Бечу.*

[Вукова напомена:] одговорено 12. Септембра 841.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3381]

11.

Свјетла и честита књагињо,
Премилостива Госпођо!

Чест имам јавити В. Св. да сам по полици од 31. пр. м. приложеној у високопочитајемому писму вашему примио 260 фор. сребра у име плате мени за квартир и кост и учитељу Њемачкоме и Францускоме за 4 мјесеца у напредак (тј. Септемврија, Окт., Нојемвр и Дек.) за обадва питомца ваша, рачунајући мени по 50 f. а учитељима по 15 f. на мјесец.

Благодарећи препокорно В. Св., што сте благоволили тако одмах за ово уредити, усуђујем се напоменути вам, да мени од 15, Јул. до 1. Септ. (по нашему календару) није плаћено ништа, а учитељу од 23. Јул. до 1. Сеп. платио сам ја 18 Ф. и 30 кр. које са другим овдје на особитом листу назначеним ситницама чини 103 фор. и 45 кр. сребра. Ја ни мало не сумњам, да ћете В. Св. признати да је то све тако; него сам ја крив, што то прије у ономе писму Г. Арсенију Андреевићу нијесам напоменуо. Дјеца су к мени дошла 15 Јунија (управо на Видов дан) и за први мјесец дана тј. до 15 Јулија платили су они жени мојој, а послије већ није ми дато ништа.

Што се пак тиче различнијех ситница за ове питомце ваше није нужно, да ми новце на то у напријед шаљете, него ћу им ја с допуштењем вашим набавити, што видим да треба, па кад вам, макар свако три мјесеца, пошаљем рачун, онда ћете уредити, да ми се новци пошаљу.

Од хаљина за ову зиму не треба им ништа друго, до по једне чакшире, какове су лане као што кажу платили по

11. фор. ср.; сад мислим да скупље неће бити и ако се буде могло учинити што јефтиније, то ће бити моја особита радост. Христо нема ни једне честите кошуље, него би нужно било, да му се начине ако не 6. а оно барем четири кошуље и толико гаћа; а и један чаршав би му требао, јер нема до само 3., па кад су два у прању, један му свагда не достаје.

И Христо и Јефрем иште и моле се, да им се даје што у име џеп-арашлука. Они кажу, да им се прије, док су били у институту, давало по 2 фор. у ср. на мјесец, а особито за театер или друго што да виде. Ја бих рекао, да им се у име свега тога даје по 3 фор. ср. на мјесец па по 4 кр. сребра на дан нека потроше н. п. на воће а по 1. ф. на мјесец нека иде на театер или на што друг таково. Ово ја само мислим овако, а до В. Св. стоји, како благоизволите одредити.

Што се тиче њиховијех наука, они за сад нијесу учили ништа друго, осим ова два језика приватно код куће, сад, кад се до 6 дана факација сврши и школе се почну, гледаћу да их у политехники намјестим у какву класу, и то Јефрема да слуша Географију и Историју, а Христо Математику, која ће му и послије у топчијама ваљати. Ако и не узмогу они ове науке за сад са свијем разумјети, али ће им и ради језика бити од велике ползе што ће у школу ићи.

Приликом овом молим В. Св., да примите моју срдачну благодарност за дар, који сте ми благоволили послати на поласку моме одатле.

Увјеравајући вас, да ћу се ја за ове питомце ваше једнако у свачему старати, као за своју дјецу, и љубећи вам десницу с највећим високопочитанијем остајем

У Бечу 12. Септ. 1841.

В. Св.

препокорни слуга

[На засебном листу:]

Трошак

за Христа Вукомановића и Јефрема Андреевића:

За квартир, кост, послугу, прање и свијеће
од половине Јулија до 1. Септемвија
(по нашему календарију) за обојицу 75 ф. среб.

Учитељу од 23. Јулија до 1. Септ. · · ·	18	Ф.	30	кр. среб.
За пенџета и нетице свакоме на двоје чизме	4	„	—	„ „
За потеге на Јефремове чизме особито ·	—	„	6	„ „
Готових новаца свакоме по 2 f. 30 кр. ·	5	„	—	„ „
Особито Христу за хартију и пера · · ·	—	„	40	„ „
За писмо посљедње · · · · · · · · · ·	—	„	29	„ „
	103	Ф.	45	кр. среб.

У Бечу 12. Септемврија 841.

Вук Стеф. Караџић.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3382]

12.

Високоучени, Почитаемый Господине!

Видила самъ изъ писма вашегъ одъ 12. текућегъ, по нашему, да є требало, да вамъ се одъ половине Юлїа до 1. текућегъ мѣсеца сирѣчъ їошт за $1^1/_2$ мѣсецъ за Христу и Ефрема плати трошакъ као и учительима ньинымъ, а и проче ситнице износећий у свему 103 форинте и 45 хр. сребра. Дакле да бы се и овай рачунъ очистїо и да бы се и за њега квитирали, у договору са Господиномъ Арсомъ пошилѣмъ вамъ 103 форинта и 45 хр. Сребра у 22 комада дуката ћесарски по гласу вашегъ рачуна 103 форинта и 45 хр. Сребра у 22 комада дуката ћесарски и $3^1/_2$ цванцыера, рачунаюћи дукатъ у 4 форинтя и 40 хр. сребра, кое кадъ прїимпте, изволите се подмирити и вы и Учителъи. Мислимъ да ће и тамо дукатъ бити 4 фор. и 40 хр.

Я се съ вашимъ мнѣнїемъ слажемъ у тому, да се дѣцы по 3 форинта сребра месечно за цепъ дає, и да се Ристи направи кой пар кошуля и чаршавъ. За то васъ молимъ да вы о томе бригу водите и даєте имъ све оно, што видите да имъ є неопходно нужно. Па што будете на такове издатке потрошили, пошљите намъ у свое време рачунъ, да вамъ се исплати.

Драго ми є што ће дѣца у явна училишта почети ићи. Я самъ то и желила. Вы пакъ гледайте да она уче оне науке, на кое она найвећу охоту буду имала, кое вы знате да су за ньи найболѣ и кое имъ могу быти найполезнїе. Уредите съ ньима по вашему благоразумїи; а вы већъ знате нашу желю.

Поздравлюћи васъ любезнѣйше и съ почитанїемъ всамъ и остаемъ ваша

У Бѣограду 20. Септемврія 1841.

свагда доброжелателна
Княгиня Любица М. Обреновић.

[Спољa:] Високоученому Господину
Вуку Стефану Караџићу
Философіе Доктору и различнихъ
ученихъ дружества Члену
у *Бечу*

съ 22 ♯ и $3^1/_2$ цванц.

[Вукова Напомена:] одговорено 2. Нојемврија 841. г.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3383]

13.

Високоученый Господине!

Као што сте вы подъ 10. тек. мени за Ристу могъ явили, да га због слаби персїю нису хотѣли примити у касарну Артилерїе тако ми е исто и Господаръ на неколико дана прѣе овогъ писао. Ово извѣстїе яку ми бригу за Ристу задае. Кадъ га у Топчїе не приме, я садъ сама незнам куда ћу съ њиме. Овамо га довести не имамъ што. Служба овдѣ за нѣга не има нити другогъ средства къ уживлѣню, развѣ да га пошлѣмъ на село у Бершиће да оре и копа; но и тамо нема ништа будући му е очевина скора сва, а мало е што и било, испродавана. Я му другогъ спасенія незнамъ, развѣ да се ода на какавъ полезанъ и лепъ занатъ. За то васъ Господине много молимъ, а и Господара овомъ приликомъ такођеръ умољавамъ, да се вы за нѣгову срећу постарате, а та ће се састояти у тому, да му предизберете какво лепо и къ нѣговой ползи служити могуће художество, гди годъ у какву фабрику, да се овому научи. Ербо забадава ће време проводити у продуженію књижевній наука кадъ му ове у Отечеству никакву ползу принети немогу, нити онъ може се надати каквому изгледу за правителственну службу.

Ако се вы и Господаръ соглашавате съ моимъ мнѣніемъ за Ристу, да га на какву художествену науку дамо, я васъ молимъ дайте ми мненіе ваше, како вы о томе мислите и кои бы за нѣга найбольи занатъ было, и съ коликимъ бы трошкомъ овай было скопчанъ.

Поздравляюћи васъ усрдно остаємъ ваша

У Београду 20. Юлія 1842. г.

доброжелателна

Княгиня Любица М. Обреновић.

[Споља:] Високоученоме Господину
Вуку Стеф. Караџићу
філософіе Доктору и разны
учены Дружества Члену

у *Бечу*

[Напомена Вукова:] одговорено 28. Јула 842.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3384]

14.

Господинъ Вукъ!

Као што сам се радовала, да сте овде были, и сами се о свему увѣрити прилику имали, тако се смѣло радумъ, што сте већ знамъ, и до Господара приспѣли, кому ће те све окрестности изяснити и хтети, и умѣти, а нарочито што самъ Васъ и умолила, да Господару све околности онако опишете нашегъ овде бавленя, као што самъ Вамъ често, у колико самъ ји могла промотрити, излагала, а сувише што сте вы као наученъ човекъ и болѣ од мене сва обстоятелства, чега сте ради единствено и прислани, испитати разсматрати, и проникнути умели.

Будите несумѣно увѣрени, да сте Ви кодъ мене онай исти, кой Сте и пре 20 година были, нити се у чему посумняйте. Повторителo Васъ молимъ, да бы Господару мое мисли вѣрно сообщили, за кое самъ Васъ при полазку молила, а и сада умолявамъ, да ме кодъ Господара поуздано у свему из

винити. Моѳ почитаніе Господару изявити доброту имаите. Поздравлаюћи Васъ, Вашу Госпоу и дѣчицу всамъ Вамъ

У Земуну 14. Јануара 843. г.

доброжелателя
Љубица М. Обреновић

[Споља:] Благородноме Господину
Вуку Стефановићу
Wiena.

[Вукова напомена:] одговорено 5. Фебруара 843. г.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3385]

15.

Свијетла и честита Књагињо,
Премилостива Госпоѣо!

Што ми пишете у Вашему високопочитаѣемом писму од 14. пр. месеца, да сам ја код Вас онај исти, који сам и пре 20 година био, то ми је врло мило; него би ми јом милије било, кад бих био увјерен, да и Ви признајете, да сам и ја Ваш и Ваше фамилије прави пријатељ, од којега Ви бољег никада нијесте имали нити га данас имате. Ја знам зашто сте Ви мени оно писали, а Ви знате, да ја Вама ово за оно исто пишем; зато Вас молим, да ми допустите овом приликом још и ово да Вам кажем: да је свима несрећама, које су Вас (фамилију Обреновића) и уз Вас народ Српски постигле, главни узрок што нијесте знали (Ви сви Обреновићи и мушко и женско и старо и младо) праве пријатеље од ласкатеља и непријатеља разликовати и прве чувати, а другијех се клонити. Ако, сад бар, вјерујете, да сам ја Ваш прави пријатељ, радо ћете ми опростити ово грубијанство: оно Вам не може шкодити, а помоћи би Вам могло. А најпосле ја ћу и у напредак свагда бити Ваш пријатељ и приврженик као што сам и до сад био, макар Ви о мени ма како мислили; јер ја што чиним, слабо кад чиним коме за инат или коме за љубав, него за то, што мислим, да поштен и паметан човјек онако ваља да учини.

[5.—II.—1843.] (није свршено)

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3386]

CXX.

АНДР. АФАНАСИЈЕВИЋ

1.

Ваше Высокоблагородіе,
милостивый Государь!

Высокопочитаемое письмо ваше отъ 9-го Генваря я имѣлъ честь получить 23-го Ноября! Можетъ быть что оно такъ долго лежало въ Варшавѣ, ибо я получилъ его чрезъ Австрійскій Генеральный конзулатъ въ Варшавѣ.

Приложенное письмо я послалъ Г. Лазарю Милетичу въ Вѣну.

Я надѣюсь, что Общество получило также чрезъ Г. Статскаго Совѣтника и кавалера Фридриха Аделунга двѣ посланныя мною (21-го Априля) книжки.

Знаменитый Сербскій Славянинъ, Свято-Георгіевскаго (въ Темесварскомъ Банатѣ сущаго) монастыря Архимандритъ, Г. Павель Кенгелацъ, отдалъ мнѣ здѣсь двѣ своя книги („Естествословіе“ и „Бытіясловіе“) для присланія въ Общество, которыя я съ первою надежною оказіею буду вамъ прислать.

Въ прочемъ съ величайшимъ высокопочитаніемъ честь имѣю быть

въ Темесварѣ
9-го Дек. 822.

Вашего Высокоблагородія
покорнѣйшимъ слугою
Вукъ Стефановичъ.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3387]

2.

Милостивый Государь
Андрей Афанасьевичь!

Я надѣюсь, что вы получили письмо мое отъ 9-го Декабря прошлаго года изъ Темесваря. Теперь имѣю честь препроводитъ къ вамъ двѣ Славянскія книги, („Естествословіе“ и „Бытіясловіе“) преданныя мнѣ свято-Георгіевскимъ Архимандритомъ Павломъ Кенгелцемъ для присланія въ Общество, вмѣстѣ съ Бесѣдовникомъ Иллиричко Италіянскимъ. Извѣстіе, что вы получили сію посылку мою, по[с]лужитъ особенномъ честію тому, который съ отличнымъ почтеніемъ честь имѣетъ быть вашимъ

въ Вѣнѣ 26-го Февраля 823.

покорнѣйшимъ слугою
В. С.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3388]

CXXI.

СТОЈАН МИЛЕНКОВИЋ

1.

Благородні Господи́нь Вꙋче шдꙋ Стефановичь
Мнѣ ви́соко Почи́таеми.

Прі шдходꙋ ваши́мь Ізь Темішвара заꙋ бечь Єсамь вамь Казіваш Да міе Нашь вели́кѝ Приятель Го: Милошь Князь Сербскѝ за 5 Пари Пишоля Добри Са Гвозденомь ябꙋкомъ Препорꙋчио кꙋпити овді Ни́ти у Темішварꙋ Ни́ті у Арадꙋ онакова Добиті Не може, За коіе вась Молимъ у бечꙋ код хохе Бри́ке Доле Како кро ћꙋприю Проћете Ідꙋћи́ у варошь Надеснꙋ рꙋкꙋ Има Пꙋшкарь коіе мени Преће Две Годи́не овакове Пишолѣ Правіо Іли код кога Дрꙋгога Гди ви́ знате упитајте ценꙋ І Докле Можедꙋ Готови́ Би́ти Док І од Господара од Говорь Добіем моли́мь Первомь Пошомь од Говорите мі.

Ново марко абдꙋла Стефань Добри́наць ПоСечені Го Младень оСванꙋш мертавь чꙋіе Се Івладіке ІреСаваца Даіе І ні кꙋга Поморіла.

Пиште мі у Логошь.

[Пре 21./III. 1823.]

На Слꙋжби
Стоянь Міленкович.

[Споља:] v. Pancsova Herrn
Wuk Stephanovich,
p. Adresse d. H. Tirka
in Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено 10./22. Маија 823.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3389]

2.

У Жабарѣ 823. Марта 21-га

Любезні Господарѣ Вѣче На моіе ПіСмо Із панчева Пісато Поради 5 пари Піщоля Нікаква шдговора од васъ Добіш Нісамъ а я самъ І Го: Мілошѣ ПіСао Дасамъ вам комеСіонь Дâо, молимь васъ како моіе ПіСмо Прими́те у́чи́нте любовъ І Гледаіте зарад; ті Піщоля Дабѣдѣ од 6 Драма кали́веръ од 13 До 14 цола Дѣгачки́ молимъ Первомъ Пощомъ Дамі шдговорите у Логошъ.

Пощѣнѣ вамъ Платіті када у Темішваръ Дођете.

Позд. Пере Цѣкіћъ Мілоіе кнезъ Ніколе Станкович кнезъ.

На Слѣжби
Стоянь Міленкович.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3390]

CXXII.

ГРАФ НЕСЕЛРОДЕ

(Его Сіятельству Графу Несельродѣ)

Ваше Сіятельство
Милостивый Государь!

Особенная любовь къ изученію Славянскихъ языковъ побудила меня къ сочиненію перваго Словаря и Грамматики Сербскаго языка, къ собиранію народныхъ Сербскихъ пѣсней, и къ сочиненію додатка къ Санктпетербургскимъ Сравнительнымъ Словарямъ всѣхъ языковъ и нарѣчій вмѣстѣ съ опытамъ о Болгарскомъ языкѣ. Желаніе, продолжать сіи упражненія до конца жизни моея, побудило меня отправится въ Россію. Тамъ я надѣялся получить средства, которыя, обезпечивая остатокъ дней моихъ и семейство мое отъ нужныхъ потребъ, поставили бы меня въ состояніе прилѣжно продолжать мои упражненія. — Но, къ сожалѣнію, сладчайшія мои надежды, какъ извѣстно вашему Сіятельству, тогда остались неисполнены; теперь же угнѣтаемъ будучи нуждою я долженъ оставить ученыя упражненія.

Въ таковомъ положеніи еще одинъ разъ осмѣливаюсь, чрезъ посредство вашего Сіятельства, прибѣгнуть къ великодушію Его Императорскаго Величества, какъ Царя величайшаго изъ Славянскихъ народовъ, испрашивая средства, которыя, обезпечивая домашнія потребы мои, возвратили бы меня опять моимъ литературнымъ упражненіямъ.

Сколько изъ моихъ одноземцевъ обязаны продолженіемъ существованія своего милости Императора Александра, пользуясь ежегоднымъ пособіемъ! И я не осмѣлился бы просить ваше Сіятельство о споможеніи сего рода, есть ли бы меня надежда не оживляла, что мои донынѣшнія занятія въ Россіи удостоились благосклоннаго вниманія.

Могу ли я послужить Россіи какъ чиновникъ при какой нибудь миссіи въ нашихъ краяхъ, то я почту величайшимъ щастіемъ, есть ли вашему Сіятельству угодно будетъ располагать мною по вашему произволенію; есть ли же я въ семъ отношеніи не могу быть полезенъ, то всепокорнѣйше прошу о милостивомъ годовомъ вспоможепіи, чѣмъ ваше Сіятельство меня и мое семейство на вѣки обяжете.

Представляя у сего копій съ имѣющихся у меня аттестатовъ, съ глубочайшимъ высокопочтеніемъ имѣю честь быть

Въ Вѣнѣ 2-и Марта 823.

Милостивый Государь
Вашего Сіятельства
всепокорнѣйшимъ слугою
Волкъ Степановичь Караджичь.

[Преппс послат од Г. В. Францева]

CXXIII.

ГРАФ РУМЈАНЦЕВ

1.

Милостивый Государь мой.

Г. Статскій Совѣтникъ Аделунгъ мнѣ вручилъ отъ имени Вашего какъ подарокъ изданія Литургій не Славянскомъ языкѣ, напечатанное въ Венеціи въ 1519. году. Примите Милостивый Господарь мой за сей даръ премногую мою благодарность сіе рѣдкое изданіе украситъ мою Библіотеку, и принесетъ мнѣ то удовольствіе, что будетъ служить для всѣхъ доказательствомъ Вашего ко мнѣ благосклоннѣйшаго расположенія.

Желая самъ чтобы вы Милостивый Господарь мой имѣли бы какую либо вещь помисленною и полезною для васъ по хозяйству, я вручилъ Г. Аделунгу пять сотъ рублей Ассигнаціями, съ тѣмъ, чтобы онъ Васъ попросилъ распорядить ими какъ Вамъ будетъ благоугодно.

Продолжайте полезныя Ваши занятія и среди ихъ меня не забывайте. Я конечно преисполненъ къ Вамъ достодолжнымъ уваженіемъ.

Съ совершеннымъ почтеніемъ честь имѣю быть

С. Петербургъ
26. Марта 1823.
Г. Вуку Степановичу

Милостивый Государь мой
покорнѣйшимъ Слугою
Графъ Н. Румянцовъ.

[„Срѣ“ 1902. стр. 861.]

2.

Ваше Сіятельство
Милостивый Государь!

Премилостивое и высокопочтеннѣйшее письмо ваше отъ 26. Марта и пять сотъ рублей я имѣлъ щастіе получить чрезъ Г-дна Статскаго Совѣтника Аделунга. За сіе, для меня толь ласкавое и драгоцѣнное письмо; за сей богатый Меценатскій даръ всякой языкъ благодарности маленъ. Господь да продолжитъ драгоцѣннѣйшіе дни ваши на многая лѣта! Я же величайшимъ щастіемъ почту, показывать вамъ знаки моей безконечной благодарности.

Сіе премилостивое письмо вашего Сіятельства дало мнѣ смѣлость наскучить вамъ съ слѣдующимъ всепокорнѣйшимъ прошеніемъ.

Не неизвѣстно вашему Сіятельству, что мое величайшее желаніе было (и нынѣ есть), обезпечить домашнія потребы мои пенсіею Государя Россійскаго, дабы потомъ беззаботно могъ продолжать мои литературныя занятія. Съ тѣмъ намѣреніемъ отдалъ я въ Вѣнѣ 2-го Марта сего года Господину Татищеву на имя Его Сіятельства Графа Нессельроде письмо, съ котораго прилагаю у сего копію. Господинъ Татищевъ обѣщался мнѣ, непремѣнно отправить оное въ С. Петербургъ. У вашего Сіятельства теперь прошу величайшей милости, дабы не отреклися единою милостивою строкою препоручить меня Его Сіятельству Графу Нессельродѣ. Премилостивымъ исполненіемъ сей всепокорнѣйшей прозбы вы даруете мнѣ и семейству моему и всѣмъ моимъ литературнымъ намѣреніямъ новую щастливую жизнь. Рцыте, и я щастливъ буду.

Поручая себя высокой милости вашего Сіятельства съ глубочайшимъ высокопочтеніемъ и безконечною благодарностію честь имѣю быть,

въ Лейпцигѣ 7-и Маія 823.

Милостивый Государь,
Вашего Сіятельства
всепокорнѣйшимъ слугою
Волкъ Степановичь Караджичь.

3.

Ваше Сіятельство,
Милостивыи Государь!

Съ глубочайшим высокопочтеніемъ честь имѣю поднести вашему Сіятельству вторую часть народныхъ Сербскихъ пѣсней, которую я осмѣлилсь украситѣ славнымъ Именомъ вашимъ. Милостивое извиненіе ваше сего смѣлаго шага моего послужит мнѣ величайшимъ щастіемъ и честію.

Я не сумнѣваюсь, что ваше Сіятельство получили всепокорнѣйшее пшьмо мое отъ 7-ог Маія прошлаго года; и надѣюсь, что не позабыли всепокорнѣйшаго прошенїя моего, о котораго милостивомъ исполненіи и теперь повторительно всепокорнѣйше прошу. Рцыте, и азъ щастливъ буду!

Поручая себя высокой милости вашего Сіятельства съ глубочайшимъ высокопочтеніемъ честь имѣю быть,

Лейпцигѣ 28. Декабра 823.

Милостивый Государь
вашего Сіятельства

всепокорнѣйшимъ слугою
Вукъ Степ. Караджичь.

4.

Милостивый Государъ мой
Вукъ Степановичь!

Благодарю на письмо, каковымъ меня удостоить изволили отъ 28. Генваря [!] и за присланную вторую часть Сербскихъ пѣсенъ. Въ знакъ признательности за посвященіе сего труда мнѣ, и въ намѣреніи подать Вамъ, Милостивый Государъ мой, нѣкоторое пособіе по домашнимъ Вашимъ издержкамъ, я просилъ Г. Аделунга переслать къ Вамъ отъ меня пять сотъ рублей ассигнаціями.

Ваше письмо отъ 7. Маія минувшаго годая точно въ свое время получилъ, но не имѣя никакого случая видѣть графа Нессельродѣ я не могъ оказать Вамъ ту услугу, которус Вы отъ меня получить желали. Я вообще чуждаюсь всѣхъ дѣлъ и сношеній, которыя не собетвенно до меня касаются.

Я и всѣ тѣ кто Васъ Милостивый Государъ мой. имѣютъ чест знать кажется въ правѣ ожидать чтобы Вы посвятили Ваши способности на какое либо важное твореніе по части Славянской Литературы, а занимаясь по частямъ и дробно изнуряются часто и самыя большія человѣческія силы.

Съ совершеннымъ почтеніемъ честь имѣю быть

С Петербургъ 19. Марта 1824.

Вашего Милостиваго Государя моего
Покорнѣйшимъ слугою
Графъ Николай Румянцовъ.

Господину Вуку Степановичу Карациչу.

[Спољa:] Милостивому Государю моему
Вуку Степановичу Караджичу.

[„Срђ“ 1892. стр. 866.]

[Препис сва четири писма из Госуд. Архива СПБ. (прво и четврто у концепту) послао г. В. Францев.]

CXXIV.

ДИМ. П. ТИРОЛ

1.

У Темишвару 28-га Априла 823. п. р.

Љубезни Пријатељу!

Ваше сам писамце примио, и мило ми је, што знам ће се наодите. Да ће с Граматиком и осталим добро бити, увјерен сам; али сам опет љубопитан знати, зашт није остала Граматика код Копитара, и ће ће се она штампати. „Живот и прикљученїя“ послаћу Копитару колико пређе. — Чокрћану казао сам, да учите Докторију, и он вас је зато здраво фалио. Од Илића имали сте једно писмо, али га је Василијевић, на кога је адресирато било, спалио, и послије тога мени казао. Овђе нема ништа ново, него то само, да Ђурковић, Адвокат из Пеште, издаје „Право Наслѣдїя“, и тешком муком накупио сам му 30 Пренумеранта, који ће онда платити, кад књигу приме. Нема ништа с оваком прошњом. Овђе је умрло 8-га Марта о. г. Предовић, трговац Фабрички, који је јадно и чемерно живио; а легирао је у Тестаменти 8000 f. Влашкој Цркви; 13000 f. градском Шпиталу; Темишварској 500 f., Мехадиској 500 f., Логошкој 200 f. — и Фабричкој Србск. Цркви 500 f. — послије тога оставио 12 ћевонкама, свакој по 500 f. — да се удаду; 24 удовицама, свакој по 250 f. — 200 сиромасима, сваком по 30 f. — 200 Робовима, сваком по 20 f. — На мизерикор. Шпитал, да се један кревет обдржава 5000 f. — на један Крст. 300 f. — и које куда још до 5000 f. а универсална наслиједница је његова сестра. Тутори су П. Ђорђевић, Шишманоглу и мој Таст, и сваком је легирао по 1000 f. Магистрат нема у томе никакво теченије, и Тутори су зато скоро све легате досад исплатили. Нашло се у го-

товом новцу 82000 f. — — Ваша је Госпа с дечицама здрава и весела, и ви се за њом не брините; она је код вашега истиног пријатеља, и ја њу толико почитујем, колико вас љубим. Ваш мали Сава научио је по ђекоју Српску рјич[!]; а ваша је Госпа почела била Српски учити, па се опет оставила. Јесте ли састали са Добровским, и шта ради? — Пишите ми опет скоро, а вашој Госпи чините то чешће. Поздравио вас је Марковић, и ја вас љубезно поздрављам и остајем ваш

истини Пријатељ
Д. Тирол.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3391]

2.

У Темишвару 5-га Јунија 823. п. р.

Љубезни Пријатељу!

Писмо је било дошло од Илића из горњега Карловца, адресирато на овдашњег Трговца Василијевића, кој је то ваше писмо зато спалио, што му је Илић тако писао да чини, ако вас овде не нађе. Ја сам одономад Илићу зато писао, и надам се, да ћете од њега скоро писмо добити. — На III. Ч. Пјеснарице почео сам Пренумеранте скупљати, и стараћу се својски, да вам колко више скупим. Први је Пренумерант са 5 Ексемплара. — Од Мразовића је изишло опет једно ново *дело;* али весма макаронским језиком — дакле о књигама ништа више. — Бранковић је опет дошао. — Ваша је Госпа заједно с децом здрава и мало је као невесела била, што сте јој писали, да ћете се тако дуго бавити. Она једнако за Беч тужи; али ја сам јој обећао, да ћу се за свашто старати, па ако није рада код нас преко зиме бити, то ћу јој приличан квартир у граду наћи; за кост, праљу и девојку стараћу се како да буде наибоље и с' мањим трошком — за њу и за вашу малу Фамилију небрините се дакле нимало; ја ћу се за њи тако старати, као дасте и ви сами овде. Поздрављам вас и желим вам у свачему напредак, и остајем

ваш искрени пријатељ
Дим. Тирол.

Мили Мои Земляче како я тако и Нашъ Свети изкрено васъ люби и поздравля желећи васъ у добромъ Здравию, и Наскоро у Банатъ видіти

остаем вашъ
Јоаннъ Марковичъ
Добрняць.

П. П. На Пјеснарицу скупијо сам већ 20 Пренум: по 4 f. то є 80 f. и надам се, да ћу 100 Прену. сакупити.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3392]

3.

У Тамишграду 21-га Септемвра 823. (: п. Р. :)

Љубезни Пријателю!

Ја сам се одономад са Светим код Јове Марковића састао, и казао ми је Свети, да ће вам ови дана одговор на Шишкова заједно с копијом његовога писма послати. А за књиге му мило, што ће добити, и каже ми, да ће Воњном општеству зајем тај вратити.

Овога сам љета начинио још једну мапу, па кад је тако, као што сте ми писали, то ћу на вас чекати, и вама обадве дати, да и ви у Рус. оправите како знате. — Ја сам држао, да је Руски Елч. *Головкин*, а ви га назначујете с Р * * —; дакле је други, и у Шеми добро не стоји.

С Депутацијом Школском посвадно сам се поштено, и ако се састанете (кад се вратите) с богатим Берићем, и о школским књигама разговор поведете, то ће вам он имати шта казати. Особито сам у овој прилици Аси-Марковића лепо накитио. — — — —

Ове године добили смо у Литератури више производа: 1.) Мразовић је списао *Начинъ Домоводства* Славено-Српским наријечијем, и то мало горе од Магазина. 2.) Вуић је превео и издао *Правоучестелное Училище*, с којим потврђава истину ваши ријечи: да је код наши Списатеља прва књига боља од друге, друга од треће и т. д. јер ова његова последња књига

је најгора. 3.) Архимандрит Боко-Которски списао је *Живот и приключеніе свое* доста прилично; али је опет гдишто макаронизирао. 4.) *Историја* је Магарашевића изишла, али ја је нисам још добио, нити о њој што судити могу. Он издаје сад опет *Лѣтопис*, који ће изгледати као Давидов. Забавник и обећава га сваке године издавати. 5.) Видаковићев *Љубомир* (: III. Ч. :) је изишао, и писао сам Магараш., да ми га пошље, да видим, шта је на вашу Рецензију одговорио. — — — — — 6.) Ђурков. — *Право наслѣдія* је изишло, и право има мој побратим Д., што ми пише: „Престале су Новине (: Србске :) и наши су се књижници почели опет утркивати, који од кога боље да макаронизира; особито се Ђурковић у томе сад показао, и са својом књигом: *Право наслѣд:* превосходный степенъ заслужио а Ђурковић вели у своме предговору, како да ми немамо основане Граматике, и како да нико не може чисто писати и т. д. па зато да неће никоме одговорити; ако се трефи, да га који у језику рецензира. — Баш добро, што се штампа Српска Грам. Немачким језиком, и ова ће, мислим, дати повода, да ће млоги, а и гдикоји од наши књижника, друкче почети мислити, и једанпут на мешовити језик мрзити. — Сад о књигама ништа више — — — — — Штета велика што немамо Новине. Збиља! како би било, кад би ви за Редакцију рекурирали, и Новине Српске издавали. Ја мислим, да би ви то желили, али мож' бити да мислите, да не ћете као Турски поданик декрет добити. Ортачити се ваља, па ће све лако бити; ми ћемо се о томе, кад се састанемо, више говорити. — — —

Чујем да је Давидовић зло прошао: неки опет кажу, да то није истина, него да је он Директором постао, и у Србији Типографију увео.

Молим, одпишите ми, код кога се могу Српска слова у Бечу добити, и колико сте ви за вунту платили. Ја сам рад неколико вунти слова да купим, да Хел * * * сам наштампам. —

Ваша је Госпа заједно с децама здрава; и преправља се, како ће (: опет код мене, ал у другој соби, гди ће мање дрва потребовати :) зимовати, и вас на печено прасе дочекати. Досад је она свагда новаца имала, и да је Савету, која је доста преварила и вас коштовала, онда таки, кад је напоље дошла, одпустила, те би још новаца имала, нити би морала зато вас узнемиравати. Али се ви зато опет не бринните. Ја сам тако уредно, како сам најбоље могао, и Госпи вашој казао,

да она вас и никога зато без нужде не досађује; јер ћете ви и тако скоро к нама доћи. Ал будући да вас је она толико пута већ увредила, то ваља зато да је казните, и кад дођете за штраф недељу дана шњоме да не спавате, да зна и да памти, како ће она новце искати, да може у Беч ићи.

Сад поздрављајући вас љубезно и желећи вам, да скоро ваше послове свршите, и к нама на печено прасе и леп бермет (: ове године тако је добро вино родило, да ће се и у Рекашу Ausbruch правити; дакле бежите једанпут из тога предела, гди ова славна медецина доста нероди:) остајем ваш

истини пријатељ
Тирол.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3393]

4.

У Тамишграду 10-га Октомвра 823. (п. Р.)

Љубезни Пријатељу!

Ви сте ради да вам Госпа ове јесени у Беч отиде, а она опет на тај дањни пут сама неће да се упусти, и воли да вам толики трошак заштеди, и с вама се овде састане, кад ви и тако на пролеће доле доћи намјеравате. Ви сте мислили за цело, да ћете у Бечу вашу Госпу загрлити и вашу дечицу пољубити, а да то бити неће, увјерићете се и из њезинога писма; зато преправите се само добро — јер се и ми справљамо, како да вас на печено прасе дочекамо — ал у кућу к Госпи вашој тако лако непустимо. — Што се пак мене тиче, у свачему сам готов за љубав и пријатељство ваше по могућству моме учинити; а будући да она за сад помоћи моје не потребује, то јој дакле немам шта ни учинити.

Копитар ми је ови дана писао, да на *влашка правила* (ко́рмчая) не заборавим; и ја му с овом поштом одговор шиљем, како да нисам ту књигу нигда наћи могао; него да сам ону конфисцирату, за коју сам вам писао, из црковне Библиотеке узајмио, да видим шта у себи садржава. Та је књига у Терговишћи (а не Сибину) 1652. године печатана, и гледаћу, да

му је на које време пошљем. Послаћу му и један стари влашки *Ѱалтир*. — — — —

Свети је оздравио, и одговориће ови дана Шишкову, а вама ће копију његовога писма послати. Истина да је Балашескул постао Буковински Владика; али се за остале Владике ништа не чује. Власи се још једнако буне, и по својој прилици реузираћеду. —

Ево вам и Бачванске девојке: и Сави нисте зато ништа дужни, него ћете мени Елвецијуса за новце донети.

Кад се вратите, донесите ми једно 10 фунти Српски слова за Ел —, а што буде, ја ћу вам с благодарношћу платити. Одпишите ми, гди се Грам — штампа, и шта је у њој Дк. Фатер радіо? и јестели што око предговора радили? —

Будите ми здрави и весели и остајем ваш

искрени прија.
Тирол.

In der Eile.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3394]

5.

Љубезни Пријатељу!

Данас је добио Немачки Владика писмо из Беча, да је Цар наше Владике (пре што се било чуло, онда и је само наименовао,) потврдио; Кенђелца у Темишвар, некога Регимент-Патера у Вршац и т. д. а све је друге, што је Митрополит у Синоду (без царскога Комесара држаном) одбацио. Радивојевић и Бранковић иду у Намастир; а за Нестора није нам могао нико ништа казати. Код Кенђелца био сам данас, и показао ми је једно писмо, што је добио од некаквога штатскога Савјетника Орлоја из Петерсбурга; али од Шишкова још ништа. Кад постане Владика, каже ми, да ће тек онда Теологију своју на свет издати. Питао ме даље за вас, гди сте и шта радите; и поздравља вас љубезно.

Они дана био нам је овде и Г. Јеврем, Милошев брат; и ја сам код њега двапут био. За вас ми је толико казао, да вам је Милош писао, да почекате (у Земуну), док друго писмо

од њега непримите. А Теодоровићу је казао, да ће се шњим (о његовом послу) разговорити, кад се из Меадије врати. Јова Шарковић био је непрестано код њега, и казао ми је, како се шњим о вама разговарао, и како се Јеврем мало и срди, што сте друге Знаменитије људе у Пјеснарици изоставили.

Вуић је из Темишвара отишао; јер су му млоги говорили, да се не срамоти. Кад су играли *Сестру из Ирига*, то сам био и ја у Театеру, и могу вам казати, да су Дилетанти весма добро играли; него се он сувише кривио, па то још није доста, него се у трећој Сцени у Чакшири попишао па тако на поље изишао, да с попишаним Чакширама ролу своју изговори. Зато су га млоги изобличили, и савјетовали му, да више комедије у Темишвару не прави. —

Тај је комад с Мађарскога преведен; а није оригинал, како што нам је он казао. Теодоровићу је за мене говорио, да сам и ја као и ви, и да једнако мислимо, па зато није ктео са мном о језику да говори. Запитао сам га једанпут, како се Српски *Отечество* каже; а он ми је одговорио, да отечество (patria) не може се друкче казати, нег отечество. А кад сам му доказао, да је то Руски, онда ми он одговори, да ће он опет зато све тако писати, као што је и досад, и да он боље Српски незна; ал се зато опет неће нигда по вашој Граматици владати.

Ако мислите, да ће ми Господар Милош неколико Ст. — Пара за моје две Мапе дати, а ви му и подајте, и новце с' првом приликом пошљите ми. За мапу од Србије надам се, да ће што бити, али опет молим, да ми таки одпишете, како ћете шњим о томе свршити. Ако Господар Милош зактева, да тамо дођем и тамо Мапу да узрадим, то ћу и то учинити, ако ми да трошка и пасош ми извади. —

Молим, пишите ми скоро што ново и добро, и јесте ли ви здрави. Онај рест од кормчила можете ми преко *вексле* или преко некаквога трговца послати; а како ћу ја проћи што га нема, видићу. Доста да сам ја Копитару со тим љубав учинио.

Поздравите ми вашу Госпу и малога Саву и препоручујући се вашој љубави остајем ваш

У Темишвару 24-га Јунија 824. (п. Р.)

Искрени Пријатељ
Дим. П. Тирол.

П. П. Збиља! — кад ћемо Граматику и III. Ч. Пјеснариц добити? — Дођите нам скоро, да посјетимо Светога. —

Горњи. —

[Споља:] Wohlgebornen, Hochgelehrten Herrn
Dr. *Wuk Stephan Karaczich*
per Adresse des Herrn Basilius Basilievits.
in *Semlin.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3395]

6.

Љубезни Пријатељу!

Онај Доктор из Рекаша, коме сам ја ови дана, *Звекана* послао, јавио ми је, да ће се вама за љубав сам потрудити, и неколико пјесама (Шокачки) преписати, и колико скорије послати ми ји. А учитељ, коме сам ваше две (прве) Пјеснарице послао, поручио ми је, да ће ми најдаље до последњега овога месеца послати Пјесме. Од Перишића учитеља из Винче, нема ништа; него на срећу наоди се овде један Бугарин (из Винче), кој је шесту Латинску школу свршио, и мени обећао, да ће ми доста Бугарски пјесама преписати: тај ће моћи и *Оче наш* и *Блуднога сина* лако на Бугарски превести. Од неке слушкиње (Бугаркиње) такођер ћу неколико пјесама ови дана преписати, и вама (пробе ради) и све заједно послати.

Теодоровић није могао Пасош добити, и зато је наумио у Н. Сад на Видаковићево место доћи; али ја Пасош за Србију добијам, и тако намеравам последњега Октомбра у Шабац отићи, и тамо Г. Јеврема посјетити, и после тога оданде у Крагујевац, Г. Милоша видети. Овом приликом можете ме Г. Милошу препоручити, и јавити му, да сам рад једну мапу од Србије начинити. Даље вас молим, да ми таки одпишете, јели савјетно тамо (највише за ту ствар) и ићи.

Ја би желио, кад бисте тамо каквога Гравера нашли, кој би моју мапу Баната исекао; и молим, упитајте се, пошто би је исекао; ако се нећу помоћи, а оно ће слиједовати Писмо на Ал.....*—

Ови дана био сам код Светога, и шњиме доста које шта диванио, међу којим молио ме, да му таки јавим, ако ми ви што гођ о оном што се њега тиче, успишете.

Збиља кад ћу добити Граматику? кад ли I. Част Пјеснарице? — У новинама још је нисам видео објављену.

Ја се надам да ћете скоро *Журнал* објавити; а за Пренумеранте немајте бригу.

Сад поздрављајући вас и вашу Госпу и љубезну вашу дечицу остајем с високопочитанијем ваш

У Темишвару 10-га Септем. 824. (п. Р.)

искрени Пријатељ
Димитрије П. Тирол.

П. П. 1.) Молим, изручите поздрав мој Г-дну Копитару. —
2.) Молим вас такођер и за једну Граматику Немачку, но најновију да ми купите, и јавите шта коштује, да вам таки новце с благодарношћу пошљем.

[Споља:] Wohlgebornen, Hochgelehrten
Herru *Wuk Stephan. Karaczics*
Dr. der Philosophie und Mitglied
mehrer gelehrten Geselschaften pr.
Adresse des Herrn *Th. Demeter Tyrka*
Grosshändler
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 12. Октомбра (р.)

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3396]

7.

Љубезни Пријатељу!

Граматику и Пјеснарицу од Јоце примио сам, и фала Вам; али ћу молити, да ми још коју Гра. пошљете, ер сам обећао једну *Холебранту*, Мађарскоме Списатељу поклонити.

— Од Србије сам се засад оставио, ер сте ме ви мало поплашили; али кад буде време — ићи ћу тамо, да једну мапу од Србије начиним. — Ја знам, да ће Гравер доста искати, што ће моју мапу исјећи; али га опет треба запи[та]ти, да знам што ћу радити. У Пешти састао сам се с Мустарским, и он ми је рекомандирао једног Србина Гравера, кој би моју мапу по својој прилици јевтиније исјекао. — Ово моје објављеније је онако изишло, као што је цензуру пасирати могло; а а је још онако изишло, као што је био Петровић поправио н. п. *исполнити* мјесто *испунити* и т. д. те би млого смјешније било. — Молим, скупите ми Прену. па кад мапа изиђе, онда ћемо и А. и Шишкову и Вол. општеству по неколико Ексемплара послати. — Ја сам већ неколико бугарски пјесама добио, и сад ми преводи некакав канцелиста Бугарин и *Оче наш* и *блуднога сина*, а кад још од Мештера и љекара из Рекаша шокачки пјес. добијем, онда ћу вам све заједно с дележанцом послати. Ево што ми је љекар писао: Na vashe meni poslato pismo od 20. octobra imadem Vami ovde prijatelski odgovoriti, da sam poslatog *Zvekana* od Gospodina Vuka Stephanovicha radostiom primio. — Za koju ljubav zahfallan jesam. — Sto se Mestra ovdashnjega doticse, to mogu Vami ovde toliko na znanje dati, da sam s takovim vishe puta vech zbog isti piesama govorio; ali buduchi da josti Mestar vishe vrimena ovog ljeta bolestan bio jest, a drugo da su ljudi Rabacsie sveg ljeta u polskim poslu bili, iz kojeg uzroka dakle dosada njese nista moglo preduzeti. — No sada ako se nevaram, mislim da che se jsto djello preduzeti mochi, jerbo je Mestar za sada u boljem zdravlju, a drugo ljudi sada obzimu nemaju polskog posla, j tako mislim, da che se lasno mochi Gospodina Vuka volja izpuniti. — Sto se mene pak doticse, to budite uvjereni, da smoje strane nista zaostati neche, nego vishe ktome j samchu nekolīko Slavonski pjesama priloziti, skojm najdalje ostajem sebe u Vashu dalshu ljubav preporucsujuchi, i molim obznanite Gospodinu Vuku 1000 puta moju pozdravu

U Rekashu 29—8-b 824.

Vash ponizni i dobri
prijatell Deak mp. ljekar.

Видаковић се за сада, како што чујем, у Земуну наоди; Мустарски ми је казао, да је он Несторовића молио, да му

ћегоћ мјесто за учитеља даде. — Светоме сам ваше поздрављење изручио, и он чека, да му што пишете. — Молим, пишите скоро, и поздравите ми вашу Госпу и вашег љубезног сина и кћер, и препоручујући се вашои љубави остајем ваш

У Темишвару 30-га Ноември̃иа 824. (п. Р.)

истини пријатељ
Дими П. Тироли.

[Споља као па претходном]

[Напомена Вукова:] одговорено 21/9. Јануар. 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3397]

8.

[На писму Атанасија Симоновића из Темишвара од 22, Фебр. 1825.]

Додатак.

1) молим, овоме човеку да штогоћ одговорите из његовога писма можете видити, шта оће? али ја не вјерујем, да ће он моћи *прибѣжище* у Русији наћи.

2) Ја ћу вам, мож' бити, једну свилену женску аљину од брилиантина с том молбом послати, да је дате фарбати Rosa (и чипка се мора фарбати), и послије тога да дате Шнајдеру, да је начини nach der letzten Façon. А што ћу бити дужан, оћу вам новце одма послати с благодарношћу. За овај комесион особито вас моја жена моли.

3) Ембер Лаза, који још добра бермета има, све једнако бунца и лупа; а особито се онда срди, виче и псује, кад му кажем, да сте већ *Буквар* штампали, и њему га посветили.

4) Ако сте каку Рецензију о Српск. Пјесмама, или друго што из Göth. gelehr. Анцаигера добили, то ми пошљите, барем у препису, молим вас.

5) Свети није добио из Петребурга још ништа. Не знам, оће ли се кадгоћ његова *Црквена Историја* печатати.

7) Гледајте, да нам дођете што скорије; код мене је за вас свагда приправљено.

6) Ови дана је наш ђакон распитао за мјесто вашег пребиванија, али не знам из каквог узрока.

8) Молим поздравите ми Стејића љубезно, и питајте га, ће ли што бити с његовим преводом.

Софр. Стефановић, г. Јова Марковић и сви укућани вас и вашу фамилију поздрављају љубезно.

ваш искрени
Тирол.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3398]

9.

У Темишвару 23-га Априла 825. п. Р.

Љубезни Пријатељу!

На толика моја писма и молбе једва одоном доби из Рекаша од Мештера једну свезу, у којој има 32 Шокач. Цјесме, међу којима наћи ћете доста, баш по жељи, и о *Коледу*. Поред исте свезе послао ми је и *Др. Деак* неколико Шокачки пјесама с тим додатком, да Вам поздравлење његово изручим. А да сам неколико *Шокачки и Бугарски* пјесама из Бешинове од ондашњега кнеза (доста поодавно) добио, мислим, да сам вам већ јавио. Све ово дакле ћу да вам по *Г-дину Гоздају* који одавде друге недеље у Беч полази, јамачно послати. Он ће пакет на вас адресирајући оставити код *Г. Тирке* оставити, и зато се ви тамо по који пут и упитајте. — Но будући да су ове Бугарске пјесме у Бешинови скупљене, и тамо по свој прилици сачињене; то мислим да није излишно знати, под ким и у које су се време ови Бугари у Банат преселили. *Франц Гризелини* (у првом писму I. Ч.) овако говори: Auch zog der Bischof Stanislovits viele Familien seiner Katholischen Laudsleute aus der Bulgarei, welche nicht wenig Reichthum ins Land brachten, und sich in zwei Kolonien vertheilten, deren eine zu Veinga (друкче се и Терезиопел зове) die andere zu Beschenova sich niederlies. Für ihre geistlichen

Bedürfnisse, wurde denen zu Beschenwa ein Pharrer ihrer Nation zugelassen, der zu Rom in Propaganda erzogen war. Преселеније ови Бугара било је дакле у год. 1736. — Ако што од некаквога ученога Бугарина, кој ми је обећао у вашем *Додатку к Сравнителном Рјечнику*. Бугарске рјечи поправити и нешто у Писменицу додати, добијем: то ћу вам по првој прилици неизоставно послати зато, јер сам увјерен, да вас све ово интересирати мора.

С пренуменацијом или боље рећи с прошњом нема ништа, па зато ћу морати моју Карту на препоруку Г. Магарашевића некаквом Чивутину Граверу, кој је многе ствари (Националне, Српске) лепо изрезао, дати, да је исјече; и мислим, да ћу се с њим лако погодити моћи. Тога ради молим вас, да ми је с првом приликом натраг пошљете, или кад ви к нама дођете, као што сте обећали, да је са собом узмете, и још к тому да ми и ваше Пјеснарице (I, II, и III Ч.) и неколико обећани Граматика донесете, а што ћу за све то дужан бити, ћу вам платити или ако ви сами недођете, новце вам одма послати, и то поштено и с благодарношћу. Ја сам моју Граматику оном Мађарском Списателју већ одавно на дар послао, и тако се ње сад лишавам; но будући да и ја једну имати морам, то је дакле нужно, да ми ви ту љубав учините, и барем *једну* да ми пошљете.

Аџи Марковић и не мисли вам две пјеснарице натраг дати, или за њи платити, него све иште још једнако и прву част да му дам, ал' нек чека, добиће — — — —

Од младога Шербана, кој је више пута са вама био, разумео сам, да ви на Немачко-Српски Рјечник радите. Дај Боже, да колко скорије на свијет изађе. Молим одпишите ми, ћели што бити са *Журналом*. Ја би желео, да се ви тога посла примите *и мјесечни Журнал* издајете.

С претказатом свезом добићете о неколико *српски рјечи*, које сам ја за ваш Речник скупио. Ја сам те рјечи онако написао, како се говори, но треба знати да се *млоге* и наопако изговарају као н. пр. *бикуље* место *викуље*, или *бузова* мјесто *зова* и т. д. — А да се мало смијете то ћу вам и пашквилу за нашег *Бокалисимуса* послати.

Глас, да сте ви члан ученога Гетинскога друштва постали, разнео се по Банату и Срему на велико удивленије; а ја у пркос вашим мрзитељима желим, да би вас и друга

учена друштва на похвалу своме Роду декорирали; јер ви то праведно и заслужујете. —

Ваш синчић, коме сте пре два месеца бабиње чували, нека 100 живи, и да Бог да, да он свом оцу у свачему подражава, и да га достигне, да би се тако род и шњима, као и с његовим оцем, дичити могао.

Збиља! јели онај Комисионер моје књиге већ распродао, и оћу ли од њега што добити.

Сад поздрављајући вас, вашу Госпу, вашега љубезнога Сина и Ружу, и препоручујући се вашој љубави остајем ваш

Пријатељ

Димитр. П. Тирол.

[Споља:] Wohlgebohrnen Hochgelehrten
Herrn *Vuk. Steph. Karadschitsch*,
Doctor der Philosophie und Mitglied mehrer
gelehrten Geselshaften pr. Adresso des
Herrn *Theodor D. Tirka*.
in *Wien*.

[Напомена Вукова:] одговорено 17/29 Јулија 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3399]

10.

Љубезни Пријатељу!

Атан. Симоновићу, мом земљаку и присном пријатељу, који намерава у Русију полазити и тамо своју срећу тражити, дужан сам помоћи и пријатеља му наћи, који би су му овај пут (с чим гођ могу) олакшали, упутили и с рекомендацијама га снабдели. Зато вас и ја љубезно молим, да би сте овом младићу у свачему помогли, упутили и добро га препоручити (свуда) благоусрдствовали.

Светоме е ови дана Г. Стојковић у име Шишкова писао, и Црквену Историју и оне његове рукописе закгева, да се тамо пошљу и штампају; и тако дакле оне све ове ствари по претсказаноме младићу послати намерава, и овом ће се приликом овај младић обвезати. А при том да ће му Свети и рекомендацију на Стојковића и Шишкова, а то исто чиниће и Манојло из Вршца, па тако ће се он на пут опремити.

Молим, да ми на ово и на мое последње писмо одговорите и јавите, јестели пјесме, које сам вам послао, примили. Поздрављајући вас и вашу Госпу остајем ваш

У Темишвару 22-ог Јулија 825 п. Р.

искрени пријатељ
Дим. П. Тирол.

[Споља:] An Wohlgebohrnen Hochgelehrten
Herrn *Wuk Steph. Karadschitch*,
Doctor der Philosophie und Mitglied. mehrer
gelehrten Geselschaften.

[Напомена Вукова:] одговорено 17./29. Јулија 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3400]

11.

Љубезни пријатељу!

Ево имена свију Принумеранта:

[Штампано у Даници за г. 1826.]

Свега дакле 60 Пренумеранта. Ови су се код мене подписали, а кад књигу приме, онда да плате. А ја вам од моје стране добар стојим, како књиге дођу, да ћу вам одма новце посредством Дележанца послати. Истина да су ми неки од ови и платили; али сам ја мислио, да ће боље бити да вам новце у једанпут пошљем.

Ако је Милоје Радоевић моје књиге распачао, то пишите му, да новце вама пошље; а ја ћу се с вама послије лако намирити.

Ја сам Граматике и Пјеснарице од Миловука доста поодавно примио. За Граматике фала вам; а за Пјеснарице послаћу вам новце.

Поповић, који вам је Оду сачинио, издао е и *„Слезы падше Болгаріе“* чисто славенски. По првој прилици послаћу вам еден ексемплар, да видите, шта ће један пут из тога детета (који још није ни 16 годину навршио), док науке сврши и сазре,

бити. — А шта учинисте ви с оном Одом? — оћете ли је дати и да се штампа?

Молим, учините ми љубав и пошљите ми и ону књигу: Volkslieder der Serben &&. а новце ћу вам све заједно с благодарношћу послати. Ако ми и коју Рецензију о Српском језику и о пјесмама (барем у препису) послати можете, то би сте ме онда са свим обвезали.

Поздравте ми Стеића, и пишите ми, шта ради с његовим преводом. — Милован Видаковић доћи ће нам колко сутра; он се погодио са Дадањом, да му децу учи и воспита; али не онако као што је Гојко свога Марка научио и воспитао.

Ове године био сам ја и моја жена код Светога у намастиру и Свети нас 4 дане господски частио. Он каже, да ће и своју Историју црквену на вас послати, да је ви у Петербург опремите. —

Симоновић није се још кренуо; али ће на пролеће јамачно одавде поћи, и вас посетити и одатле с препорукама снабђен у право у Петербург.

Молим одпишите ми, шта се код Ерменски калуђера за један табак плаћа, што се штампа.

Сад поздрављајући вас и вашу Госпу љубезно, остајем са сваким почитанијем ваш

У Темишвару 16-га Октоивра 825. год. (п. Р.)

истини пријатељ
Димитрије П. Тирол.

[Споља:] Wohlgebornen, Hochgelehrten
Herrn *Wuk Stephan Karadschitsch*
Doctor der Philosophie und Mitglid. mehrer
gelehrten Gesselschaften pr. Adresse des
Herrn *Theodor Dem. Tirka.* in *Wien.*[1]

[Напомена Вукова:] одговорено 13/25 Окт. 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3401]

12.

Љубезни пријатељу!

На ваша писма од 13. Окт. 3. Нојем. и 8. Декем. п. г. нисам вам могао до данас зато одговорити, што сам неколико

[1] Овако и даље.

недеља одсуствовао, а друго гледао сам, да вам најпре ваше новце за *Даницу* саставим, и пошљем, па тако у једанпут на све да вам одговорим.

Ја вам морам право исповедати, да нисам могао овде на ваш *Забавник* ни једног Пренумеранта добити; а будући да сам желио из свег срца и душе у помоћ вам притећи, зато сам 60. ком. *Забав.* и наручио; и по смислу вашега објављенија био би сам вам и новце послао, да сам само имао. — Имена *Назови-Пренумеранта* послао сам вам био зато само да и штампате, што сам мислио, да ћу моћи с тим књиге лакше раздати; и текер после, када сте ми ви онако чувствително писали, видио сам, да сам здраво погрешио. — Како сам ја с ваши *Забавници* прошао, није од потребе да вам кажем; јер сам и ја на своју ризику наручио, и зато се само по обећању моме и држати морам.

Будући да ми је ваш кум Г. Чокрљан за онај мали дуг, што сте ви у Апотеки заостали дужни, спомињао и од мене га више пута искао, зато сам му ја за вас 5. fl. w. w. платио, и конту од њега и Апотекара потписану узео; а вама сам по овоме Делижанцу 35 fl. оправио, и тако дакле још 20 fl. имам вам по другом Делижанцу послати. — Ја сам мислио, да још који дан причекам, докле би вам све новце саставио; али сам се бојао, да ми од вас укорително какво писмо недође. А зашт вам нисам новце саставити могао, узрок је тај, да нисам од ваши Забавника ни полак нов. извадио, а морао сам ови дана по учињеном уговору Граверу, који ми сад мапу сече 150 fl. положити.

Ако вам није право, што сам за вас Г. Чокрљану платио, а оно ми пишите, да знам.

Будући да ви нисте могли Светоме наручене Забавнике послати, зато молим, да му ви пишете, да и он може од мене примити. Ја имам и онако сувише, а ником не могу више да продам. —

Пишете ми, да вам јавим, шта Темишварци говоре о вашем Забавнику. Псују вас и грде свакојако, нити сам кога наћи могао, који би ми страну држао. Забавник треба да буде за Србље баш онакав, као што ми Мостарски казао, да садржава коекакве лакрдије; а не учене и полезне ствари. А како се мени Забавник допада, то ви можете лако знати, али опет на што други и то безумни највише вичу, треба да вам право кажем. Сви једногласно псују вас, како сте могли онако

славног и роду незабвеног мужа Раића дирати, као бајаги није слободно истину говорити. Ваш земљак Г. Јова и млоги други срде се на вас, зашто сте Стојковића тако нагрдили. Они мисле, да ви у одговору ваше Рецензије за оног Србина Стојковића разумевате, и велу да при свем тому ви нимало права немате. — Млоги опет вичу: каква је та Вељкова Биографија? Треба ли зар казати *„да му јебем матер* и т. д. и бадава сам ја њима говорио, да ви нисте житије *Наполеона, Канта* или *Шекспира* писали, него *Велка,* и то оригинално. — А опет некакав Шербан, којега ви без сумње још из Беча познајете, говори јавно, да сте ви тог славног мужа са тим више обезчестили; јер, вели он, не служи му ни мало на чест, што сте га само с леве стране — — описали, а славна његова дијела, која је он своме народу учинио, изоставили. Он вели, да је тога мужа боље од вас познавао, и зато може то говорити. — — Оне две народње пјесме и почетак описанија Српски Намастира допада се само Светоме; а млоги говоре, да то није ништа, може бити зато, да они вкуса немају таково што читати, као што би Видаковићеве Романе читали. А шта за нарјечије и ортографију говоре, то је по староме и онако, као што наш црни међед блебећа. — — —

Знајући да ви Српске *древности* радо прибављате, и да вас особито Бугарски *стари Рукописи* интересирати морају: зато сам ја један весма стари а редки *рукопис* на Бугарском нарчјечју од једнога путника за 10 f. Сребра купио. Овај је рукопис с минеиски слови писан. и има око 28 табака у 4-т. Почетак у њему фали и почиње се од *второга пришествїя*, које има 11 табака; за тим слиједује у једном табаку *поученїе.* После тога долази житије Св. Ђорђа у 7 Табака; па за тим у 5 таб. житије *св. Николе,* и у 2 таб. житије Св. Петке, а на крају у 1. таб. слово св. Отца Јоана Златоуста *о душевном наставленїю,* и у $^1/_4$ табаку опет слово св. Јоана *Злѣх женах.* — Артија је у овом рукопису дебела баш као паргамент, и гланцује се као Турска; а из њега види се да га је некакав калуђер у Солуну писао: „Съписа̀но сꙋ́ще солꙋнскїе цркве.“ које године не стоји. На друго место стоји опет: А҆ми̑ тькмо колкото на̀шь ꙋ̀мь пости́гна. и҆ написах азь Є҆ѵтимїе патрїарх т[р]ьновскїй.“ А ево штогођ из тог рукописа, да видите од прилике какво је нарјечије: А҆ми̑ зарадѝ това̀ и҆ны̀е бл҃вѐнїи хр҃тїане даиспра̀ви̑ самы̀ себѣси̑ д҃шьта. и҆ даꙗ̑ о҆чи̑сти̑ ѿ мнѡ̑гыте на̀ши тѐжкы грѣ-

хове: а̀мѝ дасѐ ѹ҆плаши̑м. чѐ нечю́хтелѝ чѐ неразбахтелѝ каквѝ дѹ́мы казѹва страшны. ӓми дастори̑м добро идасторим мл҃ти́ню. дахари́жеме ѿщо и̇̀маме ѿ ма̀лко малко, ѿ мнѡго мнѡго, даприглѐдаме работа“ и т. д. Сад друго: А̑мѝ Є̑ла̀те наподи̇̀рѣшно врѣме даꙗдете щотоѐ наготвено было̀ напр҃ѣ прѣди а̀да̀ма, та̀ Є̑ла̀те дасѐ наꙗдете съсла̀дка гозба а̑гг҃лска̀. Ако неби ви, или Г. Копитар за те новце овај Рукопис од мене узели, а оно мораћу га другом ком дати; јер сам потребит новаца.

Volkslieder der Serben ја морам имати, да покажем Темиштварским Дедаком, како учени људи уму вредна и заслужна мужа поштовати. — Гледаћу макар како, да вам могу новце за ту књигу послати. — Башъ добро, што је и Проф. Весели Српске пјесме превео; ал ми је то само жао, што му нисам осим Неделковића, ни једног Пренумеранта добити могао. Ја сам своје учинио, али забадава, љубитеља овде на таково штогођ нема.

Од Милоја немам још ништа. Молим вас, гледајте да можете ви од њега новце добити, и остале књиге да ми пошље.

Моја је мапа срећна. Ја сам се с Гравером једним, кој је од скоро из Кашавије овамо дошао, погодио и 150 f. му положити морао. Она ће се почети друге недеље радити, и по нашем Контракту мораће до послиједнога Јулија о. г. готова бити. Зато вас молим, учините ми ту љубав, и скупите ми што Пренумеранта и новце сретсвом Делижанца да ми пошљете. — Ону мању мапу послаћу вам по првој прилици јамачно, а на пролеће гледаћу да вам још друго штогођ (особито!) за спомен направим, као што сам и Симеоновићу, кој ће на пролеће за цело у Русију одлазити, начинијо.

Поздравите ми Стеића, и кажите му да сам му 30 Пренумеранта скупио, и био би сам му и више скупити могао, да ваши Забавници нису Тешишварце — поплашили. Друге недеље писаћу и њему, и послећу му имена Пренумеранта.

Молим вас љубезно, да ми с првом приликом пишете, пошто се код Јерменски Калуђера 1000 књ. у онаквом формату, као што су ваши Забавници, заједно с артијом и са свим, штампа. Мени је ово нужно знати.

Млади Српски Појета, Јова Поповић, родом из Вршца ове године слуша овде Појесију. Он издаје сад *седмострућни цвијетак* у стихове, и скупља Пренумер. по 40 х. Сребр. за

један Егземплар. — Молим, назначите ми из 28-ме строфе *други* и четврти стих, да се скромније начини: Може бити да ћу ја ону оду о свом трошку на пролеће штампати. — Ја сам Поповићу један *Забавник* дао, и он вам зато благодари, и вас љубезно поздравља.

Жао ми је, што ми неможете штогођ из Немачки Рецензија послати; али опет фала вам за ону једну из Петербурга учени Новина, што сте ми послали. Може бити, да ћу ја и то у своје мјесто — штампати.

У оном *Великом* писму, што е Свети пнеко вас пре два месеца добио, наимонован је Свети Членом ученога друштва. То ћете ви болѣ од мене знати. Свети је здрав и поздравља вас, и каже ми, да ће вас и он за ваш Забавник мало укорити. Мож' бити за ортографију? —

Демелићу у Пањову и Ценовићу у Ршаву послао сам ваше Забавнике још одавно.

Од Миловука примио сам 5 Егземплара *Огледи Св. Писма*; али ја немогу овде ниједан да продам, и зато послаћу вам и натраг.

Зубану писао сам досад двапут, али од њега немам још одговора. Ја сам чуо, да је он у Кикинди Комесаром постао.

Милован је већ одавно у Ђулведу код Дадања. Ја сам се шњим двапут само састао и разговарао. Он се на вас здраво срди; али то ми је смијешно било, кад ми је казао, да се он с вама у Н. Саду састао, и дасте му ви казали, да се кајете, што сте досад тако писали, и да ћете се у напред поправити, и ту вашу Ортографију са свим оставити. — Ја један неверујем, а нити може то бити. Казао ми је и то, да се и он здраво каје, што е свог Љубомира тако писао; али, вели, није он крив, јер су га други наговорили да тако пише. То верујем. Каже ми, да ће *Касиа* царица са свим другојаче писана бити, може бити да *Високо Сербски?* Његова Славенска Граматика је већ одавно готова; а ове ће зиме радити на Српску *Писменицу*, и каже ми, да ће бити мало боља од ваше. Видећемо, а ја само то кажем, да Ppopria laus sordet.

Ја вам имам по првој прилици послати *Огледи Св. Писма, Стихове падше Булгарие* од мл. Поповића, конту од Чокрљана, ону мању мапу, и још ако оћете и онај стари Бугарски Рукопис; а може бити, да ћу вам све то ја сам на печено јагње донети.

Ове године нема код црнога међеда ни бермета ни добра вина. А кад Емберу кажем, да ћете му ви зацело Буквар посветити, онда вас он највише псује.

На пролеће намјеравам и ја штогођ објавити. И моје објављеније нека буде баш онако кратко и суво (макар и опоро!) као што је ваше било. Нити ја наодим да је нужно у објављенију све пореду ставити, шта ће садржавати, баш онако, као што Бирташ са својим Шпасцедлом чини.

Ово је ново, да се моја Пуница на мене расрдила, и од чуда у други се свијет пре 3 мјесеца дана преселила. Бог да прости! баш добро што је ту будалаштину учинила.

Сад поздрављајући вас и вашу Госпу и вашу милу фамилију љубезно, с истиним високопочитанијем остајем ваш

У Темишвару 16-ог Јануара 826.

искрени пријатељ
Димитрије П. Тирол.

[Напомена Вукова:] одговорено 19./31. Јануарија 826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3402]

13.

У Темишвару 10-га Марта 826. п. Р.

Љубезни Пријатељу!

Како сам ваше писмо од 19. Јануара о. г. примио, таки сам други дан Г. Чокрљану с вашим писмом отишао, и од њега 50 f. за Пјеснарице ваше искао да ми плати; но како сам му ја то почео говорити и ваше му писмо показао, а он ми рече, да је он већ одавно по вашем налогу, незнам каквом Жолнају новце положио, и квиту од њега узео, и ктеде ми и квиту показати но није је могао наћи. Ја сам после тога зато Жолнаја питао, јели тако да му је Чокрљан 50 f. положио, а он ми рече да се не може опоменути, него да ће свој тефтер прегледати, и баш овај је узрок, што вам досад одговорити нисам могао, јер сам све очекивао, да ће ми он из тефтера показати еле и од њега до садъ још ништа. — Кад ви дођете, онда ћете сами зато гледати.

Тај Рукопис Бугарски послао сам пре осам дана на Г. Миловука, и кад га примите, видићете, да је баш онакав, како што сам вам га описао. — Послао сам вам и 24 Забавника. Зато ћемо се лако намирити јер ја вама 10 комада поклањам, а за друге платићете ми кад можете, или оћете. Молим вас сато да ми по првој прилици Volkslieder der Serben од Талве пошљете.

Молим, пишите ви Милоју, да моје књиге прода како може, само да ја коју крајцару од моје књиге видити могу.

Мило ми је, што долазите доле, па зато управо къ мени, за вас имам ја у свако доба доста мјеста и све што треба, и то све бадава; него само гледајте да раније дођете, да можемо на велики петакъ у Намастир отићи и тамо у великом друштству ускрсовати. Договорили смо се нас више и реч Светоме дали, да ћемо на Ускрс код њега печено јагње ручати, и кад би ви још дошли, онда би било баш добро. Одавде ја са мојом женом, Јоца Марковић, Кажимир и његов таст Стефа заједно с фамилијом, а из Вршца Васић и више, у тај дан ћемо тамо бити. Сад поздрављајући вас и вашу Госпу љубезно, са сваким почитанијем остајем ваш

истини пријатељ
Димитрије П. Тирол.

NB. Миловуку послао сам 4 Екс. Огл. Св. Писма натрагъ, а вама фала за један Ексемплар. Поздравите ми и Г. Стеића љубезно. Пишете ми да вам јавлам, кој Шербан је онако говорио, то знајте стари, а не млади Шербан.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3403]

14.

Љубезни Пријатељу!

Симоновић, за кога сам вам био лане писао, пошао је одавде данас после подне, и иде преко Беча у П.бург. Он ће вас с једним мојим писмом посијетити, и кад вам дође, молим вас да га својски примите, и за њега се мало постарате, да какву прилику за П.бург добије. Ако би му још

могли ту какав конак туне за који дан наћи, то би онда баш оно било, што му ја желим, да се кукавац не потроши. Земљак је мој, и пријатељ је мој, па вас морам за њега зато молити. Па ако би још и то код богати учинити могли, да му који што на пут да, онда би сте заиста велику задужбину учинили. Молим вас дакле будите му пријатељ, и препоручите га свакоме. Ако сте Забавнике ваше примили и при новцу се налазите, то му подајте молим вас они 13 f. да има више; јер Бог зна, шта му се путем још трефити може.

Шаљем вам објављеније о моме Алманаху, молећи вас љубезно, да га Родољубцима сообщите, и с пренумерацијом и понудите. Алманах ће овај осим назначени предмета и више важни ствари садржавати, као н. п, *о бузїяшким изворима, Светога и Шишковљева писма, отмјене и географическе достопаметности* и још *нешто,* које заиста свакоґ правог Србина веома интерезирати. Одпишите ми, како вам се ово моје објављеније допада. Јели доста суво, или опоро? — Што му драго; ја сам се вас држао. Ако што Пренумеранта буде, то молим, да новце на Г. Јос. Миловука у Пешту оправите, од кога ћете и књиге у назначено време јамачно примити. — Одговорите ми, како вам се допада у Ср. Љетопису *Поема Сербскомъ народу на год. 826,* коју је наш млади појета Поповић начинио. Поздрављаюћи вас и вашу Госпу љубезно, са сваким почитанијем остајем ваш

У Темишвару 2. Априла 826. н. Ст.

истини пријатељ
Дим. П. Тирол.

[Ориг. — на штампаном објављењу о Алманаху — у арх. С. К. Академије бр. 3404]

15.

Љубезни Пријатељу!

Овај је листодавац онај исти Симоновић, за кога сам вам преклане писао, да у Русију одлази. Свети му је лепу препоруку на Стојковића дао, а зато несумлям, да се неће ома ухлебити, како тамо дође. Ја му желим, као свом брату, да срећан тамо буде, и да сам у стању, то би му и ја какво

добро учинио, као што су га и други људи сад при послиједку подпомогли. Молимъ вас, кад дође, да га као мог пријатеља примите. Препоручите га и ви од ваше стране Стојковићу, или другом каквом вашем пријатељу. — Књиге ваше ваља да сте примили? Гледаите да нам скоро дођете, као што сте писали; јер с вама би заисто печено јагње боље ручали. Поздрављајући вас и вашу Госпу љубезио и с почитанијем остајем вашъ

У Темишвару 13. априла 826. п. Р.

искрени Пријатељ
Димит. П. Тирол.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3405]

16.

Љубезни Пријатељу!

Из узрока, што сам на онога човека из Призрена чекао да дође, и да ме шњим Кептенару састави, нисам вам могао до сада на ваше писмо одговорити. Видећи пак сад, да из свега ништа нема, то вам јављам:

1). Да се житије Емануела још није почело штампати, и по својој прилици, да е Кептенару тому узрок, јер није за тим баш толико одио. Већ одавно има два, или три Сецера, који српски слажу, али житије Еман. још тако стоји! — Ја сам Кептенару доста говорио, али сад пишите му што треба.

2). Ја полазим одавде у вторник; и тако нећу моћи коректуру држати, него сам оставио то све, како што сте ми казали, на учитеља Младеновића, који ће то, како што треба, свршити моћи.

3). Онај додатак је прошао цензуру и предао сам га Младеновићу: и у напредак, ако ћете што имати, можете њему писати.

Мој је Алманах готов, и донеће вам Сима Шићар 13. Ком. од који ће те послати 1. Шишкову, 1. Петрб. Академији, 1. Вољн. Обштеству, 1. Кепену, 1. Аделунгу, 1. Редакцији Медическог Жунала у Берлину, 1. Фр. Терезији Јаков., 1. Гриму, 1. Добровском (Exesuit). 1. Бемској Академији. — 1. ком. дађете

Копитару, 1. Стеињу и 1 вама. Ја ћу после свима овима писати, кад узимам времена, али, молим вас, пишите им и ви. — Јавићете ми, како ће вам се допасти Алманах, и шта ће о њему и други говорити или викати.

Поздрављајући вас и вашу Госпу љубезно остајем са сваким почитанијем ваш

У Пешти 9-ог Ноембра 826. по Римском.

истинити пријатељ
Дим. П. Тирол.

NB. 1. Незаборавите на Талва, да ми га пошљете.
2. Шта ради моја гриматика? Јели прешла цензуру, и шта мислите ви о њој? — пишите скоро.

[Спољa:] An Wohlgebornen Hochgelehrten
Herrn *Wuh Stephan Karadzits.*
Dr. der Philosophie Mitglied. meher
gelehrten Geselshaft.
Auf der Landstrasse № 291.
im rückwärts im 1 Stock.
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 12./24. Нојемвр.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3406]

17.

Љубезни Пријатељу!

Што вамъ нисам могао одма на ваше писмо од 24. Нојемвра одговорити, узрок је овај, да сам по Срему и којекуда путовао. У Земуну ме Г. Лазаревић Мојсило славно частио, и када смо изреднога бермета и Токајскога Аусбруха пили, то сам онда на вас мислио, и с нами заједно бити желео. О вами смо се доста разговарали; и ја вам сад слободно казати могу, да је Г. Лазаревић ваш прави пријатељ, и да га ја због тога љубим и особито почитујем.

Кад сам ктео из Пеште полазити, онда сам мислио, као што сам вам био и писао, коректуру од Еман. Житија на

Младеновића оставити, јер нисам бољега познавао; а кад ми је други дан млади Поповић дошао, то сам га к томе приуготовио и корректуру са свим на њега оставио због тога, што сам увјерен, да ће он све точно и вјерно набљудавати, како гођ да сам и ја сам тамо. Ја вам за њега у томе добар стојим, и тако се надам, да ћете и ви шњим задовољни бити.

Мило ми је да вам се мој Алманах допада; али ја опет зато знам да он није по језику онакав, као што би требало да буде. Ја се надам, да ће ми овај други мало боље бити.

Од ваши Забавника пошљите ми едно 20 ком. а ја ћу вам новце до идућег Пештанског вашара јамачно послати, макар ја ниједан од они непродао. Ја се надам да ће ваш Забавник добро проћи, особито због статистическог описанија Србије, које ће сваког правог Србина интерезирати; па ако би још и она мапа готова била, то бисте јамачно више добити могли.

Граматику моју остављам на вас, да е ви мало поправите и предговор јој начините, као што је и Добровски Пухмајеровој Граматики. Я знам, да би много боље било, кад би она читава била; али кад се нема довољнога цебана, то нека буде и тако. Ја вас молим, да се ви с Фактором за 500 Ексемплара погодите, и ако при новцу будете, да му едно 30 f. антиципирате; а ја ћу вамъ одма новце средством Делижанца с благодарношћу послати. Формат, слова и умшлог остављам на вас.

Ја сам рад Талва највише због тога имати, да могу овдашњим сметењацима показати, како уму туђини славног Учитеља Српског језика почитовати, и како смо му ми неблагодарни, што нас је научно правилно писати, и што нас је боље с просвјештени народи упознао и т. д.

Ако би каква рецензија на мој Алманах изишла, то вас молим, да ми је с првом приликом сообштите.

Поздрављајући вас и вашу Госпу и вашу Фамилију љубезно са сваким почитанијем јесам ваш

У Темишвару

25. Декембра 826. год. по Римском.

истини пријатељ

Димитр. П. Тирол.

[Споља:] Clarissimo ac Doctissimo Domino
Vukio Stephan. Karadzsts,
Philosophiae Doctori, complurium Eruditarum
Societarumque Membro Correspondenti
Domino mihi inpriniy collendo
Abzugeben auf der Landstrasse № 291.
im Hofe rückwerts im 1-te Stock
Wienae.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3407]

18.

У Темишвару 11-га Фебруара 827. по Наш.

Љубезни Пријатељу!

Г. Герман прошао је овуда одономад, и донео ми је тај радостни глас, да ме је Господар Милош милостиво наградио, и мени једну суму новаца још Јануара месеца оправио; но будући да ја до данас још ништа нисам видио, зато вас љубезно молимъ, да би сте о томе Г. Давидовића распитали, и својски се постарали да би ја скорије до могъ награжденија доћи могао.

Ја ћу Господару Милошу за ту високу милост у своје време, сиреч кад будем моје већ награжденије примио, и приватно и јавно — средством Будимских новина — благодарити. А још к томе за знак признателства ставићу у други мој Алманах нешто о Господару Милошу, које јамачно на превелику радост и чест премилом нашем роду служити; јер ће се ово мало управо као привјествије возобновленогъ Српског Кнежства под владенијемъ Господара Милоша Обреновића, врховнога кнеза и Господара од Србије сматрати моћи.

Молим, да ми с првом приликом јавите, како су ту мој Алманах примили, и ћу ли се надати моћи на други мој Алманах и отуда Пренумеранта добити.

Г. Герман, коме сам ја обећао једну мапу од Србије на велико и по новоме вкусу и начину израдити, советово ми је да и ја у Србију дођем, уверавајући ме, да би доста посла у новозаведеној српској Типографији нашао. — — — — —

Г. Демелић поздравља вас љубезно, и жели скоро разумети, у каквом се ви здрављу наодите.

Поздрављајући вас любезно с отменим високопочитанијемъ остајемъ вашъ

истини пријатељ
Димитрије П. Тирол.

[Споља:] *Из Темишвара од Тирола*
Високоученоме Господину
Вуку Стефан. Караџићу,
Филозофије Доктору, и учени Друштва:
Санктпетербурскога љубитеља Руске словености,
Краковскога, Туринско-Саксонскога и Кр. Гетинскога Члену Коресподенту
у *Пожаревцу*.

[Напомена Вукова:] одговорено из Беча 12./24. Априла.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3408]

19.

Љубезни Пријатељу!

На ваше почитајемо писмо од 24. о. м. у којем ме весма опако укоравате, нећу вам за сад друго ништа одговорити, него то едно, да прежалити немогу, што је *Милан Љубић правдић* ту погрешку, или боље рећи будалаштину учинио. Мени је ваша љубав и ваше пријатељство притежније, него ли да вам што гођ на ваше укоре одговорим. Ја вас увјеравам, да ја никад нисам мислио да вас увредим, нити ћу икада мислити да вас увредим, или да се на вас зашто срдим, макар ме ви десет пута горе још укорели и ружили, премда је и то за моје чувствително срце млого и сувише било. Да је своиствено паметноме човеку ономе, којега љубимо и почитујемо, и који је сваке похвале и почитанија достојан, у очи истину казати; то би вам ја у призренију тога доста, као и сваки други, који правду љуби, говорити имао. Али кад је тако, то мислим да ће ово доста бити, кад вам кажем, да сам ја за вашу љубав и за ваше пријатељство жељу вашу ома без сваког даљег расужденија испунио, и Г. Магарашевићу

данас мој одговор, као што сте ми ви написали, послао, да га у Љетопис стави. Па ако нужно буде, да ја од моје стране ради ваше обране противу Љубиправдића још штогод кажем, то изволите ми јавити, пак ћу ја све радо учинити, да се наши непријатељи само несмију. Ја се надам, да ћемо се још овога лета састати, па онда ћемо се о Љубиправдићевом поступку опширније разговарати, и вама, као свом пријатељу казати истину. А засада друго ништа нежелим, него да би ваша обрана противу мене и Љубиправдића онака била, као што се ја од свог пријатеља и надати могу.

Они 20 f. С. М. што сам ја од Г. Аџи Стојила већ одавно примио, послао ми је на дар Господар Јеврем, а не Господар Милош, као што вам је Г. Аџи Стојило казао. А оћу ли што и од Господара Милоша добити, то незнам; него вам толико казати могу, да сам ја и са тим, што сам већ примио, са свим задовољан.

Господару Василију Поповићу, главноме кнезу благодарење велико; али вама двапут веће, јер да ви нисте таио били, то знам јамачно да не би, мож' бити, ни паре добио. Ја ћу Госп. Поповићу, кад примим његово писмо, одговорити и за послати дар топло му благодарити.

Будући да сам рад још овога лета, да једну мапу од Србије на велико напишем; зато вас љубезно молим, да би сте Г. Стеића замолили, да вам он ону малу мапу, што сам вам ја у Пешти написао, с планвасом само и без сваке вештине препише, и да ми је с првом приликом пошљете. Ја ћу ту мапу дати, да се у Пешти литографира.

Кад се Српска типографија у Србији подигне, онда би желио и ја њој посла наћи; а што се тиче литографирања, то вам стојим добар, да би се и сад у томе показати могао. Ја сам то већ пробирао, и видим да ми од руке иде; а у Пешти надам се тај посао још боље научити.

Поздрављајући вас љубезно и желећи да ми ви све онакав остајете, као што сте ми и досад били, и као што вас љуби и високопочитује ваш

У Темишвару

30-ог Априла 827. по Римск.

искрени пријатељ

Димитрије П. Тирол.

П. П. Молим да прикључено писмо Г. Стеићу дате, и да вам он за пошту плати.

[Споља:] An
Wohlgebohrnen Hochgelehrten Herrn
Wuk Steph. Karadcsits
Doctor der Philosophie und Mitglied
mehrer gelehrten Geselschaften
Auf der Landstrasse № 291.
in *Wien.*[1]

[Напомена Вукова:] одговорено 29. Априла (по Нашем).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3409]

20.

У Темишвару 17. Јуниа 827. (по Нашему).

Љубезни Пријатељу!

1.) Ја вас увјеравам да сам новце примио и да сам ома после тога Госп. Поповићу писао и за онај велики дар му срдачно благодарио.

2.) Проба ми се од Грам. допада. Молим, изволите 1000 екс. дати штампати, и у коректури да је мало окршите и т. д. Друге недеље послаћу вам по дележанцу 40 f. Сребра, да калуђерима за штампу платите; а оно друго, што остаје, оћу вам до месец дана послати. — Не би ли добро било, да ви ону Резензију из Московскога Телеграфа штампате у ту Грамат. на крај? Ако нећете, то ми је пошљите да у Алманах ставим.

3.) Ја сам онај мој одговор Г. Магарашевићу у франкираномъ писму послао онај исти дан, кад сам и вама писао, нити је он њему доцкан доћи могао. Ако онај одговор и у другом Лѣтопису ненађем, то будите увјерени да ћу га онда морати у Алманах штампати, само да не буде по њиовој вољи — — — — — — — —

4.) Мапу од Србије нећу пре написати, до ми ви небудете саветовали.

[1] Овака адреса и даље.

5.) Истина да је Емануел. Житије с погрешкама нагрђено; и зато ми је весма жао, што сам ја на Поповића, од кога сам се више надао, коректуру оставио.

6.) Миловук послао ми 10 Буквар. Досад нисам могао ни један продати, него ћу и распоклањати и вама за њи новце послати.

7.) Ваша овогодишња Даница допала се највише вашим Антагонистама и веле да је велика штета, што је нисте љуцки написали, т.ј. што није са старом ортографијом и на Сремачком нарјечију. Географическо-Штатистическо описаније Србије допада им се јако и фале вас здраво; али ја опет зато нисам могао више од 10 екс. распачати. И Емануел. Житије допада им се; али не тако као ваша Даница.

8.) Поздравите ми Г. Копитара, и кажите му, да сам разумео, да један Г.... има једну стару Српску књигу (каква је незнам), која је с дрвени слови штампана. Кад је добијем, оћу му јавити. — Одономад добио сам: ЗАРЧАЛО ИСТИНЄ МЄДЧАРКВЄ ИСТОЧНЄ И ЗАПАДѢНЄ ОДДОМ КАРСТУ и проч. (: 8vo 106 flio У МНЄЧИЄ штампану год. 1715.:) и почиње овако: Кадгосамсе споминѹо (разборити щиоче) Источне царкве свете прошаста раскоша дѹшевна, и тилесна, а садашѣне и т. д.

Ова је књига на Далматинском нарјечију, и говори о расцепленију источне и западне цркве.

9.) Јуче је био код мене Г. В. Демелић, и данас је одавде у Пешту пошао. Он је мени дао 6 Екс. Српс. Рјечника, а 15 Екс. узео је собом да остави код Миловука на продају. — Чуди се Г. Демелић, што му нисте писали, од како сте се из Србије вратили.

10.) Свети ми је говорио, да ће дјела садашњи Списатеља рецензирати. Ако буде истина, јавићу вам.

11.) Поздравите ми Г. Стеића, и кажите му да ћу му одговорити и новце му съ првимъ Дележацомъ послати. —

Поздрављајући вас, и вашу Госпу и вашу љубезну фамилију са сваким високопочитанијем јесам вашъ

истини пријатељ

Димитр. П. Тирол.

[Напомена Вукова:] одговорено 15. Јулија.

[Ориг у арх. С. К. Академије бр. 3410]

21.

У Темишвару 27. Јунија 827. по Нашему.

Љубезни Пријатељу!

Будући да се моја Граматика помоћу Г. Балана издаје, то молим, да се на Titel-Blat штампа: *Трошкомъ Г. Аћима Балана, Кр. Универзитетског књигопродавца и Темишварског књи[го]везца.* И ако је Titel-Blat већ штампан, то нека се по другипутъ штампа и ово у њега дође. Изволите и имена ови Назови Пренумеранта у Грам. штампати. Овде вам шаљем 150 f. В. В. и од ови новаца изволите, молим вас, Г. Јовану Стеићу 50 f. дати; а съ оним другим антиципиранте Типографији за моју Грам., која се без сумнѣ код калуђера већ штампа. Кад буде последњи табак готов, то имаите љубав и пошљите ми рачун, да би вам новце оправити могао. А Будући да сав трошак за ту Грам. даје предсказани Г. Балан, зато ћете књиге, кад готове буду, управо на њега оправити; јер смо ми такав уговор закључили. За вас ћете толико ексемплара задржати, колико нужно буде. Молим вас да ми по првој прилици за ову Грам. одпишете и поздрављајући васъ љубезно остајем с високопочитанијем вашъ

истини пријатељ
Димитр. П. Тирол.

П. П. Сутра ћу бити код Свет. и тамо ћу за ваше здравље 5 час. минешког Аусбруха испити.

[Спољa:] *Von Dem: P. Thirol*
An Wohlgebornen, Hochgelehrten Herrn
Vuk Steph. Karadczits
Philosophie Doctor und Mitglied mehrer
Gelehrten Geselschaften, pr. Adresse des
Hr *Theodor Demeter Tirka*
in *Wien.*[1]

[Напомена Вукова:] одговорено 15. Јулија (по Нашему).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3411]

[1] Овака адреса и даље.

22.

У Темишвару 3-ог Августа 827. (п. Рим.)

Љубезни Пријатељу!

Ја сам у намјерењу одавде друге недеље у Пешту полазити, и зато вас љубезно молим, да ми ону Рецензију препишете и по Вашарџијама у Пешту на Г. Миловука пошљете. Ако се тамо спомогнем и мој Алманах штампам, то ћу онда јамачно ту Рецензију у њега ставити; али ако по несрећи мој Алманах изостане како гођ ове године, то ћете онда гледати да се та Рецензија уз Граматику штампа.

Молим, пошљите ми по Вашарџијама печатане табаке од моје Граматике, да видим — — — Кад буде готова, то подајте онда и Umschlag, али само за 500 ексемплар. штампати. Ја ћу вам зато као и за све благодаран и обвезан заостати.

На Даницу надам се да ћу доста Пренумеранти скупити и новце вам послати. Пишите ми, шта вели Г. Копитар за ону Далматинску књигу.

Од Господара Милоша још ништа, нити се од њега више што надам. Поздрављајући вас и вашу Госпу љубезно и желећи да вам она дуго живи и још једно два или три сина роди с почитанијем остајем ваш

истин. Пр.
Дим. П. Тирол.

[Напомена Вукова:] одговорено 11./23. Августа.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3412]

23.

У Пешти 17./29-га Августа 827.

Љубезни Пријатељу!

На оној проби бијаше записано за 1000 Ексемплар. 15 f. Сребр. с артијом; али судећи по Будимској Типографији на-

дати се могу, да су и Калуђери цијену побити морали, па да ће они тако и мени у рачун мање ставити.

Ове зиме гледаћу, ма како да Граматику моју сврщим и вама је пошљем да је штампате, да би тако до свога циља доћи могао. За овај *Комад* је мени за сад довољна утјеха, кад ви кажете да је *добар;* а за друго се нимало нестарам, јер се надам, да нећемо (:ја и мој Ферлегер:) млого изгубити моћи. — Молим вас само љубезно да ми га по првој удесној прилици пошљете.

Мој ће се *Алманах* ове недеље почети штампати, и зато гледаите, да ми ону Руску Рецензију скоро пошљете, да је у Алманах ставим. Ја признајем, као што сам вам и пре казао, да је то управо за Алманах, и зато се надам, да ћу због те Рецензије неколико Ексемплара више продати.

Овога вашара Љетопис није изашао, него ће будућега вашара у једанпут два. Надам се да ћу у њима онај мој *одговор* наћи; ал ако не, то вам на моју чест кажем, да ћу га ја онда уз мој Алманах штампати.

Чујем, да је овде некака књига под заглавијем: *Хеликон* изашла, и да вас у предговору нћном списатељ изобличава. Гледаите, да је скоро прибавите, и да му — ви ћете то најбоље знати.

Поздрављајући вас, вашу Госпу и вашу фамилију љубезно, и препоручујући се вашој љубови с високопочитанијем остајем ваш

истини пријатељ
Димитр. П. Тирол.

П. П. Пошљите ми скоро само објављеније на Даницу за год. 828.

[Напомена Вукова:] одговорено 1. Септ. (по Римском).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3413]

24.

У Пешти 12. Септемвра 1827. по Рим.

Љубезни Пријатељу!

На ваше љубезно писмо од 1-га овога мјесеца нисам вам зато одма одговорити ктео, што сам знао, да вам је Миловук

Календар и Еликон с осталим књигама већ по ленкучеру опремио, које сте без сумње досад и примили. Календаръ је по староме Шлендријану, и мора зар тако за атар Јаничар-Аги да буде. — Предговор у Еликону читао сам одономад и ја, и на њега немогу вам ништа друго засад казати, него то, да је Списатељ тог предговора врло неотесан и луђи од оног Благ: Штипкаловића, који је за показати себе паметна другога је нескромно и безумно у своме одговору вређао. Овде скоро сви, као н. п. Мостарски, Бранковић, Мијајловић и т. д. држе, да Стојишић онога, ког именовати није ктео, вас мисли, и да ћете му ви зато, ако не под својим, а оно под другим именом јамачно одговорити морати. Мостарски вели, да ће вам дати за тај одговор аргументе. Он описује Стојишића као најудијег карактера човека.

Мој се Алманах у велико штампа. Пошљите ми скоро ону Рецензију, али не по делижанцу, већ по некаквом ленкучеру.

И Љетопис се штампа; али Смјесице није Магарашевић још послао. Чујем, да ће у њима бити одговор М. Либи-правдићу од Матића. Мој ће се одговор морати до вашара штампати. — — — —

Шта веле тамо о мојои Грамат.?

Поздрављајући вас' љубезно истиним почитанијем остајем

ваш

искрени пријат.

Дим. П. Тирол.

П. П. Пошљите ми и објављеније ваше на Даницу за год. 828.

[Споља:] An Wohlgebornen, Hochgelehrten Herrn
Wuk Steph. Karadzits,
Doctor der Philosophie und Mitglied
mehrer gelehrten Geselschaften
Auf der Landstrasse № 291.
in *Wien*.

[Напомена Вукова:] одговорено 12./24. Септ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3414.]

25.

У Пешти 13-га Октомбра 827. (: по Рим. :)

Љубезни Пријатељу!

Ја сам се био мало разболео, и зато вам нисам могао досад на ваша два посљедна писма одговорити. Сад:

1.) Граматику сам од Маре примио, и топло благодарећи вам на труду и љубови обећавам, да ћу се ја старати да вам се с благодарношћу одужим. Ја сам с коректуром врло задовољан; али зато опет, молим, да у онима ексемпларима, које будете вашим Пријатељима раслати, оно мало погрешака с црвеним плајвасом назначите. А за ексемпларе, које сте задржали, нисте ништа дужни, него још вама фала велика. Ако што најмање кадгођ о мојој Грам. чујете, то ћу вас љубезно молити да ми одма јавите.

2.) За сад немам толико новаца, да би вам онај мали рест 9 f. срб. послати могао, него по С. Шићару оћу вам јамачно послати, нити ми је нужда да за оваку маленкост кога замолим. Кад примите 9 f. С. М. онда ћете Граматике на Г. Миловука у Пешту експедирати, а Миловукъ ће управо мени у Темишвар. Молим, да ви Балану ништа не пишете (: о граматики овој :) нити да му рачун какав пошљете. — — —

3.) *Смѣсице* за *Лѣтописъ* још нису дошле; но кад дођу и у њима мој одговор не нађем, то увјерени будите, да ћу га одма сам штампати. — — — — — —

4.) Српске пјесме на Англиском језику узео је од Маре Г. Миловукъ и сам је Г. Колару однео.

5.) Рецензија из библиографически листова и из Московскога Телеграфа пасирале су већ цензуру и друге недеље почеће се штампати. А онај предговор ставио сам онако, као што сте ми га ви написали, јер је то врло добро, нити би знао, шта би више могао рећи.

6.) У вашу Даницу, коју ја једва чекам да видим, ставите ова имена: Чест. Г. *Јоан Васић*, парох и консистор. Асесор — Високоучени Г. *Георгїе Чокрљан*, Доктор Медецине — Благор. Г-ђа *Ефросинија Паихази*, Спајиница — Г. *Јоан Марковић*, трговац — Г. *Димитрије П. Тирол* 16 књига. За ове пренумеранте и за оне ваше прве књиге послаћу вам новце ома (: и то јамачно :), како кући дођем.

7.) Овде је наш Доминус Видаковић, а пре два дана био је шњиме и Доминус Бокалисимус. Први Доминус негодује, што је моја Граматика с вашом ортографијом (:која је заиста најбоља, и коју нико поправити неможе:) написана, па зато, вели, да је неће ни у руке да узме. Да славан Српски Литератор! пише књиге, а не интерезирајуга туђе ствари! —

Млади наш Поповић, који је написао и у штампу већ предао *Бој на Косову*, романтическу повјест, поздравља вас љубезно. Овај наш млади Списатељ почео био на трашке у језику; али сам га ја сад одвратио тако, да он сад вас само брани, вас одобрава и народње Српске пјесме тражи, да и читајући научи.

Сад поздрављајући вас, вашу Госпу и премилу фамилију љубезно с одмјеним почитанијем јесам ваш

истини пријатељ
Димитр. П. Тирол.

[Споља као на претходном]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3415]

26.

У Пешти 15. Нојемвра 827. по Римс.

Љубезни Пријатељу!

Ја сам се с мојим Алманахом закаснио, и тако до новаца, којима сам се надао, доћи нисам могао; зато ћу вам онај мали рест за Граматику — и за Данице — из Темишвара срествоm Делижанца без сваког задржавања јамачно послати.

Ако вам од које стране кака рецензија о мојој Граматики дође, то вас љубезно молим, да ми је одма соопштите.

Баш кад сам пријужени одговор импримирао, опазио сам у Типографији *Смѣсице* и у њима мој одговор Љубиправдићу читао, па зато сам штампањем одма престао; јер судим да је доста и боље кад је у Лѣтопису.

Москов. Телеграф и два ексем: Бан. Алманаха за год. 828. оставио сам код Г. Миловука, и кад ви овамо дођете,

примићете и од њега. Шићару говорио сам за прве Алманахе, и он ће вам 6 Ексемплара донети, с којима чинити можете шта оћете; ако ће вам још кој Алманах за 828. год. потребовати за раздавање, то изволите ми само писати. Пишите ми како ће вам се садашњи Алманах допасти. — — —

Поздрављајући вас љубезно с особитим високопочитанијем јесам и остајем ваш

истини пријатељ
Димитрије П. Тирол.

Quod cito fit, male fit.

[У прилогу наштампан отисак одговора Љубиправдињу].

[Споља:] An Wohlgeboreue, Hochgelehrten
Herrn *Wuk Stephan Karadzits*,
Doktor der Philosophie, und Mitglied,
mehrer gelehrten Geselschaften
pr. Adrese der Herrn *Theodor Dem. Tirka.*
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3416]

27.

У Темишвару, 19. Априла 828. по Стар.

Љубезни Пријатељу!

Из вашега последњега писма (од 14. Марта) видим, да ви мое писмо, које сам вам ја на Јосиф Миловука адресираа (и у којему сам вам међу осталим јавио, да ви с Алманасима можете чинити шта оћете) примили нисте. Ја сам се све надао, да ћете га још како гођ примити, и зато се ја за досад задржа с мојим одговоромъ.

Даницу овогодишњу нису баш најбоље примили, и јамачно зато, што су оваке етимиологическе ствари за садашње чит[ат]еље одвеч суве материје. Ал ће вам учени свјет (и потомство) немало зато благодарити.

На вашу књигу *прави Пренумеранта* нипошто нисам могао добити. Но Балан ће вам за мој рачун ови дана по делижанцу 50 f. В. В. послати, и то нека буде за све, што сам вам остао дужан.

С данашњом поштом писао сам и Кажимиру у Беч, да Јерм. Калуђерима 9 f. среб, за моје Граматике положи, и тако да се она један пут из тавнице избави.

Ја сам ове недеље био у Карловци, и тамо се о вама доста с Коларовићем разговарао. Он вас љуби и високопочитује.

Сутра полазим у Србију, и бавићу се тамо само 14 дана. — Поздрављајући вас љубезно с отмјеним високопочитанијем јесам ваш

истини нријатељ
Димитрије П. Тирол.

Quod cito fit, male fit.

[Споља:] Wohlgeborene, Hochgelehrten
Herrn *Vuk Steph. Karadjts*,
Dr. der Philosophie, pr. adrcsss
des Herrn *Johan v. Berits*
Actuär Wohlgeboren.

in *Aes. Ofen.*

[Напомена Вукова:] Одговорено 27. Маија (из Будима).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3417]

28.

У Темишвару 12-га Јулија 828. (по Нашем.)

Љубезни Пријатељу!

Не двоумим, да досад нисте разумели, да смо ми поводом свевисочајше 5-га Септемвр. 812. год. под № 9848 у Бечу издане Резолуције (у којој нам је Њ. Цар. величанство милостиво жељу изјавио, да се просвештенија ради народњег и у Српском народу фундус један подигне, из кога би се књиге добри Списатеља штампати могле, и т. д.) овде у Темишвару једно *друштво Љубитеља Литературе Сриске* установили, којега ће цил и намјереније бити А: Прилику и начин дати Српском роду просвештавати се, и Б: Књижевну

Културу Српску, кол'ко се више може, подкрепљавати и подпомоћи. А средства к полученију овога биће; а) Да се Српске рукописне књиге на свјет издају и распространавају. в.) Да се награде у новцу за разрјешеније за књижество и просвештеније важни вопроса определе. г.) Да се литерарни журнал издаје. д.) Да се ученим људма за учињену заслугу у књижеству пензија определи. е.) Да се ђацима штипендиум уреди, и т. д. На тај конац држали смо у присуствију једног магистратског комесара више пута скупштине, и свршили смо најпосле с тим, да смо преко магистрата на Њ. Ц. Величество о предпријатију нашем Рекурс оправили, на кое је ово дана од Високославног консилијума на Магистрат овај интимат дошао: Erga remostrationem quoad Recursum per nonnulla Nationis Illýrica Individua passim in sui Gremio degentio, quae in unam Societatem de promovenda Literatura Illýrica coire, fundum hunc in finem necessarium ex benevolis Societatis membrorum Subsidiis conflare, et de mediis quoque hunc in finem ducentibus sub inspectione denonumerandi unius politici Comissarii consultare, statutaque per se condenda altissimo Loco fine Ratificationis substernere intendunt, exbitum dt-24. Aprilis 1828. № 1654. factam Civico huic Magistratui hisce reseribitur: ut pro eo, quo super Recurso hac altissima Resolutio expecti valeat, provie Statuto Societatis hujus elaboranda disponat, illaque isthuc supletorie exhibeat. Datum ex Consilio Regis Lattl. Hungarico, Budae die 3-i Juny 828. Comes Fidelis Palfy m. p. Josephus Assalay m. p. Но будући да се ми помоћи и формулара Статута оваков учени друштава лишавамо, зато вас ја у име свију у помоћ призивам, и учтиво молим, да би сте нам по првом Делижанцу оне Статуте, које ви од учени Друштва имате, послали, и к' томе нас усовјетовали, како да у предпријатију нашем поступамо. За статуте, које ћете нам послати, немате се што бојати; ја ћу вам и опет о нашем трошку с благодарношћу натраг послати. Прошавше поште писало вам је тога ради и то Друштво, и зато се надам, да ћете нас скоро с таковима Статутима, а особито с Статутима Спетербургског Вољног обштества, обрадовати. Молим, изволите ово п Г. Копитару сообштити, и будите нам и дјелом и словом у помоћ. —

Будући да Балан своју ствар од толиког времена дуговлачи, зато изволите му по првој прилици писати; да би вам он одма 29 f. 26 Cmünz за Граматику (тако сам му ја рачун

направио) средством делижанца оправїо, и ако до 14 дана новце у Типографији небуду, да ће књиге пропасти, како му ви то пишете, онда ће вам јамачно новце опремити; него уз његово писмо, пишите и мени то исто.

Фала вам за вашу Историју. Она се многима овде тако понравила, да су таки почели боље и лепше о вама мислити. Објављеније на Даницу послао сам у Вршац на Г. Волића; и ја ћу се трудити да вам ког пренумеранта добіем, и то не *Назови*, јер се с таковима не може на крај изаћи.

Из Србије немогу вам ништа казати; јер се нисам даље од Београда отиснути могао. Ови дана добио сам од Максима Ранковића писмо, у којему ми јавља, да ми је сад дозвољено и Господару ићи. — У Београду састао сам се с Милојем из Чумића, и примио сам од њега оне моје књиге натраг. — Један ваш Забавник поклонио сам у име ваше нашем капелану Тимот. Илићу, кој је Принцезу Африканску издао. — Кад се састанемо, приповедаћу вам о Миловану Видаковићу доста којешта; а сад здравствујте ми и поздрављајући вас и вашу Госпу и љубезну фамилију с особитим почитанијем есамь ваш

истины прија
Димит. П. Тирол.

[Споља] An Wohlgebornen, Hochgelhrten
Herrn *Wuk Sephan Karadzits*
Doctor der Philosophie und Mitglied.
mehrer gelehrcen Geselshafen.
abzugeben auf der Landstrasse № 291.
in *Wien*

[Напомена Вукова:] одговорено на Илијн дан.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3418]

29.

У Темишвару 19. Апр. 829.

Љубезни Пријатељу!

Моја је Грам. заиста дуго време у штампарској тавници лежала, и сад се представити неможете, како се радуем, што

се она једанпут ње опростила. Што је она до сад тако страдала, узрок је, што су је злоковарни људи опорочили, и издатеља немало уплашили. Сад што јој драго — ја сам учинио, што сам желио; а непријатељи нека роптају колико им драго.

Гн. Кепен има право, што каже, да сам ја лепо учинио, што признајем ползу слова *њ*, *љ*, *ј*, али шта значи оно и пр? без сумње, ваљда се то другога тиче.

Честитам вам, што су вас Москаљи својим дјејствителн. членом наименовали; ја се надам, да ћете ви и Српск. друштва дјејст. членом постати, и годишњу плаћу имати, која ће се у своје време тек од вис. сл. консилијума опредјелити. По смислу статута тога друштва неће заповедати ћифте, и доминуси, већ учени људи од карактера, као што ћете из статута видити. А за новце небрините се. Ми смо најпре о том мислили, па после о другом. Фундус мора се у едно 5, 6, година преко 300.000 подићи.

Ви сте се у Србији о мени разговарали, а оћете л' ми и ону дугачку паузу истолковати приликом? —

Ако ми ви ону књигу die Serb. Revolution &c., за које вас особито молим, непошљете, то ћу гледати, да је ма како прибавим.

Ја сам прошавшег понеделника на Маџарс. канцеларију Рекурс за Српске Новине оправио, и зато вас сад љубезно молим, да учините добро, да приключено писмо Агенту изручите, и да разберете, имам ли надежду да дозволеније добијем. Том приликом можете и о нашем заведенију код Маџ. канцеларије разабрати. Шта судите ви о овом мом предпријатију? —

Ваше С.-Пбурске Статуте и још што год ово дана пошаљу у Земун на Г. Мој. М. Лазаревића.

Поздрављајући вас и вашу Госпу и љубезну вашу фамилију с одмјеним високопочитанијем остајем и јесам ваш

истини Прij.
Дим. П. Тирол.

П. П. Ако би што добро на мој Рекус изишло, и каква такса 2 или 3 f. Ср. зактевала би се, то молим, такову заме положите, а я ћу новце вашој Госпи у Земун оправити.

[Спољa:] An Wohlgeborenen, Hohgelehrten
Herrn *Wuk. Step. Karadzits*,
Doctor der Philosophie und Corespondent
und wirklichen Glied mehrer gelehrten Geselshaften
pr. Adresse der Herrn *Moises M. Lazarevisi.*
in *Semlin.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3419]

30.

Љубезни Пријатељу!

Ево шалћм вам по обећању моме једну моју Немачку Граматику, коју ви изволите усрдно од мене на дар примитн. О њој је у додатку и Будимским Новинама лепа препорука стајала, и мило би ми било, кад би тако исто и гдикоји наши Књижевници о њој мислили. О мојој Славенској Граматици вели сочинатељ они написа, да је туђа мука!!!! — У Пешти је неотесани калуђерски онај ђак млогима и јавно говорио, да је моју Граматику Слав. морао писати или *Вук* или Кенгелац:!: Вук и Кенгелац? — — и да ја нисам право имао казати: *сад први пут ни Српском језику изјасњена?* — Но првом приликом оћу ту јамачно јавно одговорити; али не онако, као што обично грубога чувства надрикњиге чине. А што је покојни Магарашевић у свом писму промашио, и спрама нас онако се злобан показао, прелазим као човек —, и остављам другима паметнима од њега и његови и Светпћеви приверженика о оној ствари судити, кои су, велим, кадри више учинити, него Филозофически Филолози и Псевдоними. Пишите ми што ново, и јавите ми, шта ради наш славни Копитар. Поздрављајући вас, и Госпу нашу и сву Фамилију љубезно, и са сваким почитанијем остајем и јесам ваш

У Шабцу 2-ог Јануара 831.

истини прија.
Димитр. П. Тирол.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3420]

31.

У Београду.

Я сам наумио књижевне листове, под заглавием: „Обзор књижества Србскога“ у союзу с нашима Литераторима, што скорие, периодически издавати. Намереніе и опредѣление е овога Обзора то: свойски старати се за изображение езика Српскога, и за стално правописание и усовршенствование нѣгово; а карактер биће му ничию личност не врѣђати, но паче славу у књижеству заслужени Срба озаравати и обелоданявати.

Овай ће *Обзор Србскога књижества* бити на 6 оделения раздѣлен, а свако ће одѣление садржавати опредѣлене предмете овим начином:

1.) *Дисертације о езику Србскоме, и о начину писаня и правописанию нѣговоме.* — Премда смо већ уверени, да Србима Србски, а не Славенски или мешовито писати валя, опет зато нужно ће бити гдекога, кои се іош шлендриана држи, обавестити, да Србима заиста Србски а нипошто друкчие писати валя, те и то зашто *овако* и *овимо* или *онако* и *оним* нарѣчием, а не по нечием мнѣнию и вкусу.

После овога и резениранѣ о правописанию, често пакъ и и Етимологии, а где што ће, у колико могуће буде, и о Синтаксису слѣдовати.

2.) *Рецензие и критике Србски књига* без увреждения личности, по прикладу изображени люди просвећени народа, кои, што се пристои, што е добро и лепо за пример другима похвалюю, а оно што е погрешно или недостоино с найвећом штедньом поправляюући к болѣем учтиво и скромно упућивати обичаваю.

3.) *Покушения Историе Србскога Књижества.*

4.) *Литерарна писма учени Срба.*

5.) *Похвале заслужени Срба у Летерарном призрению.*

6.) *Смесице*, у коима ће се проносити изишавше и новоизлазеће књиге обявления, то све сама Србска.

Ови књижевни Листови, као што реко, издаваће се у союзу с нашима Литераторима и помоћу ньиовом; зато вас у овим као родолюбїем и ученошћу отличнога мужа покорно и учтиво молећи позивам, да би сте и ви из любови к напредку

нашега књижества на олтар просвештения с прилозима вашима — по смислу изложенога Обзора — по могућству и ревностно у помоћ ми притекли и мене у предприятию моме подкрепљаюћи обрадовати благоусрдствовали, за кое ћу вам я заиста, у свое време усрдно благодарити и признателност вам мою пристойно показати умети.

Ктитори и Приложници овога обзора за знак благодарности добиваће свакипут по един Ексемплар на дар. А да би се овај Литерарни журнал у народу нашем лакше распространити и без сваке муке и молбе свуда разашиляти мого, зато ће се он у Мехитеристической Типографии у Бечу печатати. Па кад довольно прилога од наши учени набавим да могу прву част овога обзора у штампу послати, онда ће се и Публикуму Српском користопуно издаванѣ овога средством штампе обявити, и к помоћи обштеполезнога заведения Родолюбци и Бдагодѣтельи књижества Српскога учтиво позивати. — Имена Ктитора и Приложника биће у књизи печатана.

Препоручуюћи се у вашу любов и приятельство, и уздаюћи се да ћете ме скоро прилогом вашим обрадовати, с највећим високопочитанїем

остаем

Дим. П. Тирол.

У Београду 14. Јулиа 832.

Любезни Приятелю!

Позивание ово шалѣм вам с том молбом, да га заедно с Г. Стеићем прорешетате и мени одма мнѣние ваше сообштите.

Поздравляюћи вас, вашу Госпу и фамилиу любезно остаем

ваш

истини при.

Димитр. П. Тирол.

П. П. Обећане листове послаћу вам скоро ямачно.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3421]

32.

Благородный у высокоучены Господине!
Любезный пр҃ятелю!

Я самь на Антона Фрндриха Volkaishe Buchhandlung 14 ком. моега Землѣописанїя послао, зато се усуђуемъ васъ неимаюћи ту другогъ, препокорно молити, да исте кньиге одъ предсказанога Фридриха примите, и по одобренїю Цензуре у Новый Садъ на Г. Глигорїя Андреевића, пароха, по удесной прилицы или средствомъ паравлова опремити благоизволите. Што ћете зато трошка чинити, изволите ми явити, да вамъ паре съ благодарношћу пошлѣмъ.

Надамъ се, да сте кньиге кое самъ вам на даръ послао, већъ примили. Како вамъ се допада Анкина кньига? — За преводъ Доне Теодоре нећу да васъ питамъ; еръ самь признаемъ, да е доста свакояко, и то зато што езыка Србскогъ іоштъ добро незнамъ. По жельи и мнѣнїю Доминусовомъ, Харисимовомъ и Ялакардашевомъ шадъ бы на край извѣи могао; али тако поремећено нисамь радъ.

Съ конзуломъ, кои о вама свагда и свуда добро говори, састаемъ се често и юче дао ми е еданъ прилогъ, да у *Уранїю* за год 837. ставимъ.

Молимъ васъ, ако мога шогора Јована Никифора, слушателя медицине у IV години видите; а вы га свойски посавѣтуите, да се добро влада, и да тако не проће као негдашный Недѣлковићъ.

Господ. е нашъ здравъ; но велика жалость що непријательи трпумфираю и труде се доказати, да е негдашньий членъ Нов. Свеоб. истину говорїо. Прави пр҃ятельи Г. нашегъ мораю очаявати.

Буря е прошла, и садъ опетъ еданъ другому слободно писати можемо. Ако што одавде желите знати или имати; а вы пишите, да вамъ тако одслужити могу.

Господ. Копитару, молимъ васъ, изволите мое поздравлѣ изручити.

Поздравляюћу вас, вашу Госпоју и сву фамилїю любезно, съ истинымъ почитенїемъ остаемъ и есамь вашъ

У Београду 4. Октом. 836.

старый пр҃ят.
Димитр. П. Тиролъ.

П. П. Будући да књигопродавцу Фридрику ништа узъ мое књиге писао нисамь, зато васъ молимъ да му одма явите, да те књиге нѣму долазе, и да ћете їй вы одъ нѣга узети, и кудъ принадложи опремити. Ово нека вамъ мукаетъ буде.

Гди е садъ вашъ Сава, и шта ради? кадъ му успишете, а вы му и мое поздравлѣ изручите.

Тиролъ.

[Споља:] Wohlgebornen Hochgelehrten
Herrn *Wuk Steph. Kardzsits*
Dr. der Philosophie und Mitglied mehrer
gelehrten Geselschaften mit Brifen
deu Herrn *Theodor Demeter Tyrka*
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] Одговорено 1. Маија. 1837.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3422]

33.

Высокоблагородный Господине!
Любезный Пріятелю!

На ваше препочитаемо писмо не пропуштаемъ одговорити, да се врло радуемъ, што прештампавате наше „Народне Песме," али напротивъ да ми е врло жао што вамъ у скупляню пренумеранта помоћи не могу. Та овде, за Бога! нема наши людій, кои бы наше књиге читали или куповали, или кои бы баръ изъ народолюбія слабачкомъ књижеству нашемъ у помоћъ притекли, а Русси, вы добро знате, да су се већъ одучили пренумерирати се. Еданъ е био Филипъ Лучићъ, кои е радо свима помагао, послављій имъ имена назовы Пренумеранта заедно съ новцима, па и таи се на овай светъ разсрдіо и отишао на истину. После нѣгове смрти дао ми е нѣговъ братъ Матеа 60 Екзем. ваши „Народны Пословица", те самъ їй я Библіотекама и нѣколицима одличнимъ Руссима распокляно; онъ ми е ктео јошъ и выше Екземплара дати, али їй нисамь примио, зашто незнамъ комъ выше дати. Изъ овога садъ видити можете, каквой се помоћи има Издатель одавде надати; но желившій колико толико помоћи вамъ, зато замолим статскога Савѣтника Г. Платона Симоновића, да онъ бреме скупляня

пренумеранта прими, али и у нѣга лоша буде срећа, еръ Русси напредъ неплаћаю, него кажу, да ће кньигу узези, кадъ дође. Зато, ако вамъ рачунъ поднети може, изволите 20 Екземплара Г. Симоновићу, као што ми онъ каже, послати; а онъ ће вамъ новце за ньи, како кньиге распача, у Бечъ авизирати. Молимъ васъ, да мене не изоставите и да ме на 2 Екземплар. пренумерирате, а новце ћу за ньи Г. Васи Василѣвићу положити па пролеће, кадъ се я изъ Одесе вратимъ.

Овай ученый муж Г. Симоновићъ уважава и выше почитуео васъ, него и каквогъ Србскогъ Литератора; а и я самъ васъ кодъ нѣга као могъ особитогъ пріятеля препоручио. Онъ е ово дана читао вашу Рецензію на Хаџића и нѣговъ Утукъ на Рецензію вашу (добившій на даръ одъ Глише Возаровића:) и каже ми, да сте вы основательо писали, али само да нисте правила деликатеса набюдавали; а за Утукъ каже, да е написанъ адвокатски, и да е сасвимъ неосновательнъ и противорѣчивъ, па іошъ, вели, и у грубости далеко васъ превазилази.

Некакавъ Петаръ Поповићъ. кога су овде пре 14 дана саранили, печатао е у Одесской Типографій „Ситнице изъ Правописанія“, онъ е забраздіо, правописаніе и Рѣчникъ вашъ кудившій. Най-смешніе е пакъ то, што су ми нѣки казали, да самъ я те Ситнице Поповићу написао!! но небы радъ было, да ми кто то явно рекне, еръ я туђе безпослице и будалаштине на себе заиста примити нећу. Постараћу се, да вамъ еданъ Екземпларъ пошлѣмъ.

Надамъ се, да ћу вамъ скоро послати моћи и „Нѣколико рѣчій о Србскимъ Споменицыма и ньювомъ Псевдо-Сабирателю Павлу Карано-Тврдковићу“ кои ни читати ни писати не уме, и кои е само кирію заслужіо, што е те Србске драгоцѣности изъ Тріеста у Београд донео, и самъ собомъ ій Господ. Ефрему у руке предао. Изъ овога ћесе видити и то, што се при издаваню Споменика пренебрегло, и што Г. Шафарикъ заиста знати жели.

Нашъ бокалисимусъ или паче Кварисимусъ было е ове есени у Одесси, и кадъ е видіо, да овде Србa нема, кои бы га обджавали, а онъ оде у Кишинѣвъ, безъ сумнѣ Архимандриту Филиповићу. На мене се онъ тако исто срди, као и на васъ, савѣтовавшій млогима, да се одъ мене чуваю, еръ самъ я великій Вуковъ пріятель.

Мене су просвећени Русси прошавшега лѣта за Дѣйствителног члена Одесскога обштества Историе и древностій изабрали, и на то званіе Диплому ми дали.

Поздравляюћи васъ и вашу Госпоћу любезно, и желећи съ вама скоро се састати, съ истинымъ почитаніемъ остаемъ и есамь вашъ

Одесса 16. Ноември. 840.

искренный пріятель
Димитрій П. Тиролъ.

П. П. Надамъ се, даћете скоро читати о Димитрію Караџићу, безъ сумнѣ вашему стрицу, кои е кнезъ био? Обренія Михаилова, коя е была удата за Милоша, сына протопопа Раде Симоновића, живи у Селу Србскомъ, и често чита ваше „народне Пословице“. Треба и ню да пренумерирате, и да іой еданъ Екземп. ваши песама на даръ пошлѣте; еръ ће она то волети, него да іой ко, Богъ зна што да.

Т.

Вашъ стрицъ звао се: Димитрій Караџић Дробнякъ.

[Спољa:] An Wohwohlgebornen, Hochgelehrten
Herrn *Wuk Stepanowits Karadzits*
Doctor der Phllosophie und Mitglied mehrer
gelehrten Geselshaften. Auf der Landstrasse
in der oberen Raissnerstrasse № 472.
in *Wien.*
in Oesterreich.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3423]

34.

Благородный и ученый Господине,
Препочитаемый Пріятелю!

Я самь пре неколико неделя приміо съ великимъ задовольствомъ две Немачке кньиге и Србскій квадрилъ, и текъ по рукопису адреса познао самь, да сте ми вы то послали. Ако сте ме предварали и те ствари на даръ ми послали, то вамъ за то врло благодаримъ и обвезанъ остаемъ; али ако су

за паре, то онда изволите ми явити, што самь вамъ дужанъ, да вамъ могу новце съ благодарношћу послати.

Требало е, да самь вамъ одма, како самь те ствари добіо, явіо и на любави вашой благодаріо; али то зато учиніо нисамь, што самь најпре те књиге прочитати ктео, да бы вамъ о њима штогођъ казати умео. Сви, кои су дояко догађае народа нашегъ описали, далеко се съ овымъ ученимъ Берлинцемъ, Леополд. Ран. успоредити немогу. Зато највише, што е онъ црпіо матеріала изъ извора поузданогъ, па іоштъ кромѣ тога тако е умѣрено и скромно и доста вѣрно догађае народа нашегъ описао, да му се свакій истинолюбитель радовати мора. Докъ Ранкеову књигу читао нисамь, мысліо самь и я коешта о нѣму, еръ самь тако извѣштенъ бно; али садъ сам се увѣріо, да люди о нѣму право судили нису, и да ништа у нѣговой књизи нема, што би заслужену славу избавителя народа Србскогъ и основате[ля] политичскогъ бића данашнѣгъ номрачило, или личность врстногъ и благогъ сына нѣговогъ вређало. Малога духа люди трудили су се заръ на свету раздражити мудрогъ и добротворногъ човека, да бы посредствено наудили најзаслужніемъ и најславніемъ књижевнику нашемъ, па зато су они и измышлявали коекакве будалаштине .....

Што се пакъ слога нѣговогъ тиче, као Србинъ о томъ судити несмемъ; алъ бы я текъ само рекао, да е готово такавъ, као и мой, кадъ што съ Немачкога преводим. Писатель књиге подъ заслобіемъ: Serbien, seine europäischen Beziehungen und die orientalische Frage, почео е прилично и доста вѣрно старе догађае народа нашегъ приповѣдати; али е наопако ревность претерао и пристрастіемъ своимъ књигу свою тако нагрдіо, да му се паметанъ човекъ смеати мора. Па іоштъ и съ политизиранѣмъ своимъ показао е онъ текъ највыше фантазію и будалаштину свою. Ніе све тако, као што онъ фантазіра, а може лако быти, да су фанатикера овогъ преварили зломысленицы, тако, као што су они и лакомысленога и занешенога Кипріан Роберта преварили, кои е свою књигу наопако нагрдіо. Я мыслимъ, да догађае народа нашегъ не може писати туђинацъ, кои се текъ на извѣстія поедины, а често и непоузданы людій ослонити мора; правый Србинъ, па іоштъ очевидацъ и поштенога срца човекъ, быти мора, кои ће намъ доста вѣрну Историю народа нашегъ описати. А ко е тай. — Онай, кои намъ е и дояко најболѣ и најпоузданіе догађае народа нашегъ описао, и коме зато највыше благодарити чмамо.

Я садъ, у момъ Елисіуму усамлѣно живећи ништа незнамъ, шта се на полю кньижевности наше ради, па зато бы желіо чути, како се наши кньижевницы утркиваю и сложно іоштъ непрестано у колевцы наодећу се кньижевность нашу подижу. Казивали су ми ово дана, да е Малетићева критика већъ изишла? Не знамъ, гди бы е добити могао, да и я видимъ, како овай умный поета резонира о епосу краля Дечанскога. Кадъ ћете послати ручакъ супостату вашемъ? — Не вѣруемъ, да е онъ съ вашимъ фруштукомъ задоволянъ бно.

Моя жена благодари вамъ особито, што сте се нѣ сећали и послали іой Србскій квадрилъ, и каже, да ће вамъ све тай квадрилъ свирати, кадъ намъ у Темишваръ дођете. Она васъ и вашу Госпођу и вашу Фамилію любезно поздравля; но и я исто тако васъ, Госпођу вашу и Фамилію вашу любезно поздравля, препоручующи се у старо пріятельство ваше.

Съ истиниемъ почитаніемъ остаемъ и есамь вашъ

У Темишвару
13. Мая 847. год. по На. К.

истинный приятель
Димитрій П. Тиролъ.

[Споља:] An Wohlgebornen, Hochgelehrten Herrn
Wuk Stephan. Karadjits
Serbischen Literator und wirklich. Mitglied
mehrer gelehrten. Gesellschaften, et. et.
mit Briefen des Herrn *Theodor Demeter Tirka*
Grosshänder
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 30. Јунија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3424]

35.

Благородный и Высокоученый Господине,
Почитаемый Пріятелю!

Я вамъ на дару вашемъ врло благодаримъ и обвезанъ остаемъ; а исто тако вамъ и моя жена лепо благодари на

квадрилу, и каже, кад нас походите, да ће вамъ свирати све народне ствари и потпури од Савертала, кои е Алписку пастирку у музику тако лепо саставіо, да су га Срби одликовали зато знакомъ благодарности у позоришту.

Мило ми е, што вамъ књигу Казываня Требѣшана послати могу, кою самъ едва добіо. Ову књига нисамъ я више штампао, него само 150 ексем., па зато се оне врло тешко добавити могу. — Постараћу се, да вамъ кою Србулю добавимъ и пошлѣмъ. Я се надамъ, да се у Янопольскоме краю и у Ерделю, где су Срби пре 300 и више година жилишта своя имали, такове старине іошъ наћи могу. Међутимъ нашао самъ я овде у еднога попа еданъ рукописный Миней, садржаваюћи житія разны Светителя и мученика. Заглавія нема, а доста е и подртъ; па зато се не зна, кадъ е, и где е написанъ, али я бы рекао, да е у Русіи написанъ, судећи по слѣдующемъ мѣсту изъ житія М. Евстафіе, кое овако гласи: Вш д-ни тре-яна ц-ря рымскаго бы оу войскѣ рымскомъ и переднѣйшій гетма имен плáкыда áлба. Постараћу се, да га присвоимъ и вама пошлѣмъ; а свакояко е вредно, да га вы имате, еръ га другій нико употребити не може. За мене бы велика каштига была, кадъ бы морао само едну страну ове књижурине прочитати. — А шта е то Купусара? — я о ньой іошъ чуо нисамъ, нити ми е кто о ньой што казати умео; па зато васъ с' тимъ засадъ послужити не могу.

Г. Синѣлъ Михайловићъ благодари вамъ на поздравлю, и каже, да вамъ е Г. Кенѣлацъ новце за књиге по Г. Ар. Пеићу већъ оправіо, а и Г. Машировићъ да ће вамъ новце скоро послати морати.

Садъ поздравляећи васъ и вашу Госпоћу и предрагу вашу Госпоћицу кћеръ, коя се краснымъ своиствама надалеко разгласила, одъ мене и мое жене, и желећи видети васъ скоро у момъ Елисеуму, сь истинимъ почитаниемъ остаемъ и есамь

У Темишвару
5-га Августа 847. по Римск.

вашъ
Истини Пріятель
Димитрій П. Тиролъ.

П. П. Моя шогорица Ленка већъ е одавно своіой кући отишла, оставившій кодъ мене свое кћери; али после бубе, као што ми пише, доћиће опет у Темишваръ, и онда ћу іой поздравлѣ ваше изручити.

[Напомена Вукова:] одговорено 17./29. Октомбра 847.

[Орпг. у арх. С. К. Академије бр. 3425]

36.

Высокоблагородный Господине,
Почитаемый пріятелю!

Мой сыноваць, сироче, развіо е у умѣтности живописанія чрезвичайна дарованія; па зато самь га послао у Академію, да се ту изображава и усавршенствуе. Но будући да онъ никога у Бечу нема, кой бы нѣга пазіо и у помоћи му био савѣтомъ; зато васъ лепо молимъ, да му будете мукаетъ и препоручите га свакоме, и да кадшто на нѣга пазите као на свога, тымъ радіе, што ће онъ едномъ роду своме полезанъ быти и честь му чинити. Я самь му наложіо, да васъ почесто и увѣкъ, кадъ времена има, походи, како бы сте га вы поучавати и световати могли, да честитъ и валянъ буде, и да за тымъ само тежи, за чимъ е пошао. Я ћу вамъ за ту вашу любовь и пріятельство быти благодаранъ до вѣка.

Знате, да самь осуђенъ, да се подъ старость мучимъ, па іоштъ съ предаванѣмъ Србскогъ езыка и литературе. Езыкъ предаемъ изъ Граматике, кою самь издао за Немце, а ядну и чемерну литературу скрпіо самь изъ коекаквихъ листова. Вы мене познаете, да самь искренъ; па зато можете ми вѣровати, да самь я съ катедре говоріо о свакоме тако, као што е заслужіо. Шта ли самь я о вама говоріо, то вамъ казати не могу, еръ бы лако помыслити могли, да самь ласкатель и комплименташъ. То нисамь; па зато нека вамъ то кажу мои ученицы, кои су све одъ мене слушали, а одъ мене толико само чути можете, да се нисамь стидіо казывати имъ, да не я, кой самь готово ништа, него млоги други, кои се усиляваю своимъ умотворима епоху правити, врло су незнатни према Лексикографу

и учителю езыка Србскогъ, когъ народъ Србскій іоштъ не познае и коме мы найвыше благодарити имамо. Што се Правописа тиче, то се придржавамъ обштеупотребительногъ; алп самь ученицыма разясніо, шта самь и у Арнод. Магазину говоріо, научивши ихъ и вашымъ Правописомъ писати.

Препоручујући се у вашу стару любавъ и пріятельство, и поздравляюћи любезно васъ, вашу Госпу и вашу породицу, съ найвећимъ почитаніемъ остаемъ и есамь вашъ

У Темишвару 3. Юнія 855.

искреный пріятель
Димитрій П. Тиролъ.

[Споља:] Высокоблагородномъ Господину
Вуку Стеф. Караџићу
млогихъ ученихъ дружства члепу
и Францъ Јосифа Ордена Кавалѣру
у *Бечу.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3426]

CXXV.

ПАВЛЕ ШАФАРИК

1.

Neusatz d. 5. Mai 1823.

Wohlgeborner Herr

Hochgeehrtester Freund!

Ihr Aufenthalt in Leipzig freut mich ungemein. Sie trinken nun aus der Kastalischen Quelle selbst. *Ἀγαθῃ τυχῃ!* — Dass Sie sich meiner in Prag bei unserem biedern Jungmann in Lieb und Freundschaft erinnert, war mir sehr erfreulich zu vernehmen.

Nun will ich aber auch Ihr akademisches Leben nutzen. Da sehen Sie den Egoisten! Ich bedarf zu meinen literarischen Arbeiten einiger russischen Schriften, zu denen ich im Wege unseres elenden inländischen Buchhandels niemals kommen kann. Wollten Sie nicht die Freundschaft und Güte haben, diese auf der Rückseite genannten Schriften durch irgend eine *solide* Leipziger Buchhandlung *unmittelbar* aus St. Petersburg für mich zu bestellen und nach Wien an H. Matics oder auch Schaumburg einzuschicken? — O ja, Sie werden es gewiss thun — davon bin ich überzeugt. — Das Geld dafür werden wir Ihnen auf Ihre Anordnung entweder durch den Postwagen oder durch ein Wiener Haus, ohne Verzug zumitteln. — De Slavicis & Serbicis wird Ihnen wohl H. Prof. Magaraschevics berichten.

Leben Sie wohl und meiner eingedenk! Gott geleite Sie bei allen Ihren Vorsätzen und Unternehmungen.

Hochachtungsvoll

Ihr aufrichtiger Freund

Paul Joseph Schaffarik.

Nota.

1 Exempl. — Učebnaja Kniga rossiiskoj slowesnosti izd. *Nikol. Grečem* St. Petersburg 1819—1822. *4ter Band.* (Es sind 4 Bände erschienen: davon enthält der 4te vom Jahre 1822 die Literaturgeschichte und wird auch für sich verkauft. Nur diesen brauch ich. Sollte er schon in's Deutsche übersetzt sein, wie man es angekündigt hat, so bitte ich auch um diese Uebersetzung).

1 Exempl. — Kurs rossiiskoj slowesnosti, soč. *Iwanom Lewitskim,* St. Petersburg, 2 Bände.

1 Exempl. — Rospis rossiiskim knigam systematičeskim porjadkom, St. Petersburg 1820, 3 Hefte.

P. J. Sch.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3427].

2.

Neusatz d. 1. September 1825.

Verehrtester Freund!

Die Ankündigung Ihres „Zabawnik" haben wir hier mit Freuden und Vergnügen gelesen und werden trachten, recht viele Pränumeranten zu sammeln. Nur ist der Termin zu kurz angestellt — es wäre vielleicht zweckmässiger gewesen, denselben bis Ende Dezember l. J. zu verlängern.

Mit der heutigeu Post schrieb ich an unsern hochgeehrtesten Gönner und Freund, Hrn. K., und ersuchte ihn, für mich ein Exemplar von Engels Gesch. von Dalmatien, Serbien und Bulgarien, Halle 1797—1804, 4 Bände 4°, irgendwo in Wien aufzutreiben. Im gleichen Sinn bitte ich auch Sie, nach Umständen und Gelegenheit mitzuwirken, dass ich dieses Buch bald bekomme. Den Preis bitte ich mir vorläufig anzugeben, damit ich das Geld mit dem Postwagen schicken kann.

Sollten Sie die Formel des *Vaterunsers* in *„russischer Landesmundart“* zur Hand haben, so würden Sie mich sehr verbinden, wenn Sie mir davon eine Abschrift zuschicken möchten.

Könnten Sie mir nicht einige Berichtigungen der bekannten Landkarten von Serbien die wir hier in Neusatz gemeinschaftlich revidirt und verglichen haben — einstweilen aufzeichnen und zuschicken. Sie werden mir dadurch einen grossen Dienst erweisen. Ich weiss wohl, dass wir von Ihnen mit der Zeit eine Geographie und vielleicht auch eine neue Landeskarte von Serbien zu erwarten haben; allein bis diese zu Stande kommt, müssen wir uns doch mit den vorhandenen behelfen, und diese haben, wie Sie selbst gestehen, viele und grosse Fehler. So lernen wir also — beim Gebrauche dieser Karten — die *Fehler* mit. Vorzüglich wünschte ich die Berichtigung der Orthographie, denen auf der kleinen serbisch umgestochenen Landkarte scheinen mir viele Namen der Oerter falsch geschrieben zu sein. So z. B. ist Крупани richtig oder soll Курпањ stehen? Grocka oder Grotschka etc. etc. etc. — Schade, dass die südliche Grenze nicht weiter geführt ist. Wo soll man die alten Residenzen Budiml, Nerodim oder Nerodiml suchen? — Dergleichen gibt es mehrere.

Haben Sie nicht mehrere Exemplare Ihrer Biographie des Fürsten Milosch bekommen? Wir haben hier keine Hoffnung dazu.

Mit vollkommener Hochachtung verharre

Ihr

aufrichtiger Verehrer und Freund

P. J. Schaffarik.

[Споља:] *von Neusatz.*

An Seine Wohlgeboren

Herrn *Wuk Stephanowitsch Karadschilsch*

Abzugeben in der Vorstadt Weissgärber,
Marxergasse Nr. 46 im 1ten Stock über den Gang

in

Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено 13. Септ. 1825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3428]

3.

Neusatz d. 7. November 1825.

Wohlgeborener Herr,
Verehrtester Freund!

Mit Vergnügen las ich Ihren Brief, worin Sie mir melden, dass Sie bereits 4 Pränumeranten auf meine Liter.-Geschichte haben, und dass Herr v. Kopitar auf 10 Exemplare pränumeriren will. Ich habe auch für Ihren Almanach einige Abnehmer geworben und gewonnen, und bin überzeugt, dass ich ihrer noch mehrere finden werde, besonders wenn das Buch einmal da sein wird. Belieben Sie mir daher 10 Exemplare davon zu schicken, den Betrag von Pränumerationsgelde auf meine Liter.-Geschichte zu subtrahiren, und den Rest an Herrn v. Hamuljak in Ofen gelegentlich oder mit dem Postwagen einzusenden.

Mit Sehnsucht erwarte ich Ihre Landkarte von Serbien; sollte sie fertig werden so bitte ich mir einige Exemplare davon in *Commission* zu schicken — ich werde alles mögliche thun, um sie anzubringen. Wäre es Ihnen nicht möglich, die Gränzen nach allen Seiten hin, die *nördliche* ausgenommen, etwas zu erweitern? Dies wünschte ich vor Allem? Ferner: könnten Sie nicht die jetzt bestehende Eintheilung des Antheils unter dem Fürst Milosch, wenn auch nur der Hauptsache nach, anzeigen. Ich meine die *Nahijen*. Eine vollständige Landkarte von Serbien wäre sehr zu wünschen. Mittelst einer bessern, als die vorhandenen sind liessen sich viele — wo nicht alle Oerter, die in der serbischen Geschichte des Mittelalters genannt werden, sehr gut bestimmen. Raić und Engel waren der Geographie von Serbien beispiellos unkundig. Ihre Antwort bei vorkommenden Oertern und Gegenden ist meist: неизвѣстно! oder „sie sind zu Grunde gegangen". Warum nicht gar! Man kann sogar die Existenz der schon von Constantinus Porfirogenneta genannten Städte in Serbien noch heutzutage nachweisen; Städte und Schlösser aus Duschans Zeit könnte man nicht?!

Engels Geschichte habe ich schon lange von Karlowitz zum lesen gehabt; ich wünschte solche für meine kleine Bibliothek. Jetzt habe ich ein Exemplar von Pesth an mich gebracht. Sollte es Ihnen nicht lässtig fallen, so erbitte ich mir Ihren gütigen Beistand in folgendem:

Erstens wünschte ich *Joann. Gotth. Stritteri* memoriæ populorum olim ad Danubium etc. incolentium, St. Petersburg 1774, 4 Bände 4to für mich anzukaufen. Wäre es nicht möglich davon ein Exemplar in Wien aufzutreiben — entweder beim Antiquar oder bei welchen immer Buchhändler. Den Ladenpreis davon finde ich in den Catalogen zu 12 Rthlr oder 18 fl. Conv. Münze angegeben; das würde ich gern dafür zahlen.

Zweitens erfuhr ich aus sicherer Quelle, dass der *Generalquartirmeisterstab* in Wien Specialkarten von der österreichischen Monarchie und andern Staaten herausgibt und schon zum Theil herausgegeben hat; eine Ankündigung soll vor einem Jahr als Beilage in einigen Zeitungen gewesen sein, aber ich kann sie nirgends mehr bekommen. Darum ersuche ich Sie ergebenst, Sie möchten mir einen Catalog dieser Generalquartirmeisterstabschen Landkarten sammt den Preisen versorgen und zusenden.

Herr v. Kopitar, dem ich mich empfehlen lasse, könnte Ihnen hierbei — mit Rath und That — beistehen.

Mein College, Herr Magarašević, arbeitet fleissig am IV^{ten} Hefte des Ljetopis. Das III^{te} ist noch nicht erschienen.

Kolár ist — soviel ich weiss — schon in Pesth in sein Pfarramt introducirt — aber unter Wiederspruch der Gegenpartei — er selbst schrieb mir noch keine Sylbe.

Ihren freundlichen Gesinnungen wohlempfohlen verharre mit Hochachtung

Er. Wohlg.

ergebenster Dr. und Freund

Paul Jos. Schaffarik.

N. S. Ich habe den bereits gesiegelten Brief nochmals erbrochen, um beizufügen, dass ich des Herrn v. Kopitar Schreiben mit einigen Nachtragen für die slovenische Sprache und Literatur erhalten habe. Zwar ist der Abschnitt über die slovenische Sprache etc. schon gedruckt; ich habe das Mitgetheilte dort bereits — bis auf den Herrn *Ravnikar*, dessen Verdienste ich in dem *Nachtrag* auszeichnen will — angeführt. Dessen ungeachtet danke ich dem Herrn v. Kopitar für die gütige Mittheilung.

Das Exemplar der Rec. *Ihrer* Lieder — welches mir der Herr v. Kopitar durch Sie geschickt zu haben schreibt, habe ich noch nicht bekommen. Ich wünschte es sehr zu besitzen — es ist ein unentbehrliches Commentar für die Besitzer von den Liedern. Vielleicht kommt es doch nach.

[Споља као на претходном].

[Напомена Вукова:] одговорено 13./25. Новембра 1825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3429; штампано у „Вечерњачи" 1881, стр. 141].

4.

Neusatz d. 19. December 1825.

Verehrtester Freund!

Mit Vergnügen las ich Ihren an mich geschriebenen Brief und bedauere nur, dass ich ihn nicht allsogleich beantworten konnte. Leider warf mich eine unerwartete Krankheit nieder, von der ich aber nach und nach schon wiederum genese.

Die Mittheilung über die rückständige Zahlung der russischen Bücher, war mir um so unangenehmer, als die Sache auch mich betrifft, und ich Ihnen dabei nothwendig in einem nachtheiligen Lichte erscheinen musste. Erlauben Sie, dass ich das zu meiner Rechtfertigung nöthige Sage. Als Herr Prof. Magaraschevitsch an Sie wegen der russischen Bücher schrieb, ersuchte ich ihm, er möchte für mich folgende drei notiren:

1. Gretsch rys [?] istor. russkoj literatury.
2. Anastasevitsch rospis russkim knigam.
3. Lewitsky kurs russiskoj slovesnosti.

Dies that er auch und notirte *für mich* zwei Lexica, deren Titel er bei mir aus meinen Notaten abgeschrieben, obgleich beide schon den Titel nach, beinahe gleich waren und es auch wirklich sind; aber er arbeitete damals stark am latein.-serb. Lexicon, und wünschte[?] also mehrere russische gleichsam zur Hilfe haben, während doch eins von derselben Gattung hinreichend

gewesen wäre. — Mittlerweile, bis diese russ. Bücher angekommen waren, bekam ich auf einem anderen Wege, durch Freunde, Gretsch's russ. Literatur Geschichte. Ich behielt demnach, als die durch die besorgten Bücher ankamen, nur den Lewitsky und Anastasewič, und zahlte an demselben Tage dem Herrn Prof. Magaraschewitsch nach seiner eigenen Berechnung 5 fl. Conv. Münze, wie es mein Diarium und mein Büchercatalog übereinstimmend aufweisen. Ich wollte auch den Gretsch nehmen, weil ich ihn bestellt habe, und bezahlen, aber Herr M. sagte, dass, weil ich schon ein Exempl. hätte, er den Gretsch für sich behalten wolle. Ich hatte damals unter der Hand schon einen Abnehmer für Gretsch. Auch jetzt würde ich ihn nehmen und bezahlen. Freilich trug mir Herr M. nach langer Zeit *ein* Lex. an, aber ich habe es nicht bestellt, und konnte es nicht nehmen; ich würde mir ja lieber andere russ. Lexica verschaft haben, als lateinische Schulwörterbücher. Es befremdet mich daher auf's äusserste wie Ihnen Hr. M. noch vor, wie Sie mir berichten, schreiben konnte, dass *er* und *ich* sagen werden, dass das Geld bezahlt werden. Ich habe ja meinen Antheil an ihn gleich beim Empfange der Bücher berichtigt. Er hatte selbst die Berechnung laut Ihrem Brief und dem dort aufgestellten Preise gemacht und soviel er verlangt, habe ich ihm gezahlt. — *Es thut mir äusserst wehe, dass Sie für Ihren uns geleisteten Dienst jetzt noch diesen Verdruss haben sollen.* Die Zeiten sind nicht darnach, dass man für andere grosse Geldanschlagen machen könnte, und wieviel schlimmer ist es noch, wenn man Gefahr läuft, sein Geld durch Andere zu verlieren! — Leider kann ich Sie hinsichtlich des Herrn M. schlecht vertrösten; inzwischen bleibt Ihnen nichts anderes übrig, als in ihm zu dringen, wozu Sie allerdings berechtigt sind.

Vor langem schickte mir Hr. Milovuk 10 Exempl. Danica zu 2 fl. und 5 Exempl. Specimen Versiany[?] zu 50 kr. Leider kann ich um diese Preise hier nichts davon absetzen. Ich hatte gehofft, die 10 Exempl. von Ihnen um den Pränum.-Preis zu bekommen. Ungeachtet aller Mühe die ich mir gegeben habe (ich theilte einige Stücke auch den Buchhändlern aus), ist es mir bis jetzt nicht gelungen, mehr abzusetzen, als 1 Exempl. und habe auch keine Hoffnung weiter. Ich bin demnach gezwungen, die Exemplare an Herrn Milowuk zurückzuschicken; vielleicht werden in anderen Gegenden gesucht. Hier sagen

Alle, sie hätten haben das Buch zu 1 fl. Ich weiss nicht, wie das zuging.

Durch unvorgesehene Unfälle — besonders meine Krankheit — bin ich mit der Verfertigung des Registers etwas zurückgeblieben; nichtdestoweniger wird meine Literaturgesch. bis Mitte Januar fertig. Sollten Sie etwas Pränum.-Geld beisammen haben, so würden Sie sehr gut thun, wenn Sie es frühzeitig an Herrn Hamuljàk nach Ofen einschicken möchten. Die Druckkosten sind ungeheuer gross, und bis jetzt kommt von keiner Seite eine Hilfe.

Mit Hochachtung verharrend

ergebenster Diener u. Freund
Paul Jos. Schaffarik.

P. S. Da *Stritter* in Wien nicht zu haben ist, so werden wir ihn weiter nicht bestellen.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3430].

5.

У Бечу $\frac{18}{30}$ Декемвр. 825.

Високопочитајеми пријатељу!

Врло ме је обрадовало писмо ваше од 19. овог мјесеца; јер сам од Петра Матића био чуо, да сте иза њега врло болесни остали. Фала Богу, кад сте опет оздравили.

О Руским књигама кад смо се почели разговарати, допустите ми, да и ја још ово кажем: Имена оније књига, које сам ја из Русије добавио, мени је Г. Магарашевић послао на цедуљи *вашом руком написана;* и молио ме, од вас обојице, да вам оне књиге из Русије добавим, а новци да ће се послати у Беч Г. Копитару, како кажем, колико стоје; и уз то ми је још послао ваше писмо у коме сте ме ви молили, да

вам наручим оне књиге, за које ми Г. Магарашевић пише. Ја сам књиге одма наручио, а Г. Магарашевићу писао сам, колико новаца *од прилике* да пошље Г. Копитару; но књиге из *Петербурга* дођу, а од новаца ни спомена! Сад ви можете себи сами ласно представити, колика је моја срамота морала бити, кад ми је Кноблох казао: ево наручени књига, а ја новаца нијесам имао, да и исплатим!! Онда ја, с таковом мојом срамотом, намолим Кноблоха, те књиге пошаље у Беч Шалбахеру, па онђе да му и платим; но овђе су, на моју срамоту, дотле лежале, докле ја нијесам добио новаца, те сам и исплатио, и из моје прекомјерне (готово луде) доброте, у Нови Сад *без новаца* послао. Кад сам лани ту био, Г. Магарашевић није казао, да ће ми новце с *вама заједно* послати; а 5. декембра (1824.) писао ми је ово: „Руске сам књиге добио, и за то ћу вам заедно са Шафариком, новце послати.“ — Сад ја мислим да би правије било да ви Магар. говорите а да сте ви Г. Магарашевићу платили, ја о том не сумњам; ала ја од њега како ћу наплатити? А и осим тије Руски књига он је мени дужан и за пјесмарице више од 100 fl. W. W. (вама и Г. Колару, казао сам му, да по један цијел екземплар *поклони,* које мислим да је и учинио). — Забавнике те, што вам је послао Миловук, ја ћу *вама* радо дати um den Pränumerationspreis, само вас молим, да и ви по ту цијену само онима дате, који су *напријед платили,* а други јефтиније од 2 fl. W. W., да не *продајете;* јер јефтиније нико нити је купио нити ће купити од *мене* (а пренумеранти њиове могу и поклањати). Да сте ви мени послали само имена, макар 50, ја би вам послао књиге све по 1 fl. W. W.; али будући да ми ни једнога ни пренумеранта ни празна имена послали; за то сам мислио, да нико неће да се на моју књигу пренумерира; него сам писао Миловуку, да вам 10 књ. пошље на продају, неки се нађу. — Огледи нијесу јефтинији.

Пренумеранти на Историју.

Зета.

Nordisch. Geschicht.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3431].

6.

Neusatz am 16. Jan. 1826.

Wohlgeborener Herr,

Hochgeehrtester Freund!

In Erwiederung auf Ihr letztes Schreiben, muss ich Ihnen wiederholt versichern, dass es in Hinsicht der Bestellung der russischen Bücher die Bewandtniss habe. die ich Ihnen früherhin gemeldet habe. Darum kann ich auch mit dem Vorschlag unmöglich zufrieden seyn, und würde es auch dann nicht seyn, wenn ich tausendmal reicher wäre — als ich es jetzt wirklich nicht bin. Ob der Bestellzettel (d. h. die Namen oder Titel der Bücher) ganz von meiner Hand war, oder von des Prof. Magaraschewitsch (denn ich erinnere mich nicht mehr) ändert an der Sache gar nichts; denn Ihr Freund Herr Magaraschewitsch schrieb Ihnen ja ausdrücklich, dass die Bücher gemeinschaftlich sind, dasselbe that auch ich, auch haben Sie die Bücher hieher nach Neusatz, an Ihren Freund Herrn Magaraschewitsch und nicht an mich gesendet, und während Ihres *letzten Hierseyns* gegen mich mit *keiner Sylbe* dieser Bücher erwähnt, während Sie doch die russischen Lexica, in meinem Beiseyn beim Herrn Magaraschewitsch, ständlich auf dem Tisch oder in der Bibliothek liegen sahen, und während ich mein Contingent für empfangene Bücher Ihrem Freund, dem Sie solche überschickt haben, mit 5 fl. CM. schon früher baar bezahlt hatte. Ich kann und will daher die Bücher, die ich nicht bestellt habe, und die ich nicht besitze, oder mit einem Worte: fremde Schulden, weder nach menschlichem noch nach göttlichem Rechte zahlen, denn ich habe wirklich kein Geld zum Verlieren; sondern so viel ich thun kann, so viel will ich thun, nähmlich: sollte Ihr Freund Hr. Prof. Magaraschewitsch, den richtigen Empfang der 5 fl. CM. läugnen (was ich jedoch weit entfernt bin zu glauben, da ich gerade gestern mit ihm darüber sprach, und er die geschehene Bezahlung, mir richtig anerkannte) und sollte er darüber ein schriftliches, eigenhändig unterfertigtes Document ausstellen, so bin ich benöthigt und bereit diese 5 fl. CM. nochmals zur Stunde an Sie zu erlegen; ferner bin ich bereit, Gretsch russ. Literaturgeschichte, als ursprünglich von mir be-

stellt, zu übernehmen, und gleich baar zu bezahlen, sobald sie mir Hr. Prof. Magaraschewitsch eingehändigt haben wird; zuletzt bin ich aus Hochachtung für Sie erbötig, Ihren Freund Hr. Magaraschewitsch, auf dem Wege collegialischer Zuredung dahin zu bringen, das er Ihnen die russ. Bücher sobald als möglich bezahlt. Wollte er aufrichtig zu Werke gehen, so könnte es leicht geschehen, denn wir könnten die zwei russischen Lexica leicht an irgend einen Narren bringen, und sie zu baarem Gelde machen. Ich habe ihm bereits gestern desswegen nachdrücklich und ernstlich zugeredet, und er hat mir auch versprochen, an Sie dieser Tage zu schreiben und mit Ihnen volle Richtigkeit zu treffen. Demnach bitte ich Sie freundschaftlichst, sich bis dahin über diesen Punkt zu gedulden; ich verspreche Ihnen meine kräftige und thätige Mediation dabei, und hoffe, Sie werden bald zu Ihrem Gelde kommen.

Was die Ogledy, die ich hier um den bestimmten Preis von 50 kr., zum Theil schon angebracht habe, zum Theil noch anbringen werde und die Danica anbelangt, so beträgt der Preis dieser Bücher in Summe 14 fl. 10 kr. W. W. Schlözer's Geschichte wünschte ich um den gemeldeten Preis von 4 fl. 40 kr. W. W. von Hr. Kopitar zu übernehmen. Wenn Sie demnach die Güte haben wollen, dieses Buch für mich auszulösen und es mir gelegentlich zu schicken, so schlagen Sie diese 4 fl. 4 kr. zu den obigen 14 fl. 10 kr. zu dies macht 10 fl. 50 kr. Dieses Geld in Conv. Münze 7 fl. 32 kr., belieben Sie von dem Pränumerationspreis auf 16 Exempl. meines Werkes, also von 24 fl. C. M. abzuziehen und den Rest von 16 fl. 25 kr. C. M. sobald als nur möglich durch Herrn Milovuk in Pesth an Herrn Hamiljak in Ofen auszahlen zu lassen, um so mehr, da ohne wirkliche baare Pränumeration keine Exempl. um den Preis ausgegeben werden können. Denn ich war wirklich, um aller Unordnung und Verschenkung der Exempl. vorzubeugen, genöthigt, das ganze Geschäft der Versendung meinem Buchhändler in Pesth, gegen Accord und Contract zu übergeben, mit Ausnahme der 50 Exempl. auf Velinpapier, die ich zur Verschenkung an Freunde mir vorbehalten habe, und die schon alle besetzt sind, worunter ich 1 Exempl. für Sie und 1 für Hr. Kopitar, abgesehen von der Pränumeration, bestimmt habe. Selbst das Geld von 7 fl. 32 kr. CM. für Ihren Theil muss ich hinauf schicken. Es würde mir daher äusserst unangenehm seyn, wenn Sie statt 16 Exempl. nur 5 und 1, also 6 bekämmen,

und ich nicht helfen könnte. Ich war genöthigt solche Massregeln su treffen, die Druckkosten belaufen sich auf 1800 fl. W. W., von der Pränumeration sind bis jetzt nur 250 fl. W. W. eingelaufen: die meisten bestellungen kommen *ohne* Geld (einer will 75 Exempl., aber das Geld mir *nachschicken*); das Pränumerationsgeld von 18 Exempl., also 27 fl. CM. ist mir von einem verlarvten Freund, an den es geschickt ward, unterschlagen — und verzehrt worden — doch warum soll ich Ihnen derlei Sachen erzählen, die Sie vielleicht selbst erfahren haben.

Nun urtheilen Sie selbst ob ich anders verfahren konnte. Was die Serb. Volksgesänge anbelangt, so hat mir Hr. Magaraschewitsch allerdings ein Exemplar in Ihrem Namen als Geschenk übergeben, wofür ich Ihnen dankbar bin; ein anderes habe ich für Hr. Kolár von Pesth, als dieser hier bei mir war, von ihm genommen; aber für dieses habe ich mit Herrn Magaraschewitsch meine eigene Rechnung, da ich ihm auch einige Büchlein gab. Sollte er sich demnach wegen dieses Exempl. auf mich provociren, so sollen Sie mir dennoch den Preis nicht in Rechnung bringen, damit ich es leidergottes nicht *zweimal zahle* — sondern belieben Sie in den Hrn. v. Magaraschewitsch zu dringen, als Ihren Committenten, *ohne Rücksicht auf die zu nehmen*, denen er ihr Buch verkauft hat.

Uebrigens sollen diese Erklärungen und wegen der Russica unsere Freundschaft nicht im mindesten stören. Seien Sie meinerseit versichert, dass ich nichts so sehnlich wünsche, als Ihnen stets nach Kräften und Umständen zu dienen und dass ich mit wahrer Achtung verharre

Ihr

ergebenster Verehrer und Freund

Paul Joseph Schaffarik.

[Вуковом руком написано:]

13./25. фебр. послао сам преко Шиђара 24 fl. 58 kr. CM. и писао Миловуку да даде за мене . . . 20 fl. — kr. CM.

[Споља:] *Von Neusatz.*
An Se. Wohlgeboren
Herrn Wuk Stephanowiisch Karadschitsch
Doct. d. Philos. und der freien Künste,
Mitgl. mehrerer gelehrten Gesellschaften
Ueberzugeben in der Vorstadt Weissgärber,
in der Marxer Gasse Nr. 46 im 1ten Stock
über den Gang
in Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено 26. јануара 1826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3432]

7.

Neusatz d. 24. Juny 1826.

Hochgeehrtester Freund!

Gestern sprach ich in Ihrem Auftrag mit dem Herrn B.** Ich hatte anfangs einen harten Stand; am Ende gelang es mir doch, ihn auf bessere Gedanken und Ansichten zu bringen. Kurz, ich brachte es dahin, dass er mir versprach sich beim Herrn M.** in dieser Hinsicht zu verwenden. Zum Glück war der Herr M.** noch denselben Tag hier, und unfehlbar wurde die Sache besprochen. Ich habe daher die beste Hoffnung — alles wird jetzt nur auf Sie ankommen. Denn ohne einige Nachgiebigkeit wird uns nichts gelingen. Ich wünsche daher für's Frste. dass Sie Ihre Geschäfte in Semlin glücklich verrichten, und dann zu uns zurückkehren. Denn ich verspräche mir nunmehr den besten Erfolg. — Uebrigens bitte ich auf Ihrer Rückreise vorläufig in K.* keinen Schritt zu thun, und nicht vorlaut zu werden. *Von hieraus* werden wir das Uebrige ins Reine bringen.

Für S. Durchlaucht dem Herrn Fürsten von Serbien schicke ich ein Exempl. auf feinem Papier, und zwei für seine Secretäre. (Seinem Herrn Bruder, dem Gouverneur von Schabac, werde ich auf einem andern Weg schicken). Da ich selbst nicht schreiben kann, so bitte ich Sie in meinem Namen dem Herrn Fürsten zu schreiben: das ich gewünscht hätte, ihn mit den besten was ich habe, zu ehren, leider aber habe ich diesmal

nichts besseres als dieses mein Buch, er möge es demnach gnädig aufnehmen, und ihm in Seiner Bibliothek einen Platz gönnen.

Idem ich mich Ihrer freundschaftlichen Gewogenheit fernerhin empfehle, verharre ich mit Hochachtung

Ihr. Wohlgeb.
ergebenster Diener und Freund
Paul Joseph Schaffarik m. p.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3433].

S.

Neusatz d. 10. Dec. 1826.

Hochgeschätzter Freund!

Diejenigen, die ich um Einsammeln der Pränumeranten für Sie bat, haben mich alle betrogen. Ich erhielt nichts. So sind einmal die Leute hier. Deswegen übergab ich am 12. November die 12 fl. W. W. dem Rajkowics und Kosics allhier mit der Bitte, er möchte es so schnell als möglich nach Pesth an Milowuk senden.

Seitdem habe ich blos einen Pränumeranten, oder lieber eine Pränumerantin aufgestochen. Sie heisst:

Fräulein Maria Dimitrievics in Neusatz.

Wenn es demnach möglich ist, so bitte ich ihren Namen der Liste beizufügen. Das Geld bestehend in 1 fl. W. W. folgt nach; indem das Uebrige schon gesendet ist.

Wenn Sie *überflüssige* Exemplare haben werden, so können Sie noch etwa 5 zu jenen Pränumeranten, um einen *billigen* Preis in Commission geben: ich werde Sie absetzen. Wenn Sie aber hinlänglichen Absatz haben, so muss es gerade nicht seyn.

Herrn v. Kopitar schickte ich die verlangte Handschrift durch einen Neusatzer Sohn *Gadesch*, der in Wien Medicin oder Chirurgie studirt, bereits zu; ich zweifle nicht, dass er dieselbe schon empfangen hat. Jetzt kann er ihren Werth einschen, und wenn nöthig ist dieselbe vergleichen oder abschreiben lassen.

Will er, so lass ich sie hier für ihn abschreiben? Ich erwarte seine Befehle.

John Bowring derjenige, der im verflossenen Jahre eine russische, in diesem aber eine polnische Anthologie in London herausgegeben hat, übersetzte soeben mehrere Lieder und Gesänge aus Ihrer Sammlung, die in England mit rauschendem Beifall aufgenommen wurden. Er ist demnach gesonnen alle zu übersetzen und herauszugeben. Alles das und mehreres Andere schrieb er mir am 20. November d. J. — Da er mir mehrere Fragen aufwarf, so werde ich ihm antworten und unter Anderem auch an Sie und *Herrn Kopitar* verweisen. Erwarten Sie demnach seine Zuschrift und tragen Sie Sorge, dass seinem Wunsche entsprochen wird. Er ist in die serbischen Lieder bis über die Ohren verliebt.

Dass Sie von dem biederen Kaiser N. eine Pension erhalten haben „freut mich herzlich". Nun wünsche ich, dass Ihnen Gott ein langes Leben und Gesundheit schenke, um noch viel für den Ruhm Ihrer Nation und der Slawen überhaupt, leisten zu können. Das Gericht von der Pension warhieher [?] es *schon längst* verbreitet, wahrscheinlich hat es schon Magar. in den Ljetopis hineingeschrieben. Ich sagte es ihm nicht. — Sie sollten jetzt sehen, wie das *Neusatzer-Abderiten-Gesindel* verblüfft ist! Wie es verstummt! Was es für Gesichter und Grimassen schneidet! Dabei triumphire ich im Stillen, und halte Ihren Sieg für vollständig.

Dieser Tage sah ich den *Osman* von Gundulics, herausgegeben in Ragusa 1828. 8°. Milakowits bat um das erste Bändchen. Könnten Sie mir nicht ein vollständiges Exempl. von Ragusa verschaffen?

Euthymius Popowics von Triest, hat seine Ausgabe der *dalmatischen* Dichter in Ofen *verhunzt* — jämmerlich *verhunzt*. Ich bekomme fast ein Fieber, wenn ich daran denke. So was mussten wir erleben! Er gesteht es in der Vorrede zu der Idylle von Mincsetics offen, er habe die *sremisirt*, so viel er nur konnte!!! — Und wie sremisirt! — Sinn und *Metrum* sind oft beim Teufel. Der schöne weibliche (zweysylbige) Reim, den Mencsetics durchgängig beobachtet, geht durch seine Sremisation, oft ganz zu Grunde. Z. B. S. 16 war gewiss: priku—sliku, er macht preku, S. 28. zwizda—gizda, er macht zwezda et. et. Wahrscheinlich correspondiren Sie mit Popowics, in diesem Fall sollten Sie ihm rathen, ihn von seiner *sremischen*

Krankheit *curiren*, wenn es noch curabel ist. Er soll die Dalmatismen lassen, und nur statt *lateinischer* Buchstaben, *kyrillische* substituiren.

Köppen schrieb mir, er habe mir ein vollständiges Exemplare seiner Bibliogr. Blätter geschickt, — ferner einen Ivany Exarh von Bulg. Ich habe bis jetzt nichts bekommen. Durch *Schaumburg* sollte es gehen. Weist Hr. von Kop. nichts davon? Ich bin sehr besorgt, dass mir das Alles verloren geht. Ich bitte Sie, sehen und fragen Sie ein wenig nach: Alles für mich angekommene, soll bis auf sichere Gelegenheit bei Ihnen oder Herrn Kopitar deponirt seyn.

Herrn v. K. meine Empfehlung. Hat er Hoffnung den Ptolomäus, Wesseling und Raveunas, bis zum künftigen Frühling irgendwo für mich aufzufischen?

Leben Sie recht wohl!

Ihr aufricht. ergebener Freund
P. J. Schaffarik.

P. P. Herr K. sollte John Bowring ein Exemplar seiner *Recension* der Lieder schicken (wenn es es nicht schon gethan hat) es würde ihm gewiss als Commentar sehr willkommen seyn.

[Спољa:] Von Neusatz.
An S. Wohlgeboren
Herrn Wuk Stephanowics Karadschics
Doct. d. Phil. Mitgl. mehrerer gelehrten
Gesellschaften etc.
Wohnhaft auf der Landstrasse Nr. 291
in Wien.

[Вукова напомене:] Одговорено на бадњи дан 1826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3434].

9.

Neusatz d. 28. Jän. 1827.

Verehrtester Freund!

So eben erfuhr ich von Prof. Magaraschewics, aus einem Briefe des Hadschics, dass Sie über Temesvár nach Serbien

reisen werden. Mir thut es sehr leid, dass ich es früher nicht gewusst habe. Ich habe Ihnen nämlich nach Wien ein Paar Dutzend Commissionen geschickt, aber für Ihre serbische Reise hätte ich ein Paar Hundert.

Sie wissen, dass ich an einer Geographie des Mittelalters von Serbien und Bulgarien etc. arbeite. Wenn Sie daher hinüber gehen, so könnten Sie mir wichtige Dienste leisten. Freilich müsste ich dann mehr Zeit haben, um meine Anmerkungen in besserer Ordnung und vollständiger Ihnen mitzutheilen.

Vor allem sollten Sie trachten die Lücken unserer Karten um Lescowatz und Novobrdo herum, wenigstens nothdürftig auszufüllen. Diese konnte in Kragujevac etc. sehr gut geschehen. Sie werden dort und sonst in Serbien Menschen finden, welche diese Gegenden bereist haben. Trachten Sie einige Reise-Werken aus ihrem Munde niederzuschreiben nach ungefähren Stundenentfernungen. Zum Beispiel: 1. Weg von Nisch nach Leskowac und Novobrdo. 2. Weg von Krušewac nach Kuršumlija und Novobrdo. 3. Weg von Novobrdo nach Sofia über Caribrod. 4. Weg über Prokuplje, Toplica etc. Und so mehrere in verschiedenen Richtungen so viel Sie nur aufbringen können. Wenn Sie solche Reiserouten zusammenbringen möchten, so wär' es leicht sie von Stunden auf Meilen zu reduciren. Auch die kleinsten Dörfer, die man Ihnen nennt, müssten aufgenommen und notirt werden.

In der serbischen Geschichte werden viele Städte, Schlösser, etc. genannt, die auf unsern Karten nicht zu finden sind. Suchen Sie einige für mich. Z. B.: Galica (*Γαλιτζα* griechisch, Галица). Manuel I. Komnenos belagerte es im Jahre 1153. Es lag irgendwo im Gebirg, und war unzugänglich. Zwischen Niš, Tjuprija, Kragujewac, Krušewac, Trstenik zu suchen. Der Imperator kam über Niš, nahm es und kehrte über Rážan zurück. Die Wittwe des Mačwaer Bans Ratislaw heisst 1264 Fürstin von Galica und Màčwa: „Ducissa Galiciae & de Mazo". Jeleč ist zu weit. — Ostrowitza wird in der Geschichte oft, im J. 1435, 1444, etc. genannt. Ist bei Boreč Rawanica zu suchen. Ferner Wrbica, Gott weiss wo, bei Krušewac oder am Timok? — Bei Raič III, 121; Engel III, 362; Pejacsevics 338, stehet so: „Musa schlug den Stephan Lazarewić 1413 bei Wrbica, wandte sich gegen die Morawa und eroberte: Krušewać, Stolak, Petrus, Kopryan, Blwan, Lipowac, Tetur." Blwan ist Bulowan zwischen Niš und Aleksinac; wo sind aber Stolak oder Stołac, Petrič

(Петрич), Kopryan, ob Tjuprya, denn Krúpanj ist zu weit, Tetur??? — Vielleicht sind von diesen und ähnlichen Oertern noch Ruinen oder Namen vorhanden?

Wenn noch Zeit wäre, so thäten Sie sehr gut, mir von Temeswar zu schreiben, wohin ich meine Briefe an Sie adressiren soll.

Leben Sie wohl und glücklich

Ihr

aufricht. Freund
P. J. Schaffarik.

[Спољa:] Neusatz von Prof. Schaffarik.
An S. Wohlgeboren
Herrn Wuk Stephanowitsch Karadschitsch
Doct. d. Philos., Mitgl. mehr. gel.
Gesellschaften etc.
in [Temesvar] Kragojewac.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3435]

10.

Neusatz d. 13. Febr. 1827.

Hochgeehrtester Freund!

Mein Brief den ich nach Temeswar entgegenschickte, kam dort zu spät an. Es bleibt mir nichts übrig, als den von Ihnen vorgeschlagenen Weg zu gehen.

Ich wiederholle hier meine Bitte wegen geographischen Notizen. Thun Sie, was nur möglich ist. Wenn Sie länger in Serbien bleiben, so schreiben Sie mir es; ich hätte Ihnen noch manches mithzutheilen; allein ich muss es auf ein andermal versparren. Wenn Sie Gelegenheit haben, so unterlassen Sie nicht meine tiefste Hochachtung Sr. Durchlaucht dem Fürsten zu melden. Ich habe so Gott will eine Reise nach Serbien im Sinne — aber erst später, und darüber ein andermal.

Bouring schreibt mir er hätte Sie um neue Gesänge gebeten.

Ihre *Danica* 1827 haben wir leider noch nicht erhalten. Sobald ich sie gelesen habe, werde ich eine Anzeige für die Jahrbücher des Magaraschevics verfertigen.

Leben Sie wohl.

Ich beharre mit vorzüglicher Hochachtung

Ihr aufrichtig ergebener Freund
und Diener
P. J. Schaffarik.

[Споља као на претходном]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3436].

11.

Herrn W. St. Karadžić.

Hochgeehrtester Freund!

So oft ich Ihre Danica zur Hand nehme, so dank' ich Ihnen für diese Gabe. Leider hat Milovuk die Ex. durch ein Schiff sehr spät geschickt, so dass beinahe nichts mehr abgesetzt werden kann. Den Zemlinern habe ich die geliechenen zurückgeschickt.

In der Danica fand ich viel für mich. Ich bitte Sie recht sehr, mir eine Abschrift des Liedes von Crnagora und der Umgegend zu schicken wie Sie mir versprochen haben. Auch bitte ich Sie, mir die Namen der Dörfer mitzutheilen, die Sie während Ihrer Reise in Serbien aufgezeichnet haben. Ich sehe in dieser Hinsicht Ihrem Briefe sehnlich entgegen. — Wenn ich auch nur zwei Namen, für meine antiquarischen Untersuchungen brauchbar, darin finde, so ist mir schon geholfen.

Wenn Sie an Milovuk etwas für mich schicken, so wäre es sehr gut, wenn Sie es doppelt couvertiren möchten — und die aüssere an *Kolár* od *Hamulják* überschreiben. Milovuk ist etwas zu nachlässig in Versendungen, *wo er keinen Gewinn zu hoffen hat:* an Hamulják oder Kolár würde er alles eher abgeben, weil diese im Ort sind, und beide sind sehr eifrig im Aufsu-

chen von Gelegenheiten nach Neusatz, die sich ihnen wöchentlich darbieten.

Leben Sie wohl! Ich bin

Ihr aufrichtiger Freund
Schaffarik.

[пре Јуна 1827.]

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3437.]

12.

Herrn W. St. Karadžić.

Hochgehertester Freund!

Heute am 14. Juny erhielt ich das Päckchen von Bouring dnrch Ihre Güte. Kollár schickte es mir zu. — Ich erwartete dabei Kataloge englischer Landkarten, und weiss nicht, wie es geschah, dass ich keine dabei fand. Bouring schrieb mir auf das bestimmteste, das er Kataloge englischer Landkarten, besonders über die Türkei, für mich beigelegt habe. Vielleicht sind sie aus Versehen bei Ihnen geblieben. In diesem Fall ersuche ich Sie freundschaftlichst, mir solche nachträglich zuzuschicken.

Dass Sie das nach Serbien und für den Prof. Weselý bestimmte behalten haben, daran haben Sie recht gethan.

Exemplare des Bukwars habe ich ebenfalls erchalten. Wegen des Absatzes werde ich thun, was möglich ist.

Ich wiederhole meine Bitte wegen des *Liedes* mit Ortsnamen, und wegen der *Ortsnamen*, die Sie letzthin in Serbien notirt haben.

Leben Sie wohl. Ich bin

Ihr aufrichtiger Freund
P. J. Schaffarik.

[14/2 VI 1827.]

[Напомене Вукове:] Одговорено 10/22 Јунија.

[Орнг. у арх. С. К Академије бр. 3438.]

13.

Високопочитајеми Господине!

Ето вам из оне пјесме, што сам мислио да је за вас, и имена од села, што сам наново у Србији добио. Молим вас да ви ово ниједно не дајете никоме, него само задржите за вашу потребу.

Ја признајем за највећу награду, што ми пишете, да вам се моја овогодишња Даница допада.

Послао сам вам по Сими Милутиновићу од Г. Копитара Busbequii epistola и Geschichte des Ukraine, које сте већ морали примити. Унапредак кад вам што узашаљем, послаћу у Пешту на г. Колара, као што ми пишете.

Од Бауринга ништа више није дошло за вас у моме и у Г. Копитара пакету, а остали су били сви запечаћени, као и ваш. Тако је Бауринг по свој прилици морао заборавити каталог од Енглески мапа, премда је (као што кажете) писао, да вам га шаље. Ја сам за овај ваш пакетић платио овђе (које на делижанцу, које у армицији) 52 крајцаре сребра, за које ћемо се у напредак ласно намирити, само да знате.

Како вам се допао Сима Милутиновић?

Желећи вам од свега срца, да међу овим именима нађете које за вашу помоћ (да узалуд пошту не плаћате) препоручујући се вашој љубави и пријатељству с највећим високопочитанијем јесам

у Бечу 10/22 јунија 1827.

ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[у прилогу:]

Књигу пише од *Кавказа* бего,
Па он бере силну млогу војску
Одведе је Скадру бијеломе.
Књигу гледа од *Топтана* бего
Па он бере силну млогу војску,
С војском оде Скадру бијеломе.
Књигу гледа паша Али-паша,
Он покупи Тоску љуту војску,
С војском оде на *Мораву Бинчу*,
Онђе чека Бушатли везира.
Војску бере од *Гусиња* бего
Он покупи све Гусиње редом.
Суводола и *Бијора* равна,
И покупи *Драчу* и *Рожаја*,
Све Брђане безумне јунаке
Спушти нојску *Пећи* на крајину,
Оде с војском у *Подримље* равно,
Стаде чекат' Бушатли везира.
Књигу гледа паша Раман-паша
Па он стаде брати силну војску:

Он покупи *Полог-Метохију*,
И покупи *Прекорупље* равно,
И сву Подгор изнад Метохије,
И Ругову више Пећи равне;
Спреми војску у *Подримље* равно —
Мустај паша стаде брати војску,
Он покупи *Ђаковицу* равну,
Ђаковицу Арнаут — Пазара,
И покупи *Реку* и *Луника*
С војском оде у Подримље равно —
Сали паша стаде брати војску,
Он покупи бијела Призрена,
И покупи све Подримље равно,
И покупи *Горў* и *Сиринић*,
И покупи *Љуму* и *Тополу* —
Малић паша стаде брати војску,
Он покупи сву *Приштину* равну,
И покупи *Ново брдо* редом,
И покупи све *Јањево* равно,
И бијела града *Вучитрна*,
И покупи *Дмитровицу* равну,
И покупи сву паланку *Бањску*,
И сву *Шалу* изнад Митровице,
И *Дреницу* изнад *Чичавице* —
А десету књигу опремио [1]).
У *Кратово* града бијелога.
Наазару цареву већилу.
И Наазар покупио војску,
Све *Луруке* и Бугарс младе.
Таде везир стаде брати војску,
Он покупи *Малесију* љуту,
И покупи Скадра на Бојани,
И покупи *Мирдита* равна,
Покрај мора све Латине љуте,
И пред њима Ђон-Маркова сина —
Таде везир у Косово дође,
У *Липљану* шатор разапео —
Опреми је *Тепелену* граду —
Опреми је *Врањи* на Мораву.

Села нахије Кладовске:

Костол, Сатужупунулуј, Остров Шимијак, Врбица мала. Врбица велика, Ртково, Остров Корбова, Корбова на суву, Ваљуга, Брлог, Велесница, Бурдељ, Грабовица, Река, Каменица, Подвршка, Речица, Манастир, Сип, Островгол, Цицерац, Кладошница, Козла, Текије, Голубиње (25).

Села Крајинска:

Сухаја, Брза Паланка (варош), Слатина, Уровица, Вратна манастир, Јабуковац, Каменица, Острво велико, Дупњане, Малајница, Штубик, Плавна, Поповица, Шаркамен, Трњана, Јасеница, Карбулово, Видровац, Цаново, Праово, Самарinовац, Корослаш, Неготин (варош), Радујевац, Србовлаш, Буковча, Кобишница, Мокрање, Чубра, Речка, Брестовац, Мотриш, Сиколе, Лука, Глоговица, Јасикова мала, Јасикова велика, Копривница, Табановци, Брусник, Темнич, Рајац, Медовци. Рогљево, Бљувановци, Купусиште (46).

Села Црнорijечка:

Зајачар (варош), Грљан, Грлиште, Лесковац, Уленовци, Ласово, Бачевци, Врбовац, Планиница, Осниће, Лубница, Веливар, Звездан, Гамзиград, Ваљаконье, Мали Извор, Бољевац, Добрујевац, Илијно, Мирово, Јабленица, Луково, Криви вир, Подгорац. Сумраковац, Злот, Шарбановци, Метовница, Кули-

[1]) Испрва било је написано „оправио“, па поправљено у „опремио“.

чево, Баре, Кривељ, Слатина, Ново село, Бучје, Бела река, Дубочане, Рготина, Јелашница, Трновац, Вражогрнци, Извор велики, Прлит, Добро поље 43.

Села нахије Гургусовачке:

Каменица доња, Каменица горња, Папрад, Репушница, Алинци, Дејановци, Причевци, Градиште, Дрвнике, Белинци, Радичевци, Корита, Соколовица, Канделица, Штрпци, Жуковци, Видевци, Штитарци, Трговиште, Луква, Брчановци, Зуначе, Доње Зуначе, Јелашница, Јаковац, Ошљане, Петриша, Нови ан, Салачко, Изворчић.

На десној страни Бугарског Тимока:

Заграђе, Бела Река, Мариновац, Боревац, Врбица, Трновац, Кожањ, Дебелица, Равна, Потркањ, Штипина, Маличани, Волевци, Дречиновци, Лепена, Соколовица, Бучје, Зубетинци, Вињ, Булиновци, Золновна, Балановци, Васиљ, Глоговац, Грезна, Орешац, Рготе, Понор, Жлне, Крента, Црвење, Мучибаба (62).

Нахије Сврличке:

Голибабинци, Давидовци, Радомировци, Сврлик-бања, Пустокравље, Копајкошара, Сливовик, Плужина, Нашевци, Грбавче, Лалинци, Марцелат, Преконогу, Гушевац, Колиште, Извор, Црнојевица, Влаово, Лукова, Козја, Гулијање (21).

Нахија Бањске:

Дуго поље, Читлук, Церовица, Скробница, Орешац, Милушинци, Сесавци, Влашко поље, Шарбановци, Косовци, Блендаја, Мужинци, Врмца, Трговиште, Цивцибара, Јошаница, Рујевица, Врбовац, Трубарево, Лукава, Поружница, Ресник, Градишница, Лабуковац, Гајтановци, Ново село (26).

Нахије Алексиначке:

Глоговац, Пруговац, Станци, Црна бара, Дубројевац, Катун, Буимир, Липовац, Болван, Дреновац, Руишко, Црнокалац, Мозгово, Брадарци, Вукашиновци, Јабуковац, Рутевац, Бобовиште, Ћићево, Суботинци, Краљево, Вакуп (22).

Нахије Параћинске:

Чепури, Батинац, Мириловац, Главица, Текија, Видово горње, Видово доње, Шабац, Лебина, Крежбинац, Бусиловац, Ратаре, Сикирица, Кошеви, Голубовац, Плана, Лешје, Мутница, Клачевица, Буљане, Извор, Мутница. Шалудовац, Забрега, Поповац, Бошњане, Давидовац, Дреновац.

(Кн. Ражањска):

Варош, Пардик, Грабово, Подгорац, Витошевац, Смилевац, Скорица, Претрковац, Брачин, Појате, Плочник, Ћићевац, Кошеви, Радошевац, Лучина, Сталаћ, Маћаре, Бралина, Маћа, Церова, Послон, Праскоч, Прњавор, (Св. Романа) (51).

Н. Ново Пазарска (кнежевина Јашаница):

Ново Село, Курилово, Врнци, Дубље, Попина, Гоч, Гвоздац, Предоле, Јоше, Равни, Рудњак, Попова ријека, Церје доње, Церје горње, Сеоце. Жарче, Заступље, Добра буква, Црвак, Дубово, Борово, Плана, Пупавље, Баре, Покровеник, Басаше, Жежена, Биљановци, Жераће, Копривница, Жупање, Главе, Попе, Коваче, Брезова, Боће, Дуброва, Војмиловићи, Бања, Вележ, Доброчин, Шутановина, Дријен, Раковац, Црна глава, Бачевица, Јавор, Елакше, Рожац, Ивље, Мачковац, Прибој, Пискање, Гонолово, Курић, Корлаће, Жутпце, Лучно, Кремићи.

(Кн. Горњи Ибар):

Павлица, Ора, Чопадије, Бабин поток, Островица, Мислопоље, Рвати, Реоч, Радешић, Поцесје, Драгодање, Тушимља, Радојевина, Бадањ, Лачнојевићи, Добројевина, Скугоровина, Семетеш, Тијоне. Казновићи доњи, Казновићи горњи, Долац, Роичићи, Попово поље, Рудница, Мура, Присојник, Носела, Бијељак, Лисина, Чајетина, Шипачно, Цепе, Бистрица, Шарпељ, Јариње, Камен, Жиголе, Остраће, Шево доњи[1], Гувниште, Обаде, Симичиште, Лијешак, Засеље, Дријен, Мекинаће, Миолићи, Витановићи, Заманица, Црнатово, Миоковићи, Љесковик, Градиште, Марушићи, Планиница, Јелења, Стакуловићи, Зрносијек, Родеље, Крачица, Костин поток, Кајково, Тврђен, Улије, Лепосавићи, Трикосе, Добрава, Сочаница, Слатина, Равниште, Бозољин, Речица, Градац, Блажево, Судимља, Ирачићи, Радаковићи (137).

Села старовлашка:

Шуме, Рошчићи, Вјештице, Саћевац, Длијеча, Иваница, Биједина варош, Црњево, Будожеља, Мосна, Комадина, Куманица, Принчево брдо, Глеђица, Косовица, Бутково, Братљево, Ровине, Вучак, Ерчеге, Трће, Равна гора, Деретин, Кушићи, Маскова, Стргачина, Опаљеник, Рошци, Бијела ријека, Градац, Равна гора, Мочиоци, Брезова, Шареник, Чепово, Церово, Дубрава, Сивчина, Прилике, Радаљево, Данћи, Чечина, При-

[1] Или Исево (3).

дрорица, Усиље, Вионица, Крље, Рас, Абдулићи, Брусник, Водице, Црна ријека, Ратари, Коритник, Планиница, Врндаје, Братуљци, Градина, Зарићи, Тигањи, Братљево мало, Ђурићи, Клепани, Маће, Катићи, Клекова, Кућани, Јасеново, Ојковица, Бијела ријека, Пресјека, Матићи, Коцељ, Евац, Сјенокос, Зечевићи, Јованчевићи, Коићи, Миланђа, Заскок, Ношница, Руда гора, Васиљевићи, Гребанићи (83).

Заоставша села у Сокоској нахији:

Велика ријека, Врнчић, Клупина, Кученци, Узавница, Велеш, Постање, Алуга, Пећи, Закућани, Петрац, Козле, Лоћин, Дубоко, Шипари, Калићи, Дрличе, Тријешњица доња, Бачевци, Плијесково, Жабљак, Бесаровина, Гаочић, Бучје, Лазе (26).

Села Рађевска:

Кржова, Бањевац, Бртница, Костајник, Ликодра, Брезовице, Красава, Липеновићи, Вочњак, Пасковац, Зајача, Борина доња, Борина горња, Радаљ, Брасина, Сакар, Трешница, Амаић, Гојсалица, Читлук, Будишић, Цуљине, Товањ, Ставе, Рамнаја (25) [1]).

[Оригинал у Прашком музеју; преппс г. Ђ. Поливке.]

14.

Neusatz d. 9. Aug. 1827.

Hochgeehrtester Freund!

Genehmigen Sie meinen innigen und aufrichtigen Dank für die Mittheilung der Dorfnamen, und für die Mühe, die Sie dabei gehabt haben. Sie haben mich dadurch sehr erfreut. Immer findet man darin etwas, was man braucht. Ich habe viele *alte Örter* darin gefunden. Einen *öffentlichen* Gebrauch werde ich davon nicht machen, bevor Sie diese Namen nicht als Supplemente zu Ihrer Danica 1828. werden abdrucken lassen. Diese sollen Sie ohne weiteres thun, und mit der Danica eilen, dass sie vor Ablauf der Jahres 1827. fertig wird.

Diesesmal erlauben Sie mir einige freundschaftliche Fragen und Bitten an Sie zu richten. Ich hoffe mit Zuversicht, dass Sie mich über dieselben gütig belehren werden.

[1]) Бројеви иза имена појединих села нахија писани су руком Шафариковом.

1.) *Welche Naijen sind jetzt, nach der Akiermaner Convention, zu Serbien gekommen?* Hier spricht man von 10. Naijen, aber man weiss keine zu nennen. Ist Ihnen das schon bekannt, oder können Sie es von Serbien aus erfahren, und mir mittheilen.

2. *Woher haben Sie die mir letzthin geschickten Namen? Sind sie vollständig?*

3.) Warum haben Sie die Dörfer der Nahija *Poreuka* weder in Danica (wo Sie zwar die Ursache angaben), noch in den Supplementen? Können Sie mir auch diese mittheilen. — Gerade dorthin fallen die meisten römichen Städte und Kastelle an der Donau. Trachten Sie wie immer die Namen dieser Dörfer für mich zu verschaffen.

4.) Können Sie mir nicht die Namen der Klöster im nenen Serbien unter Milosch verschaffen. Ich habe einige aus Ihren Bücher und den Charten zusammengetragen, Sie finden sie auf der letzten Seite: belieben Sie sie durchzusehen, zu verbessern, die falschen auszustreichen, die fehlenden hineinzusetzen — so gut Sie es nämlich in Wien können.

In der Danica kommen viele Prnjawor mit Abkürzungen vor: schade, dass sie nicht ganz ausgedruckt sind, ich verstehe sie nicht Z. B. S. 67. Prnjawor *Drau.* Prnjawor *Wraß.* S. 69. Prnjawor *Ljub.* Prnjawor *Kal.* S. 70. Prnjawor *Rak.* irgendwo steht Prnjawor *Grnv.* Erklären Sie wir gütigst diese Abkürzungen.

5.) In der mir geschickten Supplementen steht in der Naija Paratjinska, кнежина Ражanska, gleich die erste Ortshaft so: Warosch (варош).

Was ist hierunter su verstehen? Heisst ein Dorf so, oder ist es, wie ich glaube das Städtchen Ражанj?

Ich ersuche nochmals, mir diese Zweifel, sobald Sie nur Zeit und Musse gewinnen, *umständlich* zu beantworten, und mich an's Licht zu führen.

Es verlautete hier, dass Sie einen 4-ten Bd. der Lieder herausgeben wollen. Im Verbreitung desselben hier werde ich gern mitwirken. Von der Danica 1827. habe ich schon einiges abgesetzt.

Haben Sie *Verbindungen* mit Ragusa? Seit 5. Jahren trachte ich vergeblich durch die Pester und Wiener Buchhändler *Appendini's* Notizie Istorico-critiche, Ragus. 1802. 2. B. 4-ten zu bekommen. Man müsste deswegen gerade nach Ragusa schreiben.

Ich habe auf einem besondern Zettel *zwei* Bücher notirt, die ich mir zu verschaffen wünschte. Ich wollte mich *directe* an einen Wiener Antiquar wenden, aber ich wusste nicht, an wen. Sprechen Sie darüber mit Herrn v. Kopitar, und schreiben mir, was ich thun, an welchen Antiquar ich schreiben soll. Vorläufig könnten Sie den Zettel auch irgend einem derselben übergeben.

Ihrer Antwort mit Ungeduld entgegensehend verbleibe ich mit Hochachtung

Ihr aufrichig. Frennd.
Schaffarik.

Alle *Titulaturen* in Briefen von Ihnen an mich sind wol überflüssig, und wir nennen uns gleich.

Kläster.

Arilje, Ruin. Bjelecrkwe, bei Toplica? Blagowješt., Blagowještenije, Bogowadja, Bukow, Celje, Čokešina, Drača, Duman, Gornjak, Jerebice, Jelendo oder Sv. Nikola? Jošanica, Jowanja, Ruin, Kalenitj, Kaona, Kosteljan, Kowiljewo, Kriwaja, Ljubostinja, Manassija, Ruin. Morawac, Nikolja, Rudniker Naija, ist eins mit Jelendo? Pustinja, Radovašnica, Rawanica, (Ruin. oder bewohnt [?]?) Sawinac, Seračia, Slapail, Sretenije. Stelowa, Studenica, Terg, Tresta, Trojica, Tronoša, Tumača. (Ein Flüsschen finde ich Dumača. Was ist nun richtiger?) Wilownica, Wolača, Wowedenije, Wozneseniје, Ruin. Wrači, Wratjewšnica, Wujan, Žiča (Жича) Ruin.

Es versteht sich von selbst, dass hier die Klöster im südlichen Alt-Serbien: Dečani, Sopotljani, Djurdjewi stupi Mileševo etc. nicht aufgenommen sind.

Vielleich könnten Sie von Kragujevac aus ein vollstäniges Verzeichniss aller Klöster im Lande erhalten?

Lexicon latinskü s rossüskim perewodom i polnym objasnenijem wsiech grammatičeskich peremjen i svojstw každago latinskago slowa, takže načala i proizchoždenija i raznych onago znamenowanij, w poljzu junošestwa obučajuščago sja latinskomu jazyku. Trudami pokojn. Kolležk. Sowjet. *Thomy Rozonowa* izd. 5-oje w. 2. č. Mosk. 1819. (18. R.)

Lexicon latinsko rossüsky s polnym objasnenijem wsjech swojstw i značenii každago latinskago slowa, i s pokazanijem sobstwennych imen, otnosjaščichsja do drewnej geographii i

mytologii, sostawl. Iwanom Kronenbergom 2. č. w. Mosk. 1819. (18. R.)

[Споља:] Von Neusatz.
Sr. Wohlgeboren
Herrn *Wuk Stephanowitsch Karadzchitsch*
Doct. d. Philos., Mitglied. mehrerer
Gelerten Gesellschaften
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] Одговорено 4. Септ. 840. (по Римск.)

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3439]

15.

Neusatz d. 3. Sept. 1827.

Hochgeehrtester Freund!

Aus Ihrem wehrten Schreiben von 28. Aug. ersehe ich dass Ihnen ein Brief von mir, den ich ungefehr in der Mitte Augusti (denn ich kann mich auf den Tag nicht mehr erinnern) auf die Post aufgegeben, nicht zugekommen ist. Leider habe ich Ihre Wohnung auf der Aufschrift nicht notirt, und auch sonst nichts hinzugefügt. Vielleicht ist er desswegen irgendwo *hängen* geblieben. Sollten Sie diesen Brief nicht bekommen haben; so wär' es gut, wenn Sie desshalb auf der Post nachfragen möchten. — In dem Briefe habe ich verschiedene Fragen und Bitten an Sie gerichten: der Beantwortung sehe ich mit Sehnsucht entgegen.

Hammers Bücher sind mir durch G. Harrisch zugekommen.

Auch Ihren Brief mit den Dorfnamen habe ich erhalten.

Es wäre gut gewesen, wenn, Sie die Kormčaja, Broun u. Dobrowskys Friderici Iter nach Pest auf den Markt geschickt hätten. Jetzt wird es noch sicherer seyn, Gelegenheiten zu finden. Könnten Sie es durch Schaumburg (der mich kennt) und Eggenberger in Pest (der mih auch kennt) nicht an Hamuljak schicken?

Das beste wäre, wenn Sie ein Friderici iter mit dem ersten und nächsten Postwagen (auf meine Kosten) schicken möchten.

Das Übrige hat keine Eile. Ihre Wohnung bitte ich mir anzugeben.

Mit Hochachtung
Ihr Freund
Schaffarik.

[Споља:] Sr. Wohlgedoreu
Herru Wuk Stephanovitsch *Karadschitsch*
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3440]

16.

У Бечу 4. Септ. (по Римск.) 827.

Високопочитајеми пријатељу!

Ја сам вама писао прије неколико дана, а *прекјуче* сам примио писмо ваше од 9. Августа! Оно се морало овђе задржати, што нијесте на њему написали нумеру од моје куће, (auf den Landstrasse № 291). Ево вам (по могућсву моме) одговарам на ово писмо ваше.

1.) По Акерманском уговору припадају к Србији све те наије, од који сам вам ја имена села послао, и осим тога још нешто наије *крушевачке* (од које села *нијесам могао* досад добити) и двије кнежине наије Зворничке (Јадар и Рађевина.) Тако можемо рећи да припадају цијеле наије: а) Кладовска, б) Неготинска, в) Црна ријека (од које *сад* војвода или муселим сједи у Зајчару, а од прије ја не знам или је била наија Гургусовачка или Бањска или управо Видинска), г) Гургусовачка (и она села с *десне* стране Тимока Бугарскога имао је Карађорђије, али ће њи Турци по свој прилици задржати, јер су она већ у *Бугарској*), д) *Бањска*, ђ) Алексиначка, е) Параћинска; и *комади* од наија *Крушевачке*, *Новопазарске*, *Сјеничке* и *Зворничке.*

2.) Та сам имена добио у *Крагујевцу*, и толико су истинита и поуздана, колико ји за сад *онђе* знаду. —

3.) Села од наиј. Поречке ни сад нијесам могао добити (из лањскога узрока) него ћу ово дана писати кнезу Поречком, који је мој добар пријатељ, и молићу га, да ми ји пошље, пак ћу ји онда ја вама послати. Толико сам сад разабрао, да

нема више од 13 села, а сва су *уз* Поречку ријеку осим *Бољетина*, који је *више* Пореча.

4.) Који су намастири мени познати, ево вам имена од њи: у Јадру *Троноша*, и зидине од *Вотњака*; у нахији Сокоској *Рача*, у нахји Ужичкој *Ариље* (негђе у Раићевој Историји стоји Архиліе), под којим Рзав удара у Мораву, од прије био пуст, а сад се у њему служи летурђија (чини ми се да у овој нахији има још који мали манастирић, али им имена сад не могу да *нађем*, а онако ји не знам;) у нахји Ваљевској; *Боговађа*, *Ћелије*, *Пустиња* (и ту ће бити још који *мали*, али им не знам имена, чини ми се, да се један зове, Јованња,) у нахји Шабачкој: *Кривача*, *Радовашница*, *Каона*, *Петковица*, *Чокешина* и зидине од *Ивање*;) у нахји Биоградској: *Моравци*, *Раковица* и *Сланци* (овај је последњи био пуст, па поправљен 1807. г.) у нахји Грочанској *Раиновац*, у нахји Рудничкој *Вујан*, *Никоља*, *Преображеније*,[1]) *Блговјештеније*, и зидине од Јованье; у нахји Крагујевачкој: *Врањевшница*, *Драча*, *Грнчарица*, и зидине од *Дивостина* (Ту је негђе и *Вољавча* и још једно *Благовјештеније*, али сад управо не знам, или су у нахји Рудничкој, или у Крагујевачкој;) у нахји Пожешкој: *Трнава*, *Ваведеније*, *Сретење*, Тројица, Жича (пуста, само се од скора у њој служи летурђија) и зидине од *Вознесенија*; у нахји Јагодинској: *Каленић*, *Љубостиња*, *Јошаница* (и овђе ће бити још који мали, особито пуст;) у нахји Ћупријској: *Раваница*, (старе зидине *око* цркве опале, али црква стоји и служи се у њој,) *Манасија* (само се од *скора* у њој служи, али је опало све), а ту може бити да имају ће још каке зидине од *малога* намастирића; у нахји Пожаревачкој најзнатнији је *Горњак*, а од други мањи *за сад* не знам имена: у нахји Кладовскцј има један намастирић, али ја не знам, има ли како име; у нахји Неготинској: *Вратна* и *Букова* (мали на[ма]стирић, filial Раваничкн;) по Црној ријеци и горе даље не знам: пусти *намастирића* бпће више, али знатнога неће бити ни једнога. Из ови имена мислим да ћете сами разумјети моћи све прљаворе *(Драчки*, *Врањевшнички*, *Каленићки*, *Љубостиньски*, *Грнчарички) Јаребице* нпје намастир, него *црква* у селу *Јаребицама* (мислим да је сад и *нема*, јер је била ол *дрвета*, и изгорела је 1804. године.) *Селја* то су *Ћелије*. *Думан* биће *Туман* (чуо сам ово име). Код *Никоља* не треба *св.*, јер је Никоља при-

[1]) Пре је било написано Ваведеније, да поправљено.

лагателно име, усјечено по славенски (као и *Никољ дан*). Wolača ће бити *Вољавча*. За *Савинац* вићите у мојој лањској Даници. *Думача* има поток (или бара) код Шапца, али за намастир тога имена нијесам чуо никад. Мјесто *Ђурђеви ступи* метните *Ђурђеви ступови*. За Bjelecrkwe, Jelendo, Kosteljan, Kowiljewo (Ковиљево), Seračia, Slapail (Слапаљ?) Stelowa, Terg, Tresta, Wilovnica (Виловница) не могу вам за сад ништа казати. Ако можете чекати док ја на прољеће одем у Србију, пак ћу вам за све *поуздано* разабрати.

5.) Ону је цедуљу вашу узео Г. Копитар, и он ће код свију антиквара тражити вам оне књиге. Он вас љубезно поздравља, и казао ми је, да вам од њега ово кажем: а) да су она имена из *Buata* штампана у архиву од ове године с коментаром Дубровскога (ваља да ћете ви тамо ће моћи добити архив.) б) Ормајер сад није овђе, а кад дође, он ће се молити, да вам да копију из оригинала Минхенскога; него су ови сви Словени на *лијевој* страни Дунава, и тако не иду у Географију *десне* стране Дунава, него у друго издање ваше Историје Славенскога језика и литературе.

6.) Апендинијеве Notizie Istoriko-kritice ја би вам могао наручити преко Гагића, али Бог зна, колико ће проћи времена, док се добије, јер је врло с неруке Добровник (sic), а ни делижанц онамо не иде. Г. Копитар има један екземплар те књиге, ја ћу гледати, да вам он пошље, макар само на читање. Збиља! Имате ли ви Османиду у оригиналу? Чини ми се, да сам ја и ту књигу за вас наручио!

7.) Даница ће моја за годину 1828. бити раније готова него вас молим, да ми гледате на њу пренумеранта.

8.) Варош у кнежини Ражањској ја *мислим* да је *село*, јер Ражањ стоји више.

9.) Ја се надам ове зиме издати 4-ту књигу народни српски пјесама, кад се стане штампати, онда ће објављеније о њој изићи.

10. Луче сам примио од Бауринга за вас једну Пољску Антологију и један екземплар фписки пјесама; ово ћу вам све што брже послати (у Пешту на г. Колара) с кормчијом и с осталим књигама за које сам вам у последњем писму писао.

Сад ћу нешто да вас опоменем. Немојте ви *Србе бугарити*. Не само што *Јесковчани* и *Приштинци* нијесу Бугари, него и сами *Видинци* и *Ћипровчани* и *Пироћани* по језику су ближе к Србима, него к Бугарима (премда не говоре чи-

сто ни једним језиком) не дајте се ви преварити којекаким Бугарским ћифтама, које су, као сваки човек, ради свој род умножити.

С истиним високопочитанијем јесам ваш

покорни слуга

Вук Стеф. Караџић.

[Ориг. у Чешком Музеју: преписао г. Ђ. Поливка.]

17.

Hochgeehrter Freund!

Ich eile um Ihnen den Erfolg meiner Prän. vorläufig zu berichten. Hier sind die Namen.

Das Geld werde ich in einigen Tagen mit dem Poswagen nachschicken — da ich ohnehin auch selbst einiges Geld nach Wien einsenden muss.

Von den Ex. der Danitza für 1827. habe ich leider nur einige abgesetzt es ist *zu spät*, und der Preis scheut die Käufer. Dem Jakhenza [?] Jankovics gab ich die Hälfte: er hat bis jetzt *kein einziges* verkauft.

Schreiben Sie mir, was ich mit den rückständigen Ex. thun soll.

Wenn es möglich ist, bestellen Sie mir ein Ex. von Appendini Notizic istorico — critiche in Ragusa directe und erfolgssicher. Seit 4. Jahren haben mich die Wiener und Pester Buchhandler dei der Nase mit Versprechungen herumgezogen. Wenn das Buch auch nur in 2 oder 3 Jahren ankommt (und es kann doch auch eher kommen,) wenn ich nur sicher bin. — Sie werden mich dadurch sehr verbinden.

Leben Sie wol. Ich bin Ihr auf. Freund

Neus. 20. Nov. 1827.

Schaffarik.

[Долази списак претплатника из Н. Сада штампан у Даници за 1828. годину.]

NB. Von einigen weiss ich selbst nicht, ab sie Kaufleute sind, od. nur Ladendiener — weil sie der Harrisch aufschrieb — aber wozu braucht man das zu drucken?

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3441]

18.

Neusatz d. 23. Febr. 828.

Hochgeehrtester Freund!

Nur sehr kurz kann ich Ihren lieben Brief beantworten, weil ich in meinem Unglück meine Gedanken noch nicht gehörig sammeln kann. Ich habe meinen einzigen Sohn Mladen verloren. —

Ihren Brief an M** in Schischatov. besorge ich heute.

Die Danitzen von Zemlin sind angekommen und besorgt.

Polzovics überbrachte das Packet. M** sagte mir, er hätte einen Brief von Ihnen bekommen mit Beschwerden über ihn und den Schluss d. 10 Hfts der Ljet. Aber den Brief hab' ich nicht gelesen, und weiss auch nicht, welche Wirkung er hier hervorgebracht. Ich wünsche, dass unter allen Liebe u. Friede herrsche.

Das Geld für Danitzen wird durch H. Kopitar an Ihre Frau Gemahlin ausbezahlt werden. Ich schicke ihm so eben Anweisung — und werde Ihnen bald die Rechnung vorlegen.

Schreiben Sie mir aufrichtig über Ihren Aufenthalt — ich werde davon keinen Gebrauch machen — und verschweigen, was Sie verschwiegen wissen wollen. Bleiben Sie länger in Ofen?

Ich hatte einst Ihr Wörterbuch um 20 f. W. gekauft. Dieses Ex. ist mir durch die Liederlichkeit eines — verloren gegangen. Ich hatte es ausgeliehen — und nun heisst es — man hätte es mir zurückgeschickt. — Gruics hat Ex., aber nur Zu 20 f. W. W. Schreiben Sie mir, ob Sie mir nicht ein Ex. um 10 f. W. W. ablassen oder verschaffen könnten: Wie das Buch jetzt in manchen andern Gegenden (wie ich höre) verkauft wird.

Die Vorbereitung zur serb. Gramm. auch Dobr. gefällt mir sehr.

Leben Sie Wohl

Ihr Fr.

Schaff.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3442]

19.

Neusatz d. 27. Mai 1828.

Freund!

Ich weiss nicht, wie ich anfangen soll, mich bei Ihnen zu entschuldigen, dass ich für Ihren Milosch so wenig gethan habe.

Ich habe die Ankündigungen redlich vertheilt — aber bis jetzt hat sich Niemand bei mir gemeldet. Ich weiss nicht, liegt die Schuld an den schlechten Zeiten, oder an den schlechten Willen der Menschen!

H. Kopitar ersuchte ich, einiges Geld in Wien an Ihre Frau Gemahlin von einem für mich zu gehenden Gelde auszuzahlen. Ob was geschehen, weiss ich noch nicht, und befürchte fast, dass eine Irrung dabei, da ich hoffe, dass Sie zu nus heruter kommen, so muss ich die Verrechnung bis zu Ihren Ankunft verblieben.

Haben Sie des Vuics Reisebeschreibung Herrn Kop. zugeschickt?

Mit vorzüglicher Hochachtung verbarrend

Ihr

anfrichtiger Freund

P. J. Schaffarik.

[Спољa:] Seiner Wohledelgeboren
Herrn: *Vuk Stephanovitch Karadschitsch*
Mitglied mehr. gel. Gesellschaften
in Ofen.

[Напомена Вукова:] одговорено 27. Maija (по Наш).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3443]

20.

Neusatz d. 17. Aug. 1828.

Hochgeehrtester Freund!

Sie haben ausser dem durch Hrn. v. Kopitar ausgezahltem Gelde noch einiges Geld von mir für die verkauften paar Ex. von Danitza zu bekommen, welches ich nächstens nachtragen werde. Für die diesjährige Danitza habe ich ein paar Pränumeranten beim hiesigen Buchhändler Jankowitsch ausgezahlt: er hat ein Paar gesammelt, ist aber jetzt vor seiner Abreise nach Pest krank geworden.

Wie stehet es mit meinem Appendini, den Sie für mich in Ragusa ankaufen liessen? Wird etwas daraus werden? Kann ich sicher darauf rechnen?

Neus haben wir gar Nichts.

Pačić gibt ein Imeslov srbsky heraus Sammlung slawischer Eigennamen.

Leben Sie wohl! Ich bin mit gewohnten vorzüglicher Hochachtung

Ihr

aufricht. ergeb. Freund

Schaffarik.

[Споља:] Sr. Wohlgeboren
Herrn *Wuk Stefanowics Karadzsics*
(P. T.)
in Wien.

[Напомена Вукова:] Одговорено $\frac{25.\ \text{Септ.}}{7.\ \text{Окт.}}$ 828.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3444]

21.

Neusatz d. 8. März 1829.

Hochgeschätzter Freund!

Um Ihrem Wunsche zu entsprechen, schicke ich Ihnen folgende Übersicht ausser [?] von mir sehr genau notirten Rechnungen.

Die restirenden Exemplare der hier verrechneten Bücher habe ich so eben an Milovuk noch Pest zurückgeschickt. Doch mit Ausnahme eines Exemplars der Danitza für 1828, welches ohne meine Schuld in Verlust gerathen. Es kam nämlich vor etwa einem Jahre Hr. Stefan Theodorowics aus Piwnitza zu mir, beklagte sich, dass er die Pränumeration in Pest erlegt und keine Ex. bekommen, und bat um ein Ex. *um sich zu rechtfertigen vor dem Paroch* — mit dem Beding. dass er binnen 2 Wochen das Ex. zurückschickt od. zahlt. Da sein Name unter den Pränumeranten stand, so gab ich ihm eins. Seit dem kann ich von ihm nichts bekommen. Da ich ein Absetzer aus Freundschaft bin, so müssen Sie schon den Verlust des Ex. tragen, was Ihnen bei der Anzahl der Ex. leichter ist als mir.

Appendinis Notizie übernehme ich gern, weil ich sie bestellte, wiewohl ich schon 2 andere Ex. habe. Unerwartet schickte mir Schaumburg ein Ex. um 7 f. 30 x. cm. zu (welches ich bei ihm schon vor *6* Jahren bestellte). Ihr Exemplar übernimmt *Kollár* sehr gern, und zahlt 6 f. 14 x. CM. Es ist dem-

nach alles eins: wenn Sie es mir schon zugeschickt haben, so bekommen Sie von mir das Geld; wenn Sie es selbst hinunter bringen, so zahlt Ihnen (wenn Sie wollen) auch Kollár unterwegs.

Die 20 Exemplare der Danitza für 1829. sind hier noch nicht verrechnet, weil ich sie (mit Ausnahme des für mich behaltenen) dem Buchh. Jankovics übergab, wo sie besser abgesetzt werden, als bei mir — denn bei mir kennt und sucht sie niemand. Er hat schon einige abgesetzt — für den Preis cavire ich Ihnen.

Grüssen Sie herzlich Hrn. Kopitar und sagen Sie ihm, dass ich in Karlowitz noch nicht war — weil die Brücke noch nicht hergestellt ist. Ich hoffe binnen einer Woche seinen Auftrag vollbringen zukönnen — wenn S. Excellenz eingeht — woran ich fast zweifle.

Soll ich Ihnen das Geld nach Wien schicken?

Mit Hochactung verharrend

Ihr Aufricht. Freund und Diener
Paul Joseph Schaffarik.

Nota

Ich erhielt	W.	W.
1. Von Milovuk 20 Ex. Danitza für 1827. zum Verkauf, à 2 f. V. V. Davon wurden verkauft 5, zurück geschikt 15	10	—
2. Pränumeration auf 17 Danitza für 1828.	17	—
3. Von Milovuk 7 Ex. Danitza für 1828. zum Verkauf, à 2 f. V. V. Davon wurden verkauft 3, die übrigen zurückgeschikt	6	—
4. Von Milovuk 10 Ex. Bukwar zu 10 x. V. V. Davon wurden verkauft 2, med 8 zurückgeschickt	—	20
5. Ein Wörterbuch: Srpski rječnik	10	—
6. Sie haben für mich laut Ihrem Briefe vom vorigen Jahre für meinen Antheil an dem Bouringschen Packet gezahlt 52 x. CM.	2	10
7. Appendini's Notizie, 6 f. 14 x. CM.	15	35
Summa	61	5
H. Kopitar zahlte Ihnen, laut seinem Briefe vom 5 August 1828, für meine Rechnung 13 f. 50 x. CM.	34	35
Demnach haben Sie bei mir zu beheben Rest f.	26	30

Die 20 Exemplar der Danitza für 1829., die ich dem Jankovics zum Verkauf übergab, sind noch nicht verrechnet.

[Споља:] Von Neusatz.
Sr. Wohlgeboren
Herrn *Wuk Stephanovics Karadzsics*
Doct. d. Phil., Mitglied mehr. gel. Gesellschaften

Abzugeben mit den Briefe des Herrn
K. Hofbibliotheks-Custos
v. Kopitar
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 12./24. Марта.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3445]

22.

Neusatz d. 4. März 1830.

Verehrter Freund!

Beinahe über die Gebühr verspätete ich mich mit der Beantwortung Ihrer lieben Zeilen von 12. Jan. d. J. Allein diesmal war auch der Drang der Umstände ganz ausserordentlich, der mich nicht zu Athem kommen liess. Ausser der Strenge des Winters kamen Unpässlichkeiten, Sorgen, gehäufte Geschäfte etc. hinzu.

Diesmal also in aller Kürze nur so viel. Ausser geographischen Notizen, besonders über die tiefer liegenden Gegenden, vergessen Sie ja nicht auch Beiträge für meine *Sammlung serbisher Literaturdenkmäler* zu sammeln. Der Plan meines Werkes ist Ihnen doch wohl schon bekannt. Was in Karlowitz und den Sirmischen Handschriften vorhanden ist, davon besitze ich schon sehr genaue Abschriften. Aus andern alten Handschriften besitze ich Proben, wie ich sie brauche. Ich zweifle nicht, dass sich auch in Serbien einiges für meine Zwecke finden möchte. Jetzt will ich nur eins berühren. Im Kloster *Ždrjelo* oder *Gornjak* Ждрело или Горнякъ schreibt Vuics) existiren zwei Diplome, eins von Knez Lazar mit der Jahrzahl 1380, das andere von einem Peker Patriarschen mit d. J. 1455., (die aber irrig zu seyn scheint, da sie mit dem Jahr der Welt nicht harmonirt.) Vuics hat in s. Путешествіе стр. 71. beide Diplome, aber sehr

fehlerhaft, abdrucken lassen. Könnten Sie mir, bester Freund, nicht eine genaue und richtige Abschriften von diesen 2 Diplomen verschaffen? Ich bitte Sie darum inständigst. Nur müsste ich diese und ähnliche Abschrifften schon gegen *Pfingsten* bekommen. — Denkmäler, wenn sie nicht geschichte betreffen, die *später* sind als das XVI Jahrhundert (1500—1600) bin ich nicht gesonnen in meine Sammlung aufzunehmen. Ich bitte Sie, um Ihre Unterstützung bei dieser grossen und wichtigen Sache.

Die Inschrift in Žiča werde ich auch aufnehmen, wiewol sie schon gedruckt ist. Magaraschewics hat sie schlecht gelesen. und sehr fehlerhaft abdrucken lassen. Ich besitze jetzt, nach dem Tode des Magaraschewics, die durch Herrn Davidovics besorgte und ihm übersendete Abschrift dieser merkwürdigen Wandinschrift. — Daniels serbische Chronik etc. etc. besitze ich auch schon.

Sehr lieb wären mir auch solche kurze Ljitopistzen, wie Hr. Davidovics eins davon dem seel. Magaraschewics mitgetheilt hatte. Dieser lies es abdrucken, aber sehr fehlerhaft — und die Copie des Hr. Davidovics ist verloren. Es sind dies sehr hurze chronologische Übersichten der serbischen Geschichte.

Kurz, lassen Sie sich mein literärisches Bedürfniss herzlich angelegen seyn. Wir alle streben ja nach einem gemeinschaftlichen Ziele! — Alles zum Wohl und Ruhme unserer Nation!

Haben Sie Gelegenheit, mich Sr. Durchlaucht dem Herrn Fürsten zu empfehlen, so bitte ich es zu thun. Grüssen Sie auch den Herrn Davidovics, Popovsky etc. recht herzlich von mir.

Ich habe keine Hoffnung mehr das schöne Land, in welchem ich seit Jahren im *Geiste* gelebt und geshwebt habe, seine Geographie und Geschichte bearbeitend, bald zu sehen! Mich will die Vorsehung in andere weite entlegene Gegenden versetzen! — Doch darüber ein anderesmal.

Ich erwarte sehnlichst eine Rückantwort. Leben Sie wohl und glücklich! Ich verharre mit Hochachtung

Ihr
aufrichtiger Freund
Paul Jos. Schaffarik.

[Напомена Вукова:] одговор. 15./27. Марта 830.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3446]

23.

Neusatz d. 28. März 1830.

Verehrter Freund!

Aus der beigeschlossenen Ankündigung werden Sie ersehen, welches wichtige Werk unser Freund *Kollár* so eben in Pest herausgibt. In seinem Namen und zufolge seines Auftrages schickte ich Ihnen eine Ankündigung desselben mit der Bitte, Sie möchten S-ne Durchlaucht den Herrn Fürsten um die Bewilligung bitten, seinen Namen der Pränumerantenliste vortsetzen zu dürfen. Wir haben die Zuversicht, dass auch der Herr von Dawidowics (dem ich gelegentlich eine Empfehlung von mir auszurichten bitte) auf ein Ex. dieses interessanten Werkes subscribiren wird. Es ist freilich böhmisch: slowakisch mit *latein.* Lettern, allein fasslich, und mit vielen deutschen, russischen, etc. Stellen ausgestattet. Niemanden wird gereuen, dieses herrliche Werk zu besitzen.

Meinen vorigen Brief nebst Beilagen haben Sie doch schon bekommen? Ich wiederhohle die Bitte wegen Abschriften von den Diplomen, etc. etc.

Nun leben Sie recht wohl und glücklich. Ich bin mit aufrichtiger Hochachtung

Ihr

eregebener Freund u.

Diener

Paul Jos. Schaffarik.

[Слоьа:] von Neusatz

Sr. Wohlgeboren

Herrn *Wuk Stephanovics Karadzics*

Doctor der Philosophie, Mitglied mehrerer

gelehrten Gesellschaften

in *Kragujewatz.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3447]

24.

Neusatz d. 18. Apr. 1830.

Verehrter Freund!

In Erwiederung auf Ihre lieben Zeilen von 15./27. März l. J. theile ich Ihnen vorläufig nnd confidentiell mit, dass mich die Kais. Russische Akademie in Sankt-Petersburg zum Bibliothekar gewählt hat. Es ist gewiss, dass die Wahl vor sich ging: aber den officiellen Ruf habe ich noch nicht erhalten. Deshalb bitte ich Sie, die Sache weiter nicht mitzutheilen, bis ich Ihnen Bestimmteres schreibe. Auf jeden Fall bleibe ich wenigstens bis Herbst in Neusatz. Bis dahin werden Sie etwas für meinen Zweck thun und zu meiner Sammlung altserbisher Schrift- und Literaturdenkmäler beitragen können. Ich wiederhohle hier meine Bitte wegen der Abschrift der zwei Diplome im Kloster Ждрије-ло oder Горњак genant (Vuics S. 69. ff.) Bringen Sie mein unterthänigstes Ansuchen vor den Fürsten, und widmen Sie dem diplomatisch: *genauen* Abschreiben ein Paar Stunden. Vielleicht kommen Sie noch auf die Spuren dem verschwundenen Ljetopisac? Herr Dawidowitsch wird sich ja erinnern, woher er denselben copirt hat! Könnte man das interessante Stück nicht noch einmal aus dem *Original* abschreiben? Wie alt mag das Buch seyn, aus welchem es abgeschrieben wurde? etc, etc. — Magaraschevics schickte Davidovics Abschrift in die Druckerei, wo sie verloren ging. Der Abdruck ist voll Fehler und Lücken. — Die Inschrift von Жича habe ich von David. Hand, aus den nachgelassenen Papieren des Magaraschevics.

Fände sich sonst was an Diplomen, Inschriften auf Steinen, Fahnen, Kelchen, Schaalen etc. in den Kirchen, oder auch an historischen Notaten (was wir Slawen sonst записки nennen,) was älter wäre, als das XVI od. XVII Jahr., so bitte ich nochmals, nicht zu unterlassen, mir davon genaue Abschiften zu besorgen. Ich weiss wohl, dass Sie vollauf zu thun haben — aber man muss auch den Freunden einen Theil des Lebens widmen — und durch Beförderung *meines* Zweckes werden Sie fa nur den Zweck Ihres Vaterlandes und Jhrer Nation befördern!

Empfehlen Sie mich herzlich den Herren Davidovitsch und Popowsky. — Abschriften erwarte ich auf *sicherem* Wege (durch Herrn Wasiljewitsch?)

Leben Sie wohl!

Ihr
aufrichtiger Freund
P. J. Schaffarik.

[Споља:] Sr. Wohlgeboren
Herru *Wuk Stephanowics Karadzsics*
Dr. der Philosophie und Mitglied
mehrer gelehrten Geselschaften
in *Kragujewatz.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3448]

25.

Neusatz d. 20. May 1830.

Bester Freund!

Sie sehen, dass ich noch immer da bin, wo ich seyn soll, und wo Sie mich vielleicht wünchen. Über meine Übersiedelung nach II. kann ich Ihnen diesmal nichts schreiben. Bis Herbst bleibe ich immer hier, ob weiter herab, wird die Zeit lehren. In der That möchte ich lieber nach Serbien zu Ihnen ziehen, als nach II. Bereiten Sie also mit andern Männern die Sache vor.

Beikommend schicke ich Ihnen meine Abhandlung über serbische Drucke. Sie ist unvollkommen, aber doch bis jetzt das beste über diesen Gegenstand. Mit der Zeit will ich sie schon vervollständigen.

Nun wie steht's um die Abschrift der zwei Diplome? Ich erwarte mit Ungeduld diese Copien. Auch ein Ljetopisatc oder so etwas für meine Sammlung wäre mir sehr lieb. Trachten Sie ehestens etwas einzuschicken, damit ich auch Sie unter den Beförderern meines Werkes nennen kann, wie ich wünsche.

Schreiben Sie mir doch über diese *literärischen* Gegenstände umständlich, was ich zu hoffen, was zu erwarten habe.

Meine herzliche Empfehlung an die Herren Davidovics, Popowsky und Steics.

Hätten Sie dort nicht Gelegenheit. das *bulgar* [?] Evangelium aus der Walachei für mich zu aquieriren?

Nun leben Sie recht wohl und eingedenkt

Ihres

aufrichtigen Freundes
P. J. Schaffarik.

Der Hieremonach *Dometian* (auch *Domentian* gennant) verfasste im Kloster Chilandar im Jahr 1264 das Leben des heil. Symeon und Sabbas. Ich besitze davon eine Abschrift, die zwar alt ist, aber sehr zerissen. Es fehlen zu Anfang, in der Mitte und am Ende gegen 40 Blätter. Trachten Sie doch eine Abschrift in Serbien aufzufinden, aus welcher ich diese Blätter ersetzen könnte! In den serbischen Klöstern muss doch wenigstens eine oder die andere Abschrift dieses Žitije Swetog Simeona i Sawy vorkommen. Ich gedenke diese Biographien in meine Sammlung Serbischer Sprach- und Literatur Denkmäler *ganz* aufzunehmen. Die Sammlung wird aus 3 Bänden bestehen. Den 1-ten Band werden Diplome, Inschriften und Excerpte aus kirchlichen Handschriften, ferner Stefan Duschans Gesetze ausfüllen. Den 2-ten Band soll Domentian's Leben des h. Symeon und Sawa, den 3-ten Daniils Rodoslow sammt andern Ljetopiscen ausmachen. Tragen Sie meine Bitte dieser Sache wegen auch Seiner Durchlancht dem Fürsten vor. Er konnte die Gnade haben, an alle Klöster- und Kirchenvorsteher eine Aufforderung zu erlassen, Dometians Leben des heil. Symeon und Sawa zu suchen, und nach Kragujewatz einzusenden. Dann würde ich bitten, mir die Handschrift gegen Revers auf ein Paar Wochen zu schicken, damit ich die bei mir fehlenden Blätter daraus abschreibe. Ich bitte Sie recht sehr sich dafür auf's thätigste zu interessiren; die Sache ist für mich von grosser Wichtigkeit. Schreiben Sie mir bald, was ich zu hoffen habe.

[Вукова напомена:] одговорено 28. Маија 830.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3449]

26.

Neusatz d. 24. Juny 1830.

Hochgeehrtester Freund!

In Erwiederung auf Ihre lieben Zeilen vom 28. May l. J. melde ich Ihnen in aller Eile, dass es meine privaten und öffentlichen Verhältnisse nicht erlauben, mich diesen Sommer nach Belgrad oder Serbien zu begeben. Ich bitte Sie, dieses unterthänigst Sr. Durchlaucht dem Fürsten bekannt zu machen. Es hat wohl die Sache keine Eile, da sich die übrigen Angelegenheiten so sehr in die Länge ziehen. — Ich gedenke aber entweder diesen Herbst, oder im Laufe des zukünftigen Jahres eine Reise nach Serbien, d. i. nach Kragujewatz, zu machen. Wenn ich diese meine Idee realisire, so wird die beste Gelegenheit seyn, Sr. Durchlaucht dem Fürsten aufzuwarten, und mich mit ihm über die bewusste Sache zu besprechen. Bis dahin muss alles verschoben und unentschieden bleiben. Wenn es die Umstände erlauben, so wünschte ich dann freilich eine Excursion bis nach Studenitza zu machen. Aber das wird die Zeit lehren. — Jetzt bitte ich Sie noch, meiner literärischen Bedürfnisse ja eingedenk zu seyn und zu bleiben. Copiren Sie doch wenigstens die 2. Diplome von Gornjak für mich! Wenn die Ljetopis von dem Geistlichen ankommt, so schicken Sie mir solche gegen Revers und Obligation hierer: ich cavire Ihnen mit Ehre und Reputation für die schleunigste Rücksendung der unversehrten Handschrift. Die Biographie des h. Simon und Sawa muss in Serbien vorkommen. Ich zweifle nicht. Nur müssen Sie solche nicht unter dem Namen Dometijan suchen, solcher Name wird bei der Handsrift schwerlich vorkommen: sondern lediglich Žitije Svetog Symeona i Sawy. Meine Handschrift bestehet aus 40 Bogen in 4-to, aber es fehlen fast 38 Blätter vom Anfange, in der Mitte und am Ende. Dieses Žitije wird gewiss irgendwo in Serbien in einem Kloster bei alten Kirchen, bei Priestern etc. zu finden seyn. Auch Stephan Duschan's Gesetze wären mir lieb. Wir haben hier eine *schlechte* Handschrift, die Sie kennen, da dieselbe auch bei Herr Kopitar war. Diese Gesetze stehen gewöhnlich in sogenanten Nomokanon und Zakonik (ein Extract aus der Cormcsija) am Ende als Beilage. Es wäre am besten, wenn S-ne Durchlaucht geruhen wollte, ein Cirkular oder Rund-

schreiben an alle Vorsteher der Klöster und Pfarreien zu erlassen damit diese Handschriften 1) Žitye Sw. Symeona i Sawy 2) Zakonik Cara Stefana etc. gesucht werden. Nur müsste man den Geistlichen caviren, dass die Schriften zurückgestellt werden, sonst werden sie nichts thun, oder verheimlichen, verläugnen. Ich bitte Sie, thun Sie alles mögliche. Nächstens wird eine *Übersicht serbischer Handschriften* von mir in Druck erscheinen, die ich Ihnen schicken werde. Sie werden sich über meine neuen Entdeckungen wundern.

Ihre Antwort wird mich erfreuen; nur bitte ich Sie, über rein litterärische Sachen zu schreiben. Sie wissen, dass alle Briefe geöffnet und copir werden.

Leben Sie wohl, und grüssen alle Freunde.

Ihr
aufrichtig ergebenster Freund
Paul Jos. Schaffarik.

[Спољa:] Sr. Wohlgeboren,
Herrn *Wuk Stephanoritsch Karadzsich*
Doctor der Philosophie und Mitglied mehrer gelehrten Geselshaften.
in *Kragujewatz.*

[Вукова напомена:] одговорено 15. Августа.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3450]

27.

Neusatz d. 26. Sept. 1830.

Hochgeschätzter Freund!

Mit wahrem Vergnügen las ich Ihre Zeilen aus der Contumaz an mich. Ich erwarte die Schriften durch sichere Gelegenheit falls Sie nach Neusatz nicht kämen. Jammerschade, dass die zwei Diplome unecht sind. Ich verumthete die Unechtheit schon nach dem Abdrucke bei Vuics. —

Ihr Ausflug nach Studenitza war also für unsere Altenthümer fruchtlos! Wer hätte es gedacht, dass in Studenitza

keine Antiquitäten mehr zu finden. In Zsicsa sollte man die *alten Malereien* copiren, wegen *der alten serbischen Trachtes*. Es sollen dort Bilder von Königen und Bojaren auf den Wänden seyn.

Talvi's schönes Leben ist dahin: Sie fand sammt Gemahl und der Reisegesellschaft in den Wellen den grässlichsten Tod. Die Dampfmachine zersprang.

Dies in grösster Eile. Sollten Sie nach Neusatz kommen, so werden wir das Übrige mündlich besprechen.

Mit Hochachtung

Ihr

aufricht. Freund
P. J. Schaffarik.

[Споља:] von Neusatz
Sr. Wohlgeboren
Herrn *Wuk Stephanovics Karadzsics*
Doct. d. Phil. u. Mitgl. mehr.
gel. Gesellschaften.
in *Semlin.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3451]

28.

Neusatz 19. Oct. 1830.

Hochgeschätzter Freund!

Ohne Zweifel haben Sie Abschrift der Inschrift zu Studeniza mit Ihren andern Papieren in Semlin; in dieser Voraussetzung bitte ich Sie, mir eine genaue Copie daraus gefälligst einsenden zu wollen. Sie können versichert seyn, dass ich dieselbe nur in meine „Serbische Denkmäler" aufnehmen werde, und dabei ausdrücklich bemerken, dass es ein Beitrag von Ihnen ist. Falls Sie die Inschrift nicht bei sich haben, so bitte ich Sie mir dieselbe von Kragujewatz ehestens per Post einzusenden.

Wie heissen die zwei kleinen Flüsschen die in den Fluss Studenitza laufen, und an deren einem Petjina Isposnitza liegt?

Kopitar schrieb mir dass er Ihnen Pirch's Reise längst geschickt hat.

Mit Hochachtung verharrend Ihr

ergebener Diener und Freund
P. J. Schaffarik.

[Споља као на претходном].

[„Срѣ", 1902., 1030]

29.

Neusatz d. 1. Dec. 1830.

Hochgeschätzter Freund!

Ich habe Ihnen nach Semlin ein kurzes Schreiben nachgesendet, worin ich Sie um die Mittheilung der in Studenitza copirten Inschrift bat. Ich weiss nicht, ab Sie dieses mein Schreiben auch erhalten haben — da ich darüber von Ihnen keine Bestätigung habe. Ich wiederhohle meine Bitte um eine *genaue Abschrift* von Ihrer Hand. Ich bin eben mit ähnlichen Inschrften beschäftigt — und möchte gern auch die Ihrige in meine grosse Sammlung eintragen. Übrigens werden Sie gewiss Gelegenheit haben, Ihre Inschrift eher zu publiciren, als ich meine Sammlung serbischer Denkmäler. Ich werde nicht ermangeln, Ihnen dafür auch öffentlich zu danken.

Neues haben wir nichts von Bedeutung. — Bei der Wittwe Mandics ist keine Spur von einen Diplom. — Vergessen Sie doch nicht dem Žitije Sw. Symeona i Sawy nachzugehen und nachzuforschen! Vielleicht glückt es doch, eine Abschrift zu entdecken. Das wär' mir sehr lieb!

Wladika Petar Petrovics in Crnagora ist todt: begraben am 31. Oct. alten Styls. (Auch Bischof Putnik in Temesvár ist todt). Es kommt über die Geistlichen!

Milutinovics hat mir einen ganz *wilden Brief* geschrieben. Ich kann ihn kaum verstehen.

Leben Sie wohl — und grüssen alle, die sich meiner erinern

Ihr aufricht. Freund
P. J. Schaffarik

[Споља:] von Neusatz.
Sr. Wohlgeboren
Herrn *Wuk Stephanovics Karadzsics*
Doctor der Philos. Mitgl. m. g. Gesell.
in *Kragujewatz.*

[Напомена Вукова:] одговорено 4./16. Јан. 831.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3452]

30.

Neusatz d. 27. Jan. 1831.

Hochgeehrtester Freund!

Die Nachricht über Ihre Anstellung in Belgrad hat mich sehr erfreut. Wiewohl Sie jetzt weniger Zeit haben, sich mit der Literatur zu beschäftigen, so werden Sie deshalb Ihrem Lande und Volke nicht weniger nützlich. Es handelt sich jetzt darum, einem verjüngten Volke wahres Leben einzuhauchen. Dazu soll ein jeder nach Kräften in seiner Stellung beitragen. Es können nicht alle schreiben, und auch einzelne nicht immer. Vielleicht werden Sie mit der Zeit wiederum zu literarischen Arbeiten zurückkehren hönnen. Also wird nichts verloren gehen.

Ich bitte Sie, mir die Copie der Studenitzer Inschrift möglichst bald zuschicken. Ich warte darauf mit Ungeduld. — Wegen des Lebens des. h. Sawa wird es wohl noch lang dauern und mehr Zeit brauchen. Wenn Sie in Serbien nichts aufjagen so ist für mich wohl vergebliche Mühe.

Bei der Frau von Mandics ist keine Spur von einem Diplom! — Dafür habe ich in Ragusa eine Menge serbischer alter Diplome aufgefischt, und Herrn Kopitar schon geschrieben. Später mehreres hinüber.

Hr. Kopitar war zwar etwas unpässlich, ist aber jetzt schon gesund. Wahrscheinlich haben Sie schon Briefe von ihm. Ich schrieb ihm ebenfalls heute.

Wladika Petrowitsch in Cernagora ist todt Oct. vor. Jahres. Jetzt ist sein Neffe, Radiwoj Petrowitsch Njegosch, 20 Jahr alt, Führer des Volks (Предводитель народа черногорскога,

sagt Hr Gagitsch). — Milutinowitsch schrieb mir auch. Nach seinem Briefe muss er ein sehr wildes Leben führen.

Ich bitte Sie, mir anzuzeigen, ob ich Ihnen künftig Briefe directe nach Belgrad mit der Post expedieren kann, oder noch immer durch Herrn Wasiljewitsch, weiss ich nicht, wie ich Ihr jetziges Amt in deutscher Adresse ausdrücken soll.

Ich bitte, meine Bekannte herzlich von mir zu grüssen.

Mit aufrichtiger Hochachtung

Neusatz d. 27. Jan. 1831. n. St.

Ihr

ergebener Diener und Freund

P. J. Schaffarik.

[Спољa:] Von Neusatz

Sr. Wohlgeboren

Herrn D-r *Wuk Stephanowics Karadzsics*,

Mitglid mehrerer gelehrten Geselschaft. etc. etc.

in *Belgrad*.

[Напомена Вукова:] одговорено 21. Априлија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3453]

31.

У Београду 20. Јануарија 831.

Љубезни и високопочитајеми
пријатељу!

Примио сам ваше писмо од 27. о. м. по Римскоме, за које вам благодарим. Ево вам шаљем онај натпис из *Студенице*, који сам међу којекаким артијама једва нашао. Док сам га ја са зида преписао, прошло ми је готово по дана, и за то ми се једнако чинило, да је већи, него што сад видим да јест. Ево га дакле:

+ Вь име оца и сна и стаго дха азь рабь Бжі Стефань Урошь правнѹкъ стго гна Смешна и вьнѹк' прьвовѣнчанаго

краа Стефана снь великаго кра Уроша и кра всѣ србскы земль и поморскы сьах си храмь въ име стью праведникꙋ и прародителю хвꙋ Іѡакима и Анны влѣ ҂ѕѾкв иньдикта ів и ва іаже приложихь семꙋ стомꙋ храмꙋ и ꙋ хрꙋволꙋ писахь ктоли се претвори да е прокле ѿ ба и ѿ мене грѣшнаго аминь.

Ово је све изнад олтара споља испод самог крова изрезано на камену; а где се овај натпис свршује, онде је настављено на особитом камену (и готово би рекао човек мало *друкчијим* и *словима):*

+ сьза же се сі храмь сь потрꙋжениемь архімандріта протосгел игꙋмена Іѡвна.

Видите у почетку овога писма, кад сам га почео и довде написао, а данас, 21. Априлија, узимам да га довршим. За то вас молим, да ми опростите. Чисто ме је стид, да овако малу ствар тако дуго од мене очекујете; али не знате како је! —

Још коју ријеч о овим натписима. Они су понајвише написани словима исплетеним једно у друго, н. п.

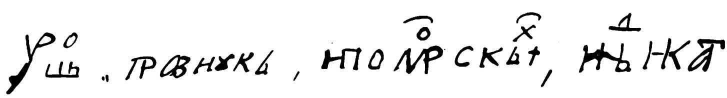 и т. д.

Али ни ја нијесам *све* овако могао преписати, јер ми је било тешко нада се гледајући слово по слово бројити. па писати, а уз то још био је дан и кишан. Особито су овако исплетена слова у ономе наставку, тако, да сам га једва прочитати могао.

Сад о Цвијетима дошао је са Сарајлијама на Ваљевски панађур *Симо Милутиновић*, обучен као најпростији Црногорац или Ерцеговац; него ја га још нијесам видио.

Писма на мене шаљите и у напредак преко Г. Василијева.

Имао сам част 1. овог мјесеца од Њиове Свјетлости Кнеза и Господара нашег наименован бити *президентом суда наије и вароши Бијоградске.* —

Давидовић је у Крагујевцу, и кад је скоро овђе био, молио ме, да вас и од њега поздравим. Кад успишете, поздравите тамо све пријатеље наше.

Надајући се скорому писму вашем, с истиним високопочитанијем јесам ваш

У Бијограду 21. Април. 831.

покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Споља:] Sr. Hohwohlgeboren
Herrn P. J. Schaffarik
Professor (P. T.)
in Neusatz.

Durch den H. Basilius Wassilievitsch
in Semlin.

[Ориг. у Чешком Музеју: преписао г. Ђ. Поливка; штампано у Starinama XIV, 196].

32.

Neusatz d. 7. Dec. 1831.

Hochgechrtester Freund!

Beide Ihre Briefe sind mir richtig zugekommen. Dass ich Ihnen bis jezt nicht geschrieben, daran ist lediglich meine fortwährende rheumatische Indisposition Schuld. Mit Mühe kann ich nur meine Schulgeschäfte versehen. Auf jede drei Tage ausser Bett muss ich viere fünfe im Bett zubringen.

Ihren Sawa liess ich einmal zu mir kommen. Ich sah, dass er recht gesund ist. Ich fragte ihn um dies und jenes: allein er sagte, dass er mit allem zufrieden ist. Ich hoffe also, es wird alles gut gehen.

Das Zeugniss habe ich dem Herrn Director übergeben. Ich werde nach S. P. schwerlich vor Mitte Januar schreiben können, — bis dahin hoffe ich, dass wir noch sprechen werden. Ich bin durch meine langwierige Unpässlichkeit ganz entmuthigt — ja nicht einmal fähig *ordentlich* zu schreiben.

Indem ich Ihnen das beste Wohlergehen wünsche, bin ich mit Hochachtung

Ihr aufrichtiger Freund
P. J. Schaffarik.

[Споља:] Sr. Wohlgeboreu
Herrn *Wuk Stephanovics Karadgics*
Doct. d. Phil. u. Mitg. m. g. Ges, etc. etc.
in *Semlin.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3454].

33.

Hochgechrtester Freund!

Mein Freund Pantelics begibt sich unter misslichen Umständen nach Semlin. Welche Schwierigkeiten er hinsichtlich des Passes erfahren hat, wird er Ihnen selbst erzählen. Ich bitte Sie recht sehr, Ihn mit Rath und That zu unterstützen, so weit es Ihnen möglich seyn wird. Über seine Lage wird er Ihnen selbst die beste Auskunft geben können. — *Jetzt* nach Serbien zu schreiben und *Bedingungen zu setzen* ist schon *zu spät:* deswegen sollen Sie diesen Punct gar nicht berühren. Ich hoffe, es wird alles gut gehen.

Bei mir ist im Übrigen nichts, gar nichts Neues. Ihren Sawa habe ich zwar diese letzten Tage nicht zu Gesicht bekommen: aber ich hoffe, dass alles gut gehe.

Leben Sie wohl! Ich bin

Neusatz d. 14. März 1832.

Ihr aufrichtig Freund
P. J. Schaffarik.

P. S. Ihren Sawa hatte ich so eben bei mir: er war gesund, hatte aber seit ein paar Tagen Fieber bekommen. Ich habe ihm aufgetragen, zum Doctor Ramber[?] zu gehen.

[Спољa:] Sr. Wohlgeboren
Herrn *Vuk Stephanovich Karadzich*
Doct. d. Philos. Mitgl. mehr. gel. Ges.
in *Semlin.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3455]

34.

Neusatz 10. Dec. 1832.

Verehrter Freund!

Herzlichen Dank für die gelieferten willkommenen Benachrichtigungen in Ihrem Briefe.

Kaulitzy hat noch 2 Exemplare russischer Evangelien (Moskau 1796. auf grossem Folio und gutem Papier): aber er verlangt für ein Exemplar — *Zwei hundert Gulden Conventions* — Münze! Im J. 1825. verkanfte er das Exemplar zu 80 f. CM., wie Sie aus dem Srbski Ljetopis 25 Heft, am Ende, sehen können. Als ich ihn deshalb zu Rede stellte, sagte er mir, dass er damals 8 Exx. hatte, jetzt aber nur 2. Wenn er also von diesen eins verkauft, wird es das letzte wenigsten um 400 f. CM. bieten! — Dies zu Nachricht.

Mit Szewisky [?] will ich wegen Sawa sprechen, aber ich habe wenig Hoffnung, da der Zudrang zu gross ist.

Nach Sanct — P. werde ich nächstens schreiben, da ich nun weiss, das Hr. v. A. in Wien ist.

Empfehlen Sie mich aufs beste Hrn. v. Kopitar.

So viel in der Eile. Mit aufrichtiger Hochachtung

Ihr ergebener Freund u. Diener
Paul Joseph Schaffarik.

Andere Evangelien, als die zwei obigen hat Kaulitzy nicht. Trachten Sie doch wenigstens 2. Exx. der. Wostokowitschen Grammatik bringen zu lassen, *eins* für *mich.*

[Споља:] Von Neusatz
Sr. Wohlgeboren
Herrn Vuk Stephanovich Karadxich
Mitgl. mehr. gelehrter Akademien
Abzugeben mit Briefen des Herrn
K. K. Hofbibliothecks—Custos
B. v. Kopitar.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3456]

35.

Prag den 20 Mai 1833.

Hochgeehrtester Freund!

In Folge Ihres Briefes vom 2./14. d. M. habe ich mich alsogleich zu dem Graveur, Hr. Lerch, begeben, und ihn in voller

Arbeit gefunden. Ich habe mich überzeugt, dass ein groser Theil der bestellten Stempel bereits fertig ist, an dem übrigen aber rüstig fortgarbeitet wird, und dass das Ganze gut, genau nach der Zeichnung und der dem Künstler gegebenen Instruction ausfallen wird. Hr. Lerch, der sich Ihnen bestens empfehlen läst, hat mir gesagt, dass er wegen unvorgesehener Hindernisse die Arbeit bis jetzt nicht habe vollenden könen, dass er aber hoffe, mit dem Rückstand binen *vierzehn Tagen* fertig zu werden.

Was Ihren zweiten Wunsch, nämlich die von mir zu zeichnenden Kirchen-Buchstaben anbelangt, so will ich mein Mögliches thun. Bis jetzt konnte es aber noch nicht geschehen, und auch mit der heutigen Gelegenheit kann ich Ihnen noch keine Zeichnung schicken. Ich bin mit meinen Sachen noch immer in der grössten Unordnung, habe noch nichts von meinen Schriften und Büchern ausgepackt etc. Sobald ich aber damit in Ordunng bin, will gleich Hand ans Werk legen: denn ich bin ja dabei auch sehr interessiert, indem ich für meine *Serbische Denkmäler* neue, schöne Kirchen-Typen brauche. Vorläufig wäre es mir lieb, wenn Sie mir angeben möchten: 1). Ob ich alle Buchstaben zeichnen soll, oder nur etwa diejenigen, die nur bei Schmidt (in Dobrowskys-Grammatik) nicht gefallen? 2). Ob ich auch die grossen oder Aufangsbuchstaben zeichnen soll? 3). Ob Accente nöthig seyn werden? Ich wäre der Meinung, man sollte alle Buchstaben ohne Ausnahme durchgehen, prüfen, und ihre Form nach den zwei *Cernogorischen* Drucken, Oktoich und Psaltez 1494—1495, corrigiren, wodurch sie dann von selbst den alten Handschriften näher gebracht würden.

Mit Hrn. Hanka ist in dieser Hinsicht wie ich nun leider sehe, nichts anzufangen: der kommt mir immer mit den russischen, und kennt keine schönern als die russischen etc. Auweh!

Ich kam zwar schon den 4. d. M. in Prag an: allein ich fand mein Quartier wider alle Erwartung noch nicht gereinigt — der vorige Einwohner musste halb mit Gewalt ausgetrieben werden — das Auspuczen Waschen [?] Reparieren des Quartiers dauerte eine Woche: erst dann konnte ich mich anfangen einzurichten (denn bis dahin hatte ich nicht wohin die Sachen zu tragen) — und so habe ich bis jetzt viel Zeit mit allerlei Plackereien verloren.

Als ich in Prag ankam lag alles an der Grippe krank. H. Jungmann erholt sich sehr langsam, geht aber schon aus. Palacky ist noch fortwährend unpässlich. Auch Celakowsky hatte

einen Anfall, hat ihn aber genialisch abgewehrt und überwunden. Nur Hr. Hanka ist stark, dick und roth wie ein Kirschenbaum. Alle lassen Sie herzlich grüssen; wir kommen nie zusammen, ohne das wir Ihrer erwöhnen möchten.

Nun, zuletzt noch eine Bitte! In der Kais. Hofbibliothek befinden sich zwei alte serbishe Handschriften auf *Pergament*, 1). Ein *Oktoich* oder so etwas; 2). Ein *Evangelium*, jetzt bei Hrn. Kopitar. Aus diesen Handschriften brauchte ich kurze Proben für meine Sammlung altserbischer Denkmäler. Ich schreibe deshalb heute an Hrn. Kopitar. Sie aber ersuche ich freundschaftlichst, die Güte zu haben, einen Abschreiber dafür zu besorgen, oder nöthigenfalls selbst etwas für mich abzuschreiben. Sie werden mich dadurch sehr verbinden.

Meine Adresse nach Prag ist

Herrn
P. J. S.
Mitglied mehr. gel. Gesellschatten
Stephans-Gasse №. 646.
in *Prag.*

Leben Sie recht wohl! Mit wahrer Hochachtung

Ichr aufrichtiger Frernd
P. J. Schaffarik.

[Споља:] Sr. Wohlgeboren
Herrn *Wuk. Stefanowics Karadxics*
Mitglied mehrer gelehrten Geselshaften
Am Platzl im Spiegelmacherhause.
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 5./17. Јуниja.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3457.]

36.

Nerrn Wuk Stefanowich Karadzich

Prag d. 9. Juny 1833.

Bester Freund!

Ich war unlängst wiederum bei dem Stemplschneider Lerch, um zu sehen, was er macht. Er tröstete mich, es werde binnen

acht Tagen alles fertig, hatte aber leider eine andere Arbeit in Händen. Ich wünschte die Stempel (oder Matrizen) vor dem Versenden nach Wien su sehen, um zu untersuchen, ob alles gut gemacht sey; deshalb werde ich zum Lerch bald wieder gehen.

Mit der Kirchenschrift bin ich leider gar nicht fertig; ich werde mich aber bald daran machen. Ich schreibe darüber an Hrn. Kopitar weitläuftiger. — Sie sollten aber *vorerst* andere Gattungen von der Civilchrift verfertigen lassen: denn diese eine Gattung (cicero) reicht doch nicht hin. Erst dann sollte man zu der Kirchenschrift schreiten.

Heute bringe ich Ihnen einen andern Antrag vor. Lerch sagt, dass er wünschte, selbst die *Matrizen* für Sie zu machen, da er dazu eine Maschine hat, wo das *besser und sicherer* geht, als sonst. Er meint, von jedem Buchstaben *zwei* Matrizen zu machen, und Ihnen dann Stempel und Matrizen zu sckichen. Wir wünschten nun, dass Sie uns erlauben (versteht sich, *gegen Bezahlung)*, eine Matrize von jedem Buchstaben für uns, und zwei für den Buchdrucker *Haase*, nehmen zu lassen. Wir brauchen hier die russische Civilschrift nothwenig — ich zunächst für meine Geschichte der Literatur und andere Sachen, z. B. slawische Chrestomathie — und Haases Buchdruckerei will sich damit versehen, auf mein vielfältiges Dringen. Die Haase's hier haben eine Schriftgiesserei für ihre Druckerei, dürfen aber keine Lettern andern verkaufen.

Desshalb können Sie ohne Sorge seyn dass etwa die Haase's Ihnen im Verkauf der Lettern Abbruch thun würden. Nein, nicht im mindesten. Die Matrizen bleiben bei ihnen und bloss für ihren Gebrauch. Die Haase's werden aber auch keine *Lettern* von Ihnen kaufen wollen, eben weil sie eine eigene Schriftgiesserei haben. Ja, dieselben sind bereit, neue Stempel schneiden zu lassen, wenn Sie uns keine Matrizen verkaufen: allein, ich dächte, dass wäre überflüssig. Und am Ende fiele die Last davon nur auf mich: ich müsste alles besorgen, und hätte meine Noth mit dem Stempelschneider. So aber geschieht die Sache mit einem Male, und der *Zeitgewinn* ist unschätzbar. Sie verlieren dabei nichts: in Gegentheil, Sie gewinnen, das Stempelschneider wird Sie weniger kosten. Uns aber thun Sie grossen Vorschub, mir insbesondere. Und ich dächte, man müsste doch trachten die Sache unserer Literatur und unseres Volkes möglichst zu befördern. Denken Sie also darüber nach, und schreibdn Sie mir

bald Ihren Entschluss. Wenn wir übereinkommen, so seyen Sie versichert, dass ich redlich über die Vollrichtung Ihrer Wünsche und Aufträge wachen werde.

Ihr

ergeb. Freund
Schaffarik.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3458]

37.

Prag den 7. July 1833.

Hochgeehrtester Freund!

Ich zweifle nicht, dass Sie die Stempel-Abdrücke bis jetzt bereits in Händen haben. Ich war nämlich am letztverflossenen Montag, den 1. July, bei Hrn. Lerch, und überzeugte mich, dass bereits alles fertig war. Er sagte mir aber, dass er Ihnen zuvörderst Abdrücke der Stempel zur Einsicht und Prüfung schicken wolle, bevor nämlich die Stempel gehärtet sind, damit, im Fall etwas geändert oder verbessern werden sollte er dies thun könne. Ich konnte die Buchstaben nicht einzeln prüfen, dies wäre auch überflüssig gewesen, da dieselben ohnehin Ihnen zur Revision zugeschickt werden.

Wegen der Matrizen bitte ich Sie ganz unbesorgt zu seyn. Ohne Ihre oder der Hrn. Tirka ausdrückliche Erlaubniss werden keine Matrizen hier jemanden gegeben, noch auch werden sie verlangt. Die Sache hat durchaus keine Eile. Wenn Sie einmal Stempel und Matrizen in Wien haben, so kann sich ja auch von da aus jede Buchduckerei damit versehen, der es darum zu thun ist. Was uns hier anbelangt zo wissen wir eigenthlich noch immer nicht, welche Buchdruckerei wir dazu treiben sollen. Ich habe zum *zweitenmale* mit den Herren Haase gesprochen, und sehe nun, dass derselbe seitdem einen andern, mir nicht ganz willkommenen Plan gefast hat. Er sagte mir, er habe Matrizen für *russischen* Schrift, und im Falle etwas gedruckt werden sollte, könnte man (meint er) nun diese mit den nöthigen *serbischen* Buchstaben *vermehren*! Ich weiss nicht genau, ob er

die Lettern meint, mit denen *Puchmayer's* russ. Gramm. bei ihm gedruckt wurde, die sehr *schlecht* sind. Andere Freunde meinen, Hr. Špinka in der erzbischöfl. Drucherei sollte sich mit russ.-serb. Schrift versehen, andere noch anders. Auf jeden Fall wird auch meine Gesch. d. Literat. noch nicht so bald unter die Presse kommen. Bis dahin haben wir also noch immer Zeit: wir werden uns shon bei Ihnen melden, und wegen der Matrizen anklopfen. Seien Sie ganz ohne Sorgen: Niemand bekommt hier Matrizen, ohne sie von Ihnen zu beziehen.

Das cyrill. Alphabet ist fertig, nur muss es noch einmal abgeschrieben werden. Ich schreibe darüber etwas mehr an Hrn. v. Kopitar. In sehr kurzen Zeit erhalten Sie es.

Ich arbeite noch immer blutwenig: hoffe aber bald fleissiger zu werden.

Leben Sie recht wohl! Von den meinigen alles Schöne an Ihre Frau Gemahlin

Ihr

aufr. Fr.

P. J. Schaffarik.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 3459]

38.

Prag d. 1. Sept. 1833.

Hochgeehrtester Freund!

Ich belästige Sie mit diesem Schreiben, weil ich nicht weiss ob der Hr. Kopitar nicht in den Bädern ist, wohin er sich anschickte, wie mir Hr. Hanka sagte. Ihren Brief vom 8/20 July sammt dem 4-ten Bande der Lieder habe ich richtig erhalten, und danke Ihnen für das Buch herzlichst. Schon lange hat mir kein slawisches Buch so viel Freude gemacht, wie diese Ihre Lieder. Ich wünschte, dass Sie nach und nach auch einen 5-ten, und so Gott will auch einen 6-ten B. noch herausgeben könnten. Für die böhmische Zeitschrift will ich eine kurze Anzeige dieses Bandes anfertigen. Besonders hat's mich in der Vorrede gefreut, was Sie über die Art, wie man Lieder sammeln soll, gesagt haben.

Mit Hrn Lerch habe ich seit langer Zeit nicht sprechen können, und weiss nicht was mit den Stempeln weiter geworden ist. Ich glaube, er hat nach Wien geschrieben, und sich auch auf meine und Hanka's Aussage berufen, dass seine Stempel mit den Zeichnung übereinstimmen. Es ist wahr, wir haben ihm das gesagt, noch bevor die Bemängelungen des Hrn. Kopitar hier angekommen sind: allein daraus folgt gar nicht, dass er nicht hätte dennoch alles nach Ihrem Wunsche verbessern und die Paar Stempel neu schneiden sollen. — In der That scheint mir, dass Hr. Kopitar die Zeichnung, bevor sie hieher geschickt worden ist, nicht gesehen hat. Wenn dem so ist, so ist das freilich sehr gefehlt. Sie hätten die Zeichnung zuerst dem Hrn. Kopitar vorlegen sollen. Hr. Lerch sträubte sich am meisten dagegen, dass er nun mehrere *neue* Stempel, namentlich für j, ц etc, schneiden müsste. Er sagte, das Ganze sei ohnehin, schon sehr wohlfeil accordiert, und er könne ohne Extra-Bezahlung neue Stempel nicht verfertigen, und verlange dazu die Zeichnung von Wien. Ich weiss nicht, was Hr. Lerch Ihnen nach Wien geschrieben hat, aber mündlich hat er sich so erklärt. Bei alle dem glaube ich, dass diese neuen Buchstaben schön, sehr schön sind. Ich würde es sehr bedauern, wenn ich durch meine nnschuldige Erklärung etwas zur Widerspenstigkeit des Hrn. Lerch beigetragen hätte. Allein ich konnte meiner Überzengung nach nicht anders urtheilen und sprechen; und glaube auch jetzt, dass die meisten, ich will nicht sagen alle, Aufstelungen des Hrn. Kopitar nicht nur die Stempel, sondern zugleich auch die Zeichnung betrafen. Soviel darüber zu meiner Rechtfertigung.

Mit den cyrillischen Buchstaben konnte ich bis jetzt leider noch immer nicht fertig werden. Meine Hand ist so schwerfällig und unsicher geworden, dass ich die Buchstaben selbst nicht ins Reine bringen konnte, wiewohl ich es öfters versucht habe. Ich musste einen Calligrafen suchen. Da brachte man einen *Stocktauben* zu mir. Ich konnte mich ihm nicht verständlich machen, und der Mensch hat meiner Idee nicht entsprochen. Dazu kommt, dass, seitdem hier Einige meinen Entwurf gesehen haben, diese gleich den Calligraphen influenzierten, und noch mehr verwirrten. Hrn. Hanka gefallen andere Formen,andern wiederum andere und so kommen wir nicht von der Stelle. Ohne einen geschickten Caligraphen kann ich nichts machen: ich habe schon mehrere Tage mit Versuchen zugebracht, allein umsonst. Und nun verdriest mich die Sache. Man kann es nicht

allen Recht machen. Auch bin ich mit andern literärischen Arbeiten für jetzt zu sehr beschäftigt, und kann wirklich im Laufe dieses Monats und wahrscheinlich auch des künftigen an das cyrililliche Alphabet gar nicht denken. Wenn ich jetzt für mich die Stempel machen liesse, so würde ich nichts weiters thun, als dem Graveur ein Blatt des Cernogorischen Psalters oder Oktoich in die Hand geben und die Buchstaben genau nachmachen lassen.

Dieses wollte ich Ihnen schreiben, damit Sie sehen, wie schlecht es bei mir mit der Sache stehe, und darnach einen Entschluss fassen, denn ich weiss nicht, ob es bei Ihnen nicht etwa Eile damit hat.

Mir ist sehr leid, dass Sie mir von Брлић Grammatik nicht den Titel genauer angegeben haben, so wie, wo dieselbe etwa zu haben ist. Hier ist das Buch unbekannt. Wenn es möglich ist, schicken Sie mir ein Ex. davon hieher, d. i. weisen Sie einen Wiener Buchändler an, dass er ein Ex. davon hieher an irgend eine Buchhandlung für mich schicke, wo ich den Preis gleich erlegen werde.

Literärische Neuigkeiten haben wir hier so gut als keine. Ich arbeito am 1-ten Bande meiner Literaturgeschichte. Es wird damit aber noch lange anhalten

Schliesslich bitte ich Sie, mich Hrn Kopitar bestens zu empfehlen.

Leben Sie recht wohl!

Ihr aufrichtiger Freund
P. J. Schaffarik.

P. S. Alle Freunde lassen Sie herzlich grüssen. Čelakowsky freut sich über Ihre Liedersammlung. Palacky ist seit 2 Monaten abwesend. Hanka übersetzt Krakowiaken, Kolomeyken etc. etc. Jungmann schreibt an seinem Lexicon. Und so hat jeder die Hände voll zu thun! — Von Presl erscheint eine böhm. Zoologie.

[Спољa:] Von Prag.
Sr. Wohlgeboren
Herrn *Wuk Stephanovitsch Kardzchics*
Mitglied mehrer gelehrten Geselschaften
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] Одговорено 1./13. Септ. 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3460]

39.

Hrr. *W. St. Karadzich*

Prag 24 Jan. 1834.

Hochgeehrtester Freund!

Ihre Danica für 1834. sammt dem beigelegten Schreiben ist mir schon vor geräumer Zeit richtig zugekommen, für welche ich Ihnen herzlich danke.

Ihre Ankündigung der serbischen Sprüchwörter hat hier allgemeinen Beifall gefunden: allein Niemand hat sich bis jetzt der Sammlung von Prämameranten unterzogen.

Eigentlich fehlt uns jetzt so ein Mann dafür, wie der am 24 Dec. v. J. verstorbene jüngere Jungmann (der Sohn des Professors) war.

Ihre Lieder Bd. IV habe ich im Museum-Hefte IV. 1833. angezeigt, mit alle dem Lobe, das Sie in der That verdienen. Hr. Kopitar sollte Ihnen doch das dort gesagte mittheilen; vielleicht können Sie etwas davon künftig benutzen, um so mehr, da man Ihnen bei Ihrer unglücklichen und verblendeten, hier den Pfaffen, dort einem Hajduk-Fürsten und seinen Räthen preisgegeben Nation durchaus keine Gerechtigkeit wiederfahren lassen will.

Die Ljetopisen haben wir hier Nicht: und ich möchte sie nicht lesen, wenn ich sie auch hätte. Bester Freund! Ich habe hier der besten Bücher die Fülle, und meine Augen reichen für die nicht hin: wie soll ich erst die elenden Ljetopisen lesen. Si sind ja gar zu schlecht. Desshalb mag ich sie auch nicht recensieren. Hr. Kopitar, liegt ihm etwas daran, könnte es ja selbst thun — er kennt das schlechte Zeug so gut wie ich.

Mit den *Haase's* ist durchaus nichts anzufangen. Sie sind Speculanten und haben jeden Tag andere Gedanken in Kopfe. Ich weiss es nun *aus eigener Erfahrung.*

Pantelin hat mir nichts geschrieben, und ich weiss nicht, wo er sich befindet. Ich habe mit jener Gegend keine Correspondenz.

Hr. Kopitar sollte doch so gut seyn, Ihnen die *paar altserbischon Handschriften* anzuvertrauen, dass Sie mir *kurze* Probe daraus abschreiben. Er hat mir dies zugesagt, aber —

Bester Freund! Haben Sie die Gewogenheit, sich in Wien bei den Griechen und Cincaren nach einem Exemplar von

Λεξικὸν τετραγλοσσον — Lexicon tetraglosson, neugriech. albanes. walach. u. bulgar. von Ttiester Daniel. Venedig 1802.

für mich umzusehen. Wollte man es nicht verkaufen, so sollte man es mir wenigstens leihen zum Fxcerpieren. In diesem Falle könnte es mir vielleicht Hr. Kopitar sein Ex. ausleihen. Nur müsste es bald geschehen.

Ihre hiesigen Freunde sind alle gesund und lassen Sie herzlich grüssen. Die Familie Jungman ist durch den Tod des einzigen Sohnes (in 32 Jahre) sehr betrübt.

Mit aufrichtiger Hochachtung

Ihr
ergeb. Diener u. Freund
Paul Jos. Schaffarik.

[Напомена Вукова:] одговорено 5./17. Февр. 834.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3461]

40.

Prag den 16. Mai 1834.

Hochgeertester Freund!

Endlich ist auf meine Aufragen wegen des Neuen Testaments Antwort sowohl von Leipzig als auch von London eingelaufen, und ich beeile mich, Ihnen das Resultat hiermit kurz mitzutheilen.

„Das im Jahre 1830 erschienene serbische Neue Testament wurde bei Tauchnitz in Leipzig auf Kosten der brittischen und ausländischen Bibelgesellschaft in London gedruckt, an welche auch damals alle Exemplare abgeliefert worden sind.“

„Zuerst wurde eine Auflage davon in Petersburg veranstaltet; die zweite war die von 1830 bei Tauchnitz in Leipzig gedruckte; und *da diese wieder vergriffen ist,* so ist Tauchnitz von der Bibelgesellschaft beauftragt auf Kosten derselben jetzt wieder eine neue zu drucken, welche *bereits unter der Presse ist* und ungefehr in 3 Monaten beedigt seyn wird.“

„Die Bibelgesellschaft vertheilt diese Testamente, so wie alle ihre übrigen Werke, entweder *unentgeltlich*, oder zu einem *niedrigen Preise, da, wo sie gebraucht werden.*“

Dies ist, der Hauptsache nach, alles, was ich in Erfahrung bringen konnte. Die *Zahl* der gedruckten Exx. wollte man mir nicht angeben. Übrigens können Sie obige Nachrichten, als ganz gewiss ansehen; sie kommen aus guter Quelle. Capitän Vavasour in London erkundigte sich gehörigen Ortes: einen andern Bekannten hatte ich dort nicht. Dasselbe erfuhr ich aus Leipzig, von ganz sicherer, verlässlicher Hand: daran, das *gegenwärtig* bei Tauchnitz eine neue *starke Anflage* des N. T. gedruckt wird, sollen Sie also gar nicht zweifeln. Mit *wirklichen* Mitgliedern der Biebelgesellschaft habe ich frelich keine Verbindug.

Eins nur nimmt mich bei der ganzen Sache wunder: wo in alle Welt kamen die vielen Exx. der zwei ersten Auflagen hin? Unter der Serben in Ungarn und Slawonien sah ich keine: dasselbe versicherten Sie, scheint mir, vom übrigen Serbien. Mir fällt ein, dass die Bibl. Gesellschaft vielleicht die ganze Auflage nach Petersburg zur Verfügung stellt, wo sie dann nothwendig statt nach Serbien entweder ins Feuer oder in die Abortte wandert. Aber könnte die Bibelgesellschaft so blind seyn? — Mit dem 1828. oder 1829. zu *London* gedruckten bulgarischen Neuen Testamente soll es *wirklich so geschehen seyn.* — Hat nicht die Gesellschaft falsche verrätherische Freunde in Petersburg?

Aus dem Obigen sehen Sie, dass jetzt keine passende Zeit ist, Ihre Übersetzung der Bib. Gesellschaft anzutragen, da schon gedruckt wird. Vielleicht aber kann dies später geschehen, und Hr. Kopitar könnte und sollte Ihnen doch auch an die Hand gehen. Ich habe leider keine Gelegenheit und Mittel, Ihnen in dieser Hinsicht zu nützen.

Zum grössten Verdruss habe ich Ihren Pranummerations ankündigung der Sprichwörter, die ich circulieren liess, gar nicht zurückerhalten: der beauftragte Sammler lies sich gar nicht mehr sehen. Mit den Pränum. ist *hier* nichts anzufangen. Kollar's Volkslieder haben auch keine Pränum.

Hrr. v. Kopitar meine ...tigste Empfehlung

Leben Sie wohl! Mit Hochachtung

Ihr aufrichtiger Freund
P. J. Schaffarik.

[Спољa:] Von Prag
S. Wohlgeboren
Herrn Wuk Stefanovics Karadzics
Mitgl. mehr. gel. Akademien
Mit Briefen des Hrn K. Hofbibliotheks-Custos
B. v. Kopitar
in *Wien.*

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3462].

41.

Prag den 17. Juni 1836.

Hochgechrtester Freund!

Nachdem ish so lange von Ihnen keine Kunde gehabt, keinen Brief erhalten, überraschte mich Ihr Schreiben von 1/13 l. M. auf das angenehmste. Mit grossem Vergnügen habe ich daraus ersehen, welche Schätze für die serbische Literatur Sie auf Ihren neusten Reisen gesammelt haben, woran ich übrigens nie zweifelte; und wünsche nur, dass Sie uns bald mit deren Bekanntmachung erfreuen. Es ist überflüssig Ihnen noch ausdrücklich zu bemerken, dass ich den wärmsten und herzlichsten Antheil an allen Ihren literarischen Unternehmungen nehme. Gott gebe Ihnen die nöthige Gesundheit dazu.

Meine Starožitnosi erscheinen vorläufig nur Böhmisch: das 1-te Heft ungefähr am 15. August. Wegen einer deutschen Bearbeitung werden eben jetzt Unterhandlungen gepflogen und ein Plan dazu gemacht: wenn Sie aber auch zu Stande kommt, so wird der Druck vor Beendigung der Böhmischen, also vor $1^1/_2$ bis 2 Jahren nicht beginnen.

Die Beschreibung das alten петраиль, welches für die Stola des h. Sawa ausgegeben wird, würde mich nur dann sehr interessiren, wenn darauf auch Inschriften, gleichviel ob grössere oder nur einzelne Wörter, vorkommen. In diesem Falle würde ich Sie um baldige Mittheilung bitten, um es meiner Sammlung altserbicher Schriftdenkhmäler einverleiben zu können. Sie wissen, dass ich für dieses Werk eine grosse Sammlung angelegt habe.

Nach Beendigung der Starožitnosti und der Geschichte der Literatur werde ich mich unverzüglich an die Herausgabe meinen Altserb. Deukmäler machen, was freilich erst nach ein paar Jahren geschehen kann. Also, wenn Sie etwas der Art haben, legen Sie es in meinen gemeinschaftlichen grossen Magazin nieder unbeschadet der eignen frühern oder spätern Publication: ich werde jeden Beitrag dankbar nennen und auszeichnen.

Was macht Gagics in Ragusa! Lebt er? Ich habe auf zwei oder drei Briefe vom Jahre 1834. heine Antwort von ihm! Ich bitte Sie, schreiben Sie mir darüber sobald als möglich.

Hochachtungsvoll
Ihr
aufrichtiger Freund
P. J. Schaffarik.

[Споља:] Sr. Wohlgeboren
Herrn *Wuk Stefanowitsch Karadschics*
Doct. d. Philos. Mitgl. m. gdl. Ges.
(P. T.)
Josephstadt am Glacis № 41.
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] Одговорено 11./23. Јунија (по Matieiowskom 836.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3463]

42.

Prag den 4. July 1836.

Hochgeehrter Freund!

Mein Neffe, Mediciner an der Wiener Universität, ist von mir ersucht worden, diesen Brief zu Ihnen zu überbringen. Derselbe wird mich zu Anfange des künftigen Monats August hier in Prag besuchen. Ich bitte Sie daher, suchen Sie die bewussten Inschriften und was Sie sonst für meine Sammlung altserbischer Sprachdenkmäler brauchbares haben, auf, und schicken mir es durch meinen Neffen. Es ist die beste Gele-

genheit, die sich nicht sobald darbieten wird. Meine serb. Denkmäler werden schon zum Drucke vorbereitet: das Nähere, sammt Druckproben, werden Sie durch meinen Neffen nach seiner Rückkunft nach Wien erfahren und erhalten.

Um welchen Preis könnten Sie uns die *drei* ersten Bände Ihren serbischen Nationallieder ablassen? (Versteht sich, gegen gleich baare Bezahlung).

Maciejowski ist noch immer hier und grüst Sie.

Mit Hochachtung

Ihr

aufrichtig ergebener Freund

Schaffarik.

[Споља:] Sr. Wohlgeboren
Herrn *Wuk Stefanowitsch Karadschitsch*
Doct. d. Philos. Mitgl. m. gel. Ges.
Josephstadt am Glacis № 41.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3464]

43.

Prag den 25. Sept. 1837.

Lieber Freund?

Wenn Sie die aus Muschitzky's Nachlasse gekauften Handschriften und alte cyrillische Drucke noch besitzen, so würde ich Sie bitten, dieselben Hrn Pogodin in Moscau gegen angemessene Bezahlung abzuretten. Sie könnten darüber entweder directe od. durch Hrn Meglicki mit Pog. unterhandeln. Auch serbische und sonstige slaw. Münzen wünscht Pog. zu kaufen. Bermann hat eine solche Sammlung nach Deutschland geschleppt.

Meine Starožit. erhalten Sie von Herrn von Kopitar, dem ich jedesmal 1 Ex. auch für Sie geschickt habe. Das *letzte* Heft wird am 1. Oct. versendet.

Der Tod Ihres Sawa hat mich sehr betrübt. Gott tröste Sie. Auch wir verloren am letzten August einen liebenswürdegen Knaben — Bohuslaw, den 2-ten von den Zwillingen — im 5-ten Jahre.

Leben Sie wohl!

Ihr

aufricht. Freund
P. J. Schaffarik.

[Споља:] Hrn Wuk Stefanović Karadžić
(pl. tit).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3465].

44.

Prag den 14. Juni 1838.

Hochgeehrter Freund!

Mit grossem Vergnügen las ich Ihr freundschaftliches Schreiben an mich vom $^{1}/_{13}$ Mai l. J. besonders nach so langen Stillschweigen. Das Evangelium von H. Athanaczkovics ist mir richtig zugekommen, und ich danke Ihnen für die Übersendung. Erfreulich waren für mich die mitgetheilten Nachrichten über Ihre gegenwärtigen literarischen Arbeiten und Unternehmungen: der Himmel gebe Ihnen Gesundheit dazu, um alles das, was Sie bereits vorbereitet haben, auch glücklich ans Licht zu fördern — denn an Willen und Ausdauer dazu fehlt es Ihnen gewiss nicht. Hätte ich Ihr Schreiben etwas früher erhalten, und hätte ich Ihre Einwilligung dazu gehabt, so hätte ich einige Auszüge daraus, nämlich die rein literärischen Notizen, in dem Časopis českého Museum, dessen Redacteur ich jetzt bin, abdrucken lassen. Melden Sie mir durch mein Neffen, ob ich das künftig thun darf?

Dass in meiner Schmiede auch manches und mancherlei gehämmert und vorbereitet wird, können Sie sich leicht denken. Indess zur Herausgabe kommt es so bald noch nicht, da ich dieses Jahr wegen der Übernahme eines neuen Dienstes (bei der Censur) und wegen Krankheiten in meiner Familie etwas

in Unordnung gerathen bin: was sich aber, ich hoffe zu Gott, auch bald anders und besser stellen wird.

Hr. Pogodin kommt vielleicht noch in diesem Jahre nach Prag und Wien, oder wird Geld für die Bücher schicken: geben Sie also die Serbica Niemandem aus den Händen, und im Fall Ihrer Abreise bevollmächtigen Sie Ihre Frau zum Verkauf. Ich bitte Sie sehr darum.

Hrn. Kopitar bitte ich Gruss und Empfehlung von mir zu melden. Er hat mir auf Jungman's WBuch schon 40 f. CM. voraus bezahlt: dies reicht bis jetzt hin, und das Übrige wird sich seiner Zeit ergeben.

Ich habe Ihnen die Starožitnosti durch Hrn Kopitar zugeschickt, könnte Ihnen jedoch *nöthigenfalls* noch ein ganzes Ex. schicken. Verlangen Sie also, wenn Sie es brauchen.

Über die Sitnice des H. denke ich ganz wie Sie. Es ist ein wahres Kreuz mit solchen Menschen.

Hrn. Athanaczkovics will ich nächstens den richtigen Empfang des Ev. anzeigen.

Mit vorzüglicher Hochachtung

Ihr

aufrichtiger Freund

P. J. Schaffarik.

[Споља:] Seiner Wohlgeboren
Herrn Wuk Stefanovics Karadžic's
Doctor der Philosophie etc: pl. titt.
Landstrasse beim goldenen Engel ganz
hinten im Hof, links neben dem Garten.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3466].

15.

Prag den 8. Okt. 1838.

Hochgeehrtester Freund!

Es freut mich ungemein, von meinem Neffen vernommen zu haben, dass Sie von Ihrer Reise wohlbehalten und glück-

lich zurückgekommen sind, und dass Ihnen mit der Kleinigkeit, die ich Ihnen geschickt habe, gedient ist.

Wenn Sie mir die mitgebrachte glagolitische Handschrift verkaufen wollten, so würden Sie mich dadurch zum besondern Danke verpflichten. Ich habe fast nichts Glagolitisches: der Hr. v. Kopitar und die K. Hofbibl. besitzen bereits genug. Mein Neffe ist beauftragt, darüber mit Ihnen näher zu sprechen.

Die Mechitaristen haben nun schöne Typen: hoffentlich werden Sie sie bald benützen?

Ich wünsche Ihnen Gesundheit und Musse zu Ihren literarischen Untersuchungen, und verharre mit aufrichtiger Hochachtung

Ihr

ergebener Diener und Freund
Paul Joseph Schaffarik.

Hrn *Vuk Stefanović Karadžić*
Pl. Tit.

U Beču dana 12-toga Octobra 1838.

Visokoučeni i Velepoštovani
Gospodine!

Ja sam u mojem G. Stricu poslanom pismu, Vaš put i srećan povratak pomenuo, i Vaše pozdravljene javio, i pored toga sam takodjer nekoliko reči o rukopisu onom glagolskom priložio, koji ste Vi Gospodine sretno našli i doneli. On mi je na to odgovorio i posljednjom svojom jučer primljenom pismu, da bi on želio od Vas Gospodine taj rukopis, ako biste ga Vi inače ujemu postupiti hotjeli kupiti, kao što Vam stric i sam u svojem evo pismu piše, jer on još nema nikakvog glagolitskog rukopisa, i verlo bi mu potreban bio, da i u toj versti starini izpite iztraživanja činiti može. —

Ako dakle Vi Mnogopoštovani Gospodine sám u ovoi časti slavenske starine ràditi i izpitivati nenaměravate, postupite molim serdačno taj rukopis za primĕrenu cĕnu stricu mojemu, znajući to dobro, koliko u njegovima rukama celoj slavenskoj slowesnosti polzovati hoće i može; zaista bi bolje i koristnije bilo za našu lite[raturu] dase u rucima prilĕžnoga Šafarika nalazi negoli

da u kakvoj bibliotheci ili kod, milovnika starih stvarih, badava i brez polze leži. Molim da u ovom poslu mnenije Vaše stricu javiti izvolite poštom. Jabi sám dragovoljno i s radosćom moje poklonenie osobno Vami učinio, ali mi vreme uzmankalo, sutra bo u jutru rano odlazim a Vaš nov Quartier neznadem.

Ako bi od Vaši drugi nadjeni starina stricu nešto soobštiti izvolili, to bi ga verlo obradovali, i narodnoj Vašoj stvari bi zaista lěpu polzu prineli, on ibo vsim srcem na Vašoj slavi i polzi rádi.

Moleći jošte jedanput da stricu sigurno odpisati izvolite, Vama se mnogopoštovani i Visokoučeni Gospodine serdačno i izkreno preporučujem i ostajem

Vaš pravi poštovatelj i k službi
gotov cěnitelj
Janko Dragutin Šafarik
Doctor lekarstva.

[Споља:] Seiner Wohlgeboren
dem Hochgelehrten Herrn
Doctor *Vuk Stefanović Karadžić*
pl. tit.
allhier
Gospodina *Tomića*
molim da preda ovozi pismo.

[Прва је адреса писана руком Павла, а друга Јанка Шафарика].

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3467.]

46.

Prag den 17. Oktober 1838.

Hochgeehrter Freund!

Wegen der Glagolitischen Handschrift *harre* ich mit Verlangen Ihrer Entscheidung entgegen. Möchte sie doch für mich günstig ausfallen!

Hier 2 Ex. von der cyrillischen Musterkarte. Das Princip ist gut und wäre zu befolgen: wiewohl mehrere Buchstaben

misslungen sind. Spurny hat jetzt keinen Graveur, und würde wohl Schrift, aber schwerlich Matritzen verkaufen. Vielleicht entschliesten sich di Mechitaristen zu etwas Besserem. — Alle Buchstaben müssten mehr Schatten oder Fleisch haben: anderen, z. B. a, z, Ѣ, Р, Д, &., wäre eine bessere Form oder Proportion zu geben. (Bei einigen könnte durch den sogenannten *Unterschnitt* etwas nachgeholfen werder.

Herrn Kopitar, dem ich mich bestens empfehlen lasse, schickte ich gestern das 19-te Heft von Jungmann's Wörterbuch zu.

Mein Neffe, Johann, lässt sich vielmahl empfehlen.

Leben Sie wohl! Ihr aufrichtiger

Verehrer und Freund
P. J. Schaffarik.

(Stephangasse 614).

[Спољa:] Sr. Wohlgeboren
Herrn *Wuk Stephanovitsch Karadschitsch*
Doct. d. Phil. u. Mitgl. m. gel. Ges.
(P. T.)
franco in *Wien.*
Landstrasse 517.

[У прилогу Опытъ Словеньскаго Писма, пробе нових слова словенских цицера и гармонда, штампано на 1 листу].

[Напомена Вукова:] geanwortet den 23. Mertz.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3468].

47.

Prag am 25. Juni 1840.

Hochgeehrter Freund!

Die Ankündigung einer neuen Ausg. Ihrer Serbischen Volkslieder hat mir grosse Freude gemacht. Sie wissen, wie enthusiathisch ich für die Serb. Volkslieder eingenommen bin, und welchen Werth ich auf Ihre Sammlung lege. Vorläufig

garantire ich Ihnen 10 Pränumeranten hier in Prag: ich will jedoch versuchen, die Zahl, wo möglich, auf das Doppelte zu bringen. Das Geld erhalten Sie mit dem Postwagen in den nächsten Wochen. — Bezüglich auf die Orthographie des x kann ich Ihnen wenig rathen, aus dem Grunde, weil nur Sie allein am besten beurtheilen können, was zu dem Ganzen Ihres Systems passt. Das x überall zu schreiben würde zu Ihrem orthographischen Systeme nicht passen: da es jedoch nach Gegenden in einzelnen Wörtern als *h* ausgesprochen wird, so wäre es, meiner Meinung nach, nicht unzweckmässig. es in einzelnen Wörtern auch zu schreiben. Den wahren *Mittelweg* in dieser Hinsicht können und müssen *nur Sie* finden.

Leben Sie wohl und gesund! Hochachtungsvoll verharrend

Ihr

aufrichtiger Freund

P. J. Schaffarik.

[Спољa:] Sr. Wohlgeboren
Herrn Wuk Stefanowitsch Karadschitsch
Doct. d. Philos. u. Mitglied m. gel. Gesellschaften
in *Wien.*
auf der Landstrasse in der Obern
Reisnerstrasse № 472.

[Напомена Вукова:] Одговорено 5./17. Јулија 840.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3469]

48.

Prag am 17. August 1840.

Hochgeehrtester Freund!

Ihr werthes Schreiben sammt den vier ersten Bogen Ihrer neun Liedersammlung ist mir richtig zugekommen. Ihrem Wunsche wegen der ausführlichen Anzeige konnte ich deshalb nicht entsprechen, weil bereits früher auf meine Veranstaltung fast in allen hiesigen Blättern (Ost und West, Kwéty, České Nowiny und Wčela u. s. w.) eine kurze Anzeige erschienen war, worin

der Umstand, dass diese Ausgabe kein Nachdruck, sondern ein neues Werk sey, besonders bervorgehoben wurde. Sie sehen also, dass es sich über diesen Gegenstand in denselben Blättern jetzt nicht mehr sprechen liess: dies wird erst nach dem Erscheinen des I-ten Bandes Ihrer Sammlung geschehen können.

Ich schicke Ihnen beifolgend die Namen von 10. Pränumeranten auf den 1-ten Bd. sammt 20 f. CMze und bitte Sie mir das Buch gleich nach Erscheinen durch die Buchhandlung Kronberger & Priwnatz zukommen zu lassen. Dass sich nicht mehr sammeln lies, ist theils daraus erklärbar, dass die Böhmen nicht gern pränumeriren, theils daraus, dass hier die Kenner der serbischen Mundart noch sehr dünn gesäet sind. Nach dem Erscheinen des I-ten Bd. werden gewiss noch einige Ex. Absatz finden.

Gott gebe Ihnen Gesundheit, um nicht nur die Nationallieder, sondern auch das W. Buch herausgeben zu können.

Hochachtungs voll

Ihr

ergebener Freund

P. J. Schafarik.

[Долази списак претплатника штампан у II. и III. књизи Нар. Песама].

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3470.]

49.

Hochgeehrter Freund!

Sne Excellenz, der kais. russ. Wirkliche Staatsrath, Hr. von Carlhoff, wünscht auf der Reise über Wien Ihre persönliche Bekanntschaft zu machen. Überzeugt, dass Sie gern und nach Kräften dazu beitragen werden, um Sr. Excellenz den Aufenthalt in Wien recht angenehm zu machen, will ich diesen freundschaftlichen Zeilen nur noch die Versicherung der aufrichtigen Hochachtung beifügen mit der ich verharre,

Prag 4. Sept. 1840. n. S.

Ihr ergebener Diener und Freund

P. J. Schafarik.

[Споља:] S-r Wohlgeboren
Herrn Wuk Stefanowitsch Karadschitsch
Doct. der Philos. und Mitglied mehrerer
gelehrten Gesellschaften
in *Wien.*
Auf der Landstrasse in der obern
Reisnerstrasse № 472.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3471]

50.

Prag den 16. Nov. 1840.

Hochgeehrter Freund!

Wenn ich Ihnen mit diesen Schreiben ungelegen komme, so bitte ich Sie zu bedenken, dass wir alle geboren werden, um andern zu dienen und dann zu sterben. — Hr. Purkynje schreibt mir aus Breslau, ich möchte auf 3 Ex. Ihrer Lieder für ihn pränumeriren. Ich frage demnach an, ob Sie eine Ausnahme von der Regel machen und Pränumeration noch annehmen wollen, die dann durch die Buchhandlung Kronberger (Mörschner in Wien) geschehen würde, wo Hr. Purkynje, wie mir scheint, disponibles Geld hat.

Einige sagen mir, dass der 1 Bd. Ihrer Lieder schon erschienen ist. Wenn dem so ist, so bitte ich, die 10 Ex., auf welche ich pränumerirt habe, mir schleunigst durch die Buchhandlungen zukommen zu lassen. Das Geld mit dem Postwagen (20 f.) haben Sie wohl richtig erhalten? — Die Antwort, wegen Purkynje können Sie dem Packet beilegen.

Hochachtungsvoll verharrend

Ihr ergebener Freund und Diener
P. J. Schafarik.

[Споља:] Sr. Wohlgeboren
Herrn *Wuk Stefanowitsch Karadschitsch*
Dr. d. Philos. und Mitgl. m. gel. Gesellschaften
(P. T.)
in *Wien*
auf der Landstrasse in der obern
Reisnerstrasse № 472.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3472]

51.

Prag 3. März 1841.

Geehrtester Freund!

Wenn Hr. Johann Purkynje, Prof. in Breslau, bei Ihnen auf einem andern Wege noch nicht pränumerirt hat, so bitte ich Sie ihn mit 2 Exx. zu notiren.

Für das Geld cavire ich Ihnen: ich hätte es jetzt mitgeschickt, allein ich weiss nicht, ob Sie Hr. Preis noch in Wien trifft, und ob Sie noch Prän. annehmen.

Ich möchte Ihnen rathen, dass Sie den Prän.—Termin noch verlängern. Nach Erscheinung des 1-ten Bdes würde die Zahl der Pränumeranten gewiss bedeitend steigen. Hier haben schon mehrere nachgefragt: allein ich wusste ihnen nichts bestimmtes zu antworten.

Leben Sie recht gesund und glücklich! Dies wünscht

Ihr aufrichtiger Freund
P. Jos. Schafarik.

[Споља:] Sr. Wohlgeboren
Herrn Wuk Stefanowič Karadžič
Doctor der Philos. u. Mitgl. mehr.
gel. Gesellschaften
(P. T.)
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3473]

52.

Prag am 26. Nov. 1841. n. S.

Hochgeehrter Freund!

Dem mir durch Sie mitgetheilten Wunsche des Hrn v. Чевкинъ nachkommend, schicke ich Ihnen die Copie der mir

vom Hrn Wladika übermachten Karte von M. N. Diese Copie stimmt *genau* mit dem Original überein: Die Namen wurden von mir selbst eingetragen. Sie werden ersehen, dass die Karte nicht vollständig ist, kaum ein Dritel der Ortsnamen enthält, und dass die Ortsnamen vom Hrn Kowalewski, als einem Russen, nicht immer richtig und consequent geschrieben wurden. Allein es steht alles im Original so, z. B. Папрадница statt Папратница u. s. w. Nur bei dem Fort auf der Insel, „Левендра", konnte ich den *dritten* Buchstaben nicht lesen. Sie würden wohl thun, wenn Sie die Namen alle auf ein Blatt Papier für den Herrn Herausgeber *richtig* aufschreiben möchten. Sie haben wohl das Verzeichniss aller Ortsnamen von Montenegro? (Levendra kommt darin nicht vor).

Es wäre auf jeden Fall besser, wenn Hr. v. Чевкинъ die Karte in SPet. herausgeben möchte, da hier die Sache mit Schwierigkeiten verbunden ist. — Übrigens ist die Karte zwar brauchbar, aber leider sehr unvollkommen.

Das Original konnte ich nicht schicken, aus folgendem Grunde. Im M. Sept. erhielt ich vom Hrn Wladika die schlüssliche Weisung, ich möchte das Original den Herren v. Княжевичъ und Надеждинъ übergeben. Auf viele Bitten liessen sie mir das Original noch hier, um es für mich zu copiren. — Die Copie, die ich schicke, wurde für mich gemacht. Eben wollte ich das Original an Hrn Nadeždin schicken, als Ihr Brief kam. Jetzt lasse ich eine neue Copie für mich machen, und wegen des Originals will ich durch Hrn Gagić beim Hrn Wladica anfragen. Am liebsten mächt' ich es nach MN zurückschicken.

Leider bin ich mit dem Pränumerationseinsammeln für Bd. II noch nicht fertig! Doch bis zum neuen Jahr hoffe ich das Geld zu schicken.

Ich leide sehr viel an Kopfrheuma und Augenweh. —

Leben Sie wohl und gesund!

Ihr aufrichtiger Verehrer und Freund

P. J. Schafarik.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3474.]

53.

Шафарику.

Високопочитајеми Господине и пријатељу!

Одавно нијесмо писали један другоме! Ево се ја једва наканих, да прекинем мучање.

Прије нъеко 17 дана поздравио сам вас по кнъазу Милошу, а јуче сам примио од нъега писмо из Теплица, у коме ми јавља, да вам је у Прагу казао мој поздрав, и да се нада и ондје још састати се с вама.

Јесте ли читали у посљедњој књизи Wiener Jahrbücher „Einiges über die Dalmatiner“? Ако нијесте, читајте.

Не знам добијате ли ви ту Пештанске и Биоградске (Српске) новине. Било је у обојима, како сте ви писали Ђорђију Мушицкоме нъекакво писмо о нашему *правопису* и о *језику*, које се толкује против мене. А ја сам увјерен, да се ваше мисли у обадвије ове ствари више слажу с мислима мојима, него с Мушицкога и Теодосијевића. Ви добро знате, да су наши списатељи, готово сви, у овоме послу луди људи, и за то ваља да се добро узмете у памет, кад коме од њих што пишете, да их на штету јадне и жалосне наше литературе, још већма не бисте залудили.

Шаљем вам с овијем писмом 25. број С. нар. листа, у коме су наштампане *моје* мисли о нашему правопису. Вриједно би било да ви о овоме кажете ваше мисли *јавно* (н. пр. у вашему Часопису или гдје на другоме мјесту); али управо, без икакога околишења, и то *што је могуће брже* (јер се о томе сад и у Пешти и у Бијограду препире и ради). Сад мислим да се немате кога бојати, јер нијесте више у Новоме Саду.

Ваља да сте примили диплому од Бијоградскога ученог друштва. На Крстовдан наш (14. Септ. по ст.) биће *главно* засједаније, и ја може бити да ћу онда бити ондје: хоћете ли ми ви дати *ваш глас?* Ако хоћете, а ви ми пишите то у писму, али *побрзо*, да се не би задоцнило (до 1. Септ. нашега ја ћу бити овдје — auf der Landstrasse № 484. — а послије бисте морали писмо писати управо у Биоград „mit Briefen des Herrn Johan Gavrilovich, direktor der fürstlichen Kanzley“).

Шаљем вам једно „шбодреніе“ &c. Ако откуда прије будете које добили, а ви ово поклоните коме другом.

Препоручујући се вашој дојакошњој пријатељској љубави, с истинским високопочитанијем остајем надајући се вашему одговору

У Бечу 13./25. Августа 842.

ваш покорни слуга
В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3475]

54.

W Praze 14. Srpna 1846. n. S.

Welectěný Příteli!

Třetí kniha Wašich srbských pisní ještě se kemně nedostala. Prawda jest, že sem Wám peníze na ni neposlal: ale posawad se wíce předplatkůw, než tři, nesešlo. Pošlete nicméně asi *osm* nebo *deset* exemplářůw: budauli knihy zde, seberau se i peníze, a já Wám je bez odtahu pošlu. Jinak to u nas, jak widím, s předplacením nejde. Já sem předplatitelůw cirkulářem, wyzwal a upomínal: vše nadarmo. Chtějí míti dříwe knihu!

Přeje Wám dobrého a stálého zdrawí, a zůstáwám s neproměnnau úctau

Wáš upřímný přítel a ctitel

P. J. Šafařik.

Jest welmi nemilo že jména Pražských praenumerantůw u Wás německy tištěna; psal to pro mne knihkupec.

[Спољa:] Е. Б.
М. Г. Вуку Стефановичу Караџићу
(П. Т.)
у Бечу.

[Напомена Вукова:] одговорено 10./22. Авг.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3476]

55.

Prag 30. Aug 1846. n. S.

Verehrtester Freund!

Ich eile Ihnen zu melden, dass die Exx. Ihrer Lieder Bd. III. bei Calve vorgefunden wurden. Sie kamen ohne Adresse an, und Volcke wusste auf Anfrage keine Auskunft zu geben, für wen sie bestimmt wären! — Sobald sie abgesetzt sind, werde ich Ihnen das Geld schicken: was hoffentlich bald geschehen wird.

Sie erhalten durch Calve und Gerold ein Packet Bücher von der gelehrten Gesellschaft in Moskau. Es sind einige dabei für den Metropoliten von Cernogorien. Wollen Sie gefälligst die weitere Beförderung besorgen.

Schade, sehr Schade, dass Sie nicht, alles bei Seite lassend, unmittelbar zu dem Druck Ihres Wörterbuchs schreiten können! Es wäre ein gröster Verlust, wenn Ihr Wörterbuch nicht bei Ihren Lebzeiten ans Licht käme! Mir escheint die Serbische Mundart — wie alle illirischen — jetzt viel wichtiger, als ehedem, nämlich vom Stadtpuncte der Sprachforschung aus. Ich bedaure, dass Sne Durchl. der Fürst Miloš über die *Dringlichkeit* des Druckes des WBuchs anderer Meinung ist. Es ist schwer zu sammeln: das Gesammelte muss man vor Untergang retten. — Wo sind Ritter's, Vodnik's, Jarnik's Wörterbücher?!

Leben Sie wohl.

Ihr

aufricht. Freund

Šafarik.

[Спољa:] Sr. Wohlgeboren
Herrn *Wuk Stephanowitsch Karadschitsch*
Doct. der Philos., Mitgl. mehr. gel. Gesellsch.
(P. T.)
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 6./18. Нојемвр. 847.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3477]

56.

Hochgeehrtester Freund!

Für Ihr werthvolles Geschenk — das Serbische N. Testament — sage ich Ihnen in meinem und der übrigen Betheiligten Namen meinen wärmsten Dank. Möchte Ihnen der Himmel Gesundheit und Kraft schenken, um auch die übrigen von Ihnen vorbereiteten Werke — zumal das Wörterbuch — ediren zu können! Dies ist gewiss mein aufrichtiges Wunsch!

Heute übergab ich ein Packet für Sie von Moskau angekommener Bücher (ungefehr $19^1/_2$ Pfund schwer), den Herren Haase zur Beförderung an Sie. Ich hoffe, Sie werden solches seiner Zeit richtig bekommen. An Fracht und Zoll habe ich dafür ausgelegt 2 f. 40 x. cm., und für das Packet im vorigen Jahr (im August 1846.), 40 x. cm., also zusammen 3. f. 20 x. CMze: so dass ich Ihnen von dem Betrag für der 3-ten Bd. der serbischer Lieder, nämlich 20 f. cm., nach Abzug dieser Auslagen, noch 16 f. 40 x. cm. zu zahlen habe, welches Geld ich Ihnen *mittelst buchhändlerischer Anweisung bis zum 15 Januar 1848.* zumitteln werde. Dies nur vorläufig zur Notiz.

Eine ethnographische Karte (Narodopis oder Zeměvid) habe ich zu den Büchern gelegt, und wünsche, dass Sie unverletzt erhalten. Es freut mich, Ihnen damit dienen zu können.

Leid thut es mir, Ihnen in Betreff Ihres geäusserten Wunsches — einer öffentlichen Besprechung Ihres N. Testaments in irgend einer hiessigen Zeitschrift — nichts gewisses versprechen zu können. Sie wissen wie wenig ich bis jetzt recensirt oder referirt habe — und nun naht auch bei mir der Abend, die Hand wird schwerer und vor den Augen oft dunkel. Es ist Zeit, jüngere rüstigere Kräfte arbeiten zu lassen, die sich ja allenthalben so erfreulich regen und entwickeln!

Mit vollkommener Hochachtung

Prag 24. Dec. 1847.

Ihr

aufricht. Freund

P. J. Schafarik.

[Споља:] Sr. Wohlgeboren
Herrn *Wuk Stephanovitsch Karadschitsch*
Doctor der Philosophie und Mitglied
mehrerer gelehrten Gesellschaften
in *Wien.*
auf der Landstrasse № 362.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3478]

57.

Prag, den 1. Jäner 1848.

Hochgeehrtester Freund!

Von dem 3-ten Bande Ihrer schätzbaren Sammlung Serbischer Volkslieder erhielt ich 10 Exemplare im Betrage von 20 fl. Conv. M-ze, welcher bis jetzt unberichtigt geblieben.

Da ich nun 1846. im August für ein Packet aus Moskau 40 x. CM. und im December 1847. abermals für ein anderes Packet von daher 2 f. 40 x. also in Summa 3 f. 20 x. für Sie ausgelegt habe, so habe ich an Sie noch 16 f. 40 x. CM. abzutragen.

Indem ich Ihnen diesen Betrag inligend mit dem K. K. Postwagen übersende, bitte ich zugleich wegen der fast ungebührlichen Verspätung um freundliche Nachsicht und Entschuldigung.

Ich lege ein paar cyrillische Schriftproben zum gefälligen weitern Gebrauche bei.

Mit vorzüglicher Hochachtung verharrend

Ihr

aufrichtigen Verehrter und
Freund
Schafarik.

[Спољa:] *Von P. J. Schafarik in Prag.*
Sr. Wohlgeboren
Herrn *Wuk Stephanowitsch Karadschitsch*
Doctor der Philosophie und Mitglied
mehrerer gelehrter Gesellschaften
(P. T.)
in *Wien.*
Auf der Landstrasse № 262 (oder 362?)
Ungarngasse. Eckhaus neben dem Canal.

Beschwert mit
15 fl. BN.
1 f. 40 x. CM.
16 fl. 40 xr.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3479]

58.

Prag 15. Oct. 1851.

Hochgeehrtester Freund!

Ich danke Ihnen herzlich für die Zumittelung des Schreibens und des Bücherpakets.

Die Ankündigung Ihres Wörterbuchs habe ich der Zeitungsredaction zur Veröffentlichung mitgetheilt. Den andern Abdruck lasse ich unser Freunden und Bekannten circuliren. Auf jeden Fall werde ich Ihnen noch vor dem Neuen Jahr einige Pränumer. schicken.

Ich drucke jetzt einige Serbica, nämlich vier Legenden oder Biographien, darunter auch die des Symeon von seinem Sohne Stephan Prvovenčany, Stephan Dušan's Gesetzbuch und kurze serbische Annallen Der Druck geht sehr langsam vorwärts, was aber nicht zu wundern ist. Um das Neue Jahr hoffe ich Ihnen mit Gewissheit einen vollständigen Abdruck schicken zu können.

Nun leben Sie mit den Ihrigen recht wohl und gesund! Dies wünscht

Ihr aufrichtiger Freund
Šafarik.

[Уз ово писмо иде штампан прилог — Житија св. Симеуна, ст. 7. и 8.]

[Спољa:] Sr. Wohlhochgeboren
Herrn Vuk Stefanović Karadžić
Doctor der Philos, Mitgl. der Kais. Akademie
der Wissenschaften u. s. w.
(P. T.)
in Wien
auf der Landstrasse am Heumarkt 517.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3480]

59.

Hochgeehrtester Freund!

Heute schickte ich Ihnen nur die Namen der von mir gesammelten zehn Pränumeranten auf Ihr Wörterbuch; das Geld, sechzig Gulden CM. werde ich erst am 2-ten Jänner 1852. aufgeben, weil ich es erst dann vollständig beisammen haben werde, so dass Sie es bestimmt am 3. Jänner erhalten werden.

Die Bücher bitte ich mir erst nach Empfang des Geldes directe mit dem Postwagen zu sckicken.

Meinen Sbornik erhalten Sie Mitte Januar.

Leben Sie mit den Ihrigen wohl und glücklich! Dies wünscht vom Herzen

Prag 28. Dec. 1851.

Ihr aufrichtiger Freund u. Verehrer
Paul Jos. Schafarik.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3481]

60.

Prag, 2. Jäner 1852.

Hochgeehrtester Freund!

Heute schicke ich Ihnen, versprochenermassen, den Betrag von *Zehn* Pränumeranten (deren Namen ich Ihnen bereits am

28. Dec. vor. J. zugemittelt habe) auf Ihr Wörterbuch, nämlich *Sechzig* Gulden Con. M-ze, und ersuche Sie, die Exx. mit dem K. K. Postwagen directe an mich zu expediren.

Mit aufrichtiger Hochachtung

Ihr

ergebener Verehrer und
Freund
Šafarik.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3482]

61.

Hochgeehrtester Freund!

Gestern, am 24. d. M.. langten die Wörterbücher hier an, und ich bin eben mit dem Vertheilen derselben an die Pränumeranten beschäftigt.

Da jedoh in der Kiste statt der angekündigten 34 Exx., 41 Exx. lagen, so frage ich bei Ihnen an, was mit den überzähligen 7. Exx. geschehen soll: ob wir dieselben und um welchen Preis verkaufen dürfen?

Hochachtungsvoll ergeben

Prag, 25. Märs 1852.

Ihr

aufrichtiger Freund
P. J. Šafarik m. p.

[Спољa:] Sr. Wohlgeboren
Herrn *Wuk Stefanovtć Karadžić*
Doctor der Philosophie, Mitgl.
mehr. gel. Ges.
(P. T.)
Heumarkt 517.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3483]

62.

Hochgeehrtester Freund!

Dank für die letzte Büchersendung von Petersburg, wie auch für die frühern.

Ich übermittele Ihnen ein Ex. von meinen Glagol. Denkmählern zum freundschaftlichen Andenken, und bitte Sie das zweite Hrn Sreznewshy, wo möghch schleunig und sicher zuzumitteln.

Von Wörterbüch. habe ich 2. Exx. abgesetzt. Das Geld folgt bald nach.

Leben Sie recht wohl und glückich.

Den 8. Apr. 1853. n. s.

Ihr

aufricht. Freund
Šafarik.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3484]

63.

Hochgeehrter Freund!

Beiliegend schicke ich Ihnen einen Brief vod Bodjansky an Orsat Počić, mit der Bitte, denselben nach Ragusa zu befördern. Die dazu gehörigen Bücher habe ich Ihnen vor vier Tagen durch die hiesige J. G. Calve'sche Buchhandlung zugeschickt: wahrscheinlich werden Sie sie von Leo & C. oder einer andera Wiener Buchhandlung bald bekommen. Es lagen dabei auch einige Nummern der Izvestija Imp. akad. Nauk für Sie.

Ich danke Ihnen herzlich für die Zusendungen des Journals und der Izwěstija.

Anderes, was ich schreiben wollte, muss ich verschieben.

Mit unveränderlichen Hochachtung

Prag, 2. Okt. 1853. n. S.

Ihr aufrichtiger Vereehrer und
Freund
P. J. Šafarik.

[Спољa:] Sr. Wohlgeboren
Herrn Dr *Wuk Stephanović Karadžić*
Mithgl. mehr. Akademien
u. gel. Gesellsch.
p. t.
in *Wien*
(Landstrasse an Heumarkt 517.)

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3485]

64.

Hochgeehrter Freund!

Das Packet mit den Büchern und den Thee, beides habe ich richtig erhalten. Ich danke Ihnen herzlich für Ihre gütige Fürsorge und wünsche lebhaft bald in die Lage zu kommen, Ihnen irgend einen freundlichen Gegendienst leisten zu können. Ich bitte zugleich meinen wärmsten Dank am gehörigen Orte zu melden. Dem Hrn. Bodjansky werde ich nächster Tage selbst directe schreiben und danken.

Es betrübt mich sehr, das Sie das Bücherpacketchen für Ragusa noch nicht erhalten haben. Wollen Sie die Güte haben in der *Gerold'sehen Verlagsexpedition am Dominikanerplatz* nach zu fragen oder nachfragen zu lassen. Die Calve'sche Buchhandlung vrsichert mich, es expedirt zu haben, und zwar unter Ihrer Adresse. Wahrscheinlich hat man Ihre Wohnung entweder gar nicht oder schlecht aufgeschrieben. Die Expedition geschah bald nach dem Datum meines Briefes.

Nun wünsche ich Ihnen und den Ihrigen alles Gute und verbleibe mit wahrer Hochachtung

Prag, 18. Dec. 1853.

Ihr

aufrichtiger Verehrter
und Freund
P. J. Šafarik.

[Спољa:] Sr. Hochwohlgeboren
Herrn *Wuk Stefanović Karadžić*
Doctor der Phslosophie, Ritter des öster
Kais. Franz Joseph Ordens, Mitgl. d. kais.
Akademie der Wisscnschaften u. s. w. (p. t.)
in *Wien.*
Landstrasse, am Glacis 517.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3486]

65.

Hochgeehrter Freund!

Es ist Zeit, hohe Zeit, dass ich Rechnung lege! Von den 6 Exemplaren Ihres Wörterbuchs habe ich 3 verkauft. und schicke Ihnen dafür beiliegend den Betrag 18 fl. CM. Die übrigen drei bin ich genöthigt, Ihnen mit dem Postwagen zurückzuschicken, da ich durchaus keine Hoffnung habe, sie hier abzusetzen.

Hr. Pogodin lässt Sie (in einem Schreiben an mich dd. 22. Jan. a. S.) ersuchen, Sie möchten ihm die Bücher nach Warschau an Hrn. von Muchanow senden. Auch bittet er um ein Verzeichniss jener Kirchen, welche Bücher von Ihren bekommen haben.

Ich danke Ihnen für die Zusendungen des Žurn. Min. Prosv. und anderer liter. Novitäten.

Leben Sie sammt den Ihrigen wohl und glücklich! Dies wünscht von Herzen

Prag, den 19. Febr. 1854.

Ihr

aufricht. Verehrter
und Freund
Šafarik.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3487]

66.

Hochgeehrter Freund!

Vor allem danke ich Ihnen herzlich für die freundliche Zumittellung des „Žournal min. nar. pr.“

Hierauf gleich eine Bitte. Ich schulde seit lange einer Gemeinde in der Militärgrenze einen Oktoich und eine Minya obščaja, und bin sehr besorgt, wie ich diese Bücher herbeischaffen soll. Wüssten Sie nicht einen Rath? Soll ich vielleicht an Hrn. Pogodin deshalb schreiben? (Nachträglich bemerke ich, dass ich im vorigen Jahr die alten Drucke von Ihnen erhalten und ihm hier übergeben habe.) Schreiben Sie mir, wenn Ihnen etwas gutes einfällt, wie ich am leichtesten zum Ziele kommen könnte!

Aus des Pejačević Nachlass, der in Archiv za povestnicu jugoslavjansku erscheint, ersehe ich, dass das mir, eben so wie wailand Kopitar, unbekannte Ledjanski kralj — Lengyel király d. i. König von Polen. Ledjanski grad — Krakau, und *κηροπασχα, κηρϊοπασχα* — благовѣщеніе, Verkündigung Mariä, d. i. wenn Ostersonntag und Verkündigung auf denselben Tag, 25 März fallen (von *κηρύσσω,* verkündige). Über letzteres Wort hatte ich mich seit Jahren zermartert — und Ledjan eher in Italien als in Lengyel Ország gesucht.

Die 2 Bücher sollten neuere Moskauer Ausgeben sein.

Mit aufrichtiger Hochachtung

Den 24. Sept 854.

Ihr

ergebenster

P. J. Šafarik.

[Спољa:] Sr. Hochwohlgeboren
Herrn *Wuk Stephanović Karadžić*
Ritter mehr. hoh. Orden, Mitgl. mehr. Akademien
und gel. Gesellschaften. u. s. w (p. t.)
in *Wien.*
Landstrasse am Glacis 517.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3488]

67.

Hochgeehrter Freund!

Ich sehe mich veranlasst meinen neulichen Schreiben ein zweites nachzusenden, ohne Ihre Antwort auf jenes erste abzuwarten.

Ich las in der Allg. Zeit. ein Schreiben aus Wien von 8. Sept., worin gemeldet wird, „der aus Jerusalem neulich in Wien eingetroffene *Archimandrit Porphyrius* sei am selbigen Tage in Begleitung des ebenfalls von dort angekommen Hieromonachen Theophanes nach St. Petersburg abgereist.“ Ich wünsche nun zu erfahren, ob dieser Porphyrius derselbe sei, der 1846 auf Athos lebte und die griech. und slaw. Diplome verzeichnete und von dem es hiess, dass er 1850 in Jerusalem gestorben sei oder ein anderer? Ich bitte Sie, belehren Sie mich ehestens darüber.

Noch eine Frage und Bitte! Prof. Bodjansky schrieb mir zweimal im vorigen Winter, ich möchte ihm einige böhmische Bücher, die er dringend braucht durch gütige Vermittelung des Hrn. Rajewsky, schicken, Ich weiss nicht, ob jetzt die geeignete Zeit ist zu solchen Sendungen. Ich bitte Sie, erkundigen Sie sich darüber. Ich würde, bijahenden Falles die Bücher zunächst Ihnen zumitteln. Es verstehet sich, dass es ganz kleine Pakete sein würden.

Ihren gütigen Antwort mit Verlangen entgegen harrend bin mit aufrichtiger Hochachtung

Prag 28 Sept. 1854.

Ihr ergebenster
Šafarik.

P. S. Wegen des Oktoich und der Minya obščaja habe ich auch an Hrn Pogodin geschrieben.

[Спољa:] Sr. Hochwohlgeboren
Herrn Wuk Stefanović Karadžić
Ritter mehrer h. Orden, Mitglied mehrer
Akademien und gel. Gesellshaften
(P. T.)

in Wien
Landstrasse am Glacis 517.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3489]

68.

Hochgeehrter Freund!

Beikommend schickte ich Ihnen ein Exemplar von meinem Narodopis sammt Karte. Ich bitte es für sich zu behalten. Ich

habe die Karte revidirt und keine Fehler in der Colorirung endeckt: aber die Farben sind sehr schlecht, die Colorirung miserabel. Das lässt sich nicht ändern. Überhaupt muss *zuerst* der Text gelesen und dann die Karte nachgesehen werdeu. Sonst ist vieles dunkel.

Die übrigen Bücher bitte ich Sie Seiner Hochwürden Hrn. Rajewsky mit der Bitte von mir zu übergeben, er möchte die Güte haben dieselben Hrn. Bodjansky zuzumitteln. Er hatte es Hrn. Bodjansky persönlich in Moskau versprochen, wenigstens hat es mir Hr. Bodjansky goschrieben: ich habe mich aber mit der Versendung verspätet. Ich werde zu gebegener Zeit Sne. Hochwürden selbst bitten; jetzt muss ich sehr eilen. Am meisten liegt mir daran, dass er die Památky pisemnictvi Jihoslovanův bekommt: es ist das für ihn hintergelegte Exemplar, welches ich ihm nie sicher schicken konnte — ein zweites könnte ich nimmer mehr aufteiben.

Leben Sie wohl, gesund und glücklich. Ich bin mit aufrichtiger Hochachtung

Prag 10. Oct 1854. n. S.

Ihr
ergebener Freund und
Verehrer
Paul Jos. Šafarik.

[Ориг. у арх С К. Академије бр. 3490]

CXXVI.

ВЕЋЕСЛАВ ХАНКА

1.

ако то ние по србску помозите себи другим нарѣчиама.

Придраги Пријатељу!

Г. Линде дао је Г. Проф. виленског всеучилишта, кои у Карлови вари јашіо је, приметнуто писмо од Г. Анастасевича с кньижкама, које сам код моне оставіо чекајући вашег порученьа, оћетели да је у Добросô (Halle по ческу) или у Беч Г. Копитару пришлем, кои је Г. Кенгельцу пратитиће.

Но IV је два пута, један пут вама; кад будем имао прилику до Добросоли пришлем га вама с ньекоим писмом и книжкама од Миановића Г. Проф. Фатеру, кое ми Миановић прислао біо.

Да незабудем, поклоніо ми прекјуче Ньегово Величство Иммператор Александер за превод Игора Сватославића и за Кралодворску Рукопись драги прстен бриліантови.

Бог вама дао и здравлье и срећу!

У златном Прагу, 21. п. р. Јюлія 1823.

Ваш искрени
Вјаштаславъ Ганка
Вјаћа?

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3491]

2.

У Добросоли 5./17. Септ. 823.

Предраги Пријатељу!

Ваше предраго и високопочитајемо писмо од 21-га Јулија примио сам доста подавно; опростите ми, што вам одма нијесам одговорио, а узрок ћу вам казати кад се састанемо.

Молим вас да *све* оне књиге, што вам је донијо Г. Линде од Анастасевића, пошаљете по каквој *јефтиној* прилици у Беч Г. Копитару. А писмо и књиге од Мпановића на Г. проф. Фатера предајте ту књижару, који вам ово писмо преда, па ће и он амо оправити. —

Поздрављајући вас љубезно како вас и вашу госпу, тако и г. Добровскога, и профес. Јунга и Челаковскога, и онога другог младића, кога сам код вас нашао, остајем

ваш јединоплемени брат
Вук Стефановић

[Ориг. у Чешком Музеју; преписао г. Ђ. Поливка]

3.

Милостивый Государь!

Поздравляю Васъ съ новымъ достоинствомъ почетнаго члена императорскога Харьковскаго Универзитета, и радуюсь что Васъ посредствомъ нашего общго друга Измаила Ивановича Срезневскаго со мною вмѣстѣ его удостоили. Увидите ли батюшку Михаила Федоровича Раевскаго прошу покорнѣйше засвидѣтельствовать ему мое почтеніе и сказать ему, что его ждеть вь златный Прагъ

26. Мая 1847.

Вашь преданнѣйшій
Вячеславъ Ганка.

4.

Пречистити Господине и Приятельу!

Приликом одѥзда Г-на Шафарика не мого сам пропустити, да вас незафалѥм за ваш превод новога завѥта на српски ѥзик. Примите просим и моѥ книжице милостиво.

Г-н Шафарик отдаће вама форинт сребром, кои іе остао код мене од Флора Ивановича Огнева. При семъ поздравлаю Вашу милую дочку съ такъ добрымъ женихомъ!

Види ми се да сам се комуто записао на трети свезак ваших народнихъ песама, али сам дотлѣ ничега недобио. Имателн ѣ код себе просим даите их Г-ну Шафарику, кои ће бити так добар и заплати их, и ѣ му новце вратим.

Препоручам се Вашей милостивой памети и желим вам здравѣ на хпляду летъ

У златном Прагу 9./21. Янв. 1848.

ваш преданнѣіши
Вечеслав Ганка.

Вукова напомена:] одговорено 17./29. Јан. 848.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3492]

5.

Мили и многопоштовани Господине и пријатељу!

Врло вам захваљујем на вашијем књигама, које сте ми послали по Г. Шафарику с писмом од 9./21. о. м. И моја Мина такођер вам захваљује на вашијем пјесмама, које сте јој послали.

Примио сам од Г. Шафарика и једну форинту у сребру, коју сте послали за Флора Ивановића Огњева.

Шаљем вам по Г. Шафарику трећу књигу Српскијех народнијех пјесама и молим, да је примите без икаке друге плаће осим пријатељске љубави.

Знам, да сте послали у Србију Његовој Свјетлости ваше Ремешко јеванђелије, али не знам јесте ли примили одговор: ако нијесте, молим вас да бисте ми јавили, јер ја у Априлију, ако Бог да, мислим у Београд па бих могао напоменути.

Препоручујући се за свагда вашој пријатељској љубави и од срца вас поштујући остајем

У Бечу, 17/29. Јануара 1848.

Вук. Стеф. Караџић.

[Францевъ. Письма къ Вячеславу Ганкѣ, 427]

6.

Драги и многопоштовани Друже!

Врло вам захваљујем на ваш трећи дио народних песама, које сте ми по г. Шафарику с писмом од 17./29. Јан. о. г. послали. Молим вас поштовани пријатељу да би сте приложено писмо послали Г-ну Octingshauseny, чекао сам дуго на прилику у Беч, али немогаосам дочекати, већ сам приложно коє књижице за вас и дао сам то на почту. Срезневски вас поздравља из Питра. Он је сад Проф. слав. литер. и на свеучилишту и на главноме педагогичком Институту и іоште Ценсором. Ієму се врло добро поводи. Чекам од нѣга церк. слов. и руски словар.

Ви споминате за моје Сазово-Еммаусско јеванђелиє, коє сам при прилици у Србиіу послао, да би тамо о нѣме знали. Ово ѣ давно заборавено и ѣ сам одговора недобіо, и како су ми знакомци казали, тога ради, што ѣ г. доктор Ото светлейшоме кнезу казао, што одговара нетреба.

Изъ овой жизни св. Кирилла и Методія изволте одинъ Экземпляръ вручть Михаилу Федоровичу Раевскому, коему мои ...и спросить его про звукорогъ, принятли Посольствомь или нѣть.

Препоручіучи се вашой пријателской ліубви и желаіучи вам доброй срећи и постолнога здравља пребивам на свагда

У златноме Прагу, 4. Марта н. с. 1848.

ваш искренни пријатель
Вечеславъ Ганке.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3493]

7.

Ако сам уж накет запечатао, пришло ми іе писмо из Стамбула од Г. Андреова, у коіем ми пише што іе послао у Липск мени 14 бугарскихъ книгах по покоиноме Г. Априлову из Одесси, по іа сам то ништо недобіо. Дале пише: Днесь идж съ радость да ви извѣсж каква начнжхъ отъ 1. Јануарія

1848 г. да изваждамъ Вѣстникѫмъ си подъ име: „Цариградски Вѣстникъ“ отъ когото испратихъ днесь г. Миклошику въ Віенѫ, и ако желаете да го получчате, то штете отпишете на браточета ми г. Христа Д. Чемоглу въ Віенна. Имамъ да ви испроводѫ нѣкои си Бѫлгарски книги, нѫ остахѫ за лѣтоска съ пароходѫмъ.

Здѣлайте милость я хочу давать за это Časopis českeho Museum и другія книги. Флору Ивановичу мое почтеніе

Вашь
Вечеславъ.

8.

У Бечу, 22. Јул. ст. 850.

Драги Пријатељу!

Љубазно вас поздрављајући шаљем вама ово писмо из Питера.

Вук Стеф. Караџић.

[Ориг. у Чешком музеју; преписао г. Ђ. Поливка]

9.

д. 2. руина 1850.

Предрагій Пріятелю и Друже!

Г-на Јодла не треба вам рекомандовати, већ нѣговъ посао свима силама подупирати. Наша жељя јесть имѣти у Златномъ Прагу на свеучилишту, као имамо већ руску и польску професуру, тако и югослованску.

Извольте мнѣ по Г. Јодлу сказать: гдѣ теперь Флоръ Ивановичъ Огневъ живетъ!

Молимъ да мене препоручите вашои Минѣ Вуковнѣ. Съ Вогом остаите

Вашь преданнѣйшій
Вячеслав Ганка.

[Спола:] У Беч.
Честитому Господину
Вуку Стефановићу Караџићу

[„Срђ“ 1903, 171]

10.

Многопоштовани пријатељу!

Ово писамце вам шаљем по госпођи бароници Шлојзник, кћери Г. Гагића, Рускога козула у Дубровнику, и молим вас, да бисте јој ту у Златноме Прагу што показали и као туђинци у томе мјесту у свачему од помоћи били.

Ваш дојакошњи

У Бечу, 6./18. Септембра 1850.

Вук Стеф. Караџић.

[Францевъ, Письма къ Вячеславу Ганкѣ, 428]

11.

Почтенѣйшій Другъ!

Мы привыкли съ собой по русски говорить, пускай и на письмѣ поболтаемъ порусски.

Здѣшній Докторъ и практическій врачь Г. Фанта просилъ меня послать къ свѣтлѣйшему Владыкѣ Петру Петровичу Нѣгошу въ имя его имъ изобрѣтено знаменитаго способа лѣченіе, кое какъ онъ надѣется здѣлаетъ большую пользу для страждущаго человѣчества. Я не могъ отказать въ томъ такъ дѣятельному врачу, и незная куда обратиться, обращаюсь къ вамъ, съ покорнѣйшею просьбой чтобъ и вы неотказались, и послали это какъ самы найлучше знаете.

Для вашей Дочки я приложилъ здѣсь мои пѣсни и Краковяки и для васъ Кралодворскую рукопись. Другой пакетъ для Его Высокопревосходительства Михаила Антоновича Маркуса, прошу покорнѣйше отдать Его Высокоблагословенію Михайлу Федоровичу Раевскому, съ покорнѣйшей просбой чтобъ изволилъ потрудиться отпроводить въ Питеръ, удобнею способностію.

Когда мы получимъ новое изданіе вашего Словаря?

Прощайте дражайшій пріятелю и сохраните въ благосклоной памяти своего

Прага, $\frac{29.\ \text{Мая}}{11.\ \text{Іюня}}$ 1851. год.

Вячеслава Ганку.

12.

Высокоблагородни Господине!

Од она два пакета, што сте ми послали с писмом од 29. маја 11. јун., предао сам један владици Црногорскоме, а други г. Раевском. Моја кћи особито вам захваљује на пјесмама вашима и на Краковјаки, а и ја особито на Краљодворском рукопису и на осталијем књижицама, које сте ми овога времена слали. Од Српскога рјечника сад је у послу 30 табак, и за цијело се надам, да ће на свршетку ове године бити књига готова са свијем.

Молим вас, да бисте приложено овдје писамце предали г. Душану Ламблу; ја бих највољио, да му га ви у руке предате, ако ли то није могуће, а ви му га поуздано пошљите.

У Бечу, 16./4. јул. 1851.

ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Францевъ, Письма къ Вячеславу Ганкѣ, 428]

13.

Драгоцѣнный Друже!

Измаилъ Ивановичъ при письмѣ своемъ послалъ ко мнѣ прилагаемыя при семъ Извѣстія Императорской Академіи Наукъ по отдѣленію русскаго языка и словесности, и я пользуясь Его Преподобія Н. Н. присутствіемъ у Златноме Прагу до-

ставляю вамъ оныя съ просьбою что изволили ихъ куда слѣдуетъ вручить.

Словаромъ вашимъ здѣлали радостъ всѣмъ любителемъ славянскихъ нарѣчій, но я ксожалѣнію такъ занятъ оффиціальными дѣлами, что не могъ до сихъ поръ наслаждаться этнографическими статейками.

Прощайте будьте здравы и незабывайте

Прага, 5. юля 1852. н. с.

преданнѣйшаго вамъ
В. Г.

Его Преподобіе кудато уѣхалъ, и я отдалъ Извѣстія Г. Шафарику, который ихъ къ вамъ послалъ.

Листокъ отдастъ теперъ Г. Граверъ Лерхъ.

14.

Милостивый Государь,
Вящеславъ Вящеславичъ!

Захваљујем вам на Остромирову Евангелију, које сте ми послали преко Г. Михаила Ѳедоровича Раевскаго.

Шаљем вам овај пакет из Питера; имам да вам пошљем још један врло широк и дугачак а танак (кзо да су у њему некакве дипломе), ако га с овијем не примите, знајте, да ми га на пошти нијесу хтјели примити, него ћу гледати, да вам га пошљем по каквом познанику, који тамо пође; ако ли би ко од вас пошао амо, упутите га на мене, да му га предам, кад се врати тамо.

ваш поштователь
Вук Стеф. Караџић.

П. П. Пошто је ово писмо било запечаћено с пакетом, примио сам за вас од Извјестија Императорской Академіи Наукъ седам листова (20, 21, 22, 23, 24, 25 и 26) и од ове

године три листа (3, 4 и 5) и једну књигу Николая Лавровскаго, које вам *све* шаљем сад са овијем писмом преко Г. Шафарика.

У Бечу 18. Марта 1853.

Вук Стеф. Караџић.

[Францевъ, Письма къ Вячеславу Ганкѣ, 429]

15.

Милостивый Государь,
Вукъ Степановичь!

Я имѣлъ удовольствіе при письмѣ вашемъ получитъ Новости из Питра, и посылаю вамъ на взаемъ черезъ Господина Бема переѣзжающаго въ Загребъ моего земляка. Сихже Извѣстій листъ 1. 2. и Петра Лавровскако сочиненіе о языкѣ сѣверныхъ русскихъ лѣтописей.

Можетъ быть Г. Бемъ найдетъ какого то знакомца поворочающаго скоро къ намъ въ Прагу. Въ такомъ случаѣ прошу покорнѣйше отдать ему упомянутый вами широкій и дугачкій пакетъ.

Мнѣ извѣстенъ Апостолъ XIII вѣка, въ которомъ языкъ гораздо древнѣе шишатовацкаго.

Препоручаясь вашей благосклонной памяти имѣю честь быть

Прага 8. Апр. п. с. 1853.

преданнѣйшій вашь
Вячеславъ.

[Споља:] Poštovanjejšemu Gospodinu
Vuku Stefanoviću Karadžiću
pt. 212.
Landstrasse № 517.
u Beču.

16.

Х-с въскрьсе!

Herr Vuk Stefanović Karadžić
K. K. Akademiker
wohnhaft auf der Landstrasse № 517.
zu Wien.

wird gefällig gegen diesen Zettel, das an mich addressirte Packet dem Herrn Überbringer ausfolgen.

Prag am 2./14. Mai 1853.

Venceslav Hanka.
Bibliothekar

Примите мой поздравъ!

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3494]

17.

Милостивый Государь,
Вукъ Стефановичь!

Получивъ отъ втораго Отдѣленія Императорской Академіи Наукъ продолженіе Извѣстій сей Академіи, въ которыхъ и для васъ и для Павла Павловича Шафарика находятся листы, имѣю удовольствіе при семъ ихъ къ вамъ послать, и именно: л. 6. 7. и Матеріаловъ л. XVII. XVIII. XIX. XX. и XXI.

Въ послѣднемъ вашемъ письмѣ изволили писать ко мнѣ: „имам да вам пошљем још један врло широк и дугачак и танакъ (као да су у њему некакве дипломе), ако га с овіем непримите, знаете да ми га на пошти нијесу хтјели примити, него ћу гледати да вамъ га пошљем по каком познанику који тамо пође, ако ли би ко од вас пошао амо, упутите га на мене да му га предам кад се врати тамо“.

Я самъ упутіо гвардіана браће милосердія и вы сте му дали экземпляръ вашихъ Приповѣдакахъ народніехъ, за које

васъ врло благодаримъ, но где је остао онай пакетъ? Молимъ дабисте мене увѣстили јели још у васъ или кому сте га отдали, я самъ ничега неполучіо. И по крайней мѣрѣ пристоино бы было за то благодарить.

Примите увѣреніе моей искреннѣйшей преданности и пстиннаго почитанія.

Прага 30. Јюнья н. с. 1853.

Вашь пріятель и чтитель
Вячеславъ Ганка.

18.

Милостивый Государь,
Вячеславъ Вячеславичъ!

Поред ваша два велика пакета шаљем вам још два мала: један за Г. Шафарика, а други за Г. Палацког, и молим вас, да бисте ихъ поменутој господи предали.

У Бечу
22. Октобра 1854.

Ваш поштователь
Вук Стеф. Караџић.

[Францевъ, Письма къ Вячеславу Ганкѣ, 429].

CXXVII.

МАРКО ЂОРЂЕВИЋ

1.

Господине Вуче Здравствуйте!

Господаръ благоволилъ вамъ на трошакъ послати у сребро f. 120 коїи Нашъ Корреспондентъ из' Беча Господъ. Јоаннъ Патрикуси на полицу послаће вамъ тамш у Лайпцигъ. кадъ то прїимите, явитеми. Вы що имате шиляти, пошльите у Бечъ реченному пріятелю, коме я днесь пространнш являмъ за далѣ расположити. Пріймите ово приложено писмо ѿ кнеза Васса донеситеми нещо добро из' Лайпцига. В' прочемъ васъ особито поздравляюћи пребываю

в' Бѣлградѣ
16-о Юлїа 1823.

вамъ благожелательный
Марко Гешргїевпчъ.

[Споља:] An den Herrn
Wuk Stephanowik
mit briefen des Herrn A H. Probst
in der Ritterstrasse abzugeben
in Leipzig.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3495]

2.

Почитаемый Господине Вуче!

Почтенно в писмо ваше отъ 18. Августа исправно получио самь. писма ваша, єдно на Господара, друго на кнеза Васа;

књигу єдну, сандукъ єданъ са 300 књига, све то послатоє. Єто вамъ прилажемъ єдно писмо ѿ Господ. коє вамъ шиљєсе преко Бечa Г. Патрикуса. Пишите ми паки, биће ми драго. Я и самъ незнамъ что быхъ добро хтео да мисе ѿ тамо донесе. марама каква лепа, или нещо друго, вы ћете болѣ знати. кадсте тамѡ те имате предочїю све добро.

в' Бѣлградѣ
25. 8-врь 1823.

В' прочемъ почитаюћи васъ
пребываю вамъ покорный
Марко Гешргїевичъ.
консѡлъ

[Спољa:] Herrn
Wuk Stephanowitch

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3496]

3.

Господине Вуче, Здравствуйте!

Ясамъ па време реченнов получио писмо ваше отъ 9-га прошедшега м-ца 9.-вр. и приложено писмо Господару одмахъ, у моє затворено, послаосамь. Ясамъ се с' моймъ одговоромъ замедлио, ибо по вашемъ желанїю, дѡжансамъ вп было одмахъ отговорити; тоє, чтосамь єднако отъ Господара очекивао писмо на васъ добити, отговоръ на писмо ваше, пакъ да вамъ пошлѣмъ, но до днесъ ништа не бы, а можетъ быти слѣдѡваће; Єто чего ради с' моймъ отговоромъ замедлиосамь се, зато надамсе дапећетеми замѣрити. Я скоро у Крагуевацъ нисамъ было, обаче кадъ отидемъ испольнићю желанїє ваше, и' поздравићю отъ ваше стране све познанике: можетъ быти у случаю, даћю и' нещо добро за васъ Господь. рећи. Овде смо здраво и мирно. В' прочемъ будитеми здрави, и' паки пишитеми. Я пак' остаю

у Београду 19-о Х-врь 1823.

вамъ покорный
Марко Гешргїевичъ.
Базрћанбаша.

Ново дѣто, на многая лѣта да вамъ будне.

[Спољна:] An den Herrn
Wuk Stephanowitch
mit briefen der Herrn A. H. Probst
in der Ritterstrasse
in Leipzig.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3497]

4.

Господинъ Вукъ
Моє почитаніе!

Топрвъ 14. о. м., кадъ су овди приспѣли братъ Ђоко и брат Авраамъ, пріймивши почитаємо ми писмо ваше отъ 11 окт. [?], немедленно изоставіо писамъ распытати како за извѣстнаго члена библейскогъ Англійскогъ Содружества Г-на Ливисса, тако и за наштампаный новый Завѣтъ на Арнаутскомъ Єзыку, отъ коего набавити два Ексемплара и послати іи вамъ тамо. Отговарамъ и являмъ вамъ, почитаємый Господине, дае реченный членъ изъ Англіе за овде на своє мѣсто пошо, и вечъ у Корфу приспѣо, до кой данъ и овде се ожида. Одмахъ како доће сообщићу му намѣреніе Господарево даће му одобрити и благословъ дати да реченно Англійско библейско Содружество наштампати може Сербскій преводъ Новога Завѣта; явићу му дасе вы и садъ око тога трудите, за коє знамъ, кадъ чуе, даћеду му такова извѣщенія особито мила быти, ибо онъ є мени о реченномъ предмѣту више пути говоріо, и кадъ є от' овде за Англію пошао оставіо ми и писменну препоруку и адрессъ да небыхъ зато заборавіо, велимъ одобреніе Нашего Господара, и на время да му могу нечто о томъ явити; но я неполучивши въ то растояніе время никакавъ одговоръ отъ туда, слѣдовательно писамъ му имао ничта ни писати.

Ексемплари отъ Завѣта на Арнаутскомъ Єзыку овдисе ненаходе, казали су ми даће й реченный членъ собомъ овде донети, за то, почитаємый Господине, имайте мало стерпѣніе док' онъ приспѣ, и одмахъ по первой прилици послаћу вамъ. Случили се пакъ те се тамо у Корфу Г-нъ Ливиссъ задржи, за коє ћу се ово дана совершенно извѣстити, писаћу му да ми пошлѣ два-тры Ексемплара отъ Арнаутскогъ превода, и за

проче точно осѣдомићу га, о чему и вамъ за све на време явићу. Опростите Господине што по Инче татарину нисамъ вамъ на вишереченно писмо одговоріо, ибо ондай нисамъ имао іошть о сихъ предмѣтахъ точна извѣстія. Молимъ изявите мое почитаніе кнь. Васи, Амичи и Г-ну Давидовићу, такоѣеръ и вы примите отъ мене истинное почитаніе, и имамъ честь називатисе на всегда вашего благородія

у Цариграду 29. 9-вр 829.

покорный слуга
Марко Гешргіевичь.

Я бихъ васъ молїо, Господине, дасе преводъ завѣта са Славенскимъ заедно наштампа, као што мие и Господинъ Лависсъ говоріо.

[Споља:] Благородному и високоученному Господину
Вуку Стефановићу Карацићу
Сербскому Литератору, и пр. —
съ честію
у Крагоевцу.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3498]

5.

Мени многопочитаемый Друже!

Отъ калабалука немогу вамъ пространіе на ваше любведостойно ми писманце одговорити. Вы мени врло лепо честитате праздникъ, и я вамъ братски благодаримъ. Я истина волео бы да сте ми дошли, ако не друго баремъ мою газдарицу да видите, кою самъ мало пре имао честь вашъ . . . поздравъ отъ ваше стране поздравити као што сте ми ономадъ препоручили; она вамъ е учтиво благодарила, пытала ме за здравлѣ ваше

и за здравлѣ ваше фамиліе, и жали што є слаба те неможе да васъ кодъ куће ваше посѣти и Госпожи вашой визиту да учини; дакле реко да самь волео васъ амо видити, ама па кадъ видимъ како ми лепо праздникъ честитате у писму, нека є и тако, єръ можетъ быти, у калабалуку заборавили бы да ми овако честитанѣ учините кое є мени врло по воли. Въ прочемъ, препоручаюся вашемъ пріятельству,

У Београд, 25. Апр. 1831.

єсамь вашъ покорный
М. Георгіевичь.

[Споља:] Его благородію милостивому Господину
Вуку Стефановићу Караџићу
президенту Суда Бѣлгр. и пр. и пр.
у Мѣсту.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3499]

CXXVIII.

УРОШ ВОЛИЋ

1.

Любезный и Почитаемый Господине!

Ево и спѣшимъ на ваше мило Писмо, кое самь нечаянно изъ Лайпціга пріимio, шговорити. И нисамь пре тога знао, да се вы у Лайпцігѣ находите, него самь мысліо у Бечѣ. Вы рекосте у Писмѣ, да сте се почачили у Немачкой; но я то тако разѣмемъ, да вы книге ваше тамо печатате. Међу тимъ кадъ узимате выше времена, шавићете ми, каквимъ сте поводомъ у Лайпцігъ дошли, и како се у нѣмѣ забавляте, ербо самь любопытанъ знати.

Шилѣмъ вамъ у прилогѣ песме, кое при рѣкѣ имамь, чрезъ нашегъ Молера списане. Међу ньима є *Стреинъ Бановичѣ*. Изъ Беле Церкве недасе ништа добыти: Сестра Г-дина Еманѣила єднако се шпире такове или пѣвати или діктірати Писцѣ, а нагонитисе не може. То ми є отацъ Игѣманъ швіо. Жао ми є, да вамъ се ніе могла и ш те стране услѣга учинити.

Нашь Молеръ єднако шжидава на Пасошъ изъ Беча, и готовъ є свакій данъ полазити, тимъ выше, што за садъ овде посла нема.

Поздраве ваше изрѣчіо самь свима, кои сѣ у Вршцу. Они васъ обратно даю сви любезно поздравити. Г-днъ Архімандрітъ ми є казао, да има нѣкѣ препорѣкѣ дати вамъ; но садъ є болестанъ, пакъ нисамъ мѣ хотео напоминяти.

Кодъ мене сѣ сви у кѣћи здрави, и поздрављаю васъ такожде любезно, желећи скоро видити васъ.

Въ смотреніи новы Епіскопа стои стварь при старомъ, и ништа се не чѣе, шта се со тимъ мысли. Пишите ми изъ ты благословены предѣла чесће, не шбинюяся на Поштанске

трошке; адресирайте: An den Löbl. Werschetzer Stadt-Magistrat zu Händen des Ober Notars Volitj пакъ онда и мене ништа не коштѣе.

И самь въ прочемъ съ истинымъ почитаніемъ

У Вршцѣ 24. Јѣлія 823.

ваш искреный дрѣгъ
Урошъ Воличь.

[Споља:] An den Hochgelehrten Herrn
Volfgang Stephanovits
über Vien.
franco. zu *Leipzig.*
Mit Briefen des Herrn H. A. Probst
in der Ritterstrasse.

[Напомена Вукова:] одговорено 18./30. Августа.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3500]

2.

Благородный,
мнѣ высокопочитаемый Г-дине!

Ваше є писмо изъ Беча дѣгш по светѣ скиталосе, докъ є до мене дошло. Ѿ Октомвріа єдва у Јанѣарію добиемъ га; ничим манѣ драго ми є было ш вама извѣститисе, и самш то єдно жалимъ што сте вы дѣже, нежели є праведно, на мой ѿговоръ чекали. Кодъ насе є ѿ бербе непрестанш весело време. И самь съ моима добро здравъ, кое и вама с Госпом и дечицомъ усердно желимъ. Кромѣ Шандора приумножіо ми се іоштъ єданъ сынъ, съ именомъ Стефанъ: дакле са сви страна берикетъ.

Ѿ книга ваши само самь четири до садъ раздао, и мећѣ тима єднѣ Г-дну Ефремѣ, Милошевѣ Братѣ, изъ Шабца, кой ми при ѿходѣ каза (:бѣдѣћи да смо летось заєдно у Илижа Мехадійски были:) да онъ съ вама кромѣ тога іоштъ посла и рачѣна има, и не хте ми платити.

Молеръ намъ ніе дȣго бавіо се у оной страни, но похвалюесе, да мȣ є добро было, и вратіо се съ тимъ намѣренѣмъ, да потребне бое, и дрȣге ствари прибави, и натрагъ са собомъ понесе. До данась є іоштъ овде, и не верȣемъ, да ће скорш ѿлазити, бȣдȣћи да є у Сербіи немиръ, коегъ се слѣдствіе предвидити неда. Вѣсти, кое се овамо доносе, єдна дрȣгой противоречe, и зато вамъ ꙗ ништа извѣстно ш томъ казати не умемъ.

Пріятельи ваши, кое сте преко мене поздравили, єсȣ дѣйствително сви здрави, и васъ обратно ѿ свое стране поздравлꙗю. Тима и Тома често се при вінȣ и чибȣкȣ инате, те насъ проче сотимъ веселе. Васъ вообще често се шпоминѣмо, и мени се види, да є оно Г-дрȣ Милошȣ сбылосе, што самь ѿ васъ издавна чȣо, да ніе за нѣга пробитачно кћерь на овȣ странȣ удавати. Да знате што ꙗвити за владычество, учинили бысте Г-днȣ Архімандрітȣ весма поволнш дело; онъ єднакш у неизвѣстности живи. Мени ће особито мило быти, ако ме и у напредакъ съ любезнымъ вашимъ писмама увеселявати не престанете; а ꙗ ћȣ съ радостію на свако ѿговорити вамъ, и у колико могȣ на слȣжби готовъ быти.

У Вершцȣ дне 30. Јанȣар. 825.

Ваш искреный пріятель
Воличъ.

[Спољa:] An den Wohlgeboren und Hochgelehrten Herrn
Volfgang Stephanovits Karazsits
Doctor der Philosophie, und mehrerer Gelehrten
Gesellschaften Mitglied
zu *Wien.*

Auf der Landstr. in der Rauchfangkehrer-Gasse № 74.
im 1. Stock 1-te Thür links.

[Напомена Вукова:] одговорено у очи Благовијести.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3501]

3.

Благородный,
мнѣ особитш почитаемый Г-дине!

Шилѣм вамъ по Г-динѣ Павлѣ Еманѣелѣ 52 f. w. w. То сѣ новцы ваши, кои сѣ при мои рѣкѣ находилисе. А именнш 30 f. пріимio самь ѿ Пароха Івачковича на Рачѣнъ Г. Магарашевича, 12 f. за три песнарица, и 10 f. за толико Забавника.

Желіо бы, да самь вамъ Стотинама послати могао; єрбо знамъ да и имате гди потрошити, — обаче нема. Што вамъ въ прочемъ належи ѿ овы страна знати, то ће вамъ Г-днъ Еманѣелъ личнш исказати. И самь непрестанно съ ѿмѣнньйшимъ почитаніемъ

У Вршцѣ дне 12./24. Декемвръ 825.

вашегш Благородія
покорный слѣга
Урошъ Волићь.

[Споља:] Благороднома и высокученома Г-дина
Вѣка Стефановића Каражића
Философіе Доктора, и болше ученыхъ Содрѣжествъ
Члена Соѿвѣтсвѣющема, Гд. Многопочитаемома
у *Віени.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3502]

4.

Благородный Г-дине,
Высокопочитаемый Пріятелю!

Новѣйше ваше Писмо изъ Земѣна, на Г-дна Балаицкогъ послано, да є ми поводъ писати вамъ. у надежди, да ћете дѣже време на овой страни забавитисе.

ѿ ваши книга, а именнш Песнарица налазесе кодъ мене іошть неколико парчади у натѣри, кое бы вамъ радъ био по-

вратити, бѹдѣћи да самь неспособанъ трговацъ, пакъ и нисамь могао продати: слѣдователно молимъ, да ми назначите место, кѹда бы вамъ даномъ приликомъ такове послао. Съ Београдомъ и вообще са Сербіомъ опасно є нами сообщенія имати, и тога ради, премъ да самь желіо, нисамъ смео тамо писати вамъ; на нѣкѹ классѹ люди имасе особито вниманіе.

У призрѣнію Г-дна Балаицкогъ могѹ вамъ казати, да є онъ смѹщенъ, што нема надежде извѣстнш ухлѣбленъ быти на оной страни, а и ѕ самь соболѣзнѹемъ нѣговой сѹдбини; слѹжба мѹ є такова, гди бы морао собственно притяжавати имѣніе, да ш своемъ лебѹ дрѹгомѹ слѹжи, кодъ нѣга сиромаха не само што имѣнія таковогъ ніе догодилосе, него што деца, коямѹсе по природи умножаваю, све више и више ѿ оногъ малогъ, што има, укидаю, и тако жалостнѹ бѹдѹћность, — ако не бы станѣ променѹо, — за нѣга преправляю. Вы право имате, што кажете, да іоштъ ніе време дошло, кадъ ће се люди за Сербію потребни тражити; и ѕ такш сѹдимъ, а и нѣмѹ говоримъ, да се претрпи: Но чѹдна є стварь, кадъ човека нѹжда гони. Искао є веть допуштенѣ ѿ всевыс. Места, да прѣе тамш съ фамиліомъ, и такш рећи спреміосе пѹтѹ, пакъ топервъ сад' незна, кѹдаће? Помозите мѹ ако можете, у договорѹ съ пріятельи, нећете недостойномъ помоћи, и нећетесе каяти, што сте га помогли. Ѝ бы ѿ мое стране желіо лично съ вама састатисе и пространнш ш гдикоимъ стварма извѣститисе, што не могѹ захтевати, да ми писменнш сообщите; ничим манѣ надамсе ѿговорѹ вашемъ и краткомъ извѣщенію о вашимъ ѿношеніяма, а равнш Г. Г. Давидовича, и Ісайловича, коима, молимъ, поздравъ мой явити, и почитаніе шсведочити — дрѹгѹ Г-дѹ не по знаемъ —

Спроћѹ васъ шстаемъ свагда съ непремѣнымъ высокопочитаніем

У Вершцѹ 23. Окт. 831.

покорный слѹга
Урошъ Воличь.

[Споља:] An den Wohlgeboren und Hochgelehrten Herrn
Vuk Stephanovits Karatsits
Doctor der Philosophie und mehrerer Gelehrten
Gesellschaften Corespondirenden Mitglied
zu Semlin.

[Напомена Вукова:] одговорено на Митровдан 831.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3503]

5.

Благородный и високоученый Г-дне,
мнѣ ѿмѣнно почитаемый!

Надао самь се улѫчити време лично васъ у Земѫнѫ породити, али досадъ ніе могло быти. Слѫжба є обвязателство и тягота велика; срећанъ, кои безъ нѣ быти може!

Ѿ книга ваши засталосе кодъ мене іоштъ 9 парчета, кое вамъ овомъ приликомъ у натѫри шилѣмъ. Еднѫ самь дао Г-дару Еврему у Мехадійски Илижа, еднѫ кѫмѫ вашемъ Чокерлянѫ, еднѫ покойномъ садъ Архімандритѫ Радивојевичѫ, и іоштъ еднѫ покойномъ Айнемерѫ Ћуричичу кое ми (безъ сѫмнѣ чрезъ личногъ ніовогъ познанства и пріятелства съ вама) нисѫ плаћене. Дѫгъ брата Андрее Васича ѿ 1 f. 45 к. сребра шилѣмъ по той истой прилики, и жао ми є, што васъ нисамь у томъ дѣлѫ по жели моіой полезніе послѫжити могао. Пренѫмераціе на книгу „Правила Србске Поезіе“ прыміо є Гд. Ст. Поповичь на себе. Въ прочемъ молећи васъ да брата могъ Берича у Будимѫ поздравите, и желећи вамъ срећанъ пѫтъ и срећно бавленіе у Віени єсамь съ особенымъ почитаніемъ

У Вершцѫ 29. Маіа 832.

вашъ непремѣный
Урошъ Воличь.

[Спољa:] An den Wohlgeboren und Hochgelehrten Herrn
Vuk Stephanovits Karazits
Doctor der Philosophie
nebst 1 f. 45 k.
zu Semlin.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3504]

CXXIX.

БРАЈТКОПФ И ХЕРТЛ

1.

Leipzig, am 9-n Aug-t. 1823.

Rechnung

für Herrn Wuk Stephanovich Karaschich aus Serbien

von Breitkopf & Härtel, über:

Druckkosten für dessen Servische Volkslieder 3-r Band.
Auflage 1000 ord. Papier.
20 Velinpapier.
26 Bogen stark.

für Satz und Druch	à	6·½	Thl. 169·—
Censur	„	2·—	g. 2· 4
5 Balen, 3 Ries, 6 Buch Druckpapir	„	18·—	Thl. 95·16
22 Buch Velinpapier	„	8·—	g. 7· 8
			Thl. 274· 4

für einen Umschlag zu drucken (Eigen) . . Thl. 5·—
für 23 neue Stempel u. Matrizen am Schrift Thl. 23·—
Thl. 300·—

1823, 8. April zahlte 78·— Thl.
July „ 100·— „
Aug. „ 122·— „
Thl. 300·—

S. d. 9. Aug. 1823.
quittiren dankbarhih
Breitkopf & Härtel.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3505]

2.

Fol. 188. Leipzig, am 2-n März 1824.

Rechnung

für Herrn Wuk Stephanowich Karadschitsch aus Servien

von Breitkopf & Härtel, über:

An Druckkosten für dessen serwische Volkslieder 2-r Bd.	Thl.	223·19
Titelkopfer u. Papier	Thl.	8·12
Servische Volkslieder 1-r Bd.	Thl.	264·21
Auszug der Neuen Testamentt	Thl.	31· 4
	Thl.	528· 8
Hierauf zalt h. Reimer in Berlin kzu. Ostern u. kzu Mich. 1824.	Thl.	300·—
Bleiben	Thl.	228·08
Forderung der Buchbinder Lange	Thl.	66·16.
Zu allen	Thl,	295·—

An Büchern so bey h. Breitkopj & Hartel in Leipzig liegen nämlich

1. Servische Gedichte 1-r u. 2-r Band Velinp. 12 Expl. von Jeden.
   3-r Band Velinp. 7 Expl.
2. Vom Heuen Testament . . . . . 1000 Expl Druckp.

Breitkopf & Härtel.

Bei dem Buchbinder Lange liegen an brochirten Büchern, als:

Servische Gedichte I 786 Expl.
" " II 336 "
" " III 51 "
Zu allen 1173 Expl.

Ist Richtig Joh. Frid. Lange
Buchbinder.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3506]

3.

Herrn *Wuh Stephanowitseh Karadschitsch*

Leipzig, den 10-n April 1824.

Ew. Wohlgeboren!

gaben aus bey Ihrer Abreise von hier die Versicherung, dass Sie den sowohl uns, als auch den Buchbinder Lange schuldig verbliebenen Saldo, sogleich bey Ihrer Ankunft in Wien an uns einsenden würden. Da nun aber bereifs 6 Wochen und drüber verflossen und weder Rimessen noch einige Nachricht in dieser Angelegenheit an uns eingegangen sind, so finden wir uns veranlast, Sie deshalb an das uns bey Ihrem Abschiede gegebene Versprechen höfl. erinrern zu müssen, vornemlich weil es dem armen Manne den Buchbinder unmöglich wird, eine solche bedeutende Summe noch länger zu entbehren und Gefahr für die Bücher selbst zu besorgen stehet.

Wir hoffen, dass Sie das Ihnen von unseren Seite bewiesene Vertrauen durch baldige Einsendung von Rimessen rechtfertigen mögen und empfelen uns Ihnen mit dem Wunsche steten Wohlergehens achtungsvoll und ergebenst

Breitkopf & Härtel.

[Сиоља Копитаровом руком :] Herrn *Vuk Stefanovics*
. mit Briefen des Hr. Demeter P. Thirol
p. Ofen.

in *Temesvar.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3507]

4.

Leipzig, den 2-n Septbr. 1824.

Wohlgeborner Herr und Freund!

Wir freuen uns aus Ihrem Geehrten vom 14-n vor. M. zu ersehen, dass Ihnen die Umständte günstig genug waren um die

hier liegenden servischen Gedichte und Neuer Testam. ablösen zu können. Die Versendung derselben haben wir bereits am 28-Aug. gemacht und am Herr *Schalbacher* dort gerichtet, den Sie nun gefällg nächst seinen gehabten Auslagen auch die uns noch zukommendenden Thl. 228. 8 g. oder f. 342. 30 x. Conv. vergüten wollen.

Sie empfangen gedachte Bücher in 2 Kisten W. S. K. und in 1 Packet iu Leinen und zwar befinden sich in der Kst № 1.

607	Expe	Gedichte 1-r Theil brochirt ·	in der Kiste № 2 wo auch die Kupferpl. u. defectbogen liegen.
108	„	dergl · · · · · · · · · ·	
265	„	drgl. 2-r Thl · · · · · · ·	
21	„	drgl. 1-r u. 2-r Thl gebunden	
1	„	drgl. 3-r Thl brocht. · · ·	
3	„	drgl. 2-r Thl roh · · · · ·	
1	„	drgl. 3-r Thl „ · · · · ·	

ferner in dem Pack № 3.

518	Erps.	ord. Pp	Auszug aus d. Neuen Testament.
6	„	Schbp.	
100	„	ord. Pp. sind au H. Professor Vater in Halle gesendet und	
400	„	ord. liegen noch zu Ihrer Verfügung bey uns.	

Wir wünschen dass es Ihnen ferner hin recht wohl gehen möge und empfehlen uns Ihnen unter Versicherung unserer Hochachtung bestens

Ihre ergebenen
Breitkopf & Härtel.

[Спољa:] Dem Servischen Gelehrten
Herrn *Vuk. Steph. Karadschidch*,
Wohlgeboren
in *Wien.*

[Орuг. у арх. С. К. Академије бр. 3508]

CXXX.

АКСЕНТИЈЕ ЈАНКОВИЋ

Высокопочитаемый Господине!

Писмо ваше на Господина Волича послато, пало є и мени у тал на прочитаніе, за кое вам особито на любезный ваш поздрав' благодарим; что се пак моег пѣтешествія каса, то сам ѿ давнш и давнш вашем благом и искреном совѣтѣ слѣдоваш, и свободѣ какш ѿ вармеће, тако и ѿ консиліѣма поискаш, тако дакле надам се что скоріо тѣю полѣчити, слѣдователнш таки полазити на онѣ странѣ бѣдѣ. Обаче вас имам чтогод молити, да ме Г. Милошу верховномѣ князѣ Сербіе, нѣговом Настоинникѣ и є-пископ ондашнѣмѣ по вашемѣ обѣщанію писменнш препорѣчите, но врло би нѣждно было, да та препорѣчителна писма мени у Вершац пошлѣте, да их ѿ за болю мою сигѣрност њима у рѣке предам, пак какш Г. Милоша измолѣем, то ћѣ вам обѣщаннш портре нѣгово абіе послати.

Надам се дакле, какш препоручителна писма, такш и дражайшег пожелаемог вашег ѿвѣта скоріим временем полѣчити. В' прочем вашея любви себе вручаю.

У Вершцѣ дне 30. Іюліа м-ца 823.

Покорнѣйшій слѣга
Аксентій Іанковичъ
малеръ.

Господине!

Вы ми нећете за зло пріимити что овако іконому с' папіром водим, узрок е свемѣ поща, и далнји пѣтъ.

Вы пощѣ неплаћайте, да би сам сигѣрніе писмо добіо, платићу ѿ овдіе.

[Спољa:] Au den Wohlgeborenen und Hochgelehrten Herrn
Vuk Stephanovicz, Mit Briefen des Herrn K. A. Probst
in der Ritterstrasse in Leipzig.

[Напомена Вукова:] одговорено 15./3. Септ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3509]

CXXXI.

P. PACK

1.

An Herrn *Wuk Stephanovitsch*

Empfangen Sie, lieber Freund, hiedurch meinen recht herzlichen Glückwunsch, dass Sie allen Gefahren entronnen und die Reise glücklich beenigt haben, wie sehr freuet es mich nicht Sie in Sicherheit zu wissen denn ich weiss ja welchen Gefahren Sie ausgesetzt gewesen sind. Aber wie leben Sie dann eigentlich? wo gehen Sie jetzt hin? wie steht es mit der Reise?

Tausend andere Fragen möchte ich Ihnen thun, wenn es mir verstattet wäre Sie einen Augenblick zu sehen. Ich weiss nichts von Ihnen, gar nichts als was mir der Prof. Vater geschrieben hat. Aus Rusland habe ich nichts gehört. Gleich nach meiner Rückkunft habe ich meinem Commissionär Herrn Pastor Hipoing geschrieben, und so eben (!) erhalte ich die Antwort dass er nach Finland versetzt worden, dass man ihm aber bald den Brief schicken werde. Dass ich ganz lebendig zurückgekommen bin, werden Sie von diesem ersehen. Geben Sie mir doch einen gleich unverkennbaren Beweis dass Sie es sind, und dass Sie mich noch in freundlichen Andenken erhalten. Wenn Sie bald nach Rusland gehen so grüssen Sie ja schönstens alle unsre gemeinschaftliche Freunde, und vergessen Sie niemals Ihren ganz ergebensten

Freund nnd Diener
R. Rask.

[Пошт. жиг: Hamburg 12. Sept. и према адреси од 1823.]

[Споља:] Sr. Hochwohlgeboren
Hrn Prof. Joh. Sev. Vater
franco & & &
Hamburg. *Halle.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3510]

2.

Kopenhagen d. 16. Febr. 1824.

Hochgeschätzter Hr. Doctor!

Lieber Freund!

Ich habe Ihren freundschafflichen und werthen Brief nebst beyden Büchern richtig erhalten, und wie sehr habe ich mich nicht an beyden gefreuet? Recht lebhaft erinnere ich mich unsere Gespräche in Petersburg und Moskau, wenn ich Ihren Brief durchlese, und dann freuet es mich ganz ausseordentlich dass Sie mich doch nicht vergessen haben, und dass Sie noch so thätig sind. Während der Mensch thätig ist, blickt ihm immer das Leben schön und frisch entgegen, er mag auf dem Aste oder im Neste sitzen, um das serbische Gleichniss zu behalten. Aber warum reisen Sie so weit, lieber Freund, wäre es nicht besser in Deutschland irgendwo zu bleiben? Es wäre noch so viel für die serbische Literatur zu thun, was Sie gewiss thun *können*, und was gewiss auch in Deutschland viele Gönner finden würde. z. B. 1) hat man wohl eine Samlung von serbischen Sprichwörtern? 2) gedenken Sie nicht einen zweiten Theil von ihrem Wörterbuche oder ein ganz neues *deutsch-serbisches* herauszugeben, das wäre wenigstens ein grosser Gewinn für Ihre Landsleute, die deutsche Bücher lesen mögten, auch für die Sprachforscher, die einzelne Wörter zur Vergleichung nachslagen mögten, und es existirt wohl noch gar kein solches Buch. Wenn Sie daran denken wollen, so subscribire ich auf 10 Exempläre. Es dürfte nicht viel grösser als das serbisck-deutsche seyn. —

Leben Sie jetzt, recht wohl, theurer Freund! und erinnern Sie sich bisweilen Ihren ganz ergebensten

R. Rask.

[Споља:] Sr. Wohlgedoren
Hr. Dr. Wuk Steph. Karadschitsch

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3511]

CXXXII.

СЛАГАЧ

Da auf den Correcturbogen welchen ich heute erhalten habe, zwischen 615 bis 620 eine Zeile ausgelassen ist, welche Sie nicht berichtigt haben: so ersuche ich Sie, mir die 5 Zeilen (von 616—620) gut abgeschrieben, mit der möglichsten Eile zu überschicken. Da ich wie Sie wissen, nur 2 Bogen Schrift habe, und morgen Abend ein frischer Bogen nach Halle geht, so werden Sie leicht einsehen, dass ich bey der gerinigsten Verzögerung wieder einen Tag Zeit verliere, indem ich den Bogen nicht kann drucken lassen, übrigens steht für richtige Correctur

Leipzig, den 15. Septebr. 1823.

der Setzer.

[Споља:] Herrn
Wuk Stephanovich'Karasc*h*ich
abzugeben bey Hr. Prof. Vater.
in Halle.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3512]

CXXXIII.

ЈЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ

QUOD
FELIX FAUSTUMQUE ESSE IUBEAT
SUMMUM NUMEN
AUCTORITATE
HUIC LITTERARUM UNIVERSITATI
AB

FERDINANDO I

IMPERATORE ROMANO-GERMANICO
ANNO MDLVII CONCESSA
CLEMENTISSIMIS AUSPICIIS
SERENISSIMORUM
MAGNI DUCIS ET DUCUM SAXONIAE
NUTRITORUM ACADEMIAE IENESIS
MUNIFICENTISSIMORUM
RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO
AUGUSTO ET POTENTISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

KAROLO AUGUSTO

MAGNO DUCE SAXONIAE VIMARIENSIUM ATQUE ISENACENSIUM PRINCIPE
LANDGRAVIO THURINGIAE
MARCHIONE MISNIAE PRINCIPALI DIGNITATE COMITE HENNEBERGAE
DYNASTE BLANKENHAYNII NEOSTADII AC TAUTENBURGI
PRORECTORE ACADEMIAE MAGNIFICO
VIRO SUMME REVERENDO ET AMPLISSIMO
IOANNE TRAUGOTT LEBRECHT DANZIO
THEOLOGIAE ET PHILOSPHIAE DOCTORE
DUCIS SAXO-GOTHANI ET ALTENBURGENSIS A CONSILIIS IN CONSISTORIO ECCLESIASTICO THEOLOGIAE PROFESSORE PUBLICO ORDINARIO
INSTITUTI CATECHETICI DIRECTORE SOCIETATUM LATINAE ET MINERALOGICAE QUAE IENAE FLORENT SOCIO

PRODECANO ORDINIS PHILOSOPHORUM ET BRABEUTA
MAXIME SPECTABILI
VIRO CLARISSIMO ET EXCELLENTISSIMO
FERDINANDO HANDIO
PHILOSOPNIAE DOCTORE ET LIBERAL. ART. MAGISTRO
GRAECARUM LITTERARUM PROFESSORE PUBLICO ORDINARIO SOCIETATUM IENENSIUM LATINAE ET MINERALOGICAE SODALI
ORDO PHILOSOPHORUM
VIRO PRAENOBILISSIMO ET DOCTISSIMO
WUK STEPHANIDI KARADSCHITSCH
SOCIETATUM PETROPOLITANAE ET CRACOVIENSIS SODALI
DOCTORIS PHILOSOPHIAE HONORES
DIGNITATEM IURA ET PRIVILEGIA
DOCTRINAE COMPROBATAE VIRTUTISQUE SPECTATAE INSIGNIA
ET ORNAMENTA
DETULIT
DELATA
PUBLICO HOC DIPLOMATE
CUI IMPESSUM EST SIGNUM ORDINIS PHILOSOPHORUM
PROMULGAVIT
IENAE DIE XXIV M. SEPTEMBRIS A. C. MDCCCXXIII.

TYPIS SCHREIBERI ET SOC.

(L. S.)

[Штампана копија у арх. С. К. Академије бр. 3513]

CXXXIV.

ГЕТЕ

Ew. Wohlgeb.

Haben mir durch die Uebersendung einer wörtlichen Uebersetzung vorzüglich schöner serbischer Lieder sehr viel Freude gegeben, sodann aber solche durch Gramatik und Lexicon verdoppelt und verdreyfacht.

Ihre bedeutende Sprache hat hiedurch sich auch bey uns den Weg gebahnt, und unsern Forschern die Pflicht aufgelegt, sich emsig damit zu beschäftigen. Verzeihen Sie aber wenn ich Sie abermals um eine Gefälligkeit ersuche, um eine gleichfalls wörtliche Uebersetzung der hie beikommenden serbischen Lieder, besonders des letzen, worin sich ein artiges Ereigniss hervorthut.

Leben Sie recht wohl, und bleiben meiner Theilnahme gewiss.

Weimar, den 20. Decemb. 1823.

ergebenst
I. W. Goethe.

[Споља:] An Herrn
Vuk Steph. Kapadschitsch
Wohlgeboren

nach
Halle
Adr. Herrn Prof. Vater Wohlgeb.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3514;
штампано у Србадији 1875. стр. 18.]

ДОДАТАК

НИК. НИКОЛАЈЕВИЋ — МИТР. СТРАТИМИРОВИЋУ

Ваша Еѯцелленціа!

мнѣ благодѣтелю мылостивѣйшій.

Егда бы возможнѡ было в' лице пред' егѡ превосходителствомъ мнѣ стати, мню ꙗко недостоинъ былъ бы азъ; ꙗкоже и нынѣ недостоинъ есмь посланіемъ симъ посѣтити моего благодѣя м-лстивѣйшаго; Понеже под' сегѡ превосходителства щастливаго мнѣ двоегодишнягѡ теченія в' Клирїческомъ училищи; и учиненагѡ мнѣ благодѣянія за 2 лѣта в' сиропитателномъ домѣ невозвратихся за сіе достойнꙋю благодарность моемꙋ благодѣтелю воздати; аще божіи промислъ и домовный мой слꙋчай и недопꙋстилъ рꙋкоположенія в' с-щенника ѿ егѡ превосходителства достатися мнѣ. Обаче чꙋвствꙋю паки что щастливъ есмъ, и виновника щастія моегѡ признаю по Бозѣ перваго ваше превосходителство, ꙗкѡ моегѡ м-лстивѣйшаго благодѣтеля. Надѣюсь что похвално бꙋдетъ моемꙋ благодѣтелю мылостивѣйшемꙋ, уразꙋмѣвшіи ползꙋ юношества в' о-чствѣ моемъ в' Сербіи мною сотвореннꙋю Божіею помощію; токмо чтобы неѡсталъ в' забвеніи междꙋ прочими людми, припадаю вашемꙋ превосходителствꙋ дабы мнѣ и в' пред' благодѣтелствовали, и у м-лстъ повелителю и Господарꙋ Сербіе Геѡргію Петровиħꙋ препоручили. За кое обѣщаюсь моемꙋ благодѣтелю на всегда благодарнꙋ быти и пребываю

В Острꙋжницѣ 19-го Маја 806.

Егѡ Еѯцелленціи покорный сынъ
Ніколай Ніколаевиħъ
Наставникъ юности.

[Споља:] Из Сербіе.
Егѡ Еѯцелленціи высокопреѡс-щеннѣйшемꙋ
и высокодостоинѣишемꙋ Господинꙋ
Господинꙋ Стефанꙋ Ѿ Стратимировить
православномꙋ Архи-еп-скпꙋ Карловачкомꙋ
в' Карловцѣ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 413]

МАТИЈА БАШОЛИЋ — Т. ТИРКИ

Gollubinze — Cambiatur Poststation

An Handelsleuten und Bücherbestellers Gebrüders
von Tirka zu Wien.

Diese beschriebene Herrn; als Hauptman Woivodich, Leut. Wischnich, Pfarer Secsansky, Masnika und Pavkovich haben jeder per 20 f. W. W. zusamen 100 f. W. W. auf der Post wegen einige neue Illirisches Büchel übergeben, dass Geld ist den 28-ten May 818. nach Wien mittelst eine namentliche Specification expedirt, so ist bis heutigen Tages, weder die Büchel noch das Geld zurückgekomen, die H. Prenumeranten bitten, Sie mächten das Geld zurückschicken, sie sagen sie brauchen keine Büchel, weil sie warteu seit 3 Jahren, und noch kein Antwort zu bekomen, So bittet man sie möchten mit 1-ten Post das Geld mittelst Delejanz zu schicken, damit man die H. Prenumeranten befriedigen könne.

Gollubinze am 5-t. 9-ber 821.

Mathias Bascholich
Postmeister.

[Споља:] Gollubinze — Cambiatur Poststation.
An Gebrüders und Bücherbestellers von Tirka
in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3515]

ДИМИТРИЈЕ ЖИВКОВИЋ — Т. ТИРКИ

Господ. Ѳ. Димитри Тирка у Віенѣ.

в' Карлштатѣ дан 26. Августа 821.

Овди приложени f. 4 у В. В. пошилѣмъ вама кое изволите примити и Г. Вукѣ Стефановићѣ предати, да изволи пренѣмерирати ниже именитогъ Г. Више ниесамь мого пренѣмеранти скупити, мени молимь с первом пощомь явити.

На трећѣ часть Сербски Пѣсама 1. Кнѣгѣ Благород. Г. Самуиль Иличь, систем. Д. Наставникь здѣшни.

На служби на мѣсто
Никол. Живковичь
Димитр. Живковичь.

[Споља:] Carlstadt
Herrn Th. Demeter Tyrka
in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3516]

ЈОС. МИЛОВУК — Т. ТИРКИ

Herrn Th. D. Tirka in Wien.

Pest am 25-t. 8-ber 1825.

Habe die Ehre Ihnen anzuzeigen, dass ich gester an Sie nach Veranlassung d. H. Wuk St. Karatsits durch Fuhrman Franz Thotd v. hier 1 Paket mit Ihrer werther Adresse versehen mit Bücher beschwert, überschickt habe.

Haben Sie die Güte die 3 gebundene nach beygelegte zetteln nemlich —

1. an H. v. Kopitar mit feinem Papier.
1. „ „ Wuk v. Karatsits.

1. an H. v. Hromatka Professor, und die ungebundene an d. H. v. Ziegler Professor zu Königratz in Böhmen, welcher zugleich die ausgelegten Spesen erlegen wird zu übergeben.

Mit aller Hochachtung ergebenst

Jos. Milowuk.

[Спољa:] Herrn Th. D. Tirka
Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3517]

ЈОС. МИЛОВУК — АНИ КАРАЏИЋ

Gnädige Frau!

Mir hat Ihr Herr Gemahl, bey seiner nach Serbien hier Durch-Reise, hintergelassen, dass die *Danizen* in paar Tagen ankomen werden, und sind bis Heute noch nicht eingetroffen; Haben Sie die gütige Freundschaft, mir mit erste Post anzuzeigen, ob dieselben abgeschickt sind, oder nicht, und ob solche bald hergeschickt werden. Die Prenumeranten, schreiben mir und tribuliren drum, und meinen ich bin schuld dass dieselben so lange zurückbleiben, ich bitte auch mir zu sagen, ob welche nach Triest abgeschickt weren, weil, mir gestern der Triester Freund darum schreibt, und bittet, ich' megte ihm auf der Post schicken. — auch bitte ich sehr, mir anzuzeigen ob welche Bücher für meine Rechnung von Leipzig angekomen sind, um welches Absendung bitte. Übrigens habe die Ehre mich ergebenst zu empfehlen, und um eine baldige Nachweiss zu bitten.

Pest 16-t. Febr. 1827.

Jos. Milowuk.

[Спољa:] Herrn
Wuk Steph. Karadjits
auf der Landstrasse № 291.
Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3518]

ЈОВ. ЈАНКОВИЋ — ЈОВАНУ БЕРИЋУ

Благородный
и Высокопочитаемый Господине!

Послата и препорѣчита ѿ стране ваше Обявленія Г. Вѣка С. Кар. приміо есамь, и за удовлетворити препорѣки вашой, нисамъ пропѣстіо ни єдногъ родолюбца понѣдити дасе пренѣмерира, на тѣ кньигѣ, но како є кои обявленіе прочито, и видіо у нѣмѣ (j, ђ, њ, љ, ђе, и вријеме место време и тд.) онай часъ є и ѿбаціо: всѣе самъ се ѭ трѣдіо доказывати да на важность дѣла, а не на писмена гледати треба: зато и нисамъ мого выше ѿ єдногъ и мене дрѣгогъ пренѣмеранта добыти, за кое изволите и новце пріимити.

Меѣ тимъ препорѣчѣютьисе, у далшѣ благонаклоность, шстаемъ

у Осѣкѣ 12-го Апріллиа 1828.

Благородія вашегъ
нижайшій слѣга
Јшаннъ Јанковичь.

Г. Г. Пренумер.

Благородный Г. Васілій Аѳанасіевичь, медиц. Докторъ, а ѭ самъ дрѣгій.

А и са стране нисѣми послали ни єдногъ.

[Споља:] Du Essecc
A Monsieur Monsieur
Jeann de Berics Actueur
honeur Presentamentat.
a Budae.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3519]

СЕВ. ИЛИЋ — ЈОС. МИЛОВУКУ

1.

Благопочитаемый,
Любезный Гд. Миловуче!

Ако ту ніе Гд. Вукъ, а вы, молимъ васъ, ставите и ова имена Пренумеранта на дѣло Луке Милованова у редъ.

[Штампано у Опиту Л. Милованова].

Молећи васъ, да кадъ вамъ време допусти учините рачунъ, коій међу нама стои, поздравлямъ васъ и єсамъ

у Карловцу, 30. Јулія 832.

вамъ преданный Слуга
Севастіанъ Илиићъ
Игѣманъ.

NB. Ако преднаведены Пренумеранта имена печатана неће быти, а вы за ньи не шальите єкземпларе. Ни єданъ ніе платіо и зато се боимъ да бы послѣ съ ньима посла имао.

[Споља:] Herrn
Joseph Milovuk.
in *Pest.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3520]

2.

Благопочитаемый Господаръ Миловукъ
любезный пріятелю!

Ове на страни изложене пренѣмеранте Протопресвитерата Корбавскогъ, добіо самъ доцканіе, и ето вамъ ій шилѣмъ съ тимъ придаткомъ, да ій, ако е могуће, у редъ послѣ Протопресвитерата Личкогъ, у книгу Лѣке Милованова, поставите. Небудели се пакъ могло да у реченомъ редѣ буду, а вы гледайте да имена ньина дођу и на краю пренѣмеранта прочихъ; Ербо акш не бѣдѣ имена ньина у книзи реченной печатана, то не треба ньима книга ни слати, бѣдући да они као люди прости, кадъ не бы имена свои напечатани видѣли, ни узети книге не бы хотѣли. У прочемъ съ обычнымъ почитаніемъ єсамь вамъ

въ Карловцѣ
12. Августа, 1832. год.

преданнѣйшій
Севастіанъ Илићъ.

у величийшой итньи.

[Списак штампан у Опиту Луке Милованова].

[Споља:] Den Herrn
Joseph Milovuk
bürgerlichen Handelsmann
zu *Pest.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3521]

ДИМ. ВЛАДИСЛАВЉЕВИЋ — ГАВ. БАЈЧЕВИЋУ

У Тріесту 4./16. Ферф. 1826.

— — — — — — — — — — —

Вука овамо починю миловати; и овамо ће више примљен быти, неголи тамо; зашто овде само іош двоица на нѣга не смею викати, него мрзе, а други га већ похвалюцаю.

Вѣруйте, да се срамотимо, Мы имамо прилику овде разговаратисе с' людма, кои другоячіе и говоре, и мысле о Вуку, него мы; но штаћете: имашме, незнашме; изгубишме познашме.

Нико нас од' наши списателя тако ніе са светом упознао, колико он; па нинакога не мрзимо, као на нѣга, Него и то быва с' временомъ. Покаяћемосе зар', алће быти касно!

Г. Едномѵ у Н. Садъ писано

Ѿ Димитр. Владислава
уч'ля Тріестинска.

[Споља:] Bajcsevics suo Vuk — Stephan. Karadzsichio
pro majori utriusq. consolatione transmittit.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3522]

ВЛАДИМ. ВУКАСОВИЋ — ДИМ. ВЛАДИСЛАВЉЕВИЋУ

Господин Димитріе Владислаевић у Тріесту

Лазарету С. Терези на 26. Август 1837. с. с.

Разумѣлисмо из обиавленіа Вука Стеф. Караџића ново изданіе книге Славенско-Сербски Єзик (у коійой книзи је описано 1°. Земліа ће є каквае, и коликае и како се діели. 2°. Људи косу, и колико их є. 3°. Преглед Историе од пріе Ко-

совског Боіа до данашнѣг дана. 4°. Начин правителства. 5°. Живот за суседима, четованѣ против Турака и Турака против них, Ускоци, 6°. Начин живота, 7°. Закон вѣра и наука, 8°. Нарави и обичаій).

Любители свое Націе, и славнога своега ѳзика, радуюсе имати ту книгу, и ѳсу оьи ниже описани т. ѳ. 1°. Господин Спиридіон Ђурановић од Боке Которске из Биеле, капетан морски, едну книгу за своега сина Ника. 2°. Господин Николаій Ми[а?]иловић, капетан морскій од Боке Которске из Крушевица едну книгу. 3°. Господин Стефан Вукасовић капетан морски од Боке Которске из Ораовца едну книгу. 4°. Господин Николаій Томановић капетан морски из Лепетана од Боке Которске едну книгу. 5°. Господин Владимир Вукасовић писар морски, од Боке Которске из Ораовца едну книгу. 6°. Господин Јован Цирногорчевић капетан морски, од Боке Которске, из Баошића едну книгу. 7°. Господин Јован Катурић писар морски од Боке Которске из Рисна, едну книгу. —

Молимвас покорно да бисте упутили, за имати ове книге у подобно врѣме, у исто врѣме да бистеих содржали код вас до нашега повратка у овом мѣсту из страна Иностраних.

Новце примићете их од истога коій ви буде подарити ово писмо т. ѳ. (Саво Бонић) за седам 7 книга форинта седам, т. ѳ. по едан форинт за сваку книгу како се види у обіављеніу реченога Карацића. И остаем поздравліаюћи у едно списателѣима

за више речене списателѣ
есам ваш препокорни слуга
Владимир Вукасовић.

П. П. Молим вас да бисте ми дали одговор на ово наше писмо за наше владанѣ.

В. Вукасовић.

[Споља:] Господину
Димитріу Владиславићу
у Тріесту.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3523]

ТЕСТАМЕНАТ ДИМ. ВЛАДИСЛАВЉЕВИЋА

Копија.

Тестамент

Списан мојом властитом руком при чистој и здравој свјести у најбољем здрављу ума и тјела без ичије понуде ил усиловања на то. —

У Тријесту 10./22. Септембра 1849. —

У име створитеља овога света, кои је захтео да се и ја родим живим и умрем, амин. —

Находећи се ја долуподписани при здравој памети још, а тако исто и при здрављу тјелесном, а видећи да се свагда а особито сада при колери може од часа до часа умрети, и желећи, да се ово моје мало сиротиње расположи по мојој вољи за укратити сваку распру моих сродника међу собом и другима ево желим овако:

1. Предајући Богу душу, а тјело по смрти мојој да се преда земљи без икаквога торжества остављам на то	f.	100.
2. Желим да се преда у болницу грађанску	f.	50.
3. У институт сиромашки овде	f.	50.
4. У школу нормалну овде	f.	50.
5. У цркву Св. оца Спиридона овде	f.	500.
6. У цркву Св. оца Николе овде	f.	50.
7. У школу србску овде	f.	500.
8. У гимназију карловачку у Срему	f.	500.
9. У благодјејаније карловачко у Срему	f.	500.
10. У цркву кузминску у Срему	f.	200.
11. Нашим Свештеницима овде	f.	100.
12. Свештеницима у Кузмину	f.	50.
13. Сими Катурићу за љубов и послугу	f.	100.
14. Димитрији Копуновићу за љубов	f.	45.
15. Мојој праљи Захарићки	f.	50.
16. Сиромасима овде	f.	25.
17. Мом синовцу Јови Марцикићу	f.	500.
18. Мом синовцу Милошу Владисављевићу	f.	500.
19. Мом сестрићу Јосифу Аврамовићу	f.	500.
За пренос	f.	4360.

Пренесено · · f. 4360.

20. Мом унуку Иви Владисављевићу · · · · · f. 500.
21. Мом сестрићу Адаму Аврамовићу · · · · f. 300.
22. Моим унуцима од Давине Крњаића у Кузмину f. 100.
23. Моим унукама удатима у Шиду Грцић и Н. f. 100.
24. Мом рођаку Дим. Борићу у Лежимиру · · f. 100.
25. Његовој сестри Кати или деци њеној · · · f. 100.
26. Теодору Радоњићу овде · · · · · · · · · f. 100.
27. Велимиру и Јови Цвијетовићу овде · · · f. 200.
28. Деци Атанасије Георгијевића · · · · · · f. 200.
29. Гос. Вуку Стеф. Караџићу дао сам · · · f. 500.
30. Милици кћери Докт. Фрушића · · · · · · f. 100.
31. Гос. дјакону Герману Ангелићу · · · · · f. 100.
32. Ђорђији Др. Теодоровићу табакеру сребрну и биљет · f. 1000.
33. Јови Др. Теодоровићу с биљетом од валдштајна.
34. Моја писма, преводе и граматике Гос. Вуку са 1 биљетом од Естерхазија № 35.498.— молећи га да би дао штампати и на тому остављам још у новцу f. 1500.

А сачувај Боже! да би се и њему пре тога догодила смрт, то препоручујем Гос. дјакону Герману Анђелићу да ми испуни ову жељу, и да се ползује за ту ствар за горњих f. 1500 сребра.

35. Моје покућство у једној и другој соби овде остављам обштеству или цркви све осим *Ритрата* мога оца, које молим нека предаду мом синовцу Марцикићу или нећаку Јосифу Аврамовићу и [!у?] Ибраилу.

36. Моје књиге остављам овде српској школи у обадва армара што се находе, како год и оне што се находе у армару у школи.

Ово све препоручујем Ђорђији Др. Теодоровићу, Александру Бојовићу и Димитрији Ћирковићу, да ми за ону љубов изврше, коју су ми свагда указивали, и тако ће свету осведочити, јесу ли ми онда искрени били као што су се показивали.

У Тријесту 10./22. Септембра 1849.

Димитрије Владисављевић т. р.
Српски учитель бивши при цркви Св. оца Спиридона.

37. Марији што ми намешта постељу и спрема собу остављам једанпут за свагда . . . . . f. 50.

38. Димитрији Ћирковићу враћам кревет и ормарић покривен каменом, бивши некад пак и сад његов. — К тому још за спомен . . . . . f. 100.

Сав се овај мој капитал находи у рукама Ђорђије Драге Теодоровића као Conto corrente, а у маси Цвијетовића од године 1843. осим интереса у једној камбијали преко 1000 f. од год. 1847. а у мене овде готових у армару у банка f. 500. а у цванцикама у кесе . . . . . f. 200.

На дугу у Г. Квекића за учење деце одъ 7 месеци. Исто и у Г. Поповића Спире за учење деце 7 месеци. У Г. Драге Поповића за учење детета плаћа одъ 5 месеци, а у Г. Павловића за фрајлу од два месеца.

У Г. Стојковића Андрије за 8 књига Вукових по 1 f. дугује ми 8 f. и за ковчежића 8 по 30 кр. 4 f. свега f. 12 а ја сам њему дужанъ за граматику нем. српску 3-ће издање f. 2.—

Дим. Владисављевић m. p.

Долѣподписани свѣдочи дае ова копіа у свему еднака своме орігиналу. —

У Тріесту 13./25. Фебруара 1861.

Даніилъ Буићъ
(М. П.) Свѧщеноіерей.

[Овај преппс у арх. С. К. Академије бр. 3524]

РАЧУН Д. П. ТИРОЛА

Conto.

Uiber:

5 Monath. die von 15-t. August 823. bis 16-t. Jänner 824. für Kost pr. 18 f. monatlich . . . . . f. 90·—

An Quartir für 8 Monath. d. i. von 17. August 823. bis inclusive 18-t. April 824. pr. 4. f. monatlich f. 32·—

f. 122·—

Abzug 13·—

Saldo Remanso f. 109·—

D. P. Thirol.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3525]

П. ШАФАРИК — Ђ. МУШИЦКОМ

Freund,

Es ist sehr löblich, dass Sie sich der Herausgabe der Werke Ihres seligen Onkels so eifrig annehmen. Ich hoffe und erwarte das Beste von Ihnen. Doch vor Allem gehört dazu Ausdauer.

Hier die Namen einiger Subscribenten: das Geld aber erhalten Sie erst nach der Zusendung der Exx. an mich. Denn ich habe alle diese Namen proprio motu aufgeschrieben, ohne mit diesen Herren Rücksprache zu nehmen: da zu Pränumeration-Einsammeln ich keine Zeit und Befähigung habe. Die Exx. erbitte ich nur mir dem Postwagen.

An die hiesigen Buchhändler könnten Sie 10 oder 12 Exx. schicken: sie würden gewiss verkauft werden. Überhaupt hoffen Sie mehr vom Verkauf als von der Pränumeration.

Wie soll ich Ihnen wegen der Herausgabe der altslaw. Gedichte rathen? Dazu müssen Sie sich in der Nähe um Rath umsehen. Wir hier in der Ferne kennen die dortigen Verhelnisse zu wenig.

Was Sie mir über die wenigen Hoffnungen welche die Matica erregt, schrieben, war für mich sehr betrübend.

Achtungsvoll verharrend

Prag den 7. Jäner 1838.

Ihr ergebener
P. J. Schafarik.

[Споља:] Sr. Wohlgeboren
Herrn Georg Muschizky
Doctor der Medicin
Leviten Platz № 423.
in Pesth.

[Ориг. у прив. рукама]

РЕГИСТРИ

I.

Имена лица (и апелатива) и имена географска.

Абано 338.
Абдулићи (село старовлашко) 642.
Ава, отац Милице Стојадиновићеве 353.
Авала 405.
Август Карло (велики војвода саксонски) 737.
Августиновић 480.
Аврам в. Петронијевић.
Аврамовић Јосиф 483, 485, 486, 489, 749, 750.
Аграм в. Загреб.
Ада 241.
Аделунг Фридрих 82, 554, 560—562, 587, 669.
Албанија 126.
Албона 450, 452.
Алекса в. Симић.
Александар, руски цар 558, 707.
— Маћедонски 314.
Александрија 7, 381, 403, 417, 431, 521.
Алексијевић Јован 356.
Алексинац 634.
Алексић (из Беча) 227, 273.
Алинци (нах. гург.) 640.
Али Паша 638.
Алуга (сок. нах.) 642.
Амаић (рађ. село) 642.
Амбросовић 273.
Америка 129, 511.
Амица в. Паштрмац Сима.
Анастасевић 623, 624, 707, 708.
Андреић 237, 244.
Андрејевић Арсеније 541, 546—548, 550.
— Глигорије 609.
— Јеврем 543, 549.
Андреов, из Цариграда 710.
Анђелија (госпођа) 354.
Анка в. Ханка.
Анкона 403.
Антиохија 7.
Антић Јован 17, његова преписка из Пеште 78—79; 215.
Антолић, друг Самуила Илића 335.
Антоновић Михаило Маркус 712.
Апендини Фр. 649, 651.
Априлов, из Одесе 710.
Арад 94, 95, 209, 223, 227, 274, 355, 357, 556.
Арадски Самуило, из Сенте 246, 249.
Арамбашић Станко 85.
Арамовић (?) Димитрије 356.
Ариље 644, 647.
Аристотел 218.
Арнаутин 154, 639.
Арса в. Андрејевић Арсеније.
Арсенијевић Василије 290.
— Ђорђе 323.
Арсићка Јевстахија, из Арада, њена преписка 93—95; 223, 291, 356, 357.
Асалаи Јосиф 603.
Атанасијевић Василије, доктор 370, 745.

Атанасије, из Никоље 98.
Атанацковић Платан (Павле), 45, 223—227, 232, 242, 243, 245, 250, 269, 398, 418, 683, 684.
Атос в. Св. Гора.
Аћовић Симо, из Скрадина 231.
Аустрија 410, 486, 488.
Афанасијевић Андр. в. Никитин.
Аџи-Баић Тоша 277, 278, 538.
Аџи-Марковић 565, 566, 576.
Аџи-Стоило Панта, у Земуну 121, 124, 133, 139, 541, 544, 592.
Аџић Јован в. Хаџић Јован.
Аџић Никола, цензор у Панчеву 240.

Бабин Поток (село кнеж. горњоибарске) 641.
Бабић Марко, из Арада, његова преписка 355—357.
—— Филип 5.
Бадањ (село кнеж. гор. ибарске) 641.
Баден 494, 522.
Баја 217, 218, 239, 243, 249.
Бајмел, типограф 285.
Бајовић Лаза 384, 385.
Бајчевић Гаврило (Габриел) 241, 531, 532, 747.
—— Урош 531.
Бакшнајдер Георг (Ђорђе) 252, 253, 261.
Балан Аћим, књигопродавац из Темишвара 595, 599, 601, 603.
Балаицки 726, 727.
Балановци (село на десној страни Тимока) 640.
Балашескул 569.
Балкан 108, 137.
Банат 24, 129, 203, 209, 291, 312, 397, 400, 498, 554, 566, 571, 575, 576.
Банаћани 315.
Банстол 398.
Бања (село новопазар. кнежевине) 438, 641.
Бањевац (село рађевско) 642.
Бањи, секрет. Л. Мушицког 334, 335.
Бањска (паланка) 639.
Баошићи (место у Ц. Гори) 748.
Барања 220.
Баре (село нахије параћинске) 641.
—— (село црноречко) 640.
Басаше (село новопазар. кнежине) 641.
Баталија, место 338.
Батара, из Задра 463, 465, 467, 481, 482, 484, 503, 504, 518.
Батинац (село параћ. нахије) 640.
Бађание, гроф 309.
Бауринг Јон (Џон) 112, 234, 238, 632, 633, 635, 637, 638, 645, 648.
Бачвани 295, 315.
Бачевица (село новопазар. кнежине) 641.
Бачевци (село црноречко) 639, 642.
Бачка 1, 24, 129, 188, 196, 197, 203, 303, 397.
Бачоки, принц 366.
Башкалфић Таса 478.
Башолић Матија 742.
Безгин 422.
Бела Река (село црноречко) 640.
Бела Црква 723.
Беладиновић 463.
Белинци (село гургус. нахије) 640.
Бем (име) 715.
Бемска в. Чешка.
Београд (Биоград, Вели Град) 9, 12, 15, 19, 55, 73, 74, 77, 110, 111, 116, 121, 125, 134, 141, 142, 144, 146, 148, 149, 152, 155, 156, 158, 160, 164—167, 171, 172, 174, 185, 211, 214—216, 249, 258, 343, 354, 385, 397, 403, 448, 455, 459, 460, 467, 499, 504, 506, 509, 516, 524, 547, 551, 552, 604, 607—609, 611, 643, 660, 664—666, 709, 718, 719, 722, 727.
Берић Јован, 223, из Будима, његово писмо 290; 745.

— Павле 10, 23, 24, 146, 182, 191, 193, 197—199, 201, 205, 212, 224, 225, 232, 236, 241, 243, 248, 249, 251, 261, 269, 272, 273, 286, 323, 566, 728.
Берихин Јохан 239.
Берлин 587, 730.
Берлинац 613.
Берлић в. Брлић.
Берман, фактор штампарије 279, 406, 682.
Бернер, књижар 430, 484, 498, 501, 503.
Беровали Ђорђе 110.
Бершићи (село) 551.
Бесарабија 162.
Бесаровина (село нахије соколске) 642.
Беч (Виена) 7, 11, 13, 15, 23—30, 32—34, 36, 37, 39—41, 43, 45—48, 50—55, 57—59, 62, 66, 68, 76, 80, 86, 90, 93, 95—97, 101, 105, 107, 108, 112, 114, 115, 118, 121, 124, 127—129, 131, 133, 140, 142, 170, 174, 181—183, 185, 186, 188, 191, 192, 197, 199, 201, 204, 205, 207, 230, 240, 245, 249, 253, 258, 260, 261, 279, 281, 286, 295, 298, 303, 305, 310, 315, 320, 321, 330, 331, 335, 336, 344, 348, 349, 354, 358, 368, 369, 370, 372, 3 6, 378, 379, 380, 383, 387, 394, 395, 401—403, 406—410, 414, 416, 418, 419—421, 423—425, 427, 430, 431, 447, 448, 451, 457, 460, 463, 465, 474, 481, 484, 485, 487, 489, 495, 497, 499—501, 503, 506, 508, 509, 513, 514, 516, 521, 525, 527, 535, 536, 539, 541, 544, 549, 550, 554—556, 559, 561, 565, 567, 568, 569, 575, 585, 602, 611, 616, 618, 619, 622, 625, 626, 630, 633, 634, 638, 643, 646, 653, 669, 673, 675, 682, 684, 685, 689—691, 705, 707, 708—711, 713, 715, 717—719, 723, 724, 728, 731, 742, 743.
Бечеј 142, 226, 241.
Бечлије 151.
Бешеново 90, 398, 575, 576.
Бешеновчани 92.
Бешлијић 425.
Бијела (село Б. Которске) 748.
Биједина Варош (село старовлашко) 641.
Бијељак (село нахије горњоибарске) 641.
Бијела Ријека (село старовлашко) 641, 642.
Бијор 638.
Биљановци (село новопаз. нахије) 641.
Бингула 73, 415.
Бистрица (село нахије горњоибарске) 641.
Бјелецркве (ман.) 644, 648.
Благовјештење (манастир) 644, 647.
Блажево (село нахије горњоибарске) 641.
Блван (између Ниша и Алексинца) в. Булован.
Блендија (село соколске нахије) 640.
Блудов, Д. Н., руски историограф 128, 527.
Бљувановци (село крајинско) 639.
Бобовиште (село алексиначко) 640.
Богдановић 489.
Боговађа (манастир) 644, 647.
Бођан (манастир) 2.
Бођански Осип, руски научник 469, 701, 702, 705, 706.
Бозин, Бозина, у Бечу 225, 360, 365, 366,
Бозитовац Гајо (Гаврило) 233, 234, 237.
Бозољина (село нахије горњоибарске) 641.
Бока Которска 377, 401, 412, 414, 422, 423, 440, 442, 463, 486, 489, 495, 498, 567, 748.
Бојана 639.

Бојаџи (Михаил) 167, 273.
Бојовић Александар 750.
Болван (село нахије алексиначке) 640.
Бољевац (село нахије црноречке) 639.
Бољетин (село нахије поречке) 647.
Бонић Саво 748.
Боревац (село на Тимоку) 640.
Бореч (село код Раванице) 634.
Борић Димитрије 750; — Ката (сестра му) 750.
Борић Јован 323.
Борина Горња (село рађевско) 642.
—— Доња (село рађевско) 642.
Борово (село нахије новопазарске) 641.
Босна 118, 126, 201, 207.
Бота Никола 386, 392, 433, 456.
Боће (село нахије новопазарске) 641.
Бошковић Јован 324.
Бошњак 374.
Бошњане (село нахије параћинске) 640.
Брадарци (село нахије алексиначке) 640.
Брајткопф и Хертл, из Лајпцига, њихова преписка 729—732.
Брамбол, Талијав 414; — Брамболовица 417.
Бралина (село кнеж. ражањске) 641.
Бранков Пера 179.
Бранковић, архим. 565, 569, 598.
Брановачки, из Сегедина 271, 272, 280.
Брасина (село рађевско) 642.
Братљево (село старовлашко) 641.
—— Мало (село старовлашко) 642.
Братујци (село старовлашко) 642.
Браумилер, дворски књижар у Бечу 62.
Брачин (село ражањско) 641.
Брезова (село старовлашко) 641.
Брезовице (село рађовско) 642.
Бреслава 690, 691.
Брестовац (село крајинско) 639.
Брђани 638.
Брзак, трговац београдски 202.
Брза Паланка 633.
Брлић И. А. (Берлић) 226, 230, 231, 233, 235, 236, 240, 249, 261, 269, 272, 282, 284, 500, 676.
Брлог (село кладовске нахије) 639.
Брод 203, 227, 241, 249, 312, 390.
Бртница (село рађевско) 642.
Брунер, словоливац 327, 332.
Брусник (село крајинско) 639.
—— (село старовлашко) 642.
Брусница 98.
Брчановци (село нахије гургусовачке) 640.
Брчић, из Задра 491, 510, 513, 517, 518, 526.
Бугари (Бугарин) 571, 573, 575, 576, 639.
Бугаркиња 571.
Бугарска 110, 126, 575, 581, 585, 634, 646.
Бугарски Тимок 137, 640, 646.
Бугарче 191.
Будва 467.
Будим 8, 13, 79, 124—130, 201, 223, 225, 230, 238, 239, 242, 264, 288, 290, 306, 327, 331, 333, 337, 396, 398, 400, 401, 406, 603, 620, 728.
Будимац 290, 401.
Будимлић, из Трста 456, 523.
Будишић (село рађевско) 642.
Будожеља (село старовлашко) 641.
Буђина 429.
Буимир (село нах. алексиначке) 640.
Буков (манастир) 644, 647.
Букурешт 71.
Булиновци (село на Тимоку) 640.
Булић (Василије) 27, 72, 199.
Булован (село алексиначке нахије) 634 в. Болван.
Буљане (село нахије параћинске) 640.
Бунчић, прота 317, 319, 322.

Бусиловац (село нахије параћинске) 640.
Бучје (село на Тимоку) 640, 642.
Буковче (село крајинско) 639.
Бурати 465, 466.
Бурдељ (село кладовске нахије) 639.
Бутково (село старовлашко) 641.
Бушатли, везир 638.

Вавазур, капетан 679.
Ваведеније (манастир) 644, 647.
Вавилон 16.
Вагнер Јозеф 239.
Вазнесеније (манастир) 644, 647.
Вајмар 738.
Вакуп (село нахије алексиначке) 640.
Валакоње (село црноречко) 639.
Валентић 463.
Валикони, лекар у Земуну 169.
Ваљево 14.
Вандам, Бонапартин маршал 72.
Ваљуга (село крајинско) 639.
Варадин 3, 5, 97, 530, 531.
Вардак, Вардака 472, 474, 478, 497, 519.
Вармеђаши 209.
Варош (село нах. ражањске) 641, 648.
Варшава 76, 147, 234, 259, 554, 703.
Васиљ (село на десној страни Тимока) 640.
Васиљевићи (село старовлашко) 642.
Васиљевић Васа (Василиевић), земунски трговац 19, 20, 73, 74, 89, 148, 212, 222, 236, 273, 397, 564, 565, 611, 658, 665, 666.
Васић Андреја 728.
—— Јован 585, 599.
Вег и Крестић, шпедитор 46, 95, 360, 366, 515, 516, 519, 528.
Veinga в. Винга.
Вележ (село новоназарско) 641.
Велесница (село нахије кладовске) 639.
Велеш (село соколске нахије) 642.
Веливар (село црноречко) 639.
Велика Кикинда 242, 249.
—— Ријека (село у соколској нахији) 642.
Велики Бечеј 271.
—— Бечкерек 288.
—— Извор (село црноречко) 640.
Венедикт Јосиф, књижар 285, 678.
Венеција 7, 337, 401, 403, 436, 440, 441, 455, 463, 482, 486, 494, 495, 516, 521, 524, 560, 578.
Венецијани 486, 487, 492.
Весели, професор 238, 438, 439, 441, 443, 446, 455, 456, 457, 465, 582, 637.
Веселинг 633.
Вигант 251.
Видак Арсеније, сликар 355, 356.
Видаковић Милован (Доминус — Бокалисимус) 196, 197, 263, 264, 567, 571, 573, 579, 581, 600, 604, 609, 611.
Видевци (село нахије гургусовачке) 640.
Видин 19, 185.
Видинац 648.
Видово Горње (село нахије параћинске) 640.
—— Доње (село нахије параћинске) 640.
Видровац (село крајинско) 639.
Виена в. Беч.
Вилагош (место) 291.
Вилић (место) 348.
Виловница (манастир) 644, 648.
Вимпфан, граф 527.
Винга 575.
Винковци 164, 261, 269, 531, 533.
Винча (село) 571.
Виње (село на десној страни Тимока) 640.
Вионица (село старовлашко) 642.
Виргилије, лат. песник 25, 192.
Витановићи (село кнежине горњоибарске) 641.
Витковић (Михаило) 185, 196, 233, 239, 243.
Витошевац (село кнежине ражањске) 641.

Виченца (место) 492.
Вишњић, капетан 742.
Вјештице (село старовлашко) 641.
Владислав в. Марцикић.
Владисављевић Андрија 531.
— Владимир 359.
— Димитрије 249, 293, 307, 310, 319, 320, 322, 328, 351; — његова преписка из Трста 358—534; — његово писмо Гав. Бајчевићу 747; — његов унук 513, 514.
— Иван, синовац Дим. Владисављевића 473, 498, 501, 503, 508, 511, 518, 529, 530, 532, 750.
— Јован 293, 358, 370, 531; — мати му Марија.
— Љубомир 359.
— Милош 340, 749.
Влаово (село нахије сврлишке) 640.
Власи 509.
Влашка 70, 116, 118, 196, 197, 276, 490, 659.
Влашко Поље (село нахије бањске) 640.
Воведење (манастир) в. Ваведеније.
Водице (село старовлашко) 642.
Водник (Валентин) 695.
Возаровић Глигорије, књижар 275, 276, 611.
Вознесење (манастир) в. Вазнесеније.
Војводина 492, 508, 510.
Војводић, капетан 742.
Војмиловићи (село кнежине ражањске) 641.
Волевци (село на десној страни Тимока) 640.
Волић Урош из Вршца 604, његова преписка 723—728; 733; — његови синови Стефан и Шандор 724.
Волача (манастир) в. Вољавча.
Вољавча (ман.) 644, 647, 648.
Востоков (Ал.) 669.
Воњњак (село рађевско) 642, 647.
Вражогрнци (село нахије црноречке) 640.
Вранешевић Јован 324.
Врања 639.
Врањевски 85.
Вратна (манастир) 639, 647.
Врањевшница (ман.) 98, 644, 647.
Врачи (манастир) 644.
Врбас 5.
Врбица (село нахије кладовске) 634, 639, 640.
Врбовац (село црноречко) 639, 640.
Врдник (манастир) 418.
Врмца (село нахије бањске) 640.
Врндаје (село старовлашко) 642.
Врнци (село кнежине јошаничке) 641.
Врнчић (село соколске нахије) 642.
Вртомар, жена му Маца 153.
Врховски 287.
Врчевић Вук 424, 469, 472, 474, 475, 489, 504, 509, 514.
Вршац 199, 209, 227, 264, 272, 280, 569, 577, 582, 585, 604, 723, 725—728, 733.
Вуиновић Ник. 341.
Вуић Данило 751.
Вуичић Теодор 324.
Вујаклија Стефан 341.
Вујан (манастир) 173, 644, 647.
Вујиновић Јован 341.
Вујић Јоаким (Аћим) 199, 254, 440, 566, 570, 651, 654.
Вук, поп 504, 528.
Вукасовић Влад., писмо Дим. Владисављевићу 747, 748.
— Стефан 748.
Вукашиновић (из Јагодине) 249.
Вукашиновци (село нахије алексиначке) 640.
Вуковар 229, 240, 246, 249, 261, 271.
Вуковарац 526.
Вуковић Божидар 6, 7, 8.
Вукола в. Поповић.
Вукомановић Риста (Христа) 541, 543, 549.

Вуле (Глигоријевић?) 124.
Вучак (село старовлашко) 641.
Вучетић (из Трста) 396—398, 400; — Вучетићка 408.
—— Јефтимије 386, 525.
—— Јован 386.
—— Стеван 386.
Вучитри 639.
Вучић (Тома) 105, 107, 117.

Гавриловић Јован 229, 246, 276, 403, 506, 513, 514, 693.
Гагић Јеремија 370, 383, 392, 400, 408, 409, 411, 412, 414, 416, 417, 419, 445, 448, 449, 462, 463, 467, 468, 470, 481, 648, 665, 681, 692, 712; — његова жена 409.
Гадеш, медецинар 631.
Гаистингер, књигопродавац 365.
Гаичиновић Стефан 5.
Гај Људевит 406, 429, 514.
Гајтановци (село нахије бањске) 640.
Гал Андреас 204, 205.
Галица (место) 634.
Гамзиград (село црноречко) 639.
Гаочић (село соколске нахије) 642.
Гарашанин Илија 527.
Гашпаровић, учитељ деце кн. Мил. 418.
Гвоздац (село нах. новопазарске) 641.
Георгијевић Атанасије 433, 750.
—— Марко 16.
Герзелез Алија 23.
Герић, кап. 505.
Герман Мих. 105, 106, 109, 153, 590.
——, патријарх јерусалимски 7.
Германија 421.
Геролд, књижар 695, 702.
Герхард 238, 266.
Герчић Јаков 263.
—— Сава 341.
Гершић Ст., из Карловаца 274.
—— Григ., директор 186, 269, 398, 598.
Геселбауер Јос., из Беча 248, 252, 263.
Гете Јох. Волфганг 234; — његово писмо из Вајмара Вуку 739.
Геце Павле 269.
Главе (село нах. новопазарске) 641.
Главаш Симон, капетан у Трсту 386.
Главица (село нах. параћинске) 640.
Глеђица (село старовлашко) 641.
Глина, место 316.
Глиша 75.
Глогнице (место) 470.
Глоговац (село на Тимоку) 640.
Глоговица (село старовлашко) 639.
Гоздај, из Темишвара 575.
Гојсалица (село рађевско) 642.
Голибабинци (село нах. сврлишке) 640.
Голибаша 8.
Головкин 566.
Голубиње (село нах. кладовске) 639.
Голубинце (место) 742.
Голубовац (село нах. параћинске) 640.
Гомирски манастир 339, 341, 349, 351, 352.
Гонолово (село нах. новопазарске) 641.
Гопчевићи, браћа 386.
Гора 639.
Горица 411.
Горња Љубљана (Оберлаибах) 497.
Горњак (ман.) 101, 644, 647, 654, 657, 660.
Госнић 309.
Гоч (село нах. новопазарске) 641.
Грабовица (село нах. кладовске) 639.
Грабово (село ражањско) 641.
Градац 354.
—— (село нах. горњоибарске) 641.
—— (село старовлашко) 641.
Градина (село старовлашко) 642.

Градишница 640.
Градиште (село нах. горњоибарске) 640, 641.
Грасбергер Франц, фактор штампарије 33, 34, 36, 38, 41—48, 50—55, 57, 58.
Грбавче (село) 640.
Гребанићи (село старовлашко) 642.
Грезна (село на Тимоку) 640.
Греч Никола 619, 623, 624, 627.
Григоровић В. И. 465—467, 471, 670.
Гризелини Франц 575.
Грим Јаков 104, 171, 234, 238, 587.
Грим Леополд 271.
Грљан (село црноречко) 639.
Грлиште (село црноречко) 639.
Грнчарица (манастир) 647.
Гроцка 147, 247, 620.
Груборовић Дамјан, капелан у Трсту 386.
Груић Глигорије 234, 235, 236, 238, 750.
Грујић Исак, из Н. Сада 31, 96, 295, 650.
Грци (Грк) 20, 71, 90, 126, 127, 152, 317, 446, 453, 678.
Грчка 451.
Гувниште (село нах. горњонибарске) 641.
Гулијање (село нах. сврлишке) 640.
Гундулић Иван 374, 632.
Гусиње (област) 638.
Гушевац (село нах. сврлишке) 640.

Давидовац (село нах. параћинске) 640.
Давидовић Димитрије 22—24, 70, 72, 73, 78, 86, 104, 110, 111, 115, 117, 118, 127, 138, 140, 146, 151, 173, 176, 177, 178, 181, 184, 234, 247, 291, 294, 320, 403, 567, 590, 655—659, 666, 721, 727.
Давидовци (село нах. сврлишке) 640.
Дада, трговац 225.
Дадања, из Ђулведа 579, 583; — деца 574.
Даићи (село старовлашко) 641.
Далматинци (Далматини Далматин) 203, 315, 316, 452, 486, 495.
Далмација 60, 202, 203, 231, 258, 310, 315, 366, 392, 422, 430, 449, 452, 460, 462, 464, 470, 482, 486, 495, 504, 546.
Дамјан 402.
Дамњановић Василије 285, 290, 296, 298.
Даниел о., директор штампарије 33, 34, 40.
Данило, поп 468.
Даничић Ђура 417, 428, 494, 495, 503, 505, 506, 509, 511, 512, 514, 515, 517, 519, 520, 522, 524, 526, 529, 530, 532.
Данцио Јован Траугот Лебрехт 737.
Д'армс, кафеџија 430, 433, 435, 437.
Деак, лекар 573, 575.
Дебелица (село на десној страни Тимока) 640.
Девић 392.
Дејановци (село нахије гургусовачке) 640.
Делибаша 74.
Дели-Марко 154.
Демелић Василије 118, 264, 285, 536, 537, 538, 583, 591, 594; — његов таст 266.
Деретин (село старовлашко) 641.
Дероња (село) 245, 246, 249.
Дечани (манастир) 644.
Дечански, краљ 614.
Дзенциол (у Гродненској губернији у Русији) 88.
Диаковић Јован 340.
Дибич 151.
Дивостин (манастир) 647.
Дивош (место) 398.
Димитровић Зафир Сотир 37.
Димитријевић Марија 631.

—— Никола, његова преписка 96—98.
—— Сима 386, 392, 452, 462, 472.
Дирије 245.
Длијеча (село старовлашко) 641.
Дмитровица (у Старој Србији) 639.
Добра Буква (село кнежине јошаничке) 641.
Добрава (село кнежине горњоибарске) 641.
Добрила, истријански свештеник 516.
Добрињац Стефан 556, 566.
Добрић Ст., из Варшаве, њему Вуково писмо 76—77.
Добровски Ј. 234, 238, 346, 369, 565, 587, 589, 645, 647, 708.
Добројевина (кнежина горњоибарска) 641.
Добровојевић в. Миловук Јосиф; — 217, 393.
Добројевић Ар. (манипулант) 282.
Добро Поље (село црноречко) 640.
Добросо (Halle) 707.
Доброчин (село кнежине јошаничке) 641.
Добрујевац (село црноречко) 639.
Дојновић Јован, трговац из Карловца 324.
Дожић, из Будима 398.
Долац (кнежина горњоибарска) 641.
Доментијан 659, 660.
Драгишић Теодор, парох дворски 341.
Драгодање (село кнежине горњоибарске) 641.
Драгосављевић Адам, из Шиклуша 231, 236, 241, 245, 246, 249—251, 261, 269, 418.
Драшковић, граф 235.
Драч 638, 643.
Драча (ман.) 644, 647.
Дрвнике (село нахије гургусовачке) 640.
Дреница (место) 639.
Дреновац (село нахије алексиначке) 640.
Дречиновци (село на десној страни Тимока) 640.
Дријен (село нахије јошаничке) 641.
Дрличе (село нахије 642.
Дрина 19, 137.
Дробњак в. Караџић Димитрије.
Дубље (село кнежине јошаничке) 641.
Дубовац 309.
Дубово (село кнежине јошаничке) 641.
Дубоко (село у соколској нахији) 642.
Дубочане (село црноречко) 640.
Дубрава (село старовлашко) 641.
Дуброва (село кнежине јошаничке) 641.
Дубровски в. Добровски.
Дубровник 180, 229, 233, 293, 304, 316, 319, 328, 358, 359, 362, 370, 372, 375, 376, 379, 380, 383, 394, 395, 411, 414, 419, 435, 462, 463, 466, 467, 501, 511, 514, 522, 632, 643, 648, 649, 651, 664, 681, 702, 712.
Дубровчани (Дубровчанин) 374, 435.
Дубројевац (село нахије алексиначке) 640.
Дуго Поље (село нахије бањске) 640.
Думан (манастир) в. Туман.
Думача (манастир) 644, 648.
Дунав 71, 137, 239, 643, 648.
Дундер, издавач 278, 411.
Дупљане (село крајинско) 639.
Душан, цар 171, 621.

Ђаковић, намесник у Трсту 296, 303, 317, 318, 333.
Ђаковица 639.
Ђенова 360.
Ђеновези 492.
Ђоко 720.

Ђон-Марко 639.
Ђорђе в. Кара-Ђорђе.
——, из Београда 223.
——, старац 305.
Ђорђије (ћир) 12.
Ђорђевић Атанасије 368, 385, 397, 434.
—— Марко, из Београда и Цариграда, његова преписка 718—722.
—— II. 564.
—— Тимотије 249.
Ђука, парох сенћански 194.
Ђулаји, ђенерал 494.
Ђулвед 583.
Ђур 215, 216, 277.
Ђурановић Матија 386.
—— Спиридон; Нико његов син 748.
Ђурасовић Стева 293.
Ђуросављевић Михаил 215.
Ђурђеви Ступови, ман. 644, 648.
Ђурић 319.
Ђурићи (село старовлашко) 642.
Ђуричић, из Вршца 728.
Ђурковић, адвокат из Пеште 199, 401, 564, 567.

Ебли Рудолф, пештански тровац 323.
Евац (село старовлашко) 642.
Евреи в. Јевреји.
Европа 106, 152, 208.
Евстафија М. 615.
Егенбергер, у Пешти 266, 273, 278, 280, 645.
Египат 381, 407.
Еделшпахер Сигмунд 200.
Елакше (село нах. новопазарске) 641.
Елвецијус 569.
Емануел 726.
Емануел Ђорђе, руски генерал-лајтнант 7, 118, 273.
—— Павле 726.
Енгел, истор. 619, 621, 634.
Енглез 521, 524, 525.
Енглезиња 513.
Енглеска 599, 632, 638, 720.
Епир 126.
Ерчеге (село старовлашко) 641.
Ердељ 291, 615.
Ерменин в. Јерменин.
Ефтимије, патријарх 581.

Жабаре 557.
Жабаљ 505.
Жабљак 642.
Жанли (Genlis) 369.
Жарче (село нах. новопазарске) 641
Ждријело 654, 657.
Жежена (село нах. јошаничке) 641.
Желагиш, Рус 451.
Жераће (село нах. новопазарске) 641.
Живановић, професор 92.
Живко 91.
Живковић 290, 292, 399, 475.
—— Димитрије, писмо Тирки 743.
Живковић Никола 324.
—— Стефан В. 341.
Жиголе (село кнежине горњоибарске) 641.
Жича (ман.) 644, 647, 655.
Жлне (село на десној страни Тимока) 640.
Жолнај Јован 538, 584.
Жуковци (село нахије гургусовачке) 640.
Жупање (село кнежине јошаничке) 641.
Жутице (село кнежине јошаничке) 641.

Забрега (село кнежине параћинске) 640.
Заграђе (село) 640.
Загреб 288, 313, 316, 317, 321, 351, 406, 429, 452, 504, 531, 532.
Задар 180, 203, 319, 572, 389, 390, 414, 463, 466, 482, 484, 503, 508, 511, 513, 518.
Зајеча(?) (место) 214.
Зајача (село рађевско) 642.
Зајечар (варош) 639, 646.

Зака 398.
Закућани (село нах. соколске) 642.
Заманица (село књажине горњоибарске) 641.
Занте, острво 493.
Заријући (село старовлашко) 642.
Засеље (село књажине горњоибарске) 641.
Заскок (село старовлашко) 642.
Заступље (село нах. новопазарске) 641.
Захарићка. праља 749.
Звездан (село црноречко) 639.
Зелић Герасим, архимандрит бококоторски 567.
Земун 10, 12, 15, 18, 20, 21, 63—74, 90, 92, 96, 97, 103, 105—107, 109, 121, 124, 131, 133, 140, 143, 147, 152, 158, 160, 163, 166, 167, 169—172, 174, 177, 179, 201, 215, 222, 224, 227, 235, 239, 249, 263, 268, 273, 276, 316, 397, 416, 537—539, 553, 569, 573, 588, 605, 650, 662, 663, 668, 726, 728.
Земунци 72, 207, 636.
Зерек (део вароши у Београду) 215.
Зета 626.
Зечевићи (село старовлашко) 642.
Златоуст Јован 581.
Злот (село црноречко) 639.
Золновна (село на десној страни Тимока) 640.
Зорић, слуга у контумацу земунском 18, 71.
——, учитељ кн. Мил. деце 418.
Зрндић, лекар у Земуну 169.
Зрносијек (село књажине горњоибарске) 641.
Зубан (Лаза) 142, 168, 263, 583; — његова мати 168.
Зубетинци (село на десној страни Тимока) 640.
Зуначе Доње (село нахије гургусовачке) 640.

Ибар Горњи 641.
Ибраил 416, 525, 750.
Иван, егзарх 633.
Иваница (село старовлашко) 641.
Ивановић 470, 471, 478.
Ивања (манастир) 647.
Ивачковић, парох у Вршцу 726.
Ивичевић Стјепо 510.
Ивље (село књажине јошаничке) 641.
Извор (село нахије сврлишке) 640.
Изворчић (село нахије гургусовачке 640.
Измаил 416.
Изонац 488.
Илијбашић Атанасије, парох јураковачки 341.
Илијно (село црноречко) 639.
Илић, поп 194.
— Самуило (Севастијан), његова преписка из Карловца 229, 249, 258, 292—353; 361, 362, 368, 371, 380, 564, 565, 743; — жена му Наталија 321, 322; — његово писмо Јосифу Миловуку 745—746.
— Тадија (и Обрад Томић), из Београда, њихова преписка 214—216.
— Тимот. 272, 604.
— Тоша 214.
Инче, Татарин 721.
Ипсилантије 71.
Ирачићи (село књажине горњоибарске) 641.
Исаиловић, професор 27, 78, 199, 418, 727.
Исидор 266.
Истрија 502.
Истријани 491.
Итака 492.
Италија 432, 460, 468, 490, 491
Италијани 460, 487, 504, 526.

Јабленица (село црноречко) 639.
Јабуковац (село крајинско) 639, 640.
Јавор (село књажине јошаничке) 641.
Јагодина 249.
Јадар 136, 137, 646, 467.

Јаков 354.
Јаковчић (Турчин) 131, 173.
Јакшић 16, 148, 151, 163, 164, 178, 189, 202.
— Григорије, из Вилагоша, његово писмо 291.
Јанковић Аксентије, из Вршца, његово писмо 733.
Јакенца(?) 649.
— Јован, писмо Јовану Берићу 745.
Јаковац (село нахије гургусовачке) 640.
Јанковић, књижар 651, 653.
— Аксентије, сликар 733.
Јанковић Јован, трговац карловачки 340, 745.
Јанковић Мојсило, из Крагујевца 254.
— Симеун, трговац 78.
Јанићије 162.
Јанопољски крај 615.
Јањево 639.
Јаребице, манастир 644, 647.
—, село 647.
Јариње (село кнежине горњоибарске) 641.
Јарак 74.
Јарник (Урбан) 695.
Јасеница (село крајинско) 639.
Јасеново (село старовлашко) 642.
Јасиково (село крајинско) 639.
Јелашница (село црноречко) 640.
Јелендо (манастир) 644, 640.
Јеленья (село кнеж. горњоибарске) 641.
Јелеч (село кнеж. горњоибар.) 634.
Јеребице (манастир) в. Јаребице.
Јеребице (село) в. Јаребице (село).
Јеремија, патријарх 7.
Јермени 306, 313, 315, 329, 361, 362, 447, 362, 447, 449, 582, 685.
Јерусалим 614, 615, 705.
Јефтић Илија 86, 87.
Јиспер 478.
Јоаким, патријарх александријски
Јоановић Васа 255.
— Миша 282.
Јован, егзарх бугарски 633.
Јова 581.
—, мајстор 90, 92, 133.
Јованья 644, 647.
Јованка, госпоја 429.
Јовановић, мајор аудитор 320, 322.
— Аврам, протопоп петроварадински 5.
— Евгеније, епископ 446.
— Милија 282; — син му 282.
Павле, из Оршаве 486.
— Пахомије, протођакон митрополитски 199.
— Петар, из Карловца, његово писмо 354.
Јованчевићи (село старовл.) 642.
Јовић, из Беча 407, 409.
Јодл 711.
Јово 510.
Јоше (село нахије јошаничке) 641.
Јосић, учитељ 191, 198—199.
Јошаница 640, 644, 647.
Јунг 708.
Јупгман 618, 670, 676—678, 684, 687; — његов син 678.
Јуруци (племе арнаутско) 639.

Кавај 638.
Кажимир, из Беча 585, 602.
Казан 466.
Казновићи Горњи (село кнеж. горњоибарске) 641.
— Доњи (село кнеж. горњоибарске) 641.
Капро 358, 381.
Кајково (село кнеж. горњоибарске) 641.
Калве Ј. Г., књижар у Прагу 695, 701, 702.
Калвин 181.
Каленић (ман.) 119, 644, 647.
Калићи (село у сокоској нахији) 642.
Калуђеровић Никола, парох из Луштице 444.
Камен (село нахије горњоибарске) 641.
Каменица 241, 261, 269, 639.
— Горња (село нахије гургусовачке) 640.

—— Доња (село нахије гургусовачке) 640.
Канделица (село нахије гургусовачке) 640.
Кандлер, инспектор 452.
Кант, филозоф 581.
Кањижа (стара, мађарска и турска) 6, 8.
—— Српска 222, 269.
Каона (манастир) 644, 647.
Каорле 492.
Каперов Лазар 352.
Карабаш Филип Петровић, из Земуна. — његова преписка 71—75.
Карабогданска в. Молдава (Молдавија).
Каравлашка в. Влашка.
Карађорђе (Црни Ђорђе) 86, 102, 208, 646, 741.
Карано-Твртковић Павле 611.
Карапић Вук (у туђим писмима или напомени; Грмаљ, Тршћански спаија) 743, 744, 747, 748, 750; — жена му Ана (госпоја, госпа, госпођа) 5, 63, 64, 67, 72, 75, 77, 89, 91, 92, 94, 96, 97, 167, 186, 188, 190, 192, 193, 195, 201, 205, 219, 290, 302, 321, 348, 359, 365, 367, 368, 431, 434, 436, 437, 440, 470, 472, 477, 478—481, 488, 494, 495, 498, 499, 501, 503, 506, 511, 553, 570, 572, 574, 577—579, 584, 585, 594, 596, 597, 604—606, 608, 609, 612, 614, 615, 617, 640, 674, 684, 722, 724, 744; — њихова деца (дечица) 75, 167, 290, 302, 365, 367, 368, 434, 436, 440, 515, 553, 724; — Василије 5, 92,; Димитрије (имењак, жбриндул) 190, 431, 436, 464, 468, 471—477, 479, 480, 483—492, 495, 496, 498—501, 506, 508, 511, 513, 514, 519, 520, 522, 529. 533, 577, 612; — Мина (фрајла) 314, 353, 431, 436, 437, 464, 470, 472, 477—481, 488, 490, 494, 495, 498, 499, 501, 503, 506, 511, 513, 522, 615, 709, 711—713; — Ружа 5, 91, 92, 577,; — Сава, 5, 72, 89, 91, 92, 96, 97, 110, 112, 138, 147, 164, 165, 182, 186, 190, 192, 193. 197, 198, 201, 205, 274, 422, 460, 565, 569, 570, 610, 667—669, 683; — фамилија (ваши на дому) 2, 11, 134, 136—138, 160, 161, 164, 169, 393, 405, 507, 508, 512, 514, 519, 520, 539, 540, 575, 594, 596, 597, 600, 604—606, 608, 609, 614, 615, 617, — зет 481; — слушкиња Савета 567.
Карапић Димитрије Дробњак (стриц Вуков?) 612.
Карбулово (село крајинско) 639.
Карловац 249, 292—299, 302, 304—309, 311, 312, 314, 316, 318, 320—322, 324—327, 329—348, 354, 362, 368, 371, 380, 395, 401, 460, 480, 621, 653, 743, 746.
Карлове Вари (Карлсбад) 707.
Карловци 73, 90, 199, 207, 210—213, 263, 269, 397—399, 425, 514, 516, 565, 602, 630.
Карловчани 210, 292, 298, 347.
Карлхоф фон 689.
Карлштат в. Карловац.
Катић, из Трста 526.
Катићи (село старовлашко) 642.
Катун (село нахије алексиначке) 640.
Катурић Јован, писар из Рисна 435, 748.
Катурић Сима 749.
Каулиције, књиж. новосад. 185, 313, 319, 669.
Качић (Андрија) 411.
Кашавија 582.
Квекић Марко, из Трста 440, 441, 751.
Кенгелац Лука, директор у В. Кикинди 242, 243, 249, 251, 269.

— Павле („свети“) 199, 227, 261, 554, 555, 569, 574, 606, 615.
Кенигрец 744.
Кепон Петар Ивановић 81, 86, 587, 605, 633.
Кептенар (име) 231, 232, 587.
Кефалонија 493.
Кечкемећани 232.
Кикинда 583.
Кил 102.
Кипријан Роберт 613.
Кирјаковић Ђорђе 260, 264, 270, 274, 279, 280, 283, 348.
Кирхер (Хирхер) Атанасије 325, 326, 329.
Кисић Сима 295.
Кишењев 162.
Кладушница (село нахије кладовске) 639.
Клачевица (село нахије параћинске) 640.
Клекова (село старовлашко) 642.
Клепани (село старовлашко) 642.
Клупина (село нахије соколске) 642.
Кључ (крајински) 137.
Кнежевић Димитрије 392, 419, 420, 430, 445, 446, 481, 546, 692.
Кноблох 626.
Књажевић в. Кнежевић.
Кобишница (село крајинско) 639.
Ковалевски, професор 692.
Коваче (село кнежине јошаничке) 641.
Ковачевић Јеротије 474.
Ковиљево (манастир) 644.
Кожаљ (село на десној страни Тимока) 640.
Козја (село нахије сврлишке) 640.
Козла 639.
Козма Теодор 324.
Козле (село у сокоској нахији) 642.
Коићи (село старовлашко) 642.
Кокановић Василије 324.
Колар (Јан) 227, 243, 275, 277, 446, 599, 622, 626, 628, 629, 636, 648, 652, 653, 656, 679.
Колиште (село нахије сврлишке) 640.
Комадина (село старовлашко) 641.
Комлош 401.
Комненовић, из Новога 423.
Коморан 251.
Конде де Аргис (место) 71.
Констант Артин 447.
Константин 444.
Константини 95, 227.
Константин Порфирогенит 621, 705.
Копајкошара (село нахије сврлишке) 640.
Копенхаген 735.
Копитар Јернеј 25—28, 31, 63—70, 86, 92, 115, 182—189, 191, 192, 195, 199, 204, 230, 233, 234, 238, 240, 246, 258, 259, 264, 271, 273, 290, 298, 319, 328, 394, 396, 399, 430, 535, 564, 568, 570, 572. 582, 588, 594, 596, 603, 606, 609, 619, 620, 622, 623, 625, 626, 628, 631, 633, 638, 644, 648, 650, 651, 653, 660, 663, 664, 669, 671, 672, 674, 675, 677—679, 682, 684, 685, 687, 704, 707, 708, 743.
Коприан (место) 634, 635.
Копривница 639, 641.
Копуновић Димитрије 749.
Корадини, експедитор у Трсту 529.
Корбавски, протопрезвитор 746.
Корбова 639.
Коридина, спедитер 529.
Корита (село нахије гургусовачке) 640.
Коритник (село старовлашко) 642.
Корлаће (село кнежине јошаничке) 641.
Корона (име) 463.
Коруслаш (село крајинско) 639.
Косески Весео 500.
Косић и Рајковић 631.

Косово 639.
Косовица (село старовлашко) 641.
Косовци (село нахије бањске) 640.
Костајник (село рађевско) 642.
Костељан (манастир) 644, 648.
Костин Поток (село кнежине горњоибарске) 641.
Костић Атанасије 253, 324.
— Јован, из Земуна, његово писмо 10.
Костајница 316.
Костол (село нахије кладовске) 639.
Котор 203, 389, 396, 403, 409, 417, 463, 466, 480, 491, 508, 515, 516, 522.
Коца (име) 414.
Коцебу 151, 452.
Коцељ (село старовлашко) 642.
Коца Балкан (планина) 126.
Кошеви (село кнежине параћинске) 640.
— (село кнежине ражањске) 641.
Крагујевац 10—12, 67, 70, 81, 86, 100, 102, 110, 112, 113, 115, 120, 130, 131, 133, 135—137, 139—142, 145, 147, 148, 150, 151, 154—156, 159, 161, 163, 165, 167, 168, 170, 173—175, 178, 247, 254, 273, 403, 406, 538, 543, 571, 634, 635, 644, 659, 660, 662, 666, 719.
Краишници 329.
Крајина 136, 137.
— хрватска 316.
Крајова 485, 486.
Крајован (име) 356.
Краково 704.
Крал Л. (спедитер) 471.
Краљевић, владика 138, 463, 515, 516, 521.
Краљевић Марко 232, 234, 235, 236.
Краљево 483, 640.
Краљово в. Крајова.
Красава (село рађевско) 642.
Кратово (варош) 639.
Крачица (село кнежине горњоибарске) 641.
Крбава 348.
Крежбинац (село нахије параћинске) 640.
Кремићи (село кнежине јошаничке) 641.
Крента (село на десној страни Тимока) 640.
Крестић в. Вег и Крестић.
Криваја (манастир) 644, 647.
Кривељ (село црноречко) 640.
Криви Вир (село црноречко) 639.
Кржова (село рађевско) 642.
Крље (село старовлашко) 642.
Крњаић Давина 750.
Кроација в. Хрватска.
Кроненберг Иван и Привлац, књижари 645, 689, 690.
Крф 493, 720.
Крупањ (Крупаин, Курпањ) 620.
Крушевац 634.
Кршкапина Мара 425.
Крушедол (манастир) 398.
Кувалово 200.
Кузманић Анта 463.
Кузмин 359, 397, 398, 404, 530—532, 749, 750.
Кујунџић, из Трста 510.
Кукић Сава 341.
Кула 3.
Куличево (село нахије црноречке) 640.
Куљанчић, из Пеште 275, 281, 287.
Куманица (село старовлашко) 641.
Купа 309.
Купусиште (село крајинско) 639.
Курелац Фрањо 287.
Курилово (село нахије ражањске) 641.
Курић (село нахије новопазарске) 641.
Куртовић Максим 386.
Курцбек 199.
Куршумлија 634.
Кутузов 85.
Кућани (село старовлашко) 642.
Кухарски 254.

Кученци (село нахије сокоске) 642.
Кушићи (село старовлашко) 641.

Лабин 450, 452.
Лабуковац (село нахије бањске) 640.
Лавровски Никола 715.
—— Петар 715.
Лаза 12, 13, 75.
——. кафеџија 574, 584.
Лазар, из Београда 160.
—— (брат колеге Владисављевића) 374, 479, 480.
Лазар, кнез 654.
Лазаревић 424, 506.
—— Лука, поп 354.
—— Јос. 341.
—— Мојсило 588, 605, 658.
—— Петар 157, 158, 161, 173, 175.
—— Стефан 634.
—— Урош 249, 251.
Лазе (село сокоске нахије) 642.
Лазић Григорије 224, 285, 488.
Лајпциг 101, 103, 110, 117, 127, 129, 171, 230, 234, 259, 266, 297, 306, 371, 561, 562, 618, 679, 710, 718, 723, 729—731, 736, 744.
Лалинци (село нахије сврљишке) 640.
Лалић (место) 3.
Ламбл Душан 512, 713.
Ланар, из Будима 230.
Ланге Јован Фридрих 730, 731.
Ландерер, штампар 236, 279.
Ласово (село црноречко) 639.
Латин-и 446, 452, 639.
Лачнојевићи (село нахије горњоибарске) 641.
Лебина (село нахије параћинске) 640.
Лебип, ефендија 151.
Левендра (острво) 692.
Левитски Иван 619, 623, 624.
Левхади 493.
Лежимир 750.
Лео и комп. 701.
Леонтунен П., директор штампарије 45.
Лепена (село на Тимоку) 640.
Лепетан (место у Боки Которској) 748.
Лепосавићи (село нахије горњоибарске) 641.
Лерх, гравер 669—673, 675, 714.
Лесковац 634.
—— (село црноречко) 639.
Лесковчани 648.
Лесаи Д. 334, 335.
Лешје (село нахије параћинске) 640.
Либек 186, 189.
Ливис, члан енглеског библиског друштва 720.
Ливно 510.
Лијешак (село нахије горњоибарске) 641.
Лика 309, 348.
Ликодра (село рађевско) 642.
Лим 108, 136, 137.
Линде 707. 708.
Липеновићи (село рађевско) 642.
Липиска в. Лајпциг.
Липљан 639.
Липовац (село нахије алексиначке) 634, 640.
Лисина (село нахије горњоибарске) 641.
Личина Спиридон 347.
Личинић 101.
Логош 226, 241, 249, 261, 269, 556, 557.
Лозница 157.
Лондон 112, 129, 508, 511, 632, 678, 679.
Лоњин (село нахије сокоске) 642.
Лотина Јаков 341.
Лотић, учитељ принца Бачоки 366.
Лотих, хофмајстер 366.
Лубардић 401, 410, 412, 414, 417.
Лубница (село црноречко) 639.
Лугош в. Логош.
Лука (село крајинско) 639.
Лужнички Вас. 347.

Лукава (село нахије бањске) 640.
Луква (село нахије гургусовачке) 640.
Лукова (село нахије сврлишке) 640.
Луково (село црноречко) 639.
Лумбардић в. Лубардић.
Лутер (Мартин) 181.
Лутић 374.
Лучина (село нахије ражањске) 641.
Лучић Матија 412, 439, 440, 610.
—— Филип 387, 610.
Лучно (село нахије новопазарске) 641.
Луштица (село) 444.

Љесковник (село нахије горњоибарске) 641.
Љубиправдић Милан 591, 592, 598, 600.
Љубљана 428.
Љубомирски, принц 430.
Љубостиња (манастир) 644, 647.
Љума 639.

Магарашевић Димитрије, парох из Ст. Кањиже 246, 249, 251, 269.
—— Ђорђе, професор из Новог Сада 14, 72, 73, 99, 195, 222, 225, 253, 313, 315, 319, 326, 366, 567, 576, 591, 593, 598, 606, 618, 622—629, 632, 633, 650, 655, 657, 726.
Мађари 204, 205, 209, 211, 495, 498.
Мађарска 116, 149, 158, 185, 190, 203, 220, 291, 362, 430, 464, 482, 570, 576.
Мажуранић (Иван) 429.
Мајкић Јован 341.
Мајевски 76.
Мајкић Сава, парох баборечки 341.
—— Теодор, парох 341.
Мајсторовић (поп из Карловаца?) 311, 362.
Макарије, архиепископ 492.
Мала Влашка 483, 486.
Малајница (село крајинско) 639.
Маленица 398.
Малетић (Ђорђе) 614.
Малешевић Глигорије 324.
Малесија (област) 639.
Мали Извор (село црноречко) 639.
Малић 495.
——, паша 639.
Маличани (село на десној страни Тимока) 640.
Манасија 644, 647.
Манастир 397.
Мандић, госпођа 663, 664.
Манђелос (место) 398.
Манојло, из Вршца 577.
—— I Комнен 634.
Мандук Крста 441.
Мара 599.
Марениг, штампар 502.
Мариновић Александар 386.
Марија 751.
—— Терезионел в. Суботица.
Мариновац (село на десној страни Тимока) 640.
Марјан, пандур 158.
Марјановић Лаз., из Земуна, његова преписка 89—92.
Маркић 140.
Марко 143, 579.
—— Абдула 556.
Марковић 207.
—— Јован 566, 575, 585, 599.
—— Лазар 341.
—— Милош 5.
Марсилиез в. Марсељ.
Марсељ 469, 483.
Марушићи (село кнежине горњоибарске) 641.
Марушка 151.
Марцикић Јован 372, 525, 749, 750.
Марцелат (село нахије сврлишке) 640.
Маскова (село старовлашко) 641.
Масник, парох 742.
Матић Петар 24, 25, 226, 325, 372, 598, 618, 625.
Матићи (село старовлашко) 642.

Матишоровић Јован 431, 433, 435, 436, 463.
Маћа (село кнежине ражањске) 641.
Маћаре (село кнежине ражањске) 641.
Маће (село старовлашко) 642.
Маћедонија 71, 116.
Маћејовски 682.
Махорчић, експедитор 475, 476.
Маца, госпођица 281.
Мац Г. 274.
Мачва 634.
Мачванин 634.
Мачвански, из Каменице 269.
Мацун 509.
Мачковац (село кнежине јошаничке) 641.
Мађарска в. Мађарска.
Машировић 615.
Меглицки, свештеник руски 432, 439, 682.
Медаковић Данило 478, 479, 486, 487, 503, 524.
Медаковић Михаил 340.
Медовци (село крајинско) 639.
Мекинаће (село кнежине горњоибарске) 641.
Мекша Ђорђе, из Трста 440.
Мелентије, архимандрит из Врањевшнице 98, 101, 107, 117, 120, 121, 131.
Мелодић 305.
Менчетић 233, 632.
Мершнер, књижар у Бечу 690.
Метерних 545.
Метовница (село црноречко) 639.
Методије, троношки 214, 216.
Методије, словенски апостол 710.
Метохија 639.
Мехадија 537, 564, 570, 724, 728.
Мијаљко 253, 254.
Миклушев Паво 5.
Миановић 707, 708.
Миатовић Никола 748.
Мијајловић 598.
Миклошић (Миклушић) Франц 470—472, 474, 478, 479, 485, 495, 501, 508, 519, 529, 711.
Милаковић Димитрије 197, 229, 298, 304, 358, 359, 362, 370, 372, 392, 395, 396, 408, 433, 444, 455. 467, 474, 476, 490, 498, 510, 514, 521, 523, 525, 632.
Миланђа (село старовлашко) 642.
Милано 434. 465, 487.
Миленковић Јован 99, 161.
Миленковић Стојан, из Жабара, његова преписка 556—557.
Милетић 298, 303, 305, 306, 310, 312, 313, 318, 319.
Милетић Лазар 554.
Милеусвић 328, 482, 484.
Милешево (манастир) 644.
Милија, старац 121.
Милинковић Софроније 312, 323.
Милица 352.
Милованов Лука 337, 476, 745.
Миловук Јосиф 27, 192; Миловук и Добровојевић 217, њихова преписка из Пеште 221—289; 317, 323, 368, 370, 371, 374, 381, 385, 393, 406. 578, 583, 585, 586, 594, 596, 597, 599—601, 624, 626, 628, 629, 631, 636, 652, 653; — Миловуково писмо Тирки 743; — писмо Ани Рачић 744, 745; — син Миловуков Милан 237, 265; кћи Даница 237.
Милоје, из Чумића 582, 585, 604.
Милосављевић Арон 249, 252, 270.
—— Јокса 154.
Милутиновић Ђорђе 230, 249, 255.
—— Симо 117, 154, 235—237, 254, 258, 259, 263, 264, 273—276, 284, 289, 325, 326, 329, 331, 373, 374, 375, 405, 411, 417, 425, 468, 638, 639, 663, 665, 666.
Милушинци (село нахије бањске) 640.
Милушић Ристо 271.

Миназ 92, 169.
Минерва 218.
Минчј(?) 491.
Минхен 648.
Миоковац 101.
Миоковићи (село кнежине горњоибарске) 641.
Миоковић (екселенција) 14, 99, 192, 310, 313, 318.
Миолићи (село кнежине горњоибарске) 641.
Мириднт-и (крај и племе) 639.
Мириловац (село нахије параћинске) 640.
Мирковић 272, 274, 280.
Мирово (село црноречко) 639.
Мислопоље (село кнежине горњоибарске) 641.
Митровица 397, 398, 530, 532, 533.
Мићић 131, 140.
Михаилова Обреннја 612.
Михаиловић, генерал 284.
Михајловић Евстатије Ј. 266, 288.
Михаиловић Јустин 271, 280, 285.
Михајловић Лазар 356.
—— Павле 315.
Михаиловић Сима 244.
Михајловић, синђел 615.
Михаиловић, списатељ 150.
Мичић Риста Петар 293.
Мишић Антоније 356.
Мишковић Павле 210, 239.
Младен 354.
Младеновић, учитељ 230, 285, 287, 467, 589.
Млетци в. Венеција.
Млисаев 446.
Мозгово (село нахије алексиначке) 640.
Мокрање (село крајинско) 639.
Молдава (Молдавија) 116, 291.
Молер Петар 723, 725.
Момировић 446.
Монтања Петар 481.
Морава 137, 634, 639, 647.
Морава Бинча 638.
Моравац, Моравци (манастир) 644, 647.
Мореја 72, 101.
Морејци 71.
Мортемар, херцог 149.
Моса (брод) 459.
Москаљи в. Руси.
Москва 459, 462, 466, 467, 469, 479, 488, 645, 669, 682, 695, 696, 704, 706, 735.
Мосна (село старовлашко) 641.
Мостар 183.
Мостарски Јован 23—25; — његова преписка из Пеште 181—205; 223, 227, 573, 580, 598; — жена му Евица 203.
—— Тимотије 183.
Мотриш (село крајинско) 639.
Мохол 201, 220, 226, 241, 245, 246, 249.
Мочиоци (село старовлашко) 641.
Мразовић Аврам 27, 72, 184, 191, 373, 565, 566.
Мркаљ Сава 312, 313, 332, 340.
Мрњавчевић Гојко 579.
Мужинци (село нахије бањске) 640.
Мулона, доктор 428.
Мура (село кнежине горњоибарске) 641.
Мурали, Турчин 378.
Муселимчанин Стеван 111, 112.
Мустај-паша 639,
Мусулин М. 324.
Мутница (село нахије параћинске) 640.
Муханов, у Варшави 703.
Мучибаба (село на десној страни Тимока) 640.
Мушицки Ђорђе 339, 341, 346, 693, 752.
Мушицки Лукијан (Барда) 23, 25, 73, 141, 192, 256, 299, 302, 304, 306, 308, 309, 319, 320, 327, 330, 331, 332, 333, 338, 342, 346, 349, 350, 380, 401, 424, 438, 650, 682, 752.
Мушкатировић Јован 299.

Наазар 639.
Надежин Никола 445, 692.
Надма(?) 4.
Нако, спахија 400, 403.
Нан Емануел 356.
Напион 373.
Наполеон 171, 581.
Напуљ 457.
Нашевци (село нахије сврличке) 640.
Неапалитани 492.
Неготин 108, 639.
Недељковић 197, 471, 582, 609.
Недокланси 232.
Немачка 182.
Немци (Немац) 75, 199, 204, 366, 488, 616.
Ненадовић, прота 117, 536.
Неофитовић 280.
Непот 497.
Нептун 492.
Нерић Јован 290.
Неродимље 620.
Неселроде, граф, њему Вуково писмо 558—559; — 561, 563.
Нестор, оберстер 313.
— 569.
Несторовић 185, 187, 188, 192, 198, 323, 573.
Неша, пачирски кнез 190.
Нешковић 240.
Н. и Н., господари 507.
Никитин Анд. Афанасијевић 86; његова преписка 554—555.
Никифор Јован, слушалац медицине 609.
Никола, отац 425, 450.
Никола I, руски цар (Њ. Ц. Величанство; господар росијски) 83, 105, 109, 149, 154, 171, 188, 230, 327, 558, 561, 569, 603, 632.
Николајевић Георгије, парох из Дубровника 400, 419, 426, 449, 482, 508, 511, 514.
—, из Париза 449.
— Никола 11, 15, 63, 67—70, 86, 99; — његово писмо митрополиту Стратимировићу 741.
Николић, адвокат 284, 356.
— б. народни асистент 211.
— Дим. 272.
— Јован 316.
—, из Сенте 205.
Никоља, манастир 98, 644, 647.
Ниш 137, 634.
Нови (место у Боки Которској) 423.
— Ан 640.
— Сад 1, 8, 44, 73, 96, 196, 206, 222, 227, 240, 241. 249, 264, 273, 295. 315, 346. 348, 354, 367, 368, 370, 385, 397—399, 404, 435, 440, 524, 571, 583, 609, 618—621, 623, 626, 627, 630, 631, 633, 637, 640, 642, 645, 650, 652, 654, 656—658, 660, 663, 664, 667, 668, 682, 693, 723, 735, 747.
Ново Брдо 634, 639.
Новосаткиње 196.
Новосађани 207.
Ново Село 640, 641.
Носела (село нахије горњонбарске) 641.
Ношница (село старовлашко) 642.

Његош в. Петровић Петар.

Обаде (село кнежине горњонбарске) 641.
Обрадовић Доситеј 251, 254, 281, 311, 314, 315, 319, 326, 328, 329, 335, 368.
— Симеон 324.
Обранов Никола 5.
Обреновић Елисавета 101.
— Јеврем (Господар Јеврем) 13, 99, 101, 107, 108. 110, 111, 117, 145, 152, 397, 541, 543—546, 549, 550, 569—571, 611, 630, 724, 728.
— Јован 98, 99—101, 107, 108, 110, 111, 117, 121; — Круна (његова жена) 98.
— Љубица 13, 15, 87, 101, 107, 108, 111; — њена преписка

536—553; 98, 254; — њени питомци 547 - 550.
— Марија 101.
— Милан (Милан-бег) 101. 103, 253, 539, 540.
— Милош (господар, Светли књаз) 11, 13, 15—17, 20, 22, 23, 63—69, 74, 80, 90, 98, 99, 100--104, 114, 116—119, 121—130, 132—134, 136—144, 146—153, 155—162, 164—179, 242, 244, 247, 248, 253, 254, 271, 275, 281, 336, 376, 377, 397, 403, 404, 406, 408, 420, 421, 430, 431, 448, 449, 455, 456, 465, 473, 479, 498, 536—538, 551—553, 556, 557, 562, 563, 569—571, 590, 592, 596, 604, 609, 630, 635, 643, 655, 656, 659, 660, 666, 677, 693, 695, 719, 724, 725, 733; — браћа господарева 67, 305; — кћи 725; — млади књажеви 538, 539, 541.
— Михаило (млади кнез) 56, 456, 455, 457, 459, 460, 464, 465, 479, 498, 501, 539, 540, 546, 612.
— Младен 70, 86, 101, 102, 354, 556.
— Перка 98, 101, 537.
— Савка 98, 142.
— Христифор, његова преписка 80—88; — 64.
Огњан 101.
Огњев Флор Ивановић 708, 711.
Огулин 346.
Одеса 387, 390, 412, 414, 432, 440, 458, 459, 462, 463, 466, 467, 469, 488, 521, 524, 533, 611, 612, 710.
Озал 309.
Ојковица (село старовлашко) 642.
Октингсхаузен 710.
Опаљеник (село старовлашко) 641.
Ора (село кнежине горњоибарске) 641.
Ораовац 748.
Орације в. Хорације.
Орешац (село на десној страни Тимока) 640.
— (село нахије бањске) 640.
Орлов, саветник из Петрограда 569.
Ормајер 648.
Оршава 485, 486, 489, 583.
Осек 316, 745.
Осијан 263, 264.
Оснић (село црноречко) 639.
Остојић Јован 341.
Остраће (село кнежине горњоибарске) 641.
Острво Велико (село крајинско) 639.
Остров Корбова (село нахије кладовске) 639.
— Шимијак (село нахије кладовске) 639.
Островгол (село нахије кладовске) 639.
Островица (село кнежине горњоибарске) 634, 641.
Острогон 291.
Остроило в. Поповић, колега Владисављевићев.
Остружница 247, 741.
Ото, доктор 710.
Отон I, грчки краљ 451.
Ошљане (село нахије гургусовачке) 640.

Павковић Илија 440, 446, 458, 535, 742; — Павковићка 440.
— Л., из Беча, његово писмо 535.
Павле, апостол 14.
— (фурман у Трсту) 441.
Павлица (село кнежине горњоибарске) 641.
Павловић Константин 28, 272, 273, 275, 276, 278, 281, 282, 399, 403, 416, 454, 751.
—, јурат 243.
Падова 337.
Пазар 639.
Паић Мих., трговац 323, 324.
Паја, професор 210.
Пајсије, владика 492.

Пакси (м.) 493.
Палацки 431, 432, 670, 676.
Палашов Анђелко 264, 273.
Паликрушка, молер 460.
Паликућа Кузман 340.
Палковић, проф. словач. литерат. у Пожуну 192.
Палфи, гроф 603.
Панајоти Јован, из Боке 489, 490.
Пантелин 677.
Пантелић 668.
Пантић Тома 198.
Панчево 75, 99, 100, 153, 240, 297, 537, 557.
Пањево (село) 99.
Пањова 583.
Папрад 640.
Пашхази Ефасиније 599.
Параћин 137.
Пардик (село кнежине ражањске) 641.
Париз 137, 353, 449.
Пасковац (село рађевско) 642.
Патачић, граф 309.
Патрикус Јован, из Беча 718, 719.
Пачир 196, 202—204.
Паштрмац Сима (Амица, рођак) 13, 15, 69, 98, 107, 109, 110, 112, 113, 115, 117, 120, 121, 127, 135, 139, 140, 145, 161, 162, 163, 168, 179, 721.
Пачић Јован 234, 243, 246, 652.
Пејић Ар. 615.
Пејичић Констан. 254, 272.
Пејачевић (Франциск Скавер) 634.
Пејовић Нестор 324.
Пера 464.
Перазић Димитрије, из Задра, његово писмо 180.
Перишић, учитељ из Винче 571.
Перојац 450.
Перуничић 132, 139, 140.
Перупски Виљем 451.
Петер, професор 482.
Петковица (ман.) 647.
Петрановић Бог. 380, 495, 503, 505, 519.
Петрац 642.
Петриња 304, 316, 327.
Петрич 634.
Петриша (село нахије гургусовачке) 640.
Петровић, касеперцептор 195.
— 182, 183, 195.
— Аврам 111, 117, 720.
— Атанасије, у Земуну, пиљар 316, 336, 337.
— (Ђуро Савов) 403.
— Петар Његош 522, 663, 664, 712.
—, цензор 318, 573.
Петроград 80, 81, 83, 106, 118, 129, 137, 149, 157, 234, 266, 275, 277, 387, 466, 502, 503, 525, 560, 561, 569, 574, 579, 583, 585, 587, 618, 619, 626, 657, 669, 678, 679, 701, 705, 710—712, 714, 715, 735.
Петронијевић Аврам 110, 162.
Петрус, место 634.
Пећ 639.
Пећи (село сокоске нахије) 642.
Печуј 352.
Пешика 499.
Пешта 22, 24—27, 78, 79, 97, 102, 124, 126, 127, 140, 179, 181, 184, 186—188, 217, 221—223, 225, 226, 228—236, 238, 239, 240, 243—249, 252—259, 262—267, 272, 274, 276, 277, 279, 281, 283—286, 291, 323, 355, 366, 368, 369, 371, 374—377, 379, 381, 385, 393, 394, 396, 399, 401, 406, 446, 448, 459, 464, 467, 573, 586, 588, 589, 592, 594, 596, 597, 599, 600, 606, 621, 622, 628, 629, 631, 638, 643, 645, 648, 649, 652, 656, 693, 743.
Петрово Село 241.
Пјемонтез 491.
Пивница 1, 2, 3, 5, 6, 7, 652.
Пивничани 5, 8.
Пинда Сергиус 234.

Пиндар 23.
Пиран 492, 494.
Пирођанин 648.
Пискање (село кнежине јошаничке) 641.
Питер в. Петроград.
Плавна, место 3.
—— (село крајинско) 639.
Плана (село кнежине јошаничке) 641.
—— (село нахије параћинске) 640.
Планиница (село црноречко) 639, 641, 642.
Плашки 299, 316, 330.
Плијесково (село сокоске нахије) 642.
Плочник (село кнежине ражањске) 641.
Плужина (село нахије сврлишке) 640.
Погодин Мих. Петровић 432, 682, 684, 703—705.
Подвршка (село нахије кладовске) 639.
Подгор 639.
Подгорац (село нахије ражањске) 641.
—— (село црноречко) 639.
Подгорица 6.
Подманицки, барон 235.
Подримље 638, 639.
Пожарац 506, 510, 511.
Пожаревац 125, 133—135, 142, 144, 170, 179, 249, 273, 274, 540, 591.
Пожун 336.
Појате (село кнежине ражањске) 641.
Покровеник (село кнежине јошаничке) 641.
Ползовић 23, 650.
Полог-Метохија 639.
Пољаци (Пољак) 147—149, 704.
Пољска 151.
Понор (село на десној страни Тимока) 640.
Попе (село кнежине јошаничке) 641.
Попина (село кнежине јошаничке) 641.
Попова Ријека (село кнежине јошаничке) 641.
Поповац (село нахије параћинске) 640.
Поповић (колега Владисављевићев) 231, 249, 359, 360, 366, 368, 370, 372, 380, 381.
—— Арон 271, 272, 280.
—— Арсеније 453.
—— Василије, из Чачка, Крагујевца и Београда, његова преписка 99—179; 718, 721; — син му Милан 147; — син Стеван 147, 533.
—— Вукола, поп 412, 414, 417, 446, 463, 476, 480, 483, 504, 511, 515, 516, 533.
—— Гаврило 272, 347.
—— Димитрије 356.
—— Драго 525, 751.
—— Ђорђе 304, 305, 340, 356.
—— Евгеније 505.
—— Ефтимије 632.
Поповићи, браћа, из Трста 386.
Поповић, из Винковаца 269.
—— из Лугоша 269.
—— Јевта 255, 305, 306, 307, 313.
—— Јован 125, 126, 249, 251, 261, 272, 582.
—— Јован Ст. 249. 261, 272, 280, 578, 582, 583, 586, 589, 592, 593, 594, 600, 728.
—— Јосиф 324.
—— Марија 286, 399.
—— Максим 324.
—— Петар 611.
—— Спира (Шпира) 413, 454, 460, 467, 533, 751.
Поповица (село крајинско) 639.
Попово Поље (село кнежине горњоибарске) 641.
Поповски 655, 658, 659.
Пореч 647.
Поречка Ријека 647.
Порта в. Турска.
Поружница (село нахије бањске) 640.

Послон (село кнежине ражањске) 641.
Постање (село у соколској нахији) 642.
Потисје 1.
Поткањ (село на десној страни Тимока) 640.
Похлутка, професор 451, 465.
Поцесје (село кнежине горњоибарске) 641.
Праг 266, 431, 432, 491, 493, 494, 618, 664—671, 673, 674, 677, 678, 680—684, 686—688, 690, 691, 693—697, 699, 700, 702, 703, 705—707, 710, 712, 713, 715—717.
Прапнић Павле 441—443, 470, 478, 498.
Прајска 129.
Праово (село крајинско) 639.
Праскоч (село кнежине ражањске) 641.
Предић Димитрије 324.
Предовић 564.
Предоле (село кнежине јошаничке) 641.
Прејс 691.
Преконога (село нахије сврличке) 640.
Прекорупље 639.
Прекл, управник политехничког института у Бечу 182.
Преображење (манастир) 647.
Прерадовић Стефан 127.
Пресјека (село старовлашко) 642.
Пресл, писац зоологије 676.
Претнер 402.
Претрковац (село кнежине ражањске) 641.
Прибој (село кнежине јошаничке) 641.
Привнац в. Кроненберг и Привнац.
Придворица (село старовлашко) 146.
Призрен 587, 639.
Прилеп 71, 72.
Прилике (село старовлашко) 641.
Принчево Брдо (село старовлашко) 641.
Приор Георг 161.
Присојник (село кнежине горњоибарске) 641.
Прица Ем. 347.
Причевци 640.
Приштина 136, 137, 639.
Приштинац 648.
Прлит (село црноречко) 640.
Прњавор (село кнежине ражањске) 641.
Прокупље 634.
Протић Анта, из Смедерева 126, 249.
— Бока 178.
Пруговац (село нахије алексиначке) 640.
Птоломеј 633.
Пупавље (село кнежине јошаничке) 641.
Пуркиње Јован, из Бреславе 690, 691.
Пустеник, трговац 1.
Пустиња (манастир) 644, 647.
Пустекрављe (село нахије сврлишке) 640.
Путник, владика 209, 332, 333, 663.
Пухмајер (Антон Јаросл.) 589, 674.
Пуцић Медо 701.

Раваница (манастир) 634, 644, 647.
Ravennass (Равенски географ) 633.
Равна (село на десној страни Тимока) 640.
Равна Гора (село старовлашко) 641.
Равни (село нахије јошаничке) 641.
Равникар 622.
Равниште (село кнежине горњоиберске) 641.
Рагуза в. Дубровник.
Радаковић Василије (Базил) 298, 316, 317, 322, 324, 334.
Радаковићи (село кнежине горњоибарске) 641.
Радаљ (село рађевско) 642.
Радаљево (село старовлашко) 641.

Радецки, ђенерал 487.
Радешић (село кнежине горњоибарске) 641.
Радивојевић 569, 728.
Радичевић Теод. 175, 179, 230.
Радичевци (село нахије гургусовачке) 640.
Радишић, мајор 282, 511, 517.
Радовановић Милутин 343.
Радовашница (манастир) 644, 647.
Радојевина (село кнежевине горњоибарске) 641.
Радојевић Милоје (комисионар) 577, 578, 582, 585, 604.
Радомир, чико 148, 163, 174, 175.
Радомировић Радомир 163.
Радомировци (село нахије сврличке) 640.
Радоничић Марко 419.
Радонић Михаило 358, 360, 361, 370, 372, 381, 416, 417.
Радоњић Теодор 750.
Радосављевић 200, 201, 204.
— Георгије 5.
— Коста 387.
Радошевац (село нахије ражањске) 641.
Радујевац (село крајинско) 639.
Рађевина 137, 646.
Ражањ 634, 643, 648.
Развала Никола 200, 201.
Раиновац 647.
Рајачић, владика 188, 289, 331, 388.
Рајац (село крајинско) 639.
Рајевски Михаило Фјодоровић 352, 470—472, 478, 479, 515, 516, 519, 705, 706, 708, 710, 711, 713, 714.
Рајић Јован 84, 192, 310, 581, 621, 634, 647.
Рајковић и Косић 631.
Рајовић Цветко 162, 163, 178, 385, 397, 502, 514.
Ракић Јован 23, 24, 26, 27, 182—185, 187, 191, 192, 223—225.
Раковац (село кнежине јошаничке) 399, 641.
Раковица (манастир) 158, 647.
Раљ А., трговац у Бечу 479.
Рамбер, доктор 668.
Рамнаја (село рађевско) 642.
Ранке Леополд 16, 269, 282, 613.
Ранковић Максим 63, 65, 67, 70, 111, 275, 604.
Рапешић Емилије 505.
Рас (село старовлашко) 642.
Раск Р., његова преписка 734—735.
Ратислав, бан 634.
Ратаре (село нахије алексиначке) 640, 642.
Рача (манастир) 647.
Рашковић Панајот 66.
Рвати (село кнежине горњоибарске) 641.
— в. Хрвати.
Рватска в. Хрватска.
Ротина (село црноречко) 640.
Рошце (село на десној страни Тимока) 640.
Река (село нахије кладовске) 639.
Рекаш (место) 568, 571, 573, 575.
Реоч (село кнежине горњоибарске) 641.
Репушница (село нахије гургусовачке) 640.
Ресавац 98, 99, 117.
Ресник (село нахије бањске) 640,
Речица (село кнежине горњоибарске) 641.
— (село нахије кладовске) 639.
Речка (село крајинско) 639.
Рзав 647.
Рибник 309, 310.
Рибацки Деметер 315, 403.
Ријека 296, 298, 379, 395, 408, 412.
Рикман Б. 16.
Рим 7, 430, 457, 459, 576.
Рисан 401, 505, 510, 514, 748.
Ристић Петар, из Тителa и Карловца, његова преписка 206—213.
Ристо, питомац Љубице Обреновић 544—546, 551, 552.
Ритер, лексикограф 695.
Ровине (село старовлашко) 641.

Рогљево (село крајинско) 639.
Родеље (село кнежине горњоибарске) 641.
Родонголбац 208.
Родофиникин, руски конзул у Београду 168.
Рожане 638.
Рожац (село кнежине јошаничке) 641.
Розмировић Анд. 226, 331.
Розоклија Панта в. Аџи-Стопло.
Ровчићи (село кнежине горњоибарске) 641.
Роксандић Симеон 324.
Роман Паша 638.
Романи 361, 362.
Романо, капетан 459.
Романчић, скупљач песама 74.
Рошци 641.
Рошчићи (село старовлашко) 641.
Ртково (село нахије кладовске) 639.
Руда Гора (село старовлашко) 642.
Рудница (село кнежине горњоибарске) 641.
Рудњак (село кнежине јошаничке) 641.
Ружић, из Будима 398.
Руишко (село нахије алексиначке) 640.
Рујевица (село нахије бањске) 640.
Рукавина, преводилац Коцебуа 452, 453.
Рума 142, 397.
Румјанцев, граф, његова преписка 560—563.
Румфорд, проналазач једне снажне чорбе 186.
Руси 86, 148, 149, 185, 327, 367, 450, 451, 605, 610, 611, 692.
Русија 80, 149, 168, 291, 354, 366, 418, 489, 498, 558, 559, 566, 574, 577, 582, 586, 615, 625, 734.
Русмировић в. Розмировић.
Рутевац (село нахије алексиначке) 640.
Рушнов 446.
Ршава в. Оршава.

Сава, друг Л. Теодоровића 17.
Сава (река) 137, 153, 194.
Савертал, музичар 615.
Савинац (манастир) 644, 648.
Савић Јефта 354.
— Стефан 242.
Сађи 328.
Сакар (село рађевско) 642.
Саксонија 199.
Салачко (село нахије гургусовачке) 640.
Самариновац (село крајинско) 639.
Сандић 55, 56.
Сарајлија 374, 666.
Сарди 495.
Сартори 32.
Саса, генерал 304.
Сат 107.
Сатужупунулуј (село нахије кладовске) 639.
Саћевац (село старовлашко) 641.
Сашалски 151, 154.
Свеславија 255.
Света Гора 71, 705.
— Петка 581.
Свети Ђорђе 581.
— Мавро 492, 493.
— Никола 6, 581, 644.
— Роман (манастир) 641.
— Сава 6, 680.
Светић Милош (Јован Хаџић), његова преписка 22—27; — 171, 192, 235, 251, 253, 282, 397, 424, 432, 468, 606, 614, 633, 684.
Сврлиг-бања (село нахије сврлишке) 640.
Север, научник 16.
Севиски 664.
Сегедин 222, 225, 227, 241, 242, 271, 295, 502.
Сегер 189.
Секач 211, 212, 282.
Секулић Ђорђе 356.
Сељан 450.

Семетеш (село кнежине горњоибарске) 641.
Сента 205, 246, 249.
Сент Андреја 223, 224, 241.
Сентол 197.
Сењ 319, 365, 482.
Сеоце (село кнежине јошаничке) 641.
Серачија (манастир) 644, 648.
Серес 20.
Сесавци (село нахије бањске) 640.
Сечањицки 742.
Сибин 568.
Сивчина (село старовлашко) 641.
Сикирица (село нахије параћинске) 640.
Сиколе (село крајинско) 639.
Сима 26, 98, 101, 110, 111.
—, црквењак 404.
Симић Алекса (безерђанбаша) 76, 91, 114, 121, 122, 125, 133, 142, 180, 276, 288.
— Стојан 163, 164, 177.
Симић Тома 180.
Симичиште (село кнежине горњоибарске) 641.
Симоновић Атанасије 277, 574.
Симоновић Платон 459, 462, 463, 466, 467, 469, 479, 488, 524, 579, 582, 585, 586, 610, 611.
— Раде 612.
Сингетал 174.
Сина, у Бечу 479.
Сип (село нахије кладовске) 639.
Сиринић 639.
Ситница 432.
Сицилија 480.
Сишер Михаел 195.
Сјенокос (село старовлашко) 642.
Скадар 126, 184, 638, 639.
Скорица (село кнежине ражањске) 641.
Скрадин 231.
Скробница (село нахије бањске) 640.
Скугоровина (село кнежине горњоибарске) 641.
Славнић Јован 308, 323, 336, 347.
Славјани в. Словени.
Славонија 679.
Славонци 316.
Сланци (манастир) 647.
Слапаил (манастир) 644, 648.
Слатина (село крајинско) 639.
— (село кнежине горњоибарске) 641.
— (село црноречко) 640.
Сливовик (село нахије сврлишке) 640.
Словени 223, 398, 401, 446, 529, 554, 632, 648, 652, 657.
Словенци 501, 529.
Смедерево 125, 126, 249, 271.
Смилевац (село кнежине ражањске) 641.
Соколовица (село на десној страни Тимока) 640.
Солар Ђ. К. 5; — његови синовци Вук, Јован и Милош 5.
Соларић Павле 310, 311, 314, 373, 524.
Солун 20, 581.
Сомбор 8, 27, 204, 223, 224, 227, 232, 242, 243, 245, 290, 310, 315.
Сомер 522.
Сопоћани (манастир) 644.
Сотир, из Земуна 537.
Софија (варош у Бугарској) 634.
Софроније (испосник) 154.
Сочаница (село кнежине горњоибарске) 641.
Спасић Атан. 316.
Спирта Петар, 10.
Сплет 452, 508, 511.
Срби, -ин, -јанац 1, 19, 21, 26, 69, 181, 189, 190, 197, 203, 204, 207, 209, 219, 230, 256, 264, 271, 275, 295, 597, 302, 305, 315, 316, 333, 362, 366, 371, 373, 374, 385, 387, 419, 420, 423, 428, 434, 435, 441, 455, 458, 460, 462, 489, 494, 501, 504, 512, 522, 537, 573, 580, 581, 586, 589, 607, 611, 613, 615, 648, 679.
Србија 11, 14, 16, 19, 55, 70, 74, 76, 80, 84, 86—88, 97, 99, 108,

123, 124, 127, 137, 168, 177, 178, 189, 201, 202, 207, 214, 220, 234, 244, 247, 249, 255, 257, 258, 260, 275—277, 278, 283, 368, 380, 381, 397, 400, 408, 411, 420, 421, 424, 433, 435, 439, 460, 461, 464, 465, 483, 505, 513, 514, 533, 537, 546, 551, 567, 570—572, 589, 590, 592—594, 604, 605, 620, 621, 630, 633—636, 638, 643, 646, 648, 658—660, 664, 668, 679, 710, 725, 727, 729, 730, 733, 741, 744.

Срби мађарски 387.

Србовлаш (село крајинско) 639.

Срезњевски Измаил Ивановић 701, 708, 713.

Срем 129, 142, 291, 331, 396—398, 402, 490, 532, 576, 749.

Сремци 315.

Сретеновић Јово, пандур 153.

Сретење (ман.) 644, 647.

Сриство 26, 220, 265, 398.

Ставе (село рађевско) 642.

Ставропољ (Русија) 118.

Стакуловићи (село кнежине горњоибарске) 641.

Сталаћ (село кнежине ражањске) 641.

Стаматовић Павле 256.

Стамбул в. Цариград.

Станисављевић 325.

Станисловић 575.

Станиша, поп у Чачку 98.

Станић Никола

Станков Мијат 5.

Станковић архимандрит, доцније владика 188, 246, 398, 399.

— Никола, кнез 557.

Станци (село нахије бањске) 640.

Стапар 3.

Стара Кањижа 246.

Стара Србија 644.

Стари Бечеј 241, 280.

Старчевић, из Трста 407, 529.

Стева, из Карловаца 333.

Стевановић Софроније 575.

Стејић Јован, доктор 132—134, 175, 178, 226, 257, 327, 368, 374, 387, 397, 416, 448, 575, 579, 582, 585, 588, 592—595, 608, 659.

Стелова (манастир) 644, 648.

Степанац Јован 261, 269.

Степанчевић Гавра, трговац 249, 251.

Стефан, из Трста 585.

Стефановић Ј. 191.

Стефан, Праведни 333.

Стеван Првовенчани 698.

Стефановић Димитрије 240, 242.

Стефановић Ј. 191.

Стоило в. Аџи-Стоило.

Стојановић Никола, књижар 27, 377, 378, 432.

— Георг. 341.

— Исидор, професор 244, 268, 272, 274, 275, 278, 280.

Стојишић 251, 598.

Стојко, из Земуна 92.

Стојковић Андрија, из Трста 386, 390, 392, 404, 411, 419, 425, 440, 444, 457, 502, 504, 514, 515, 577, 581, 586, 587.

Столак — Столац (место) 634.

Стратимировић, митрополит 519, 677, 741.

— Радивоје 517.

Стргачина (село старовлашко) 641.

Студеница 644, 660, 662, 663, 665.

— (река) 662.

Суботинци (село нахије алексиначке) 640.

Суботић Д-р Јован 534.

— Васа 230, 232.

Суботица 204, 249, 252, 503, 575.

Суводол (манастир) 638.

Судимља (село кнеж. горњоибарске) 641.

Сумраковац (село црноречко) 639.

Сухаја (село крајинске нахије) 639.

Сухвен или Сухвер 325, 326, 329.
Сцила 213.

Табановац (село крајинско) 639.
Талијани (Талијан) 414, 425, 460, 488.
Талфи (Талви) 238, 585, 587, 588, 589.
Тамерлан 207.
Тамишград 566, 568.
Тановић Филип, парох маински 512, 515, 516.
Татишчев 561.
Таухниц, штампар у Лајпцигу 678, 679.
Тврђен (село кнеж. горњоибарске) 641.
Текелија С. 283, 398.
Текија 639.
— (село параћинске нахије) 640.
Темишвар 224, 226, 240, 249, 284, 356, 530, 531, 538, 554—557, 564, 565, 569, 570, 572, 574, 575, 578, 579, 582, 584, 586, 587, 589—593, 595, 596, 599—602, 604, 614—617, 633, 635, 663.
Темнич (село крајинско) 639.
Теодоровић 570, 571.
— Борђе Д. 449, 533.
— Бура 516.
— Илија 5.
— Јован Д. 750.
— Никола 324.
— Софија в. Тодоровић Софија.
— Стефан в. Тодоровић Стеван.
— и Штетнер (трговина) 448.
Теодосијевић 693.
Теокрит или Теоктист 325, 326, 329.
Теотокије, митрополит 86.
Теофан, јеромонах 705.
Тепелен (град) 639.
Теплиц (место) 693.
Терг (манастир) 644, 648.
Терговиште (место) 568.
Терђестум, у Трсту 500.
Терезионел в. Veinga.
Тесалија 126.
Теслић Мих., парох 341.
Тетур (место) 634, 635.
Тигањи (село старовлашко) 642.
Тијоне (село кнеж. гор. ибарске) 641.
Тима, из Вршца 725.
Тимовски, у Петрограду 83, 87.
Тимок 634.
Тимотије, из Пачира 196.
Тирка Тодор 86, 110, 223, 225, 284, 303, 387, 417, 419—421, 430, 431, 433, 435, 437, 438, 490, 497, 503, 519, 541—545, 575, 673, 742, 743; — син Тиркин 542.
Тирол Димитрије 231, 236, 238, 246, 349, 253, 255, 381, 397, 487; — његова преписка из Темишвара 564—617; 751; — жена Тиролова 574, 579, 585, 614, 615; — пуница његова 584; — синовац његов 616; — таст његов 564; — побратим његов 567; — шогорица Ленка 616.
— Петар 356.
Титов (име) 403.
Тител 207, 249.
Товањ (село рађевско) 642.
Тодор, у Трсту 370.
Тодоровић Васа 448.
— Драго 358, 360, 380, 381, 414.
— Лазар 15, 63, 67, 68, 70, 86.
— Петар 386.
— Софија 359, 368, 473.
— Стеван 1—8 (преписка) 245, 246, 652; — његов старац 4; — његов ујак 4.
Токајлић Јован, из Баје, његова преписка 217—220; 243, 244, 249, 250; — син му Јован 219, 220.
Тома, из Вршца 725.
Томазео Никола 452, 461—463, 466, 482, 483.
Томановић Никола 376, 748.
Томић 411.
— Обрад в. Илић Тадија.

Томовић Илија 389.
Топаловић 12, 105.
Топлица (река) 634, 644.
Топола 639.
Топтан, бег 638.
Топчидер 157—159, 165—167, 174—176, 179.
Тоска (Арнаути) 638.
Тот Франц 743.
Тратнер Јован 277, 278.
Трговиште (село гургусовачке нахије) 640.
—— (село нах. бањске) 640.
Трешница (село рађевско) 642.
Треста (манастир) 644, 648.
Тријешњица Доња (село нах. соколске) 642.
Трикосе (село кнеж. горњоибарске) 641.
Трифић Гаврил 324.
Трифуновић Вуле, болтација из Крагујевца 115, 129.
—— Стефан 5.
Тркуља, архимандрит 23, 192, 319, 320, 389, 390, 419, 425, 426, 449.
Трнава (манастир) 647.
Трновац (село црноречко) 640.
—— (село на Тимоку) 640.
Трњана (село крајинско) 639.
Тројица (манастир) 644, 647.
Троноша (манастир) 644, 647.
Трст 72, 131, 237, 240, 249, 306, 307, 310, 316, 319, 320, 322, 337, 348, 349, 359, 360, 364, 365, 367, 370, 372, 374—382, 385—388, 390, 392—402, 404, 407—409, 411, 413, 414, 416—419, 422—424, 426, 428, 429, 431—434, 436, 438, 439, 441—443, 445—448, 450—455, 457, 458, 460—462, 464—466, 469—471, 473, 475, 477, 478, 480, 481, 483—487, 489—497, 499, 502, 504—506, 509, 511—517, 519—523, 525—528, 530—533, 546, 611, 632, 744, 747, 749—751.
Трстанци (Трстанац) в. Тршћанин.
Трстеник 634.
Трће (село старовлашко) 641.
Трубарево (село нахије бањске) 640.
Тршић 98, 108, 157, 215.
Тршћанин 306, 377, 383, 678, 744.
Тукелија Сава в. Текелија Сава.
Туман (манастир) 644, 647.
Тумара 195, 236.
Тургењев А. И. 83.
Турска 159, 185, 200, 202, 567, 581, 637.
Турска Канижа 249 в. Канижа.
Турци (Турчин) 19, 71, 74, 84, 118, 152, 173, 185, 198, 204, 325, 378, 408.
Турчин в. Јаковчић.
Тупаковић 545; — његов син 545.
Тушимља (село кнеж. горњоибарске) 641.

Ћелије (манастир) 647.
Ћеловић Марко 467, 468, 478.
—— Петар 476.
Ћипровчани 648.
Ћирковић Димитрије 473, 750, 751; — Стева 443; — њи, браћа 386.
Ћићевац (село кнеж. ражањске) 641.
Ћићево (село нахије алексиначке) 640.
Ћуприја 232, 634.

Угарска (Унгарија) 328, 418, 495, 603, 679.
Ужаревић, из Загреба 258, 452.
Ужице 173.
Узавница (село сокоске нахије) 642.
Уленовци (село црноречко) 639.
Улије (село кнеж. горњоибарске) 641.
Уровица (село крајинско) 639.
Урошевић Сима 102, 113.
Усиље (село старовлашко) 642.

Фанта, лекар у Прагу 712.

Фатер, професор 707, 708, 732, 734.
Фердинанд I (нем. цар) 737.
Фијума в. Река (Ријека).
Филаделфија 360.
Филип, из Одесе 440.
——, свештеник 19, 66, 513.
—— Маћедонски 218.
Филиповић, архимандрит 77, 611.
Финска 734.
Фоит, генерал 162.
Фолке Фридрих, књижар бечки 32, 233, 251, 266, 273, 274, 281, 282, 286, 365, 403, 408, 409, 412, 425, 441, 442, 460, 478, 484, 498, 501, 503, 609, 610.
Форан, спахилук 189.
Франовић Н. 505.
Франц I, аустр. цар 328.
Францев В. 563.
Француз-и 149, 309, 450.
Фрушић Димитрије 179, 296, 349, 350, 351, 358—362, 365, 366, 368—370, 372—374, 376, 378, 380—383, 385, 386, 388, 391, 392, 394, 395, 400, 402, 403, 405, 406, 411—413, 415, 422—425, 428, 429, 464; — жена му 428; — синови: Душан 428, Чедомил 369, 404, 405; — кћи му Милица 428, 750; — фамилија 429.
Фрушка Гора 397.
Фестетић 235.
Фурлани (Фриулани?) 491.

Хавана 511.
Хадија Константин, Пивар, из Земуна, његова преписка 63—70.
Хазе, штампар 672, 673, 677, 696.
Хајкул, удовица 331, 332.
Халбаор, шпедитер 288.
Хале 707, 732, 736.
Хамер 645.
Хамуљак М. 227, 229, 273, 281, 282, 395, 396, 399, 400, 621, 625, 628, 636.
Хандио Фердинанд 739.
Ханка Вељеслав, из Прага, његова преписка 707—717; — 609, 670, 671, 675, 676.
Харибда 213.
Хариш Г. 645, 649.
Харингер Јозеп, кочијаш 232, 234.
Хартлебен 284.
Хаџић(?); из Земуна 227, 235.
——, владика 209.
—— Јован в. Светић Милош.
Херкел 230, 233.
Хертл в. Брајткопф.
Херцеговац 374, 666.
Херцеговина 117, 190, 435, 524.
Хиландар, манастир 659.
Хипоинг, пастор 734.
Хиршфелд Емил 288, 289.
Холенбрант, мађарски писац 572.
Хопово (манастир) 353.
Хорације 23, 333.
Хотоси, фактор 328.
Хрвати 316, 488, 498, 499, 641.
Хрватска 398, 409, 435, 464, 490.
Хрисант, митрополит 493.
Христомана 66.
Христо, питомац кнег. Љубице 547, 549, 550.
Хроматка, професор 744.

Цариград 7, 17, 71, 152, 275, 534, 634, 710, 721.
Цветић 185.
Цветовић Крста 386, 413, 415, 422, 431, 433, 439, 441, 449, 489, 490; — жена му: Мимина(?) 422; — кћи му: Аделаида 489, 490.
Цвијетовић Велимир 750.
—— Јован 750, 751.
Цеље (манастир) 644, 647.
Цеповић, из Варшаве 583.
Цериго (острво) 493.
Церје Горње (село нах. новопазарске) 641.
—— Доње (село нах. новопазарске) 641.
Церова (село кнеж. ражањске) 641.

Церовица (село нахије бањске) 640.
Церово (село старовлашко) 641.
Цетина, река 325.
Цетиње 393, 395, 399, 501, 522.
Циалик П. Г. 48, 50.
Циглер, професор у Кенигрецу 744.
Цинцарин,-и 142, 195, 441, 504, 509, 678.
Цирногорчевић Јован, поморски капетан 748.
Црвак (село нах. новопазарске) 641.
Црвење (село на Тимоку) 640.
Црна Бара (село нах. алексиначке) 640.
—— Глава (село нах. новопазарске) 641.
—— Гора 19, 101, 117, 237, 254, 264, 316, 374, 375, 381, 393, 406, 408, 410, 412, 422, 424, 433, 435, 442, 446, 451, 455, 458, 460, 463, 464, 465, 474, 476, 484, 504, 508, 525, 546, 636, 663, 664, 692.
—— Река 137.
—— Ријека (село старовлашко) 642, 646, 647.
Црнатово (село кнеж. горњоибарске) 641.
Црногорци (Црногорац) 486, 666.
Црнојевица (село нахије сврлишке) 640.
Црнокалац (село нахије алексиначке) 640.
Црњево (село старовлашко) 641.
Црнуће (село) 70, 81, 121.
Цукић Петар 151, 557.
Цуковић Андрија 9.
—— Јован, из Београда, његово писмо 9.
Цуљине (село рађевско) 642.

Чаново (село крајинско) 639.
Чепе (село кнеж. горњоибарске) 641.
Чивџибара (село нахије бањске) 640.
Чиџерац (село кладовске нахије) 639.

Чајетина (село кнеж. горњоибарске) 641.
Чачак 98, 101, 108, 125, 131, 138, 139, 143, 149, 174.
Чевкин 691, 692.
Челаковски 670, 676, 708.
Чемоглу Христо Д. 711.
Чепово (село старовлашко) 640.
Чепури (село нахије параћинске) 640.
Чеси 493, 689.
Чечина (село старовлашко) 641.
Чешка 744, 275.
Чивути (Чивутин) 14, 82, 576.
Чимадори Францешко 429, 430, 431, 433, 435, 438, 460.
Читлук (село нахије бањске) 640.
—— (село рађевско) 642.
Чичавица (планина) 639.
Чичагов, адмирал 85.
Чокешина (манастир) 644, 647.
Чокрљан Ђорђе 274, 564, 580, 583, 584, 599.
Чопадије (село кнеж. горњоибарске) 641.
Чотрић Ђока 459, 460, 480, 484, 511.
Чубра в. Милутиновић Сима.
Чумићи, село 604.
Чурлић, професор 449.
Чучковић Мих. Т., парох рујевачки 341.

Шабац 14, 148, 571, 606, 630, 648, 724.
Шабац (село нах. параћинске) 640.
Шаги 228.
Шалбахер, из Беча 626.
Шалудовац (село нах. параћинске) 640.
Шаља (место) 639.
Шандор 287.
Шарбановци (село бањске нахије) 640.
—— (село црноречко) 639.

Шареник (село старовлашко) 641.
Шаркамен (село крајинско) 639.
Шарковић Јова 570.
Шарпељ (село кнеж. горњоибарске) 641.
Шар Планина 108.
Шаумбург, у Бечу 618, 645.
Шафарик Јанко Драгутин 686.
—— Јован 687.
—— Јосиф Павле 8, 227, 241, 249, 251, 259, 264, 266, 270, 310, 318, 361, 371, 501, 611, 617; — његова преписка из Новог Сада и Прага 618—706; 708—710, 714, 716, 719; — његово писмо Ђ. Мушицком 752; — његови синови Бохуслав 683 и Младен 650; — његов нећак 681—685, 687; — породица 683.
Швајцарска 421.
Шваххофер, у Трсту 460.
Шево Доњи (село кнеж. горњоибарске) 641.
Шедиус 188, 189.
Шекспир (Виљем) 581.
Шербан, син 581, 585; — млади 576.
Шероглић Павле 197.
Шибеник 389, 395, 414—416, 449, 463, 466, 467.
Шид 750.
Шикир Игнац, патер 35, 37, 40, 41, 47, 48, 58, 60, 181, 188.
Шиклуш, место 236, 241, 246.
Шигић Сава 340, 342, 346.
Шимијак (село кладовске нахије) 639.
Шипари (село сокоске нахије) 642.
Шипачно (село кнеж. горњоибарске) 641.
Шићар Сима 27, 115. 198, 223, 224, 226, 282, 398(?), 403, 587, 599, 601, 629.
Шишатовац 181, 330, 332, 333, 397, 398, 650.
Шишков А. С. 371, 566, 569, 573, 577, 586, 587.
Шишманоглу 564.
Шкодра, паша 101.
Шкорић Вас 441.
Шкула 354.
Шкуљевић Јова 328, 358, 370, 380.
Шкуљић Димитрије 440, 459, 463, 466, 479.
Шкутари Петар 147, 148.
Шлегел Ал. 28, 29, 30, 32.
Шлецер 85, 506, 507, 518, 523, 598, 628.
Шлојзник, бароница (кћи Гагићева) 712.
Шмит, штампар 273, 274, 404, 503, 670.
Шокац-ци 196, 201.
Шпира, из Шибеника 463.
Шпинка, чин. у архибискупској штампарији у Прагу 674.
Шпирта Ђорђе 142; — браћа му Димитрије, Павле и Петар 142.
Штамец 519.
Штауднер Елизабета 96, 97.
Штетнер в. Теодоровић.
Штиглиц, у Трсту 461.
Штили (Stielly) 227, 238.
Штипина (село на Тимоку) 640.
Штипкаловић в. Гершић Глиг.
Штитарци (село гургусовачке нахије) 640.
Штраус, фабрикант хартије у Бечу 116.
Штрпци (село гургусовачке нахије) 640.
Штубик (село крајинско) 639.
Шубарт, књижар 403, 407, 409, 425.
Шуманда, спахилук 209.
Шуме (село старовлашко) 641.
Шутановина (село нах. новопазарске) 641.

II

Граматички регистар.

Језик уопште 373, 693.
— македонски 565.
— матерњи 87.
— мешовит 567.
— арнаутски 720.
— бугарски 85, 192, 558, 571.
— високосербски 583.
— влашки 142.
— Вуков 320.
— грчки 86, 118, 142.
— енглески 107, 112, 118, 129, 329, 599.
— илирски 49, 452.
— истријански 502.
— италијански 118, 368, 370. 373, 435, 468, 471, 472, 488, 524, 533, 545.
— крањски 350.
— латински 190, 199, 209, 277, 373, 644.
— мађарски 203, 209, 277, 570.
— немачки 23, 74, 103, 104, 106, 109, 118, 129, 142, 162, 171, 209, 214, 277, 361, 373, 452, 488, 533, 542, 544, 547, 567, 613.
— руски 85, 86, 570.
— словеначки 622.
— словенски 401, 402, 465, 558, 560, 721, 741.
— словеносрпски 292, 385, 566.
— српски 49, 53, 81, 87, 104, 106, 109, 116, 142, 162, 190, 192, 199, 307, 368, 369, 402, 451, 453, 468, 472, 477, 500, 502, 558, 570, 579, 606, 607, 609, 616, 617.
— турски 214.
— француски 107, 118, 142, 373. 421, 542, 544, 545, 547.
— цинцарски 142.
— чешки 656.
— књижевни 93, 661.
— народни 81.

Наречје бугарско 581.
— далматинско 594.
— сремачко 594.
— српско 581, 689, 695, 707.
— херцеговачко 292, 398, 435, 490.
— црногорско 387.

Граматика уопште 115, 116, 236, 265, 278, 398, 410, 411, 413, 415—418, 425, 430, 434—436, 440, 441, 443, 450, 452—455, 461, 508, 567, 569, 588, 589, 616, 738.
— италијанска 460.
— италијанско-српска 430.

— немачка 572.
— свеопшта 411.
— словенска 31,
— српска 171, 285, 298, 304, 460, 558, 567, 650.
— турска 305.
— црногорска 434.
проба граматике 593.
граматичке ствари 401.

Ортографије 264, 265, 307, 318, 333, 361, 404, 410, 464, 581, 583, 607, 611, 617, 620, 693.
— Вукова 273, 303, 319, 320, 600, 617.
— Д. Владисављевића 435.
— стара 594.
— гласа х.

Слова — писмена (азбука) 322, 325, 327, 329, 331, 343, 393, 395, 396, 400, 401, 406, 453, 500, 504, 506, 522, 523, 674, 675, 676, 686.
— Анд. Стојковића.
— велика или почетна 670.
— грађанска 672.
— илирска 452.
— јерменска 332.
— латинска 453, 633, 656.
— минејска 306, 325, 332, 581,
— наша нова 31, 357, 670.
— руска 673.
— руско-српска 674.
— словачка 656.
— српска 81, 327, 332, 371, 406, 462, 567, 569, 679.
— ћириловска 424, 502, 633, 674—676, 686, 697.
— црквена 670, 672.
— црногорска 502

Знаци за а, à, á, â, ȃ, 502, 670; г, 435; в, 435; д, 687; ђ, 195, 371, 502, 745; ј, 605, 675, 745; к, 435; љ, 371, 386, 502, 605, 745; њ, 371, 386, 502, 605, 745; р, 687; ћ, 195, 371, 502; h, х, 688; ц, 502, 675; ћ, 687; ъ, 195, 371, 435, 687; ь, 371; ы, 435; ch, 435; р, 364; знак за сонантност сугласника 364.

Речи бугарске 576.
— грчке 319.
— — у Буквици Д. Обрадовића 317.
— руске 192.
— српске 576.
агановлефаръ 317.
албас 318, 325.
бикуље м. викуље 576.
безчеловечан 363.
бузова 576.
варница 363.
воспитаніе 363.
вријеме — време 745.
гнѣв 363.
две 363.
допуштати 529.
дружеван 363.
елеколеносъ 317.
запуштати 529.
зарзати 364.
изглед 363.
име 363.
искра 363.
калисофиросъ 317.
любав 363.
лютитост 363.
лупеж 363.
наипріе 364.
муж 363.
намѣсто 363.
нечовек 363.
нечовечно 363.
отачанство 363.
отечество 363.
оћу — хоћу 435.
парадигма 317.
Папрадница место Папратница 692.
послiе 364.
прiе 364.
пуштити — пустити 529.
растѣрати 364.
рожанство 363.
саранити 363.

совѣт 363.
сожалѣвати 363.
сопернца 363.
сопутница 363.
со-с 363.
састати се 363.
сочинява 363.
срдня 363.
сусѣд 363.
таниπеклъ 317.
тимитика 317.
тисъ евпатридосъ 317.
топчїе 551.
ћуд 363.
улпас 318, 325.
Урош (етимологија) 204.
филахризоморфъ 317, 325.
харїеса 317.
хрисопедилъ 317.
человѣчество 363.
човечан 363.
човечанство 363.
човечество 363.
човечји 363.

III

Предметни регистар.

ада далматинска 401.
адвокати мађарски 204.
азнадар у Србији 189.
Академија 469, 485.
— Наутическа 372.
— Трговачка 533.
— Цртачка 616.
артија за треће издање песама 33, 34.
артије Д. Владисављевића 521.
архимандрит вршачки 723, 725.
— Боке Которске 567.
архипастири српски 482.
атестати Вуковог сина Димитрија 492.
— Ј. Марцикића 372.

бал славенски 510.
бан (хрватски) 501.
баракан в. ћилими.
бачушка, у Цариграду 17.
беамтери из Будима 223.
беријет у Србији 101.
библиотека кнеза Милоша 631.
— славика 240.
— у Н. Саду 627.
— дворска 671.
— царска 671.
— црквена 568.
— Шафарикова 621.
библиотеке разне 610.
билети [визиткарте] 352.
— [визиткарте] немачки [латиницом] 352.
бињекташ Милошев 145.
бискуп (далматински?) 203.
битка мишарска 208.
благодејања карловачка у Срему 749.
благонаклоност Милошева Вуку 139.
благослов кнеза Милоша за Библију 116.
болест сремска 633.
— Шафарикова 625, 692.
болести у Шафариковој породици 683.
болница грађанска у Трсту 381, 749.
— св. Терезије у Трсту 747.
— у Темишвару 564.
бомбардовање Златног Прага 493.
бригантини Сардо-венетске флоте 494.
буна прва 1804. г. 84.

вармеђа (вршачка?) 733.
— арадска 200.
вароши из Душанова времена 621.
— римске 643.
вашар бечкеречки 168.
— ваљевски 666.
— пештански 194, 197, 222, 230, 231.
— сегедински 252.
везир турски велики 152.
влада српска 136.

владика буковински 569.
— немачки 569.
— тршћански 349.
— црногорски 285, 392, 393, 395, 396, 399, 403, 414, 415, 416, 417, 424, 453—455, 464, 482, 486, 487, 510, 514, 521, 525, 692, 695, 713.
војска руска 151.
вукиста в. присталица Вуков.

газда будимски 231.
— опај 231.
гармонд српски (слог) 331.
гвардија национална 487, 493.
генерал (у Земуну?) 202.
географија (наука) 545, 549, 655.
— Србије 621.
— Средњег Века 634.
гимназија карловачка у Срему 749.
главари општине тршћанске 442, 523.
глас жалостан о смрти г-ђе Маце 26.
— повољан о Вуку 432.
господари Н. и Н. 507.
гравер 571, 573, 576, 580, 582, 676, 687.
Град Београдски 397.
градови в. вароши.
граница проширене Србије 138, 140.
границе грчке 152.
грип (болест) 386, 419.
грозница Вукова 132—135, 137, 163, 165, 166, 171, 547.
гуверна. у Трсту 501, 502, 503, 508.
гусле 102, 173, 174, 175.

дар Вуков Тиролу 614.
— графа Румјаноцова Вуку 560—562.
— Тиролу од Поповића 593.
дахије београдског пашалука 84, 122.
двор аустриски 193.
девојка Вукова 238.
девојке бачванске 1, 569.
дедаци темишварски 582.
дела народна 16.
дело периодично 273.
департамент просвештенија у Београду 275.
депутација у Цариграду 16.
— школска 566.
дивона (царинарница) у Трсту 408, 409, 410, 419, 432, 441, 442, 475, 476.
— которска 409.
диплома Вукова 78, 91, 96, 193.
— Вукова од Јенског Универзитета 737.
— Дабишина 369,
— Мостарскога 195, 197, 198.
— Тиролова 611.
дипломе старе српске 656, 657, 659, 663, 664.
— словенске и грчке у Св. Гори 705.
— старе српске у Дубровнику 664.
директор гимназије у Н. Саду 667.
— карантина 202.
— штампарије 38.
дискусија о Вуковој ортографији 398.
дискутовање о принципима народног књижевног језика 373.
дистрикт видински 137.
— врањски 137.
— зворнички 137.
— кладовски 137.
— кратовски 137,
— лесковачки 137.
— нишки 137.
— новопазарски 137.
— сјенички 137.
— приштински 137.
дневник Шафариков 624.
добијање београдске вароши 142.
добитак од српских књига 128.
доктор будимски 201.
— из Рекаша 571, 573.

долазак царев 456.
дом сиропитанија 741.
Dominkanerplatz 702.
досељење Бугара у Банат 575, 576.
драгоцености српске 611.
древности српске 581.
државе стране 492.
другови Димитрија Карапића 473.

Друштва:

Академија Петроградска 277, 282(?), 657.
Geselschaft für Beförderung gemeinnütziger Thätigkeit 186.
Друштво библиско 80, 116, 679.
— енглеско 678, 720.
— иностранo 678.
— руско 83.
— гетиншко 576.
— књижевно 265.
— либечко 192.
— љубитеља литературе српске 602.
Матица Српска 26, 251, 253, 275, 276, 278, 282, 283, 285, 323, 377, 388, 393, 398, 402, 403. 406, 467, 752. — њено ново постање 284.
Друштво словенско 461, 515.
— у Трсту 404, 500.
Српске Словесности 501.
српско 605.
—а учена 603, 630.
учено 264, 577, 583.
— у Москви 695.
— — тирингосаксонско 75.
Одеско општество историје и дрвности 611.
Санктпетерсбуршко Општество Вољно 86, 566, 573, 578, 603.
дуг Вуков 11, 58—61, 63, 504.
— — Добрићу 76.
— — Чокрљану 580.
— Вуку 601.
— — Магарашевића 626.
државни 488.
Симе Милутиновића 264.
ђак онај 606.
ђакон наш 575.
ђенералкоманда (у Земуну?) 397.
ђурђевци (свечари) 101, 138.

економија (као наука) 213, 340.
епархија пакрачка 188.
епископ (вршачки?) 723.
— лемберски 191.
— православни 344.
— у Србији 733.
ескадра напуљска 492.

живопис у Жичи 662.

загонетке српске 2, 302.
— Самуила Илића 300—302, 329.
зајам Вуку од кнеза Милоша 99, 100.
— — из Трста 528.
закон мали 424.
закони за Србију 132—134.
закони француски 133.
закони Стефана Душана 659—661, 698.
залив (солунски) 20.
запис на старој штампаној књизи 6.
— у Студеници 663, 665.
записи стари српски 657, 659.
заставе старе српске 657.
збирка Шафарикових споменика 680.
здравље Вуково 155, 158, 169, 170, 171, 498.

игуман 723.
изгледи за Вукову реформу 446.
издавање песама Л. Мушицкога 752.
илиџе будимске 13.
— харкањске 352.
имена манастира 644, 647—8.
— места 637, 638—643.
— пренумераната на песме II[2] 692.
— — прашких на песме III[2] 694.

инспектор школски 430.
инсталација владике Станковића 398.
институт политехнички 182.
— сиромашки 749.
институт (у коме су били питомци Ђ. Обреновић) 545, 546, 549.
инструктор младих принчева 418.
испис двеју диплома 658
историја (наука) 545, 549.
— наравна 285, 286.
— српска 83, 613, 634, 655.
— — стара 84.
— Црне Горе 274, 276, 525.

кажин della Stella polare 500.
калиграф неки 675.
калуђери јерменски 582, 597, 602.
калуп од печата 188, 189, 191.
— од црквених слова 116.
камата за хартију и штампање 38.
— за хартију и слагање песама 3.
кандидат владичанства црног. 387.
канцеларија мађарска 200, 204, 254, 381, 605.
— руска 180.
капитул (седница Друштва књиж. у Трсту) 385, 390, 416, 417, 438, 440.
капитулари у Трсту 442.
карта етнографска 696.
касарна тобџиска 545.
каталог географских карата 622, 637.
катана мађарски 210.
квадрил српски 612, 614.
квита В. Караџића 66.
— Ђ. Даничића 532.
кириџије из Солуна и Сереза 20.
кнежина горњоибарска 641.
— јошаничка 641.
— новопазарска 641.
— ражањска 641, 643, 648.
кнез из Бешенове 575.
књига Вукова 103, 601.
— далматинска 596.
— Миклошићева 519.
— Милаковићева 523.
— Мостарскога 183—185.
— на немачком језику 102.
— од Геце за Миловука 250.
— словенска 674.
— српска 76, 206, 362.
— — стара 594.
— стародревна 6.
књиге 10, 16, 34, 59, 65, 68, 138, 140, 141, 147, 161, 365, 366, 443, 446, 448, 461, 474, 478, 509, 510, 513—516, 524, 528, 529, 534, 539, 540, 545—547, 567, 578, 580, 582, 587, 595, 598, 600, 602, 604, 684, 735.
— бугарске 710, 711.
— Вукове 61, 62, 67, 94, 222, 224, 251, 285, 304, 344, 390, 498, 499, 501, 503, 504, 518, 521, 613, 643, 728, 751.
— Вуку на дар од Д. П. Тирола 609.
— за Вука 87, 498, 503, 515, 560, 626, 696.
— за Шафарика 695.
— Зубанове 263.
— илиричке 742.
— крстоносице 151.
— немачке 308, 310, 612.
— Енглеза из Беча 521.
— руске 262, 268, 519, 624—628.
— славјанске 555.
— српске 116, 128, 194, 362, 406.
— — рукописне 603.
— — штампане 682.
— Тиролове 577, 578, 585, 619.
— Хамерове 645.
— Ханкине 708, 709.
— чешке 705.
— Хаџићеве 240.
— Шафарикове 670.
— школске 273, 566.

Књиге:

анали српски кратки, 698.
антологија пољска, 632, 648.
— руска, 112.

Књиге:
Апостол XIII века, 715.
Блудни Син (превод на бугарски) 571, 573.
Венац Пеломудрија (Гаврила Ковачевића) 243, 250.
Владимир и Косара (Л. Лазаревића) 253, 254, 262.
Geschichte der Ukraine 638.
Дела Апостолска, 85.
Дикционери, 484.
Добривој и Александра (Цвет невиности Е. Михајловића) 237, 240.
Еванђеље, 52, 116, 119, 121, 140, 143, 148, 149, 155, 392, 482, 484, 490, 524, 671.
— бугарско, 659, 471.
— остромирово, 471, 474, 485, 714.
— руско, 669.
— ремско 471, 474, 709.
Житије св. Ђорђа, 581.
— М. Евстатија, 615.
— св. Николе, 581.
— св. Петке, 581.
— Христово, 146, 158, 331.
Зарчало истине мед чаркве источне и западне одом карсту, 594.
Звекан, 571, 573.
Календар, 225, 262, 268, 399, 409, 506, 517, 598.
— будимски, 237, 240, 378.
Катихизис, 506.
Кормчаја, 193, 645.
Крстоносци (Павла Михаиловића Роже) 146.
Макровиотика (Ј. Стојића) 374.
Минеј, 615, 704, 705.
Митарства (бугарска књига) 191.
Надгробне речи, 226, 227.
Наталија (Марка Јелисејића) 268.
Октоих, 670, 671, 676, 704, 705.
Освалд (?) 502.
Племенита и силна љубав (Милоша Лазаревића) 157—159.
Порабоштеније Сербије (П. Соларића?) 307.
Псалтир влашки, 4, 569, 670, 676.
Речник, 452, 624, 739.

Књиге:
— латински, 623, 624, 627, 644.
— немачкосрпски, 505.
— руски, 623, 624, 628, 644, 710.
— упоредни петроградски 558.
— францускосрпски, 505.
— црквенославенски, 710.
— штампан у Београду, 695.
Священнаіа Історіа Церковна (бугарска) 227.
Священо Цвѣтообраніе (буг.) 227.
Сестра из Ирига, превод са мађарског (играно у Темишвару) 570.
Симпатија (Тедора Павловића Виландове Симпатије?) 253.
Слово св. Јована злех женах, 581,
— св. Јована Златоустог о душевном настављенију, 581.
Служебник 6, 7.
Србуље 474, 481, 484, 485, 615.
Хиљаду и једна ноћ 172.
Часловац, 467, 478.

Аврамовић Јефтимије, Граматика новогрчког језика 352.
Амбросовић, нека његова књига, 273.
Appendini, Notizie istorico critiche, 643, 648, 649, 652, 653.
Арнолд, Магазин, 617.
Атанасевић, Роспись русскимъ книгамъ систематическимъ порядкомъ С.Петрбргъ, 619, 623, 704.
Бауринг, Превод српских народних песама на енглески језик, 129, 599.
Берић, Агатон (Виландов) 10, 182, 183.
Бернолак, Граматика 240.
— Беседовник илирично-италијански, 555.
Бранковић Аврам, карактеристика или описаније народа 371.
Брлић, Граматика, 500, 676.
Булић, Географија, 72.
Вергилије, Енеида, 25.
Wcsely, Serbishe Hochzeitlieder, 229, 338, 370, 371, 373.

Књиге:

—, Volkslieder der Serben, 74, 103, 372, 579, 582.
—, Ирис, 238.
Видаковић М, Касија Царица, 235, 236, 240, 281, 330.
—, Љубезна сцена на веселом двору Иве Загорице, 263, 568.
—, Љубомир у Елисиуму, 567, 583.
—, Славенска Граматика, 583.
—, Српска Писменица, 583.
Владисављевић Дим., Буквар 460, 462.
—, Граматика (једна од двеју које се ниже наводе) 410, 411, 414, 415—418, 425, 500, 502, 505, 507, 508, 529, 530, 750.
—, — италијанска за Србе 434—436, 440, 443, 462, 464, 504, 518.
—, — Српска за Италијанце, 464, 504, 518, 524.
—, Географија, 274, 381, 461, 492, 495, 498, 500, 505, 507, 508, 518, 524.
— Прва Читанка 522, 524.
—, Мати, 371.
—, Нума Помпилије 404, 421, 461.
—, Приправа за историју, превод с немачког од Шлецера, 490, 495, 498, 502, 505, 508.
—, Енциклопедија за малу децу [дело које намерава издати Владисављевић], 369.
—, Библиотека за домаћина у кући [дело које намерава издати Владисављевић], 369.
—, Отац, превод са италијанског, 371, 435.
—, Мали Цветак, 362, 364, 367, 368, 370—372.
—, Дужности човечне, превод са италијанског, 524.
—, в. преводи Д. Владисављевића.
Востоков, Граматика руског језика, 432, 669.

Књиге:

Вујић, Новоизобретеное и благоустроеное Училище добродѣтели, 566.
—, Путешествије по Сербији, 651.
— *Аким*, Животописаније, 199.
Вуковић Божидар, штамп. књига („Сметењача") 6, 7.
Genlis, Education des jeunes dames, 369.
— Veillés de chateau, 369.
Геснер, Дафнис и Хлое (превео Петар Матић), 330.
Гречъ Ник., Учебная книга россійской словесности, Ст.Петрбргъ, 1819—1822, 619, 623, 624, 627.
Грим, Граматика, 303—305, 308.
Гундулић Иван, Осман, 233, 374, 632, 648.
Давидовић Дим., Забавник 567.
Данило, архиепископ, Родослов, 655, 659.
Даничић Ђ., Мала граматика 517.
— Рат за српски језик и правопис, 481.
Добровски Ј., Граматика 26, 346, 670.
—, Friderici Iter, 645.
Доментијан, Житије св. Саве 659, 660, 661, 663, 664.
—, Житије св. Симеона, 660.
Engel, Geschichte von Dalmatien, Serbien und Bulgarien, Halle 1797—1801, 619, 621.
Ђурковић, Право наслеђија, 564, 567.
Зелић Герасим, Житије 567.
Илић Самуило, Гепетлиакон 305, 362.
—, Пословице 306—308, 310.
— *Тимотије*, Ербија принцеза африканска, 604.
Исаиловић Дим., српски и немачки речник 27.
Јунгман, Речник 676 684, 687.
Караџић Вук, Буквар, 227, 240—243, 250, 259, 261, 262, 267,

Књиге:

270, 274, 280, 281, 328, 506, 574, 594, 637, 653.
—, Граматика, 570—572, 576, 578.
—, Примери српско-словенског језика, 52, 747.
—, Вељково житије, 320, 581.
—, Емануелово житије, 230—232, 240—243, 250, 259, 261, 270, 323, 324, 372. 587, 594.
—, Милошево житије, 122, 127, 219, 235, 242, 243, 246, 248, 249, 250, 259, 260—262, 267, 270, 274, 279, 286, 287, 289, 332, 334, 348, 376, 620, 650.
—, Српска историја господаровог времена, 26, 82, 84, 85, 99, 104, 106, 109. 122, 123, 125, 126, 128, 338, 379, 450, 604, 626.
—, Ковчежић, 506, 508, 751.
—, Огледи Св. Писма, 228, 240—243, 250, 259, 261, 267, 270, 279, 286—288, 317, 319—322, 368, 392, 393, 583, 585, 624, 628.
—, Нови Завет, превод, 46, 47, 412, 480, 482—485, 487, 504, 509, 510, 513, 515—517, 525, 678, 679, 696, 708, 720, 721, 730, 732.
—, Montenegro und Montenegriner, 433, 435.
—, Додатак к сравнителном речнику. 576.
—, Неколико речи мојим овогодишњим рецензентима, 23.
—, Одговор на ситнице језикословне Ј. Хаџића. 432.
—, Одговор на Утук Ј. Хаџића, 454.
—, Одговор на лажи 454.
—, Писма В. Караџића и С. Текелије П. Атанацковићу 466.
— Срп. нар. песме у опште 26, 65. 74, 138, 183, 185, 189, 206, 207, 223, 224, 228, 236, 240, 241, 249, 307, 320, 334, 352, 414, 448, 462, 578, 584, 600, 623, 629, 676, 726.
—, Српске народне песме[1], 189.
—, Српске народне песме I[2], 94, 212, 242, 243, 259, 261, 262, 267, 270, 273, 274, 279, 304, 306, 571, 572, 576, 682, 732.
—, Српске народне песме II[2]; 211, 212, 242, 243, 259, 291, 262, 267, 270, 273, 274, 279, 293—295, 303, 304, 306, 452, 562, 576, 682, 730, 732.
—, Српске народне песме III[2], 1, 29, 32, 184, 206, 211, 212, 217, 218, 221, 222, 237, 290, 291, 293—298, 303, 355, 358, 359, 365, 366, 566, 570, 571, 576, 682, 729, 730, 732.
—, Српске народне песме IV[2], 211, 264, 266, 269, 273, 274, 279, 286, 287, 338, 339, 346, 383, 384, 389, 391, 444, 643, 648.
—, Српске народне песме I[3], 33—35, 38, 39, 44, 45, 438, 441, 448, 456, 458, 461, 463, 610, 612, 689, 690, 732.
—, Српске народне песме II[3], 43, 439, 452, 454, 456, 457, 460—463, 469, 474, 732.
—, Српске народне песме III[3], 45, 439, 457, 464—467, 470, 474, 482, 488, 694, 696, 709, 710, 732, 743.
—, Српске народне песме IV[3], 31, 32, 54, 57, 58, 62, 464.
—, Даница 472, 474, 476.
—, Даница за 1826, 2, 75, 104, 110—112, 225—228, 231, 242, 243, 259—262, 266, 267, 270, 271, 274, 279, 281, 287—289, 307, 308, 313, 316—322, 359, 360, 362—366, 372, 572, 578, 580, 582, 583, 585, 589, 619, 621, 624, 626, 628; — додатак Даници 642, 643.

Књиге:
——, Даница за 1827, 6, 8, 30, 229, 230, 232, 233, 236, 237, 239, 240—243, 259—262, 266, 267, 270, 271, 279, 281, 287—289, 325, 327, 328, 332, 370, 372, 594, 604, 636, 638, 643, 649, 653, 744.
——, Даница за 1828, 114, 117, 119, 122, 123, 242, 243, 245, 247—251, 259, 260, 262, 266—271, 279, 281, 287—289, 330, 331, 334, 357, 373, 374, 379, 596—601, 642, 648—652, 653.
——, Даница за 1829, 246, 251, 252, 259—262, 266, 267, 270, 271, 273, 274, 281, 287—289, 335, 379, 380, 390, 604, 653.
——, Даница за 1834, 274, 280, 281, 287—289, 339—341, 343, 346, 365, 389, 390, 677.
——, немачко-српски речник, 576, 735.
——, Речник[1], 145, 186, 192, 199, 207, 224, 226, 227, 292, 295, 297, 298, 355, 427, 463, 464, 484, 503, 509, 558, 594, 611, 650, 653, 735.
——, Речник[2], 50, 52, 53, 61, 351, 427, 450, 458, 501, 514, 518, 524, 526, 529, 576, 689, 695, 696, 698—701, 703, 713, 714.
——, Пословице[1], 284, 286—289, 337, 390, 393, 406, 408, 410, 413, 471, 476, 539, 540, 610, 612, 689, 713.
——, Пословице[2], 48, 505, 506, 508, 513, 518.
——, Приповетке, 25, 52, 53, 87, 294, 295, 452, 515, 528, 533, 534, 716.
Кенгелац П., Битијасловије, 554, 555.
——, Естествословије, 554, 555.
——, црквена историја 569, 574, 577, 579.
Колар, Народне песме 679.
Курибек, Речник, 199.

Књиге:
Лавровскій П., Сочиненіе о языкѣ сѣверныхъ русскихъ лѣтописей, 715.
Лазаревић Г., Цвеће 251, 253, 254, 262.
Лазић, Физика, 224.
Левитски Иван. Курсъ россійской словесности Ст. Петербургъ, 619, 623.
Магарашевић Ђорђе, Историја 72, 567.
Медаковић, Напредак 503.
Милованов Лука, Опит, 263—265, 267, 270, 279, 286, 287, 289, 237, 238, 343, 745.
Миловук Јосиф, неко „драматично делце“ (његово?) 251.
——, Књигоименик, 244, 246, 264.
Милутиновић Сима, Сербијанка, 259, 329, 331, 334, 371, 373.
——, Певанија црногорска и херцеговачка, 154, 230, 263, 266, 268, 273, 371.
——, Зорица, 236, 238.
Morel Karl, Horams, des Sohnes Asmars anmutige Unterweisungen in den Erzählungen der Shutzgeister aus dem persischen Manuskripte getreulich übersetzt von *Sir* — — III Theile. Leipzig, 79.
Мразовић Аврам, Граматика, 373.
——, Историја, 72.
——, Начин домоводства, 566.
——, Реторика, 184, 191.
Миклошић Фр., Vergleichende Grammatik, 529.
Михаиловић Евстатије, Драгомир, жупан требињски 266.
Обрадовић Доситеј, Басне 368.
——, Благи обичаји (Христоитија) 371.
——, Буквице 310, 311, 313—316, 318, 320, 331, 335.
——, Живот и приключенија, 564.
——, Мезимац, 312, 314.
——, Писма Доситејева, 251, 281.
Пачић, Имеслов српски, 652.

Књиге:

Пирх, Путешествије по Србији, 16, 663.
Поповић Јевта. Милошијада 254.
Поповић Ј. Ст., Невиност или Светислав и Милева, 237, 240, 330.
—, Бој на Косову, 600.
—, Милош Обилић, 247.
—, Седмостручни цвијетак, 582.
Пресл, Зоологија, 676.
Puchmayer, Die russische Grammatik, 674.
Рајић Јован, Историја, 84, 240, 278, 280, 647.
Ranke Leopold, Das serbische Revolution, 16, 171, 208, 261, 280, 281, 286, 288, 605, 613.
—, Serbien, sein europeische Beziehungen, und die orientalische Frage, 613.
Ритер, Речник, 695.
Rukavina, kroatische Abänderungs- und Abwandelungs-Formen nebst den Regeln der Aussprache und Rechtsschreibung, grammatikalisch verfasst von Elias Rukavina von Liebstad — k. k. Oberlientnant, 452.
Свети Сава, Живот св. Симеуна, 698.
Селан, Земљопис, 450.
Soave, превод једног његовог дела од Д. Владисављевића, 524.
Соларић П., Златнаја књижица содержашчаја должности человјека, 524.
—, О самости, 373.
Стејић, Забавник IV, 284, 286.
Стојановић, Басне, 268.
Стојшић, Еликон (Хеликон) (I—II) 237, 240, 251, 253, 567, 597, 598.
Стојковић Андрија, Граматика немачко-српска, треће издање, 751.
Стули Јоаким, Речник, 482.
Суботић Ј., Читанке за гимназију, 534.

Књиге:

Talvj, Volkslieder der Serben, 129, 579.
Тирол Д. П., Немачка Граматика 284, 286, 593, 596—600, 602—604, 606.
—, Словенска граматика, 606.
—, Политическо земљописаније, 609, 610.
—, Банатски Алманах за 1827, 238, 371, 586—590.
—, Банатски Алманах за 1828, 593, 596—598, 600, 601.
—, Уранија за 1837, 609.
—, Казивања Требешана, 615.
—, Сила пријатељства, или Дон Жуан и Дона Теодора, превод из Лесажа, 609.
Фенелон, Телемах, 328.
Ханка, Краљо-дворски Рукопис, 707, 712, 713.
—, нека његова књига, 609.
—, Живот св. Кирила и Методија, 710.
—, Песме, 712.
—, Сазово-Емауско (ремешко) јеванђеље, 709, 710.
Хаџић Јован, Ситнице језикословне, 684.
—, Дисертација за докторат 27.
—, Утуци, 432, 434, 454, 468, 611, 614.
Хомер, Илијада. 314.
Хркл, Elementa universalis linguae slavicae, 233, 240.
Шафарик П. Ј., Geschichte der slav. Sprache und Literatur, 371, 620, 625, 648, 672, 674, 676, 681.
—, Slovanské starožitnosti, 680—682, 684.
—, Památky dřevního písemnictvi Jihoslovanův, 70, 654, 659, 662, 663, 670, 671, 680—682, 699.
—, Kurze Übersicht der ältesten kirchenslavischen Sprache und Literatur, 661.
—, Narodopis, 696, 705.

Књиге:

——, списи разни 670, 676.
Schiler, Fiesko, 511.
Schafterburg, Graf von, Philosophische Werke aus dem Englischen übersetzt, III Theile. Leipzig, 79.
Schlözer, Vorbereitung zur Weltgeschichte für Kinder, 85, 95, 461, 506, 507.
—, Weltgeschichte, 85, 628.

књижари бечки 640, 676.
—— пештански 649.
књижевници српски 566, 567, 606, 607, 614.
—— руски 255.
књижевност славјанска 563.
—— словеначка 622.
—— српска 26, 93, 94, 171, 211, 236, 251, 255, 265, 307, 412, 458, 566, 603, 607, 608, 610, 614, 616, 680, 735.
колајна Вукова 78.
—— Хаџићева 282.
колебање Самуила Илића у ортографији 319.
колера 158, 159, 162, 256, 282, 404, 408, 409, 411, 507, 749.
команда београдска 354.
—— генерална 354.
комесар магистратски 603.
комесар царски 569.
конвенција акерманска 643, 646.
конзилија у Пешти 253, 275, 283.
конзилијатор у Пешти 193.
конзисторија у Карловцу епархијална 328, 332, 344.
конзул у Београду 609.
конзулат аустриски у Варшави 554.
Concurs-Prüfung 207.
консиљер губернални у Трсту 442.
конституција грчка 451.
—— за Пољаке 149.
конституције кнеза Милоша 403.
контумац у Земуну 12, 15, 71, 134, 135, 141, 160, 161, 162, 163, 165, 166, 168.
коректура Житија Емануиловог 587—589.
краља Германова 106.
краљ неаполитански 494.
кровете флоте сардо-венетске 494.
куга (у Логошу?) 556.
култура књижевна 602, 603.
курија комитатска 197.

легати Предовићеви 564.
легенде (старе српске биографије) 698.
лик в. портрет.
липа словенска.
липица горицијанска 500.
—— љубљанска 500.

Љубитељи књижевности 206.

мајстори у Титељу 206.
мајур (пештански) 233.
манастир у Трсту 392.
манастири српски 104, 644, 659.
мапа Вукова 620, 621, 643.
—— Деакова 573.
—— енглеска 637, 638.
—— Тиролова 366, 570, 571, 576, 580, 582, 583, 589, 595.
—— у Шафарикову Народопису 706.
Математика (наука) 549.
Матица в. друштва.
матичари 256, 265, 278, 282, 398, 403.
медаља Теодора Павловића 275, 276, 281.
меница за издржавање рођака кнегиње Љубице 547.
мештар из Рекаша 573, 575.
милост господарева према Вуку 111—113.
мир турски и српски 85.
митрополија Србије 199.
митрополит српски 424, 569.
—— карловачки 349, 397, 398.
мишљење Шафариково о Вуку 680.
младић (ђувегија) за кћер Милошеву Савку 143.

младићи, присталице Вукове 256.
молба београдских Турака у Цариград 152.
— Вукова за помоћ од Русије 558, 559, 562.
— — за помоћ из Трста 382, 383.
— Зорићева управљена Вуку 18, 19.
Montenegrino (лађа) 458.
музикалије разне 253, 254, 260, 262.

награда годишња Вуку 385.
— Д. П. Тиролу 590.
народ српски 4, 99, 103, 112, 129, 553, 536, 602, 608, 613.
народство српско 26.
насиља (турска) 19.
настојник кн. Милоша 733.
натпис студенички 664.
науке политичке 545.
вахија алексиначка 640, 646.
— бањска 137, 640, 646.
— београдска 647, 666.
— ваљевска 126, 647.
— видинска 646.
— грочанска 647.
— гургусовачка 137, 646.
— зворничка 646.
— јагодинска 647.
— кладовска 646, 647.
— крагујевачка 647.
— крушевачка 117, 137, 646.
— лесковачка 136.
— неготинска 646, 647.
— новопазарска 136, 646.
— параћинска 640, 643, 646.
— пожаревачка 647.
— пожешка 117, 125, 129, 147, 158, 647.
— поречка 643, 646.
— рудничка 644, 647.
— сврлишка 640.
— сјеничка 136, 646.
— сокоска 642, 647.
— ћуприска 647.
— ужичка 129, 647.
— шабачка 117, 126, 647.
нахије (уопште) 621.
начин отплате Вукове Јерменској Штампарији 34.
немири у Србији 725.
непријатељи Вукови 98.
новац за Врчевића 474.
— за Вука од књига и претплате 65, 66, 120, 225, 227, 228, 236, 243, 294, 297, 298, 308, 309, 334, 345, 346, 347, 358, 359—361, 364, 376, 379, 384, 390—393, 437, 449, 452, 456, 462, 465, 467, 510, 511, 580, 650, 651, 689, 697, 700, 703, 726, 742, 743.
— за Вука од кнеза Милоша 718.
— за Вука од тршћанске општине 444.
— за погорелу сиротињу 510.
— за књиге 525.
— за М. Обреновића 82.
— за штампање Милошева житија 124.
— за штампање Тиролове граматике 595.
— за штампарију 116.
новци словенски 682.
— српски 682.
— турски 141.

Новине и часописи:

Листови иностранн 220. — књижевни 607. — обсћани 608. — српски 220. — литерарни журнал 603, 608. повине (уопште) 129, 182, 244, 294, 335, 403, 424, 451, 458, 494, 498, 510, 572, 622. — загребачке (Народне Гајеве) 424, 505. — задарске 440. — за Ракића 26, 192. — из Петрограда 583. — Михаиловићеве 151. — немачке 129. — тршћанске 419, 424, 441, 442, 456.

Новине и часописи:
Allgemeine Zeitung 400, 403, 408, 440, 441, 705.
Аркив за повјесницу југословенску 704.
Вѣстникъ Константина Богдановића 489, 498.
Wiener Jahrbücher 693.
Wčela 688.
Грлица 403, 430. 433, 434, 446.
Göttinger gelehrte Anzeigen 574.
Danica Ilirska Љ. Гаја 406.
Драгољуб за 1845, издао Теодор Павловић, 460.
Журнал (који је мислио издавати Вук Караџић) 572, 576.
Журналъ мин. нар. просвѣщенія 701, 703.
Зора 279, 282, 407, 412, 503, 504, 603.
Извѣстія Имп. Акад. Наукъ 701, 713, 714, 716.
Kwéty 688.
Летопис Матице Српске 26, 27, 195, 226, 229, 233, 235, 238, 240, 251, 253, 271, 275, 280, 366, 378, 388, 393, 402, 434, 567, 592, 593, 597, 598, 599, 600. 622, 632, 636, 650, 657, 658, 660, 669, 677.
Лира Београдска за 1833 и 1834, коју је издавао Глигорије Возаровић, 274.
Листови библиографски Кепенови 599, 633.
Лоид 441, 459.
Луна, загребачка 266, 483.
Медицески Журнал у Берлину 587.
Московски Телеграф 593, 599, 600.
Народни Лист 276, 281, 406, 693.
Новине Београдске 461, 482, 484, 495, 505, 693.
Новине Будимске 278, 590, 606.
Новине Српске 23—25, 64, 76, 80, 82, 86, 187, 191, 253, 274—277, 406, 408, 507, 605. — додатак 44 броју, 72; — додаци 24, 25.
Новине Српске Народне, у Пешти 459.

Новине и часописи:
Обзор књижества Српског Д. П. Тирола 607, 608.
Ost und West 688.
Pollarstern 373.
Пчела Стаматовићева 260, 262, 268, 271, 280, 284, 286.
Родољубац, 257—260, 262, 273, 274.
Северна Пчела, руска 274.
Српско-Далматински Магазин, издаје Ђорђе Николајевић, 472, 503, 505, 514, 566.
Цариградски Вѣстникъ 711.
Časopis Českého Museum 662, 674, 677, 683, 693, 698, 711.
České Noviny 688.
новци Душанови 15.
— словенски 682.
— српски 682.
— турски 141.

обавеза Вукова за дуг Јерменској Штампарији 39, 40.
обитељ праведног Стефана 333.
облигација Мих. Ђуросављевића 215.
— Младенова 354.
област бесарабска 180.
образ в. портрет.

Огласи књижевни:
(неодређено) 194, 233, 310, 422.
оглас на Hochzeitslieder der Serben 75.
— на историју 435.
— *Даничића Ђ.*, на Граматику 517.
— *Илића Самуила* на „Првенац“ Д. Обрадовића 312—314, 317, 321.
— *Вуков*, на Даницу за 1826. год. 360, 580.
— — — за 1827. год. 107.
— — — за 1828. год. 117, 330, 597, 598, 604.
— — — за 1829. год. 381.
— — — за 1834. год. 340.

Огласи књижевни:

—— —— на Милоша Обреновића 123, 125, 126, 651, 745(?).
—— —— на Опит Л. Милованова 381.
—— —— на песме народне
књ. I² 28, 217, 572.
књ. III² 13, 93, 206, 292.
књ. IV² 31, 216, 258, 263, 271.
књ. I³ 38, 437, 440, 687.
књ. II³ 43, 456.
на Пословице¹ 205(?), 677, 679.
на Пословице² 48, 505.
—— —— на Црну Гору и Боку которску 422.
—— Коларов 656.
—— на Крстоносце 146.
—— Матичин 278.
—— *Миклошићев* на Упоредну граматику 529.
—— Тиролов 573.
—— —— на Алманах 586.
оглед Светићев у превођењу Вергилија 192.
Оде месечне Светићеве 24.
одзив на Даницу публике 601.
—— о Вуку 526.
одломак из бугарског старог рукописа 581.
одобравање Вукове реформе 366.
одобрење господарево за Вуков превод Новог Завета 119.
очна болест Шафарикова 692.
опис владике Шутника 209.
опозиција да Вук не добије пензију од кн. Милоша 176—178.
Општества бачка 190.
Општество будимско 283.
„Општество Тријестанско“ 197, 351, 387, 411, 413, 414, 416, 418, 436, 438, 442, 456, 458, 461, 462, 464, 469, 514, 523.
орден св. Ане II реда за превођења Ранкеове Serbische Revolution на руски 171.
особине Обреновића 533.
остатак дуга Јерменској Штампарији 41.
officium expeditoratus у Пешти 201, 204.
—— protocolli у Пешти 201.
Оче наш (молитва) 571, 573.

панађур в. вашар.
Пантеон Српски 255.
папа римски 494.
пароплови флоте сардо-венетске 494.
парох пивнички 652.
партиданти из Трста 492.
партија Вукова 23.
пасош за Зорића 18.
—— Вуков 135, 161, 162, 163, 165.
—— за Теодоровића 571.
—— поморски за Ива 530, 531, 532.
патријарх пећски 654.
паша београдски 397.
—— лесковачки 137.
пашалук београдски 118.
пашквиле бечке о руској војсци у Пољској 151.
—— на калуђере 199.
пензија Вуку од кнеза Милоша 104, 155, 157, 160, 163, 166, 168, 170, 171, 177, 178, 281, 400, 403, 411, 450, 458, 464, 632.
—— —— од цара Николе 105, 327, 561.
—— Димитрија Перазића 180.

Песме народне:

песма (неодређено) 638.
—— како је поп у недељу орао 258.
—— кандидата владичанства црногорског 387.
—— о Бановићу Страхињи 98.

Песме народне:

— о Блажевићу Омеру 132, 173.
— о Милошеву устанку 234.
— о коледу 575.
— о Марку Краљевићу и Мини од Костура 92.
— о кн. Милошу 235, 240.
— о Црној Гори 637.
— о Црнојевићу Иву 98.
песме бугарске 571, 573, 575.
— јуначке 129, 206.
— народне 4, 5, 74, 99, 107, 115, 117, 120—122, 124, 128, 131, 175, 179, 292, 416, 455, 558, 571, 578, 581, 582, 689, 739.
— садашње 1.
— славонске 573.
— старинске 1.
— финске 648.
— црногорске 264, 274.
— шокачке 581, 573, 575.

Песме уметничке:

стихови (J. Вујића?) 181, 182, 184.
— Јована Хаџића 24.
— Пахомија Јовановића 199.
Антић Ј., Ода 79.
Молер Петар, Страинъ Бановичъ 723.
Поповић Ј. Ст., Ода Вуку Караџићу 578, 579, 583.
Песма српском народу на год. 1826., 586.
Слези ими же Болгарија нешчастије лета 1374. збившееся оплакивајет, 578, 583.
Хаџић Јован, Ода Милошима 23, 171.
Ода Л. Мушицком, 25, 192.
Одзив, 22, 23.
Сан, 430.
две оде 24.
песници далматински 632.
печати (Matritzen) 672, 673, 675, 676, 687, 729.
— српски 57.
пећина испосница 662.
Piaristengasse 205.
писма в. преписка уз имена у I регистру.
писмо Вуково капитуду 390.
— — Матици Српској 388.
— — Тршћанском Општеству 416.
— Тршћанског Општества којим се одређује помоћ Вуку 388.
— Демелићу од М. Обреновића 536.
— Николајевића 508.
— Паштрмчево 135.
— слагачево Вуку 736.
пиштољи за Кнеза Милоша 556, 557.
— од Владике Црногорског 454.
план Шафариков за издавање српских старина 659.
плата Д. Владисављевића 421.
племићи мађарски 209.
плик за Вука од В. Врчевића 504
плоче камене 657.
победа мишарска 209.
повеље грчке 705.
— словенске 705.
— старе српске 664.
повика на Вука 316, 367, 580.
поглавари српски 84.
подскочице 2, 4, 8.
позив Вуку од Слав. Друштва из Трста 500.
— Мих. Обреновићу (младом књазу) од Слав. Друштва из Прага 501.
позориште у Темишвару 570, 615.
покућанство Дим. Владисављевића 750.
политехника у Бечу 549.
помоћ Вуку од 200 фор. од кнеза Милоша 114.
— — од Тршћанског Општества 390, 391.
поп грчки 193.
попис цркве за Погодина 703.
поређења народна 302.

портрет Вељкова брата 460.
— — сина 465.
— владике црногорског 275.
— Д. Обрадовића 254
— Краљевића Марка 234, 235, 236, 237, 238, 240, 242.
— Минин 478, 498.
— Црног Ђорђа 86.
— црногорског митрополита 276.
портрети Вукови 435, 438, 442 до 444.
— Емануилови 230.
— послани Вуку 442, 443, 444.
посвета у књизи Д. Владисављевића 364, 365.
послови гувернијални 510.
пословице 298, 302, 303, 338, 342, 343.
— латинске 299.
— мађарске 299.
— немачке 299.
пословице Самуила Илића 299.
потпури музички у Трсту 510.
поштоваоци Вукови 527.
правдање Д. П. Тирола пред Вуком 591.
правила влашка 568.
правитељство српско 458.
право народно 545.
превод-и народних песама 129, 130, 234, 329, 632.
превод Милаковићев 523.
— Стејићев 575, 579.
преводи Д. Владисављевића 370, 490, 518, 520, 523, 526, 750.
преводи из Коцебуа 452.
— Томазеа на италијански 461.
предговор Вуков 371.
— на пословице 410.
— предговор 432. књ Летописа за 1833 г. 389.
— Вуков рецензији из Библиб. лит. и Моск. Телеграфа 599.
предговор I књ. нар. пес. 35, 37.
предграђе Карловца 309.
предсо старовлашки 151.
— студенички 151.
предузећа књижевна Вукова 660.
пренумеранти (неодређено) 26, 55, 56, 65, 66, 72, 75, 99, 103, 104, 110, 117, 119, 120, 124—126, 138, 159, 183, 184, 206, 216, 217, 219, 221, 223, 225, 229, 230, 236, 245, 254, 255, 257, 258, 259, 264, 290, 297, 308, 312, 313, 315, 317, 322—325, 330, 332—334, 337—345, 350, 351, 355—358, 360, 367, 370, 371, 373—377, 379, 383—385, 389, 390, 407, 409, 412, 426, 437, 439, 444, 455—457, 459, 462, 464, 505, 508, 515, 519, 524—526, 529, 572, 586, 590. 601, 626, 649, 651, 652, 657, 677, 679, 688, 742, 744, 752.
— на Граматику Д. П. Тирола 595.
— — Даницу за 1826. год. 578, 619.
— — Даницу за 1827. год. 580.
— — Даницу за 1828. год. 2, 3, 114, 122, 123, 596, 599, 604.
— — Дафнис 330.
— — Историју господаревог времена 626.
— — Историју књижевности Шафарикову 621.
— — књигу Светићеву 582.
— — књигу проф. Магарашевића 14.
— — Макровиотику 374.
— — малу Д. П. Тирола 573, 576, 582.
— — народне песме књ. I² 689.
— — народне песме књ. II² 73.
— — народне песме књ. III² 67, 93, 94.
— — народне песме књ. IV² 387.
— — народне песме књ. I³ 610, 611.
— — народне песме књ. II³ 456.
— — Опит Луке Милованова 728.
— — Пословице 48, 505, 518.
— — Право наследија од Ђурковића 564.
— — превод срп. нар. песама 366, 582.

— — Речник² 698, 699, 700.
— — Седмостручни Цвијетак од Ј. Ст. Поповића 582.
— — Христово Житије од Ј. Берића 146.
признанице Владисављевића (камбијале) 367, 483.
пријатељи Вукови 588, 602, 616.
— Шафарикови 629.
пријем Вукових књига у публици 581.
приказ Шафариков на Даницу за 1827. у Српском Летопису 636.
приказ Шафариков на Српске Народне Песме IV² у Часопису Чешкога Музеја 674.
прилози за Рјечник² 310.
примедба Петра Ристића уз оглас на песме народне III² 206.
примедбе уз Светићеву оду Милошима 22.
примирје у италијанско-аустриском рату, 1848. 494.
присталице Вукове 256, 264, 450, 485, 747.
— талијанског партита 490, 491.
пропис српски од Каулиција 237.
прота плашчански 318.
противници Вукови 232, 292, 303, 318, 320, 322, 386, 468, 485, 488, 490, 509, 557, 570, 576, 592, 594, 598, 613, 632.
— Коларови 622.
— Тиролови 605, 606.
протопресвитери карлов. владичанства 337.
протопрезвитар будачки 340.
— карбовски 746.
— костајнички 341.
професура југословенска у Прагу 711.
— пољска у Прагу 711.
— руска у Прагу 711.
проширење Србије 136.
прстен Вуков 485.
— Ханкин 707.
псеудопим у Летопису Матице Српске 591.
публика српска 314, 608.
пут Вуков 131.
пчелац [надимак] 418.

радња за уметничке израђевине Фолка у Бечу 282.
рат од 1848 године 488.
— Турака у Влашкој 71.
ратови турско-руски 85, 185, 207.
рачун Вуков код Д. Владисављевића 499.
— — код Јерменске Штампарије 30, 31, 43, 45, 47—50, 52.
— — код Ј. Миловука 222, 235, 240—243, 249, 250, 260, 261, 268—270, 286, 287.
рачун Д. П. Тирола 751.
рачун за Крстоносце 146.
— за сина Вуковог 496.
регименте (у Граници) 328.
—та првобанска 313.
— солунска 313.
регистар Шафарикове Историје књижевности 625.
резолуција аустриског цара о просвети међу Србима 602, 603.
ретори српски 85.
реформа о српској школи 425.
рецепти како треба косу фарбати 89.
родољуб неки 488.
романи 362.
— Видаковићеви 581.
— италијански 361.
— немачки 361.
— француски 361.
рукопис стари у својини Д. П. Тирола 582.
— — — Мушицкога 682.
— — — Стефана Теодоровића 5.
— Вуков 35, 140.
— Самуила Илића 319.
— за Копитара 631.
— бугарски 583, 585.
— глагољски 685, 686.
— Доситејев 319.
— минејски 581, 615.

рукописи Д. Владисављевића 500, 501.
— руски 618.
— Соларићеви 310.
— стари бугарски 581.
— старосрпски 677.
— српски 671.
— Шишковљеви 577.

сабор тршћанског општества 382, 383, 441, 442.
— у Златном Прагу 494.
сан Вуков 102.
сандук с књигама (уопште) 223, 255, 263, 498, 528, 529.
— са Забавницима 226.
— са Пословицама и Ковчежићем 506.
— са делима Ј. Пачића 234.
сахат Пешикин 499.
свештеник из Истре 515.
свештеници тршћански 749.
— у Кузмину 749.
— у Тителу 206.
секретари кнеза Милана 103.
села крајинска 639.
села на десној страни Тимока 640.
— нахије алексиначке 640.
— — бањске 640.
— — гургусовачке 640.
— — кладовске 639.
— — параћинске 640.
— — сврљишке 640.
— рађевска 642.
— старовлашка 641.
— црноречка 639.
сеча народна у Маћедонији 20.
сигурност у Србији 97.
сиромаси тршћански 749.
сиротиња у Војводини 510.
скупитељи пренумераната 93.
скупљач пренумерације на Вукове Пословице 679.
скупштина генерална Матице Српске 282.
— народна у Крагујевцу 110.
— у Темишвару 603.
славенство у Трсту 528.
слагач Житија Емануиловог 587.
— (његово писмо) 736.
слепица из Јарка 74.
слика види портрет.
словесност в. књижевност.
слог Вукове књижице 54.
смесице за Летопис 598, 599, 600.
Speise-Anstalt у Либеку 186.
списатељ мађарски 576.
— славеносрпски 385, 386.
— српски 2, 693.
Spittelbergasse улица 205.
споменици српског језика 639.
— српске књижевности 659.
— старосрпски писања и књижевности 657.
стање Вуково 113.
старац који зна народне песме 98.
старине српске 401, 686.
статути (за ордење?) 352.
— кнеза Милоша 403.
статути петроградски 605.
ствари моралне 362.
страх Вуков од Германа 105.
суд велики (у Србији) 123.
стипендија ђацима 603.

таблице статистичке 189, 202.
тахаторатсамт (такса — ?) 204.
театар в. позориште.
тестаменат Дим. Владисављевића 749.
типографија в. штампарија.
титуле митрополита и архиепископа 493.
Трактат једренски 136.
трговци каћишки 8.
— у Тителу 206.
трошак Вуков 127.
— за васпитање рођака кнегиње Љубице 545, 549, 550.
— око преноса Вукових књига 62.
трошак око штампања српских нар. песама 41.
трупа територијална у Трсту 493.

ћилими за Вука 405, 407, 411, 413, 414, 417, 425, 431.

убиство Николајевића 69.
уговори италијански 488.
удадба кћери кнеза Милоша 142.
удовица мачванског бана Ратислава 634.
укази царски 502.
универзитет бечки 681.
—— јенски 737, 738.
упутнице (Anweisung) 364, 366, 375—378, 443, 457.
устав у Србији 500.
устанак грчки 71.
утврђења римска 643.
утисак кнеза Михаила на Тршћане 457.
утешћавање славенства 447.
училиште клеричко 741.
учитељ музике 474, 476, 477, 479.
учитељ немачки 545, 548.
—— светоандрејски 290.
—— тителски 206.
—— француски 545, 548.

фабрика хартије 115, 116.
филолози словенски 730.
—— филозофически 606.
флота грчка 20.
—— талијанска 491, 494.
—— сардовенетска 494.
—— сардонаполитанска 490, 491.
фонд клерикални 306.
формулар статута учен. друштава 603.
формулари за претплату 51.
фундус у Темишвару 605.
фискус краљевски 210.

харисим (надимак) 609.
хати-шефир 135.

цар аустријски 187, 199, 220, 490.
царства српска 320.
царство турско 116.
цена нар. песмама I³ 33.
—— Буквице Д. Обрадовића 315.
цене повишене за штампање песама 57.
цензор књига у Бечу 365.
—— —— у Пешти 222.
цензура (уопште) 24, 419, 432, 482, 487, 525.
—— бечка 31, 63, 187, 229, 364—366, 369, 371, 403, 410, 425, 573, 609, 683.
—— пештанска 123, 182, 189, 233, 599.
цеста љубљанска 309.
—— ријечка (за време Француза) 309.
црква влашка 564.
—— источна и западна 594.
—— кузминска у Срему 749.
—— логошка 564.
—— мехадиска 564.
—— пивничка 2.
—— саборна (у Београду?) 143.
—— —— у Милану 434.
—— темишварска 564.
—— тршћанска св. оца Николе 749.
—— тршћанска св. оца Спиридона 749.
—— фабричка српска у Темишвару 564.
чибук за Вука 200.
чиновник из Будима 223.
члан Свеобштих Новина 609.
чланови прави библиског друштва 679.

Чланци и рецензије (в. и књиге):

рецензија о Граматици Д. П. Тирола 600.
—— о језику српском 579.
—— о песмама српским 193, 579.
—— о песмама српским у Göth. Gelehrte Anzeigen 574.
—— у Московскій Телеграфъ 593, 596—599.
—— немачке 583.
—— о српским стварима 74.
Грим, рецензија на српске народне песме 193.
Караџић Вук, Описаније намастира 107, 320, 581.
—— рецензија на Љубомира у Елисиуму од Видаковића 367.

Чланци и рецензије (в. и књиге):
—— Одговор В. Караџића руском рецензенту 366, 581.
—— Статистическо описаније Србије 589.
Лазић, „Обрана“, 488.
Малетић Ђорђе, критика на Краља Дечанског од Ј. Суботића 614.
Милић, Slavenkongress 495.
Поповић Теодор, Ситнице из правописанија, 611.
Тирол, Неколико речи о српским споменицима и њиховом псевдосабирачу Павлу Карановртковићу 611.
—— Одговор Љубиправдићу 600.
—— —— Магарашевићу 593, 597.
човек (који је знао народне песме) 131.

џамија београдска 397.

школа (уопште) 513, 516, 542, 543, 547.
— занатлиска 186.
— латинска 571.
— српска 534.
—— тршћанска нормална 498, 501, 503, 749.
—— —— српска 504, 749, 750.
школе нормалне 488.
штала паше београдског 397.
штампање Новог Завета 119.
штампари немачки 518.
штампарија (уопште) 115, 116, 502, 595, 600, 604.
—— будимска 328, 596.
—— илирска 328.
—— јерменска 28, 328, 447, 463, 608.
—— одеска 611.
—— српска 590, 592.
—— у Пешти 277.
—— у Србији 567, 592.
—— у Трсту 402, 506, 514.
штандрехт у Трсту 493.
штатхалтер у Трсту 530.
штилштанд в. примирје.

ДОДАТАК

Уз Кенгелац П. („Свети“) треба обележити још ове стране: 566, 571, 572, 574, 579—82, 583, 585, 586, 594, 595.

Date Due

Library Bureau Cat. No. 1137

PG1217
.K18A3
v.4

ALF Collections Vault
3 0000 112 360 866